

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Lunds Stifts
Herdamme,

efter mestadels otränkta fällor utarbetadt

Femte delen.

Lund,
trykt på Bokhandlaren C. W. K. Gleerups förlag,
uti Berlingska Boktryckeriet,
1858.

Förord.

Då nu ändtligen sista delen af detta arbete lämnas i allmänhetens händer, får utg. förklara sin tacksamhet för de bidrag, hvilka meddelats af häradsprosten D. Hammar, prosten L. Feuk m. fl. af wörd. prästerkapet i de härader, hvilka denna del omfattar.

Utg. bör icke heller underlåta att uttala sin tacksamhet för det sätt, hwarpå hans arbete blifwit bedömdt och anmaldt i "Snällposten", "Svensk kyrkotidning", "Wästaren" m. fl. tidningar. Han anser sig wisserligen mindre genom det som arbetet verkligt prästerar, än genom den på detsamma nedlagda slit och möda, förtjent till dessa wälwilliga ödmöden, men de hafwa dock för honom utgjort en uppmuntran, den han så mycket mera måste värdera, som den är den enda, han för sitt arbete rönt, enär affattningen varit så ringa, att förläggaren icke kunnat betala något författarehonorarium.

Önskligt hade varit, att bokens läsare hade behagat underätta utg. om de felaktigheter, som de wid läsningen af de förra delarna anmärkt, särdeles hwad det genealogiska beträffar, i hwilket fall de wid slutet meddelade tilläggen och rättelserna kunnat blifwa mera fullständiga.

Såsom tillägg till de s. 507 ff. förekommande uppgifter öfwer inträffade förändringar må nämnas att Herrstorp's pastorat, II. 107, blifwit ledigt genom W. Flensburg's utnämning till theol. profesor och pastor i Hellestad, I. 265, $\frac{17}{6}$ 1858, att Mellangrefwies pastorat s. d. blifwit bortgifwet till C. A. Unge, V. 474, att F. Horney s. d. blifwit utnämnd till prost i W. Göinge härad, och att Gessie pastorat, II. 78, blifwit ledigt genom C. M. Hööts död $\frac{9}{7}$ 1858.

Lund, Juli 1858.

Juncbäll.

Billands härab.

Profstar	sid.	1.
Kyrkoherdar i Christianstad	"	2.
" i Rosaby	"	17.
Hospitalspredikanter i Christianstad	"	29.
Kyrkoherdar i Åhus	"	32.
" i Biby	"	47.
" i Westra Ljungby	"	49.
" i Ifwetofsta	"	59.
" i Oppmanna	"	69.
" i Österslöf	"	73.
" i Fjellestad	"	78.
" i ~~Billands~~	"	84.
" i Bäckafög	"	93.
" i Ifö	"	94.

Ödres härab.

Profstar	"	101.
Kyrkoherdar i Bä	"	102.
" i Eräne	"	103.
" i Westra Bram	"	109.
" i Esveröb	"	115.
" i Guaröb	"	125.
" i Ödröb	"	129.
" i Wibitlöfste	"	134.
" i Köpinge	"	137.
" i Åsum	"	144.
" i Esphult	"	160.

Östra härab.

Profstar	"	166.
Kyrkoherdar i Carlskrona	"	167.
Stadskommisfrar i d:o	"	174.
Kyrkoherdar i Ramdala	"	176.
" i Öfsen	"	180.

Kyrkoherdar i Lyckeby	192.
" i Åsvoftår	195.
" i Christianopel	196.
" i Torhamn.	203.

Wadefstads härads.

Proftar	210.
Kyrkoherdar i Skarneby	211.
Komministrar i b:o	221.
Kyrkoherdar i Badaryd	222.
" i Hjortsberga	226.
" i Nättraby	234.
" i Lwing	240.
" i Risterby	245.
" i Fridleffstad	249.

Sisters och Brödras härader.

Proftar	268.
Kyrkoherdar i Åsarum.	269.
" i Carlshamn.	271.
Stadskomministrar i b:o	285.
Kyrkoherdar i Sällarp	287.
" i Goby	291.
" i Mörum	298.
" i Njellby	304.
" i Sammalstorp	318.
" i Jemshög	324.
" i Sölvesborg	340.

Amtsalistet i Carlshamn.

Superintendenter	350.
Det öfriga prästerskapet	402.
Det obefordrade prästerskapet i Lunds stift	425.
Inträffade förändringar	507.
Rättelser och Tillägg	509.
Statistiska uppgifter	518.
Lokalregister	522.
Personalregister	527.

Willands härab.

Prostar.

- Peder Pawelsfon, decanus i Willands härab 1460.
Laurentius Gudhberni, d:o d:o omfr. 1509.
Oluf Jepsfon i Åhus 1530.
Jörgen i Åhus 1566.
Niels Mikkelzen i Rosaby 1610.
Anders Siwendsön i Österlöf 1613—1628.
Peder Pedersön i Åhus 1631—1661.
Laurits Hansen Comin i Christianstad 1661—1669.
Henric Nissenius von der Bettering i W. Ljungby
1669—1693.
Peder Pedersön i Fjellinge 1693—1697.
Laurentius Blanrius i Österlöf 1697—1713.
Dlaus Troilius i Jemshög 1714—1727.
Christopher Blanrius i Fwetofta 1727—1730.
Hans Bidingh i Dypmanna 1730—1744.
Jöns Ring i Fjellinge 1745—1765.
Petrus Sonnberg i W. Ljungby 1765—1778.
Nils Hjort i Österlöf 1779—1783.
Jöran Peter Herblow i Christianstad 1783—1804.
Samuel Fredrik Corwin i W. Ljungby 1805—1817.
Nils Johan Sundius i Fjellestad 1817—1828.
Carl Starck i Åhus 1828—1852.
Claes Johan Schaar i Fjellinge 1852.

Kyrkoherdar i Christianstad.

I B.B. är anteckadt, att den första biskopsvisitation i Christianstads församling hölls $17/4$ 1617. Låns-mannen Jens Sparre erhöi $25/4$ s. å. uppdrag att draga försorg om ett pastorsboställes uppbyggande i ~~staden~~. Därvarande pastor i Wå war utan twiswel redan tillika pastor i Christianstad, ehuru utg. ej funnit något document, som uppgifwer det. Redan $22/5$ 1614, då fundationäsbrefwet för denna stad utfärdades, förordnades och att Rosaby kyrka skulle affstafas och socknen förenas med Araslöf, hwilken skulle blifwa annex till en kapellan i staden och njuta dennes själawård. Likwål nämnes Araslöf i B.B. som annex till pastor i Christianstad, hwilket pastorat der uppföres såsom tilhörande Göinge härad. 1618 förekommer Araslöfs socken såsom utgörande ett eget pastorat, men deremot synes Rosaby hafwa warit annex till pastor i Christianstad till 1625, då det genom R. gl. br. $14/2$ stadgades att kapellänen derstädes skulle hafwa "alla inkomsterna af Rosaby prestgård och socken, hwilka sockenpresten i staden enligt nåd. bewillning dittills innehafst." Detta förhållande blef likwål snart förändradt, så att Rosaby betraktades såsom annex till Christianstad och stadspastorn åtnjöt en del af inkomsterna, men stadskommisern war likwål Rosaby sockens prest, ehuru han ända till på 1670-talet i officiel stil icke benämndes "pastor" utan "minister." Genom R. gl. br. $10/3$ 1639 bewiljades åt Wå socken att sjelf falla sin själasförsjare, hwilken skulle wara kapellan i Christianstad. Måhända woro derefter en tid twänne stadskapellaner derstädes. Ett R. gl. br. af år 1673 förordnade, att Wå wid därvarande kapellans afgang skulle blifwa annex till staden, hwilket några år derefter gick i verkställighet.

1. Jörgen Christoffersen, född omkring 1560, blef omkring 1590 pastor i Wå och omnämnes 1599 såsom prost i Gårds härad. När han blifwit utnämnd till pastor i Christianstad är icke kändt, men säkert war han det 1617. Huruvida han då bodde i Christianstad eller i Wå är icke heller bekant. Vid biskopsvisitation 1622 förklarade församlingen sin belåtenhet med måster Jörgen. Prostämvet i Gårds

hårab behöll han troligen till sin död. I B.B. omnämnes att 1625, då presteskapet från nämnda hårab sammanträdde i Christianstads kyrka, fick prosten mästare Jörgen förebråelser af biskopen för sin wårdslöshet och egenmyndighet samt lofwade bättring. Iuldagen 1626, inwigde han på eget bewåg Christianstads kyrka. I sin afgifna förklaring ^{12/1} 1627 uttrade han: "Jeg hafwer intet andet gjort paa Juledag i min første prediken end forklaret Christi fødsels historie och siden anden ordentelig materie; huls solennitet til saadane ny Kirker behørig kand were, hoffwer D:nus Episcopus sig forbeholden, hwilket samme jeg hoffwer oc forkyndiget." Som mästare Jörgen dock ansågs wid ifrågawarande tillfälle öfwerstridit sitt ämbetes befogenhet, befalte konungen ^{11/2} s. å. läns-mannen Otto Marswin att honom tilltala och affordra honom böter, hwilka skulle användas till de fattiges understöd. Konungen anbefalldes sedan en ny och högtidligare kyrkoinwigning, hwilken förrättades af biskopen år 1628; mästare Jörgen fick derwid endast spela en underordnad rol såsom assistent. Altaret och predikstolen i Christianstads kyrka inwigdes ~~1631~~ ¹⁶³¹ af biskopen. 1628 ^{20/11} bewilljades, att mästare Jörgen fick resignera och Christopher Hansen fallas till pastoratet, men detta bref "blef casseret och gif intet ud" (enl. antedn. i "Skaanske Tegnelser ab 1623 ad 1632" på Kgl. geh. arch. i Köpenhamn); följande året ^{21/2} bewilljades, att nyssnämnde Christopher Hansen fick blifwa Jörgen Christophersens medhjelpare med tillförsäkran om successjon till pastoratet. Mästare Jörgen dog ^{16/1} 1630. Ett epitaphium öfwer honom uppsattes i Christianstads kyrka; han är der afbildad jemte en talrik familj; hans porträtt utwisar ett wördigt utseende. Wid sin död hade han varit gift i 32 år, men hustruns namn är ej känt. Hans dotter Katrina, hos hwilken ett barn dött i fången, blef 1623 absolverad af biskopen. Twänne Wä:boar, Bertel och Christen Jörgensen, hwilka blifwit studenter i Köpenhamn 1619 och 1628, torde varit hans söner.

2. Christopher Hansen blef som ofwan sagdt år 1629 medhjelpare härstädes med survivance på pastoratet. Förut hade han varit rektor wid skolan i Wiborg och uppgifwes hafwa varit magister. Död 1639.

3. **Hans Nielsen Thollosius**, som förut dels tjenstgjort i Gjerdslöf, dels varit stadskapellan och slottsprest i Malmö, blef 1639 pastor härstädes, enl. K:gl. br. $2\frac{1}{2}$ s. å. till läns-mannen Malte Juel. Då han febermera disputerade för magistergraden i Köpenhamn, kallade han sig "pastor primarius wid trefaldighetskyrkan i Christianstad och Wå församling." Död wid 42 års ålder och i 19:de ämbetsåret $2\frac{2}{3}$ 1643, efterlämnande enka och 10 barn "in luctu et squalore." En fattig prestenka "Marina sal. magister Hanses", som nämnes 1685, må hafwa varit hans enka.

4. **Laurits Hansen Comin** förekommer 1634 som pastor i Hör och disputerade 1639 i Köpenhamn för magistergraden. 1643 $2\frac{3}{10}$ anbefallde konungen Ebbe Ulfeld att gifwa honom collats till Christianstads pastorat. Han blef prost 1661, troligen häradsprost och ej blott prost öfwer sitt eget pastorat. Ett par af honom utgifna lifpredikningar åbagalägga, att han varit en kunnig man och god stilist. Död 1669. — Gift 1. m. Margreta Petrea, 2. m. Anna Tagonia. I dessa äkten skap föddes 14 barn.

Ur en af hans lifpredikningar, hvars ämne är: "Guds Børns lystige Spatzere-gang iblandt gräs och Blomster", må anföras ett stilprof. "Ligesom Blomsterne de ere adskillige och haffwe underfodelige Farffwer, somme ere Swide, somme Röde, somme Gule oc saa fremdelis, enhwer haffwer sin synderlige Farffwe, luct oc sin synderlig egenstap, dog ere de alle mennecken gaffnlige och behagelige; saa findis der oc adskillige Blomster i Christi urtegaard, den Christen Kircke. — — — Naar Blomsterne staa i deres beste Gröde, kommer undertiden urtegaardsmanden, röcker dennem op oc forsætter dem i en anden Paffwe oc paa en bedre sted. Saa gaar det oc med Guds Børn i den Christne Kirckes Lysthaffwe; naar de staa allerbest, ere paa det Fyeste, saa det stunis for mennecken Syen de burde at leffwe oc kunde giöre meget got i Werden, see da kommer wor Herre oc formedelst den timelige död forsætter dem i det himmelfte Paradis, at de der fuldkommelige skulle Blomstre ud oc bliffwe langt skönnere, yndligere oc for Gud oc alle hellige Engle oc udwalde behageligere end de nogen tid haffwe wærit i dette Liff."

5. **Casten Söffrensson Fundanus** blef efter skolgång i Lund student 1636 och prestwigdes $\frac{2}{10}$ 1639 till "Servus Jesu Christi" i Köpinge och Lyngsjö. Under frigsoroligheterna 1644 sökte han skydd i Christianstad och blef samma eller nästföljande året stadskomminister derstädes. Han skall hafwa förskaffat sig biskop Winstrups bref på att wara pastor i Rosaby: detta skedde förmodligen blott på det att han skulle få heta pastor, ty pastor i staden behöfde en del af inkomsterna från nämnde socken, såsom man finner deraf att herr Casten 1648 begärde befrielse från kungskatt, "effterdi Sognen icke er lagd til hannem med all sin indkomst, mens sognepresten udi Christianstad den förste part deraff opberger oc han til bem:te Rosseby icke er Capellan effter hans kaldsbrefvs liudelse." 1669 $\frac{6}{7}$ blef han kallad och kort derefter befullmäktigad till pastor i Christianstad. Derefter skall han warit angelägen om att den förmon han såsom kapellan haft, att wara "pastor" i Rosaby, skulle betraktas såsom endast personel för honom. Död $\frac{22}{1}$ 1677. — Hans hustru hette Christina Matsdotter och war prestdotter från Köpinge. Sönerna Christen och Mats blefwo pastorer, den förre i Finja, den sednare i Rosaby.

6. **Hans Pedersen** blef 1669 stadskomminister och utnämndes af danska konungen 1677 till pastor i Christianstad, men blef, sedan swensarna åter bemäktigat sig staden, transporterad derifrån till W. Bram; se der.

7. **Andreas Sellman**, son af bonden Lars Nilsson och Ingeborg Bengtsd:r, föddes på gården Helghult i Unnaryds socken af Wezjö stift $\frac{10}{6}$ 1646. Wid 8 års ålder blef han en gång wid trädfällning så slagen af ett fallande träd, att han troddes wara död. Då han åter qwidnade wid, gjorde fadren ett löfte att uppfostra honom till prest. 1656 sattes han i skola i Wezjö, genomgick sedermera äfwen gymnastium derstädes och blef student i Lund 1669. Sedan han 1676 afslowerat specimina för magistergraden ämnade han resa utrikes, men wille i de oroliga tiderna icke öfwergifwa sina föräldrar. 1677 prestwigdes han i Wezjö till pastor wid lissgarbet, kom kort derefter till Skåne och blef sannolikt der personligen känd af Carl XI. Sedan konungen 1678 återtagit

Christianstad från Danstarna, befalle han att gudstjenst derstädes skulle hållas efter swenska ritualen och på swenska språket. Hellman blef då $17\frac{1}{8}$ s. å. utnämnd till pastor i Christianstad och Wå samt installerad 12 sönd. efter Trinitatis. 1682 $15\frac{1}{2}$ blef han prost i Gårds härads, 1697 riksdagsman och presiderade wid prestmöte 1702. Utan twifwel war han både en kunskapad och praktiskt duglig man; hans ämbetskrifweller till biskopen äro mycket rediga och fria från fjest och krypande artigheter. Mindre ofta än många andra den tidens prester begagnar han i sina bref den hel. Skrifts utfogor, men då det sker, är det på ett sätt som vittnar om religiöst allwar. I hans förhållande till de öfrige presterna i staden wisar sig ingen egennytta eller kitslighet. I början af 1700-talet wistades hos handlanden Cortmeyer i Christianstad en tyf skuderande, wid namn Burchard; konsistorium anmodade Hellman att hafwa ögonen på denne person, hwilken förmodades wara pietist, och underrätta honom, att han borde för konsistorium uppwisat sina betyg och begära tillåtelse att præceptorera, om han någon längre tid ämnade qwarstanna. H. inberättade, att B. war mycket flitig i sin information, lesde mycket ensligt, läste Francés skrifter och war bekant med Baufe och Schade (se I. 126) samt sade sig hos dem intet hafwa funnit, som wore "den rena evangeliska läran oanståndigt"; en tioårig flicka af hans elever kunde "componera och explicera" en latinsk auktor, och en sjuårig flicka samt en sexårig gosse kunde utom sina christendomsstycken "perfekt läsa ebraiska och grekiska." H. wisade ingen ångslig bestållsamhet att uppspana och anklaga pietister. Deremot höll han efter kloakaren Frisborph, som ej allenast "gjorde smedamptet intrång, utan ad en söndag, då han med pungen i kyrkan skulle gå omkring, gjorde någre owanlige krossprång, hwaraf presumerades honom warit drucken." I skolan hölls den tiden mindre noggrann ordning; magistraten klagade, att "ej allenast exercitia i skolan frigide tracterades, utan också ungdomen begått en och annan otienlig insolence med nattspelande på gatorna och fönsters utslagande med annat mera, som i stället för med tilbörliq iswer att blifwa affstafadt, fast mer de brottsliga i förswar tagne", med anledning hwaraf rektor

wid skolan erhöåll påminnelser att för framtiden afstyra sådant sjelfswåld. **H.** dog efter 2 timmars sjukdom $25/11$ 1707. — Gifft 1. % 1679 i Unnarvds prestgård med Anna Rubenius, f. 1661, d. 1690, dotter af prosten i Swittaryd af Wezjö stift Nils R. och Christina Matsdotter. Barn: Nils, prost i Mållby. — Lars, past. i Hammarlöf. — Kerstina, f. 1680, g. 1696 m. prosten J. Rogberg i Unnarv. — Ingeborg, g. m. prosten P. Blanzius i Köpinge. — $2. 7/7$ 1692 m. Sara Liljengranat, f. 1672; hon war dotter af kaptenen, sedermera öfwerdirektören wid Torsebros frutbruk Hans L., och blef efter B:s död gift 2 gånger, neml. med prof. H. Stridsberg och med prof. C. Schultén. Hon hade med H. följande barn: Anders, past. i S. Rörum. — Hans, f. 1702, d. i spåd ålder. — Sara, f. 1703, g. m. assessorn i Götha hofrätt Magnus Eneroth.

8. **Euro Liebman**, son af gelbgjutaren Nils Lureson och Cecilia Helgesdotter, föddes $10/11$ 1660 i Malmö, gick derstädes i skola och blef student 1677 $28/4$, men återwände med anledning af frigsoroligheterna snart derefter till Malmö. Dit kom äfwen prof. Christian Pape, och på han tog logis uti ofwannämnde gelbgjutares hus, så fick dennes son begagna sig af Papes förträffliga handledning i studier. Han röjde goda anlag och mycken läraktighet, med anledning hwaraf Pape en gång skall hafwa yttrat: "du bist mir ein lieber Mann und sollst auch Liebman heissen"; eleven behöll sedermera det namn som hans lärare sålunda gifwit honom. 1680 reste Liebman till Wittenberg, der han 1682 blef magister och höll äfwen privata föreläsningar. 1684 återkom han till fäderneslandet, utgaf 1685 en disputation i Lund och blef derefter samma år först kollega och sedan konrektor wid Malmö skola samt prestwigdes $14/3$ 1686 till esquadronspredikant wid drottningens lifregemente; han war också garnisonspredikant i Malmö. 1687 $22/4$ begärde han att få på ett eller halftannat år resa utrikes för sin hellsas förbättring och för att i Wittenberg fortsätta sina studier, hwilka han i anseende till bristande medel måst afbryta; han tyckte sig icke hafwa nog odrat med sitt pund och trodde att "en gudomlig stimulus dref honom uthi den åstundan att med ämbetsens medler wilja på en föga tidh

göra sig capable samma ämbete med krafftig nyttja uthan någon ogheder, den stund han efter Guds wilja lefwa måtte, att förestå." — — "Hans K:gl. M:t har i desse dagar med synnerlig nåd uptaget det wålb. Herr Obrists Modei son will reesa uth, blott till att föra en uthi krigsactioner wål försökt man hem igen, ty twiflar jag ingalunda att ju, särdeles på Ed. Edle Högåhrewördighets intercession, K. M:s nåd lärde med lijka blidkat öga anse om någon sig uthi Jesu campagne och låger så exercera will, att han medh tijdhen en uthi Guds krigjer inthet oöfwadt krigsman till Sverige hembära måtte"; om biskopen förskaffade honom den önsfede förmonen, skulle man i Malmö säga: "det hafwer sig till ewiggrönstlande äminnelse Canutus Hahn giort, at wi en in-tet odyetigh conrectorem och präst här å orten hafwa." L. wann förmodligen sin önskan, ty af ett domkapitlets bref $10\frac{1}{2}$ s. å. synes, att rektor åtagit sig att stöta konrektoratet, mot det att accidentierna tillföllu honom och han kunde påräkna att konrektor bestribde hans tjenst, om sådant framdeles behöfdes. 1692 $10\frac{1}{2}$ blef L. pastor i Löderup. Då proftwal s. å. skulle hållas i Ingetstads härad, wille han ingen röst afgifwa, såsom warande obekant med pastorerna i det häradet, utan bad allenast till Gud, att den wärdigaste måtte blifwa proft; med "den wärdigaste" mente han utan twifwel sig sjelf, men hans peregrinationer och lärda mödor kunde dock ej förskaffa honom företråde framför en äldre medtäflare. 1697 war L. riksdagsman och blef $7\frac{1}{11}$. 1698 pastor i Landskrona, hwartill kom proftetjensten i Rönnebergs och Harjagers härader $\frac{1}{3}$ 1699. Ännu en gång erhöll han transport, nemligen till Christianstad $10\frac{1}{3}$ 1707, tilltr. 1708 och blef s. å. proft i Gårds härad. Fyra gånger hade han partes wid prestmöte, neml. 1689 och 1693 som respondens, 1697 som opponens och 1707 som præses. En gammal anteckning säger, att L. war "lång till wårten, mycket swartlagd och såg grym ut, men war annars en dygdig, lård, wålbegärfwad, nitist och arbetsam man"; äfwen andra samtida wittnen intyga hans nit och werksamhet, t. ex. proften P. Blangius, som predikade wid hans begrafning. Flera gånger androg L. för domkapitlet sina kasuistiska betänkligheter. En gång hade i Malmö "wid en discurus om

döpselsen en christelig cavallier blifwit bragt till ämtnelse och bekännelse, att ett af hans barn utaf särdeles tillfälle blifwit döpt med win i stället för watten", och wille nu hafwa det döpt rätteligen, men blygdes för att låta det förra blifwa weterligt, hwarföre L. hemställde, om ej barnet kunde döpas "intra privatos parietes." En annan gång hade en person, som man ej säkert wiste wara döpt, begärt att få begå nattwarden; han war född i Italien af en judisk fader och en katholik moder, war ej omsturen, men notatus in glande, hade lärt pater noster och förut, såsom ansedd för katholik, begått nattwarden. 1699 anmälde öfwerste R. von Riewen, att L. jemte twänne andra prestes i Landskrona "scrupulerat angående rättwisan af en dödsdom, med anledning hwaraf afrättningen till stor förargelse uppstjutits"; presterna blefwo inkalade för domkapitlet. Mot pietister wistade L. mycket nit; han wille t. ex. ej tillåta en prest wid namn Ennes (sedan pastor i Söfde) att predika, emedan han, såsom beslagtad med den för pietism misstänkte köpmannen Cortmeyers hustru, förmodades sjelf kunna wara smittad af samma farliga willfåtelse. Äfwen i andra mål war han en ifrig försvarare af status quo; han yttrade i en ämbetsfriskwelse att, "om nådiga öfwerheten icke wille som förut draga försorg om prestens förnå medelst konsevationers befördrande, blefwe landet uppfyllt med suckningar och tårar, hwilket icke kunde wara nyttigt." Med sina ämbetsbröder i staden kom han icke rätt wäl öfwerens. Han synes hafwa warit noga med affeende på sina rättigheters utkräfwannde. Då den förutnämnde Cortmeyer, som warit fången under kriget, wille på den grund undandraga sig wisfa utgifter till presten, bestraffades det af L. från predikstolen, "dock utan Cortmeyers namns angifwannde." Då L. en gång blef anmodad att förrätta twänne begrafningar utan likpredikan, förklarade han att klokringning och muff i så fall icke kunde tillåtas wid begrafningarna, förmodande att man för att icke gå miste om dessa bihang till begrafningsståten skulle önska äfwen predikan; men wederbörande brydde sig hwarken om det ena eller det andra. L. wände sig nu med denna nya casus conscientie till sina andelige förmån och begärde förhållningsorder, yttrande att han wäl kunde för

sin del försaka den inkomst, som litypredikningarna borde tillflynda honom, men kyrkan borde ej mista sin inkomst för klockornas och orgelns begagnande. Då en frivillig kontribution af prästerskapet år 1713 begärdes för armeens behof, svarade L. att han intet kunde gifwa, emedan han med dryg kostnad hederligen begraft två hustrur och två fullwuxna döttrar, gjort bröllop åt en dotter o. s. w. 1714 $14\frac{1}{10}$ anmälde han att Christianstads kyrka begagnades till magasin och att ett quantum spannmål der blifwit upplagdt, hwilket, när det fastades, förorsakade sådant dam, att tak, wäggar, altare och predikstol dermed alldeles öfwerdrogs och orgelpiporna fylldes, hwarjemte "en stor mängd ohyra, ändock af det största och swartaste slaget", samlades i kyrkan, bortgnagde blyet på orgelpiporna och befarades skola "fara neder i gräfvarna på lifen och them tillfoga thet som otänligt och faseligt är att tänka på"; man fruktade ock att trut skulle uppläggas i kyrkan, hwilket i händelse af fiendligt öfwerfall lätt kunde antändas och sålunda hela kyrkan förstöras. L. afled $28\frac{1}{4}$ 1718.

— Gift 1. i September 1685 i Lübeck med Anna Sophia Windlewen, b. 1694, dotter af theol. prof. Michael W. i Wittenberg; i detta äktenkap föddes 5 barn. 2. $11\frac{1}{3}$ 1692 i Ralmö med Märta Rogge, dotter af borgmästaren Cornelius Hansen; hon dog 1698 efter att hafwa födt L. 5 barn. 3. $17\frac{1}{9}$ 1699 med Anna Aquilonia, dotter af prosten Olof Bertelsson i Löderup. Med henne hade L. 11 barn, bland hwilka nämnas sönerna Reinhold (f. 1701, rektor wid Lund's skola 1733, d. 1755, g. m. Charlotta Juliana Strandell, profsdotter från Löfen) och Nils, past. i Tygelsjö. Bland L:s döttrar war Cecilia gift med prosten Hindbeck i Överrestad och Anna Maria m. prosten N. Hellman i Mällby. L. öfwerleddes af sin tredje hustru, och hon blef sedan gift med prosten Sjöwall i Tygelsjö; hon skall enl. Elmgrens anteckning warit "en rätt Xantippe och Isebel, som förorsakade den goda mannen L. många ledsamma, oroliga och bedröfwade stunder."

9. **Nicolaus Stenhoff**, son af en inspektor på Sperlingsholm och des hustru Barbara Gammal, föddes i Halmstad Thomædag 1670, genomgif Halmstads skola och

Wexjö gymnastium samt blef student 1693. Emedan föräl-
drarna under kriget förlorat sin förmögenhet, måste han kämpa
med mycken fattigdom. 1694 erhöll han dubbelt stipendium
och blef amanuens wid universitetsbibliotheket. Ett anbud att
blifwa kollega och kantor wid Landskrona skola försakade han,
emedan han heldre önskade sig en presterlig syssla. På kallelse
af general Rehnstöld prestwigdes han $\frac{1}{6}$ 1700 till pastor wid
lifdragonregementet och följde s. å. med arméen till Liffland.
Han skall varit den ende bland krigspresterna, som under slag-
get wid Narva war i närheten af slagfältet, och efter slagets
slut gjorde han bön och tackfägelse för segren. 1705 $\frac{2}{6}$ blef
han pastor i Ållerum, tilltr. 1707, transporterades $\frac{31}{6}$ 1718
till Christianstad, tilltr. 1719 och erhöll $\frac{22}{10}$ s. å. prosttitel.
Han skall hafwa åtnjutit mycken gunst hos Carl XII, som
berättas hafwa hedrat honom med ett besök i Ållerum. Som
S. icke war häradsprost, innehåller domkapitlets archiv icke
många ämbetskrifwelser från honom och således icke många
bidrag till kännedom om hans karakter. 1728 anmälde han
att en katolik, wid namn Otto Bratting, hwilken någons är
tjent i staden "såsom fiskal och utskrifvare", wille öfwergå till
lutheranismen. Märkligt är att inga skrifwelser angående
Dippel synas hafwa från S. inkommit till domkapitlet, ehuru
D. war i Christianstad på 1720-talet och der wann anhäng-
gare. Rektorn wid skolan B. Lyckå fullgjorde i detta hänse-
ende hwad som tillkom prosten. På sednare åren skref S.
med mycket darrande hand. Död $\frac{19}{2}$ 1734. — Gift $\frac{24}{7}$ 1700
med Helena Tolsten, f. 1673, dotter af borgmästaren Pe-
ter T. i Lund; hon reste 1705 utrikes och besöfte sin man i
swenska lägret. Barn: Sven, prost i Christianstad. — Per,
v. Häradshöfding. — Nils, regementspastor. — Charlotta
Elisabeth, g. m. prosten Wankif i Olimåkra. — Katrina,
g. m. kyrkoh. Hahne i Röbbelöf.

10. **Cornelius Fare**, son af kyrkoh. Jakob F. i
Skabersjö och född derstädes $\frac{21}{6}$ 1684, blef efter enskild un-
derwisning student 1702, reste 1705 utrikes och återkom 1709
fort före danskarnas anfall på Skåne. Under wilstandet utri-
kes hade han besöft Greifswald, Rostock, Berlin, Wittenberg,
Leipzig, Halle, Jena, Erfurt, Frankfurt am Main, der han

åfett en stor katholsk processjon, Mainz, Coblenz, Cöln, Utrecht, Amsterdam, Harlem med flera Holländska städer, åfvensom Hamburg och Köpenhamn. 1711 $\frac{24}{6}$ blef han prestwigd till husprest hos generalguvernören Magnus Stenbock, 1717 pastor wid norra skånska rytteriet och följde 1718 arméen till Norge. Han skall varit personligen känd och med ynnest omfattad af Carl XII, som också berättas hafwa lofwat honom befordran. Konungens snara död hindrade honom att uppfylla detta löfte, men G. fick likväl snart befordran. Han blef nemligen $\frac{23}{6}$ 1719 utnämnd till pastor i Ausås och installerades der midssommardagen 1721 af biskop Linnerius. 1719 blef han philos. magister. Konsttorium wille 1720 föreslå honom till Landskrona pastorat, emedan "wid en så angelägen frontiére en särdeles wäl qualificerad pastor behöfdes", men han undanbad sig detta förslag, åfvensom anbuden att 1728 blifwa föreslagen till Malmö och 1731 åter till Landskrona pastorat. 1734 emottog han kallelsen till Christianstad, utnämndes till pastor här $\frac{16}{6}$ f. å., erhöll sedan prosttitel, presbiterade wid prestmöte 1736 och var riksdagsman 1738. Biskop Rydellus berömde hans ämbetsnit och särskildt hans bemödanden att tillrättaföra en af dippelianskt swärmeri smittad jungfru wid namn A. K. Gortmeyer, hwilka också fröntes med framgång. Död $\frac{4}{10}$ 1741. — Gift 1720 med Beata Elisabeth Lönn, dotter af fältproviantmästaren Adolf L. Barn: Adolf, prost i Frillestad. — Katrina Elisabeth, f. $\frac{27}{12}$ 1722. — Jakob, f. $\frac{7}{6}$ 1724, d. i barn domen. — Jakob, f. $\frac{28}{6}$ 1725, kollega wid Malmö skola; han sökte mångfaldiga gånger befordran, men lyckades aldrig winna någon sådan; wid 70 års ålder och efter att hafwa varit kollega 36 år, sökte han transport till enahanda befattning wid Lunds skola, men förgäfves. — Anna Sophia, f. $\frac{9}{6}$ 1727. — Helena Margreta, f. $\frac{31}{8}$ 1728. — Lorenz, f. $\frac{13}{11}$ 1730. — Abraham, f. $\frac{24}{6}$ 1731. — Jöran, f. $\frac{21}{6}$ 1733. — Magnus, f. 1736, d. 1742. — Eva Beata, f. 1737. — Maria Charlotta, f. 1740, d. 1747.

11. Swen Stenhoff, son af prosten Nils S. (se sid. 10) och född på Kullagunnarstorp på våren 1706, gif i Christianstads skola, blef student 1724, antog 1728 fondition

i Stockholm hos en kapten Schwerin, uppehöll sig 1730 wid wid Upsala univerfitet, utnämndes $27/10$ 1731 till pastor wid södra skänka rytteriet och prestwlgdes $3/4$ 1732 i Werjö, biträdde 1732 och 1733 sin fader, war nådårsprest efter hans död och biträdde sedan prosten Faze. 1743 blef han pastor härstädes och fick s. å. prostetitel. Han klagade 1753 deröfwer att hospitalspresten Gutman höll gudstjenst i hospitalet på samma tid då högmessa hölls i stadskyrkan, hwilket drog folket från stånämnde kyrka och minskade häspenningarna. Död $10/2$ 1754. — Gift $11/7$ 1743 med Ulrika Christina Popelman, som sedan war gift med prosten Eberstein i Östads. Barn: Helena, f. 1744, d. som barn. — Ewa Christina, f. 1745, d. som barn. — Helena, g. m. D. Andersson, past. i Östads S. Petri. — Jakobina, f. 1748, d. i spå ålder. — Charlotta Lowisa, g. m. prosten A. Rönbeck i Sjörup. — Anna Katrina, f. 1750, d. som barn. — Nils, f. 1751, d. som löjtnant wid fortifikationen i Finland. — Ewa Christina, g. m. prosten Törnwall i Tullstorp.

12. **Gabriel Räsman**, son af en pastor på Mohn och Ösel samt des hustru Märta Elisabeth Skragge, hwars fader Gabriel S. war generalssuperintendent i Riga, föddes $14/2$ 1714, blef magister i Upsala 1740, pastor på S. Barthelemy 1743, återkom till fädernelandet 1752, erhöi professornamn 1755 och blef pastor härstädes s. å., titulär prost 1757 och presiderade wid prestmöte 1762. Han skall hafwa varit begäfwad med en ypperlig sängroft, men man känner ej hurubana hans presterliga gåfwor för öfrigt varit. Under sitt wistande i nya werlden skall han hafwa lärt underliga seder, t. ex. att äta grodor. Han begärde att få begagna en tomt, hwilken kyrkoherdarna i staden förut brukat och deraf haft ej blott grönsaker och frukt för eget behof, utan ock en inkomst af 70 daler, men borgmästaren Schultén förklarade att tomten, som tillhörde staden, endast af wälwilja för förra prosten blifwit honom lämnad, samt bad att R. "behagade icke dermed öka sin omtänka." Död $21/2$ 1777. — Gift 1. m. Margreta Rambo, f. i Pennsylvanien 1726, d. 1768. 2. $13/12$ 1771 m. Boel Katrina Stuberius, f. 1745 och efter

N:s död gift med prosten Ruth i Wisseletofta; hon war dotter af klockaren i Wå Lars S. och Christina Bramstedt.

13. **Jöran Peter Herelow**, son af hofrättskommissarien Carl S. och Maria Christina Dundler, föddes i Christianstad $\frac{1}{6}$ 1731, gick i Malmö skola, blef student i Lund 1747, magister i Greifswald 1751, prestherade och blef docens derstädes s. å., prestwigt till tjenstgöring i Malmö $\frac{15}{12}$ 1752, stadskommunister i Malmö 1763 $\frac{23}{2}$, tillika hospitalsprest derstädes och (jemte den andre stadskommunistern) pastor i Bjereshög $\frac{21}{8}$ 1771, titulär prost 1773, transporterad hit $\frac{20}{10}$ 1777. Wid prostwalet i Willands härad 1783 wille de flesta af pastorerna icke låta Herelow och Öller i Zemshög afgifwa sina röster; påstående dem egentligen höra till andra härader; biskopen utnämnde icke de stömindre Herelow till prost $\frac{23}{7}$ s. å., emedan han war "en bestedlig och wärdig man samt egde en prosts egenstaper." Kyrkoherdarne Neosander, Aulin och Lundström beswårade sig deröfwer, men utan påföljd. S. förefogs 1800 till theol. doktor, men erhöi ej denna wärdighet. Därför har han ej gjort sig känd för någon högre lärdom. Han ihogkommes såsom en flärdlös och wänfast man. Han spelade gerna kort, men hade stark aversion för hundar och frimurare *). På en midsommarsdag, då frimurarne en corps infunnit sig i stadskyrkan, skall han hafwa så eftertryckligt bestraffat deras hemlighetsmakeri m. m., att de aldrig mera en corps uppträdde i kyrkan, utan föranstaltade om en särskild gudstjenst för sig på wisfa högtidsdagar, hwilken förrättas af en ordensbroder. Död $\frac{2}{3}$ 1804. — Gift $\frac{30}{8}$ 1759 med Christina Antoinetta Borg, dotter af borgmästaren i Malmö Anton B. och Christina Lorch; hon dog $\frac{24}{2}$ 1804 och begrofs på samma gång som mannen. — Barn: Georg Bogislaus, f. 1764, stadsfiskal i Christianstad. — Carl Anton, prost i Christianstad. — Johan Christian, f. 1773, klockare i Christianstad. — Nils Cassten, f. 1776, hofrättsauskultant. — Gabriel, f. 1777, fändrif wid konungens eget wärfw. regnte. — Christina,

*) Biogr. Skizzer o. Anekdoter fr. Willands härad; Christianstadsblad 1867, N:o 27.

g. m. kyrkoh. C. G. Djugg i Fjellestad. — Anna Margreta, f. 1768, d. ogift 1791. — Johanna Charlotta, f. 1769, g. 1796 med borgmästaren i Lund Adolf Fredrik Djugg och d. 1848. — Antoinette, d. ogift 1847. Desutom en son och sex döttrar, hvilka dogo i spåd ålder.

14. **Johan Georg Brandt**, son af vice korporalen wid lifdrabanterna Swen Emanuel B. och Elis. Joh. Bark, föddes i Fahlun $21/11$ 1752, intogs 1764 på gymnastium i Westerås, blef student i Upsala 1766, magister 1776, prestwigd 1778 till husprest hos riksrådet baron Hermelin, extraord. bataljonspredikant wid Dalregementet 1782, pastor wid Dalfricorpshen 1788, titulär hofpred. s. å., pastor i Åfarp och Wittsjö $22/6$ 1789, titulär prost 1792, häradsprost i W. Övinge härad $1/2$ 1803, erhöll transport till Skinstatteberg af Westerås stift 1803, tilltr. 1805, men erhöll redan följande året $15/6$ transport till Christianstad. Denna hans sista befordran skall blifwit utverkad af hans bröder i stimurareorden, inom hwilken han lärer innehafit en hög plats. Död $13/4$ 1808. Ogift.

15. **Nils Johan Sundius** 1808—1817; se wid Fjellestad.

16. **Carl Anton Herblow**, son af prosten Jöran Peter H. och född i Malmö $26/3$ 1772, blef student 1786, magister 1796, vice kollega wid Christianstads skola 1795, prestwigd $17/6$ 1798, ord. koll. wid nämnda skola 1799, stads-komminister och pastor i Rosaby $30/10$ 1814, tilltr. 1816, pastor härstädes $9/7$ 1818, tilltr. s. å. och erhöll s. å. prostetitel. Död $28/10$ 1827. — Gift $12/7$ 1816 m. Johanna Katrina Fastberg, dotter af apothekaren Anton F. i Nstads och Sibilla Katrina Gram; hon öfwerlefde H. och blef g. m. landssekreteraren J. N. Bråkenhielm i Christianstad. H:s barn woro följande: Jöran Anton. — Carolina Charlotta, d. ogift 1858. — Fredrika. — Sophia, g. m. landssekreteraren Bråkenhielm i Malmö. — Maria Lowisa, g. m. häradshöfd. G. Ewerlöf.

17. **Jöran Jakob Thomæus**, son af Thomas Th., regementspastor och sedan prost i Fjellinge, föddes på Skipparp i Rastlunda socken $9/4$ 1786 och blef student 1802. Som

student hade han kondition i Götheborgs stift och predikade der stundom samt gjorde sig känd som "läsareprest"; då han derjemte i fyrkligt hänseende hyste presbyterianska åsigtter och ogillade episkopatet, så blef han naturligtwis ingen persona grata hos domkapittlen. Med kunglig tillåtelse prestwigdes han wid 23 års ålder $2\frac{1}{12}$ 1809 och tjenstgjorde derefter som adjunkt eller vice pastor i Lunds stift i nitton år. Han undergick 1816 pastoralexamen med högsta betyget, erhöll 1817 hofpredikantstitel och kallades 1818 att aflägga prof för domprosteriet i Götheborg. 1828 blef han pastor härstädes, tilltr. 1830 och erhöll s. å. prostetitel. Redan som student uppträdde han som författare, och att öfversätta och sjelf författa böcker förblef under hela hans lifstid hans käraste sysselsättning. Hans flesta utgifna böcker äro af kyrkohistoriskt innehåll. De hafwa icke blifwit högt värderade af de ex professo lärde; det torde likwäl icke kunna nekas, att hans "Märkvärdigheter ur allmänna kyrkohistorien" är en rätt god kyrkohistorisk läsbok i kristlig anda och populär stil, ej heller att hans "Skandinaviens kyrkohäfder" vittna om flitig forskning och innehålla mycket, som man i intet annat arbete finner på ett ställe samlat. Refvernesbeskrifningen öfver Erasmus Rotterodamus torde utan orättwisa kunna kallas en god kyrkohistorisk monographi. H. R. yttrar i theol. kwartalsskrift att den är ett af de bästa arbeten i vår theologiska litteratur. Om personer och förhållanden dömdo Th. månggång bittert, och blef derföre icke mindre bittert klandrad; den som såg den nästan barnsligt glade och wänlige mannen i hans trefliga hem öfwertygades lätt att hans hjerta war wida mindre bittert, än hans uttryck stundom woro. I Christiansstad war han ej afhållen; detta jemte hans författareskap minskade hans prestfärliga werksamhet. Hans död inträffade $\frac{2}{3}$ 1845. Stadd på hemresan, efter att hafwa begagnat bad i Warberg och besökt slägtningar i Halland, öfwerfölls han nära Harplinge af ett förfärligt åskwäder. Lugn fortsatte han likwäl färden, sedan han befallt sig och sina tre medföljande barn i den himmelske Fadrens beskydd. Ett åskslag träffade honom, då han stigit ur wagnen för att öppna en grind. Hans trettonårige dotter sprang till den närbelägna prestgården, och då hon med

sällskap återkom, fann hon fadren död och sina två små bröder sittande bredvid honom och läsandet de böner, som han lärt dem. — Th. blef gift 1830 med Hedwig Christina Magdalena Bexell, dotter af professorn, prosten Swen Peter B. i Grimmeton af Götheborgs stift. Barn: Thella Theresia, f. $1\frac{1}{2}$ 1832, g. m. kapten Pfannenstill. — Algot Baptist, f. $1\frac{15}{11}$ 1834, prest i Götheborgs stift. — Edwin Petrus, f. $7\frac{1}{9}$ 1836, med. filosof. kandidat. — Ragnar Herman, f. 1842. — Gotthold Erik, f. 1845.

Skrifter: Se Lunds stifts matrikel 1842 och biograph. lexikon, der Thomæi biographi förekommer.

18. **Thure August von Sydow**, son af landtränsmästaren i Calmar Carl Fredrik von S. och Christ. Elis. Wahlbäck, föddes i Calmar $\frac{1}{2}$ 1793, blef student 1811, magister 1820, apologist vid Calmar skola s. å., rektor vid samma skola 1826, utgaf och försvarade inför domkapitlet i Calmar år 1844 en theologisk afhandling i stället för prest- och pastoralexamen, prestvigdes $14\frac{1}{4}$ s. å., blef pastor härstädes $13\frac{1}{11}$ 1846, tilltr. 1849 och erhöll prostetitel s. å.

Gift 1830 $28\frac{1}{1}$ m. Beata Sophia Runcrantz, d. 1843, dotter af theol. lektorn, prosten Carl R. Barn: Carl Fredrik, f. $24\frac{1}{1}$ 1831, phil. mag. och skollärare i Christianstad. — Julia Christina Augusta, f. $16\frac{1}{9}$ 1832. — Gustaf Wilhelm, f. $20\frac{1}{1}$ 1834, landbrukslev. — Ida Carolina Sophia, f. $2\frac{1}{4}$ 1835.

Kyrkoherdar i Rosaby,

hvilka sedan 1617 derjemte varit Stadskomministrar i Christianstad.

1. **Thyebicus Petrejus** blef pastor i Rosaby i början af 1560-talet.
2. **Niels Suendsön** var pastor i Rosaby 1584.
3. **Peder Hamner** dog som pastor härstädes 1590.

4. **Niels Wittelsen, Aalborg** var 1600—1613 pastor i Araslöf och Rosaby; se wid Helsingborg.

5. **Hans Bang** var pastor i Araslöf och Rosaby 1613.

6. **Zacharias Jensen** var 1615 pastor wid nyss nämnde två socknar och biskopen anbefalldes $15/8$ s. å. att skaffa honom befordran till annat fall; han nämnes såsom i fråga till att blifwa pastor i Björnekulla. Som ofwan p. 2 är nämndt skulle Rosaby kyrka ödeläggas och socknen förenas med Araslöf, som skulle blifwa annex till kapellanen i Christianstad, men detta ändrades sålunda att Araslöf blef för en tid eget pastorat och Rosaby socken skildes derifrån och blef anner till Christianstad samt stöttes af stadskapellanen.

7. **Johannes Andreæ** nämnes i B.B. såsom komminister i Christianstad 1617.

8. **Peder Pedersön** 1619—1630; se wid Åhus.

9. **Törge Pedersen**, "fognepräst i Roseby och Guds ords tiener i Christianstad", dog $13/4$ 1644 i 39:de lefnads- och 14:de ämbetsåret samt begrofs i Christianstads kyrka.

10. **Casten Söffrensen Fundanus** 1644—1669; se ofwan pag. 5.

11. **Hans Pedersen** 1669—1677; se ofwan pag. 5 och wid W. Bram.

12. **Erif Waldenius**, från främmande stift, tjänstgjorde i slutet af 1670-talet och ännu 1680 såsom stadskapellan i Christianstad; men det är ej fullkomligt wißt om han varit verkligent dertill utnämnd, eller blott tillförordnad. Profsten Hellman bad $12/1$ s. å. att från hans person blifwa befriad, emedan han varit uppstudsigt mot herr Casten, hwars enka deröfwer klagat, och "så swag i lefwerne för dhenna orten", att han borde derifrån aflägsnas. Enligt bref från Lars Swahn till biskopen $20/4$ s. å. "comporterade W. sig öfwermåttan förargeligt med sitt otidige lefwerue och oafslätelige fyllerij": en lördag hade han kommit ridande "öfwerbruden", då några snapphanar afstraffades, och "sålunda tillredd" gått i skriftstolen; följande dagen hade han försummat ottesfången, och med hwad frukt han förrättat aftonsången kunde slutas deraf, att han på aftonen syntes till häst "hel plågad och bruden"; en "hr Johan under dragonerna" var "aff samma

natur och humeur samt hr Eriks gode camerat." Nämnde hr Johan är förmodligen den Johan Anastasius, som ^{19/11} 1680 gaf W., hwilken han titulerade för komminister i Christianstad och pastor i Rosaby, "med godt samwet" det witsord, att han aldrig hos honom funnit "annat comportemente, än een rebeligh prestman wäl anstår"; han wågade wäl förswara Waldenii "actioner, mot dem alla, som honom ifrå deth broddh utstött, hwilket Gud och wår allernädigste Konungh till allernädigste recompanse för dhes fängelse- och krigstravallier förmedelst des öppne bref allernädigst tillordnat." Prosten Hellman hade då, enligt W:i klagan, suspenderat honom ab officio & beneficio. Detta prostens åtgörande blef förmodligen af höga wederbörande godkändt, ty W. lämnade snart Christianstad. 1681 uppehöll han sig i Calmar. Hans sebnare öden äro ofända.

13. **Jonas Cavallius** 1680—1685; se wid Sörby. Stadsboerna woro ej belättna med hans predikogåfwor. Prosten Hellman uppgaf sig hafwa för fredens bibehållande åt C. afstått wisfa mindre inkomster.

14. **Mats Castensson Fundanus**, son af Casten F. (se pag. 5) och född omkring 1648, blef student 1666 efter skolgång i Roskild. 1680 omnämnes att han rest utrikes och besökt många märkligare ställen i Tyskland, Holland, Frankrike och England. 1681 war han i fråga till Skartofta pastorat, men förmodligen ansåg han det icke motswara sina förtjenster, eller od war någon konservation, som ej anstod honom, wilkor för kallets erhållande; sin oförnöjsamhet fick han sedan umgälla med flera års wäntan på befordran. Häröfwer "querulerade" dels han sjelf, dels hans morbroder prosten Gersonius i Sölweborg. Till denne stref biskop Hahn ^{23/4} 1684: "Jag hafwer bekommit Réverentix Tuæ strifwelse förnimmandes deraf hwad R. T. bland annat förmåler om Mats Castensson, hwilken jag så ofta skal hafwa lofwat promotion; alltså ländler derpå detta till swar: det jag lofwar en gång, håller jag äfwen så gott som det jag lofwar 100 gånger och at jag ofta hafwer lofwat honom, är stedt förthy han ofta har sökt mig. At jag til hans befordran hafwer giordt mit, såwidja mig möjligt hafwer warit, kan ses 1. at

jag banade honom vägen till Startofsta genom probsten herr Anders i Helsingborg; 2. inviterade honom hjit til Academiën at han här kunne hafwa hållit collegia, besynnerlig i Engliska och Frantzoeske språket, så hade han alltid funnat vara præsens, giort sig meriterad och varit in luce; 3. wille jag ju gerna han skulle hafwa kommit till Köpinge, allenast han wille stått sig in med ändian, men det gjorde han intet, uthan wille par force hafwa vocation, utan ändians samtycke, hwilket allt war emot min information; skulle han annu wilja följa mina råd, så önskade jag at han wille engagera sig med något hederligt hus här i landet, hwarest någon gammal man wore, så skal han vara säker om successiön, förslagswis kunne det wahra hos herr Sten i Cimbris. Herr Jon Cavallius will ock gerna isfrån Christianstad; kunde han på något sätt accommoderas uppe i Småland, hwilket honom lofwadt är, och Mats Castansson wil i så mätto afwänta Guds tima, wil jag gerna hjelpa honom til at komma i herr Jons ställe. Widare kan jag intet göra derwid, utan lämnar i herr Præpositi goda betänktande om Mats Castansson har orsak att se surt på mig derföre att han icke är accommoderad; Gud gifwe honom så god en lägenhet, som jag af alt hierta gerna unnar honom och af yttersta förmågo wil hjelpa honom dertill, så wijda mig tillstår och möjligt kan vara." Då herr Jon 1685 erhöill transport, grep Mats Castansson sig an och "tog handslag på pigan" (Cavallii styfdotter), hwar efter han snart utnämndes till stadskomminister och pastor härstädes samt prestwigdes $14/3$ 1686. Han intygade $27/11$ s. å. att, efter hans tillträde till pastoratet, hade "Almogan flittig sögt Guds huus, så dhén ene har snart icke fåått rum för dhén andan." 1688 klagade han öfwer sitt beswärliga ämbete, hwilket knäckt så wäl hans faders som Hans Pedersens krafter; "och hwad är iagh att lifna wid them? icke annorlunda än leer emot koppar och jiss emot hiern"; han önskade biträde af kollegerna wid skolan och företedde rektors intyg, att de kunde sådant prestera utan att försumma skolan. Prosten Hellman war nöjd med herr Mats och plågade med honom "ett ljust och förtroligt umgänge", samt beklagade hans död, som inträffade år 1689. Enka lefde efter honom; hon

var styfdotter till Jonas Cavallius, men man känner ej hennes namn, icke heller om hon haft några barn; troligen blef hon gift med P. Sundius, past. härstädes.

15. **Nils M. Hjort** (Cervinus) var född 1654 och förekommer 1680 som kollega wid Christianstads skola och hade äfwen någon tid predikat i hospitalet. S. å. var han i fråga till Örtosta pastorat, men då han skulle "mottaga sin vocation på Örtosta, så låg therjämpte en annor obligation uppå frustuffwepigan, hwilken aldenstund han ej wille sig tillbinda, måste han gå miste om kallet", enl. profsten Hellmans bref $29\frac{1}{3}$ 1680. På hösten s. å. rekommenderades han af borgmästare och råd i Christianstad till att blifwa hospitaletsprest derstädes, derföre att han "långliga tids arbetat widh scholen och informerarat ungdomen både i bocklige konster och musicen samt för de godhe preuver, han äthstillige ähr hånwijst uti hans färdige prädikande här uti stadskyrkian till hela församlingens contentement och gode nöje." Ännu på våren 1682 war ifrågawarande tjenst icke tillsatt, och pr. Hellman yttrade i ett bref att, "då tankarna om hospitalet blifwa afslagne, lärer Nils Hjort flo sig til mercaturam eller annat"; han qwarstannade lifwål wid skolan. 1684 kallades han af ostanämnde prost till att "uppwakta med predikande och måslande i staden och i Wå, då det behöfdes och en eller en half dag förut notificerades", och "på det han med desto större lust och kärlek sin tjenst förrätta måtte", utlofwades 40 dal. i lön, en offerdag i Wå och fjerdedelen af de accidentier som inslöto då han tjenstgjorde; han prestwigdes $19\frac{1}{12}$ s. å. Prosten Hellman war nöjd med hans biträde. 1689 kallades han till stadskomminister och pastor i Rosaby, men dog några få dagar derefter. — Gift $14\frac{1}{3}$ 1682 med Katrina Rosenmeyer. Barn: Bernt, past. i Sjelkinge. — Magnus, past. i Söderhwiddinge. — Ingar, s. 1688. Defutom en son som dog i späa ålder.

16. **Petrus Sundius** 1689—1699. Äfwen han klagade öfwer sin mödosamma tjenstgöring; också woro hans göromål rätt många. Han höll nemligen söndagligen först katechespredikan i ottefången i staden, derefter i Rosaby katechespredikan (hwarwid ej samma text som i staden kunde bru-

tas, enär sådana predikningar höllas i staden året om, men på landet ej under den brådfaste andtiden), förrättade derpå trolofningar, wigslar, barndop och begrafningar jemte lifsermoner samt slutligen högmessopredikan; så snart han derefter hann till staden, måste han, utan att hafwa tid "att styrka sig med wått eller torrt", hålla aftonsångspredikan och katechesförhör derstädes; desutom höll han wedopredikan på onsdagarna i staden och på fredagarna i Rosaby. Biskop Steuchius fann detta myckna predikande "för en man odrägeligt och vanständigt." Sundius erhöll 1699 transport till Röbbelöf i Sjunits härad; jfr. II p. 297.

17. **Dlaus Galdin 1699—1708.** Han war strax efter sin utnämning icke nöjd med sin wanna befördran samt önskade att få lämna stadskommunistraturen och behålla Rosaby. Prosten Hellman skref $\frac{20}{4}$ 1699, att magistraten icke wille medgifwa sacellaniets abalienerande från Rosaby, och yttrade widare: "wår magistrat får nu upkasta prof. Riddermarcks almanach och sanna det han äfwen wid dhenna tidh prognosticerar, nembligen att på ett ohörsampt nolo plågar följa ett lydaktigt volo; dhett är rätt; de äro alltid så widrige och sjelfflöte; habeant ergo et sibi ipsi imputent." Af brefwet synes ej huruwida "widrigheten och sjelfflötheten" tillskrifwes magistraten eller Galdin; troligen äsystas den sednare, som måste låta sig nöja med att lifsom företrädarne besörja det tråagna arbetet wid båda befattningarna och wara glad att få behålla sin tjenst, den en studiosus Benediktus Elgh, förlofwad med P. Sundii swägersta, wille "practicera sig till." G. wille byta lägenhet med pastor i Arrie, men de blefwo icke ense om wilkoren för bytet. Hans predikogäfwor berömdes, men för öfrigt war man icke belåten med honom. Prosten Hellman skref att han kommit godt öfwerens med fyra kapellaner, men med Galdin kunde han ej sänjas. Det klagades att denne ofta försummade onsdagspredikan och låt aftonsångspredikan förrättas af en student, som war "så rådd att han brukade papperet på predikstolen"; G. tillfades att skaffa sig en annan student till biträde. Han wille undandra ga sig en del af sina göromål, under förewändning att de tillkomme pastor i staden. 1701 erhöll han presterligt biträde.

1705 rekte han utan behörigt tillstånd till Stockholm och talade wid hemkomsten mycket om huru nådiga han blifwit bemött af enkedrottningen och antydde att han snart skulle "så vocation, då öfning blefwe wid hofwet eller hos arméen"; Hellman, som berättade detta, tillade att man önskade honom lycka; "ty här skall snart blifwa utförjdt efter honom." Följande året wille han resa till Pohlen för att hos konungen rekommendera sig till befördran, men konsistorium meddelade honom ej tillåtelse dertill. Han måste således böta för sidwördnad mot konsistorium och förmanades att "hålla sig stilla och wid sitt embetes plikt samt rätta sig efter kyrkoordningen." Sidwördnaden lærer hafwa bestått deri att han icke hörsammat konsistorii citation, då han blifwit infallad med anledning af en anklagelse att han icke efter kyrkolagens föreskrift kyrktagit en barnafödelska, utan från predikstolen lyft wålsignelse öfwer henne. En sifkal Lång begärde 1708, dock "utan att hålla Halbin suspent", hans förklaring huru 38 tunnor kronospannmål horikommit ur det hus, som han bebodde. Wid visitation 1707 utredde församlingarna sin belåtenhet med Halbin. S. å. blef han utnämnd till pastor i Östbo och bliflyttade 1708. Se IV. 246.

18. **Christopher Bianrius** 1708—1712; sedan pastor i Iswetofsta och sist i Esweröd; se wid Iswetofsta.

19. **Nicolaus Nobeltus** 1713—1725; se wid W. Bram.

20. **Petrus Sylwander**, född $27\frac{1}{4}$ 1697, blef student 1716, prestwigdes $\frac{9}{10}$ 1721 till tjänstgöring i Christianstad och Rosaby samt blef 1723 stadskomminister och pastor härstädes, tilltr. 1725. Han erkände 1727 sig hafwa "haft i händer en widlyftig tyff willoskrift af Dippel in folio wål skrifwen och inbunden", hwilken återlämnats till den mannen som fringbar och utlånte den. Konsistorium anmodade prosten Stenhoff att undersöka hwem denne man kunde vara samt göra allt för att få willoskriften mellan händer och den med konsistorium kommunicera; wågrades utlämnandet, borde strifligt intyg derom begäras. S. dog $22\frac{1}{10}$ 1739. — Gift m. Gaisa Fredrika Weltziin, som öfwerlefde honom och blef gift med kyrkoh. Sak. Palm i Esweröd. Hennes far kallades

kyrkoboken Christian Friedrich och modren madam Christina Friedrich, född Weltzin. Barn: Christian Peter, f. 1726, d. 1741. — Johan, f. 1731, d. 1735. — Jakob, f. 1735.

21. **Abraham Bogt**, borgareson från Christianstad, prästvigdes $1\frac{3}{8}$ 1727 till tjänstgöring i Allerum, kom 1729 till Kropp, var 1732 nådårsprest i Finja och blef 1740 stadskom. i Christianstad och pastor i Rosaby. Vid walet kallade den sistnämnda församlingen **H. Frost** (sedan stadskom. i Malmö), men i staden erhöll Bogt 83 röster och **F.** blott 53; Rosaby församling yrkade att **F.** måtte få fullmakt, men stadsförsamlingen att **B.** måtte föredragas, hvilket också skedde. Konfistorium hade 1747 erfarit, att med ämbetsförvaltningen tillgått mindre ordentligt, hvarföre häradsprosten erhöll uppdrag att hålla undersökning. **B.** dog $10\frac{1}{2}$ 1748. — Gift med **Greta Aulin**. Sonen Johan var kollega wid Christianstads skola och prest.

22. **Håkan Hellichius** föddes 1714 i Sjödrup, der fadren (då regementspast., sedan past. i Allerum) var inqwarterad, blef student 1733, prästvigd $10\frac{1}{12}$ 1741 till tjänstgöring i Allerum, var bataljonspredikant, då han $6\frac{1}{11}$ 1748 kallades till stadskomminister och pastor härstädes; fullmakt bewilljades $3\frac{1}{12}$ f. ä. Död $1\frac{1}{4}$ 1755. — Gift $13\frac{1}{10}$ 1749 med **Anna Helena Rubenius**, dotter af prosten Petrus R. i Andrarum; hon fick nådår efter sin man till 1757 och ett nådår efter sin bror, som efterträdt denne och dött utan arfwingar. Med **H.** hade hon 3 söner och en dotter, af hvilka endast två söner, Olof 3 år och Peter 2 år gammal, öfwerlefde fadren; den förre blef past. i Torrlösa.

23. **Nils Rubenius**, son af nyssnämnde prost i Andrarum, blef student 1737, magister 1745, kollega wid Landskrona skola 1750, opponent wid prestmöte f. ä., prästvigd $10\frac{1}{12}$ 1752, stadskomminister och kyrkoherde här $10\frac{1}{8}$ 1755, tilltr. 1757. Död $14\frac{1}{4}$ 1758. Ogift.

24. **Lars Schult**, son af Mathias S., rådman och lämnarspräses i Christianstad, prestson från Torrlösa, g. m. **Elis. Dor. Weibull**, föddes i Christianstad $3\frac{1}{11}$ 1728 och blef student 1744. Ränd för sickslighet i musik anmodades han jemte flera studenter i Lund att biträda hofkapellet i Köpen-

hamn wid Fredrik V:s fröning 1747. Under wistandet i Köpenhamn gjorde S. bekantskap med Ludwig Holberg, som skall varit hans anförwandt på mödernet. 1749 blef han kantor wid skolan i sin födelsestad, 1752 $2\frac{1}{12}$ prestwigd, 1753 magister i Greifswald, s. å. vice kollega wid nämnda skola, förordnades 1757 till garnisons- och fångpredikant i Christianstad, war derjemte husprest hos landshöfdingen baron Barnekow och erhöll 1758 uppdrag att wara själasörjare för 560 preussiska fångar, hwilka förwarades i Christianstads fästning. Säsom underårig kunde han 1758 ej af domkapitlet uppföras på förslag till stadskomministraturen med åtsöljande pastorat, men K. M. tillåt af gunst och nåd att han föreslogs, hwar efter enhällig kallelse erhöles $\frac{1}{4}$ 1759. Femte sina öfriga besattningar förestod S. 1784—85 hospitalspastorstjensten och predikade söndagligen 4 gånger. Wid prestmöte 1763 war han respondens. Prostetitel erhöles 1785. Död $1\frac{1}{2}$ 1814. — Gift 1. $2\frac{2}{3}$ 1759 m. Helena Feuk, dotter af mantalskommisarien Gustaf F. Barn: Christina Elisabeth, f. 1762. — Laurentia Helena, f. 1764. — Johanna Maria, f. 1768. 2 söner. 2. $1\frac{2}{3}$ 1803 m. Greta Sophia Kleman. Till detta äktenkap hade S. sjelf afsunnat lysning ett helt år förrän wigseln stebde. Som laga afwittring icke lärer hafwa stett efter förra hustruns död, wille ingen annan prest bewilja lysning. Wigseln förrättades af en gammal pastorsadjunkt wid namn Zacharias Kröger, som långesedan upphört att tjenstgöra och genom en olaglig wigsel ingenting rifferade. Prosten Schult erhöil af domkapitlet för den olagliga lysningen en strapa, hwilken dock enligt berättelse med all stonsamhet honom tilldelades.

Prosten Schult har wäl icke efterlämnat något minne såsom själaherde, men dock gjort sig ihågkommen, om än icke alltid på ett berömligt sätt. Han war nemligen utrustad med ett särdeles godt hufwud, egde mångsidiga kunskaper och sårigheter, öfwerflödade på qwidra infällen och war en stor putsmakare, men gyllade äfwen med det heliga och war stundom sjelfredig och mot förmån genstörtig. Säsom kantor wid skolan stötte han sin tjenst wårdslost, och då undersökning derom skulle hållas af häradsprosten, infann S. sig icke, utan pro-

sten måste resa hem med oförrättadt ärende; konsistorium anhöll sedan om landshöfdingeämbetets handsräkning för att få S. till att inställa sig wid ånyo utsatt undersökning. Flera gånger måste konsistorium begära landshöfdingeämbetets åtgärd för att tillhålla "denna tröga och motvilliga prestmannen" att fullgöra sina skyldigheter, då han oaktadt påminnelser icke ville inbetala riksdagsmannarswode, redögöra för inslurna kollektier o. s. w. I sina yngre år skall han under ett besök i Stockholm hafwa olagligen sammanwigt korporalen wid lifdrabanterna Fredrik Horn (sedan generallöjnant och grefwe) med kommerserådet Blomgrens dotter, som H. enleverat *). Då S. andra gången wille gifta sig, afkunnade han sjelf lösnin-gen, såsom ofwan nämnt är. Stoltkollegan P. Wrangl an-målte 1753, att wid en gudstjenst under fastetiden hade skol-ungdomen under Schults anförande, i stället för den af pre-dikanten bestämda psalmen N:o 245 i gamla psalmboken, med hög röst uppstämt julsalmen N:o 145: Ett barn är födt i Bethlehem; Wrangl och komminister Åkerman hade welat rätta felet, men "en del gossar woro så inrättade, att de under löje och oliud ps. 145 fungo." W:s anmälan antyder temligen öppet att Schult war wällande till psalmsförweylingen, hwilket också bekräftas af traditionen med tillägg, att han dermed welat göra sig lustig deröfwer, att samma dag en "jungfru" i borgmästarens hus födt ett barn, hwilken händelse ansågs wara särdeles menlig för bemålde herres goda namn och rykte. Ett ytterligare tillägg till historien, att profsten i staden blifwit ställt till ansvar för den fatala psalmsförweylingen och dödt af grämelse deröfwer, är tydligen mythiskt, ty dåwarande prost i staden lefde nära ett år derefter. Schults predikningar låra warit werkliga improvisationer; särdeles då han, ef-ter att förut på dagen hafwa hållit 3 a 4 föredrag, uppträdde i aftonsfången, skall han warit upprymd och kryddat sitt tal med de lustigaste infällen. Om en af stadens kopparslagare, som war mindre wäl liben af S., då war i kyrkan, så man

*) Biogr. Skizzer o. Anekdoter fr. Willands härab. Christianstads-
bladet 1857, N:o 29.

höra talas om "kopparsmeden Alexander, som bewiste apostelen Paulus mycket ondt" (2 Tim. 4: 14); war en af hans wedersakare, wid namn Gram, tillstädes, så förmanades åhörarne att taga sig tillwara för "wår fiende gram, som går omkring såsom ett ryttande lejon och söker hwem han uppfluka må"; då en mindre kyrksam person, wid namn Berg, infunnit sig i kyrkan jemte sin hustru, född Trana, och anförwänder, benämnda Swalg och Duswa, så bestref predikanten lifligt wårtdens behag, då trana, swala och turturduswa samlas kring bergen" o. s. w. Då S. jemte stadens öfrige prester wid 1772 års revolution blifwit af den bekante federmera generalguvernören Toll ålagd, att i sina predikningar icke yttra sig emot det werk, som förhades, tog S., som war frihetswån, till ingångspråk för sin predikan Judith 3, 1. 2.: "De kommo till Holofernem och sade: Wänd dina wrede ifrån oss, ty det är bättre att wi tjena den stora konungenom Nebucadnezar och äre dig hörsamme och blifwa lefwande, än att wi förgås och winne lifwål intet." Då biskopen en gång, med anledning af utkomna rykten om Schults underliga predikofätt, oförmodadt infunnit sig i kyrkan för att höra honom, men händelsewis blifwit af S. bemärkt, tog denne till ingångspråk Matth. 22, 15: "Då gingo de phariseer bort och lade råd, huru de måtte bestå honom med orden." När presterkapet 1778 på hög befallning skulle uppmana allmogen till öfwerenskommisset att endast suppa af kronans brännwin, framställde Schult detta "patriotiska ärendet" sålunda, att han lifnade den föreslagna föreningen wid ett wårswadt landtwärnskompagni, ställt under den lede prestarens befäl. Detta hade till påföljd att Schults åhörare affade sig bruket af brännwin. En af S:s homiletiska principer skall varit, att man bör "be-
trafta åhörarne såsom kälhuswuden och sig sjelf som en käl-
stod." *). Sagolika berättelser förtäljas om hans wäldiga bas-stämning, hwilken då han predikade förnams af wandrare på betydligt afstånd lif dånet af en annalkande åsta; likaledes om hans gång, som oaktadt han war ganskt lågwårt och owanligt kortbent, ännu i hans sena ålderdom war snabbare

*) Christianstadsbladet 1857, N:o 23, 26, 31.

än någon håfts traf. En af hans samtida, skolrektorn i Chri-
 stianstad, professor M. L. Ståhl, tyckes ej hafwa kunnat fin-
 na nog starka ord att uttrycka sin beundran för Schult; han
 har nemligen om denne antecknat följande: "Utrustad med de
 ypperligaste natur-anlag, en snabb och ljus fattningsgåfwa,
 ett klart och redigt omdöme och ett alldeles widunderligt
 minne, hade Han genom en outtröttlig flit insamlat ett haf
 af kunskaper. Hwar bok Han läste, genomläste Han 2:ne
 gånger å rad, och hwar Han då inhämtat, förgick aldrig ur
 hans minne. Under sin måsta tid, ifrån barnåren, ända till
 öfwer 80 års ålder steg Han hwar morgon up, om somrar-
 ne kl. 3 och om wintrarne kl. 4, och lade sig aldrig till hwila,
 förrän klockan half 11 om qvällarne. Arbete kostade Honom
 ingen möda, och att dömma från Hans muntra lynne och ri-
 fedom af anecdoter, hwarigenom Hans sällskap alltid war up-
 lifswande, skulle man trott Honom alltid wara syflöds. Desså
 hafwa de menniskor warit få, som ägt så mångfaldiga instig-
 ter, som Han. Stor Orientalist och grundlig fönnare af La-
 tinen, förstod Han derjemte så wäl Tyiskan, Franiskan, Engel-
 skan och Italieniskan, att Han obehindradt läste de måst in-
 wicklade Poetiske författare i dessa språken. Af Historiska kun-
 skaper hade Han samlat det rikaste förråd. Ifrån ungdomen
 djupt verferad i den då rådande Wolffianska Philosophien, in-
 hämtade Han wid närmandet mot 70 år Bonnets och Con-
 dillacs lärosatser och wid en ännu mera framstriden ålder läste
 Han med nöje och djupt betänkande Kants och Schellings ar-
 beten. Matematiken war Hans älsklingsstudium och deruti,
 äfwen som i Artillerie-wetenskapen underwiste Han sjelf fina
 söner, som begge ingingo wid militären. Chemiska undersök-
 ningar roade Honom mycket, men framför allt excellerade Han
 i musk, hwaruti Han hela sin lefnad öfswade sig på de fläste
 instrumenter. Han war korteligen att säga oförläplig, och
 onekligen ett under på sin tid. Hos mig och alla, som Ho-
 nom känt, lefwer Hans namn i en outplänlig wörbnadsfull
 äminnelse. De, som tabla Honom, böra påminna sig, att
 Han, oaktabt sin öfwerlägsenhet, likwäl tillhörde wårt släkte."
 Huruwida ej åtskilligt i denna skildring är öfwerdrifwet, läm-
 na wi derhån; det wisja är emedlertid, att S. war den

qvickaste och slugaste man inom det samhälle han tillhörde och kunde drifwa spe med dem som höllo sig sjelfwa för de kloka-
faste och mest upplyfte.

25. **Carl Anton Herblow** 1816—1818; se of-
swan pag. 15.

26. **Gustaf Feuf** 1819—1839; se wid Öppmanna.

27. **Magnus Borgström**, son af kofferdikapten Lars
B. och Cecilia Månsdotter, föddes i Gammalstorp $\frac{7}{7}$ 1796,
blef student 1815, prestwigt $\frac{9}{8}$ 1819, stadskom. och kyrkoher-
de här $\frac{12}{3}$ 1837, tilltr. 1839, erhöll prostetitel 1850, transp.
till Kyrkhebdinge 1855, tilltr. 1856. (I, 376.)

Gift $\frac{26}{8}$ 1825 m. Helena Maria Krok, dotter af
prosten Swen K. i Balkåkra. Barn: Swen, f. $\frac{9}{8}$ 1826,
phil. mag. och v. häradsbörding. — Erik Lorenz, f. $\frac{1}{11}$
1828, phil. mag. och kollega wid Helsingborgs skola.

28. **Olof Hörman**, son af en arbetare i Lund och
född der $\frac{14}{1}$ 1814, gif i Lunds skola, blef student 1830, re-
torsduplikant wid Christianstads skola 1837, apologist wid
samma skola 1840, prestwigt $\frac{21}{8}$ 1846, phil. mag. 1847, pa-
stor wid Wendes artilleri 1848, stadskomminister i Christian-
stad och pastor här 1856, tilltr. f. å.

Gift $\frac{14}{1}$ 1847 m. Anna Maria Santeson, hvars
fader war kronolånsman. Barn: Gerda Ingeborg, f. 1848.

Hospitalspredikanter i Christianstad.

1. **Saagen Oluffsen** förekommer i hyllningsakterna
för år 1655 som "Guds ords tjener till Christianstads hospi-
tal." Han skall förut varit pastor i S. Olof; se IV. 25.
När han afgått är ej kändt; måhända lefde han till på 1670-
talet. Efter hans afgång synes under några år ingen sär-
skild hospitalsprest hafwa varit; tjensten bestriddes dels af N.
Hjort (se ofswan p. 21), dels af

2. **Peder Hansson Råhre**, som $\frac{13}{7}$ 1677 prest-
wigdes till "comminister Christianostadiensis" och 1683 torde
hafwa blifwit utnämnd till hospitalsprest. Han hade då, i

anfeende till "sine långlige gjorde tienster widh Christianstads skola och hospital", erhållt konungens promotorial till befordran "efter capacitet och ämne." Han hade äfwen åtminstone till en del bestridt pastoralwården i W. Brams pastorat under ledigheten 1676—1680. Han war redan 1689 en swag och sjukelig man; hans wilkor woro mycket ringa, och han sökte ofta befordran till bättre lägenhet, men måste förblifwa wid hospitalspastorsbefällningen ända till sin död. En hospitalskyrka inwigdes 1701 af prosten Hellman, wid hwilket tillfälle R. prebikade. Död i slutet af år 1704. — Gift m. Elsebeth Hansdotter Wandeberg. Barn: Boel Margrete, f. 1678. — Johan, past. i Brågarp. — Johanna, f. 1683. — Erasmus, past. i Åhus. — Lisbeth, f. 1689. Efter denna hustrus död blef R. ^{12/11} 1695 trolofwad med Botilla Andersdotter, som dog annandag jul f. å.

3. Carl Larsson Twetowius, son af kyrkoh. i Lenhosda af Wexjö sista Lars T., blef 1694 skolmästare i Sölweborg och nådårsprest derstädes. Han förordnades 1700 till prest wid en sfoerpedition, då klockaren under hans fränwaro skulle föta skolan. Följande året affade T. sig skoltjensten och blef medhjelpare åt stadskommministern i Christianstad. 1705 blef han hospitalsprest och installerades i denna egenkap ^{1/6} 1706. Död ^{31/3} 1721. — Han war gift två gånger; första hustrun war troligen dotter af prosten Christen Mattsson i Sölweborg; med sista hustrun Katrina Christina de Fine, prestdotter från Farhult, hade han trådt i äktenkap kort före sin död. Sonen Christian stref att fadren efterlämnat 2 omynndiga barn. Kyrkoh. Lars T. i Borlunda war säkert också hans son.

4. Johan Malin prestwigdes ^{25/6} 1709 till tjenstgöring i Allerum, kom sedan till Christianstad, blef hospitalsprest 1722 och dog på senhösten 1741. Hans enka Maria Elisabeth Rosson nämnes 1749.

5. Eleazar Thulin 1742—1748; se wid Torhamn.

6. Samuel Gutman 1748—1754; se I. p. 263 och II. p. 55.

7. **Martin Åferman**, son af kyrkoh. wid **Stads S. Petri förs. Richard Å.** och född i **Stad 1719**, blef student 1738, prestwigd $10/6$ 1746 till tjenstgöring i **Landskrona, Wadensjö och Örja**, hospitalsprest här 1754, tilltr. 1755. Han synes hafwa varit benägen att beifra olagligheter äfwen då sådant egentligen ej tillkom honom, antingen nu denna benägenhet härrörde af rättsskånsla eller lust att bringa wedersafare på fram. 1755 anmälde han jemte skolkollegan **P. Wrangl**, att föregående höftermin hade inga disciplinar sunnits i rektor **Lunells** klass och att skolstipendierna, utgörande 55 tunnor spannmål, ej blifwit rätteligen utdelade. Ursäkrande sig med sjuklighet uteblef **L.**, då han inständes för domkapitlet, men insände en attest af innehåll, att ynglingarna **G. H. Schultén**, **N. Wanneberg** och **J. Madler** blifwit på hans hemstället af magistraten förklarade för stipendiater och fått 12 tr spannmål. Den förstnämnde, som war brorsson till borgmästaren, hade varit rektors private lärjunge och mesta delen af ifrågawarande tid ej begagnat skolunderwisningen. Domkapitlet lät emedlertid, ~~sevan **L.** på gifvannämnde~~, sätta sig förklarad, derwid bero, till rikens ständers protokollsdeputation 1756 gjorde anmärkning angående denna sak. Domkapitlet begärde då hos magistraten undersökning om förhållandet, men fick till svar att magistraten ingen sådan kunde anställa, då ingen kändande sig anmält; derefter begärdes hos landshöfdingeämbetet förordnande af actor officiosus. Då domkapitlet, efter ett par års fruktilös wäntan att få höra af saken, derom påmint, förklarade magistraten sig ej hafwa fått tillräckliga handlingar till upplysning i målet och **L.** nekade att förklara sig förrän han fått se alla till målet hörande handlingar. Saken kom förmodligen till slut i glömska, helst Åferman och Wrangl 1760 wille återtaga sina angifwelser, hwilket domkapitlet dock ej ansåg sig kunna tillstyrka. Å. dog 1764. — Gift m. **Mariana Cecilia Morbeck**, som äfwen blef gift med efterträdaren. Barn: **Jacobina**, f. 1751. — **Katrina Elisabeth**, f. 1752. — **Richard**, past. i Högestad. — **Swen Johan**, f. 1755; handlande i Christianstad; d. omfr. 1845. — **Regina Lowisa**, f. 1757. — **Erik Helmich**, f. 1762.

8. **Christian Falck** blef prestwigd 1758, hospitalsprest härstädes 1765 och gift med företrädarens enka M. E. Morbeck samt dog i förra hälften af 1780-talet.

Kyrkoherdar i Åhus.

I äldre tider utgjordes detta pastorat af socknarne Åhus och Elleköbing, hwilka sammanslogos omkring 1618, då den sednares kyrka upphörde att begagnas och dess ringfloka enligt konungens förordnande lämnades till kyrkan i Wå. 1681 blefwo Rinkaby och Wiby socknar förenade med Åhus pastorat och hafwa derefter tillhört det till år 1856.

1. **Petrus Jacobi**, plebanus i Åhus, har omfr. år 1509 jemte decanus i Willands härad Laur. Gudhberni samt Joh. Svenonis och Joh. Andrea, conventuales i Tomarps och Bäckastogs kloster, underskrifwit ett intyg, att en gosse, som af abboten i sistnämnde kloster blifwit slagen och fort derefter aflidit, ingalunda dött af det undfängna slaget samt att gossen sjelf detta erkänt, afwensom att de undersökt armen, på hwilken han sade sig hafwa fått slaget, och funnit den offbad.

2. **Olof Jeppsson** omnämnes som "dägen i Aös" uti ett tingswittne af år 1530 tisdagen efter Mariæ besöfelsesdag.

3. **Anders Nielsen** synes hafwa warit pastor härstädes 1553.

4. **Jörgen**. Att en så benämnd pastor war härstädes 1566, synes af ett bref från biskopen Tyge Åsmundsson till en prost i Wå, som annodas sända ett bref med underrättelse om biskopens ankomst till herr Jörgen i Åhus.

5. **Jacobus Olai** deltog 1578 såsom pastor i Åhus i biskopswalet i Lund och förekommer 1584 som prost i Willands härad. 1597 erhöilo han och hans hustru, såsom warande gamla och fattiga, konungens bref på underhåll uti Åhus hospital. En Jens Knudsen war 1584 medhjelpare här. Jens Gødesen, sedan past. i Rastlunda, war 1597—1602 rektor wid skolan i Åhus.

6. **Oluff Pedersen** (Cimber) var pastor härstädes 1610 enligt detta års hyllningsakter. I B.B. år (owist hwilket år, men sebnast 1613) antednadt, att han wid biskopens härwaro befanns wara "wål beskänkt", men lofwade bättring. Hospitalet war då i dåligt stic, emedan des föreståndare roffade till sig inkomsterna. 1614 war det lifaledes illa ställdt med hospitalet, men pastoralwården beskriddes oklanderligt.

7. **Sagvinus Benedicti**, som förut warit underlärare wid Lunds skola, blef som utnämnd pastor i Åhus creerad till baccalaureus i Köpenhamn $1\frac{1}{2}$ 1616. Förmodligen är han den pastor härstädes, som 1617 enl. B.B. erhöll föreställningar för uppstudsighet mot profsten.

8. **Oluf Pedersen** war pastor här 1624 och dog 1630 samt begrofs i Åhus kyrka, der en grafsten öfwer honom lades med en instrift, som citeras sålunda i Sommel. Saml.: "Herr Oluf Pedersen sogneprest med sine hustruer Margaretha E. D. och Marna R. D. herunder hwiter. Med den förste Christina J. D. opp till Drengeskolen. Gud gifwe os en gladelig opstandelse." Wid biskopsvisitation 1623 befanns församlingens ungdom wara funnig i katechesen.

9. **Peder Pedersøn**, född i Kongsbäcka 1592, blef 1616 rektor wid skolan i Runneby, 1619 stadskomminister i Christiansstad och pastor i Rosaby, 1630 pastor härstädes, 1631 prost i Willands härad. 1633 blef han magister i Köpenhamn och donerade s. å. till Lunds skola en summa penningar, utgörande fonden för Petréssa stipendiet wid Lunds universitet. Wid biskopsvisitation 1634 befanns nattwardsungdomen wara wål underwisad. 1645 måste mästern Peder taga sin tillflykt till Christiansstads fästning i anseende till Swensskarnas omilda framfart. Död 1661 utan att efterlemna hustru eller barn. Biskop Winstrup anhöll $2\frac{2}{3}$ 1661, att generalguvernören wille "strax lade efterfölje, beskifwe, arrestere oc forseigle hans efterlatte formue, som siges att wære temmelig stor; Item at lade granste Präste-Residentzen, som hand hafwer ladet slet forfalde imod Recessen och hans kaldsbref, paa det bem:te Prästegaard til hans efterkommere af en deel hans efterlatte formue kand efter grandfning blifwe opbyggt."

10. **Casten Månsson Rönnow**, son af rådman Magnus Dublar, som war af stofft adlig slägt, föddes såsom tillnamnet antyder i Runneby omfr. 1638 och prestwigdes som pastor härstädes 13 sönd. est. Trin. 1661. 1675 war han riksdagsman. Det berättas att han genom sin rådhighet råddat Carl XI:s lif under friget på 1670-talet, samt till belöning dertföre erhållit för sina efterkommande arfsrätt till Åhus pastorat. Berättelsen huru som konungen i Åhus prestgård blifwit omringad af danskarna och af dem eftersoft, men icke funnen, emedan han på Rönnows inrådan tagit plats på laminspjället, är icke historiskt besträckt, och hwad arfsprivilegiet angår så har någon resolution deraf icke bewisligen nåsin funnits. Swarken konungens underbara räddning eller arfsprivilegiet omnämnes uti den dedikation, hwarmed R. 1684 till konungen egnade sin gradualdisputation. Konungen lär hafwa under friget legat sjuå någon tid i Åhus prestgård. Säkert är emedlertid att R. på något sätt wunnit Carl XI:s gunst. Såsom bewis derpå erhöil han 1680 löfte om att få Rinkaby och Biby socknar förenade med Åhus, hwilket 1681 gif i verkställighet. Åswenledes förunnades $\frac{20}{1}$ 1681 honom och hans efterkommande besittningsrätten till $4\frac{7}{8}$ mantal mot det att "två mönstergille monteringar under skänka cavalleriet" underhöllas af dessa hemmans innehafware. Denna rättighet bekräftades $\frac{22}{10}$ 1687, såsom det heter "efter profsten mag. Rönnow är den förste, som antog rustningen efter frigets ophörande, för alla desse hemman, som då woro öde, och därmed alltfedan framhårdat, gäendes således åtskillige andre. Wåre rebelige Undersåtare där i orten före med godt exempel; desförutan har han och alltid wist sig trogen och redelig, jemwål gjort mången godt den tiden friget påstod uti Skåne och tillståndet war knapt." Besittningen af dessa hemman lærer hafwa åtföljt Åhus pastorat till år 1768. 1682 erhöil Rönnow transport till staden Halmstad, war 1686 riksdagsman, blef 1687 pastor i Örebro och 1688 phil. magister. Död 1691. — Gift 1. 1662 i Kropp m. Elisabeth Gemzæus, dotter af profsten Anders G. i Helsingborg; hon dog 1685. Barn: Magnus, f. omfr. 1665, assessor i antiquitetsarchivet; känd som orientalist och latinsk stald; d. i

England 1735. — Casten; han blef som ryttmästare wid stänsta kavalleriet fången wid Pultava och förb till Siberien, återkom 1724 och blef öfwerstelöjtnant. — Johan, d. utrikes. — Christina Katrina, g. m. fadrens efterträdare. — Elisa Margreta, g. m. prosten Anders Seth i Fos af Götheborgs stift. — Carl, past. i Strömstad. — Gustaf Otto, prestwigd $\frac{12}{6}$ 1692 till nådårsprest i Örebro. En dotter uppgifwes hafwa varit gift med pastor Rothigius i Eskjö, och en med biskop Wallerius, men det sistnämnda är orätt, ty bisk. Wallerius öfwerlefdes af sin hustru Marg. Schomerus, med hwilken han blef gift 1659. Huruwida Andreas Rönnow, lämnar i Helsingborg, war son af Casten K., kan ej med wisshet afgöras. 2. m. Anna Wallerius, dotter af biskop Daniel W. i Götheborg; hon dog 1731.

11. Oluff Aulin, son af rådmannen Bernt Olsson i Christianstad och född der 1651, disputerade i Lund 1672 och blef 1682 $\frac{19}{8}$ pastor i Åhus, Rinkaby och Wiby. 1693 war han riksdagseman. Wid visitation 1697 gjorde ungdomen wäl reda för sina kristendomsstycken. Död $\frac{20}{11}$ 1698. Gift m. företrädarens dotter Christina Katrina Rönnow, som ock blef gift med efterträdaren. De lära haft fyra söner; den äldste skall hetat Olof, och om honom är intet vidare kändt; de öfrige woro Bernt, past. i Bösarps, Casten, prost i Malmö, och Magnus, past. i Torhamn.

12. Johan Billing, son af kyrkoh. Hans Johansson i Billinge och född der 1668, blef student 1688 och prestwigdes $\frac{29}{10}$ 1699 som pastor härstädes. Då han i början af sistnämnde år af domkapitlet rekommenderades till att blifwa pastor, nämndes intet ord om arfsanspråk, hwarken i domkap:s prot. $\frac{4}{1}$ eller i skrifwelsen till K. M. $\frac{12}{1}$ s. å.; rekommendationen war affattad i wanliga ordalag. Häraf torde med full säkerhet kunna slutas, att intet donationsbref å Åhus pastorat till Rönnows arfwingar då fanns till och att ingen tänkte på att pastoratet skulle gå i arf på annat sätt än alla pastorater gjorde i den tiden. De woro nemligen, wäl icke de jure, men de facto årtilige, enär de merändels tillfölo antingen den afgångne pastorns son eller ock den som åttade hans enka eller dotter. Då Billing förordades till att erhålla Åhus pastorat,

hade han utan twifwel inför domkapitlet förklarad sig villig att ingå äktenkap med kyrkoh. Aulins enka, men lagligen troslofwad kunde "den högtbedröfwade enkan" ej gerna wara inom två månader efter hennes mans död. B. responderade wid prestmöte 1701. Det hände annandag jul 1705 att tullskrifwaren i Åhus Nils Jbsons barn blef döpt med watten, som war bemängdt med rosenwatten. Prostén Blanzius erhöi uppdrag att noga inquirera "färdeles uti hwilken myckenhet rosenwatten war med sjelfwa watnet bemängdt, att man theraf måtte kunna sluta om sjelfwa watnet är så wordet dilueradt, at thet intet mera kunde skattas för watn." Af prosténs berättelse om sin undersökning fann konsistorium, "att sjelfwa dopwatnet ej warit förwandladt, ehuru af enfalldighet något rosenwatten bertill kommit, och att således ej synnerligt misßbruk derhos passerat", hwarföre man stannade wid det beslut, att flockaren skulle tillhållas att tillse det framdeles intet förefomme, som "kunde en och annan förargelse orsaka och actum baptismatis profanera", och "om scrupulus conscientiæ funnes hos barnets föräldrar, borde prostén sådant förtaga och ställa deras samweten till ro och stillhet igen." Wid visitation 1707 befunnos i Wiby och Rinkaby särdeles de unge wara "mycket wadert underwiste", och i Åhus temligen kunnige; de gamle kunde om ej med katechesens ord, dock till meningen och ordens förstånd redogöra för sina christendomsstycken. B. dog $1\frac{1}{6}$ 1720. — Gift m. företrädarens enka C. K. Rönnow, d. 1727. De låra haft 7 barn. Dottren Anna Maria blef g. m. efterträdaren.

Då Åhus pastorat 1720 blifwit ledigt, framställdes inga egentliga anspråk på arfsrätt till detsamma. Det söktes icke af de personer, hwilka, om ett arfsprivilegium existerat, skulle egt ostridig företrädesrätt till pastoratet, nemligen enkepastor-
skan Billings, född Rönnow, söner i förra äktenkapet. De två af dem, Bernt och Gasten Aulin, woro redan pastorer, den förre i Bösary och den sednare i Kropp, och kunna möjligen med anledning deraf hafwa fränträdt sina anspråk, men deras yngre bror Magnus A. hade ännu icke wunnit någon befordran. (Han blef sedan pastor i Torhamn.) I domkapitlets archiv finnas domkapitelsledamöternas, prof. Hegardts

och prof. Humeri, samt biskop Linnerli egenhändigt skrifa uppsatser af d. 30 Juli 1720 rörande tillsättningen af Åhus pastorat, och af deras yttranden visar det sig tydligen, att arfsrätt ingalunda betraktades såsom enda eller förnämsta befordringsgrunden i fråga om detta pastorat, utan att både de sökandes meriter och församlingarnas kallelse borde tagas i betraktande samt K:gl. Maj:ts utnämningssrätt vara lika oinfränkt, som wid andra regala pastorater. Af de tre sökande, som hos domkapitlet anmälde sig, stödde den ene, prosten Joungh i Fredlestad, sig på K. M:ts promotorial. Ett dylikt hade swärligen kunnat begäras och än mindre utfärdas, om pastoratet hade ansetts för ärftligt i egentlig mening. De andre två sökande, stolkollegan Kähre och komministern Ursell, stödde sig på församlingarnas kallelse. Wi anföra de omnämnda tre utlåtandena ordagrannt. Prof. Hegardts lyder sålunda: "Till underdånigst följe af Hans Kongl. Maj:ts allernådigste befallning till Consistorium här på orten, det Probsten och Kyrdioherden uti Fredlestad Soden H:r Mag. Joungh uti Consistorii underdånige förslag ej måtte förbigås, utan nämnas till det vacante Pastorat Åhus med des 2:ne annexer uti Christianstads län och Willands härads, gör jag gierna H:r Probsten den justice, att han är en schickelig och wällmeriterad Mann, men som jag å den ena sidan intet kan finna, hwad förmåhn H:r Probsten Joungh med denna transport skulle winna, utan snatere mehra skada och affaknad, emedan hans förre Pastorat är et med de **importanteste** uti Blekingen; så kan jag ej heller å den andra sidan underlåta, uti underdånighet följande at andraga, nemligen 1:o har Församlingarne redan kallat och ställt under Consistorii skärskåbande och Examen twenne mägne och bestiedlige prästmän, d:nus Erasmus Kähre och N. Ursell, ibland hwilka den förre har suttit uti 9 års tid wed det trålsamme Skolearbete och åhållige gånger för sin skicklighet och gode förhållande warit hos höga Öfwerheeten underdånigst föreslagen till wackre lågenheter — den senare har äfwenwäll 7 år warit wed Prediko-Embetet och medelst des trogne förwaltande wunnit hos sine Förmän och åhörare så wäll höga som låga et god omdöme och åtancka; och som de nu nyligen både två

uti **Examine** wisat wadra prof, at de deras tijd ej illa anlagt, så har Consistorium ej kunnat förbigå församlingens fallelse, uthan welat desä förenämde persohner hermed på det bästa recommendera. 2:o Skulle höga Öfwerheten i nåder behaga at befullmäktiga antingen **H:r Kähre** eller **H:r Ursell** till denna vacancen, woro der hopp om, at Sterbhuset derigenom kunne någorlunda uprättas och soulageras, hwilket woro högeligen at önska, särdeles som det är et heberligt, men derjemte rätt fattigt och bedröfwad prästhus, som tijdh effter annan haftt swäre anstötter af äthskillige wedberwårdigheter, forß och motgång. Och som de 3:o sig beropa på en af högsal. Kongl. Maj:ts Konung Carl den XI:te undfängen striftelig allernådigste försäkran, att denna linien skulle, så länge någon deraf woro tillöfwers *), i regard till den stoora och märkwärdige tienst, hwarigenom denna qwarlätna **Endians** fader i förre kriget bewijst sin huldheet, trooheet och plickt emot högstbem:te Hans Högsal. Kongl. Maj:ts egen höga persohn: alltså hemställes detta tillijka med de förre städhlen uti underdånighet till Höga Öfwerhetens nådige ompröfwande uti alt som kan lända herutinnan till försambl:ts tienst och hindra detta fattiga och sorgbundna prästhusets totale ruin och undergång." Prof. **Humeri** utlåtande är af följande lydelse: "Under dem, som hoos Consistorium sig hafwa anmält till det vacante Pastoratet uti **Ahuus**, är ingen som antingen till lärdom eller meriter på något sätt kan komma i comparison med **Probst**en och **Past. H:r Mag. Thoma Joung**. Ty bem:te **H:r Probst** har inthet allenast widh inns och uthrikes Universiteter förwårswat sig en grundellig erudition både uti Theologicis och äthskillige andre berömmelige wettenskaper, uthan uti många åhr, medh sine förmåns goda nöje, waret **Rector Scholæ** uti **Malmö**, och sedan **Præpositus** och **Pastor** uti **Blefingen**, hafwande det goda ombömme af samtelige Prästerkapet där i landet, att han wid bågge nyligast öfwerståndne **Rijksbagarne** är uthaf **Clereciet** worden uthsedd och tiänligast befunnen, att på deras wägnar bijwista de högst-

---

*) Här torde några ord wara uteglömda.

angelågne conferencer, rådslag och högwichtige författningar, som äro skedde och anstälte, till Kongl. M:t:s underdånigste tjänst och hehla vårt k. fäderneslands nytta och stora för-
 mohn. Skulle H:r Probsten Mag. Joung blifwa benådad medh Åhus pastorat, så kunde jämwäl sterbhuset blifwa con-
 serverat, om Kongl. M:t allernådigt skulle behaga förhålp-
 antingen Comminstrum H:r Ursel eller Collegam Scholæ
 D:n Kähre till successionen efter H:r Probsten Joung till
 Pastoratet Frillestad i Blesingen, emedan de begge hafwa uth-
 fäst sig till Sterbhusets conservation, och således twänne par-
 ther hafwa sig at hugna af Kongel. M:t:s nåd, nembligen å
 ena sidan H:r Probsten Joung, och å andra sidan Sterbhu-
 set." Biskop Linnerius yttrar: "Hwad Åhus Pastorat med
 des Annexer angår, som genom Kyrkoherdens H:r Johan
 Billings dödeliga afgang ej länge sådan ledigt blifwit, så
 kan man wördsamt ej underlåta i underdånighet berätta, att
 twenne wackra och bestiedeliga Prästmän erhållit Församblin-
 garnas vocation, nembl. H:r Erasmus Kähre, hwilken wid
 det trånga och mödosamma Skolearbetet, såsom Collega Scholæ
 uti Christianstad troligen tiemt i nio åhrs tid, warit och
 twenne gångor tillförene, ibland andra till Pastorater, hoos
 högsta Oswerheten underdånigt föreflagen, och wäntat effter
 befordran på sitt tråhlsamma arbete wid berörde Skola, år
 och under med honom håldne Examine befunnen hafwa gort
 wackra och förswarliga framsteg i sina behöriga Studier, och
 gott loford om sitt sediga lesverne hafwer, som och een am-
 pel vocation af de förnämste och fleste i Församlingarne
 hafwer. Chesliques hafwer och H:r Hans Ursell een god dehl
 af samma Församlingar vocation, hwilken elliest i Siu år
 warit Comminister wid Wittkiöfle Pastorat, år och een be-
 stedelig och from Prästman och i håldne med honom Examine
 i sina Studier wackra och förswarliga prof wist och dertill
 med förer ett gudeligt lesverne. Wägge berörde hederlige och
 meriterade Prästmän, genom hwilcka Guds åhra, Kongl.
 Maj:t's trogna tjenst och Församlingarnes upbyggelse förmo-
 deligast lærer befrämjas, erbiuda sig att genom åchtenskap
 conservera någon dotter af det bedröfwade och mycket fattiga
 Sterbhuset, hwarest elliest siu omynndige och oförsörgde barn

finnas, som i anledning af Kongl. Kyrkolagens 19 Cap. och 8 §. plågar nådigt anses: hafwandes Andians Cal. Fader, Probsten och Kyrkoherden Mag. Casten Ronnow, i förre danska frijget, stor och besynnerlig trooet för Hans Kongl. Maj:t, Högloflig i åminnelse, Konung Carl den XI wist, och derföre med många förmåner blifwit benådat för sig och sin familie, år och Andan des dotter blifwen wid samma Åhus Pastorat genom een berömmelig Man conserverat, som och för wisso säges än widare med serdeles Kongl. Nåd wara af högstbemålte Kongl. Maj:t privilegerat till andra efterkommande af samma Familie, på synnerlig erwist trooet. Hafwer och Kongl. Maj:t nyligast benådat H:r Thomas Joung, som tillförne af Guds Försyn och Kongl. Nåd är Kyrkoherde i Blefingen uti ett important Pastorat Frillestad och des Annexe, och tillijka Probst uti samma häradt, med nådigt remissorial om samma Pastorat Åhus, det Consist. Eccles. med underdånigste wördnat unfått. Och är fuller han een kloof och meriterat Man, men Gud weet af hwad stialig orsak han med gott Samwete kan åstunda från ett så stort Pastorat, hwarest han bekant är, till ett mycket beswärligare, der han obekant är, förshytas: hwilket alt Kongl. Maj:t:s nådigste gottfinnande med djupaste underdånigheet underkastas och hemställes till Guds hel. Rampns åhra samt Kongl. Maj:t:s troгна tienst och höga nöije och berörde Församlingars Christeliga upbyggelse och wålgång, som wisserliga förmodas genom några af förbemålde personer kunna erhållas." En i domkapitlets conceptbok intagen frifwelse till K. M. af samma datum innehåller att, som Landskrona och Åhus pastorater borde återbesättas och "dels församlingarna inkommit med sina förslag och kallelser på en och annan af presterkapet", dels Consistorium till följd af K. M:s remisser och Kyrkolagens påbud bort hos K. M. till nämnde pastorater recommendera förtjente män, "som af hosföljande församlingarnas vocationer och derjemte Consistorii underdånigste förslag *)

*) Utg. har ej i domkap:s archiv påträffat den särskilda frifwelsen rörande Åhus pastorat, hwilken förmodligen blifwit uppsatt i öfwerensstämmelse med Hegardts och Linnerii öfwananförda utlåtanden.

med mera inhämttas kan", så öfwerlämnades nu saken till **K.** **M:s** nådigste wilja och behag. Domkapitlet stref $\frac{3}{8}$ s. å. till landshöfding v. Hyltén i Christianstad och anmodade honom, i händelse profsten Young erhöle Åhus pastorat, medverka der till att antingen Kåhre eller Ursell, hwilka woro willige att conservera presthuset i Åhus, blefwe befordrad till Fridlefsstads pastorat. Kåhre blef någon tid derefter utnämnd till pastor i Åhus.

13. **Grasmus Kåhre**, son af hospitalspresten i Christianstad Peder **K.**, föddes derstädes 1686, blef kollega wid derwarande skola 1712 och prestwigdes $\frac{22}{6}$ 1715. Han sökte 1719 Gladfax och försäkrade sig skola "weta att stönja på biskopens wälgerning", om han finge kallet. 1720 sökte han Håstweba, beklagande sig öfwer att wara så gammal skollärare, att han befarade sig skola blifwa kallad inventarium scholasticum; han war willig att konservera huset, "dock ej absolute, hwilket wore snart ett teckn till lijderlighet, allbenstund der äro 12 barn att försörja, men taga en dotter och hjelpa några af barnen till rätta"; en annan war redebogen att taga enkan med alla 12 barnen och få kallet. **K.** blef pastor härstädes 1720 eller 1721 och ett i domkapitlets conceptbok intaget bref bestämmer hans installation att ske den 21 September 1721. Wid visitation 1728 uppgaf han, att Åhus församling war försumlig i lässemötenas bewistande; i de två andra socknarna war det bättre. **S.** å. beklagade han sig för konsistorium öfwer en ryttmästare Neuterstedt, som mot honom fattat fiendskap dertfore att han jemte Åhus byemän welat tillhålla honom att widmagthålla stängeln mellan nämnde bys fålad och Horna samt Rinkaby wångar. Bemålde Neuterstedt fällde i ett dictamen till tingsrättens protokoll skymfliga utlåtelse om **K:s** snålhet och snikenhet efter slem winning samt yttrade i ett handbref till **K.** följande: "H:r Pastorens till tråtor flagrante cupiditet har sliç enig sällhets förmån i hiertat, som är ett ondt gammalt skrälle, ej längre welat hårbärge lämna, utan forserat mig genom wädiande till Wällofs. Lagmans-Rätten i Lund, utan estertanka. De wunno intet. Apoc. 12. Jag will förbij hådan efter stadigt wara benägen stöta H:r Pastorens slemwinningande sinne, til dämpande

med tiden des tråtosamma och giruga upfat, förbehållandes mig all lågenhet til ond lustas capsonerande. — — Afwaktande ett frokugt swar förblifwer" o. s. w. P. hade till adjunkt den ofeblice L. Willberg (se II. 287), öfwer hwilken han länge fäsfängt beklagade sig. Död i slutet af år 1732. — Gift med företrädarens dotter Anna Maria Billing, som också blef gift med hans efterträdare. Dottren Elisabet h var g. m. kyrkoh. Bjugg härstädes.

14. **Dlof Staf**, son af kyrkoh. Uno S. i Gylle och född der $^{11}/_{11}$ 1701, gick i Malmö skola, blef student 1718, informerade prof., sedermera ärkebisk. Jakob Benzeliis söner 7 år, blef phil. mag. 1730, kollega wid Lunds skola s. å., prest-wigd $^{17}/_{12}$ s. å., respondens wid prestmöte 1731, pastor här $^{11}/_{6}$ 1733, sedan han, efter församlingarnas kallelse, i hwilken äfwen arföprivilegiet lärar återopats, blifwit ensam af domkapitlet hos P. M. föreslagen och rekommenderad till Åhus pastorat. Död $^{7}/_{3}$ 1741. — Gift $^{27}/_{3}$ 1734 m. företrädarens enkla A. M. Billing, som öfwerlefde honom. Sonen Johan Uno dog 1761 som pastorsadj. i Malmö.

Angående tillsättningen af Åhus pastorat efter kyrkoh. Stafs död förekommer i domkapitlets protokoll $^{11}/_{11}$ 1741 följande: "§. 2. Uplästes församlingarnes i Åhus, Wiby och Rindaby gifne kallelse, uti hwilken the förklara sig aldeles nöjde med Communnistern Mag. Johan Bjugg, som Cons. till bemälte församlingars återbesättlande till profspredikant utsett och förordnat, och förthenfull på thet högsta anhålla, at Cons. wille thenna theas kallelse i så mätto hos Hans Kongl. Maj:t föredraga, at then af höga öfwerheten må winna et önskeligt bifall och framgång, hålft som med bemälte församlingar skall wara et besynnerligt privilegium, gifwit af Höghstsal. Konung Carl XI till då warande Kyrkoherden Gusten Rönnow, för then besynnerlige troohet, som bemälte Kyrkoherde under påstående friget emot Konungens höga person wisfat m. m. Res. I anseende till the af förbem:te församlingar anförde skäl och omständigheter, såsom ock att H:s P. M. å 1733, då Cons. uppå desse församlingars kallelse, uppå sitt underd. förslag upförde den nu afl. Kyrkoh. Mag. Dlof Staf allena, med underd. förfrågan, huruwida Hans M:t i

nåder tåcetes förordna bem:te Magister till Kyrkoherde wid thenna lågenhet, eller oå Conf. skulle dertill, församlingarnas yttrade önskan oaktad, ännu förstånda 2:ne profspredikanter och på förslaget upföra, i nåder behagat meddela samme Magister fullmact, och således i lika nåder gilla thessa åfwen tå i underd. anförde stål och motiver; alltså dristar oå Conf. i underd. anmäla Mag. Biugg allena, såsom den der till thenna sysslan finnes skicklig och wålförtient, förthenfull H:s R. M:s nådigste ompröfwande i all underdånighet hemställles, om icke H. M. skulle tåcetas benåda merbemålte Mag. Biugg med fullmact uppå Åhus, Wiby och Rindaby församlingar."

15. **Johan Bjugg**, son af kyrkoh. i Österlöf Johan B., föddes 1707 i W. Husby af Linköpings stift, der fadren först war pastor, blef efter underwisning dels hemma, dels i Christianstads skola student 1724, hade derefter konditioner i förnåma hus och fick tillfälle att besöka universiteterna i Leipzig och Jena, blef magister i Lund 1738, prestwigt s. å. till komminister i Olimåkra, pastor härstädes 1742. Död 28/4 1767. — Gift 1. m. Elisabeth Kähre, dotter af kyrkoh. Kähre härstädes. Barn: Johan Erasmus, prest 1776, kollega wid Helsingborgs skola 1784, afledad 1818; war på slutet mindre wetande; d. 1824. — Casten, död som student. — Mathias Jakob, tullnår i Enköping; ryktbar för sina misslyckade poetiska försök. — Carl Gustaf, past. i Hjelkestad. — Peter Elias, notarie wid ståtåhållareåmbetet på Drottningholm. — Adolf Fredrik, borgmästare i Lund. — Anna Elisabeth Fredrika, g. m. floåaren J. C. Herelow i Christianstad. 2. m. Brita Sophia Brun, enka efter kyrkoh. P. Bering i Vara.

Efter kyrkoh. Bjuggs död ifrågasattes det icke, att Åhus pastorat skulle endast ad interim tillsättas och framdeles tillfalla någon af B:s söner, som under tiden uppnått den ålder, att han kunnat blifwa prest. Ett sådant förfarande hade varit i enlighet med bestämningarna rörande arfföljden wid Westfige pastorat i Halland *). Icke heller sattes det i fråga

*) Jfr. Sveriges Kyrkolag af 1686, utg. af Rydén, 2 uppl. sid. 293.

att pastoratet skulle få ledigt tills någon af Bjuggs arfwingar kunde komma i besittning af detsamma. Så tillgick det i närvarande århundrade wid ledigheten efter kyrkoh. S. Aulin. Efter Bjuggs död gjordes likwål, för första gången, egentliga arfsanspråk på Åhus, nemligen af kyrkoh. Swen Aulin i Jgelösa, sonson af kyrkoh. Olof Aulin (se sid. 35), och af magister Christian Castenberg (se IV. 368). De woro, enligt domkap:s prot., lika nära descendenter till profsten Rönnow, men Aulin blef för sin ålder och andra förtjenster främst föreslagen till pastoratet. Rinkaby och Wiby församlingar gjorde ansökan om att få skiljas från Åhus; Aulin, deröfwer hörd, förklarade sig wilja, om han blefwe pastor, hålla prest i endera sochnen, som kunde stöta alla ministerialia och hålla prebikan i rättan tid, och skulle det wara honom "ett nöje att genom denna anstalt bidraga till församlingarnas förmon och sitt eget sinnesslugn, så mycket helbre som han wiste sin skyldighet wara icke mera se sin än deras förmon till godo." En ryttmästare Christfersson och några af Horna byemän yttrade twiswel, huruwida den händelse, som skulle hafwa föranledt arfsprivilegiet, werkligen passerat, "enär den af våra störste häfdatednare i så nära tider alldeles ignoreras och past. Rönnow desutom uti sin disputationssbedifikation alldeles icke nämner en sådan omständighet, utan twärtemot tillstår sig hafwa af konungen blifwit med krigsmagt beskyddad mot fienden"; de yttrade och twiswelsmål om privilegiet någonsin existerat. Konfistorium anförde deremot, att församlingarna förut åberopat arfsprivilegiet, att i K:gl. br. om Wiby och Rinkaby sochnars förenig med Åhus nämnes ett bref från konungen till Rönnow, hwilket förmodligen warit sjelfwa donationsurkunden, samt att Aulins löfte att underhålla en prest i endera sochnen tillförfäkrade församlingarna, att de icke skulle blifwa lidande genom att fortfarande wara förenade med Åhus; äfwen yttrade konfistorium, att Rönnow troligen icke wägat nämna den wälgerning han bewisat sin konung. Saken slutades dermed att Aulin blef pastor i alla tre församlingarna.

16. Swen Aulin, son af kyrkoh. Bernt A. i Bösarp och född $11\frac{1}{2}$ 1720, gick i Malmö skola, blef student 1737, biträdde sin swåger stadskom. B. Darin i Lund med predi-

fande redan innan han 1745 $2\frac{1}{12}$ prestvigdes till tjenstgöring i Lund, kallades 1749 till pastor i Tgelösa och befullmäktigades $2\frac{1}{4}$ 1750, responderade wid prestmöte 1754 och blef pastor härstädes $2\frac{3}{6}$ 1768. Löftet att hålla en särstild prest för annexerna fullbordades icke; församlingarna förklarade sig nöjda, om blott gudstjensten äfwen under den mörkaste tiden af året förrättades wid dagsljuset. A. fick $10\frac{1}{11}$ 1777 arfverättigheten till Åhus pastorat sina efterkommande tillförsäkrad, "då någon ibland dem wore till Prestman habil, eller conservation kunde sje." 1783 önskade han att få hafwa tre adjunkter, men domkapitlet ansåg två vara nog. 1787 erhöil han profetitel, och s. å. blef hans son Per vice pastor. 1805 lämnade han pastoratet åt samme sin son, och då denne 1809 aflidit, erhöil fadren Kgl. tillåtelse att återtaga pastoratets inkomster och bestrida ämbetet genom vice pastor. Död $2\frac{3}{4}$ 1810. — Gift i Juni månad 1750 med Dorothea Hultén, dotter af prosten H. i Tgelösa; hon dog 1796. Barn: Per, pastor härstädes. — Bernt, pastor i Sörby. — Casten, kommissarie i kammarrätten, f. 1754, d. 1819. — Helena Katrina, g. m. handlanden Cedergren i Christiansstad.

17. Per Aulin, född i Tgelösa $\frac{4}{10}$ 1751, blef student 1768, prestvigd $1\frac{3}{5}$ 1776, vice pastor här 1787, kyrkoherde genom fadrens resignation $1\frac{1}{2}$ 1805. Död $2\frac{1}{4}$ 1809. Prosten Schwenius höll tal wid hans begrafning och berömde honom såsom en wärdig religionslärare. — Gift $\frac{7}{1}$ 1798 med Anna Maria Cronholm, dotter af kyrkoh. Lars C. i Olimåkra. De hade en enda dotter Dorothea Beata, f. $2\frac{1}{2}$ 1799, som således efter farfadrens död war närmaste arfwinge till Åhus pastorat; det tillfattes icke förrän hon uppnått den ålder, att hon kunde träda i äktenkap.

18. Carl Starck, son af kyrkoh. i Rydaholm af Wezjö stift, doktor Petrus S. och född derstädes $\frac{5}{1}$ 1787, blef student 1805, phil. mag. 1808, theol. kand. 1811, theol. docens 1812, prestvigd $1\frac{5}{2}$ 1815, pastor härstädes s. å., titulär prost 1822, häradsprost 1828, theol. doct. 1844. I "Biograph. Skizzer och Anekdoter fr. Willands härab", Christiansstadsbladet 1857, N:o 87, yttras om dr Starck: "En mera human och wälvillig förman kunde icke önskas, en mera tjenst-

aktig och förbindlig kamrat icke finnas. För sina landsmän, småländningarna, var han isynnerhet en faderlig vän. — — — Hans hus lifnade i fanning en gästgifwaregård. För alla stod det öppet. Det var icke underligt, att det öfversvämmades af gäster, då en hvar, som kom dit, helsades af den friföftige wården med ett hjerligt: wälkommen. "Venter la-trat" wår ett ordspråk, med hwilket han ofta inviterade sina gäster till bordet, och det ordet blef en sorglig erfarenhet för hans efterlemnade enka." D:r Starck afled $16\frac{1}{2}$ 1852. — Gift 1815 med Dorothea Beata Aulin, som efter hans död gjorde ansöfning om att i sin lifstid få behålla pastoratet, hwilket Kongl. Maj:t afflog. Dock erhöil hon tre extra nådår.

Seban doktor Starck barnlös afidit, anmålde sig flera arfspretendenter till Åhus pastorat, bland hwilka lifwål ingen härstammade från profsten Swen Aulin, som 1777 fått arfsprivilegiet åt sina barn och efterkommande tillförsäkradt. Kongl. Maj:t fann ingen af sökanderna berättigad att på grund af arfsrätt erhålla pastoratet, till följe hwaraf Kongl. Maj:t 20% 1854 förklarade arfsprivilegiet hafwa upphört samt, med bifall till Gustaf Adolfs och Rinkaby socknars ansöfning, förordnade att dessa socknar skulle från Åhus skiljas och utgöra ett särskildt pastorat. Derester föreslogos till Åhus pastorat skollölegan G. W. Psarcki, pastorsadj. A. G. Sjöbeck och pastorsadj. J. Paulsson, af hwilka den förstnämnde wid prest-walet 24% 1855 erhöil nära enhällig kallelse. Till Gustaf Adolfs pastorat föreslogos v. past. M. Persson, pastorsadj. M. Holm och vice past. J. Westerberg, men församlingarna kallade till 4:de profspredikant v. past. P. S. Braun, som od wid walet 16% 1855 erhöil de flesta rösterna. Bland extra sökande till ifrågawarande pastorater befunno sig skolläraren Johan Lovén af Upsala stift och brukspredikanten Samuel Adrian af Wexjö stift, hwilka båda gjort anspråk på att genom arfsrätt erhålla Åhus pastorat och dertill blifwit af Kongl. Maj:t förklarade oberättigade, men sedermera erhållit Kongl. Maj:t:s tillstånd att anmäla sig som extra sökande till ifrågawarande twänne pastorater; och $13\frac{1}{12}$ 1855 utnämndes de båda till kyrkoherdar, Lovén i Åhus och Adrian i Gustaf Adolfs pastorat.

19. **Johan Lovén**, född i Lohårads socken af Stockholms län $28/6$ 1816, blef efter att hafwa genomgått Upsala katedralskola student i Upsala 1837, prestwigd $14/6$ 1840, brukspredikant wid Swabenswerk 1846, stollärare i Mälsta s. å., tilltr. 1848, pastor här $13/12$ 1855, tilltr. 1856.

Gift 1851 med Emma Katrina Maria Aulin, f. 1826, dotter af bruksinspektoren Olof A., som war sonson till en sonson af kyrkoh. Olof A. härstädes. Barn: Emma Do-rothea, f. 1852. Laura Carolina, f. 1854. Johan Martin, f. 1856.

Kyrkoherdar i Wiby (Gustaf Adolf) och Rinkaby.

År 1618 blefwo dessa socknar, som förut haft hwardera sin pastor, förenade till ett pastorat. Hospitalsföreståndaren i Åhus fick 1524 patronrätt till Rinkaby församling, och pastor derstädes war tillika hospitalsprest. Rinkaby prestgård tillföll hospitalet, då socknen lades till Wiby, och disponeras af K:gl. Seraphimerordensgillet. Wiby församling har numera namnet Gustaf Adolf.

Two pastorer nämnas, som haft endast Wiby socken, nemligen:

Jörgen Simonson, som prestwigdes till pastor i Wiby $3/8$ 1564, och

Christiern Mattzön, hwilken förekommer sogneprest i Wiby 1584 och lefde ännu 1610.

Pastorer ensamt i Rinkaby hafwa warit:

Rotten Hausen, som prestwigdes till hospitalsprest i Åhus och pastor i Rinkaby $22/5$ 1572,

Pouill Jbsön, som 1584 war pastor i Rinkaby, och

Jens Andersön i Åhus, som 1610 underskrifwit en hyllningsfullmagt.

Pastorer i Wiby och Rinkaby.

Anders kallades enligt B.B. på hösten 1617 till pastor troligen blott i Wiby, men fick följande året Rinkaby till annex

enl. Kgl. br. $\frac{4}{2}$ 1618. Vid biskopsvisitation^{*} 1623 befanns allt vara i god ordning. Pastor flagade beröfwer att hans annexhemman blifwit lagdt under hospitalet.

Mogens Lauritson omnämnes som pastor härstädes 1624.

Jakob Olfen war pastor här 1635 och ännu 1648, troligen till 1654. Swensfarna uppbrände prestgården 1644.

Swend Olfen prestwigdes $\frac{28}{7}$ 1654 till pastor i Wi-by och Rinkaby, omnämnes 1655 och afgif 1660.

Hendrich Jörgensen Mullerpass, född i Halmstad i Halland, anmälde af biskopen till fullmagts erhållande å detta pastorat $\frac{27}{6}$ 1661 och prestwigdes 3:dje dag Pingst s. å. Död 1668. Sonen Jöran war past. på Jfö.

Gregorius Nicolai prestwigdes $\frac{29}{4}$ 1668 till pastor härstädes. Han erhöi s. å. 6 års besittningsrätt till ett ödehemman i Harslöf, till förbättring af de ringa inkomsterna wid fallet. På prestgården kunde knappt 8 tunnor såd utsås, och höförden war ej större än 4 last; för öfrigt funnos "ingen commoditeter, uthan litet fisteri tillika med bönderna i Hellig åå, som då litet eller intet brukas, emedan det intet lönar mödan." Tionden war ringa, emedan bönderna woro utarmade, flera hemman öde och 4 gårdar i Gieltofta, af hwilka pastor riftigt fått sin rätt, lagda under Gieltofta säteri, hwaraf pastor ej erhöi mera, än öfwerste Binow "sjelf af discretion" gaf honom. (1671 års jordrefningsprotocoll.)

Hans Hansson Gudmantorph 1675—1681; se wid Finja IV. 344.

1681—1856 woro desfa sofnar förenade med Åhus.

Samuel Adrian, (dottersonssohn af en sondotter till kyrkoh. Olof Aulin härstädes) son af advokatfiskalen i Götta hofrätt Lars Samuel A. och Ebba Maria Nordström, föddes i Jönköpings $\frac{10}{6}$ 1816, blef student i Lund 1835, prestwigd i Wejxö $\frac{9}{7}$ 1840, brukspredikant wid Husqvarna gewärfsfaktori 1842, v. pastor i Hakarp 1843—52, pastor här $\frac{13}{12}$ 1855, tilltr. 1856.

Gift $\frac{21}{12}$ 1841 m. Fredrika Charlotta Wählin, härstammande från kyrkoh. Aulin härstädes, f. 1815, dotter af pro-

sten bokför. i Norrhviddinge. Barn: Maria Lewisa, f. 1842. Hanna Sophia, f. 1844. Lars Peter Samuel, f. 1846. Nathanael, f. 1850. Adalbert Carl, f. 1853.

Kyrkoherdar i Westra Ljungby och Gualöf.

1. **Pærl Nilsson**, den förste lutherste presten härstädes, omnämnes med årtalet 1543.

2. **Mauritius Jacobi** prestwigdes något af de första åren på 1560-talet till pastor i "Lyndby oc Gufflöffwe."

3. **Jacob Gabriell** var pastor här 1575 enligt en anteckning i en gammal psalmbok, så lydande: "kiöfft ij Lund til Lyngby kirke om S. Hans dag til Landemøde for VII mark, ther wij skreff Guds aar MDLXXV; tunc fuit Pastor Jacob Gabriell." Herr Jakob var pastor ännu 1584. ~~Måhända hade han sårut varit pastor på Jfö.~~

4. **Christopher Nielsön**, en norrman, var pastor här 1610 och ännu 1618. Vid biskopsvistation s. å. predikade han bra, och allt befanns vara i god ordning. För öfrigt är i B.B. om honom antecknadt, att han var en redlig man och lesde ogift.

5. **Jens Laurisen**, född i Ålborg omfr. 1589, blef pastor här 1619 och dog $11\frac{1}{2}$ 1650. Enl. B.B. var han non indoctus et officiosus. 1623 var allt i godt stånd, äfwen så 1635, men 1631 var ungdomen blott hjälpligt underwisad. — Gift 1620 med Dorothea Matsdotter, som dog $29\frac{1}{11}$ 1656 i sitt 69:de år.

6. **Henrik Nissenius von der Wettering** synes bland de flera skånska prester, som woro Carl XI:s gunstlingar, hafwa intagit det främsta rummet i konungens ynness. Han ständ icke blott, i likhet med flera andra, ökade löneförmöner, utan blef också upphöjd i adligt stånd *), hwilket icke

*) Han har någongång sjelf skrivit sig "Nissenius von der Wettering", ehuru det annars uppgifves att endast hans barn blifwit adlade.

weberfors någon annan bland Skånes präster. Inledningen till den stora ynneften berättas hafwa varit den, att prostens dotter Ollegård icke allenast funnit nåd för landsfadrens ögon, utan ock beredwilligt gått alla hans önsningar till mötes.

Prosten von der Wetterings plebejiska namn war Henrif Nisön eller Nisfenius. Hwilka hans förälbrar varit är icke med säkerhet kändt. Han war född 1624 i Sönderborg, förmodligen det på ön Als. Man känner icke hwar han studerat, men troligen har han gjort goda framsteg, ty äfwen på sednare tider skref han latin ganska bra; swenska skref han bättre än de flesta skånska präster. 1650 blef han rektor wid Helsingborgs skola, men lemnade snart denna befattning och prestwigdes ^{12/1}, 1651 till pastor i Ljungby. För denna befordran hade han att tafa sin hustru Helena Persdotter Kumor, hwilken war lifsom han sjelf född i Sönderborg och hade varit brudpiga åt fröken Ollegård Arxelsdotter Gyllenskjerna från Ljungby, gift med danska fälttygmästaren Christian Friis. Att Nisfenius war danska regeringen tillgifwen och redan 1657 en förnögen man, kan man finna deraf att han då hade försträckt åt kronan penningar och waror till ett wärde af 1070 riksdaler, nemligen 400 tunnor säd i korn, råg och malt å 9 mark tunnan, 13 skeppund slåst å 12 R:dr skeppundet och det öfriga i silfwer och penningar. 1669 blef han prost i Willands härads. Under friget på 1670-talet, då konungen mycket wistades på Ljungby gård, wann Nisfenius hans ynneft och blef 1679 ablad, (enl. Stiernmans abelsmatrifel) till belöning för studier, ämbetsnit och trohet mot Swerige samt deraf att han "lätit sin son uppfostra til studier och andra löfliga exercitier, så att han gaf godt hopp om sig att med tiden göra fäderneslandet god och nyttig tjenst, samt lätit upptufta dottrarna uti alt det, som läsligt och dygdigt är" (!). Man finner ej att N. inlagt någon förtjenst om Skånes incorporering med Swerige eller om uniformitetens och swenska språkets införande i sitt härads socknar. Biskop Hahn skref ^{22/4} 1682 till N. en wänlig påminnelse om utdelningen af de swenska katecheser, hwilka prosten mottagit och presterna uppgifwit sig redan hafwa betalt. Följande året hade N. begärt några personer till att underwisa ungdomen

i swenska Vätechesen, och biskopen hade lofwat att stida några sådana, så snart han finge weta om anstalter för deras underhåll woro wibtagne, "att de ej måtte wråkias kring i bygden som tiggjare." — Då sedan intet afhöordes från N., stref biskopen och frågade om det icke warit hans allwar att wilja hafwa swenska skolmåstare; derjemte inforbrades waxljusmedel och kollekter till Carlshamns kyrka, hwilka icke i rättan tid inkommit till domkapitlet. Mera nitiff war N. i sina enskilda fördelars bewakande och befordrande. Icke nöjd med Ljungby pastorat ensamt, utwerkade han ät sig konungens bref på att, "till någon sin hugnad och refusion för tagen stada uti fista frigstid", derjemte så Iswetofsta, och stulle derwarande pastor förflyttas till annan lägenhet, hwilket också stredde mot hans egen och Iswetofsta församlings önskan. 1682 mottog Nisfenius stannämnda pastorat och flyttade dit. Han uppbyggde ej prestgården i Ljungby, som afbrunnit 1679. Klofaren i Ljungby intygade 1686 att "ingen synnerlig försummelse stedt med ungdomen, om ej utan föräldrarnas skull, som måste göra deras welb. husbondes och dagswester"; en skolmåstare fanns i hwardera socknen och, sedan bänkar blifwit inträttade i kyrkornas chor, hade barnen söndagligen stått der och deltagit i sången. N. dog i Augusti 1693. — Med sin ofwannämnda hustru hade han fem barn. Sonen Peter war landbrukare och stude på swärdsstidan. Dottren Ollegård blef gift med borgmästaren Aschenborn i Malmö; som enka efter honom inlät hon sig i en kärleksförbindelse med majoren Caspar von Böhnen och hade med honom ett barn, hwilket hon påstod wara afladt under äktenstapslöfte. R. W. befallte 28/9 1687 domkapitlet att utan dröjsmål till afgörande företaga lägersmålsfaken mellan bemälde major och fru Aschenborn samt ej låta det fördröjas i anseende "till deras upstående uteblijfande, som actores i saken äro, hwarigenom den anklagade parten, som domarens utslag sig gerna underkastar och intet högre ästundat än komma dermed till ändskap, genom ett slift drögsmåhl myckit uthi sin lycka skall lijda." Då saken 5/11 s. å. förewar i domkapitlet, kunde majoren icke med wittnen, bref eller sästningsgäfswor bewisas hafwa lofwat från Aschenborn äktenskap och kunde alltså icke åläggas att åta

honne; härmed war profsten Nissenius "så litet nöjd, att han genast stante pede wådiade till R. W. och begärde extractum protocollii." Om giftermål blef af år ej kändt. Slegård von der Weitering blef mycket gammal och war på slutet blind samt mycket girig (jfr. Barfods märkwärd. rörande stånka abeln, p. 338). Nissenii öfriga barn woro Christensa, g. 1. m. Rasmus Friedrichs, 2. med generalmajor Königsfeldt, Dorothea, g. m. majoren och kommandanten i Carlshamn Joh. Casp. Greiffenschütz, och Anna, g. m. rådman Klüg i Christianstad.

7. **Nils Müller**, son af en möllare och född i Christianstad 1667, blef student 1684 och prestwigdes till pastor härstädes $27/9$ 1693. Wid en wistation under hans ämbetsstid gjorde folket, särdeles i Gualöf, godt beked för sin christendomskunskap. I en relation angående Ljungby prestgård yttrade W. 1703, att han aldrig af Nissenii sterbhus utbefommit de 316 daler, hwilka wid af- och tillträdes syn å prestgården blifwit honom tilldömde, oaktadt han både hos häradsrätten och generalguvernörens anhållit om dessa medels utsökning. Till prestgårdens uppbyggande hade han endast fått "brandstuu" af häradet, enligt generalguvernörens förordnande. För Nissenii arfwingars räkning kräfdes af W. med hotelse af execution, om ej snar betalning skedde, 78 dal. i öfwerbyggnad på grund af en "owtömerad, astumpad och odaterad" copia af ett tingsrättens utslag, som tillerkände Nissenii arfwingar denna summa, men generalguvernören förklarade $3/10$ 1702, att denna fordran icke kunde uttagas, såsom warande alldeles obestyrkt. W. dog på hösten 1723. Hans enka Christina Ramm dog 1738 wid 95 års ålder; hon war alltså 24 år äldre än mannen. Han hade i ett föregående gifte dottren Margreta, g. m. profsten J. P. Ringh i Hjelplinge.

Efter Müllers död wille egaren till Ljungby gård, öfwerstelöjtnanten Sten Coyet (jfr. I. 147) tillfatta pastor på grund af pretenderad patronrätt. Under sin fångenskap uti Siberien hade han fattat förtroende för en åfwenledes der fången pastor wid Östgötha infanteri, wid namn Andreas Bergner. Denne war känd för pietistiska åsigter och påstods hustru "for-

drat öronbitt wid friftermål samt drifwit läran om helgelsen öfwer och förbi Guds ord" (jfr. Zöran Nordbergs biographi i biogr. lexikon). Han hade fått kgl. senatens fullmakt på Östra Ryds pastorat af Linköpings stift, men gått miste om pastoratet, emedan konungen utnämnt en annan. Han torde sedan hafwa varit huspredikant hos excellensen G. G. von Liewen, i hvars hus han en gång i flera biskopars närvaro predikat "kappels", hvarom, äfvensom angående det att han i en ottesångspredikan i Stockholms kyrka skulle hafwa "eftertänkeligen sig utlåtit om det andeliga ståndet, som wore det ett fadligt misbruk att Prästeståndet bar namn af andeligt stånd", deliberationer förekommo i prästeståndet wid 1723 års riksdag (Bexell, bidr. t. Sw. kyrkans och riksdagarnas hist. p. 185). Denne Bergner blef $1\frac{1}{2}$ 1724 kallad till pastor härstädes, men blef kort derefter pastor wid Kungsholms förs. i Stockholm (jfr. Linköpings stifts herdaminne, D. Ryds pastorat). Utan affeende på Coyets kallelse upprättade domkapitlet förslag till Ujungby pastorat, och prosten Troilius insann sig $1\frac{1}{2}$ 1724 för att hålla kyrkoherdeval. De föreslagna woro J. P. Ringh (nåddårsprest på stället, sedan past. i Fjellinge), J. Munk och J. Engelström. Om förloppet med waret inberättade Troilius följande: då han ämnade med ett tal börja akten och "då församlingen knappt fått sluta gudstjensten med den wanliga stilla andakten och suckningen, uppsteg högwälborne herr baronen och öfwerflöjtmanten Sten Coyet uti sin stohl, begynte göra oliud i kyrkian med ett offentligt förbud det ingen måtte understå sig af Socknemännen ätt yttra sig med sin utlåtelse om något Prästewahl, emedan honom såsom Patrono ecclesiarum det allena tillkom. — — Håraf upväcktes en vociferatio och ett så stort sorlande och strepitus emellan honom och socknemännerna, så at det icke utan förargelse aflöpp uti Guds hus." — — Slutligen medgaf dock Coyet, att prosten upptog församlingarnas röster, "då en dehl ropade på H:r Zöns Ring allena såsom eligendum et vocandum, en dehl åter, som hörde under herrskapet, bädo sin herre at samme H:r Ringh måtte blifwa kyrkoherde, men herr baronen och öfwerflöjtmanten sade sig hafwa redan kallat H:r Bergner." Jemte denna berättelse insände prosten en kallelse-

skrift för Ringh med öfver 30 underskrifter. Emedlertid fick Bergner som sagdt år annan befordran, hwarefter Coyet ^{28/7} 1724 kallade Erik Westadius till pastor, hwilken också på våren 1725 kom till Skåne för att emottaga pastoratet. Det synes som Coyet sjelf tillställt ett pastoröwal och derwid låtit sina underlydande hemmansåboar och gatehusmän rösta. Detta wal förklarades af domkapitlet för olagligt, och Westadius, som ^{6/8} 1725 infallades till examen, blef ^{26/8} s. å. förbjuden att med ämbetsgörömlen sig befatta. Emedlertid tog Coyet prestgården i bruk, hwaröfwer Ringh klagade. Slutligen tog domkapitlet sig driftighet att anbefalla häradsprosten att inställas; Ringh såsom pastor ad interim, hwilket också skedde ^{29/8} 1725, men ^{4/8} resolverade K. M. att Westadius skulle insättas till kyrkoherde. Någon fullmägt lärer för honom ej blifwit utfärdad, ty biskop Linnerius önskade 1728 "för christelig ordnings skull" få weta af hwem W. haft fullmägt. Under det twisten angående pastoratets tillsättning pågick, ingaf Coyet till konsistorium en skrift, hwaruti klagades öfwer den inom pastoratet allmänt råbande religiösa lifgiltigheten, hwilken tillstrefis den omständigheten att de "alltförlänge haft syndens och säkerhetens örngott under armarna"; samma klagan sade han sig hafwa fört inför konungen. Konsistorium infortrade Ringhs yttrande angående det religiösa tillståndet i pastoratet; denne försäkrade att folket, "så widt man kunde wänta af den gemena hopen", war wäl grundadt och öfwardt i christendomen, ehuru åtskillige funnos, "så wäl bland baroner och adelsmän som andra", hwilka föraktade alla warningar och förmaningar, "ty många alltför illa wandra och wilja fingera sig gudstjenst efter eget godtycke; låtandes för wärlden och i ordom se en englaödmjukhet och helighet, men Gud känner hjertat och sijn om dhe icke äro iutagne af andelig högsfärd och uppblåste uti föttelige sinnen"; för öfrigt togs Gud till vittne, att så wäl aflidne kyrkoh. Müller som Ringh sjelf med tillbörligt nit skött pastorsämbetet. Prosten Troilius instygade, utan att berömma eller lasta tillståndet i Ljungby, att det der stod till så som på de flesta andra ställen, hwarefter konsistorium lugnade sig i denna glada wisshet, till desj pietet-

sten Westadius fått ämbetet om hand, då såsom wi få se strängare undersökningar anbefalles.

8. **Grit Westadius**, född i Hudiksvall 1683, studerade i Upsala och blef sedan pastor wid Helsinglands regemente, hwilket han följde i fält. Han återkom till fäderneslandet 1721 och blef pastor wid Swea artilleri. Att han blef kallad till pastor härstädes, synes hafwa mycket oroad de högwördige fäderna i Lund, hwilka gjorde allt för att hindra hans befordran dertill, isynnerhet återopande såsom ett swårt gravamen hans egenkap af utbörding. En orsak till deras obenägenhet mot honom torde också varit, att han war fänd för pietism. Inte nöjda med att i ämbetsutlåtanden protestera mot kallelsen för Westadius, sökte de äfwen på ensild wäg motverka att denna kallelse blef gällande, såsom man kan finna af konfistorii bref ²⁹/₆ 1725 till statssekreteraren Samuel Barck, som beteckas för utlofwadt godt bistånd, hwarjemte det hopp uttryckes att Ljungby pastorat komme att tillfalla en af dem som konfistorium föreslagit. Man finner att W., sedan han tillträd^t pastoratet, icke kunde hugna sig af sin biskops ynnest. Då några småaktiga klagomål mot honom blifwit anförda, såsom att han en gång wid communion fattat kalken i handen för att utdela winet, innan brödet blifwit utdeladt, men likwäl märkt mistaget och rättat det innan någon utdelning skedde, att han nekade att meddela nattwarden åt en sjuk, som derföre "snart twiflade om sin salighet" o. s. w., anbefalles prosten Troilius att hålla undersökning angående Westadii förhållande i ämbetet, hwarwid biskopen tillagt: "och bortresa utan lof och till hwen, kanste af des förmente Societas Sancta." Följande året hölls äfwen visitation, hwaraf man kan finna att en noggrann inspektion ansågs nödig. Häradsprosten Blangius intygade efter visitationen, att W. gjorde sitt ämbete med all flit, och mente att det icke kunde skada om han stundom använde strånghet för att förmå de ofunnige att inhemta någon kunskap i kristendomen. Wid visitation 1728 röntes också goda följder af hans werksamhet. Den war ej långvarig; han war afliden redan ²¹/₁₂ 1727. — Gift med Christina Magdalena Weidman, som war

från Åbo och dog kort efter mannen. De hade en son, som blef militär.

9. **Zacharias Muncz**, son af klockaren Johan M. i Rifeberga och född der 1688, blef student 1704, studerade derefter i Lund i sex år och förvärfwade sig isynnerhet grundliga insigter i Österländska språken, samt prestwigdes $\frac{22}{10}$, 1711 till tjänstgöring i Esweröd, der pesten då härjade. Vid prestmöte 1720 war han respondens. 1722 begärde han tillåtelse att resa utrikes för att fortsätta sina studier, och konfistorium biföll hans begäran, "enär studier och resor i främmande länder draga i längden stor nytta efter sig för Guds församling"; dock warnades han för att besöka de akademier och skolor, hvilka woro kända för irrlärighet; naturligtwis äfsyftas här förnämligast Halle, der A. H. Francke den tiden verkade. Muncz's resa blef likwäl icke af. Följande året blef han magister i Lund med den utmärkelse, att hans betyg berättigade honom till primatet, hwilket likwäl tilldelades amiralitetskapten Fredell i anseende till hans företräde i "ålder och wärdighet"; för Muncz's "ogemenska lärdom och långa tjänster" wille fakulteten hedra honom såsom "secundum inter duos pares", men fann sig dock slutligen föranlåten att endast tillerkänna honom tredje rummet, enär det andra lämnades åt en wid namn Silertz, i anseende till hans adelskap och framsteg *). På kallelse af förutnämnde Sten Coyet blef M. $\frac{3}{2}$ 1728 pastor härkådes, tilltr. 1729. Om Coyet wäntat att i honom få en prest, som hyste fördragsamhet med pietister, så bedrog han sig; M. synes hafwa warit en särdeles strång orthodox. Förhållandet dem emellan blef sådant, att Coyet önskade få begå nattwarden hos kyrkoh. Bjugg i Östersløj, hwilket M. på det ifrigaste bestridde. G. klagade också att M. hårdt och kärlekslöst behandlat separatisten Bengt Swanberg (se I. 149 f). Sedan denne i Calmar blifwit återupptagen i församlingen och admitterad till nattwarden, wille M. icke låta honom begå nattwarden utan förutgången offentlig skrift. M. gjorde sig mycken såfång möda för att

*) Nord. Universitetstidscr. III. 2. pag. 42.

förmå den swärmiste Olle Norman (se I. 149 f.) att afstå från sina wilsfarelser. Egande anseende för grundlig lärdom föreflogs M. 1732 utan ansöfning till professor i österländska språken i Lund. Han skall hafwa efterlämnat handskrifna arbeten i philosophiska och mathematiska ämnen samt skrifwit grefist, latinist och swenst vers. En gammal anteckning säger, att han icke welat med sin lärdom lysa för sin samtid; för efterwerlden har han lika litet welat lysa. Han beskribde ensam sitt ämbete till kort före sin död. Genom mycket stillasittande ådrog han sig förbjugg och wattensot. Han sjuknade i kyrkan midfastsöndagen 1741 och dog $27\frac{1}{4}$ f. å. L. Muhrbeck höll likpredikan öfwer honom. — Gift m. Katrina Sophia Winding, dotter af prosten i S. Peters kloster i Lund Petrus W. Hon dog wid 96 års ålder 1801. Sonen Petrus blef biskop i Lund.

10. **Petrus Sonberg** föddes i Christianstad $\frac{6}{8}$ 1699, gick i skola der, blef student 1717 och prestwigdes $11\frac{1}{12}$ 1724 till tjenstgöring i Sörby. Han wann der mycket förtroende och begärdes enträget till pastor derstädes 1728, död förgäfwes, blef 1730 prebendekomminister i Siäswie och 1732 andre stadskomminister i Lund. 1741 $30\frac{1}{9}$ kallades han till pastor härstädes af förutnämnde baron Sten Coyet samt befullmäktigades dertill 1742. Han war en funnig och aftningswärd man. Historiska undersöfningar roade honom mycket, och han har med omsorg ordnat det lundensiska sodalitati (se I. 9) handlingar samt grundlagt de samlingar, hwilka af d:r Rönbeck i Åsum blifwit förökade och skänkta till universitetetsbibliotheket i Lund. En af S. utgifwen predikan öfwer M. S. Coyet, född Horn, hållen wid "Desi döde lekamens högförnäme och ansenlige begrafning", är till innehållet mycket renlärig och till framställningsfättet ej utan värma. 1765 blef han prost i Willands häråd. Död $11\frac{1}{4}$ 1778. — Gift med Engela Sophia Bjugg, dotter af kyrkoh. Joh. B. i Österslöf. De hade fem barn, af hwilka de tre dogo i späda åren; de öfrige woro sonen Swen Johan, som war phil. mag. och prest, men blef swagstint, och dottren Magdalena Elisabeth, f. $29\frac{1}{11}$ 1734, g. 1. $29\frac{1}{11}$ 1763 med Lars Rönbeck, komminister härstädes med survivance på pastoratet, d.

1774, 2. 1778 med S. F. Corvin, past. härstädes. I förra äktenskapet hade hon 6 barn, bland hvilka endast 2 äro kända, neml. Carl Sonnerberg R., prost i Åsum, och Helena Juliana R., g. m. 1. J. F. Emmerz, 2. D. Herrström, pastor i Skvetofsa.

11. **Samuel Fredrik Corvin**, son af stadskommisniftern i Malmö Christian C. och född $^{11}/_1$, 1743, blef student 1761, prestwigd $^{10}/_6$ 1766, pastor härstädes $^{12}/_6$ 1778, titulär prost 1792, häradsprost 1805. Det war förmodligen endast den högre äldren, som förskaffade C. lifsnämnde wärdighet, ty inom häradet funnos flera kyrkoherdar, hvilka både på hufvudets och karakterens wägnar woro honom öfwerlägsna. Följande tillförlitliga berättelse gifwer ett mindre fördelaktigt begrepp om C. i båda hänseenden. I ett sällskap omtalade han med synbar förnöjelse, huru han genom ett fint knep lurat de oförståndna tröstmännen, som i afslöning wille hafwa hwar 20:de skeppa af den uttröskade säden. Då någon wille weta, hwari "det fina knepet" bestod, yttrade prosten: "Jo, jag har låtit göra en mindre skeppa, med hwilken spannmålen uppmåtes." Den andre inwände, att tröstmännen ju ändå singe lika mycket, men det kunde prosten icke få i sitt hufvud. Om C. icke genom kunskaper och duglighet kunde skaffa sig aktning, så förstod han dock att medelst en dryg och afmått hållning hålla folk på afstånd. Han berättas äfwen såsom arbetsman stundom hafwa wifaf prof på en betänkelig egenmäktighet, t. ex. aldrig welat begagna den nya handboken, ehuru K:gl. Maj:t befallt, att den oryggeligen skulle efterföljas *). Död $^{31}/_6$ 1817. — Gift m. företrädarens dotter Magdalena Elisabeth Sonnerberg, som dog $^{1}/_7$ 1809. Barn: 2 döttrar, af hvilka den ena fick blifwa wid pastoratet.

12. **Johan Jönsson Malmström**, son af en målare och född i Christianstad $^{20}/_6$ 1787, blef student 1804, prestwigd i Wexjö $^{17}/_6$ 1811, kyrkoherde härstädes 1817, tilltr. 1818, erhöi profetitel 1822. Död $^{9}/_{11}$ 1842. — Gift m.

*) Christianstadsbladet 1857, N:o 84.

företrädarens dotter *Maria Sophia Corvin*. Barn: *Carl Wilhelm*, f. $25/8$ 1821.

13. *Olof Petter Wallengren*, son af borgaren *Hans W.* och *Njersti Olofson*, föddes i Lund $18/11$ 1797, blef student 1819, prestwigd $20/12$ 1821, innehafware af skolarelägenheten i *Iswetofsta* och vice pastor der 1836, kyrkoh. här $21/12$ 1842, tilltr. 1845, erhöil profettitel 1853.

Gift $5/6$ 1822 m. *Petronella Lundell*. Barn: *Hans Daniel Johan*, pastorsadjunkt. *Nils Peter Wilhelm*, pastorsadjunkt. *Anna Christina Elisa*, f. 1832. *Anders Theodor*, f. 1834. *Magnus Jonas Agathon*, f. 1835. *Gustaf Axel*, f. 1837. *Hedwig Mathilda*, f. 1838. *Oliva Petronella Maria*, f. 1842.

Tryckt arbete: *Bibelns lära om det Christliga Döpet*. Lund 1855.

Kyrkoherdar i *Iswetofsta*.

1. *Peder Eriksen* var pastor här 1572.
2. *Niels Christophersonn* var pastor här 1584.
3. *Jens Swendsson* förekommer som pastor här 1610 och dog $14/12$ 1628 samt begrofs i kyrkan, der en grafsten lades öfwer honom. I B.B. kallas han "en hederlig och ensaldig man." Hans hustru hette *Kirstine* och lefde efter honom ännu 1639. Deras ende son *Jakob* dog 1634 som studerande wid Lunds gymnasium och är begrafwen i domkyrkan.

4. *Rasmus Rasmusson* prestwigdes $23/2$ 1626 i *Torrlösa* till pastor i *Sölwedborg* och erhöil $29/1$ 1629 f. gl. tillåtelse att mottaga *Iswetofsta* pastorat, hwartill han blifwit kallad. Han omnämnes ännu 1662 och lefde troligen till 1666 eller 1667. En hans dotter var gift med *Söffren Hansen*, som var född i *Ribe* 1625, blef student 1645, hörer i *Herlufsholms* skola 1646, prestwigd till kapellan i *Fjeltestad* $26/11$ 1647, kapellan härstädes 1655, fird med biskopens

tillåtelse afwen "betiena beikneåmbetet och bo på beignegården" och lefde ännu 1688.

5. **David Arantzön Mblensted** uppgifwes hafwa varit pastor här, hwilket också bestrykes deraf att nysnämnde kapellan uppgifwer sig hafwa tjenstgjort här i herr Davids tid. Det kan ej hafwa varit före 1666 och ej sednare än 1669 som han varit pastor här; sedan war han i Färlöf och sist i Mållby; se IV. s. 326 och 442.

6. **Lars Stobæus**, son af kyrkoh. Jöns Lauritsen i Stoby, blef 1664 rektor wid Christianstads skola och erhöll $\frac{4}{12}$ 1668 kgl. promotorial till befordran wid första ledighet, såsom warande "hos K. M. wähl recommenderad för dhes skilth, som han i Scholan till ungdomens information och lärdom uthi Bodlige kånster så i Musiken som andre stycker lofliga och med allas nöje användt hafwer, att derifrån äthskellige tienlige persohnen, som för honom intet stedt år, hafwa kunnat sig till Academien förfoga." 1669 $\frac{1}{3}$ blef han prestwigd till pastor härstädes och ådagalade under kriget på 1670-talet trohet mot Sverige samt försträcke både proviant och penningar för arméens behof. Härigenom skall han hafwa wunnit Carl XI:s synnerliga ynnest och erhöil 400 daler såsom skadeersättning för under kriget lidna förluster samt beständig skattefrihet; dersemte skall han hafwa fått skriftlig försäkran af konungen om att blifwa prost i Wälands härad wid nästa ledighet och att Ifwetosta pastorat skulle blifwa ärfstligt för hans efterkommande. Detta dokument skall hafwa blifwit "bortpractiseradt" ur hans sterbhus, och prostevakansen upplefde han icke, så att denna kungliga nåd icke kom honom eller hans familj till godo. Efter kriget blef Stobæus, som ökat sina förtjenster med nitist werksamhet för Skånes införlifwande med Sverige, mot sin wilja förflyttad från Ifwetosta till Tråne, ett sãmre pastorat med en ruinerad prestgård. Detta synes icke antyda någon kunglig ynnest; det uppgifwes wäl att konungen wisat S. den stora nåden att lämna honom fritt wal mellan tre pastorater, Esweröd, Köpinge och Tråne, samt att S. walt det sista och minsta, för att icke skada prestentorna på de förra ställena, men dermed hänger rätteligen så tillfammans, att då S. ej kunde ingå ett drygt adord med prest-

enkan i Esweröd, så bortgafs detta pastorat till en annan, och han måste nolens volens hålla till godo med Tråne; att Röpinge blifwit honom erbjudet, antydes icke af någon handling i domkapitlets archiv. Anledningen till Stobæi förflyttning från Iwetofta war den att prosten Nissenius, såsom ofwan p. 51 nämndt är, skaffade sig t:gl. br. på att få detta pastorat jemte sitt Ljungby; på det att han skulle slippa att länge wänta på denna förmon, skulle S. undan. Den gamle prosten Bastian Odder i Häslöf hade blifwit mistänkt för medhåll med danskarna och dertfore dömd sitt fall förlustig, hwilket nu bestämdes åt herr Lars Stobæus, och, då han icke önskade någon flyttning, synes Nissenius hast i sinnet att sjelf mottaga Häslöf samt utverka att Skånör dermed blefwe för-enadt och pastor i Skånör bortflyttad. Denna plan blef om intet, då måster Bastian blef frikänd och fick behålla sitt fall. Nissenius war på hösten 1680 i Stockholm och utverkade då, att K. M. $19/10$ s. å. utnämnde Stobæus till pastor i Esweröd och anbefallde biskopen i Lund att insätta N. till pastor i Iwetofta. Egaren till Årup, landsbomanen "Peter Krus Björn" (Krusbjörn) hade likwäl i bref till domkapitlet $26/8$ s. å. förklarad, att han icke wille "consentera Iwetofta kalls annecterande till Ljungby"; han förmente, att K. M:ts bref om Stobæi transport blifwit föranledt af en "ensidig berättelse" och att herr Lars borde hafwa sitt fria wäl, i händelse han önskade någon flyttning; Ljungby "hade södt Probsten Nissenius hitintill rikfeligen och dher hade han samlat sina rikedomar; Iwetofta hade och Alltidh södt sin Präst wähl" o. s. w. I en annan odaterad skrifwelse protesterade samme Krusbjörn mot "inträng och prejudice" och yrkade allwarfamt, att Iwetofta pastorat singe hafwa sin särskilda pastor, då det wäl kunde försörja honom. Stobæus war ej belåten med transporten till Esweröd, emedan prestentan derstädes fordrade att han skulle åt henne afstå betydligt af inkomsterna. Biskopen, som af Nissenius blifwit ombedd att "för hans bästa wigilera", sötte med uppmaningar och hotelser att förmå Stobæus att mottaga Esweröd; i bref $7/11$ 1680 yttrar biskopen att S. borde ofördröjligen "göra contract med enckian, som wäl byggt och lagat i Esweröd", och beder honom komma ihog, att

"man i sådant fall måste detsamma sig och dhem sinom förwänta, som man androm bewislar." I sitt swar yttrade Stobæus $7\frac{1}{2}$ s. å.: "Sannerligen jagh är så experts consilii, at jagh fast intet weet hwadh jagh skall swara. At uthleggia mig med Herr Hinric will moi status ratio intet tillåta. At uthslå K. M:s store nådhe, som mig nu offereras, dömmet jagh icke allenaste ingratum et impium; men endoch för mig heelt orådeligt, helst om jagh, som sitter här wid tunge conditioner, kunde trånga till en annan gång at sökia K. M:s nådh; och at inlåta sig uthi någon widlöftig contract med Åndian skulle måfse falla mig obrågeligt"; han önskade så weta om "Herr Hinric wille refundera honom de dispendier, som han wid sådant contractis upprättande kunde incidera uti", och fruktade, att sådana wllkor blefwe honom förelagda i Esweröd, att han "helbre måtte önska af Ebers Högwerdighets Nådhe at conserveras wid detta lilla fallet end obetåndt att incurrera bådhe i Spott och Stadhe." 1681 $18\frac{1}{4}$ utfärdades af K. M. ny befallning till domkapitlet att draga försorg om Stobæi försörjning till något bättre pastorat, på det att Risenius måtte få emottaga Iwvetofsta. Krusbjörn förklarade ånyo att hwarken han eller bönderna derstädes wille mista sin pastor. Stobæus beslutade sig ändiligen för att mottaga Esweröd, betygande att han icke war "otacksam mot Konungens nåd, som confererat honom Esweröd, utan i sit hierta buckade sig uthi blupaste underdånighet at kyssa stoffet för K. M:s fötter och strax med böön och suckningh fogat sig till Jesu Christi sodbammel at offra för K. M:s wålgång", som det heter i hans bref $21\frac{1}{11}$ 1681. Emedlertid hade prestenkan i Esweröd troloswat sig med en ung student, och denne skulle nu hafwa pastoratet; då Stobæus ödmjukt bad att få behålla detta pastorat, hwartil K. M. utnämnt honom, så swarades att det war försent. Herr Lars war nu i en rätt bekymmersam ställning, hwilken han i ett bref till biskopen sålunda skilbrar: "jag bor så gott som precario uti den lågenhet, som en annan venditerar för sin, hwilket är ett scandalum för arga gemytter, de der begabbande säga till mig: See hwad nöd hafwer du, som så högt uti höga Eswerhetens nådh upstrefwen är. Jag sijr intet surt at man ånkian i Esfweröd con-

servera will och önskar at hon i alt kan swara til dhens goda opinion man haffwer om henne, men seban jagh är utan mit anholdande, ja emoth mit protesterande för Sal. Her Johan Gyllenskierna bleffwen forcerat at emottaga den stora Kongl. Rådhen om Efwerud, så hade jagh tänkt och förmodat, at hon med hennes kiäresta så wähl på något annat ställe hielpas kunne som jagh, helst seban jagh mina tankar djibt effter R. M:s udtryckte befallningh rättat hade. Nu är jagh brackt udi den extremiteten, at jagh gierna någon ringare condition moſte emottaga, der något hopp wore. til min conservation." Han såg sig nu twungen att taga emot Träne pastorat, hwilket han tillträdde $\frac{1}{5}$, 1682. Der måste han med betydlig kostnad uppbygga den förfallna prestgården och kunde med skäl klaga att, "ehuru han sig så comporterat, att han hade få pares och inga priores bland sina wedertlikar, war han lifwål worden så emacererad och utmagrad, att han icke wiste hur han skulle emergera och uppkomma." Både i Ifwetosta och i Träne efterlämnade han ett aftadt minne. För hufvudwärt och ögonlidande skulle han en gång hafwa en förtimell lagd på halsen, hwarwid en oförsligtig fältfår äfftar nacksenan. Hvaraf dog herr Lars $\frac{23}{7}$, 1691. — Gift m. Maria Sorbonius, dotter af pastorn i Sörby Söffren Jönsson; hon öfwerlefde S. och blef g. m. hans efterträdare i Träne. Barn: Sören, kapten; föll wid Bultawa. — Stina, g. m. byfogden Gert Påste i Kwik. — Anna Cecilia, g. m. urmakaren och gåstgifwaren Haborg i W. Bram. — Petrina, g. m. regementsfabelmakaren Brandt. — Jöns, fornett wid södra stånsta rytteriet. — Maria, g. m. 1. R. von der Laen, 2. J. G. Nykiörck, pastor i Träne.

7. **Henrik Nissenius von der Bettering** hade detta pastorat jemte W. Ljungby 1682—1693; se s. 49 ff.

8. **Petrus Jönsson Ringh** war född i Carlshamn, men fadrens sländ är icke kändt; modren hette Ingrid Ellers. Efter att hafwa studerat dels wid utländska högstolor, dels i Åbo samt på sistnämnde ställe blifwit magister, prestwigdes han $\frac{27}{6}$, 1693 till pastor härstädes, responderade wid prestmöte 1696 och opponerade 1707. Död $\frac{28}{1}$, 1712, troligen af pest; ty profsten Blanxius omnämner, att han skulle i tyfhet, d. w. f.

utan lifpredikan, begrafwas. Blanzius yttrar ock att R. warit "en Guds man samt i ämbetet och i lefwernet en rättfinnig prestman." Wid vifitation 1707 kunde så wäl gamla som unga wäl redogöra för christendomens huswudfwiden. — Gift m. Elisabeth Gemæus, dotter af Jöns Andersson, past. i Jemshög; hon dog äfwen 1712. De efterlämnade 6 barn, af hwilka de 5 äro kända, nemligen Jöns, prost i Fjellinge, Joachim, past. i Skartofta, Thomas, stadskomminister i Carlshamn, Anna Petronella, g. m. borgmästaren G. Sommelius i Lund, och Helena, g. m. kyrkoh. P. Cronius i Kyrkheddinge.

9. **Christopher Blanzius**, tredje sonen af prosten Lars B. i Österslöf och född der. 1680, blef student 1692, disputerade i Lund 1700 och 1701 och prestwigdes $\frac{4}{10}$ 1705 till biträde åt sin fader. Han genomgick sin prestexamen "med Conistorii nöje", men manades likwäl "att taga Biblien i händer och deraf taga sine locos communes." Sjelf yttrade han en gång wid en ansöfning om pastorat att han "under temligen hårda freffelser aflade sin examen och försvarade sin lilla lärdoms prover och disputationer wid academien." Han blef magister 1706, stadskomminister i Christianstad och pastor i Rosaby 1708 och erhöll transport hit 1712. Efter fadrens död walde han af de flesta pastorerna i Willands härads till prost, men måste denna gång gå tillbaka för den äldre Troilius; 1727 $\frac{12}{4}$ efterträdde han denne såsom häradsprost. Han egde anseende och förtroende såsom en driftig och användbar man. Wid riksdagen 1723 war han sitt stifts ombud. För presterkapets privilegier, hwilka wid denna riksdag bekräftades, lärar han hafwa kämpat manneligen. Han skref i ett bref från Stockholm, att en "uppbördsordning warit föreslagen, som skulle stära presterna intill mårgh och ben, men att det lyckats att få den sådan, att en försigtig prestman kunde med denna ordningen må bättre än förut." Landshöfdingen i Christianstad S. von Hyltén anmälde 1723 hos domkapitlet, att skänfka presterkapets deputerade wid riksdagen, Corvin (se II. 22) och Blanzius, i en till R. M. ingifwen skrift "med smådeord så wäl mot honom och hans ämbete som mot skänfka adeln i gemen med alldeles owärdig skrifart och uppdi-

ning sig yttrat" angående en resolution af 1721 års kommission rörande konvention mellan adeln och prästerkapet om prästrättigheterna, och wille landshöfdingen förnimma, om domkapitlet kände eller gillade denna småbeskrift; domkapitlet swarade, att det biträdde de uti ifrågawarande skrift uttalade åsikter, men kände icke skriftens stilisering, hwilken det derföre icke åtog sig att förswara. Då en af kyrkoh. Curtilius i Grenninge bedrifwen oerhörd skandal skulle beifras, utsågs B. till prästerkapets ombud wid processen. Att B. förstod wärdera prästerligt nit äfwen hos de i domkapitlet illa lidna pietisterna, bewisas af hans ofwan p. 55 anförda omdöme om kyrkoh. Westadius i W. Ljungby. Af hans två utgifna lifpredikningar öfwer profsten Troilius i Zemshög och prostinnan Blanzius i Köpinge synes man kunna sluta till att i hans predikoföredrag varit mycken lifaktighet och hjertlighet. I swetofsta pastorat lärer i Blanzii tid varit temligen litet; då han 1728 sökte transport till Malmö, uppgaf han sig förra året hafwa haft endast 20 tunnor spannmål i tionde och aldrig mer än 50 tunnor, helgonskylden inberäknad. Efter flera fåfänga försök att winna transport, blef han $2\frac{1}{2}$ 1730 utnämnd till pastor i Esfweröd i swärfadren kyrkoh. Collins lifstid och afflyttade dit s. ä. Död 10/10 s. ä. — Gift 1. med Hedwig Sophia Liljengranat, syster till prostinnan Hellman i Christianstad. Barn: Hans s. 1709. — Sophia Petronella, g. m. fadrens efterträdare härstädes. 2. m. Elsa Katrina Collin, som sedan blef gift med kyrkoh. D. Bring i Brönnestad och med profsten C. C. Eberstein i Gladfåg.

Blanzii predikan öfwer profsten Troilius afhandlar följande ämne: "1. Guds låra Barns och trogna Christi tjenares nådiga affked af sin Gud ifrå wärlden, när theras tjenst är nog och ute. 2. Guds låra Barns och trogna Christi tjenares ewiga och oförlitneliga Nådepenston och Gratial i Guds Rike när Christo". Ingångspråket är 1 Kon. 19: 4. Det är nog, så tag nu, Herre, min själ. I utläggningen deraf heter det: "Guds Barn hafwa efter sin Gud och Jesum, hans Ord, hans Nådesötma, hans Sacramenter, hans söta Blods kraft sådan begärlighet, at the tyckas intet det är nog. Ju mera den nådiga Guden fågnar dem, ju begärligare blifwa de. Såsom

the siltige Bien, the lämna ingen Blomma i de stöna Blom-
 sterfältten, the wilsja ju therutur suga och hämta sin honung,
 så är intet Guds ord, som kommer them för ögon eller öron i
 Guds gröna ång, Ps. 23, the ju annammat med glädje, the
 wilsja ju uthämta des sötma och gömma thet i sina hjertan och
 betrakta thet". — I predikan öfwer frö Blangius heter det på
 ett ställe: "Våra mathematici hafwa med sina glas, stora
 Perspektiwer och Tuber upptäckt många tusen stjernor, som till-
 förene warit obefante, men ju flere de sunnit, ju flere se de
 återstå. Ahra ware Gud, wi kunna genom Guds nådes per-
 spectiv genom hans heliga ord se långt in i Guds herrlighets
 himmel och såsom i en spegel och mörkt tal se den helige Gu-
 den, den wälsignåde Jesum, den heliga Ande, de herrliga Guds
 Englar, de fyra djuren, de tjugofyra älfste" o. s. w.

10. **Magnus Sundius**, son af prosten i Helsing-
 borg Johannes S. och Katrina Delreich, föddes $2\frac{1}{3}$ 1697 i
 Åsum, der fadren då war pastor, blef student 1716, prestwigdes
 $12\frac{1}{2}$ 1726 till tjenstgöring wid Htads S. Petri förs., kom se-
 dan till Esfwerö och blef $22\frac{1}{2}$ 1730 pastor härstädes samt till-
 trädde pastoratet 1731. Wid prestmöte 1736 responderade han
 jemte brodern Johannes S. i Allerum och kusfinen Magnus
 S. i St. Herrestad. Död $25\frac{1}{7}$ 1738 "på en aflägsen ort då
 han tänkte bruka surbrunnstur", enl. prosten Widinghs bref.
 — Gift med företrädarens dotter Sophia Petronella Blan-
 gius; hon blef 1741 $24\frac{1}{2}$ omgift med löjtnant Arndt. Sundii
 dotter Katrina Sophia dog i Skwetosta 1739.

11. **Johan Petræus**, son af regementspastorn, se-
 dermera pastorn i Erands Magnus P., föddes på regements-
 pastorsbostället i Behrstorv $14\frac{1}{9}$ 1698, blef wid fyra års ålder
 faderlös, sattes 1707 i Malmö skola, gif sedan en tid i Lands-
 krona skola och kom 1714 till prosten Troilius i Jemshög och
 nöt i hans hus undervisning i 4 år, blef student 1719 och
 prestwigdes $9\frac{1}{6}$ 1725 till tjenstgöring i Gladfax, kom 1729 till
 Hög och utnämndes af K. Mt: utom förslag till pastor härstä-
 des $14\frac{1}{7}$ 1740. Han hade en adjunkt, wid namn Christopher
 Höf, som anklagade honom för försummelse af förhör samt
 bemötte honom med ohöflighet och war misnöjd med kosthållet
 i hans hus. Höf antydde och, att pastorn och hans hustru

welat hafwa honom till måg, men blifwit kallfönniga då han sagt sig icke hafwa giffastankar, men pastorn påstod tvärtom att Höfs misshelägenhet och klagan härrörde från motgång i frieriet till hans dotter Beata. Flera aftningswärda ledamöter af församlingen intygade att Höf friat till pastorns dotter och "dem ombudit sådant sitt uppsätliga ändamåls winnande söka befrämja"; detta hade dock ej lyckats, "hvarmed han sig ingalunda welat låta nöja, utan liffullt samma mäktiga begärighet fullföljt, hwilket öfwerhopande åstadkommit många oroande omständigheter både uti prestgården och deras egna hus, emedan det beständigt varit h:r mag. Höfs underliga, ifriga bönesätt och förhör". P. dog $\frac{2}{6}$ 1757. — Gifst $\frac{3}{12}$ 1735 m. Benedikta Espingh. De hade flera barn bland hwilka nämnas Carl Magnus, past. på Jfö, Benedikta Katrina, g. m. Christian Sturk, en preussare, som tjente i swenska arméen, samt den ofwännämnda dottren Beata.

12. **Torbern Brock**, son af pastorn i Hoby i Blesinge Valle P. och född der 1717, njöt underwising i dels hemma, dels i Christianstads skola, blef student 1734, magister 1741, prestwigd $\frac{27}{4}$ 1742 till tjenstgöring i sitt födelseparorat, der han oc begärdes till 4:de prosypredikant 1748, pastor härstädes $\frac{7}{3}$ 1760 och respondens wid prestmöte 1763. Han war en förmögen man och åtog sig stora leveranser till amiralitetet i Carlskrona. Död $\frac{17}{12}$ 1781. — Gifst $\frac{3}{12}$ 1761 m. Christina Anna Margreta Liebman, f. $\frac{24}{3}$ 1735, dotter af prosten Nils L. i Tygelsjö. Sonen Nils war prost i Gessle. En son war ryttmästare wid Skånsta dragonregementet. Enfan gifte sig mot alla wänners råd med en fogdetjenare wid namn Stoberius och dog ej långt derefter, enl. Elmgren.

13. **Anders Lanærus**, 1781—1798; se wid Ingelstorp IV. 97. Han har i Jfwetofsta esterlämnat många minnen af ordningsfinne och werksamhet för församlingens ekonomiska angelägenheter. 1787 uppjordes en öfwerenskommelse, att allt tiggeri skulle förhindras och församlingen försörja sina behöfwande medlemmar, hwilka indelades i tre klasser, 1. "uslingar" hwilka ständigt wero sängliggande; blott en sådan fanns då i pastoratet. 2. personer, "som kunde wäsa ofwagn säng, men ej bidraga till sitt uppehälle". 24 sådana skulle

hvarje månad få ett quantum mjöl. 3. personer, hvilka kunde bidra till sitt uppehälle; 7 sådana skulle hvarje månad erhålla hälften mot de förre. Omkring 20 år sednare klagas, att denna öfwerenskommelse ej funnat upprätthållas "dels för församlingens egne tiggares högmöd och otacksamhet, dels för antalet af ankommande främlingar"; något biträde af verkställande magten för öfwerenskommelsens upprätthållande kunde ej erhållas, hvaraf blef en följd att "den girige ostrafadt droge sig undan och blott den dygdige och länsofarne gäfwes sin stärf". Länari anteckningsböcker äro wanligen försedda med teckningar på titelbladet. På tiondebokens titelblad t. ex. ses ett bord, hvarpå ligger en bok uppslagen och öfwer en kårswes med öfwerkrift: videtur et invidetur.

14. **Carl Sonnberg Rönbeck** 1798—1806; se wid Åsum.

15. **Johan Fredrik Emmerz**, son af en brukspatron i Småland och född $\frac{20}{6}$ 1766, blef magister 1793, prestwigd i Wexjö 1794 till huspredikant hos generalmajoren D. W. von Rosen, pastor härstädes $\frac{20}{4}$ 1806. Död $\frac{10}{11}$ 1813. — Gift 1806 m. Anna Petronella Rönbeck, hvars föräldrar nämnas ofwan p. 57; hon dog $\frac{3}{3}$ 1810 wid 42 års ålder. Dottren Fredrika Elisabeth dog wid 2 års ålder.

16. **Olof Herrström**, son af murmästaren Anders H. och Petronella Sewerin, föddes i Ystad $\frac{13}{10}$ 1776, gick i skola der sammastädes, blef student 1796, prestwigd $\frac{24}{6}$ 1802, pastor här 1813, tilltr. 1814. Under de tjugo sista åren kunde han, såsom blind, icke deltaga i ämbetsförvaltningen. Död $\frac{18}{6}$ 1854. — Gift 1. 1814 med Helena Juliana Rönbeck, d. $\frac{20}{4}$ 1821; föräldrarna nämnas p. 57. Barn: Hedwig Charlotta, f. $\frac{15}{10}$ 1814, g. m. kronolänsmannen G. J. Hammarstrand. 2. $\frac{19}{9}$ 1822 m. Wendela Johanna Lilja, dotter af jägmästaren i Calmar län C. Lilja och B. Forsén; hon öfwerlefde sin man och fick jemte dottren Julie Emelie, f. $\frac{19}{2}$ 1823, utom nära helt tjänstår och privilegii-nåddåret två extra nåddår, men dog sjelf före tjänstårets slut.

17. **Bernt Erik Cavallin**, son af häradsprosten Samuel Johan C. (se III. 71), föddes i Bjerreshög $\frac{7}{8}$ 1816, blef student 1831, phil. mag. 1838, prestwigd $\frac{2}{10}$ 1839, ad-

junkt hos fadren s. d., duplikant wid Christianstads skola $\frac{20}{4}$ 1840, v. past. i Borlunda $\frac{10}{11}$ 1841, kollega wid Christianstads skola $\frac{20}{7}$ 1843, tilltr. $\frac{20}{8}$ s. å., kyrkoherde härstädes $\frac{9}{8}$ 1854, tilltr. 1858.

Gift $\frac{7}{1}$ 1847 med Carolina Gustawa Hammar, dotter af Landbrukaren Johannes H. och Maria Thulin, prest-dotter från Allerum. Barn: Samuel Johan, f. $\frac{10}{2}$ 1849. Erik Gustaf, f. $\frac{2}{2}$ 1851. Maria f. 1854.

Kyrkoherdar i Öppmanna och Wånga.

1. Märten war pastor här före 1569.
2. Oluf Hansen förekommer som pastor här 1584 och 1595.
3. Sector Hermandsfön (Maltzan) war pastor härstädes 1610 och ännu 1632, men dog förmodligen detta eller nåstföljande år. I BB. är antecknadt, att han war en hederlig och lärd man samt använde allt bemödande för sina äbbrars tillväxt i gudsfruktan; ungdomen befanns såväl 1613 som 1623 högt owanligt kunnig, hwilket tillstrefss pastors egen nitiska åtgärd.
4. Jens Hansen Brun förekommer som pastor här 1633 och 1634, då en twist mellan honom och prosten bilades, samt lejde till 1652.
5. Niels Oluffsson Løderup (Leodoræus), son af klockaren Oluf Nilsson Tråleborg i Løderup och född der $\frac{27}{11}$ 1624, sattes i Nstads skola, men lämnade den, emedan han icke fann sig hafwa gagn af undervisningen, begaf sig derpå till Malmö, der han en tid njöt god undervisning af den berömda rektorn Hans Pedersen, men då denne 1641 efterträddes af Peder Hermansen, hwilken, såsom wår Nils Oluffsen tyckte, föga wärdade sig om skolan, så reste han till Köpenhamn och intogs i derwarande skola, som förestods af Hans Pedersens bror. Här måste han lida ständig förföljelse af konrektorn, en bror till Peder Hermansen i Malmö, och nödgades

derföre tidigare än han annars ämnat lämna skolan. 1646 blef han student, undergick 1648 theologiskt examen och erhöll tillåtelse att predika, prestvigdes $1\frac{1}{2}$, 1649 till tjänstgöring i Widtsköle, var sedan nådarsprest i S. Rörum och blef pastor därstädes 1651, affattes 1652 (se III. 34), men blef pastor här 1653. Död $10\frac{1}{2}$, 1689. Prosten Blanzius i Österlöf höll likpredikan öfver honom, och ett epitaphium öfver honom uppsattes i Dypmanna kyrka. — Gift med Barbara Hjeronymidotter Knopf, enka efter kyrkoh. Lars Nilsson i S. Rörum; hon dog wid 73 års ålder $17\frac{1}{3}$, 1693. Barn: Lars past. i Wiseltofta, Olof Christopher past. i Burlöf, Elisabeth g. m. prosten Schlyter i Hoby i Bletinge och Barbara g. m. såakens efterträdare.

6. Hans Widings, son af tingsfogden Anders Eliæson W. och Margreta Hansdotter, föddes på gården Binan i Bösjöklösters socken $20\frac{1}{8}$, 1658, kom 1672 till Christianstads skola, blef student 1675, måste 1676 för det utbrutna frigtets skull öfvergifwa Lund, erhöi en informatorsplats i Vara härads, men måste 1677 lämna den dels i anledning af frigsbülletet dels i anseende till sjuklighet. Under fastlagen 1678 blef här på en resa fasttagen af danskarne, hvilka illa handterade honom och förde honom till Christianstad, där han måste förblifwa under stadens belägring. Efter fredsslutet kom han åter till akademien, blef 1683 kollega wid Malmö skola, kallades 1688 till medhjelpare härstädes och prestvigdes dertill i Eskilsta $\frac{1}{4}$, 1688. Följande året blef han pastor härstädes, 1716 titulär prost och 1730 $\frac{1}{2}$ häradsprost. Han war en driftig man, samlade förnögenhet och åtnjöt anseende. Icke bestämmande wägade hans adjunkt J. Hillander (se III. 257) 1731 anklaga honom för wårdslöshet i ämbetet och klaga öfver det bemärlade han af honom rönt, öfvensom öfver kosthållet i prestgårdet. En mängd af församlingens ledamöter iutygade att de i 43 år lefwat i samsa med sin pastor och att intet försømmats i ämbetet, utom det att ingen predikan hållits, utan blott några böner uppläst af kloakaren, på en apostladag, då Hillander varit borta och prosten blifwit sjuk. En ryttmästare Koef intygade att, då han engång i prestgården frågat, huru man borde förstå Pauli ord, att qwinnan warde salig genom barns-

börden, hade Hilander svarat: "hon blir ej derigenom salig mer än en sjöka, som står wid läken". Då ryttmästaren sagt, att det wore smädeligt taladt, och då prosten welat ställa Hilander, hade denne fortsatt sitt påstående samt blifwit ytterligare uppretad, då prostinnan yttrat, att han ej borde lifna en årlig hustru wid en läkstruken sjöka, emedan han ju sålunda utskämde sin egen moder. Kornetterna G. Palm och J. Ahnfelt afgåwo en attest, af innehåll att de ofta varit i prestgården "dels solenniter inrättade, dels kommit å propos, men aldrig funnit annat än sådan maat och driff, som hwar honnett menniska kunde åtnöjas med". Sålunda fredades prostens goda namn och rykte, som han genom Hilanders anklagelse ansåg "hårdeligen læderat". Död $\frac{5}{10}$ 1744; biskop S. Bengelius höll lifpredikan öfwer honom, och hans porträtt finnes i Öppmanna kyrka. — Gift 1. $\frac{26}{10}$ 1688 m. företrädarens dotter Barbara Öpman, som dog $\frac{18}{10}$ 1695. Barn: Anders f. 1689. — Nils f. 1690. — Katrina f. 1692, g. m. kyrkoh. J. Schreil i Hoby wid Lund. 2. m. Christina Blanzius, dotter af prosten Lars B. i Sjöerslöf; hon äfwerlefde W. och blef gift m. prosten L. Kame i Widtsjöfle. Med W. hade hon flera barn, bland hwilka nämnas sonen Lars, som blef pastor i Sjörup, och döttern Petronella, som dog 27-årig 1743; biskop Bengelius höll lifpredikan öfwer henne.

7. **Petrus Neosander**, bondefson från Klackstorp i Nåsunds socken, föddes $\frac{29}{10}$ 1708, sattes 1719 i Christianstads skola, blef student 1729, prestwigd af Biskop Bengelius i Stockholm $\frac{21}{10}$ 1741, extraord. bataljonspred. wid lifgardet $\frac{12}{10}$ f. å. och föreflogs till detta pastorat "på G. K. S. Swea Rikes då utkorade Thronföljares Prins Adolph Fredricks nådiga förefkrift". N. utnämndes 1746 till pastor härstädes och erhöll prostetitel 1779. Död $\frac{29}{10}$ 1784. J. Lundström, past. i Fjellfestad, höll lifpredikan öfwer honom. — Gift 1741 m. Birgitta Wedege, som öfwerlefde honom; de efterlämnade inga barn. Hon skall varit amma åt ett af de kungliga barnen, troligen Gustaf III.

8. **Gunnar Lorenz Schewenius** 1786—1799; se wid Fjellkinge.

9. **Samuel Mellblom**, son af en stomakare och född

i Ljungby 1749, blef student 1767, prestwigt $\frac{7}{12}$ 1774, extra ord. past. wid norra skänsta infanteriet 1783, kallad till 4:de profspredikant här 1785, vice past. i Hjärsås 1790, pastor här $\frac{2}{6}$, 1797, tilltr. 1799. Död $\frac{2}{4}$ 1815. — Gift med Beata Cronholm, dotter af Kyrkoh. Lars C. i Ölimåkra. Barn: Margreta Beata, g. m. Lars Trägårdbh, past. i Örkelljunga. — Charlotta, ogift. — Brita, ogift.

10. **Carl Gustaf Trägårdbh**, son af prosten Lars T. i Gessle och född der $\frac{21}{6}$ 1779, blef student 1795, magister i Greifswald 1799, prestwigt i Wexjö $\frac{17}{6}$ 1804, pastor wid norra skänsta infanteriet 1811, medföljde arméen till Tyskland och Norge, blef pastor här $\frac{10}{1}$ 1816, tilltr. 1817, erhöll titel af fältprost 1823. Död $\frac{1}{11}$ 1835. — Gift m. Brita Sophia Holst, prostdotter från Tygelsjö, f. $\frac{7}{2}$ 1792. Barn: Anna Helena, f. $\frac{30}{10}$ 1815, g. 1834 m. regementspast. C. Ekelund och död $\frac{2}{3}$ 1849. — Laurentia Nicolina f. $\frac{13}{8}$ 1817. — Maria Leonora f. $\frac{28}{9}$ 1818. — Carolina Sophia, f. $\frac{16}{9}$ 1820, g. $\frac{7}{2}$ 1851 m. nyfämnde C. Ekelund. — Lars Christopher f. $\frac{17}{10}$ 1822, handlande i Christianstad. — Swen f. $\frac{19}{1}$ 1824. — Carl Gustaf f. $\frac{24}{7}$ 1826. — Gustawa Alexandra f. $\frac{9}{2}$ 1829.

11. **Gustaf Feuf**, son af en prest och innehafware af klokkarelägenheten i Rosaby, föddes i Näsby $\frac{18}{7}$ 1776, blef student 1797, prestwigt $\frac{21}{6}$ 1801, extraord. pred. wid Wendes artilleri 1807, flottspr. i Christianstad 1809, stadskomminister der och pastor i Rosaby $\frac{16}{3}$ 1819, tilltr. s. å., titulär prost 1830, pastor här $\frac{2}{8}$ 1836, tilltr. 1839. Död $\frac{4}{4}$ 1850. — Gift med Carolina Johanna Gallerholm, hvars far war borgmästare i Christianstad. Barn: Lars, prost i Carlskrona, sedan i Gustafs förs. — Carl Gustaf Theodor, f. $\frac{9}{11}$ 1814. — Nilla Johanna Baptista Julia Wilhelmina f. $\frac{11}{5}$ 1817. — Gustaf Adolph, f. $\frac{1}{6}$ 1820, fängspred. i Carlskrona. — Brita Magdalena Laurentia f. $\frac{22}{7}$ 1827.

12. **Erik Dawid Moberger**, son af ekonomidirekt. Erik Jakob M. och Christina Oxelberg, föddes i Arboga $\frac{25}{1}$ 1800, gick i skola i Eskara, blef student i Upsala 1820, prestwigt derstädes $\frac{25}{7}$ 1827, extraord. bataljonspred. wid Uplands

reg:nte 1828, pastor wid samma regemente 1830, medlem af musikaliska akademien 1840, pastor här $2^{\circ}/_3$ 1851, tilltr. 1852.

Gift $2^{\circ}/_6$ 1853 m. Hilda Gustawa Danielsson, f. $2^{\circ}/_{10}$ 1835, dotter af prof. Håkan D. i Österslöf.

Kyrkoherdar i Österslöf.

1. Niels Eskelsen nämnes som pastor här i ett tingswittne af år 1487.

2. Nicolaus Pauli nämnes utan tidsuppgift i stiftsmatrikeln af år 1842.

3. Paaell Christophersson war pastor här 1584.

4. Anders Sivendsön (Gram), son af Sivende Hansen, past. i Ölimätra, blef pastor här 1594, war deputerad wid en hyllning 1610, blef häradsprost 1613. Han synes hafwa varit aktad för nit och flidlighet. I B.B. omnämnes att pastoratets ungdom wid visitation år 1618 war väl underwisad i christendomen. S. å. erhöll han uppdrag att predika för kungen under hans wistande i Christianstad. Wid inwigningen af Christianstads kyrka war han tillstådes såsom assistent. Död $14/_{10}$ 1628, 61 år gammal. Ett epitaphium öfwer honom uppsattes i kyrkan. Hwarfen på detta eller på grafstenen nämnes hans hustru, men enligt en gammal sägen skall hon varit mycket elak och efter hans död gift sig med en bonde i församlingen; troligen war hon enka efter företrädaren. En styfson till Anders Sivendsön, wid namn Zacharias Pålsön, blef pastor wid Bäckastogs och Riaby församlingar.

5. Christen Mortensen Schelderup uppgifwes hafwa varit från Seeland och blifwit pastor här 1629, war det åtminstone 1637, omnämnes äfwen 1648 och 1655 samt dog 1657. Han måste 1645 för Swenskarne härjning fly till Christianstad. Det berättas att han under sin pastorstid warit både rik och fattig samt att han varit gift två gånger och hade i sinnet att gifta sig tredje gången, då döden omintetgjorde denna plan.

6. **Iwar Detloffson Slow**, måhända prestson från Mörrum, blef prestwigd till pastor härstädes $\frac{1}{7}$ 1659 och war det till 1674. — Gift 1660 m. Bernikka Jörgensdotter, prestdotter från Wisfeltosta och sedan gift med hans esterträdare; fyra barn äro jemte fadren begrafna i Österslöfs kyrka; tre söner nämnas som efterlefwande, nemligen Detlof, past. i Hjerås, Malte, pastor i Sturup, och köpmannen Eric Slow.

7. **Laurentius Blaurius**, son af organisten Christopher B. och des hustru Christina, föddes i Nassow på Låland omkring 1642, genomgick Odense gymnastium och blef derefter student i Köpenhamn 1664, men kom sedan till Lunds universitet såsom lärare för Briddbjörn och Axel Gyllenstjerna, hwilkas far egde Swaneholm och Karsholm. Af denne, som jemwäl hade patronrätt till Österslöfs pastorat, kallades B. till pastor samt prestwigdes dertill $\frac{18}{12}$ 1674. Han blef vice häradsprost 1696 och ordinarie $\frac{23}{6}$ 1697. Redan 1683 plågade han hwarje år "infesteras af sjukdoms-passioner", men lefde likwäl ännu i 30 år och war werksam intill sista slutet. I hans ämbetskrifweller förråder sig mycken gammaldags naiveté, och han talar skundom öppen hjertigt om sina husliga förhållanden, t. ex. då han $\frac{6}{10}$ 1696 berättar, att hans två yngre söner den terminen nödgades blifwa hemma "dels för den yngstes ögonswaghet, dels för desse onda wägar, fælde, korte och mörke dagar, så och för wintersådesrågens i detta år langsame beställande, hwartill alla de hästar man har behöfwas". Derjemte röjer sig oförtruten omtänka och werksamhet för åhörarnes bästa samt för god ordning i häradet. 1711 härjade pesten i Österslöf. En tid hölls särstild gudstjenst i Håstads by, der farsoten först utbrutit. B. berättade i bref $\frac{20}{3}$ att han fått makt med sina åhörare, så att de pestdöda enligt regeringens föreskrift jordades, men fru Gyllenstjerna på Karsholm hade låtit uppgräfwä en askiden man och des hustru samt begrafwa dem i kyrkogården, hwarefter "Coyeternas fogde" Sewelius åter låtit upptaga dem och nedgräfwä dem i en backe; då det äfwen blifwit funnigt, att pastor i Hjelkestad begrof de döda på kyrkogården med wanliga ceremonier, så samlades inwånarne i Håstads by och jordsåste de döda på kyrko-

gården efter handbokens formulär; B. önskade nu att få utwi-
ga en ny begravningsplats, men anhöll äfwen att de "ärligaste"
män och qvinnor måtte få jordas på kyrkogården, försäkrande
derjemte att, "om han af biskopen kunde få det swar, att någre
af de äldste och wackerste män med deras hustrur måtte be-
willias deras hwiloställe i kyrkogården, då skulle hans ähörare
blifwa så glade, som de löftades upp i himmelen". Om man
af uppfostrans frukter får sluta till des beskaffenhet, så må B.
hafwa warit en förträfflig uppfostrare för sina tre söner, hvil-
ka blefwo prydnader för presteståndet. I all sin tid begagnade
B. i sina skrifter ättilliga danska ord. Österslöf ansågs wara
ett godt pastorat. Död $\frac{2}{9}$ 1713 och begrafwen i kyrkans chor
der en grafsten lades öfwer honom och första hustrun. Hans
minne förwarades och genom en inskrift å norra kyrkowäggen.
— Gift 1. med företrädarens enka Pernilla Jörgensdot-
ter, som dog wid 63 års ålder $\frac{29}{4}$ 1705; till hennes minne
anbragtes en inskrift å väggen wid den plats der hon i 45
år suttit under gudstjensten i kyrkan. Barn: Swar past. i
Winslöf. — **Bridbjörn** proft i **Årpinge**. — **Christopher**
proft i **Isvetofsta**. — **Christina**, g. m. 1. profsten **Widingh**
i **Dypmanna**, 2. profsten **Rawe** i **Widistofle**. 2. m. **Anna**
Maria Erman, prestdotter från **Wällinge** och sedan gift m.
kyrkoh. i **Wemmerlöf** **L. Kenorin**. B. hade med henne dottren
Petronella, g. m. 1. kyrkoh. **Jakob Bolmstadius** i **Tryde**,
2. profsten **A. Roos** i **Röddinge**. Ur sitt testamente $\frac{5}{2}$ 1713
ålade B. sina tre söner att "göra styfmodren all hjelp och as-
sistence, att hon måtte blifwa conferverad wid kallet", och lof-
wade dem Guds wälsignelse, om de efterkommo hans önskan.

8. **Johan Wjugg**, son af stadskomministern **Petrus**
B. och **Anna Berfeldt**, föddes i **Lindöping** $\frac{20}{1}$ 1670, genom-
gick **Lindöpings** skola och gymnastium, blef student i **Lund** 1686,
i **Upsala** 1687, men kom 1694 åter till **Lunds** universitet,
prestwigdes i **Lindöping** 1696, blef pastor wid **Östgötha** kaval-
seri 1699, medföljde regementet i fält till 1702, då han $\frac{10}{11}$
blef pastor i **W. Husby** af **Lindöpings** stift, kallades af herr-
skapet på **Karsholm** till pastor härstädes 1714 samt befullmäg-
tigades i **November** s. å. 1719 wille B. **Kiljas** wid sin sjuk-
liga och swaghinta hustru, och ett rykte gick 1720 att han stätt

i brottslig förbindelse med en qwinsperson, benämnd Märta Hartman, som wistats i hans hus. Konfistorium bref 20/7 f. å. till häradsböfvingen Löfgren och begärde underrättelse om denna sak, emedan det förspotts, "hurusåsom kyrkoh. Bjugg skall wara kommen i suspicion för ett qwinsfolk, Märta Hartman benämndt, som sig någon tid i prestgården uppehållit, men sedermera ett oäkta barn aflat i Emmeslöfs förs. i Göinge härad, och aldenstund samma sak berättas wara remitterad till H:r Häradsböfvingens laga ransafning och dom, och om be-
 skaffenheten häraf Conf. ej så noga är underrättat, huruwida kyrkoherden måtte wara uti denna sak meslerad, som eljest något friare umgänge med denna Märta Hartman haft och sökt skilnad från sin egen äkta maka". Församlingen klagade, att pastorns hus war "ett tillhåll och skyhl för felaktiga och brottsliga qwinspersoner, samt att han höll gudstjensten alltför sent och war ej slitig i förhör som förra sal. profsten". Något vidare förekommer ej här om i domkapitlets handlingar. Vid profsvisitation 1728 kom församlingen talrikt tillstådes och beskanns wara "wadert informerad". B. dag 2/3 1736. — Gift 1. m. Elisabeth Sillnæus, dotter af profsten Jöran S. i Strengnäs; domkapitlet afstyrkte B:s skilsmessa från henne afwen på den goda grund, att "äktenskapets summus finis wore Guds åras befrämjande, som wunnes genom hans heliga wiljas och budords efterlesnad" o. s. w. Barn Jakob, past. härstådes. — Johan, past. i Åhus. 2. 1725 m. Barbara Christina Krutmeyer, dotter af en arrendator; hon lefde 1752 och bodde i Brösarp.

9. Jakob Bjugg, son af företrädaren och född i W. Husby 1705, gick i Christianstads skola, blef student 1723, hade derefter kondition hos assessor Nordenadler, blef 1733 informator hos baron G. Coyet på Swanholm, prestwigd 1734 i April till medhjelpare åt fadren, phil. mag. f. å., pastor härstådes 1736. Han skall varit en nitisk prest. Öfwerflöjt-
 nanten Sten Coyet önskade att få hafwa honom till skriftefader (se ofwan p. 56). Död 27/6 1742. — Gift m. Maria Elisabeth Holström, dotter af öfwerinspektoren Fadder H. Hon blef 1743 förlofwad med B:s efterträdare, men 1746 från honom skild i anseende till sin sjuklighet.

B. har utgifvit ett versifieradt tal öfver fröken M. Sil-
necker, med latinisk tillägnan till biskop Rydélius och prof.
Harmens samt swenskt till akad. kanslern C. Gyllenberg.

10. **Nils Hjort**, son af kyrkoh. Bernt H. i Hjelkinge
och född der $\frac{10}{8}$ 1712, underwises först hemma af A. Roos,
sedermere prost i Röddinge, kom 1724 till Christianstads skola,
blef student 1730, kollega och kantor wid Landskrona skola
1737, prestwigd i Juli 1742, pastor wid södra skånska rytteriet
1743, pastor här s. år, tilltr. 1744, häradsprost 1779. Död $\frac{4}{8}$
1783. — Gift 1747 m. Anna Ringh, dotter af prosten J. P.
Ringh i Hjelkinge. Makarna woro sammanbragta barn. Barn:
Elisabeth Wivica g. m. kyrkoh. Jonas Angelin i Sku-
rup. — Nils Andreas, prost härstädes. — Martha Mar-
greta, g. m. prosten N. Ljungman i Gråmanstorp. — Su-
fanna Katrina, g. m. prosten E. J. Brodd i Engelholm.

Beser af honom äro tryckta jemte likpredikan öfver pro-
sten Ringh i Hjelkinge.

11. **Nils Andreas Hjort**, född härstädes $\frac{27}{11}$ 1748,
blef student 1766, magister 1768, prestwigd $\frac{10}{2}$ 1770, pastor
här $\frac{23}{7}$ 1783, titulär prost 1797, jubelmagister 1820. Död
 $\frac{6}{5}$ 1821. I Christianstadsbladet 1857 n:o 64 förekommer en
skildring af prosten H. och hans prostinna samt Österslöfs
presthus, som i deras tid war serdeles trefligt och gästfritt.
Prosten war munter och skämtsam och förstod att med en ro-
ande konversation underhålla gästerna, under det prostinnan,
en älskwärd qwinna och förträfflig husmoder, wälwilligt för-
de för deras lekamliga behof. Der nämnes ock att H:s pre-
dikningar woro enkla och bibliska samt med omsorg utarbetade,
men att han till lindring i beswäret stundom höll samma pre-
dikan omigen. En nyårsdag infann inspektoren från Karsholm,
Borgström, sig hos prosten för att önska godt nytt år, och för-
klarade då öfwen sin tacksamhet för predikan, hwilken war
"wacker i fjor, men ännu wackrare i år". Den godmodige
prosten tillade: "hwad skall den icke blifwa till nästa år?"
Stundom woro H:s infällen något sarkastiska, t. ex. då kyrkoh.
Bjugg i Hjelkestad, som förrädt ringa bekantskap med franska
språket, berättade att han i Lund haft lektioner i detta språk
hos en wif språklärare. Hjort inföll då: Betalte bror honom

för dessa lektioner?" Ja wist, swarade B., hwarpå H. genmålde: "Då tog han betalning som en skålm". — Gift m. Lovisa Christina Douglietz, hvars far war major; hon dog 1834. Barn: Nils, prost i Skurup. — Göran, major wid flottans konstruktionskorps. Christina Elisabeth, g. m. P. W. Neiman, past. i Hjeltinge. 3 andra döttrar, af hvilka en war gift med klockaren i Österslöf Ad. Hemberg.

12. **Håkan Danielsson**, son af hemmansegaren Dan. Håkanson och Christina Johansdotter, föddes i Nottebäck af Werjö stift $20/9$ 1784, genomgick Werjö skola och gymnastium, blef student 1805, phil. mag. 1811, docens i kemi 1812, adjunkt i samma wetenskap 1813, utgaf en disputation i stället för prest och pastoralexamen, prestwigdes $11/6$ 1821, blef pastor här $29/3$ s. å., tilltr. 1824, erhöll profefsors titel 1823 och prosttitel 1825.

Gift $6/6$ 1824 m. Maria Antoinette Conti, dotter af komministern Anton C. i Bårbo af Strengnäs stift. Barn: Carl Axel, f. $16/2$ 1827, prest, har tjenstgjort i Stockholm. — Fritz August, f. $28/2$ 1830, phil. mag., d. 1857. — Maria Christina, f. $17/10$ 1831, g. m. kapten N. Rosenblad. — Hilda Gustawa, g. m. kyrkoh. C. D. Moberger i Öppmanna. — Augusta Wilhelmina, f. $8/12$ 1841.

Skrifter: Se Lunds stifts matrifel 1854.

Kyrkoherdar i Hjeltestad.

Pastoratet utgjordes af Hjeltestads och Råbelöfs socknar till 1836, då de förenades och kyrkan i den sednare socknen upphörde att begagnas.

1. **Hans Andersen** war född i Kolding och blef omfr. 1560 "Guds ords tjenare" i Wå samt 1576 pastor härstädes. Sten Wibe, på Wannås och socknesolket kallade honom, men biskopen, måster Lyge, "sticade och presenterade" en annan wid namn Christen, hwilken "undsade och feydede" Hr Hans, så att han icke war säker till lif eller lem, och satte sig

med wåld i besittning af kyrkonycklarna. Konungen befallte $10/4$ 1576 att H:r Christen skulle rymma pastoratet och deremot H:r Hans insättas till pastor. Sten bilde hade 1559 fått patronrätt till Råbelsöf. H:r Hans dog $7/7$ 1602. Hans hustru hette Anna Olufsdotter. Deras son Zacharias lät sätta ett epitaphium öfwer dem i Hjelkestads kyrka.

2. Anders Jenzsön war pastor här 1610, afwensom 1624, men man känner ej huru länge derefter han lefwat. Wid visitation 1615 förmanades folket att efterlefwä öfwerhetens bud, särdeles att ej tillkalla flera sadbrar än tillåtet war. 1618 befanns så wäl pastor som klockare stöta sitt kall hjepligt.

3. Peder Olsen förekommer som pastor härstädes 1644 och dog 1655.

4. Jens Madtsön (Longomontanus), född i Jutland, prestwigdes till pastor härstädes $9/5$ 1655. Han fick 1681 medhjelpare, förmodligen emedan han icke ansågs kunna med framgång werka för uniformiteten; han kunde annars wara werksam många år derefter. 1684 blef han suspenderad för en förseelse wid nattwardens utdelning, men återfick, i anseende till förut ådagalagdt ostraffligt förhållande, sitt ämbete sedan han med många tårar afbedt sitt fel; prosten skulle efterhöra om icke de närwarande bort kunna förekomma pastors mistag, som förmodligen bestått i wlnets utdelning före brödet, samt tillhålla sexmännen, att wid nattwardsgång wara tillstädes och jemte klockaren tillse att ingen oordning föreföll. 1688 skref herr Jens om ett hjonelag, som för andra gången haft den olyckan att i sönnen förqwaswa ett barn: "O jammer! de ere atter blefne barnemordere, det förste mord er dennem hos Gud tilgifwen oc forlat. Mens nu er Gud dem wred på ny, ia saare wred, och huor skal de undfly? Hwad skal de tage sig til? De ere gierne tilfreds begge at wiste lifwet, thi de skilte deris fiære barn med lifwet, som war 18 uger gammelt; de weed sig i denne (for naturen) ulidelig dröffuelse icke at raade, af hierte sorig will de gierne som Jacob fare ned i grafwen med deris lille barn. Det er naturligt at hwad som elstis innerlig det och bedröffuer hjertelig, och som af den allerstärkste win och öll bliffuer den stærpeste ed-

dike, så och af inderlig hjertens allersterkeste kierlighed vorder allersmerteligste sorig, når sådan stor nöd derimellem kommer". Med sin swårson och medhjelpare kunde han ej rätt samsas; felet lærer varit den sednars. Prestgården afbrann 1697. Hr Jens dog wid 77 års ålder midsummarisdagen 1702. — Gift m. Mette Nilsdotter; ett epitaphium öfwer makarna uppsattes i Fjellestads kyrka. Dottren Margareta var gift med efterträdaren.

5. **Andreas Schreili**, son af kaptenen, sedermera borgmästaren i Christianstad Henrik S., blef student 1675, kallades, som hörare i Christianstads skola, $\frac{9}{10}$ 1680 och prestwigdes $\frac{14}{12}$ 1681 till medhjelpare och successor härstädes. Wid ordinationen måste han afgifwa revers på förkofran i studier. 1694 fick han af biskop Pape allvarsamma förmaningar att lesa i samsa med swårfadren. Wid visitation 1696 var dock förhållandet dememellan ej bättre, och S:s wandel och ämbetsförvaltning rosades icke. Efter swårfadrens död blef han ordinarie pastor med kongl. fullmakt, $\frac{13}{10}$ 1703. Död $\frac{10}{3}$ 1704. — Gift i. m. förettädarens dotter Margreta, som dog $\frac{10}{2}$ 1693. Sonen Jöns Henrik blef pastor i Hoby wid Lund; utom denne föddes 4 barn i detta äktenskap. 2. m. Margreta Brasch, som öfwerlefde honom och hade med honom 2 barn.

6. **Canutus Bergsten**, son af pastorn i Gladsax Anders Clauson och född der $\frac{10}{8}$ 1674, blef student 1691, prestwigd $\frac{7}{8}$ 1701 till pastor wid öfwerste Buchwalds dragonregemente och pastor härstädes 1705. Prosten Blanzius i Österslöf berömde honom såsom en beskedlig och slitig man. 1711 rasade pesten i Fjellestad, men icke i Råbelsöf; konsistorium sände en student till att predika i sistnämnde socken, hvar öfwer B. blef missnöjd. Han wille s. å. affåga sig pastoratet och söka befordran på annat ställe, "der han med mera behag och med oförkränt samwete kunde stöta sitt fall"; konsistorium rådde honom att blifwa stilla, "betänkande att lärjungen är icke förmer än måstaren", och då församlingsboarne, enligt Blanzii berättelse, kommo med tårar och beklagade sig deröfwer att deras pastor wille flytta bort, så war han lätt öfwer talad att blifwa qwar, helst han icke söfte ökade inkomster.

Efter att länge hafwa lidit af förbjugg och wattenfot dog han
% 1713. Dgift.

7. **Per Lundström** war född $\frac{14}{6}$ 1686, gick i Chri-
stianstads skola, blef student 1706, prestwigdes $\frac{24}{6}$ 1711 till
extraord. pred. wid lifgardet till häft, blef sedan pastor wid
grefwe Lewenhaupt's kavalleriregemente, pastor här 1714, tilltr.
1715. Wid visitation 1728 yttrades belåtenhet med hans äm-
betsförvaltning och tillståndet i pastoratet. Död $\frac{7}{6}$ 1729. —
Gift $\frac{27}{6}$ 1714 med Katrina Ingelotz, prestdotter från Ef-
weröd och kusin med företrädaren; hon blef konserverad af ef-
terträdaren. L. hade sönerna Jakob, past. härstädes, och Chri-
stian, past. i Wankiswa, samt en dotter.

8. **Sven Bang**, son af stadsmusikanten Anders B.
i Christianstad och född der $\frac{10}{1}$ 1692, sattes i skola dersam-
städes 1702 och dimitterades till akademien af rektorn P.
Blanzius, blef för sin skicklighet i vokal- och instrumental-
musik kollega och kantor wid skolan i Carlshamn 1712, erhö-
l samma befattning i sin födelsestad 1718 och blef genom för-
samlingarnas tillägnelse pastor här $\frac{9}{2}$ 1730 samt prestwigdes $\frac{9}{6}$
s. å. Han har utgifwit en lif-sermon öfwer L. G. von Böh-
nen till Käbelöf och Odersberga, hwari följande ämne afhand-
las: "En rätt Christens, så och alla trogna Guds barns Wis-
het och derjemte Wishet, både i lifwet och i döden, om Sallig-
heten". Den vittnar om ensald och wälmening, jemte något
effektisöleri. Död $\frac{9}{3}$ 1751. — Gift 1730 med företrädarens
enka K. Ingelotz, som blef enka andra gången.

9. **Jakob Lundström**, född härstädes $\frac{20}{7}$ 1715, prest-
wigdes till stoffadrens biträde $\frac{29}{6}$ 1742 och blef efter honom
pastor $\frac{26}{6}$ 1751. Han skref stundom griftverser, af hwilka
några blifwit tryckta. I ett dylikt poem öfwer en ung fröken
Winterfelt heter det:

Wäst
Som wi hägnas
Som wi sågnas
Och tillägnas
Lifwet
Då
Stråmmer,

Slämmer

Döden öf ihjel.

Vi födas, fostras, mödas,

Vi mattas, plågas, dödas,

Och så är det allt.

Han dog $10/7$ 1788. — Gift $11/9$ 1752 m. Helena Juliana Jordan. Barn: Adam Peter, f. 1759; major. Anna Katrina, f. 1753, d. 1824; ogift. Sophia Christina, f. 1756, d. 1831. Lovisa Gustawa, gift med profsten, d:r Sundius härstädes. Beata Helena, f. 1763, d. 1831, g. m. häradsb. Lundström.

10. Nils Peter Gadd, son af kyrkoh. Christian G. i Wankiswa och född der 1733, blef prest $12/3$ 1758, föreslogs ofta till pastorat innan han 1789 blef pastor här. Död $10/9$ 1795. Ogift.

11. Carl Gustaf Sjugg, son af kyrkoh. i Åhus Johan B. och B. S. Brun, föddes der $2/4$ 1754, blef student 1773, prestwigd $9/6$ 1778, magister s. å., pastor här $22/3$ 1796, tilltr. s. å. och erhöll profstetitel 1818. Död $21/5$ 1819. B. har någongång blifwit förblandad med sin bror Mathias, den för sina mislyckade rimsniderier ryktbare tullnären i Enköping. Utan twiswel woro de också ej blott köttsliga bröder, utan oc "bröder i Apollo." Profsten B. ihogtommes nemligen såsom en man med swaga förståndsgåfvor och ringa kunskaper. — Gift $10/3$ 1796 m. Christina Herslow, f. $9/3$ 1765, dotter af profsten Jöran Peter H. i Christianstad. Äktenskapet war barnlöst. Profstinnan B. skall warit ett raktt och förståndigt fruntimmer, som ej blott kunde ombestyra de husliga angelägenheterna, utan äfwen bistå sin man med goda råd uti ämnen som angingo hans ämbete, till och med corrigera hans predikoconcepter. Båda makarna afledo nära samtidigt och begrofwos på samma dag. Professor Ståhl talade wid begrafningen och yttrade bland annat: "Wårt tidehwarf, ehuru flyktigt det är, skall ej utan den ömmaste rörelse se grafwen på en gång mottaga deras stoft, som i lifwet warit ofskiljaktige". *)

*) Christianstadsbladet 1857, n:o 24.

12. **Nils Johan Sundius**, hvars föräldrar nämnas IV. 439, föddes i Stralsund $\frac{25}{100}$ 1761, blef student 1773, prestvigd $\frac{15}{100}$ 1782, kyrkoherde i Harlösa $\frac{20}{100}$ 1790, titulär prost 1795 och opponens wid prestmöte 1799. I konf. prot. $\frac{30}{100}$ 1806 förekommer följande: "§. 4. Företrädde efter kallelse på K. M:s nåd. befällning prosten — — — N. J. Sundius, då i anseende till den af honom afgifna förklaring öfwer anledningarna till skenade föreläsningsmedel, honom förehölls hwad han deruti på ett widsteppeligt och för des stånd missfärdigt sätt anfört, hwilken föreställning till underdånigt följe af K. M:s nådiga strifwelse $\frac{15}{100}$ innew. år samt Des nåd. utslag under samma dato föröfades med den åtvarning att på ett för en prestman mera wärdigt och till efterdöme ländande sätt sig emot domare och embetsmän hädanefter förhålla". S. triffades icke länge på ett ställe; han erhöll transport till Christi-anstad $\frac{31}{100}$ 1808, blef theol. doct. 1809, transp. till Fjellinge $\frac{16}{100}$ 1817, prost i Billands härads f. å., transp. hit $\frac{9}{100}$ 1820, L. N. D. 1826. Död $\frac{19}{100}$ 1828. — Gift 1. $\frac{1}{100}$ 1790 m. Maria Magdalena Rihlgren, f. 1749, d. 1803, dotter af prosten i Harlösa, sedan i Köpinge Zacharias K. och enka efter P. W. Stewenius, past. i Harlösa. 2. 1804 m. Lovisa Gustawa Lundström (föräldrar se förra sidan), f. 1761 $\frac{31}{100}$, d. $\frac{20}{100}$ 1828. S. efterlämnade inga barn med någonsandra hustrun.

S. war otvifvelaktigt en af de mest kunnigade bland samtida prester i Lunds stift; derjemte war han en om ej utmärkt, dock flitig litteratör både såsom öfversättare och författare. Hans öfversättning af Schröths Werldshistoria skall i sjelfwa werket utgöra en bearbetning (se I. 280). Till förteckningen på hans utgifna arbeten i Lunds stifts matrikel 1823 kan läggas: Samling af predikningar och äminnelsetal. Christianstad 1831. Om denna samling yttrar Th—r i theol. quartalskrift 1832, 1 h.: "Dessa predikningar, tal m. m. hafwa gemenligen ett enkelt språk och enkel tanfegång. Större andelig insigt eller stilistisk talang förräda de sällan. — — Minst enkelt och minst efterföljansvärdt är både språk och innehåll uti äminnelsetalen. De tillhöra det manér som skulle kunna kallas det uppstrufwade. Mätte man en gång bli förkonad

ifrån både hörandet och läsandet af det osmakliga och för predikoembetet förnedrande smider, hvaraf man till sin vämjelse ser så många parentationer uppsyllde".

13. **Lars Lundholm**, son af en hospitalskyfloman i Christianstad, föddes i Malmö $24/1$ 1780, blef student 1787, prestwiqd $29/6$ 1806, extraord. regementspred. 1807, bataljenspred. wid Wendes Artilleri 1820, pastor här $7/1$ 1829. Döb $22/8$ 1831. — Gift m. Helena Eleonora Lundström, f. $21/3$ 1785, hvars far war vice häradsbörding. De hade tre barn, hwilka alla dogo före fadren.

14. **Simon Christopher Elg**, son af handlanden Per E. och Christina Charlotta Cerven, föddes i Carlshamn $21/6$ 1789, gif i derwarande skola, som då förestods af hans styffader J. B. Söderberg, sedan prost i Brönnestad, blef student 1804, phil. mag. 1811, prestwiqd $20/12$ 1812, tjenstgjorde derefter i Brönnestad till 1834, då han tillträdde Sjellestads pastorat, efter att dertill hafwa blifwit utnämnd $26/6$ 1832, erhöil profettitel 1839. Han war känd såsom kunnig och egande goda predikogäfwor. Döb $12/2$ 1855. — Gift $26/10$ 1825 m. Ingrid Nilsson, hvars föräldrar woro bönder. Barn: Christina Charlotta f. $3/9$ 1826. — Per Jonas, f. $9/11$ 1827. — Martha Mathilda, f. $14/2$ 1829. — Ingeborg Fredrika, f. $9/10$ 1833. — Carl Fredrik, f. $28/12$ 1835.

15. **Johan Ternström** erhöil 1855 transport hit från Tranås, tilltr. 1858. Se II. 360.

Kyrkoherdar i Sjellinge och Nymö.

1. **Morthen** omnämnes som pastor här i ett tingswittne af år 1487.
2. **Andreas** war pastor här 1572.
3. **Peder Gudmandtsen** blef $10/12$ 1572 prestwiqd till medhjelpare härstädes, förekommer 1584 som pastor och war det ännu 1618. Wid biskopsvisitation detta år predikade

han pie et docte, och ungdomen war wäl underwisad. Pastor fallas reverendus et optimus senex.

4. **Diof.** En pastor med detta namn war här 1622, då biskopen wid visitationen undersökte lagligheten af hans fallelse. Han war magister och förekommer äfwen 1624.

5. **Staffan.** Att en så benämnd pastor varit här, slutar man af instriften på en grafsten af innehåll att "herr Staffan i Sept. 1630 aflidit genom en försträcklig död".

6. **Niels Michelson** förekommer som pastor härstädes 1632 och ännu $\frac{3}{7}$ 1655, men lärer hafwa afgått sistnämnda år. Wid biskopsvisitation 1635 befanns att han sjelf underwiste nattwardsungdomen, hwilken dock gjort endast måttliga framsteg. 1645 måste han fly till Christianstad undan Svensarna; de lära hafwa uppbränt prestgården, ty han begärde 1648 stattsfrihet, derföre att prestgården blifwit afbränd.

7. **Peder Pedersön (Pavius)**, bördig från Låland, prestwigdes $\frac{23}{11}$ såsom utnämnd till pastor härstädes 1655 *). Han förordnades 1689 att biträda **Nielsenius** i prostejsten och blef $\frac{21}{9}$ 1698 ordinarie proft. Död 1697 $\frac{23}{5}$, som war första pingstdagen. Redan året förut hade han fått sin swårson till efterträdare som pastor och lämnat prostejsten åt L. Blangius. Hustruns namn är ej kändt. Sonen **Jacob** nämnes 1700 såsom ryttare. Dottren **Katrina** war gift m. efterträdaren och **Elfa Maria** m. kyrkoh. de **Fine** i Kærstorp af Färs härad; en ogift dotter **Kerstina** begärde 1712 att blifwa intagen på hospital i Christianstad.

8. **Jbb Larsen Jbsonius** blef student 1669 och undergift prestexamen 1672 samt rekommenderades 1680 af landsdomaren **B. Krusbjörn** till befordran, på den grund att hans fader varit en redlig swenskt man. 1683 $\frac{10}{7}$ prestwigdes han till pastor i nyssnämnda Kærstorps pastorat, hwartid från transport erhöles hit 1696, sedan swårfadren begärt och

---

*) Ofannolik synes en gissning att han skulle wara den **Peder Struck**, som 1652 affattes från Åfarnums pastorat, men 1655 $\frac{10}{9}$ fick kgl tillåtelse "at lade sig høre i Hjelkinge oc giøre sit beste til at hand til samme kald Louligen oc efter ordnanngen land worde kaldet".

fått Kgl rekommendation för honom till att få bättre pastorat. Vid vifitation 1707 fann prosten att församlingsboarne icke lärt mycket i kristendomen. Död $21/1$, 1708. — Gift med företrädarens dotter Katrina Pavius, som lefde efter honom med sju barn. Sonen Lars blef prest, men lefde ofödeligt och vann ingen befördran. 1724 var han adjunkt i Jemshög, sedwars i Högestad, der han förde anstößligt tal mot werldsliga öfwerheten. Dotten Metta war gift med en Hasselberg, som benämnes adjutant.

9. Mathias Sahne, son af borgaren Jonas S. i Runneby och född der $19/7$ 1661, blef 1680 student i Rostock, 1684 i Lund och prestwigdes $12/3$ 1686 till tjenstgöring i Fulltofta under derwarande pastors sjuklighet. Det uppgifwes att han blifwit utnämnd till pastor der, men affagt sig pastoratet i anseende till sin sjuklighet; detta skall förmodligen hafwa skett 1695. Han blef 1692 konrektor och 1703 rektor wid Malmö skola, pastor här $29/3$ 1708, tilltr. 1709. Död $1/11$ 1710. — Gift med Märta Hagman, prestdotter från Reng; hon blef två gånger konserverad wid Hjelkinge pastorat. S. hade två söner, Perkt, som blef pastor i Röbbelöf, och Mathias, som war inspektor på Jordberga med titel af hof-rättskommisarie.

10. Bernt Siort, hvars föräldrar nämnas ofwan p. 21, föddes i Christianstad $21/12$ 1683, gick i skola derstädes, blef student 1703, informator hos landshöfding Lagerbjelke i Carlskrona 1704, sedan lärare wid en derwarande skola, kollega wid Christianstads skola 1709, prestwigd till biträde åt stadskommuniftern derstädes $26/5$ s. å., utnämnd till pastor härstädes 1711 af kongl. senaten, hwartill konungen 1712 samtyckte. Vid vifitation 1728 "afkäggnade sig samligen" största delen af församlingen; de närwarande woro kunnige; "casus efterade ingen." S. dog $9/2$ 1729; en grassen lades öfwer honom i Hjelkinge kyrka. — Gift 1712 m. företrädarens enka Märta Hagman, som födde honom nio söner och en dotter; bland dem nämnas Nils, past. i Österslöf, Bernt, past. i Össjö, Per, d. 1742 som pastorsadjunkt härstädes, och Susanna Mathia, gift med kyrkoherden Rehm på Ifö.

11. **Jeuns Pettersson Ringb**, son af kyrkoh. Petrus R. i Sfwetofsta och född der $22/3$ 1695, blef student 1713 i Lund, sedan i Upsala, prestwigdes $4/7$ 1718 till tjenstgöring i B. Ljungby, der han 1725 af domkapitlet infattes till pastor, men måste lämna lägenheten, då öfwerstlöjtnanten Coyet erhöå tillfättningsrätt (jfr. ofwan pag. 54). 1729 blef han pastor härstädes, häradsprost $23/$, 1745, riksdagsman 1751 och dog $20/3$ 1765. — Gift 1. 1718 m. Margreta Matsdotter, d. 1729, ² hufvudotter till kyrkoh. N. Müller i Ljungby. Barn: Per, pastor här. — Mathias, kanslist i frigskollegium. — Magdalena Sophia, g. 1. m. kyrkoh. J. Klintorphy i Tullstorp, 2. m. kyrkoh. S. P. Sundius i Grönby, 3. m. prosten J. G. Callman derafsammanstädes. — Anna, g. m. prosten Nils Hiort i Österslöf. — Elisabeth, g. 1. m. B. Hiort, past. i Össjö, 2. m. M. Olsson, past. derafsammanstädes, sedan i Hjernarp. 2. 1730 med företrädarens enka Märta Hagman.

12. **Per Ring**, företrädarens son, föddes 1720, blef magister i Greifswald och prest $22/6$ 1749 samt var en tid biskop Engeströms presbiterminister i Roskilde. 1756 $19/12$ blef han pastor i Hör. 1759 dömdes han till bysättning för 200 dalers skuld till domkyrkoinpektoren Joh. Bergendorff, men betalte skulden och anförde besvär öfwer bysättningsdomen. 1765 $27/11$ erhöå han transport till Fjellinge. Död $9/2$ 1792. — Gift m. Apollonia Ringius, dotter af prosten Nils R. i Hör; hon dog 1794 wid 69 års ålder. De hade flera barn, bland hvilka en dotter Anna Magdalena nämnes som gift m. rektorn i Carlskrona, sedermera prosten i Tving M. Sundius.

13. **Thomas Thomæus**, son af rektorn i Christianstad, sedermera prosten i Raflunda Andreas Th., föddes i nämnde stad $30/3$ 1735, blef student 1752, prestwigd till försdrens biträde $28/3$ 1759, phil. mag. 1763, respondens wid prestmöte 1767, pastor wid södra skänka kavalleriet 1773. Den na befordran lärer Th. wunnit genom rekommendation af sin ungdomswån, den befante (sedermera generalguvernören) J. G. Toll. På Götha hofrätts begäran blef Th. $7/6$ 1769 infallad för domkapitlet för att emottaga warningar med anledning

deraf att han, då vice pastor i Köpinge, tillåtit en "brukstare" Nils Jönsson, som föregaf sig kunna medelst slagruta upptäcka förborgade skatter, hvarwid han misbrukade den heliga treenighetens namn och på hvarsehanda sätt sig widstefligen förhöll, att i Köpinge kyrka under altaret söka efter penningar; Nils Jönsson hade upptagit golfwet under altaret och der funnit en liten bleklåda, som åter neblades, samt trenne runstycken, af hwilka de två blifwit lagda i fattigkoden, men vice pastorn Thomæus behållit det tredje; ehuru det icke bewisades att Nils Jönsson wid detta tillfälle sig straffbart "förhållit, ej heller nedgräfsda skatters uppsökande på lossligt sätt är förbudet, dock som det är emot anständighet och god ordning stridande at uti kyrkan, som till gudstjenstens förriktande är inwigd, låta en sådan gräfning förriktas, hwilket förbemålte vice Pastor, såsom prästman och kyrkans föreståndare bort försekomma, helst sådant troligen förordsat upmärksamhet och förargelse uti församlingen och han genom sitt förhållande mera styrkt allmogen uti wantro och widstieppelse, än sökt sådant försekomma", så borde han undfå warningar af domkapitlet. 1779 måste han också inställa sig i domkapitlet för att warnas med anledning deraf att han ej i rättan tid återlämnat prostlådan till häradsprosten, prof. Eberstein i Gladfax. 1792 $17\frac{1}{2}$ blef han pastor härstädes, tilltr. 1793 och erhöll prosttitel 1794. Han skall warit en både wetenskapligt och wittert bildad man. Död $\frac{2}{5}$ 1795. — Gift $\frac{1}{2}$ 1770 m. Elsa Sophia Mandorff, dotter af prosten Johan M. i Köpinge. Barn: Andreas, f. 1770, d. 1773. Johan Christian; det förra namnet hade han fått efter Toll, som omfattade honom med ynnest; deltog som korporal wid ett skänst kavalleriregemente i 1788 års feig. Margreta Sophia, f. och d. 1773. Andreas, f. $\frac{3}{10}$ 1774, vice härads höfding. Maria Sophia, f. $14\frac{1}{2}$ 1776; mor åt biskop Thomander. Anna Sophia. Gustaf Adolf, f. $\frac{1}{2}$ 1779, landsfiskal med landssekreteraretitel. Per, landsfiskal. Elsa Augusta, f. $23\frac{1}{4}$ 1782. Carl, tullförwaltare i Westerwif. David Olof, f. $20\frac{1}{10}$ 1784, apothekare i Carlshamn, sedan i Christiania. Jöran Jakob, prost i Christianstad. Inge-

borg Katrina, f. $29/6$ 1788, g. m. löjtnant von Watere. Hedwig.

14. **Gunnar Lorenz Schevenius**, son af kyrkoh. Gulbrand S. i Skurup och född der $9/10$ 1747, blef student 1760, magister 1766, prestwigd $29/6$ 1771, docens i hebreiska s. ä., kollega wid Östads skola 1774. Anledningen dertill, att S., som för sitt goda hufvud och stora lärdom ansågs för ett professorsämne, lämnade universitetet, skall varit den att han ådragit sig sina akademiska förmåns wrede genom ett latinsk poem, hwari de blifwit förlöjligade. Biskop Engeström förbarmade sig öfwer honom och lämnade honom tillfälle att wid skolverket gagna med sin lärdom *). S. befordrades till rektor wid Carlskrona skola 1777. Han var en förträfflig undervisare, men förfärligt sträng. 1783 sökte han transport till rektoratet i Landskrona, men blef förbigången, och anförde deröfwer besvär, i hvilka han lærer hafwa skarpt klandrat så wäl biskop Gellus som prof. Weidman. I sin förklaring öfwer beswären yttrade domkapitlet, att wid "tjenstens förgifwande" hade "en nog ömtålig öfwerläggning" uppkommit, "huruwida icke genom transporterande af rektorer snart sagdt all utwäg för stickelig ungdom tillstoppades at winna en med des mögnad i studier passande fortkomst", och man hade stannat i det beslut att förbigå Schevenius, emedan han två gånger wunnit befordran wid skolverket och "tiden för honom syntes wära inne, då han både till sin och ungdomens förmån kunde i underdånighet göra sig hopp om någon för sig mera passande befordran", samt att utnämna docenten L. Gabb dels för hans "åt ungdomen wid akademien i flera delar ån litterärhistorien gjorda tjenst", dels berföre att han egde "den berömdwårda sinnets författning, som scholordningen $4/2$ 1724 anser hos alla scholebetjenter oundgängligen erforderlig, hwilket huruwida det på Rector Schevenius inträffar, han sjelf enligt sitt samwetes wittnesbörd säkrast känner. — — Conf. torde stulligen få i underd. nämna att, då Rector S.

*) Biogr. Skizzer o. Anekdoter fr. Billands härab; Christianstadsblad det 1857, N:o 43.

med prof., doct. Weidman, såsom först voterande wid denna tjenstebesättning, gjort nog besynnerliga anmärkningar wid professorns genom K. M:s Råd wanna befordringar inom det academiska wärdet härstädes, tyckes han af öfwerdrifwen egenkärlek hafwa förglömt den afstning, han enligt ed och kyrkolag denne sin förman skyldig är." Beswären afflogos. S. blef $\frac{19}{1}$, 1786 pastor i Öppanna och hugnades 1792 med profetitel. Enligt prof. Ståhls anteckning war det biskop Gelsii föresats att ej förurta den "lärde owettige mannen" denna heber, men han fann sig föranlåten att frångå denna föresats, då Schevenius af Witterhets-, Historie- och Antiquitetsakademien erhållit ett pris för en latinsk sång öfwer slaget wid Helsingborg. Angående den prisbelönta sången finnes en, dock näppeligen tillförlitlig tradition af följande innehåll *). Schevenii wån, kyrkoherden i Jfvetofsa, sedermera i Ingelstorp, A. Lanæus författade ett swenskt skaldestycke, ämnadt till täflan om något akademiskt pris. Han öfversände sitt opus till Schevenius för att få höra hans om-döme: öfverfwer. Denne öfversatte det på latin och skickade öfversättningen till Lanæus, föregifwande att den utgjorde ett latinsk qwäde från 1600-talet. L., högligen förundrad, skyndar att besöka S., som förklarade att han med sitt skämt endast åsyftat att förskaffa sig nöjet att råka Lanæus. Denne insände derefter Schevenii öfversättning till akademien, i stället för sitt eget originalpoem. S. fick alltså för sin öfversättning både den akademiska prisbelöningen och profetiteln. Den nä sebnare har ofta utdelats af underliga anledningar, men den här omnämnda war kanske något rimligare, än när biskop Linnerius till prost utnämnde en kyrkoherde, för att soulagera honom, då han af melancholi höll på att blifwa wansinnig (se IV. 420). S. skall hafwa fått uppdrag att granska ett psalmboksförslag af år 1792 och genom sina grundliga anmärkningar föranledt att det aldrig blef antaget. Wid prestmöten officierade S. såsom opponens och orator. 1796 $\frac{9}{12}$ blef han pastor i Bjelkinge och tillträdde 1799. Död $\frac{4}{10}$

*) Christianstadsbladet 1857, N:o 49.

1809. Dr Sundius höll tal wid hans begrafning. I Öppmanna kyrka, wid hwilken Sch. ligger begrafwen, finnes hans porträtt, som utwisar ett markeradt och allwarligt anfigte. — Gift $17/8$ 1769 m. Charlotta Böös, dotter af löjtnanten wid Westerbottens regimte Jacob B. och Sophia Læstadius; hon dog $7/9$ 1807. Af deras 5 barn lefde endast en dotter Charlotta Laurentia efter föräldrarne; hon blef 1811 g. m. landmätaren Lars Segrell och dog 1835.

Ur Schevenit tal öfwer kyrkoh. P. Aulin i Åhus 1809 anföra wi såsom stilprof: "En häftig sorg må, såsom en forsande ström, ej häftigt dämpas. Strömmen växer derigenom ännu mer och bör derföre sagta afledas. Ett bedröfwadt hjerta finner merendels på förhand, hwad tiden annars gifwer, lindring och tröst, i en mild erindran om sin förlust, hwilket af ett tvinget stillatigande ej kan åstadkommas. Det smidas deraf att man känner, wet att värdera och omtalar föremålet för dess saknad, hwilken derigenom lifsom af andras bifall rättfärdigas och icke motsäges, som alltid är obehagligt, ~~sk~~ ~~dramat~~ i stor sinnesgro. ~~1767~~ ~~1768~~ ~~1769~~ ~~1770~~ ~~1771~~ ~~1772~~ ~~1773~~ ~~1774~~ ~~1775~~ ~~1776~~ ~~1777~~ ~~1778~~ ~~1779~~ ~~1780~~ ~~1781~~ ~~1782~~ ~~1783~~ ~~1784~~ ~~1785~~ ~~1786~~ ~~1787~~ ~~1788~~ ~~1789~~ ~~1790~~ ~~1791~~ ~~1792~~ ~~1793~~ ~~1794~~ ~~1795~~ ~~1796~~ ~~1797~~ ~~1798~~ ~~1799~~ ~~1800~~ ~~1801~~ ~~1802~~ ~~1803~~ ~~1804~~ ~~1805~~ ~~1806~~ ~~1807~~ ~~1808~~ ~~1809~~ ~~1810~~ ~~1811~~ ~~1812~~ ~~1813~~ ~~1814~~ ~~1815~~ ~~1816~~ ~~1817~~ ~~1818~~ ~~1819~~ ~~1820~~ ~~1821~~ ~~1822~~ ~~1823~~ ~~1824~~ ~~1825~~ ~~1826~~ ~~1827~~ ~~1828~~ ~~1829~~ ~~1830~~ ~~1831~~ ~~1832~~ ~~1833~~ ~~1834~~ ~~1835~~ ~~1836~~ ~~1837~~ ~~1838~~ ~~1839~~ ~~1840~~ ~~1841~~ ~~1842~~ ~~1843~~ ~~1844~~ ~~1845~~ ~~1846~~ ~~1847~~ ~~1848~~ ~~1849~~ ~~1850~~ ~~1851~~ ~~1852~~ ~~1853~~ ~~1854~~ ~~1855~~ ~~1856~~ ~~1857~~ ~~1858~~ ~~1859~~ ~~1860~~ ~~1861~~ ~~1862~~ ~~1863~~ ~~1864~~ ~~1865~~ ~~1866~~ ~~1867~~ ~~1868~~ ~~1869~~ ~~1870~~ ~~1871~~ ~~1872~~ ~~1873~~ ~~1874~~ ~~1875~~ ~~1876~~ ~~1877~~ ~~1878~~ ~~1879~~ ~~1880~~ ~~1881~~ ~~1882~~ ~~1883~~ ~~1884~~ ~~1885~~ ~~1886~~ ~~1887~~ ~~1888~~ ~~1889~~ ~~1890~~ ~~1891~~ ~~1892~~ ~~1893~~ ~~1894~~ ~~1895~~ ~~1896~~ ~~1897~~ ~~1898~~ ~~1899~~ ~~1900~~ ~~1901~~ ~~1902~~ ~~1903~~ ~~1904~~ ~~1905~~ ~~1906~~ ~~1907~~ ~~1908~~ ~~1909~~ ~~1910~~ ~~1911~~ ~~1912~~ ~~1913~~ ~~1914~~ ~~1915~~ ~~1916~~ ~~1917~~ ~~1918~~ ~~1919~~ ~~1920~~ ~~1921~~ ~~1922~~ ~~1923~~ ~~1924~~ ~~1925~~ ~~1926~~ ~~1927~~ ~~1928~~ ~~1929~~ ~~1930~~ ~~1931~~ ~~1932~~ ~~1933~~ ~~1934~~ ~~1935~~ ~~1936~~ ~~1937~~ ~~1938~~ ~~1939~~ ~~1940~~ ~~1941~~ ~~1942~~ ~~1943~~ ~~1944~~ ~~1945~~ ~~1946~~ ~~1947~~ ~~1948~~ ~~1949~~ ~~1950~~ ~~1951~~ ~~1952~~ ~~1953~~ ~~1954~~ ~~1955~~ ~~1956~~ ~~1957~~ ~~1958~~ ~~1959~~ ~~1960~~ ~~1961~~ ~~1962~~ ~~1963~~ ~~1964~~ ~~1965~~ ~~1966~~ ~~1967~~ ~~1968~~ ~~1969~~ ~~1970~~ ~~1971~~ ~~1972~~ ~~1973~~ ~~1974~~ ~~1975~~ ~~1976~~ ~~1977~~ ~~1978~~ ~~1979~~ ~~1980~~ ~~1981~~ ~~1982~~ ~~1983~~ ~~1984~~ ~~1985~~ ~~1986~~ ~~1987~~ ~~1988~~ ~~1989~~ ~~1990~~ ~~1991~~ ~~1992~~ ~~1993~~ ~~1994~~ ~~1995~~ ~~1996~~ ~~1997~~ ~~1998~~ ~~1999~~ ~~2000~~ ~~2001~~ ~~2002~~ ~~2003~~ ~~2004~~ ~~2005~~ ~~2006~~ ~~2007~~ ~~2008~~ ~~2009~~ ~~2010~~ ~~2011~~ ~~2012~~ ~~2013~~ ~~2014~~ ~~2015~~ ~~2016~~ ~~2017~~ ~~2018~~ ~~2019~~ ~~2020~~ ~~2021~~ ~~2022~~ ~~2023~~ ~~2024~~ ~~2025~~ ~~2026~~ ~~2027~~ ~~2028~~ ~~2029~~ ~~2030~~ ~~2031~~ ~~2032~~ ~~2033~~ ~~2034~~ ~~2035~~ ~~2036~~ ~~2037~~ ~~2038~~ ~~2039~~ ~~2040~~ ~~2041~~ ~~2042~~ ~~2043~~ ~~2044~~ ~~2045~~ ~~2046~~ ~~2047~~ ~~2048~~ ~~2049~~ ~~2050~~ ~~2051~~ ~~2052~~ ~~2053~~ ~~2054~~ ~~2055~~ ~~2056~~ ~~2057~~ ~~2058~~ ~~2059~~ ~~2060~~ ~~2061~~ ~~2062~~ ~~2063~~ ~~2064~~ ~~2065~~ ~~2066~~ ~~2067~~ ~~2068~~ ~~2069~~ ~~2070~~ ~~2071~~ ~~2072~~ ~~2073~~ ~~2074~~ ~~2075~~ ~~2076~~ ~~2077~~ ~~2078~~ ~~2079~~ ~~2080~~ ~~2081~~ ~~2082~~ ~~2083~~ ~~2084~~ ~~2085~~ ~~2086~~ ~~2087~~ ~~2088~~ ~~2089~~ ~~2090~~ ~~2091~~ ~~2092~~ ~~2093~~ ~~2094~~ ~~2095~~ ~~2096~~ ~~2097~~ ~~2098~~ ~~2099~~ ~~2100~~ ~~2101~~ ~~2102~~ ~~2103~~ ~~2104~~ ~~2105~~ ~~2106~~ ~~2107~~ ~~2108~~ ~~2109~~ ~~2110~~ ~~2111~~ ~~2112~~ ~~2113~~ ~~2114~~ ~~2115~~ ~~2116~~ ~~2117~~ ~~2118~~ ~~2119~~ ~~2120~~ ~~2121~~ ~~2122~~ ~~2123~~ ~~2124~~ ~~2125~~ ~~2126~~ ~~2127~~ ~~2128~~ ~~2129~~ ~~2130~~ ~~2131~~ ~~2132~~ ~~2133~~ ~~2134~~ ~~2135~~ ~~2136~~ ~~2137~~ ~~2138~~ ~~2139~~ ~~2140~~ ~~2141~~ ~~2142~~ ~~2143~~ ~~2144~~ ~~2145~~ ~~2146~~ ~~2147~~ ~~2148~~ ~~2149~~ ~~2150~~ ~~2151~~ ~~2152~~ ~~2153~~ ~~2154~~ ~~2155~~ ~~2156~~ ~~2157~~ ~~2158~~ ~~2159~~ ~~2160~~ ~~2161~~ ~~2162~~ ~~2163~~ ~~2164~~ ~~2165~~ ~~2166~~ ~~2167~~ ~~2168~~ ~~2169~~ ~~2170~~ ~~2171~~ ~~2172~~ ~~2173~~ ~~2174~~ ~~2175~~ ~~2176~~ ~~2177~~ ~~2178~~ ~~2179~~ ~~2180~~ ~~2181~~ ~~2182~~ ~~2183~~ ~~2184~~ ~~2185~~ ~~2186~~ ~~2187~~ ~~2188~~ ~~2189~~ ~~2190~~ ~~2191~~ ~~2192~~ ~~2193~~ ~~2194~~ ~~2195~~ ~~2196~~ ~~2197~~ ~~2198~~ ~~2199~~ ~~2200~~ ~~2201~~ ~~2202~~ ~~2203~~ ~~2204~~ ~~2205~~ ~~2206~~ ~~2207~~ ~~2208~~ ~~2209~~ ~~2210~~ ~~2211~~ ~~2212~~ ~~2213~~ ~~2214~~ ~~2215~~ ~~2216~~ ~~2217~~ ~~2218~~ ~~2219~~ ~~2220~~ ~~2221~~ ~~2222~~ ~~2223~~ ~~2224~~ ~~2225~~ ~~2226~~ ~~2227~~ ~~2228~~ ~~2229~~ ~~2230~~ ~~2231~~ ~~2232~~ ~~2233~~ ~~2234~~ ~~2235~~ ~~2236~~ ~~2237~~ ~~2238~~ ~~2239~~ ~~2240~~ ~~2241~~ ~~2242~~ ~~2243~~ ~~2244~~ ~~2245~~ ~~2246~~ ~~2247~~ ~~2248~~ ~~2249~~ ~~2250~~ ~~2251~~ ~~2252~~ ~~2253~~ ~~2254~~ ~~2255~~ ~~2256~~ ~~2257~~ ~~2258~~ ~~2259~~ ~~2260~~ ~~2261~~ ~~2262~~ ~~2263~~ ~~2264~~ ~~2265~~ ~~2266~~ ~~2267~~ ~~2268~~ ~~2269~~ ~~2270~~ ~~2271~~ ~~2272~~ ~~2273~~ ~~2274~~ ~~2275~~ ~~2276~~ ~~2277~~ ~~2278~~ ~~2279~~ ~~2280~~ ~~2281~~ ~~2282~~ ~~2283~~ ~~2284~~ ~~2285~~ ~~2286~~ ~~2287~~ ~~2288~~ ~~2289~~ ~~2290~~ ~~2291~~ ~~2292~~ ~~2293~~ ~~2294~~ ~~2295~~ ~~2296~~ ~~2297~~ ~~2298~~ ~~2299~~ ~~2300~~ ~~2301~~ ~~2302~~ ~~2303~~ ~~2304~~ ~~2305~~ ~~2306~~ ~~2307~~ ~~2308~~ ~~2309~~ ~~2310~~ ~~2311~~ ~~2312~~ ~~2313~~ ~~2314~~ ~~2315~~ ~~2316~~ ~~2317~~ ~~2318~~ ~~2319~~ ~~2320~~ ~~2321~~ ~~2322~~ ~~2323~~ ~~2324~~ ~~2325~~ ~~2326~~ ~~2327~~ ~~2328~~ ~~2329~~ ~~2330~~ ~~2331~~ ~~2332~~ ~~2333~~ ~~2334~~ ~~2335~~ ~~2336~~ ~~2337~~ ~~2338~~ ~~2339~~ ~~2340~~ ~~2341~~ ~~2342~~ ~~2343~~ ~~2344~~ ~~2345~~ ~~2346~~ ~~2347~~ ~~2348~~ ~~2349~~ ~~2350~~ ~~2351~~ ~~2352~~ ~~2353~~ ~~2354~~ ~~2355~~ ~~2356~~ ~~2357~~ ~~2358~~ ~~2359~~ ~~2360~~ ~~2361~~ ~~2362~~ ~~2363~~ ~~2364~~ ~~2365~~ ~~2366~~ ~~2367~~ ~~2368~~ ~~2369~~ ~~2370~~ ~~2371~~ ~~2372~~ ~~2373~~ ~~2374~~ ~~2375~~ ~~2376~~ ~~2377~~ ~~2378~~ ~~2379~~ ~~2380~~ ~~2381~~ ~~2382~~ ~~2383~~ ~~2384~~ ~~2385~~ ~~2386~~ ~~2387~~ ~~2388~~ ~~2389~~ ~~2390~~ ~~2391~~ ~~2392~~ ~~2393~~ ~~2394~~ ~~2395~~ ~~2396~~ ~~2397~~ ~~2398~~ ~~2399~~ ~~2400~~ ~~2401~~ ~~2402~~ ~~2403~~ ~~2404~~ ~~2405~~ ~~2406~~ ~~2407~~ ~~2408~~ ~~2409~~ ~~2410~~ ~~2411~~ ~~2412~~ ~~2413~~ ~~2414~~ ~~2415~~ ~~2416~~ ~~2417~~ ~~2418~~ ~~2419~~ ~~2420~~ ~~2421~~ ~~2422~~ ~~2423~~ ~~2424~~ ~~2425~~ ~~2426~~ ~~2427~~ ~~2428~~ ~~2429~~ ~~2430~~ ~~2431~~ ~~2432~~ ~~2433~~ ~~2434~~ ~~2435~~ ~~2436~~ ~~2437~~ ~~2438~~ ~~2439~~ ~~2440~~ ~~2441~~ ~~2442~~ ~~2443~~ ~~2444~~ ~~2445~~ ~~2446~~ ~~2447~~ ~~2448~~ ~~2449~~ ~~2450~~ ~~2451~~ ~~2452~~ ~~2453~~ ~~2454~~ ~~2455~~ ~~2456~~ ~~2457~~ ~~2458~~ ~~2459~~ ~~2460~~ ~~2461~~ ~~2462~~ ~~2463~~ ~~2464~~ ~~2465~~ ~~2466~~ ~~2467~~ ~~2468~~ ~~2469~~ ~~2470~~ ~~2471~~ ~~2472~~ ~~2473~~ ~~2474~~ ~~2475~~ ~~2476~~ ~~2477~~ ~~2478~~ ~~2479~~ ~~2480~~ ~~2481~~ ~~2482~~ ~~2483~~ ~~2484~~ ~~2485~~ ~~2486~~ ~~2487~~ ~~2488~~ ~~2489~~ ~~2490~~ ~~2491~~ ~~2492~~ ~~2493~~ ~~2494~~ ~~2495~~ ~~2496~~ ~~2497~~ ~~2498~~ ~~2499~~ ~~2500~~ ~~2501~~ ~~2502~~ ~~2503~~ ~~2504~~ ~~2505~~ ~~2506~~ ~~2507~~ ~~2508~~ ~~2509~~ ~~2510~~ ~~2511~~ ~~2512~~ ~~2513~~ ~~2514~~ ~~2515~~ ~~2516~~ ~~2517~~ ~~2518~~ ~~2519~~ ~~2520~~ ~~2521~~ ~~2522~~ ~~2523~~ ~~2524~~ ~~2525~~ ~~2526~~ ~~2527~~ ~~2528~~ ~~2529~~ ~~2530~~ ~~2531~~ ~~2532~~ ~~2533~~ ~~2534~~ ~~2535~~ ~~2536~~ ~~2537~~ ~~2538~~ ~~2539~~ ~~2540~~ ~~2541~~ ~~2542~~ ~~2543~~ ~~2544~~ ~~2545~~ ~~2546~~ ~~2547~~ ~~2548~~ ~~2549~~ ~~2550~~ ~~2551~~ ~~2552~~ ~~2553~~ ~~2554~~ ~~2555~~ ~~2556~~ ~~2557~~ ~~2558~~ ~~2559~~ ~~2560~~ ~~2561~~ ~~2562~~ ~~2563~~ ~~2564~~ ~~2565~~ ~~2566~~ ~~2567~~ ~~2568~~ ~~2569~~ ~~2570~~ ~~2571~~ ~~2572~~ ~~2573~~ ~~2574~~ ~~2575~~ ~~2576~~ ~~2577~~ ~~2578~~ ~~2579~~ ~~2580~~ ~~2581~~ ~~2582~~ ~~2583~~ ~~2584~~ ~~2585~~ ~~2586~~ ~~2587~~ ~~2588~~ ~~2589~~ ~~2590~~ ~~2591~~ ~~2592~~ ~~2593~~ ~~2594~~ ~~2595~~ ~~2596~~ ~~2597~~ ~~2598~~ ~~2599~~ ~~2600~~ ~~2601~~ ~~2602~~ ~~2603~~ ~~2604~~ ~~2605~~ ~~2606~~ ~~2607~~ ~~2608~~ ~~2609~~ ~~2610~~ ~~2611~~ ~~2612~~ ~~2613~~ ~~2614~~ ~~2615~~ ~~2616~~ ~~2617~~ ~~2618~~ ~~2619~~ ~~2620~~ ~~2621~~ ~~2622~~ ~~2623~~ ~~2624~~ ~~2625~~ ~~2626~~ ~~2627~~ ~~2628~~ ~~2629~~ ~~2630~~ ~~2631~~ ~~2632~~ ~~2633~~ ~~2634~~ ~~2635~~ ~~2636~~ ~~2637~~ ~~2638~~ ~~2639~~ ~~2640~~ ~~2641~~ ~~2642~~ ~~2643~~ ~~2644~~ ~~2645~~ ~~2646~~ ~~2647~~ ~~2648~~ ~~2649~~ ~~2650~~ ~~2651~~ ~~2652~~ ~~2653~~ ~~2654~~ ~~2655~~ ~~2656~~ ~~2657~~ ~~2658~~ ~~2659~~ ~~2660~~ ~~2661~~ ~~2662~~ ~~2663~~ ~~2664~~ ~~2665~~ ~~2666~~ ~~2667~~ ~~2668~~ ~~2669~~ ~~2670~~ ~~2671~~ ~~2672~~ ~~2673~~ ~~2674~~ ~~2675~~ ~~2676~~ ~~2677~~ ~~2678~~ ~~2679~~ ~~2680~~ ~~2681~~ ~~2682~~ ~~2683~~ ~~2684~~ ~~2685~~ ~~2686~~ ~~2687~~ ~~2688~~ ~~2689~~ ~~2690~~ ~~2691~~ ~~2692~~ ~~2693~~ ~~2694~~ ~~2695~~ ~~2696~~ ~~2697~~ ~~2698~~ ~~2699~~ ~~2700~~ ~~2701~~ ~~2702~~ ~~2703~~ ~~2704~~ ~~2705~~ ~~2706~~ ~~2707~~ ~~2708~~ ~~2709~~ ~~2710~~ ~~2711~~ ~~2712~~ ~~2713~~ ~~2714~~ ~~2715~~ ~~2716~~ ~~2717~~ ~~2718~~ ~~2719~~ ~~2720~~ ~~2721~~ ~~2722~~ ~~2723~~ ~~2724~~ ~~2725~~ ~~2726~~ ~~2727~~ ~~2728~~ ~~2729~~ ~~2730~~ ~~2731~~ ~~2732~~ ~~2733~~ ~~2734~~ ~~2735~~ ~~2736~~ ~~2737~~ ~~2738~~ ~~2739~~ ~~2740~~ ~~2741~~ ~~2742~~ ~~2743~~ ~~2744~~ ~~2745~~ ~~2746~~ ~~2747~~ ~~2748~~ ~~2749~~ ~~2750~~ ~~2751~~ ~~2752~~ ~~2753~~ ~~2754~~ ~~2755~~ ~~2756~~ ~~2757~~ ~~2758~~ ~~2759~~ ~~2760~~ ~~2761~~ ~~2762~~ ~~2763~~ ~~2764~~ ~~2765~~ ~~2766~~ ~~2767~~ ~~2768~~ ~~2769~~ ~~2770~~ ~~2771~~ ~~2772~~ ~~2773~~ ~~2774~~ ~~2775~~ ~~2776~~ ~~2777~~ ~~2778~~ ~~2779~~ ~~2780~~ ~~2781~~ ~~2782~~ ~~2783~~ ~~2784~~ ~~2785~~ ~~2786~~ ~~2787~~ ~~2788~~ ~~2789~~ ~~2790~~ ~~2791~~ ~~2792~~ ~~2793~~ ~~2794~~ ~~2795~~ ~~2796~~ ~~2797~~ ~~2798~~ ~~2799~~ ~~2800~~ ~~2801~~ ~~2802~~ ~~2803~~ ~~2804~~ ~~2805~~ ~~2806~~ ~~2807~~ ~~2808~~ ~~2809~~ ~~2810~~ ~~2811~~ ~~2812~~ ~~2813~~ ~~2814~~ ~~2815~~ ~~2816~~ ~~2817~~ ~~2818~~ ~~2819~~ ~~2820~~ ~~2821~~ ~~2822~~ ~~2823~~ ~~2824~~ ~~2825~~ ~~2826~~ ~~2827~~ ~~2828~~ ~~2829~~ ~~2830~~ ~~2831~~ ~~2832~~ ~~2833~~ ~~2834~~ ~~2835~~ ~~2836~~ ~~2837~~ ~~2838~~ ~~2839~~ ~~2840~~ ~~2841~~ ~~2842~~ ~~2843~~ ~~2844~~ ~~2845~~ ~~2846~~ ~~2847~~ ~~2848~~ ~~2849~~ ~~2850~~ ~~2851~~ ~~2852~~ ~~2853~~ ~~2854~~ ~~2855~~ ~~2856~~ ~~2857~~ ~~2858~~ ~~2859~~ ~~2860~~ ~~2861~~ ~~2862~~ ~~2863~~ ~~2864~~ ~~2865~~ ~~2866~~ ~~2867~~ ~~2868~~ ~~2869~~ ~~2870~~ ~~2871~~ ~~2872~~ ~~2873~~ ~~2874~~ ~~2875~~ ~~2876~~ ~~2877~~ ~~2878~~ ~~2879~~ ~~2880~~ ~~2881~~ ~~2882~~ ~~2883~~ ~~2884~~ ~~2885~~ ~~2886~~ ~~2887~~ ~~2888~~ ~~2889~~ ~~2890~~ ~~2891~~ ~~2892~~ ~~2893~~ ~~2894~~ ~~2895~~ ~~2896~~ ~~2897~~ ~~2898~~ ~~2899~~ ~~2900~~ ~~2901~~ ~~2902~~ ~~2903~~ ~~2904~~ ~~2905~~ ~~2906~~ ~~2907~~ ~~2908~~ ~~2909~~ ~~2910~~ ~~2911~~ ~~2912~~ ~~2913~~ ~~2914~~ ~~2915~~ ~~2916~~ ~~2917~~ ~~2918~~ ~~2919~~ ~~2920~~ ~~2921~~ ~~2922~~ ~~2923~~ ~~2924~~ ~~2925~~ ~~2926~~ ~~2927~~ ~~2928~~ ~~2929~~ ~~2930~~ ~~2931~~ ~~2932~~ ~~2933~~ ~~2934~~ ~~2935~~ ~~2936~~ ~~2937~~ ~~2938~~ ~~2939~~ ~~2940~~ ~~2941~~ ~~2942~~ ~~2943~~ ~~2944~~ ~~2945~~ ~~2946~~ ~~2947~~ ~~2948~~ ~~2949~~ ~~2950~~ ~~2951~~ ~~2952~~ ~~2953~~ ~~2954~~ ~~2955~~

eller grofware sätt gör sig till en själfmördare och förkortar sina dagar till 50 år, så har Gud äfwen af ewighet sett detta förut och tillfölje deraf beslutat att hon wid den åldren skall dö. 50 år blir då den menniskans wilkorliga lifsmål." Andtligen förklarar, att i texten Ps. 39: 5 är allsida fråga om lifslängden, utan blott om det för alla menniskor oundwilla lifsmålet, döden. Af dessa små tillprof kan man sluta att Schevenii andliga tal varit temligen torra, hwad innehället angär, men han skall på deras författande hafwa använt en otrolig möda. Detta omdöme om S. såsom talare uttalas wäl ej öppet i Sundii minnestal, men tyckes dock ligga inwekladt i de tillstrufwade phraserna. Talaren berömmar S. bland annat detsföre att "man behöfde icke frukta, då man gick att höra honom, att blifwa ämne för hans tal eller se sig utmärkt till åtlöje eller förakt." De närwarande fattade detta såsom syftande på profeten Schult (sid. 24) och funno alltså Sundius hafwa sjelf begått det fel, hvars undwikande han beprisade såsom en stor förtjenst.

15. **Martin Gabriel Krumm**, son af inspektoren Gabriel K. och Maria Andersdotter, föddes i Hwalskads pastorat af Skara stift $20/5$ 1769, blef student 1790, magister 1793, lärare wid Skeppsgossekolan i Carlskrona s. å., prestwigd i Skara $17/12$ 1795, skeppsprest under en expedition till Medelhafwet 1797—1799, rektor wid förutnämnda skola 1806, pastor här $24/1$ 1811, tilltr. s. å., erhöll titel af fältproft 1813. Död $14/3$ 1816. Prof. M. L. Ståhl berömmar honom i ett äminnessetal för kunskaper, gästfrihet och wälgörenhet samt yttrar: "så äro de menniskor, hwilkas första åsyn röjt en manligare karakter och som i hela deras sätt att wara mera bekräftat den än han." — Gift $23/6$ 1811 med enkefru Anna Maria Olin, född Ascher. Barnlös.

16. **Nils Johan Sundius** 1817—1820; se wid Hjelkestad p. 83.

17. **Henrik Wilhelm Rejman**, son af en stråbdare i Christianstad och född der $12/12$ 1767, blef student 1786, prestwigd $2/12$ 1792, titulär hofpredikant 1817, pastor här $23/6$ 1821, tilltr. s. å. Död $19/5$ 1836. — Gift 1821 m. Chri-

stina Elisabeth Hjort, dotter af prosten Nils Andreas H. i Österslöf.

18. Claes Johan Schaar, son af fältkamereraren och tullförvaltaren i Åhus Johan S. och M. E. Schreil, föddes i Ystad $\frac{12}{9}$, 1788, blef student 1801, magister 1808, prestvigd $\frac{9}{9}$, 1812, vice past. i Röbbelds f. å., i Hållaryd 1816, stadskomminister i Carlskrona 1817, derjemte hospitalspred. derstädes 1818, pastor wid Lyffa förs. dersammastädes $\frac{18}{9}$, 1828, tilltr. 1830, erhöill prostetitel 1834, transp. hit $\frac{11}{9}$, 1837, tilltr. 1838, prost i Willands härad $\frac{10}{9}$, 1852.

Gift 1. $\frac{29}{9}$, 1817 m. Petronella Gustava Sparre, d. $\frac{14}{9}$, 1821, dotter af kaptenen friherre Knut S. Barn: Johanna Petronella Christina, f. $\frac{12}{9}$, 1818. — Gustaf Victor, f. $\frac{27}{9}$, 1819, phil. mag. och prest. — Eleonora Carolina, f. $\frac{28}{9}$, 1821. 2. $\frac{5}{9}$, 1822 m. Andriette Sophia Balck, dotter af rådman Anders B. i Carlskrona.

Såsom tilprof anföra wi följande ur ett i frimurerlogen i Christianstad hållet tal öfver frih. L. S. Rålamb. "Frimureriet är en högst märkvärdig företeelse i menskoandens utvecklingshistoria. Djupt i seklernas natt går dess rot; det leder sina anor tillbaka till den grå forntiden. Dess allmänna karakter är Religion i handling, dess idéer Frihet, dess walspråk Broderskap. Det känner ej dessa tillfälliga råmärken, dem fördom eller conjunctur upprest mellan menniskor. Det vill hwad religionen vill, förena menniskor i ett allmänt brödraband och lära dem att verka i en ande för att småningom uppnå mensklighetens bestämmelse och mål." Prof. Hengstenberg hade, då detta skrefs, icke ännu bewisat att frimureriet daterar sig från 1700-talets början.

Kyrkoherdar i Bäckafog och Kiaby.

1. Magnus Johannis prestwigdes till pastor i dessa fodnar $\frac{27}{10}$ 1567.

2. **Paulus Christofferi** prestvigdes till samma fall $20/10$ 1575.

3. **Jörgen Andersen** "ubi Kiaby" har 1584 underskrifvit en hyllningsfullmagt. Riksrådet Kamel på Bäckafog erhöll 1584 patronrätt till Kiaby socken.

4. **Anders Knudsen** "paa Bedestø" har 1610 undertecknat en hyllningsfullmagt.

5. **Zacharias Pauli**, styffson till prosten herr Anders i Österlöf, prestvigdes i Christianstad $17/4$ 1617 till pastor i "Bedestouff oc Kiaby", enligt B. B. Han predikade wid biskopavistation 1618, men "det han pladdrade (effutivit), tjenade ej till textens förklaring"; biskopen var ej belåten med ställningen i pastoratet.

6. **Riks**. Detta namn är i B. B. antecknadt såsom tillhörande en prest härstädes, men åter utstruket, måhända därför att egaren snart afgått från kallet. Kanste är han den "pastor eller snarare komminister i Kiaby", som prestvigdes wid vistation i Själling 1622.

7. **Christen Söffrensen**, född i Bogense på Fyen, var 1624 pastor i Kiaby. En af honom $9/4$ 1630 undertecknad skrift är daterad Jfö, hvaraf det synes som han då varit pastor åfwen wid denna socken.

Kyrkoherdar i Jfö och Kiaby.

Jfö kyrka skall hafva blifvit anlagd af biskop Anders Sunesson och helgad åt S. Ursula; socknen uppgifves hafva i gamla tider tillhört Gualöf, men 1564 utgjorde den ensam ett pastorat. Omvilket år den förenades med Kiaby kan ej afgöras; troligen skedde det på 1630-talet. De under N:o 1 och 2 förekommande woro pastorer endast wid Jfö socken.

1. **Jacob Gabriell** prestvigdes till pastor wid nämnda socken $10/9$ 1564. Måhända blef han sedan pastor i W. Ljungby, der en lika benämnd förekommer 1575.

2. **Jens Troellsøn** var pastor här 1584 och ännu 1624, men var då mycket gammal. Dock tilltrödde han sig att ensam bestrida ämbetsgörömläsa, förklarande derjemte sig ej förmå att underhålla någon medhjelpare, enär han hade blott nio tiondegifware; han wille resignera, då han bleswe ur stånd att sköta kallet.

Enligt en af biskopen Mats Jensen ¹⁴/₁₆ 1631 uppgjord förteckning öfwer de minsta pastorater i stiftet, kunde Jfo icke underhålla någon prest och hade varit vakant ett helt år; pastor i Kiaby predikade på Jfo, "om han kunde komme over vandet."

3. **Claus Jostsøn** var 1642 pastor på Jfo, troligen också wid Kiaby socken. Han refterade med stätt 1648 och 1649; sammaledes hans enka 1651.

4. **Paulus Zachariæ Willandus** blef prestwigh till pastor här ²⁰/₁₆ 1651, men dog eller flyttade s. ä.

5. **Paulus Nicolaus Christianstadenfis** blef prestwigh till pastor här ²/₄ 1651. Han nämnes 1655 "fog-
neprest till Bedestouf och Jfo." Dö 1679. Dvar hans hustru hette är ej kändt, men följande hans barn nämnas: Corfits, som kallade sig Jbinsulanus, war magister och kura-
tor för skänsta nationen wid Lunds universitet; han rymde 1687 medtagande nationens böcker och redbarheter, efter att hafwa begått dråp å magister B. Aquilonius, prestson från Söderup. — Henrik. — Ingeborg, g. 1. m. D. Funch, 2. m. B. Paulin, pastorer här. — Brita. — Margreta. — Anna. — Karen, uppfostrades af fadrens efterträdare N. Hartman.

6. **Mils Hartman** kallades ²³/₁₆ 1680 af Dve Namel till pastor här och prestwigdes dertill ¹⁴/₁₂ 1681, men borttransporterades 1685, emedan han ej wille gifta sig med företrädarens dotter; se wid Brönnefjäd IV. 337.

7. **Diderich Jacobson Funch**. Då N. Hartman ej wille äfta företrädarens dotter, infann sig Funch, som war född i Malmö och "en wacker, lärd och med goda gåfwor af Gud wälsignad person och studiosus", samt anmälde sig hos biskopen såsom hugad att emottaga Jfo pastorat jemte jungfru Ingeborg. Konfistorium skref ²⁰/₂ 1685 till en wälsboren fru

på Väckaafog: "Ehurumåhl Cons. har gjort sin yttersta flit at samla H:r Nils Hartman, hærtill kyrkoherde på Ifo, med den äldsta dotten i kallet uti ett christeligt åktenkap, så hafwer det likwål intet dermed funnat uträtta; altså til at förhindra all widare förargelse och at familjen kunde blifwa conserve-rad, hafwer man sökt transportera H:r Nils til en annan ort, på det den äldsta dotten kunde i så mätto blifwa försy-nat med en annan god och flidelig man", hwarjemte Funch, "som sig till samma tjenst offererat", rekommenderades till det bästa. Samma dag som detta strefs afgaf F. i domkapitlet en förbindelse att, "wid 50 dal. s:mt mulet ad pios usus utom den correction Cons. kunde behaga pålägga honom", gifta sig med Ingeborg Pålssdotter samt att "utan all widlyf-tighet skynda med fästning och wigning at allsamman kunde wara riktigt förrån Pingsedagen." F. aflade ed som pastor $1\frac{1}{4}$ f. å. och prestwigdes dagen derefter. Död $9\frac{1}{11}$ 1686. Med hustrun Ingeborg Pålssdotter hade han en dotter wid namn Anna, f. 1686.

8. **Brodde Erlands-son Paulin**, son af kyrkoh. Erland Pauli i Markaryd af Wezjö stift, rekommenderades $\frac{4}{6}$ 1680 af biskop Scarinius till Västads pastorat, der en hans syster bodde, wid namn Sara, gift med tullnären Måns Schierna. P. hade warit domestious hos biskopen 4 år och förestått kollegat i Wezjö. 1687 blef han pastor härstädes. Han lär ej warit synnerligen nitist som pastor; wid prostvisi-tation 1697 woro få tillstådes och desse woro "fläte och en-saldige uti deras catechismo och christendomsstycken"; wid visitation ett annat år woro i Kiaby få tillstådes och desse okunnige; i Ifo infunno sig wål många, men de woro okun-nige. Swårighet uppstod ofta att få predikan i Kiaby, då Ifofjön war ofarbar. Prosten Blangius drog försorg derom så widt möjligt war. Enligt hans bref $24\frac{1}{10}$ 1697 drogo "de Kameler och Scheler", som förut egt Väckaafog, på sin tid om-sorg om gudstjenstens förrättande der, då pastor ej kunde komma öfwer fjön, "låtandes med böndernas hästar och wag-nar grannpresterna hemta, och för deras omak gåfwo dem år-ligen et par Böcher eller mera till Brenne"; prosten mente att herr Brodde borde accordera med häradsbröderna om bi-

tråde i Kiaby wid förefallande behof, då flockaren kunde weta till hwem han borde wända sig för att få gudstjensten för rättad. 1705 begärde Paulin understöb i anseende till den förlust han gjort genom eldswåda. Han har "till hörsam efterföljd af H. H. Biskopens befallning och efter H. H. Professor A. Stobæi begiåran" uppsatt en berättelse om Ifö pastorats lokala förhållanden och derjemte upptecknat några der å orten gängse sagor om bergsrå eller fogsrå, -som bott i Kjuge-kulle, om försök till skattgräfningar i nämnde kulle, hwilka haft till följd att de derwid werksamma personerna spottat blod, om en dräng, som "utklädt sig i hästeliknelse och gnäggat" samt fått swar från en närbelägen kulle "med samma ljud och åthåswor, hwaraf han blifwit i några weckor urstinnig och omsider död", med mera dylikt, som den gode pastor tyckes hafwa ansett för öfwer naturliga händelser. Man finner af denna herr Brobdes uppsats, att i gamla tider mycken öfwertro här warit råbande och mycken widspelse bedrifwits med offringar i källor o. s. w. 1708 wille han hafwa medhjelpare med anledning af sjuklighet, men konsistorium anfåg lägenheten ej tåla att underhålla komminister och hoppades att B:s helsta förbättrade; åt häradsprosten uppdrogs att med häradets pastorer öfwerlägga angående en häradsprestis underhåll. B. dog ²⁰/₇ 1710. Prosten Blangius klagade, att med preståmbetets förvaltning tillgått bedröfligt i hans tid, och yttrade att man nu önskade att få en "nyfter, skickelig och samwetsgrann prest." En wid namn Stobæus (troligen den som blef pastor i Hållaryd) önskades till prest; han tjenstgjorde på Bäckastog under pestens härjning, då från November 1710 till Maj 1711 224 personer dogo i Ifö pastorat. S. lät de aflidne af Kiaby soden begrafwas på kyrkogården och jordfästade dem, anseende det ej wara wårdt att söka hindra det. — B. war gift 1. m. företrädarens enka Ingeborg Pålso dotter, som dog 1701. Barn: Erland, f. 1688. — Margreta, f. 1692; hon wårdbade de pestsjuke i prestgården. 2. m. Anna Malena Sorbonius, dotter af kyrkoh. Christian S. i Bårslöf; hon dog 1712. Dottren Ingeborg war gift i Carlstrona.

9. **Jöran Molderpas**, prestson från Wiby, blef ⁵/₇ v.

1696 prestvigd till tjenstgöring i Mällby och var der till 1711, då han utsågs till pastor här och $\frac{23}{6}$ anmodades att begifwa sig hit för att under nådåret stöta pastoratet. Död $\frac{25}{6}$ s. å. af pesten wid 51 års ålder. Han efterlämnade enka Anna Reguelsdotter Oxjö och tre barn, hwilka fingo nådår 1712—1713; hon blef omgift med efterträdaren. — Efter herr Jörans död war här ingen prest i pastoratet förrän på wären 1712; under tiden predikade prosten Blanzii adjunkt i Riaby.

10. **Jesaf Carlström** prestwigdes $\frac{24}{6}$ 1711 till adjunkt hos prof. Poppelman och utnämndes af kgl. senaten till pastor här $\frac{11}{2}$ 1712. Han hade 1728 till adjunkt P. Hægerman (sedan past. i Lwing), som antastade honom "med röriga bref." E. war enl. kons. prot. af ett "mycket blödigt och ömt sinnelag." Ett ämbetsbref till konsistorium började han (1741) sålunda: "Med hiertelig fågnad förmodar nu vår Högwyrdige Fader Herr Doctor, Biskop och ProCancellarie samt med Wälborna Fru Biskopinnan theras lydeliga hemkomst med detta ödmjukast kunna wårt Lundiska stift gratulera" m. m. Död 1742 wid ungefär 60 års ålder. Gift 1. $\frac{9}{12}$ 1712 m. företrädarens enka A. R. Oxjö, d. $\frac{5}{6}$ 1734. Barn: Christina, f. 1713. — Jöran Henrik, f. 1717. — Reguel, f. 1719. 2. m. Johanna Sophia Rörbahl. Barn: Anna Helena, f. 1736. — Peter, f. 1738. Enkan blef gift med efterträdaren.

11. **Aaron Nehm**, son af tobaksfabrikören Evert N., bördig från Holland, och Elin Persdotter Runberg, föddes i Carlskrona $\frac{27}{3}$ 1696, blef satt i skola der 1712, student 1714, kollega wid Carlskrona skola 1722, prestwigd $\frac{19}{6}$ 1729. Han lämnade kollegatet 1735 och blef komminister i Rättraby, som då war prebende åt tyfka pastorn i Carlskrona, doktor Grand. Mellan dem uppfom snart stort misnöje; F. skref $\frac{2}{12}$ s. å. "i största chagrein och hast" till konsistorium, klagande att N. agerade pastor i stället för komminister, reste bort och lät andra predika i sitt ställe, utan att derom tillsäga pastor, och hade nedhuggit flera hundra träd i en pastor tillhörig hage; "sannerligen, han är en spik till min lifvissa och en förödelens stggelse för min hustru och barn, i församlingen gör

han willerwälla, med falskhet och ofanningar bemöter han mig" m. m. 1742 föreslogs R. till Jfö pastorat och erhöU wid walet de flesta rösterna; en löjtnant Arndt påstods hafwa "genom hotelser och swordomar sökt att förleda och hindra församlingarna i deras fria wahl", hwarom konfistorium begärde laga undersökning. R. utnämndes till pastor $^{30}/_8$ 1743. Prestgården afbrann 1754. R. dog $^{30}/_8$ 1764, barnlös. Gift 1. 1735 med enkan **Maria Swensdotter**, d. 1742. 2. m. företrädarens enka **Johanna Sophia Rördahl**, d. 1756. 3. $^{9}/_{11}$ 1758 m. **Eufanna Mathia Hiort**, d. $^{19}/_{12}$ 1764, dotter af past. Bernt H. i Sjellinge.

12. **Per Thomæus**, son af prosten **Thomas T.** i Hjerås och född der 1730, blef student 1746, magister 1751, kollega wid Carlskrona skola 1757, prestwigd $^{9}/_{12}$ 1759, pastor här $^{7}/_4$ 1767. Han war mycket fattig. I anseende till swag syn begärde han att klockaren måtte få wid gudstjenssterna uppläsa evangeliet och fungörelserna; utan att beswara denna anhållan, fände konf. honom en adjunkt. **Th.** dog $^{21}/_3$ 1783. — Gift m. **Katrina Magdalena Skoge**. Barn: **Gustaf**; han skall haft någon tjenst i Stockholm. — **Christian**, handlande i Malmö. — **Per**, f. 1768.

13. **Carl Magnus Petræus**, son af kyrkoh. i Sfwetosta **Johan P.** och född der 1736, blef prest $^{7}/_9$ 1760, war medhjelpare här och bodde i Riaby flera år, blef pastor här 1784, tilltr. 1785. Med pastoralwärden synes tillgått mindre ordentligt i hans tid. Död $^{11}/_3$ 1808. Gift 1765 m. **Eva Charlotta Liebman**, prestdotter från Tygelsjö. Barn: **Pridbjörn**, f. 1770, köpman i Landskrona. — **Johan Niklas**, f. 1778, war bokhållare och drunknade i Jfö sjö 1802. — **Benedikta Katrina**, f. 1774. — **Brita Maria**, f. 1783.

14. **Gampus Ahlgren** 1809—1815; se wid Brågarp I. 421.

15. **Gustaf Nordström** 1816—1833; se wid Önestad IV. 311.

16. **Johan Magnus Guström**, son af pastorsadjunkten **Hans Peter G.** och född i Farhult $^{21}/_1$ 1800, blef student 1818, prestwigd i Calmar $^{12}/_2$ 1823, kollega och vice

rektor wid Lunds skola, pastor här $\frac{2}{3}$ 1834, tilltr. 1835. Död $\frac{3}{9}$ 1839. — Gift m. Christina Maria Nordström, f. 1806, dotter af företrädaren härstädes; hon blef 1843 g. m. komministern E. Danielsson i Glimåkra och dog 1853. E. efterlämnade 2 döttrar.

17. Johan Otto Berggren 1843—1857; se wid Wankvad III s. 102.

18. Johan Witt, son af prosten Per W. i Carlskrona, föddes der $\frac{23}{3}$ 1816, gick i skola detsammastädes, blef student 1833, prestvigd $\frac{27}{3}$ 1839, innehafware af klosterrelägenheten i Wankiswa 1844, kallades till fjerde profspredikant härstädes 1855 och utnämndes till pastor $\frac{23}{9}$ s. å., tilltr. 1857.

Gift $\frac{21}{10}$ 1844 m. Anna Helena Trågårdh, dotter af prosten Swen T. i Hwellinge.

Sårs hárád.

Prostar.

- Benedictus, "decanus in Gers herred" 1383.
Karl Nielsfón, "præst og døgn i Gers herred" 1460.
Beynt i Sónnarlóf, "Degen i Gers herred" 1470.
Niels Andersen i Røpinge 1491.
Lyge Pedersen i Wå 1584.
Tørgen Christoffersen i Wå, sedan i Christianstad,
1599, d. 1630.
Tørgen Jacobsen i Åsum 1630—1642.
Hans Gde-i Widtsföfle 1646.
Claus Marquorsen i Tråne 1648—1675.
Etheen Pedersen i Eswerød 1675—1679.
Christen Lauridsfón i Widtsföfle 1681—1682.
Andreas Sellman i Christianstad 1682—1707.
Turo Liebman i d:o 1708—1718.
Pridbjørn Blaricus i Røpinge 1719—1739.
Nicolaus Kobelius i W. Bram 1740—1747.
Laurentius Nawe i Widtsföfle 1748—1754.
Johan Wolmstedt i W. Bram tilf. 1754, ord. 1770—1777.
Zacharias Aron Kihlgren i Røpinge 1779—1791.
Christian Hagerman i Widtsföfle 1791—1795.
Joseph Norén i Eswerød 1795—1798.
Anders Krooß i Røpinge 1798—1814.
Carl Sonberg Rönbeck i Åsum 1814—1835.
Jóns Peter Liljeborg i W. Bram 1835—1849.
Christian Wilhelm Rodhe i Eswerød 1849.
-

Kyrkoherdar i Wä.

Swen Thorn war pastor i Wä 1417.

Broder Ebbesen nämnes såsom "Kierdeherre udi Whæ" 1523. Att med "Kierdeherre" menas kyrkoherde, kan wäl anses säkert.

Jakob Hansen förekommer som pastor härstädes 1540, 1551 och 1562. Förstämde år skänkte Jakob Throlle till Kille åt honom och hans arfwingar en gårdsplats och en ödejord i Wä. 1562 qwitterade han penningar för en flocka, som fru Sidzille Ulfstand köpt af Helliggeisthus i Wä.

Peder Mortensen nämnes som pastor i Wä 1576, 1577 och 1578, hwilket förstämde år han deltog i biskops-walet i Lund.

Thyge Pedersen war 1584 "Sogneherre i Whæe oc HeritzBrowist."

Jörgen Christoffersen synes hafwa blifwit pastor här 1590, blef sedan omkring 1617 den förste pastor i Christianstad, säkert berjemte bibehållande Wä pastorat. Se oswan sid. 2. 1575 nämnes socknen Nöbbelöf såsom annex till Wä, men 1617 ²⁶/₄ stadgades att Nöbbelöfs kyrka skulle nedrifwas, des ringflocka lämnas till Emitslöf och socknen sammanflås med Wä.

Christoffer Hansen i Christianstad hade Wä socken som annex 1630—1639. (Se sid. 3.)

Nils Mattsen. Wä socken erhöll 1639 rätt att kalla egen sockenprest, som skulle wara kapellan åt pastor i Christianstad och af denne erhålla "den tilleg, som hand med hustrue och börn til sin nödtorftig ophold kan haffwe at leffwe aff." Af handlingar från 1640-talet bewisas att "kapellanen i Christianstad" bodde (residerede) i Wä och förestod denna samt Araslöfs socken. Nils Mattsen nämnes som sockenprest i Wä 1646, då han af konungen rekommenderades att erhålla understöd af stiftets kyrkor, dersöre att Swenslarna uppbrant hans prestgård. Troligen lefde han ännu 1673, då det genom k:gl. br. ¹²/₃ stadgades att Wä socken skulle blifwa annex till staden wid dåwarande kapellans afgång; samma k:gl. br. tillägger den "närwarande gamla kapellanen i Wäe sochn

oaffortadly den frijhet och rättighet som han hårtill njutt hafwer." Den gamle kapellänen dog ej långt derefter, och pastorserien för Wå är sedermera densamma som Christianstads.

Kyrkoherdar i Eräne och Djurö.

Enligt de af prosten C. W. Söman ur kyrkoboken meddelade anteckningar skall i början af 1600-talet Önestad varit annex till Eräne, och Djurö till W. Bram; men detta förhållande har åtminstone icke egt rum sednare än på 1560-talet. Dessa anteckningar, hvilka sluta med prosten Cronholms död 1801, äro begynta af J. G. Nykiörck och af sednare pastorer till och med A. Ahnström fortsatta.

1. **Runt** war pastor här 1561.

2. **Oluff Clausön**, f. omkr. 1546, prestwigdes 1/4 1570 till "~~minister in verbo Domini~~ ~~coelestium~~ ~~Trene et~~ ~~Djurö~~"; om han ej straxt blifwit pastor, hvilket uttrycket "~~minister in verbo~~" kanske antyder, så har han blifwit det icke mycket sednare. Biskop Pål Wärtenson berömmar honom i B.B. såsom en "mycket hederlig och from man, den der många år troget arbetat i Guds församling, men nu för sin höga ålderdom och swaghet behöfde medhjelpare"; wid biskopsvisitation 1618 predikade han bra, och ungdomen befanns temligen kunnig. 1619 prestwigdes åt honom en medhjelpare wid namn Michel Hansen, som sedan blef pastor i Fridlestad. Ännu 1621 lefde herr Oluff och war werksam; biskop Mats Jönsson har då i B.B. antecknat "till den wördnadswärde gamle mannens beröm" att allt stod wäl till inom pastoratet. Af de ofwännämnda anteckningarna i kyrkoboken finner man, att han lämnat efter sig ett godt minne. Det heter att han "af ett aldrig tillfyllest berömligt godt hjertelag gifwit till Guds ära, Eräne kyrkas prydnad och samma församlings nytta en af silfwer inuti och foten förgylt kalk med. des paréen äfwen förgylt, hvilket är i denna dag wid kyrkan (Sal. kyrkoherden till en ewig åminnelse) och förgylningen i temme-

ligen godt behåll"; der nämnes också att han "med stor och berömlig flit inrättat ett bystfrå i Tråne." Han egde 1613 en gård i Bå. Genom kgl. br. $\frac{2}{3}$ 1579 blefwo två kyrkan tillhörige ångar lagda till prestgården, dock så att de wid hvarje pastors tillträde borde ståbjas af läns-mannen. Herr Oluff lefde ännu 1622.

3. **Hans Pedersen** nämnes som pastor här 1624 i Suhms saml. t. den Danske Hist. I. 1. p. 134.

4. **Jens**. En pastor med detta namn nämnes i de oftanämnda anteckningarna, men utan någon bestämd tidsuppgift.

5. **Claudius Mathiæ** uppgifwes hafwa blifwit afstätt från detta pastorat 1632.

6. **Claus Marquorsen Selmer** hade enl. Paludans Beskrifning öfwer Møen I. 409 varit skolrektor i Stege till 1652, men detta årtal torde wara genom tryckfel uppgifwet i stället för 1632. Han omnämnes i kapitelhandlingar af år 1634 såsom pastor härstädes. 1648 war han vice prost i Gårs härad och nämnes 1655 såsom ordinarie prost. 1649 begärde han förbättring af sina inkomster. Han skall inom sitt pastorat länge ihogkommit med aftning. 1674 erhöll han till efterträdare P. Wankif och synes hafwa lämnat prostetjensten 1675. Död $22\frac{1}{7}$ 1681. — Gift m. Lucia Persdotter, köpmansdotter från Christianstad. De hade flera barn, af hvilka de flesta rönte ~~en~~ öfverlycka, dock åtminstone ej alla utan egen skuld. Följande bland dem äro kända: Marcus, pastor i Hörby. Johan, past. i Lemmeströ; se II. 258. Mats, skofare i Tråne. Ove, student i Köpenhamn och der afstättad såsom landsförrådare 1659 *). Anna, gift med den ofwännämnde P. Wankif; se hans biographi Christina, g. m. O. Wankif, past. i Färlöf. Karine.

*) Ove Selmer blef efter dimissionen från Lunds gymnasium student 1650. Han har utgifwit en philosophisk afhandling och en liten samling af latiniska skalbestyden. Utrustad med godt hujwud lade han dock snart bort studierna och blef en sorts hofnarr, hwarunder han tillika synes hafwa egt danska konungens förtroende och af honom blifwit begagnad som spion. Konungen besallte $\frac{21}{3}$ 1659 öfwersten Hans Friis att antaga honom till regementssekreterare eller på annat sätt, så widt möjligt wore, honom

7. **Petrus Wandliff** 1674—1682; se wid Köpinge.

8. **Lars Stobæus** kom 1682 hit från Jfwetofsta och dog 1691. Se ofwan p. 60. Han berömmes högeligen uti kyrkobergsanteckningarna såsom en "wål studerad man och derjemte mycket wältalig och allwarsam, den der stötte Guds församling såsom en trogen herde och wardt fördenksfull af alla årad och ålskad".

9. **Lars Cronholm** (han stref stundom Lars E. Holm), son af artillerilöjtnanten Olof E. och Cecilia Jochumsdotter, war född i Landskröna, blef student 1683 och prestwigdes $20/1$, 1692 till pastor härstädes, tilltr. 1693. Enligt ofwan omförmålde anteckningar war han "en wål studerad man och hade förträffliga och extraordinaira gäfwor att predika". Död $29/3$ 1707. — Gift m. företrädbarens enka Maria Sorbonius; äktenskapet war barnlöst. Professorn, sedermera biskopen, Linnerius påminte i domkapitlet $7/8$ 1707 att förslag borde göras hos K. M. "till Träne pastorats besättjande med någon tjenlig ung person till Sterbhusets conservation, hwarom jag sjelfwer hört H. K. M. warit mycket öm för den saliga mannen Herr Lars' (Stobæi) skul, som sig mycket rebeligen och chresteligen i sitt Embete och wijd åtskillige tillfällen i förledne frigtijd särdeles wål sig förhållit."

10. **Richard von der Laen**, son af en rik köpman i Calmar Better v. ~~1682~~, till börden Holländare, och des hustru Sara, blef student 1690, prestwigdes $13/4$ 1704 till hos

---

accommodera. På sommaren s. å. gjorde H. ett besök i Skåne, enligt föregifwande för att helpa på sina föräldrar, men inlät sig i förbindelse med swensarna. Detta blef upptäckt, och då H. återkom till Köpenhamn och utan att ana något ondt infann sig på hofwet, blef han gripen, samman genom tortyr och löfte om frihet från straff förmådd till att bekänna sin förbindelse med swensarna. Derefter relegerades han från universitetet $21/7$ 1689; i den härom utfärdade strifwelsen heter det, att han längesedan öfvergifwit studierna, lefwat utswäfwande och "öfwerallt agerat parasitum, assentatorem, histrionem, scurram". Han blef $19/6$ s. å. afrättad på Nytorv i Köpenhamn. Kroppen belades och fattes på hänger utanför portarna. Huswudet och en del af kroppen borttogs och begrofs af swensarna. Sfr. S. Rördam, de danske och norske studenters deeltagelse i Kiöbenhavns forfwar mod Karl Gustav. Köpen 1855.

pitalsprest i Helsingborg och blef s. å. $\frac{12}{6}$ rektor wid Skolan derstädes, pastor härstädes $\frac{29}{4}$ 1708. Han skall varit "en solid och fundamental man i sina saker", men mycket sjuklig. Efter att ett helt år hafwa varit sängliggande af twinfot afled han $\frac{11}{12}$ 1712. — Gift med Maria Stobæus, yngsta dottren af Lars Stobæus; hon blef konserverad wid pastoratet genom gifte med J. G. Nykiödr. Guru många barn hon hade med v. d. Raen är ej kändt; yngsta sonen lades i samma likfista som fadren.

11. Johan Gabriel Nykiödr 1714—1723; se wid Höja IV. 187.

12. Johan Kock, son af handlanden i Lund Peter K. och Gertrud Saur, war 1714 amanuens wid domkapitlet, men befans "dertill ej så tänlig och hogse", war s. å. i fråga till Fulltofta pastorat, prestwigdes $\frac{7}{4}$ 1718 till medhjelpare åt pastor i Gylle, blef 1719 nådärsprest i Hjortsberga, pastor här $\frac{3}{11}$ 1721, tilltr. 1723. Wid ett prestmöte war hgn opponens. Död $\frac{9}{11}$ 1737. — Gift m. Katrina Eralin, enka efter kyrkoh. i Hjortsberga P. Hallander. Twillingfönerna Johan och Peter föddes $\frac{17}{7}$ 1723; den förre fick ett ämbete wid tullverket, den sebnare war kommissionslandtmätare i Malmö län.

13. Gottfrid Hoffgardh, son af inspektoren på Maltesholm Christen Mårtensson (se 128 och P. Collins i Esveröb biographi) och Elsa Sophia Hyphoff, prestdotter från Vara, prestwigdes $\frac{15}{12}$ 1729 till komminister i Odersljunga, blef magister 1730, sökte 1736 att blifwa pastor i Riseberga genom konservation, kallades 1738 till tredje profpredikant härstädes, utnämndes s. å. till pastor och tilltr. 1739. Han har 1745 utgifwit en likpredikan öfwer en fröken G. M. Winterfelt; denna predikan är något torr såsom den tidens wanliga homiletiska produkter. H. berömmes såsom en "hel prest samt liuslig och årlig man"; med stort tålmod skall han hafwa "dragit sin börda af en swagsint hustru och en storinnad swärmoder". Han afled $\frac{26}{11}$ 1749; profsten Bolmstedt höll likpredikan öfwer honom. — Gift $\frac{1}{6}$ 1739 m. företrädarens styfdotter Ingeborg Christina Hallander, som öfwerlefde honom och fick dubbelt nådår "igenom Herrskapets bedrif-

wande på Åkesholm Högwålborna Fru Majorstans Ulrika Eleonora Winterfelt, född Ridderfchang", enligt antedningarna i kyrkoboken. H. hade tre söner och två döttrar; sonen Per blef pastor i Söfde; om de öfriga är intet känt.

Ur ofwännämnda lifpredikan, hwars text är Ps. 16: 5, 6, må ett stilprof anföras: "När wi nu, Herrans älskelige, här i tiden detta med allwar betrakte, så bör ju sådan betraktelse uppväcka och drifwa oss att lägga oss derom alla winning och med all flit sträfwa, att wi hwar och en måtte få lott i denna sköna arfwedelen; och förbensfull taga oss noga till wahra att wi icke samtycka eller bedrifwa weterliga upsäteliga synder, ty med sådant ondt funnom wi lätteligen göra oss arfwelösa och förlora det himmelska osåjeliga goda arfwet. Detta ewiga goda funnom wi wäl genom vårt syndiga wäsende bortmistat, men efter förtjensten kan det oss dock icke tillfalla, ej mera än ett barn kan sägas förtjena det gods efter föräldrarnas fränfälle, som dessa i lifstiden genom Guds wälsignelse, egen möda och besvär lagt tillsammans", m. m.

14. Per Ringius, son af profen Niks R. i Hör, föddes i Torrlösa $18\frac{1}{8}$ 1713, blef efter enstild undervisning student 1730, prestwigd $24\frac{3}{8}$ 1738, magister s. ä., tjenstgjorde derefter i Hör, efter 1750 såsom v. pastor, till 1752, då han tillträdde Träne pastorat, hwartill han wid walet erhållit få röster, men af R. M. blifwit utnämnd $11\frac{1}{4}$ 1751. Han hade 1768—1770 för sjuklighets skull vice pastor, men begärde och fick s. ä. bli honom qwitt, såsom warande någorlunda till helsan återställd. Död $28\frac{3}{8}$ 1779. — Gift 1. $17\frac{3}{8}$ 1743 m. fröken Beata Christina Bagge, d. $10\frac{1}{11}$ 1767, dotter af ryttmästaren Erik B. och A. M. Ridderfchöld. Detta förnåma gifte, hwartill R. erhållit kunglig tillåtelse, lände honom dock till föga heder. En wid namn Bengt Persson i Hör ingaf $2\frac{1}{8}$ 1743 till domkapitlet en skrift, hwari han sökte bewisa att öfwerstinnan Cronacker icke egde laglig rätt att till Hörs klockarelägenhet kalla R., enär redan lysning afkunnats för honom och bemålde frus dotterdotter, fröken B. C. Bagge, "äfwensom bemålde så kallade fröken icke hafwer lång tid igen innan hon barnsbörden afligger". R. erhöll $10\frac{1}{8}$ s. ä., alltså efter det lysning skett för honom och B. C. Bagge, tilljoref

från sin förra fästmo Gesta Katrina Barfoth (se II. 282). R. hade 4 söner, af hvilka Johan Adam war prost i Silfåkra, och 3 döttrar, af hvilka Dorothea Maria war g. m. kyrkoh. P. Rod i Hörröd. 2. 1770 m. Annika Roth, dotter af kronobefallningsman Roth i Lund och enka efter qvartermästaren Lundgren; R. fick med henne 4 styfbarn, men inga egna barn.

15. **Carl Fredrik Cronholm**, son af kyrkoh. i Ölmåkra Lars C. och Sara Hallonqwist, föddes i Carlshamn $10/_{11}$ 1739, blef student 1754, prestwigd 1762 $19/_{6}$ till husprest hos grefwinnan Silfwerhjelm, född Ekeblad, tjenstgjorde sedan som extraord. pred. först wid Smålands kavalleri, derefter wid södra skånska kavalleriet, blef magister 1768, war adjunkt hos sin far 2 år och hos prosten Loric i Hjerås 9 år, blef pastor här 1781, tilltr. 1782 och erhöll profettitel 1795. Död $19/_{6}$ 1801. — Gift 1. 1783 m. fröken Ewa Dorothea Tallberg, dotter af en possessionat i närheten af Ekfjö; hon dog $1/_{6}$ 1784 wid 31 års ålder. En son, född i detta äktenskap, dog i spä ålder. 2. 1785 m. Anna Helena Rolén, dotter af kyrkoh. Johan R. i Huaröd; detta äktenskap war barnlöst.

16. **Abraham Ahnström**, son af båtsmannen Salomon Glind och Katrina Christophersdotter, föddes i Anundsjö i Ängermanland $9/_{7}$ 1753, förtjente som tjenstgoss sitt uppehälle från sitt 8:de till sitt 16:de år, sattes 1770 i skola i Hernösand, understödd af prosten Nils Bidenius och hjälpsamma sockenboar, men måste om somrarna arbeta för södan. 1779 afgick han från gymnasium i sistnämnde stad, besökte derefter, försedd med domkapitlets rekommendation, flera socknar och erhöll viaticum samt begaf sig derefter till Upsala och blef student. Han prestwigdes 1782 till husprest hos öfversten baron D. Tilas, blef 1785 amiralitetsintendenten Fahneshjelm adjunkt i Carlskrona med årlig lön i ett för allt af 200 daler och 2 famnar wed, 1789 notarie i amiralitetskonfistorium och lärare wid äldre skeppsgosseskolan, pastor härstädes efter extra-ansökning $20/_{1}$ 1803, tilltr. s. å., erhöll "fältprosts namn, tour och befodringsrätt" 1805, "hvilket sedermera blef kunnigt gjordt både genom Konungens egen nådigt lemnade fullmakt samt genom Lunds Westoblad och allmänna tidningar"

(enl. A:s egen uppsats i Rönb. Saml.). Död $\frac{9}{4}$ 1806. — Gift $\frac{27}{6}$ 1790 m. Anna Christina Lægelius, dotter af hospitalskyllomannen Olof L. i Upsala; hon öfwerlefde A. och blef 2 gånger konserverad wid pastoratet. Barn: Salomon f. $\frac{30}{8}$ 1792. — Hedwig Ehrespina f. $\frac{3}{11}$ 1796. — Dorothea Wilhelmina f. $\frac{10}{12}$ 1798. — Carolina Emerentia Henriette f. $\frac{1}{11}$ 1804. — Christina Fredrika.

17. **Christian Tiburtius Ronthan**, son af en kamrer wid Andrarums alunbruk, föddes 1746, blef student 1769, magister 1772, prestwigd $\frac{11}{12}$ 1773, tjenstgjorde 1799 i Harlösa, blef pastor här $\frac{6}{6}$ 1807 och dog $\frac{9}{4}$ 1811. — Gift m. företrädarens enka A. C. Lægelius.

18. **Justus Herman Tengwall**, son af en köpman i Malmö och född der $\frac{29}{10}$ 1750, blef student 1768, prestwigd $\frac{12}{6}$ 1776, pastor här $\frac{11}{3}$ 1812, tilltr. f. å. Död $\frac{9}{1}$ 1839. — Gift 1812 m. företrädarens enka A. C. Lægelius.

19. **Carl Wilhelm Edman**, son af prosten Carl Fredrik E. i Listerby, föddes i Båstad $\frac{12}{7}$ 1789, gick i Lunds skola, blef student 1805, prestwigd $\frac{16}{12}$ 1811, vice amiralitetskompastor $\frac{6}{2}$ 1828, ordinarie $\frac{22}{10}$ f. å., pastor härstädes $\frac{16}{6}$ 1840, tilltr. f. å., erhöll prostetitel 1852. Död $\frac{19}{6}$ 1857.

Gift $\frac{17}{6}$ 1817 m. Anna Margreta Hoffgardh, dotter af quartermästaren Gottfrid H. Barn: Carl Fredrik f. $\frac{20}{4}$ 1818. — Gottfrid Christian, f. $\frac{11}{6}$ 1822. — Bernhardina Petronella f. $\frac{12}{4}$ 1820. — Engel Amanda f. $\frac{13}{6}$ 1824. — Gustaf Hoffgardh f. $\frac{18}{6}$ 1826. — Sara Wilhelmina f. $\frac{31}{3}$ 1832.

Kyrkoherdar i Westra och Östra Wram.

1. Laurentius war prest härstädes 1420.
2. Nils Faalde flyttade prestgården från Östra till Westra Wram.

3. **Knud Pedersen** efterträdde den näst förut nämnde enligt ett på kongl. geheimearchivet i Köpenhamn befintligt koncept till syneförättning angående en twiſt mellan några bönder i Öſtra och Weſtra Bram; detta dokument's ålder kan ej noga beſtämmas.

4. **Peder Nielsſon**. Enligt kyrkoh. Stubs anteckningar om pastorer i Eſphult war denne herr Peder född i Lemmeſtrö, war pastor i Eſphult i 14 år och transporterades för det kallets ringhet 1540 till Bram, der han dog 1569; han ſkall jemte flera preſter haſt uppdrag att "fördriffue Muncelene her aff landet, ſom ſig her och der udi Kloſterne end forbolde den enſaldige Almue med deris wrange Gudsdyrkelse at bedaaere". Hans huſtru hette Anna och war från Egen; dottern Maren blef gift med efterträdaren.

5. **Eyge Perſſon** war född i Norrtou i Froſta härads, gick i Malmö ſkola, dimitterades derifrån 1577, war kollega derſammastådes 2 år och blef pastor här 1578. Wid biſkops- viſitation 1614 beſanns allt wara i god ordning, och herr Eyge fallas vir bödas ~~att liberalis~~, men 1617 ſynas tankarna om honom warit ſämre; biſkopen wille viſiterat på palmsöndagen, men pastor, ehuru derom underrättad, inwäntade honom icke, utan afſlutade gudſtjenſten före hans ankomſt; orſaken dertill troddes wara den, att han icke wille att biſkopen ſkulle höra honom "pladdra om Chriſti Iſaämens helligaste myſterium". Herr Eyge dog 1618. — Gift m. Maren Perſsdotter, företrädarens dotter, ſom dog wid 70 års ålder. Barn: Peder proſt i Mellby. — Johanna g. m. kyrkoherden L. Brun i Eſphult.

6. **Olof Hauſen**, uppgifwes haſwa warit pastor här 1618—1641. Han byggde preſtgården i Bram. Wid biſkops- viſitation 1635 war nattwardsungdomen wäl underwiſad. So- nen Jörgen war pastor i Hörröd.

7. **Thomas Andersſon Bierius** preſtwigdes till pastor här $\frac{1}{2}$, 1641, förekommer ſom ſådan 1648 och 1655 och dog under kriget på 1670-talet, trol. 1676, hwarefter Brams pastorat till 1680 förefods dels af en herr Jöran, ſom 1679 med ſin familj gick öfwer till Danmark, dels af P. Kåhre, ſom blef hospitalapreſt i Chriſtianſtab. — Herr Thomas har

1657 låtit i W. Wrams kyrka uppsätta ett epitaphium öfwer sig och sin hustru Anna Truedsdotter. Deras dödsår hafwa ej blifwit tillagda i Inskriften.

8. **Hans Pedersen** (Johannes Petrus) blef $\frac{9}{7}$ 1669 prestwigd till stadskomminister i Christianstad och pastor i Rosaby samt utnämndes $\frac{20}{6}$ 1677 af danska konungen till pastor i Christianstad, men blef snart derefter af swenska konungen transporterad till Bram. I prot. wid Gårds härads prestskaps sammanträde i Degeberga 1680 nämnes att K. M. "behagat till Bram förordna förra kyrkoherden i Christianstads Herr Hans Behrson, at han i så måtto för sine uthständne travallier och beswär nogen hugnad och hjelp igen kunne bekomma". Hans ämbetsed som pastor här är daterad $\frac{29}{11}$ 1681. Wid hans hitkomst, skall prestgården warit alldeles förfallen. Död 1686 eller i början af 1687. Hans enka Karna nämnes 1699. Dottren Gundela blef gift med efterträdaren.

9. **Johannes Swaling**, yngre sonen af kyrkoherden i Köpinge Lufwe H., studerade i Upsala och återkom derifrån 1681 med rekommendation från ärkebiskop E. Bengelius till biskop Hahn; i Lund undergick han derefter prestexamen. Såsom kunnig i Swenska språket ansågs han förtjent till snar befordran och blef wid unga år pastor härstädes; i fullmagten dat. $\frac{27}{5}$ 1686 nämnes, att "han od till husets conservation sit påbegannte äktenskap med förra pastorns Herr Hans Perssons dotter fullfölja måtte". Han prestwigdes $\frac{13}{5}$ 1687 och afgaf till yttermera wisso $\frac{14}{5}$ s. å. en förbindelse att äkta företrädarens dotter Gundela Hansdotter. Hon war f. 1671 och öfwerlefde honom. Han dog $\frac{16}{3}$ 1703. Sonen Lufwe ommämnes som kornett.

10. **Andreas Schönbeck**, son af arrendatorn Hans Gasparsson och bror till prosten Caspar S. i Wålinge och kyrkoh. Christopher S. i Söfde, blef 1696 af Holger Rosenfranz kallad till pastor i Allerum, hwilken kallelse dock ej blef gällande, prestwigdes $\frac{20}{6}$ 1698 till pastor i Gammalstorp och erhöll transport derifrån hit genom kgl. fullmakt $\frac{21}{1}$ 1704. Död i förra hälften af år 1723. Linnerius yttrade i ett bref, att S. warit "en berömlig och mycket wälbegåfwat, ährbar, willig och stadig man", samt önskade mycket att hans "dygdiga

och gudstruktiga hustru genom någon god och meriterat man blefwe i äktenskap conserverat". S. hade i lifstiden ej sparat artigheter mot biskopen; i ett bref skrifwet 1698 heter det: "Eders Faderliga Högwyrdbighet kan jag aldrig tillfyllest betacka för den stora gunst och bewågenhet han alltid låtit see mot mig, särdeles för det Eders Faderl. Högwyrdb., näst Gud, har behagat förhielpa mig till denna lägenheten, hwarföre jag och dageligen skal anropa om allhöns wålsignelse och wålstånd öfwer Ed. Fad. Högw. och hans hela huus"; i slutet af brefs wet heter det: "näst den aldråhögssta Guds ewinnerliga anbefallande indtil min dödsstund förblifwer" o. s. w. S. lærer warit gift 2 gånger; enligt profsten Hammeri bref skulle han på wåren 1699 gifsta sig med sin företrädares i Gammalstorp D. Hollströms enka, och 1711 $\frac{3}{8}$ blef han i Lund wigd med Helena Katrina Ebeltoft, som öfwerlefde honom; hon blef wål ej konserverad wid Wrams pastorat, men lifwål gift, nemligen med kyrkoherden P. Julius i Gullarp; med sin förre man hade hon en son och två döttrar; om de sednare är ingenting kändt, men sonen Hans torde warit prest och skolkollega i Landskrona.

11. **Nicolaus Nobelius**, bondeson från Råby wid Lund och född omkring 1678, prestwigdes $\frac{6}{10}$ 1709 till tjenstgöring wid Lunds Domkyrkoförsamling, kom derefter till Christianstad, blef stadskomminister der och pastor i Rosaby 1713, föreflogs 1721 till Harlösa, blef 1723 pastor här, tilltr. 1725. Han anmälde 1726 att en 90-årig gumma, känd för stilla wandel, wid nattwardsgång tagit oblatet och dermed strukit sig på kinden, der hon hade bölber, samt tagit fingrarna i munnen och med winet strukit på samma ställe; som hon påstods "gå i barndom", så att hon wanligen strax efter en måltid ej kom ihog att hon nyss ätit, utan wille ånyo äta, så förleddes förmodligen ingen konsistoriell åtgärd utaf hennes misßbruk af sakramentet. Efter enhällig kallelse blef N. häradsprost $\frac{10}{4}$ 1740. Död $\frac{11}{6}$ 1747. — Gift 1. $\frac{3}{8}$ 1712 med Johanna Maria Torstow, dotter af förste stadskom. Severin T. i Lund; hon dog i barnsäng $\frac{6}{8}$ 1715. 2. med en dotter af profsten Simon Palm i S. Sallerup. Sonen Simon

föddes 1720; döttern Greta war gift med kyrkoh. S. M. Westerbahl i Arrie.

12. **Joan Bolmstedt**, son af kyrkoh. Joseph Bolmstadius i Tryde och född der $\frac{3}{1}$ 1705, gift i Lunds skola, blef student 1721, prestwigd $\frac{9}{7}$ 1731 till prest wid östgötha infanteri, phil. mag. 1734, pastor här $\frac{14}{3}$ 1749, vice proft i Gårds härab 1754, ordinarie proft $\frac{9}{5}$ 1770, riksdagsman 1751, 60, 65, 69 och 71. Död $\frac{20}{4}$ 1777. Hans porträtt finnes i domkapitlets seshonsrum. — Gift 1. $\frac{14}{6}$ 1735 m. Ingrid Eleonora Kenström, med hwilken han hade 3 söner och 2 döttrar; sonen Joseph war ingenjör; döttern Elisabeth Katrina war g. m. proften L. Ståhl i N. Bram. 2. $\frac{9}{6}$ 1744 m. Agneta Sophia Schultz, f. 1710, d. 1797, dotter af Jacob Peter S., som war pastor i Kettilstad i Östergötland och sjelf skåning, g. m. Katrina Kosk. Barn: Ewa Charlotta, g. m. proften E. Hollbeck i Oderljunga. — Hedwig Sophia, g. m. proften N. Wadman i Tving. — Katrina Lowisa, f. 1748, g. m. landskamrer P. J. Lindman i Ralmö. — Anna Christina, f. 1751, d. 1795, g. m. kaptenen wid Kronobergs regemente Joh. Gust. Brod.

13. **Peter Anders Gahn** blef student 1739, magister 1750, prestwigd $\frac{24}{8}$ 1751 till tjenstgöring i Lund, pastor wid Sprengtportiska regementet, respondens wid prestmöte 1773, kyrkoherde här 1778, titulär proft 1788, d. $\frac{2}{6}$ 1789. Ogift.

14. **Isak Stenberg**, född i Blekinge 1754, blef magister i Lund 1778, prestwigd $\frac{9}{6}$ f. å., extraord. bataljonspred. wid Kronobergs regem:te 1779, pred. wid flottans eskader i Stockholm 1780, pastorsadj. wid Clara församling derstädes 1782, extraord. fgl. hofpred. 1783, ord. fgl. hofpr. med säte och stamma i hofkons. 1788, pastor här $\frac{22}{3}$ 1790, titulär proft 1792. Wid prestmöte 1799 höll han en predikan, som är tryckt. Ämnet är: "En upplyst Religions och Statsläras förenada Wishet". Ehuru ingen anhängare af "upplysningen", hade predikanten dock mottagit inflytelse af upplysningstidewarfwets smak. Predikan är alltigenom rhetorisk. Det heter: "Åbba gudommelige Wishet! Du! Swars Tolk, Jag söga Fickelig råkat blifwa i dag. Upelda Mig! Lär med sanna drag Mig kilsja Dig, från allt hwad efter hopens lätt-tro och fäkunnig-

het, så ofta i werlden endast oriktigt nämnes från Dig, styles under din mantel, prälar med Ditt Namn! Lär mig slika sundt och rent Mencksoförstånd, från Grälens (om Han och wore aldrig så lård) grillfångeri, som dock aldrig blifwer annat, än en swaghjernas foster, till egen och andras förwillelse. Men lär ännu mera Mig slika nyttig wisshet från skadelig list, loflig kloshet från oloflig bedräglighet, från Skälmens, Spitsboswens, så när hade jag äfwen sagt Statsmannens beryftade illslughet, som åtminstone mångengång i werlden varit endast den Ugubaktiges listighet, hwilken icke är wisshet. Syr. 19: 19". — — — "Upllysning är tidehwarfwets allmänt bestrutna ord, som har, åtminstone bör hafwa, sine skäl för sig. Nära 60 sekler äro förflutna af werldens ålder, och nästan lika många århundraden kunna räknas för närwarande menniskors oppleste läroår. Om wetenskapen och lärdom (såsom några torde påstå) redan hafwa upphunnit sin högd; om konsterna redan wunnit öfningens fulla färdighet (som för egen del jag icke tror), däremot vågar jag dock icke döma. Gansta långt hafwa de förwisso hunnit. Men nu! — de förste bland Westensfaper, de ofelbart åblaste, desse hwilka fordom inswepte i mörker och oredighet gjort mera ondt än godt, förorsakat ohyggligheter i stället för wälgerningar, i stället för uppllysning, menniskotrygghet och lycksalighet wälat förwillelse, eländen, öbeläggelser, desse, jag menar statslära och religion; skulle wäl allena de blifwit qwarlemnade i mörkets tödniga irrgångar" m. m. "Menniskotrygghet och lycksalighet" bestämmes såsom religionens och statslärans mål. Död $\frac{30}{10}$ 1814. — G. m. Charlotta Maria Doeken, dotter af majoren Wilhelm D. Deras son är regementsläkaren, dokt. Jan Olof Stenberg i Malmö, f. 1794; en annan son Carl Wilhelm, f. 1792, blef student 1802; Gustaf Magnus, f. 1796, stud. 1805. dottren Jeanette war g. m. profsten E. Collin i Skabersjö.

15. Jöns Peter Liljeborg, son af en landtbrukare och borgare i Sölmesborg och des hustru Hedwig Oliva Hultman, föddes i Gammalstorp $\frac{21}{11}$ 1772, blef student 1789, magister 1796, prestwigd $\frac{17}{6}$ 1798, kollega wid Carlshamns skola s. å., rektor wid Helsingborgs skola $\frac{21}{6}$ 1805, pastor här $\frac{10}{1}$ 1816, tilltr. 1817, titulär prost 1822, häradsprost $\frac{20}{6}$

1835, jubelmagister 1847, lämnade prostetjensten 1849. Se-
nior bland stiftets prästerskap 1856. Död $25/1$, 1857. — Gift
 $10/1$ 1807 m. Anna Christina Boye, d. $9/11$, 1807, dotter
af handlanden Sven B. i Carlshamn. Barn: Anna Chri-
stina, g. m. kyrkoh. N. G. Herölow i Böfarp. 2. $23/9$ 1809
m. Hedwig Hultberg, dotter af frälskamreraren Peter H.
Hon dog $21/6$ 1817. Barn: Carl Peter, f. 1811, d. 1854,
phil. mag. och civil ämbetsman i Stockholm. — Maria Lo-
visa, g. m. profsten, doktor G. A. Thestrup i Landskrona. —
Wilhelm, f. 1816, zool. prof i Upsala. 3. $29/12$ 1834 m.
enkefru Ulrika Charlotta Sebelius, född Contz, dotter
af en tullförwaltare i Strömstad; hon dog $27/1$, 1849.

16. Carl Justus Lundgård, son af profsten Johan
L. i Cimbrishamn, föddes härstädes $18/4$ 1807, gick i Malmö
skola, blef student 1825, med. phil. kand. 1830, prestwigd $19/12$
1833, titulär vice pastor 1838, prebendekomminister i Fjelle
och Flådie 1844, kyrkoherde här $12/2$ 1858, tilltr. s. å.

Kyrkoherdar i Esweröd och Sönnarslöf.

1. Petrus Jensen war prest härstädes 1417 och 1420.
2. Beynt i Sönnarslöf war defan i Gårds härad 1470.
3. Jörgen Pedersen war prest härstädes 1543.
4. Mauritius Olai prestwigdes i början af 1560-
talet till "minister ecclesiarum Effre et Synderlöff."
5. Oliverius Georgii ordinerades $27/4$ 1564 till
pastor wid dessa församlingar.
6. Jon Gudmundson nämnes som pastor här 1584
och dog $3/7$ 1592. Han torde förut hafwa varit i Hörröd.
7. NilS. En prest med detta namn war här före 1610.
Han war magister och hans hustru hette Marna.
8. * Ole Jenssen, f. 1579, omnämnes 1610 som pa-
stor härstädes; troligen hade han då nyss blifwit det. Wid
biskopsvisitation 1618 war biskopen ej nöjd med ungdomens
kunskap; för öfrigt war intet att anmärka. 1631 war förhål-

landet enahanda. 1628 war Ole Jønsen assistent wid Christianstads kyrkas inwigning. Under sina sista år hade han den sorgen att se pastoratet förhärjadt af swensarna och måste sjelf fly till Christianstad. Död 1647.

9. **Stheen Pederssen Sommer**, son af prosthen Peder Stensson S. i Gårdfånga, föddes der $\frac{5}{2}$ 1617, gick i skola i Landskrona och i Lund och blef 1639 student i Köpenhamn, der han flitigt orerade och disputerade såwål enskildt på regensen som offentligt på auditorierne. År 1642 war han hos kyrkoh. Hatt Ennertsson i N. Rörum, men kallades 1643 till medhjelpare härstädes och blef dertill $\frac{3}{2}$ f. å. prestwigd. Hans första år här woro bekymmersamma. Om påsten 1644 härjade swensarna hela orten; skärtorsdagen och långfredagen wågade intet folk komma till kyrkorna, men herr Sten war likwål tillstädes för att hålla gudstjenst. På hösten f. å. kom en swenskt ströfcorps till Esweröd midt under predikan 22 Sönd. e. Trinitatis; emedan "de tillförene slaget nogle ihjel der i sognen och baade steget folk wed ilden i yndelige maader, ja pinte dem saa de bröde armene itu paa dem och en gammel quinde blef död", så intogs kyrkofolket af försträckelse och flydde åt stogen. Herr Sten blef af de swenska soldaterna illa behandlad; de refwo sönder hans prestrock, frantogo honom hatt och stöflar, afläbde hans fåstmö, som war på besök hos honom, och togo hwad de i prestgården kunde komma öfwer; "saa de hoffde icke det de kunde sticke i deris-mund, ja, jagede dem saa begge nögne fra gaarden, saa de om natten maatte fly i ælendig maade paa stoven". Som nu Herr Sten genom meddelad underrättelse om swensarnas ankomst råddat en dansk öfwerstlöjtnant med hans corps från stendiligt öfwerfall, dristade han af fruktan för swensarnas hämb ej qwarblifwa i Esweröd, utan begaf sig till Christianstad, men reste likwål med stor lifsfara ut och förrättade gudstjensten om söndagarna samt beskribde andra förefommande presterliga förrättningar. Wid påsttiden 1645 wågade han under 4 eller 5 wendor icke komma till Esweröd; under den tiden förrättade grannpresterna gudstjenst der, då något folk tordes komma till kyrkan. Herr Sten återwände $\frac{10}{7}$ f. å. till sin församling, som sedan gaf honom ett intyg, att han med all omsorg låtit sig wårda om deras

andeliga och lekamliga angelägenheter, hvarföre han förtfente mycken taafsamhet. 1647 blef han ordinarie pastor efter Ole Jendzens afgang. Han war om ej ordinarie, dock tjänstförrättande prost någon tid, ty i personalierna öfwer honom nämnes att han vifiterat i alla häradets församlingar. Död $\frac{1}{2}$ 1679. — Gift 1. med en dotter af prosten Niels Bentzen i Lund; hon hade wiftats hos sin mors moster, "Maren sal. mesters Nielses i Esweröb". 2. 1662 2 sönd. e. Trin. m. Elline Pedersdotter, dotter af rådmannen och handlanden P. Thorsen i Halmstad; de hade 3 söner och 4 döttrar, af hvilka 2 söner och 3 döttrar öfwerlefde fadren. Elline Pedersdotter öfwerlefde Herr Eten och blef konserverad af efterträdaren; prosten Nissenius kallar henne "en lustig och frimodig enkla". Hon afgaf $\frac{19}{11}$ 1681 en attest att intet till pastorsämvetet hörande blifwit försummadt under vacansen efter hennes man.

10. Jacob Simonsson war född på Ingelstads gård i häradet af samma namn omkr. år 1656. Fadren Simon Jakobsen war arrendator af nämnde gård samt Smedstorp och blef sedan borgmästare i Ystad; modren hette Katrina Jakobsdotter. Farfadren Jakob Ebbeson war född i Tönder 1586, war en tid ridfogde på Dybeck och dog 1657 som byfogde i Ystad, g. 1. 1621 m. Margreta Johansdotter, 2. 1648 med Elena Jörgensdotter. Farfadrens fader hette Ebbe Pedersen och war borgare i Tönder, g. m. Marna Jbbsdotter. — Jakob Simonsson kallade sig stundom Engilstad med anledning af födelseställets namn, och hans efterkommande togo namnet Ingelotz; sjelf brukade han ej detta namn, så widt utg. känner. Han blef student i Lund 1671 och begaf sig sedan till Upsala och wiftades dels der dels i Stodholm i 7 år. 1680 war han åter i Skåne. Följande året gjorde han hos Kongl. M:t ansökning om Esweröds pastorat, på den grund att han wille gifta sig med prestentkan derstädes och war kunnig i swenska språket; sådana meriter wunno den tiden lätt erkännande, och K. M. gaf $\frac{1}{8}$ s. å. sitt bifall till ansökningen, "om biskopen ej något särdeles deremot hade att påminna". K. M. hade likwäl året förut utnämnt Herr Lars i Fwestofta till Esweröds pastorat (se pag. 61). Jakob Simonsson

prestwigdes $14/12$ 1681 till pastor här. Wid prestmöte 1695 predikade han. Han skref en fin och pryblig handstil. Död $14/3$ 1699. — Gift med företrädarens enka Elline Pedersdotter. Barn: Katrina, g. 1. m. P. Lundström, 2. m. S. Bang, pastorer i Fjellestad. — Simon. — Helena — Margreta, gift med skolkollegan Erasmus Koluf i Christianstad. — Söns.

11. **Petrus Collin**, son af kyrkoh. i Brunnby Mats Mogensen, tog namnet Collin efter sin föbelsebygd Kullen. Han blef student 1690; i April 1699 nämnes han som utsedd till pastor härstädes och prestwigdes dertill $29/10$ s. å. Wid prestmöte 1701 war han respondens. Han synes hafwa lifligt intresserat sig för skolväsendet; han har nemligen donerat 1000 daler till en skolmästares underhåll och önskade att en studerad, nykter och ordentlig person, som jemväl kunde underwisa i säng, blesse utnämnd till skolmästare. Mellan C. och fogden Christen Mårtensson på Maltesholm war stor owänskap; fogden klagade öfwer pastorns snikenhet och påstod, att då han fått en öge i likstol af en enka, hade han stakat den tillbaka och sjelf gått i stället och sökt sig ut en bättre; pastorn skaffade bewis att enkan gifwit honom tillåtelse att utbyta den först lämnade oxen mot en bättre, samt anförde äfwen att, då han welat till böters erläggande uppteckna en del personer, hwilka kommit försent i kyrkan, hade fogden ursäktat dem och sagt: "wi wilja ej weta af några efterpredikningar och munklammer". Prosten Hellman trodde att fogden uppfört sig kittöligt mot pastorn. Denne tyckte sig flera år der- efter hafwa sunnit stäl att anse fogden för irrlärare, enär han fällt mindre aktningsfulla yttranden om presterkapet, t. ex. att "presterna kunde göra likpredikan öfwer en pölsespind", samt förmodades hafwa några mistänkta böcker (sfr. I. 128); i anmälan härom försäkrade C. sig hafwa widtagit denna åtgärd af ömhet för fogdens själ samt af samma anledning nefat honom tilltråde till nattwarden. Fogden sade sig wid intet tillfälle förut hafwa förnummit att pastorn hyft någon omsorg om hans själ, utan hade han wid nattwardsanmälningar och andra tillfällen, då de sammantråffat, endast talat om werldsliga saker. Konfistorium, som fann det wara "Christeligit att

styrda ens salighets och samvetes befordran", ansåg Christen Mårtensson böra admitteras till nattwarden och anmodade häradsprosten att honom i detta hänseende betjena, hvarmed E. var högst missnöjd. 1730 lämnade han pastoratet åt sin svärson E. Blangius, men öfverlefde denne och begärde derefter $17\frac{1}{2}$ s. å. att få lämna pastoratet åt sin hustrus syster-son Dawid Ewensson, hwilket också bifölls. Död i Mars 1731. — Fråga war 1700 att E. skulle genom gifte konservera förra presthuset, men huruwida det werkligen skedde, är ej kändt. Sedan nämnes han såsom gift med Karine Möllenstedt, dotter af prosten Dawid M. i Mällby. Enda döttern Elsa Katrina war gift 1. m. E. Blangius, 2. m. kyrkoh. D. Bring i Brönneftad, 3. m. prosten E. E. Eberstein i Gladfax.

12. **Christopher Blangius** 1730; se wid Sfwestofta s. 64.

13. **Dawid Ewensson**, son af prosten Ewen Hansson i Rifeberga och född der 1699 $29\frac{8}{8}$, gif i Landskrona skola, blef student i Lund 1715, i Rostock 1720, magister i Lund 1723, prestwigt till domkyrkoadjunkt. der $7\frac{1}{2}$ 1725, huspredikant hos grefwe Arwid Horn 1730, utnämndes $19\frac{1}{1}$ 1731 till pastor härstädes, men tillträdde ej detta pastorat, emedan han $28\frac{4}{4}$ s. å. blef hofpredikant och pastor wid lifdrabantcorpset. 1734 blef han pastor i Norrköping, erhöll prostetitel 1735, war riksdagsman 1740—41 och 1742—43, presbiterade wid prestmöte i Linköping 1744. Han har utgifwit flera predikningar, hwilka äro af christligt och bibliiskt innehåll, hwilket med värma framställes; utan twiswel war han en af tidens bästa predikanter i Sverige; också egde han stort anseende som predikant. Afwen war han latinist skald, hwartill han skall hafwa bildat sig under rektorn i Landskrona J. Wilborns ledning. Att predika skall han hafwa lärt af professor Becker i Rostock. För sin ädla karakter åtnjöt han allmän aktning och kärlek. Död $14\frac{1}{2}$ 1751. — Gift 1736 m. Margreta Christina Auriwillius, dotter af superintendenten Magnus A. i Carlstad. I detta äktenskap föddes flera barn.

E:s biographi förefommer i biogr. lexikon.

14. **Jakob Palm**, son af prosten Simon P. i S. Sallerup och född der 1700, blef student 1715, prestwigt till

tjenstgöring i Hardeberga $\frac{5}{8}$ 1725, magister 1726, utnämndes $\frac{9}{8}$ 1731 af K. M. till pastor härstädes. Han omtalas såsom en exemplarist prest; hans allwar och wälmening ådagaläggas åfwen genom hans tryckta likpredikan öfwer M. Kamel och några hans skrifwelser som förwaras i domkapitlets archiv. Adelsns sedeslöshet och öfwermod samt allmogens brånwins-supande gåfwo honom isynnerhet anledning till bekymmer och klagan. Han stref $\frac{11}{7}$ 1743 till biskop Benzelius: "Jemte många elaka efterbömen af allt för tygelfritt föräckt så af kyrkosom annan lag, hwilka många af det förnämsta ståndet gifwit det nedrigaste, hwaraf detta sednare drager sådant slut, som och nu är bland dem ett allmänt ordspråk: "de äro ej mer lagbundne än andra"; jemte sådant hafwa och åtskilliga utlåtelsor af förståndiga adeliga personer wid förtroligt samtal gifwit Clero anledning att göra denna framställning. De hafwa nemligen önskat att presteståndet wille betjena sig af den bestörtning, i hwilken alla nu stå, så wäl öfwer krigets olyckeliga förlopp som och andra bedröfliga omständigheter i riket, till at för alla stånden med eftertryck wisa, hwad olycka och förderf allmän ogudaktighet, laster och obygder föra med sig, alldenstund folklart är att dessa hafwa warit och äro causa moralis et physica till wår olycka. Af flokt och förnuftigt folk, säga de, är ofta föreställning på riddarhuset gjord at en del riddermän med sit tygellösa lefwerne emot kyrka och annan lag ej skulle gifwa ofrälse män anledning at swärta friheten och öka dåt hat, som dåtta ståndet af de andre på sig lastat, men at all dyllig moralist föreställning strax af oförståndiga ynglingar är bleswen exstilerad, såsom ingrep i prästeämberet. Nu wore tid, säga de, at hela prästeståndet predikade med någon allwarfam föreställning på Riddarhuset, efter Cavallierer ringa afta hwad de eljest predika. — — Öfers Faderl. Högwördighet täckes besinna huru wida dåt kommet är, när åhörare, wid gjord enskild föreställning af sin präst om någon förbrutelse emot lag, tör med fritt mod säga honom under fyra ögon: "Menen I att bonden nu mer är så enfaldig att han ej förstår dåt kyrka och annan lag endast brukas at kuswa och tvinga den fattiga allmogen med? Hwarför skola wi alltid kuswas, när wi se de mäktiga aldrig bry sig

om at lefwa efter lagen, utan få den saklöft öfwertråda"? Derföre om ej regeringen lägger handen wid at på något sätt bota skadan, är att befara, at den under affan liggande elden aldrig få förqwas fån, at den ju wid ringaste gifna tillfälle utbrister i fullan låga". Troligen är det både pastorns och församlingspatronens (Malte Ramel's) åsigter som i denna uppsats uttalas. För biskop Nydelius skall B. hyst så stor aktning, att han aldrig utan att buga sig nämnde hans namn; efter honom hade han också antagit bruket att skrifa dåt, dåtta o. s. w. B:s likpredikan öfwer M. Ramel handlar om "Guds barns stillhet i Gud och frivilliga öfwerlämnande af all sin angelägenhet i Hans faderliga händer". I personalierna beskrifwes "den salige herrens diarrhé och hæmorrhoides coecæ med alla lebsamma påföljder". Död i April 1772. — Gift 1. m. Anna Retzius, dotter af kyrkoh. i Wånga af Linköpings stift Israel R. och Anna Nydelius, biskop Nydelii syster. Barn: Simon Israel, past. Härstådes. — Rachel, g. m. J. Hofwerberg, past. i Ingelstad. — Margreta, g. m. prosten N. Hofwerberg i Marskeåd. 2. ²¹/₁₀ 1741 m. Caisa Fredrika Weltzlin, enka efter stadskommisnistern B. Sölvander i Christianstad.

15. Simon Israel Palm, företrädarens son, föddes ¹⁹/₆ 1734, blef student 1751, magister 1760, prestwigd ⁷/₆ f. å. till biträde åt fadren, pastor här 1772, tilltr. 1773, oppnens wid prestmöte 1775. Död efter nio dagars sjukdom af fläckfeber ²/₆ 1785. — Gift m. Philippa Rolén, dotter af kyrkoh. Johan R. i Huaröd. Born: Johan Jakob, f. 1774, d. 1845, notarie wid Lunds domkapitel. — Joseph, härads höfd. i Götheborgs län, d. 1834. — Rutger, öfverflöjtnant wid stånka husarregementet. — Margreta Christina, g. 1. m. G. Malmström, 2. m. J. Schlyter, pastor i S. Harrie. Enkan blef konserverad af efterträdaren.

16. Joseph Norén, son af en klockare i Fårlöf och född ¹⁹/₁₂ 1756, blef student 1774, prestwigd ²¹/₅ 1781, bataljonspredikant wid konungens eget wårsw. reg:te 1782, pastor här 1786, tilltr. 1787 och blef häradsprost 1795. Han njöt aktning såsom en utmärkt hederlig man, och då han i en predikan wid prestmöte 1795 skilbrade, med Tit. 1, 7—9 till text,

"en wärdig Herrans prest utom och i förvaltningen af dess embete", skola alla hafwa kommit öfwerens om att han skildrat sig sjelf. Ur denna predikan må ett stikprof anföras. "Wår religions gudomlige Stiftare fann nödigt, till befrämjande af sin församlings bästa, att i henne förordna wisåsa personer med magt och skyldighet att lära ordet och utdela sacramenterna. — Det har i alla tider funnits de som tablat denna Frälsarens wisa och nådiga författning. Mindre uppmärksamme på stiftarens ändamål, än på de personers ofullkomlighet och brister, åt hwilka detta ämbete anförtrös, hafwa de trott sig befogade att icke allenast rata inrättningen såsom öfwerflödig, utan od fördömma den såsom skadlig. Ehuru man wist icke saknar skäl, hwarmed man borde kunna öfwerthyga desse kottänkte och oförshnte smådare om deras ofog, wet jag likwål icke om det eignar någon präst, att möta dem med andra wapen, än med det oförtrunnaste bemödande att uppfylla sina pligter efter Stiftarens wilja. — — Hwarför skola wi icke en gång blifwa lika ense om att sålunda igenkoppa munnen på smådarena, som de äro ense om att anse och föklara oss alla lika förtjente af förebråelsen? — En annalkande upplysning gör i början twiflande. I mörkret ser man intet, i gryningen ser man illa. Begårom icke att wåra åhörare skola blindt tro oss på wåra ord. Det går icke an att med magtspråk eller myndighet wilja på dem truga öfwerthygelse, aftwinga dem bifall. Inbillom oss icke att wi för att öfwerthyga hafwa nog af en löslig kunskap. Ju mindre skådade begrepp, ju mindre grunder de hafwa, som twifla, ju enwisare äro de och, ju swårare har man att föra dem till rätta. Wätte de alltid finna hos oss det ljus de sakna, den upplysning de behöfwa, och må wi med tålmod, ensald och fanningens kraft besegra otron hos dem"! Predikanten påyrkar allwarligt, att presternas lesverne må öfwerensstämma med deras lära, då denna är ren och ostrafflig. Död ³⁰/₁ 1798. Gifft m. Philippa Rolén.

17. **Rik Aman**, prestson från Jemtland och född 1759, blef prestwigd 1781, furstlig hofpredikant 1783, derjemte pastoradjunkt i Stockholm och bataljonspred. wid enkedrottningens regemente, pastor i Skartofta 1789, titulär prost 1795, pastor här ¹⁰/₄ 1798, tilltr. 1800. På kunglig befallning an-

mobade riksdrotsfet Wachtmeister 1803 domkapitlet i Lund att infordra Å:s förklaring angående sin intagning uti orden hwita liljan (jfr. IV. 215 f.). Han lär hafwa åtnjutit ett wist anseende såsom talare och såsom sådan ej saknat yttre gäfwor. Död $14/6$ 1805. — Han efterlemnade enka wid namn Lovisa Ahlgren och sönerne Carl, prost i Söfde, och Hans Malte, f. 1790, prest 1822, d. 1828, samt dottrarna Carolina Gustawa, g. m. efterträdaren, och en som war gift med regementspastorn J. P. Landtmansson.

Ett tillprof må anföras ur Å:s tal öfwer öfwersten m. m. Hans Kamel 1799. "Ännu aldrig gif någon obetungad til det stora mål, at hafwa — fyllt sit ställe, försåkrat sina ewiga öden. Nej — detta aflöper ej med blotta förslager och önskingar, men kostar möda — arbete. Eller huru? Uplykte! När war den fanne Medborgaren utan i strångaste nödwändighet at gifwa sig hel och hållen åt sina yrken? Huru många trötta sjätar måste han ej taga i sin bana? Huru mycken trägenhet gifwa åt sit arbete? — — — Skänkom wår öwärdeliga lycka, wi bemöda oss ej, wi arbete ej förgäfwes, men för en hugnad, tillräcklig för wår tillfredsställelse, ewig til sin waraktighet. Eller skulle wi ångra de mödor wi hafst, de bekymmer wi kânt, det arbete wi nedlagt på eget och andras wäl, när Gud och samwetet säger oss, att wi handlat rätt, när uti Guds wälsignelse öfwer våra anslag och wärk, wi igenkänna bewis, at de tackas Gud, när lyckan går före oss och det goda ryktet följer oss, och tacksamhetens, glädjens tår wäter wår hand, när, omgifne af barn, som aldrig se, höra eller nämna oss utan ömmaste rörelser, wi tillika få luta wårt trötta hufswud emot en makas bröst, som gläder sig när wi glade äro och gråter när wi gråta, när ändiligen Guds ande vittnar med wår ande att wi äro Guds barn". — — Å. har äfwen utgifwit en prestmötespredikan, hållen 1799, om "gudsättighetens insyftelse på wår borgerliga rättshaffenhet". Om pligterna mot öfwerheten yttras: "Wi wete med hwad aktning Daniel talade till Nebucadnezar. Dan. 2: 37. Wi se huru Nathan skickade sig när han trädde fram för Dawid. Han tillbad Konungen på sitt ansigte, heter det 1 Kon. 1: 23. Wi hafwe Thekoa qwinnans wackra tal inför Dawid,

2 Sam. 14: 17., och Israels ord till Josua, Jos. Bok 1: 16 och Ittais ord till Dawid, 2 Sam. 15: 21 äro ej förlorade ur vårt minne. Må desses tal, åtbörder och upförsel förråda österlänningens smak, tänke och lefnadsfått; Men om, efter tidens anledning, wi likne dem, gå wi såkraft till målet för vår önskan, att vara rättstfaffens undersåter". Slutet af predikan lyder sålunda: "Skulle ån samhället glömma sig nog att icke se, icke värdera vår förtjenst om des trygghet och wål, en efterwerld skall stönja derpå och minnas oss med afning och wålsignelse — och om åfwen denna påräkning kan fela, om ån en tid präster skola utskrifas som Rabedjur — Tålom oss! — låtom ej wanwettet göra vår trohet, vårt nit om intet. Wåröw Herrå Gud stå wi eller falla. Det måste vara nog för vår åra, nog för vår sålhet att engång erkännas och förklarås för gode och trogne tjenare af Honom, som dömmar oss, samhället och werlden. Amen". Föredrådaren talade i annan ton till sina åmbetsbröder. Att döma efter prestmötespredikningarna, hade Lunds stifts predikanter tagit ett stort steg framåt mellan 1795 och 1799.

18. **Lars Jakob Engeström**, son af Jonas G., pastor i Dahlsöpinge, föddes i Landskrona $\frac{2}{1}$ 1775, blef student 1786, magister 1796, prestwigt $\frac{21}{8}$ 1803, pastor här $\frac{2}{7}$ 1806, tilltr. s. å. Wid prestmöte 1814 höll han ett latinsk tal öfwer doft. Lanærus i Ingelstorp och utnåmndes derefter till prost öfwer flit pastorat. Han war en förmögen man. Död $\frac{21}{2}$ 1833. — Gift 1. 1808 med Carolina Gustava Åman. Barn: Axel Walte. 2. 1810 m. Maria Frost, d. 1858, dotter af prosten Lars F. i Skånör. Barn: Carl Gustaf, f. 1810, med. doft., d. 1847. — Jonas Maurits, f. 1811, landbrukare. — Christina Charlotta, g. m. kyrkoh. C. T. Rosenqvist i Westerstad. — Susanna Mathilda, g. m. prosten J. R. Fald i Gladfax.

19. **Christian Wilhelm Rhode**, son af prosten Christian R. och S. P. Wallin, föddes i Hwalinge i Halland $\frac{10}{8}$ 1802, genomgick Werjö gymnasium, blef student 1821, magister 1823, docent i grekiska 1824, adjunkt i latin och grekiska 1827, utgaf och försvarade 1830 en disputation i stållet för prest- och pastoralexamen, prestwigdes $\frac{10}{12}$ s. å., blef pa-

stor här på kallelse af patronus $23/11$ 1833, tilltr. 1834, erhöll f. å. prostetitel och blef prost i Gårds härads $22/8$ 1849.

Gift $5/10$ 1832 m. Katrina Sophia Berling, dotter af akademiräntmästaren i Lund Carl Fredrik B. och Elis. Fredr. Palm, prestdotter från Norrhviddinge. Barn: Christian Wilhelm, döb som skolungling i Lund. — Elisabet, d. ogift. — Carolina Fredrika, f. $17/6$ 1838. — Emma Wilhelmina, f. $30/5$ 1841. — Magnus Fredrik, f. $20/7$ 1843. — Edward Herrman, f. $20/10$ 1845.

Skrifter: se Lunds Stifts matrikel år 1854.

Kyrkoherdar i Huaröd och Swensköp.

1. Jöns Knutsson nämnes som pastor här utan tidsuppgift.

2. Åstrad Nielsen prestrigdes till pastor här $20/4$ 1567.

3. Suend Andersson. En med detta namn synes hafwa varit pastor här 1584.

4. Anders Jörgensson (Stohl) förekommer som pastor här 1610, 1624 och 1630. I V. B. är anteckadt, att han war en beskedlig och ensaldig man, men hade de elakaste åhörare.

5. Peder Søffrensen Fristrup förekommer som pastor här 1648 och lefde ännu i slutet af år 1681, troligen till 1683, men hade flera år förut lämnat ämbetsförvaltningen. Han berättas hafwa varit öfver 100 år gammal då han dog. Hans dotter Maria war gift med efterträdaren.

6. Daniel Ingvarsson Sommar, f. 1647, blef prest $21/12$ 1673 och skötte derefter såsom vice pastor detta pastorat till 1683 och bodde under denna tid i Swensköp, blef sistnämnde år ordinarie pastor och dog $7/6$ 1705. I Swensköps kyrka tilldrog sig dominica Lætare år 1683 "en ohörlig excess", i det en bonde, som annars war känd för anständig wandel, drucken återwände från en marknad och red "på en kringstodd hoppa" in i kyrkan midt under predikan. — S. war gift med företrädarens dotter Maria Frisdorph och hade med henne sonen Jöns, past. i Hofby, och döttern

Elfa, g. 1. m. Hans Jostson, past. i Borreby, 2. m. D. Hindbeck, prost i Överrestad. Enkan lefde ännu 1709 och fordrade boningsrum för sig i prestgården.

7. **Elias Georg Wedege** 1708—1712; se wid Mörrum.

8. **Nicolans Bruzelius**, bondson från Brusås i Hångers socken af Wejöö stift, föddes $\frac{12}{10}$ 1669, sattes 1680 i Wejöö skola och blef 1694 student i Åbo, der han fick informatorsplats hos domprosten Laurbeck. Då denne 1696 blef biskop i Wiborg, följde B. honom dit och sattes 1699 till rektor wid derwarande skola. 1700 blef han magister och 1705 lektor i grekiska wid Wiborgs gymnasium. Då ryssarna bemäktigade sig Wiborg, måste han fly derifrån 1706, och hela hans egendom blef förffingrab. Följande året blef han åter insatt till sitt lektorat, men 1710 måste han ånyo undan fiendens wåldsämhet fly från hus och hem. 1711 $\frac{24}{10}$ blef han prestwigd i Borgå och begaf sig 1712 till Stockholm för att söka befordran i Sverige; han utnämndes $\frac{21}{10}$ s. å. till Huaröds pastorat, hwilket 1713 tillträdde. Då hans ankomst dröjde öfwer den förste Maj, anhöll konfistorium att en af de föreslagne måtte få Huaröds pastorat, med hwilket B. troligen ej blefwe nöjd. I Juni ankom han hit. 1715 hände honom den olyckan, att en häst stupade med honom, då han skulle rida till **Swensköp**; af detta fall led han i all sin tid. 1736 wille han åt sin son afstå pastoratet, men wederbörlig tillåtelse dertill wanns icke; nästföljande året blef sonen vice pastor. Död $\frac{5}{10}$ 1737. — Gift 1702 m. **Katrina Bryß**, prestdotter från Finland; hon afled 1736, hwarefter hennes man endast önskade att äfwen få fara hådan i frid. Barn: **Nils**; efterträdde fadren. — **Jonas**, prost i Swellinge. — **Johannes**, past. i Bödsarp. — **Maria**, g. m. rektor **C. Schierling** på Wisingsö. Desutom en son och en dotter, som dogo före föräldrarna.

9. **Nils Bruzelius** 1738—1749; se wid Trelleborg II. p. 125.

10. **Johan Molén**, son af stadskommisern Anders N. i Malmö och född der 1708, blef student 1725, prestwigd $\frac{10}{10}$ 1735 och efter enhällig kallelse af R. M. utnämnd till

pastor här $\frac{9}{10}$ 1750. Död $\frac{11}{10}$ 1766. — Gift $\frac{24}{10}$ 1737 m. Anna Margreta Riedemeister, som äfwen blef gift med efterträdaren. N. hade med henne 4 söner och 8 döttrar samt öfwerlefdes af 2 söner och 6 döttrar. Sonen Easten war pastor i S. Torp. Dottren Anna Helena war gift m. prosten E. F. Cronholm i Tråne och Philippa 1. m. kyrkoh. Simon Palm i Esfweröd 2. m. prosten Joseph Norén derstädes.

11. **Dlaus Sjerfvius**, son af kyrkoh. Daniel S. i Finja och född der 1718, blef student 1735, begärdes 1741 till medhjelpare af kyrkoh. Duromontan i Röke och prestwigdes $\frac{29}{10}$ 1742 till biträde i N. Rörum. Han misstänktes 1744 för att der stå i brottsligt förhållande till en af kyrkoherdens döttrar, som födde ett oäkta barn. S. å. anmålde han att han icke längre kunde qwarstanna der, emedan hans "helsa genom siagrenges alldeles försattes"; pastorfan och hennes döttrar alldeles förstörde hans andakt och meditationer, i det de gingo utanför hans rum, "fikade genom rutorna, bullrade på fönstret, hårdt stampade och kastade upp öfwer honom på loftet." Följande året anhöll han att få flytta ur presthuset och söka sig annat logis, tillå han antingen kunde få misstiv till annan ort eller också enigheten mellan honom och presthuset kunde blifwa återställd. I brefwet härom yttras till biskopen: "Med all osparad slit har jag änteligen förmått i thenna förbudna Jacttiden förskaffa mig några stycken foglar. Skulle önskat at thet varit af thet större slaget, men the senare äro icke här nära å orten till fångs; ber bymedelst aldraödmjukast att thenna min ringa gåfwa må dock hos Ed. Faderl. Högwördighet såsom wählment uptagas." 1761 war han i Röke och angafs att hafwa förfört en af kyrkoh. Frids döttrar samt ålades att sig från preståmbetet afhålla, tillå han sig lagligen befriat från besyrlningen. Suru dermed aflopp är ej kändt, ejheller om han då war enkling, eller hans första hustru ännu lefde. 1766 $\frac{19}{12}$ blef han utnämnd till pastor härstädes. Död $\frac{17}{10}$ 1776. — Gift 1. m. en dotter af kyrkoh. Lars Frost i Håstveda. 2. $\frac{21}{10}$ 1768 med företrädarens enka Anna Margreta Riedemeister, f. $\frac{30}{10}$ 1713 d. $\frac{21}{7}$ 1783, dotter af kyrkoh. Frans K. i Rastlunda.

12. **Johan Georg Lieberath** 1778—1797; se wid Frenninge, III. 144.

13. **Erasmus Rudolph Nolleroth**, son af profsten Jöns Peter N. i Tyngelsjö och född der $\frac{12}{10}$ 1756, blef student 1773, magister 1781, prestwigt $\frac{31}{6}$ f. å., vice kollega $\frac{21}{4}$ 1779 och ordinarie 1780 wid Carlskrona skola, rektor wid Cimbrishamnns skola 1786, pastor här $\frac{20}{10}$ 1796, tilltr. 1797, titulär prost 1803. Död $\frac{10}{12}$ 1823. — Gift 1787 m. Maria Christina Nilsson, dotter af en handelsman i Carlskrona. Barn: Carl Gustaf, häradskrifvare i Blekinge. — Bengt Jakob, fanjunkare. — Elias Adolf, kronfogde i Westergötland. — Helena Elisabeth. — Christina Lovisa, g. m. kyrkoh. A. Lagerlöf i Backaryd. — Gustawa Maria.

14. **Per Neosander Anglin** 1824—1850; se wid Hofby IV. 92.

15. **Axel Wilhelm Swasser**, son af en kapten wid Wendes artilleri och född i Malmö $\frac{29}{1}$ 1806, blef student 1823, prestwigt $\frac{24}{6}$ 1829, tjenstgjorde som vice pastor på flera ställen, blef pastor här $\frac{19}{1}$ 1849, tilltr. 1850. Han sysselsatte sig städse med theologiska studier och deltog medelst insända tidningsartiklar, i konservativ anda, uti discussionen af kyrkliga frågor. Död $\frac{19}{2}$ 1853. — Gift 1850 m. Anna Sophia Aspegren, f. 1826, dotter af profsten Johan Jakob A. i Gessle. Barn: Johanna Lovisa Maria.

16. **Anders Samuel Schartau**, son af profsten Henrik S. i Lund och född der $\frac{17}{9}$ 1793, blef student 1810, prestwigt $\frac{4}{6}$ 1819, innehafvare af klokarrelägenheten i Tommarp 1832, pastor här $\frac{9}{10}$ 1853, tilltr. 1855. Död $\frac{7}{8}$ 1856. Gift $\frac{4}{6}$ 1832 m. Lovisa Aft, hvars fader Olof A. var handtverfare. Barn: Henrik Samuel, f. $\frac{30}{4}$ 1833, snickaregefall. — Katrina Eleonora Charlotta, f. $\frac{26}{1}$ 1835. — Sophia Lovisa Margreta, f. $\frac{1}{6}$ 1838. — Anna, f. $\frac{29}{10}$ 1841. — Clara, f. $\frac{18}{6}$ 1844. — Johan Fredrik, f. $\frac{14}{6}$ 1845.

17. **Per Braun**, son af frälsebonden Swen Persson och Thoa Nilsson, föddes i Öwiinge $\frac{10}{11}$ 1811, blef efter folgång i Christianstad student 1830, prestwigt $\frac{29}{4}$ 1837,

huspred. hos riksdrottsinnan Wachtmeister på Ljungby 1841, innehafware af klockarelägenhet i Isvetofsta 1854, kyrkoherde här $\frac{12}{6}$ 1857, tilltr. 1860.

Gift $\frac{16}{10}$ 1841 m. Anna Sophia Ahström. Barn: Sigrid Petronella f. 1842. Lydia Concordia f. 1849. Frans Joel f. 1851.

Kyrkoherdar i Hörröd och Maglehem.

1. Zacharias. En så benämnd pastor skall varit här 1538.

2. Jonas Gudmundsön prestwigdes 1563 till pastor i "Maglehem oc Höridi", men torde sedan hafwa fått transport till Esweröd; se s. 115.

3. Lauris Olfen war pastor här 1573, afswensom 1584.

4. Swend Andersön förekommer som pastor här 1610, men synes icke hafwa varit här länge derefter. Han war sannolikt född i Göinge härad.

5. Peder Jensen, bördig från Ribe, hade enl. W.B. varit lärare för några små jungfrur hos herr Otto Ugerup. 1649 klagade han öfwer inkomsternas ringhet och begärde tillökning. Han uppgifwes hafwa varit pastor här 1616—1655. Dock torde det sista årtalet wara osäkert. 1620—1649 war han säkert här. Vid biskopsvisitation 1630 war ungdomens konstap hielpelig.

6. Peder Hansen nämnes som prest härstädes i en kapitelbom $\frac{20}{6}$ 1655, men möjligen kunde tillnamnet wara felstirifwet.

7. Jörgen Paveellsön war pastor här $\frac{20}{7}$ 1655 och skall afgått 1657.

8. Jörgen Olfen, son af pastorn i W. Bram Oluf Hansen, blef pastor här $\frac{20}{7}$ 1657 och dog $\frac{20}{7}$ 1667.

9. Hans Hansson From blef prestwigd till pastor här $\frac{20}{6}$ 1667. Om honom förekommer i Rönbecksta samlin-

garna: "Han hade wäl det första året den swårigheten att han i några månader måste afstå pastoratet, emedan en annan genom orätt föregifwande hade utwerkat sig kongl. fullmägt, men blef dock strax efter restituerad". Efter fredslutet 1679 afgaf han en uppsats angående sina inkomster; den begynner så: "O Jesu Nasn! anlangende de gravamina, som er befallt at Opsette hvert Herredh for sig oc huer Sodneprest derudj, da i underdanighed fremstilles af migh underteknadhe som efterfølger"; han uppgifwer att kallet war ringa, att Maglehems soßen, som fört varit god, nu war genom friget utarmad "oc ved ideligh durctogh swædit", och att Hörröds soßen hade blott steril mark. Död i slutet af år 1684 efterlämnande hustru och barn i ganska fattiga wilkor.

10. Petrus Ramelius tillhörde säkert genom sin börd Strengnäs stift, enär han af biskopen verkades C. Lithman $\frac{3}{12}$ 1684 blef anmäld och rekommenderad till befordran i Skåne. Han hade såsom prest wid något regemente kommit hit ned och synes wid nämnde tid hafwa varit bosatt i Hörröd. Följande året erbjöd biskop Hahn honom R. Rörums pastorat, men R. swarade i ett högst ödmjukt bref, dat. Hörröd $\frac{7}{4}$ s. å., att han "erkännande biskopens höggunstiga ihogkommelse war nöjd med sin ringa condition wid regementet och wille låta den vacantien sig gå förbi". I ett annat bref af $\frac{1}{2}$ s. å. tackade han för biskopens anbud af Hörröds pastorat, men, som hospitalspredikanten P. Råhre i Christianstad sökte det, wille han för dennes skull och "för andra widhängande swårigheter afstå från det gunstiga tillträde, som Hans Faderl. Höghörbighet honom nådgunstigt öppna tacktes". Orsaken att R. sålunda affade sig anbuden af befordran war säkert den, att biskopen derwid sästat wilkoret af konsevation, hwilket R. ej kunde uppfylla, emedan, såsom han yttrade i ett bref till prosten N. Hellman, "öfwersten wille ändtligen att han skulle gista sig med Commisariskan". Om öfwersten eller biskopen lyckades att anstifta äktenskap för R., är ej kändt. Han blef pastor i Hörröd och tillträdde detta pastorat 1686. Död 1724. Hans hustru hette Bereta.

11. Andreas Ramelius, brorson till företrädaren och son af en inspektor wid ett tegelbruk i Eskilstuna, föddes

i *Walby* socken i *Södermanland* $\frac{20}{8}$ 1686, upptogs i farbrodrens hus 1698, blef student 1705 och prestwigdes $\frac{20}{8}$ 1709 till tjänstgöring härstädes, blef pastor $\frac{10}{10}$ 1724 och installerades af biskop *Linnerius* 1726. Död $\frac{19}{4}$ 1730. Gift $\frac{20}{10}$ 1709 med *Magdalena Roos*, som öfwerlefde honom och 1740 blef gift med bosthållaren *Gran* wid *Andrarums* alunbruk. Sonen *Johan* blef pastor i *D. Sjungby*. Dottren *Maria* blef gift med fadrens efterträdare. Ännu en dotter wid namn *Jugeborg* omnämnes.

12. *Jacob Neslow*, son af pastorn i *Walby* *Åke Nilsson N.* och född der 1698, blef student 1716, prestwigd $\frac{20}{11}$ 1726 till tjänstgöring i *Walby* och *Ullstorp*, pastor här 1731 och dog $\frac{0}{6}$ 1742. — Hustrun hette *Maria Kamelius*, och deras son *Anders* blef pastor i *Silfåkra*. En annan son wid namn *Zonas*, dog i barndomen.

13. *Lars Rozell*, son af bonden *Jöns Larsson* och *Anna Persdotter* i *Åsteröd* af *N. Rörums* socken och född der $\frac{1}{2}$ 1692, fick sin första undervisning jemte kyrkoh. Lärgårds söner af *A. Renorin*, som sedan blef rektor i *Helsingborg*, dit *N.* följde honom 1708. *N.* blef student 1715, hade derefter kondition hos kyrkoh. *Nobelius* i *Tommarp* samt hos *P. Iwarsson* i *N. Rörum* och *N. Ringius* i *Hör*, blef 1725 kollega wid *Helsingborgs* skola, pastor härstädes $\frac{0}{6}$ 1744. Han erhöll 1749 föreställningar af domkapitlet, dertföre att han, då hans åhörare, hwilka woro missnöjda med att få honom till pastor, offrat mindre än han wäntat, hade utfart i hårda ord och sagt att den, som kunde offra, men ej gjorde det, wore en kyrkotjuf. Man kan förundra sig öfwer att ej strängare näpft följde på en sådan förseelse, under en biskop, som ansågs för en kraftfull man. *N.* war omättligt korpulent; han afled $\frac{17}{2}$ 1751. — Han blef $\frac{21}{12}$ 1736 trolofwad och $\frac{22}{2}$ 1745 gift m. *Elfa Maria Mandorff*, som öfwerlefde honom och med hwilken han hade en son och en dotter.

14. *Andreas Sjöbom*, blef student 1719, kollega wid *Helsingborgs* skola 1735 och prestwigdes 1736, blef pastor här $\frac{20}{2}$ 1752, tilltr. 1753. Han sökte 1768 *Norrhwidginge* pastorat, men uteslöts från förslag, såsom warande uteswad. Död $\frac{0}{4}$ 1770 wid 71 års ålder. — Han war gift 1. m.

Anna Christina Julius, 2. m. Margreta Hilander, en slågtinge till prosten Hilander i Norrhwiddinge, som 1766 anmålde i konsistorium, att komministern Nykiörck (se wid Höja IV. 189) öfvertalat Sjöbohm, hustrun owetande, att ingå ett kontrakt, enligt hwilket Nykiörck skulle blifwa "perpetuus i pastoratet". Barn: Benedikta Jakobina, g. m. äboen Anders Larsson i Hörröd. Botilla Maria. Ulrika Christina.

15. **Petrus Scherström**, född 1716, blef student 1732, prestwigdes $\frac{3}{16}$ 1744 på kallelse till husprest hos en grefwinna Wellingk, som likwäl, sedan han blifwit ordinerad, hwarfen begagnade hans tjänst eller lönte honom, med anledning hwaraf konsistorium $\frac{20}{12}$ 1745 påminte henne om hennes skyldighet att gifwa honom underhåll, tillå han wunne någon befordran. Huruwida påminnelsen något verkade, är ej kändt. S. war öfwer 20 år pastorsadjunkt i Dusby, blef pastor här $\frac{4}{12}$ 1770, tilltr. 1771 och dog $\frac{16}{3}$ 1789. Enligt Elmgrens anteckning war han "en gammal hederlig prestman". Hans hustru Anna Maria Stare skal förut hafwa warit gift med pastorsadjunkten J. D. Stare. Dottren Sara Maria, g. m. kommissarien Mosell, sökte nådår efter fadren; enligt en annan uppgift war hon gift med en frigskommisarie Joh. Wikman.

16. **Pehr Koel**, son af handl. Philips K., föddes i Christianstad 1728, blef prest $\frac{9}{12}$ 1753, magister 1756, war tillförordnad pastor wid östgötha infanteri 1757—62, vice pastor i Tråne 1768—70, i Köpinge flera år, blef pastor här $\frac{18}{12}$ 1789, tilltr. 1790. Död $\frac{24}{2}$ 1791. — Gift m. Dorothea Maria Kingius, prestdotter från Tråne. Barn: Anna Margreta, gift 1807 m. Saphet Borggren, hwilken dog som obefordrad prest. Katrina Maria, g. m. klockaren Hoffman i Hörröd. Ulrika, ogift. Carl Adam, bokhållare. Hening, gesäll.

17. **Erik Johan Angelin**, son af 1:ste stadskommisnistern i Lund Nils A., föddes i Dusby $\frac{16}{6}$ 1739, blef student 1748, magister 1760, prest $\frac{9}{6}$ s. å., antog 1764 kondition hos en kyrkoherde i Wermland samt erhöll permisston med behållen rättighet till tjänstårsberäkning, föreslogs 1785 till

Dusby pastorat, blef pastor här $\frac{24}{5}$ 1792, tilltr. 1794. Död $\frac{11}{4}$ 1808. Han war gift med företrädarens enka D. M. Kingius. Barnlös.

18. Olof Ahlström, troligen prestson från Gæste, blef prestwigd $\frac{11}{12}$ 1773, pastor i Gimbrishamn $\frac{9}{4}$ 1799 och erhöll transport hit $\frac{4}{3}$ 1809, tilltr. 1810. Död $\frac{5}{2}$ 1812 wid 63 års ålder. — Gift $\frac{20}{10}$ 1779 m. Andriette Katrina Bruzelius, dotter af kyrkoh. Johan B. i Böfarp. Sonen Swen, f. 1793, blef student 1813; Johan dog som obefordrad prest och Nils Peter som student.

19. Martin Laurén war son af kyrkoh. L. Frost i Skandör, men tog tillnamn efter sin morbroder och uppfostrare, profsten Laurén i Håslöf. Född i Arrie 1762 blef han student 1776, magister 1781, docens i latin 1785, prestwigd $\frac{10}{5}$ 1791, pastor här $\frac{4}{11}$ 1812, tilltr. 1814. Han saknade ej kunskaper, men war ytterst opraktisk och i umgängeklifwet tafatt. Ett af honom 1794 utgifwet minnestal öfwer en femårig student är bättre befriskt än mängen produkt af den tiden berömda talare; det heter t. ex.: "Din odöbliga ånde har wunnit en fristad, dit bedröfwelsen aldrig hinner. Till din sälla höjd wåga våra bekymmer aldrig nalkas. Glädje och frid regera der utan uppehör. Innesluten i din förlofsares famn har du funnit en sällhet, som af inga skiften störes. Himlarnas Drott har på dig fallkomnat de löften, som af honom i det saliga dopet blifwit dig skänkte" m. m. L. dog $\frac{10}{5}$ 1835. — Gift 1814 med Gertrud Elisabeth Kjellström, d. 1831, dotter af förste landmätaren i St. Kopparbergs län Nils K. och Katrina Eleonora Hult; hon hade förut varit gift 1. m. hofpredikanten Engzell i Östra Torp, 2. m. profsten Callman i Grönby.

20. Nils Peter Müller, son af en stadswaktmästare i Malmö och född der $\frac{19}{11}$ 1792, blef efter skolgång i Malmö student 1811, prestwigdes $\frac{4}{5}$ 1819 och blef pastor här $\frac{10}{2}$ 1837, efter att hafwa varit ensam sökande till pastoratet, som tre gånger anslogs ledigt till ansöknig. Tillträdet steddte s. å. och profstetitel erhöles 1845. Enligt stiftsmatriklarna har han utgifwit åtskilliga öfversättninga från tyska, franska och engelska språken. Död $\frac{10}{12}$ 1854. — Gift $\frac{19}{8}$ 1838 m. Jane

Weggesson, dotter af Thomas W. och Sally Junner i Durham i England.

21. Nils Adolf Landergren, son af prosten Nils L. i Mjellby, föddes derstädes $2^{\circ}/_4$ 1806, gick i Sölvesborgs skola, blef student 1822, prestwigd $^{\circ}/_1$ 1830, innehafvare af flokarelägenheten i Mjellby s. å., erhöll vice pastors titel 1834, förestod Mjellby pastorat 1835—1851, blef pastor här $2^{\circ}/_9$ 1855, tilltr. 1856.

Gift $^{\circ}/_{10}$ 1831 m. Ulrika E. Rönström, hvars fader var fältkamrer Thomas R. Barn: Nils Ludwig Victor, f. $2^{\circ}/_7$ 1832; färgare. Thomas Kolph Tycho, f. $2^{\circ}/_4$ 1834; student. Anna Gustawa Dorothea, f. $^{\circ}/_7$ 1837. Nils Axel Seth, f. $30^{\circ}/_4$ 1839. Carl Ernst Olof och Ulrika Maria Wilhelmina, f. $2^{\circ}/_3$ 1841. Thomasine Lydia Georgina, f. $1^{\circ}/_4$ 1843. Augusta Ester Elisabeth och Ida Emilia Sigismunda, f. $^{\circ}/_2$ 1845. Lovisa Oliva Seraphia och Thelka Rachel Aurora, f. $17^{\circ}/_6$ 1847. Sophie Wendtze Emilie, f. $24^{\circ}/_8$ 1849. Christian Fredrik Theodor f. $17^{\circ}/_4$ 1852.

Kyrkoherdar i Widtsköfle och Degeberga.

På 1400-talet låra dessa socknar haft hwardera sin prest, men detta förhållande synes icke hafwa egt rum 1584. Henrik Brade erhöll 1568 för sig och sina arfwingar, som bo på Widtsköfle, patronrätt till Widtsköfle kyrka, med skyldighet att "hålla en god, gudsruffig och lärd prest".

1. Petrus de Ahus, Presbyter de Witthschöfle, skänkte 1348 åt ärkebiskopen i Lund en gård i Håglinge och en i Ölmedstorp.

2. Jens Fatherson förekommer som prest här 1417.

3. Jep i Widtsköwelt nämnes samtidsigt med 4. Jens Holgeresen i Deieberg 1491.

5. Hans Ipsen,

6. Göde Person och

7. **Christen Nilsson** nämnes som pastor här, men utan tidsuppgift. Måhända äro de två sistnämndes tillnamn oriktiga, och personerna desamme som förekomma under nr:is 8 och 9.

8. **Gedeon Lauretz** var pastor här 1584 enligt det årets hyllningsakter, säkert redan 1573. Sonen **Jöns** var proft i Rastunda.

9. **Christen Michelson** var här 1610 enligt hyllningsakterna för detta år. **B.B.** nämner också en herr **Christen** som pastor här.

10. **Hans Adriansen Gde** förekommer som pastor här 1624 och hade troligen då icke länge varit det. Vid biskopsvisitationer 1631 och 35 befanns han föda sitt fall försvarligt. Han måste 1645 vid swensarnas anfall fly till **Christiansstad**; de fordrade "nogle snes daler" af honom. 1646 var han proft i **Gärs härad**, men hade 1648 lämnat denna besättning åt en vikarie. Hans dödsår är ej uppgifvet.

11. **Christen Lauridsen Klim** prestwigdes till pastor här $27/5$ 1650 och nämnes 1652 i en kapitelböni såsom prest härstädes. 1680 var han tjänstförrättande häradsproft, men utnämndes först $26/3$ 1681; det var väl af medlidande med den gamle mannen, som biskopen lät honom få hedren att heta proft, oaktadt han ej kunde vara synnerligt verksam för uniformiteten. Död 1682. — Gift m. **Elisa Jakobsdotter**, som blef konserverad af efterträdaren.

12. **Hans Jakobson**, som fått namnen **Solosanus** och **Wittberg**, hwilka han dock icke sjelf brukade, erhöi rättighet att, ehuru ej född i **Swerige**, der söka och emottaga befordran samt blef $24/4$ 1682, i anseende till företrädarens swaghet och oförmögenhet att ämbetet bestrida, kallad af **Kiell Barnekow** till medhjelpare härstädes med tillförsäkrän om succession till pastoratet. **S. å.** prestwigdes han $20/8$ till ordinarie pastor och gifte sig $19/9$ 1683 med företrädarens enka **Elisa Jakobsdotter**. Död $13/1$ 1711.

13. **Laurentius Hartwig Kawe**, son af inspektoren **Lewin K.** på **Krageholm**, blef prestwigd $10/12$ 1708 till tjänstgöring i **Häslöf**, pastor i **Skärby** 1710 och erhöi transport hit 1712, blef proft i häradet 1748 (jfr. wid **Köpinge S.**

Wandorffs biographi), säkert för sin höga ålders skull, men måste 1754 lämna utöfningen af prostämbetet. Han war en rik man och uppgifves hafwa blifwit 90 år gammal. Död 1770. — Gift m. Christina Blangius, enka efter prosten Widbingh i Dypmanna. De hade en son, med hwilken namnet Rawe utdog.

14. **Christian Hagerman**, son af stallmästaren Jöns H. och Sara Filenius, föddes på Widviksle 1729, blef magister 1754, prestwigdes 1755 $\frac{30}{8}$ till husprest hos grefwe G. Hamilton, blef sedan pastor wid södra skånska kawalleriet, pastor här 1773 $\frac{24}{8}$, titulär prost 1783, häradsprost 1791, affade sig prosttjensten 1795 och pastoratet 1805 samt dog $\frac{29}{12}$ 1808. — Gift $\frac{26}{8}$ 1767 m. Anna Helena Utterbom, f. $\frac{24}{10}$ 1742, dotter af prosten Maurits U. i Ulstorp. Barn: Carl, major wid skånska dragonregementet. Gustaf, handlande i Ystad. Jonas Philip, bankir i Paris. Anders, döfstum. Kjell, handlande i Ystad. Sara, g. m. handlanden Gram i Christianstad. Christina, g. m. handlanden Dittmer i Stralsund. Hedwig, g. m. med. dokt. Ulfberg. Sophia Amalia, g. m. fadrens efterträdare.

15. **Olof Gottfrid Förster**, son af prosten Hans H. och född i Klinta $\frac{25}{6}$ 1770, blef student 1783, phil. mag. 1790, prestwigd $\frac{26}{10}$ 1794, pastor här i företrädarens lifotid $\frac{13}{7}$ 1805, honorarieprost 1812, riksdagsman 1823. Död $\frac{17}{4}$ 1823. Han omtalas såsom en man med godt hufwud och en angenäm umgängesmenniska. — Gift $\frac{2}{11}$ 1802 m. företrädarens dotter Sophia Amalia Hagerman. Barn: Hans Christian, f. och d. 1803. — Amalia Elisabeth Helena, g. m. efterträdaren.

16. **Per Olof Olin**, bondefson från Linneryd af Wejsjö stift och född der $\frac{10}{7}$ 1786, genomgick Wejsjö skola och gymnasium, blef student 1809, prestwigd $\frac{16}{10}$ 1822, phil. mag. "wid promotion i Lyffland 1819, hwilken grad s. å. blef legitimerad" (Lunds stifts matr. 1854), pastor här $\frac{10}{6}$ 1825, tilltr. 1826, titulär prost 1839. Död $\frac{30}{8}$ 1856. Gift $\frac{11}{6}$ 1826 m. Amalia Elisabeth Helena Förster, f. 1806. Barn: Olof Gottfrid, f. 1827, phil. mag.

17. **Carl Wilhelm Liedholm**, son af handlanden R. O. Liedholm och E. B. Nooth, föddes i Wimmerby $10/11$ 1822, blef student 1840, prestwigd $20/6$ 1849 till huspredikant hos grefve T. Thott på Ekabersjö, erhöll jus indigenatus i Lunds stift 1854, förordnades att förestå 2:dra stadskommissionäreturen i Malmö s. å., blef pastor wid stånks dragonregementet 1855, pastor här $11/2$ 1857, tilltr. 1858.

Gift 1856 m. **Hilda Gleerup**, dotter af bokhandlaren Chr. Wilh. G. i Lund och des hustru E. Ståck. Barn: **Hilda Emerentia Cathrina**, f. 1857.

Kyrkoherdar i Köpinge och Lyngsjö.

1. **Jens Lund** var prest här 1431.
2. **Niels Andersen** i Köpinge nämnes som "Degen" i Öars härad 1491.
3. **Jacob Swendsön** var pastor här 1573; äfvensom 1584. En wid namn Jacob Nielsen prestwigdes 1573 $2/3$ till hans biträde.
4. **Suendt Jacobsön** förekommer som pastor här rådes 1610 och synes hafwa afgått ej långt derefter.
5. **Mats Jensen** nämnes som pastor här 1618 och 1624. B.B. nämner en pastor med namnet Mats, hwilken varit informator hos Otto Lott. Wid visitation 1618 befanns ungdomen mål underwisad.
6. **Mats Christensen** var pastor här 1628, då han var närvarande wid Christianstads kyrkas inwigning. Han lefde ännu 1633, troligen till 1639. Wid biskopsvisitacion 1631 woro nattwardsbarnen flåligen kunnige, och 1635 kunde de katechesen förträffligt. Herr Mats hade följande barn: **Christen**, prost i Sölweborg. **Ove**, past. i Hjerås. **Christina**, g. m. efterträdaren.
7. **Casten Söffrenson Fundanus** 1639—1644; se ofwan p. 5.
8. **Jonas Knudson Höyholtz**, bördig från Halland, blef pastor här $2/6$ 1644. Han erhöll 1646 brandstods-

hjälp berföre att hans prestgård blifwit uppbränd af swenstarna. Han förekommer som pastor 1655 och uppgifwes hafwa dött 1658. Efter honom skall en Helsingörsko wid namn Jörgen Hansen varit i fråga till detta pastorat.

9. **Tue Lauritzøn Swaling** prestwigdes $\frac{20}{5}$ 1659 till verbi divini minister härstädes; om denna titulatur antyder att han icke strax blifwit ordinarie pastor, så har han troligen snart derefter blifwit det. Död $\frac{2}{10}$ 1681. — Gift m. Agatha Johansdotter Claudia. Hon intygade $\frac{10}{11}$ 1681 att ingen försummelse af ämbetsgöromål egt rum under frigeåren. Sönerna Jonas och Johan blefwo pastorer, den förre i Esphult och den sednare i W. Bram. Enkan blef konferverad af efterträdaren.

10. **Petrus Wandkifw**, son af kyrkoh. Nils Olsson i Wandkifwa och född der $\frac{6}{3}$ 1649, sattes i skola i Christianstad 1663 och i Lund 1665, blef student i Greifswald 1667, återkom 1669 till Skåne och antog kondition hos kyrkoh. Måns Persson i Finja. 1674 $\frac{18}{12}$ prestwigdes han till pastor i Tråne samt förlovades $\frac{29}{12}$ s. å. med den gamle ännu lefwande profsten Claus Marqworzens dotter Anna och hade bröllop med henne $\frac{9}{2}$ 1675. Straxt derefter förmärkte han henne wara efter den tidens euphemistiska uttrycksfätt "sjuklig" eller som konsistoriinotarien Winslow brukade skrifa "schwangeradt", och då han, som efter en längre tids wistande uppe i landet kommit till Skåne i förutgångne December månad, wist sig icke dertill hafwa någon skuld, så afhöll han sig från umgänge med henne och anmälde saken hos tillf. häradsprofsten; inför denne bedyrade Anna "wels med krotodyswelstärar, wels med heroiskt comportemente", att hon nog skulle "gå sin tid ut" o. s. w. Men redan $\frac{15}{7}$ s. å. framfödde hon "en fullkommen son medh håår, naglar och glla requisita efter Guds skapelse af första begynnelsen"; hennes fader döpte straxt barnet hemma i prestgården. På det att det skulle anses för ofullgånget och hållas för herr Pers "listlige och fiödelige barn", afklippte modren håret, "bortstal så Guds wackra och prydelige skapelse, som är håret, och bar ett skallot hufwud inför det heliga döwrens sacramente". Herr Per lät sig dock icke härmed nöja; han hade sig "af den hel. skrift nogsamant bekant, huru lång

den tid är, som bör förlöpa ifrån det en qwinna eller Dame gifwit sig uti mans wåld och Veneris speel och tills hon söder barn" *), och anlagade därför sin bedrägliga hustru inför häradsrätten. En wid namn Jöns Gullberg, sedan stadskommittister i Carlshamn, blef nära nog förwunnen till att hafwa warit hennes förförare, och W. blef ändtligen 1681 från henne lagligen skild. Andå till sistnämnde år åtnjöt hon en del af de inkomster, hwilka tillkommo W. såsom pastor i Tråne, och ehuru i två instanser dömd skyldig, understod hon sig likwål påståfden s. å. "i hela menighetens närvaro och åsyn och utan communication af någon ordre at stiga up till altaret och dekla offret, som då war fallet wed presten", hwilket biskopen ^{23/8} anmålde hos generalguvernören, emedan det "syntes helt förargeligt och skulle föda af sig åtskilliga onda consequentier". Förmodligen ansågs det billigt, att W. transporterades till annan lägenhet till godtgörelse af hans lidande för den "stemma qwinnans och otuftiga qwinspersonens skull", såsom fru Christina Ulfeld uttrycker sig i bref till biskopen. Ebbe Ulfeld kallade ^{7/10} 1681 Hans Winsted (se L. 298) till pastor i Rödvinge, med tillkännagifwande att, i fall denne wore på annat wis accomoderad, fölle hans votum på hr Peder Wankiw. I början af följande året utnämndes W. till pastor härstädes; biskopen bad ^{23/8} prosten Nissenius i Ljungby, som synes hafwa warit beslågad med prestenkan härstädes, att han wille "disponera henne till att emottåga herr Peder, utan præntention på nådåhret, såsom den till hwilken hon en särdeles confidenc droge"; de woro förmodligen trolofwade. W. hitflyttade s. å. men bestinnes hafwa aflagt ämbetsed ^{9/1} 1684. Död ^{25/4} 1707. — Gift 1. ^{9/2} 1675 m. Anna Clausdotter Helmer från Tråne; hennes öden, sedan hon 1681 blifwit skild från W., äro ofända. 2. m. Agatha Johansdotter, enfa efter företrädaren härstädes. 3. 1693 m. Hedwig Norager, dotter af prosten P. Rasmusson i Mellby. Barn: Petrus, kyrkoh. i Reng. — Nils, kyrkoh. i Lösen. — Jöns, s. 1700, d. 1774, kamrer i banken. — Olof, kyrkoinspektör. — Anna Cecilia, g. m. kyrkoh. A. Gemzeus i Önefstad.

*) De citerade orden äro hemtade ur rättegångshandlingar i målet.

11. **Priddbjörn Blanxius**, andra sonen af profsten Lars B. i Österslöv och född der $21/10$ 1678, utmärkte sig redan som barn genom "betymerlig qwickhet" och gjorde under enstild handledning i föräldrarhuset så goda framsteg, att han wid 14 års ålder blef student; en norsk student Jakob Schimpt wårderade han alltid såsom en god lärare. Som student gjorde B. sig känd för goda kunskaper, höll flera offentliga orationer och blef 1700 philosophica kandidat. 1702 blef han rektor wid Christianstads skola, hwilken under hans styrelse författades i ett blomstrande tillstånd. Wid prestmöte war han opponens 1703, respondens 1710, vice præses 1714 och ordinarie præses 1718. Han blef magister 1706, begärdes af många till pastor i Christianstad 1707, blef pastor här $14/6$ f. å. och prestwigdes $11/6$ f. å. "Willig att tjena Gud in nobiliore loco, om Gud så sticade", sökte han 1716 Carlshamns pastorat, ehuru han förklarade sig wara nöjd med det pastorat han redan hade. 1718 war han åter i fråga till att blifwa pastor i Christianstad, dock utan att hufvudsakligen gjort ansökning, och blef efter erhållen enhälligt kallelse prost i Öars härads $30/12$ f. å. Under sina sista 10 år led han mycket af hypochondri, störbjugg och gift, för hwilka åkommor han drack brunn wid Ramlösa. 1739 $4/6$ under ett häftigt åskväder "befallte han sin själ skapatens gömmor", såsom det heter i personalierna, hwilka äro bifogade: biskop Carl Waples lifypredikan öfwer honom. — Gift 1. $28/10$ 1702 m. Ingeborg Heltman, f. 1684, död $8/6$ 1729, dotter af profsten Anders H. i Christianstad. I detta äktenkap föddes 2 söner och 12 döttrar, af hwilka en son och tre döttrar öfwerlefde fadren. Dottren Petronella war gift m. profsten Lyckå i Stoby och Hedwig, f. 1723, d. 1775, m. rådmannen och postmästaren Segerwall i Malmö. 2. $10/1$ 1730 m. Anna Christina Petreus, som barnlös öfwerlefde honom och blef gift med profsten S. Lacander i Östad; hennes fader war past. i Tranås.

Bland de tre bröderna Blanxius war Priddbjörn den lärdaaste och, som det will synas, jemngod med de andra i redlighet och praktiskt duglighet; utan twifwel war han på sin tid i kunskaper, redbarhet och rättsskaffenshet en bland de utmärktaste medlemmarna af stiftets prästerkap. Carl Waple, som ej

i lifpredikningar plågade flösa med loford, yttrar om B.: "Herren hade med rund hand tilldelat honom både naturens förmoner och de säfallade lyckans gåfwor. Han hade begäfwat honom med ogemnen qwickhet och naturlig färdighet att både lätt fatta och moget estersinna sådana mål, som fordra djup eftertanka. Han hade satt honom i heder och anseende, bestårt honom tillräcklig del af sina timliga gåfwor och wälsignat hans menlösa anslag och lofwärda företagande med önskelig framgång" m. m. Predikanten dröstar och intyga, att B. "fört många till Guds sanna kännedom". Uti en af B. utgifwen lifpredikan framhålles mycket lifligt läran om Christi försoning, och presters årliga wandel påyrkas så allwarligt, att han synes lätt kunnat ådraga sig mistankar för pietism i de tider, då orthodoxerna höllo så hårdt på läran om ministerium irrogenitorum såsom ej förkastligt. För presters renlesnad kämpade B. ej blott i lära, utan också i gerning; han befinnes hafwa uppsatt den (i del. 3. s. 142 anförda) strift, hwarigenom stiftets presterskap wid prestmöte 1727 yrkade att kyrkoh. i Grenninge C. G. rättfärdiga kärnsinnighet måtte lagligen åtalas. S. å. föreflog B. att, emedan "många religiösa traktater, de flesta icke renlärige, utkommo och med begärlighet lästes, borde synodaldisputationerna på swenska utgifwas och sålunda fanaticorum, hwilkas antal dagligen ökades, willfarelser upptäckas och nerveust refuterats samt trons artiklar fullkomligen förklarats och försvaras". Då en deputation för kyrkolagens öfwerseende 1724 skulle tillsättas, föreflog Lundes domkapitel Blanzius till ledamot i densamma (Ifr. I. 141). Ur hans ofwannämnda lifpredikan må ett stilprof anföras. "Den som har Jesum i sitt hjerta, han har all Jesu förtjenst och allt det Jesus eger; han kan säga: min wån Jesus är min, för mig är Jesus född, för mig är han omskuren, för mig är han död, för mig är han uppståndnen, för mig är han till himmelen faren. Allt det min wån Jesus tillhör, det är mitt. Jesu fader är min fader, Jesu rättfärdighet min rättfärdighet, Jesu uppståndelse min uppståndelse, Jesu lif mitt lif. — Med trona tager hon till sig Jesu födelse, rättfärdighet, lidelse, död och himlafärd. Det är hennes liljor, fiolet, rosor, lawenbel och balsam. Dem sammanfattar hon, deraf

göt hon sig en hjertsyrkande kryddqwast och hänger den mellan sina bröst, i sitt hjerta och tröstar sig dermed i sin swaghet" o. s. w.

12. Johan Mandorff, son af kyrkoh. Hans Hansson i Finja, blef prestwigt $\frac{2}{6}$ 1717 till tjenstgöring wid ett regemente och war då filosof. kandidat. Han utnämndes $\frac{1}{4}$ 1721 till pastor i Harlösa, dock så att han, om något annat lämpligt pastorat blefwe ledigt, skulle dit förflyttas; han blef $\frac{27}{6}$ s. å. pastor i Espö, som den tiden ansågs sämre än Harlösa, men skall hafwa fått tillförsäkran om transport derifrån wid tillfälle. Anledningen till hans flyttning från Harlösa war troligen att han såsom gift eller förlofwad ej kunde gifta sig med någon af förra presthuset der. Wid prestmöte 1727 war han respondens. 1740 blef han pastor härstädes, tilltr. 1741. S. å. begärde han att få prostefullmägt, som dock ej bewilljades. 1748 wille han blifwa häradsprost, och då han wid utnämningen blifwit förbigången, stref han till biskop Benzelius, att han "emot allas förmodan och icke utan förundran ej blifwit hedrad med häradspräposituren, hwilken profsten Rawe berättat wara sig påtvingen, ehuru denne, som förra voteringen utwisade, otwungen gifwit tillkänna sig wara dertill otjenlig och wid sista voteringen till följe deraf blifwit af häradets presterfkap för otjenlig förklarad, hwarföre allas åtlöje deröfwer hördes" m. m. Med anledning af denna Beswelse infälades M. för domkapitlet. Prostetitel erhöles sedermera. Han lærer warit en i praktiska wärf användbar man, war riksdagsman 1747 och ledamot i kommissionen för Christianstads fastningsbyggnad. Prestgården afbrann 1752. Död $\frac{10}{4}$ 1768. — Gift 1. m. Hedwig Maria Kening. Barn: Anna Patricia, g. m. kyrkoh. F. Kaaf i Espö. — Maria Sophia, g. m. L. Bergling, past. Gylle. — Hans, f. $\frac{1}{6}$ 1724. — Abraham, f. $\frac{16}{6}$ 1725. — Isak f. $\frac{2}{6}$ 1726. — Jakob, f. $\frac{17}{1}$ 1728. — Ulrika, f. $\frac{24}{6}$ 1729. — Ulrik, f. $\frac{12}{2}$ 1732; profsten Rawe anmälde 1749, att han hade mycket swag christendomskunskap och ej ännu blifwit admitterad till nattwarden. 2. m. Anna Sophia Hoffgard; med henne hade M. två barn, af hwilka Elsa Sophia war gift med Th. Thomæus, se pag. 87.

13. **Zacharias Aron Kihlgren**, son af Per Arons-son K. (se II. 333.) och född i Wå $16/11$ 1713, fattes i skola i Gimbrikshamn 1720 och i Ystad 1725, blef student 1731, informator hos öfverflöjtnant Trolle på Trolleås 1736 och åtnjöt i denna egenkap 150 plåtar i årlig lön samt erhöå wid flyttningen derifrån en gåfwa af 1000 plåtar. 1741 blef han magister, docens i filosof. fakulteten 1743, gaf undervisning i historia och romersk wåktallighet, blef rektor wid Christianstads skola 1747 $19/8$, prestwålgdes $2/5$ 1751, blef pastor i Hårlösa $7/5$ 1752 och höå oration wid prestmôte 1757. 1763 sökte han Åusås pastorat, men utestöts af domkapitlet från förslag på den grund att han wid ett tillfälle "ådagalagt ett oanständigt och lastbart förhååande"; han anförde deröfwer beswår hos K. M., hwilka icke wunno något afseende. Wid 1765 års riksdag kom saken under rikkens stånders ståndskååande, och då hans af domkapitlet på ömförmååde ståt rubricerade förseelse endast bestod i ett "förhååande, i det han, wid ett tillfälle om några af honom låntagne penningars återbetååande inom wåsk tid, sig wåååå på ett wåååå wååååå ståt förbundit, och det icke fullgjort", så förklarades domkapitlet hafwa saknat stål till att utestååa honom från förslåået. Han erhöå transport hit $24/10$ 1769, blef titulår prost 1771 och hårådsprost $23/6$ 1779; sistnåånde besattning hade han 1789 låånnat åt prosten Hagerman. Död $2/8$ 1791. — Gift 1748 med Susanna Chorin, dotter af förste ståndskomministern M. Chorin i Lund. Barn: Maria Magdalena, g. m. fadrens eftertrååare P. Stewenius och N. J. Sundius. — Fredrika Lovisa, f. 1751, g. m. öfwerkrigskommisarien Falkman. — Per, revisionssekreterare. — Magnus Gabriel, öfwerkommisarie wid amiralitetet. — Samuel, justitiarie wid amiralitetet.

K. har utgifwit åstillaåa tillståålighetsverser, personaller öfwer M. Ramel på Maltesholm och en lifpredikan, i hwilken han polemiserar mot "philosophiska moralister och naturalistiska sedelårare, hwilka beklåågligen nu, ååstönt i en så uplyst Christenhet, lifwål på Christna Theatern i sådan myckenhet och med så stort ordepråå, under åstillaåe namn rusa in".

14. **Anders Krook**, son af kyrkoh. Johan K. i Hoby

wid Lund, föddes $26/10$ 1760, blef student 1777, prestwigdes $23/12$ 1783 och utnämndes till pastor härstädes $22/6$ 1792 efter att hafwa blifwit kallad till 4:de profspredikant, hwilket domkapitlet, ehuru han ej war jemngod med de föreslagne i meriter, biföll på den grund bland andra, att han "tillfännagifwit det wara sitt oryggliga beslut att konservera huset". Pastoratet tillträdtes 1793, men husets konsevation blef icke af. K. blef häradsprost 1798, tog affed från denna besattning 1814 och dog $10/6$ 1822. Han war gift med Laurentia Risberg, b. 1858, 81 år gammal, dotter af assessor K. på Hernestad. Sonen Frans är rådman i Christianstad. Dottren Sophia blef g. m. efterträdaren.

15. **Christian Roth**, son af akademiräntmästaren Roth i Lund och född der $29/8$ 1785, blef student 1802, prestwigd $21/12$ 1809, magister 1811, kollega wid Helsingborgs skola 1821, titulär f. gl. hofspredikant 1823, pastor här $14/1$ 1824, titulär prost 1834. Död $22/11$ 1839. — Gift 1. m. företrädarens dotter Sophia Krook. 2. m. Wilhelmina Liljeströma. Barn: Elise, g. m. kyrkoherden S. Roth i Ålstorp. — Sophia. — Carl Dawid Emanuel.

16. **Pehr Johan Böllin**, son af bonden Jon Andersson och Ingegerd Hemmingsdotter, föddes i Dusby $22/8$ 1796, genomgick Wezjö skola och gymnasium, blef student 1818, phil. mag. 1820, kollega wid Christianstads skola s. Å., prestwigd $10/12$ 1830, rektor wid nämnda skola 1832, pastor här $24/12$ 1840, tilltr. 1843, erhöll prostetitel 1849.

Gift 1835 m. Carolina Nilsson, dotter af pastorsadjunkten Swen Nilsson. Barn: Fredrika, f. 1836. — Sigrid Göthilda, f. 1841. — Dawid. — Arwid f. 1846. — Jon Theodor, f. 1849.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Åsum och Stepparslöf.

1. **Johannes Johannis** nämnes som pastor här 1561 och 1573.

2. **Axill Erichsen** var pastor här 1584 och 1587.

3. **Christian Noviomagus** förekommer som pastor härstädes 1602 och blef 1608 flottsprest på Fredriksborg; till ersättning för de kostnader, som han nedlagt på prestgårdens byggnad i Åsum, fick han åtnjuta inkomsten af pastoratet i två år efter sin flyttning, enl. k:gl. br. $29/7$ 1608. Han nämnes magister och var troligen fader till kyrkoh. Jakob R. i Engelholm. 1)

4. **Friderich Christophersson Knopff**, troligen son af Fredrik II:s hofpredikant Christopher Hieronymi R., förekommer som pastor här 1610 och 1621. Vid biskopsvisitation 1618 predikade han förträffligt, men ungdomen befunns vara dåligt underwisad; detta sednare synes ej owänadt, då flokaren war underlärare wid Christianstads skola och således ej mycket sysselsatte sig med att underwisa barnen i Åsum. R. nämnes också magister.

5. **Jörgen Jacobsen** nämnes som magister och pastor här 1624 och war 1628 närvarande wid kyrkoinsigneringen i Christianstad, öfwer hwilken han författat en latinssång. Biskop Winstrup har på en predikan, stänkt åt måster Jörgen, kallat honom amicus et frater in Christo conjunctissimus. 1630 blef han prost i Gårds härads och dog 1642. Hans enka Inger Olufsdotter blef gift med estertrådaren.

6. **Mogens Hansson** prestwigdes $7/12$ 1642 till pastor här. Han motarbetades af läns-mannen Henrik Hwitfeld, enligt k:gl. br. $14/6$ 1643, genom hwilket biskopen anbefalldes att till pastorsämbetets bestridande insätta den person som Jörgen Wind ditsände. Mogens Hansson gjorde samma år ansöknig om att få Wå socken till annex i stället för Skepparslöf, som ansågs lämpligare böra höra till Årslöf; Wå låg honom "flug nermere" och till Skepparslöf war, "synderlig om vinteren oc naar meget Vand, Sne eller Tisbruder, saa besuerlig Weig, saa mand med stor fare derimellom maa reise"; R. W. infordrade $19/12$ 1643 Ebbe Ulfelds och biskopens utlåtande här om, hwilket blef tillstyrkande; ansöknigen bifölls dock icke. Bönderna i Åsheim (så stref man den tiden pastoratets namn) wille 1644 ej erlægga helgonstylden till pastor, hwarom ransakades wid landsting och herres-

dag; bönderna dömdes att betala helgonstylden. Mogens Hansson måste lifasom de flesta präster på orten fly till Christianstads fästning 1645, då svensklarna uppbrände prestgården. Död 1651. Han var gift med företrädarens enka, som lätit uppsätta ett epitaphium öfver sina båda män i Åsums kyrka.

7. **Bernhardus Delreich** eller **Berentz Ulrich** (han brukade den sednare namnteckningen 1655, men i sednare åren den förra) *) var son af en handlande i Hamburg Johan D., som sedan flyttade till Köpenhamn, bitfallad af Christian IV för att öfvertaga ledningen af isländska handelskompagniet. Under det denne Johan Delreich tillfälligtvis wistades i Holstein, jemte sin hustru Elisabeth von Essen, blef deras son Bernhard född i Itzehoe $\frac{3}{4}$ 1626. Vid 14 års ålder blef han student i Köpenhamn och gjorde sig tidigt känd såsom ej blott ganska wäl underbyggd i philologi, philosophi och theologi, utan och såsom en wäldig disputator och en färdiges wäl begäfwad predikant. En offentlig oration som han höll 1643 i konungens närvaro wäckte dennes synnerliga uppmärksamhet, och 1644, alltså blott 18 år gammal, erhöll D. förordnande att predika i tyfka kyrkan i Köpenhamn under pastorswakans. 1646 blef han magister i Rostock och 1647 extraord. professor i grekiska wid akademien i Sorö. 1648 företog han en långre utlandsresa till Tyskland, Holland och Frankrike; i Leyden uppehöll han sig en långre tid och gjorde der många lärda bekantskaper. Återkommen till fäderneslandet kallades han 1651 af statssekreteraren F. Ornesled till pastor härstädes och prestwigdes dertill af biskop Winstrup i Hannas kyrka $\frac{2}{3}$ s. å. Förmodligen har D. presenterat sin kallelse för biskopen under det denne befann sig i visitationsärende i Ingelstads härads, och ordinationen har dertföre förfiggått i nämnde kyrka, der detta härads prästerskap

*) Det mesta af denna biographi är hemtadt ur B. Delreichs och B. Winstrups biographier uti biogr. lexikon samt ur ett på Lunds univ. bibliotek förwaradt manuscript, som, ehuru utan underskrift och datum, dock påtagligen är af Delreich författadt omkring 1670; men troligen utgör det en copia, och icke original.

plågade hålla sina sammanträden. Biskopen installerade sedan D. i Åsum s. å. D., som förut predikat för kungen och det stundom på latiniska språket, visade sig icke sakna duglighet att vara landtprest och vann sina åhörare stora tillgifvenhet. För barnundervisning och fattigvård var han mycket verksam, lät på egen bekostnad pryda kyrkorna och satte prestgården i godt skick. Med egna uppoffringar lindrade han sina åhörare tunga af pålagor och inqvarteringar. 1664 var han riksdagsman för Lunds stift. Han blef i Stockholm bemärkt såsom predikant och utnämndes till enkedrottningens hofpredikant och confessionarius, med bibehållande af Åsums pastorat. Hans anställning wid hofvet gaf honom ökade tillfällen till bekantskap med den tidens inslytelserika män. Då han 21 Sönd. e. Trin. 1665 var till middag hos grefwe Magnus Gabriel DeLaGardie, föll talet på "de stånste presters erudition", hvarwid D. yttrade att det wore att befara, det barbaries i Skåne återkomme, enär landets barn ej mera tillåtos resa till Köpenhamns universitet och så egde råd och lägenhet att resa till Upsala; till Grefswald kunde de snarare begifwa sig, men, då man der promiscue admitterade till de position, torde många i förtid ränna ifrån scholarne och der söka libertatem academicam, men göra föga framsteg i studier. Med anledning häraf yttrade DeLaGardie, att för brist på medel kunde förmodligen den af Carl X Gustaf hytta planen, att i Lund inrätta en akademi, icke blifwa verkställd. D. genmålde, att Gud wäl kunde uppväcka den som gäfwes förslag på nödige medel för en akademis grundläggning och underhåll i Skåne. Derpå anmodades han, att sjelf ett sådant förslag skriftligen afgifwa, hvilket han lofwade. Men då han sedan betänkte, hvilket onus han oförtdänkt öfwer sig dragit, wardt han ganska melancholisk, men fattade dock mod och stred till utförande af sitt werk. Han stref om ärendet till biskop Winstrop och till sin swäger, med. doktorn Christian Fosß, förmodandes sig skola få god assistance af biskopen, som förut gillat och underhödt K. Carl Gustafs uppsåt att förse de eröfrade provinserna med en högre läroanstalt. I dessa bref yttrade D., att han hoppades snart kunna till W. nedföra en fullmagt på procanzlersämbetet wid det tilltänkte uni-

verstitet. Men der han wäntat sig assistence fick han i stället "spotte och skimptachtige ord"; biskopen sade, att den war galen, som trodde att de swenske skulle så fawera litteris, att de wille stifra en academia i Skåne o. s. w. Afundsjuka mot Detreich torde wäl warit orsaken till biskopens förändrade beteende med afseende på frågan om stiftelsen af ett universitet i Skåne. Emedlertid uppsatte Detreich sitt förslag, som wann höggunstigt bifall, och det dröjde ej länge förrän ett regeringsbeslut om Lunds universitets stiftelse war fattadt och D. utnämnd till theologiæ professor primarius. Den tiden troddes, att Winstrup skulle blifwa affatt från sitt biskopsäm- bete och att Terserus eller någon annan skulle blifwa biskop i hans ställe och tillika procanzler wid det nya universitetet. Men julafton 1665, då D. war sysselsatt med beredelsen till sin juldagspredikan, erhöll han oförmodadt procanzlersfullmagten sig tillsänd. Han fortsatte oförtrutet sina bemödanden för universitetets grundläggning och ordnande, derwid ej sparande egna uppoffringar, så att han satte sig sjelf "i största giäld och laborint." Enligt Döbelns uppgift i Hist. Acad. Lund. war han professor honorarius, men den motsäges af D:s egen uppgift, att han blifwit utnämnd till prof. primarius. Han innehade också Ståswie prebendepastorat. Att han warit prost i Torna härab, såsom Westén (Sw. Hofelerciets hist.) yttrar, finnes icke bestrift af handlingar i Lunds domkapitels archiv; ej heller upplysa derwarande handlingar, att han deltagit i stiftsstyrelsen på annat sätt, än att han i egenkap af kanik warit medlem af Lunds kapitel, hwilket före inrättandet af det ecclesiastiska konsistorium (1671) war domstol i äkten- skapsmål: men då domkapitels archiv innehåller söga för de år, under hwilka D. kunnat deltaga i stiftsstyrelsen, så kan man icke, med anledning af att inga upplysningar der kunna winnas derom, betwisla den uti det citerade manuscriptet före- kommande uppgiften, att D. såsom "assessor Consistorii reg- gius" af regeringen blifwit anbefald "att tillse huru här i landet tillgår i geistlige saker." Hans akademiska werksamhet som föreläsare och disputator war icke den hufwudsakliga; den torde isynnerhet hafwa affett wedertläggningen af de för- klenliga omdömen om hans lärdom, hwilka biskop Winstrup

behagat yttra. D. förklarar i den förutnämnda uppsatsen att, om han icke kunde skrifwa och tala latin bättre än Winstrup, så wore han icke wärd att admitteras till gradum magisterii, och att, om han icke kunde sin theologiam exegeticam lika wäl, och theologiam polemicam samt historiam ecclesiasticam bättre än Winstrup, så wore han owärdig att heta doctor. Deremot war D:s akademiska werksamhet såsom ordnande och styrande hela werket, äfwen de ekonomiska angelägenheterna, ganska wigtig. Hans redlighet och kärlek för lärosätet samt hans administrativa kraft och talang kunde ej förnekas, men deremot lærer han, i likhet med flera öfwerlägsna personligheter, haft anlag för att blifwa despot och derigenom stött en och annan. Dock är utan twifwel den egenliga anledningen till hans beslut, att draga sig ifrån akademien, att söka i de obehag, som biskop Winstrup beredde honom. D. yttrade sjelf att "om Satan af helwetet beslitat sig på att honom förtala, kunde han aldrig gjort det wärre än Winstrup." Han måste 1669 af den akademiska senaten begära ett intyg angående de rykten ~~W. utspråk~~, att han "utträdde professorer som Schlarvar"; att han förde ett ofskalligt och förargligt lefwerne med dryckenskap och spylleri, kortspel, swärjande och bannande samt förargligt och obscant tal m. m.; alla professorerna intygade enhälligt, att procanzlern wid deras besök "accommoderat dem wäl", att han dagligen höll husandakt, aldrig ådagalagt någon öfwerflödighet i dryck eller excess i kortspel, hwilket han äfwen hos andra ogillat o. s. w. Biskopen hade swärare för att wedertälja de tillwitelser af ämbetsförsummelse och mindre wärdert uppsörande i flera hånseenden, hwilka flera gånger gjordes honom af Delreich. Fråga synes hafwa varit mer än en gång om biskopens affättning, men man lät nåd gå för rätt, och han fick blifwa wid sitt kall. Härtill bidrogo wäl i sin mon de böner, hwilka stiftets presteskap för honom inlade hos en kongl. kommission i Malmö 1669, då hans höga ålder och det widlyftiga lärda werk, som han hade för händer (se I. 44), anfördes såsom grunder, talande för hans befrielse från vistationer och andra biskopliga göromål. 1671 lämnade D. sin befattning som procanzler och utnämndes 1°/₂ 1672 till pastor primarius wid S. Petri kyrka i Bremen och

professör i domkapitlet; derjemte kallas han och superintendent, men om detta varit en biskopsstyfva eller blott en titel är oafgjordt. Såsom prof på det förtroende han åtnjutit hos swenska regeringen må och nämnas att han 1670 hade uppdrag att anställa undersökning angående trollwäsendet i Dalarna; stada är att man icke känner, hwad omböme han hyft och ytttrat i denna sak. Delreich begärde, understödd af den ofswannämnde Örnested, att få behålla Åsums pastorat tills hans son kunde blifwa pastor der; detta blef wäl ej bewilljadt, men en hans tillkommande swärson fick pastoratet, och enligt sägen skall hans slägt hafwa fått löfte om arfsrätt till detsamma. D. hade 1665 i Greifswald förwårswat sig theologisk doktorsgrad. Död i Bremen $\frac{30}{3}$ 1686. Hans porträtt finnes på Lunds universitet och antyder ett särdeles wacker, nästan sybländst utseende med uttryck af ärlighet och kraft. — Gift 1. $\frac{10}{6}$ 1652 m. Elisabeth Laurenberg, dotter af prof. Johan L. i Sorö. Af de fyra barn, som föddes i detta äktenkap, hunno endast två mogen ålder, neml. Johan, pastor härstädes, och ~~Bernhard~~, pastor i Jumbumb i Bremen. 2. 1660 m. Maria Foss, dotter af kaniken i Lund, provincialläkaren i Skåne Nils F. och Katrina Mattsdotter. Af 6 eller 7 barn, som föddes i detta äktenkap, hunno endast tre mogen ålder, nemligen: Nils, auditör wid södra skånska kavalleriet och vice lagman i Skåne, g. m. Cecilia Wandalin och död 1698; hans söner woro borgmästaren Bernhard D. i Landskrona och professorn i Lund, sedermera hofkanslern, sist presidenten i kommerskollegium Niclas von D. — Katrina, g. m. fadrens tre närmaste efterträdare härstädes. — Maria, döpt i Lund $\frac{9}{1}$ 1671; d:r Christian Foss' hustru frambar henne till dopet, Karna d:r Josua Schwarz's "tog af huswudet", och faddrar woro rector magnificus, prof. Nordeman, grefwe Stenbock (förmodligen unga grefwe Carl Otto S., canzlerns son) och prof. Hjort; hon blef $\frac{21}{4}$ 1697 i Åsum gift med Johan Gumelius, komminister i Wirstad, sedan pastor i Berg af Werjöö stift; han sökte 1701 Åsums pastorat på grund af slägtskapen med Delreich.

Utom två i Lund utkomna disputationer har D. utgif-

vit några lifpredikningar på tyska, enl. Ståhl (biogr. underr. om proff. i Lund).

8. **Johan Simonsson Ingelotz**, hvars föräldrar nämnas i brodrens, kyrkoh. Jakob S:s biographi ofwan pag. 117, blef $\frac{20}{6}$ 1673 pastor härstädes; troligen war han då redan utsedd till att blifwa Delreichs måg. Enligt kons. prot. $\frac{30}{7}$ 1760 war den tiden en sägen gängse att Ingelotz "räddat Carl XI:s lif, som stod i fara wid en nattetid uppkommen wäld i ett hus, stöhuset kalladt, hwarest konungen då hade sitt höggwarter" och att han derefter fått bekräftelse på den åt Delreichska släkten gifna arfsrätten till Åsums pastorat. J. skall sjelf under kriget måst uppehålla sig i Sjeparslöf någon längre tid. Han stref ren danska 1681. Magistergrad lär han hafwa förwärfwat sig, men när och hwar år ej kändt. Död $\frac{15}{3}$ 1686. — Gift med Katrina Delreich; han erhöll $\frac{2}{1}$ 1682 resepass för att begifwa sig till Bremen och sira bröllop. Barn: Simon Bernhard, öfwerflöjtmant, g. m. Gesta Katrina Stobæus. — Katrina Maria, g. m. prosten E. Sinius i Brunby.

9. **Matthias Ellund**, bördig från Östergöthland, blef $\frac{9}{6}$ 1687 pastor härstädes, war magister, höll en oration wid prestmöte 1689 och dog $\frac{9}{4}$ 1693. I sitt äktenskap med företrädarens enka Katrina Delreich hade han 3 barn, af hwilka det ena föddes efter hans död; de två äro kända till namnet, neml. Johan Gustaf, som war ryttmästare, och Maria Juliana, som blef gift med kyrkoinspektoren Olof Feuf.

10. **Johannes Sundius** blef pastor här 1694 och gift med företrädarens enka samt flyttade 1698 till Helsingborg; se III. 345.

11. **Johan Delreich**, son af Bernhard Delreich (se pag. 146), föddes härstädes $\frac{25}{6}$ 1653, fattes 1665 i Slagelse skola, der styfmodrens bror P. Fos war rektor, blef 1670 dimmitterad till Köpenhamns akademi, men begaf sig snart derefter till Lund och blef der student s. å. Åfwen s. å. följde han sin fader till Stockholm och till Upsala, der han ock inskrefs som student, samt till Dalarna, der fadren skulle anställa undersökningar angående trollwäsendet. 1673 reste han

till sin fader i Bremen, gjorde detta och nästföljande år resor till flera universiteter och andra märkliga ställen i Tyskland, blef 1675 magister i Wittenberg och sedermera subrektor wid kathedralskolan i Bremen; under inträffade frigsoroligheter förestod han äfwen rektors och konrektors befattningar. Under fredsflutet i Rimmwegen uppehöll han sig der, reste 1681 i Holland och hade anbud att blifwa lektor i grekiska uti ett jesuiterkollegium i Antwerpen, reste sedermera till England, Skottland och Frankrike. I London predikade han ofta i tyfka kyrkan och uppväktade äfwen Carl II och hans gemål samt tillåts att kysa båda majestäterna på handen. Oxforðs akademi besöktes. I Paris fick han kysa handen på Ludwиг XIV, som ock gaf honom sitt porträtt. 1682 återwände han till Skåne i tanka att blifwa professor i Lund, hwilket litwål icke lyckades, oaktadt hans widsträckt resor och afslagda lärdomsprof; han måste i stället låta sig nöja med ett litet pastorat, och der "konservera huset." 1685 ¹²/₁, blef han kallad och ²⁰/₂ s. å. prestwígd till pastor i Eswerlöf, responderade wid prestmöte 1685 och erhöil. 1697 ¹⁹/₁₀ transport hit, tilltr. 1698. Han hade swag hellsa och dog i sin bästa ålder ²/₁₂ 1700. På domkapitlets seshionsrum i Lund finnes hans porträtt; det är hwarken så wacker som fadrens, ej heller antyder det så mycken energi. — Gift 1. ²²/₆ 1685 m. Karna Sörensdotter, dotter af pastorn i Eswerlöf Sören Jörgensen; hon dog efter 4 års äktenskap, efterlämnande en dotter som dog ogift. 2. ¹³/₆ 1690 m. Lycka Rogge, borgmästaredotter från Christianstad. Med D. hade hon döttern Lena Katrina, g. m. kyrkoh. i Winslöf Iwar Blanzius.

12. **Sewerin Risberg**, född i Christianstad 1669 ⁹/₇, gick i skola derstädes och studerade sedan i Åbo, der han blef magister och synes hafwa någon tid förestått inspektorat öfwer stipendiaterna, ty han berömde sig i en sednare tid af att hafwa "warit wärdig att i den stora Doctor Enewalds (Svenonii) ställe prästdera för stipendiariis regis." 1695 blef han rektor wid Christianstads skola. Han war enligt en gammal anteckning "både en lärð och kiåd man." 1698 fick han föreställningar för sjelfrådighet, emedan han utan skolans inspektors wetskap hållit examen och dimitterat ynglingar till

akademien. Redan dagen efter Delreichs död stref R. till domkapitlet och begärde rekommendation till Åsums pastorat; det var i förstone hans affigt att hafwa det som prebende till rektoratet, hwilket enligt flera k:gl. bref borde förbättras genom ett sådant appendix. Då det ej kunde gå för sig, war R. belåten med att få pastoratet ensamt. Åfwen detta höll på att ej gå för sig, emedan han icke wille följa domkapitlets råd och "taga prosten Sundii Risdotter", förmodligen en mamfell Ingelotz, "som war både wacker och af förnåme förälrdar härkommen", utan i stället gifte sig med postmästaren Ursells enka Anna Holst, "som han warit i uppenbart rykte för, mådan des förre man lefde." Han bedyrade sin oskuld i detta hänseende och försäkrade att han "för sitt stilla och indragna lefwerne blifwit ansedd för besynnerlig och singulär samt smådad af de lättfinniga, hwilka tyckt hans lefwerne icke rimma sig med androm." Derjemte insände han inledningen till en predikan, hållen i aftonsången på juldagen; ingångsordet är Pred. 2: 2. Jag sade till löjet, tu äst galit och till glädjerna, hwad gör tu? och predikanten föreflar uti som han wiste "att the måste bland åhörarne förefatt sig att uti en eller annan werldslig fröjd och sitt föttelige sinnes säfångelighet sin Julehelg att fira, eller till thet ringaste menade at bredewid then andeliga fröjden en werldslig och lefamlig fröjd them efterlåtas kunde, så wille han med jernstyl och med skarp demant uti deras hertans tafkor intrycka de anförda orden." Måhända fann domkapitlet detta öfwertygande om R:s sedliga renhet. Wål stref prosten Hellman ^{24/} 1701 om hans giftermål: "J går måste jag första gång lysa till äktenkap för mag. Risberg och sal. postmästaren Ursells entia. Gudh är mitt wittne, huru nödigt jag denna Embetsysflan måste förrätta. Dock tröstar jag mig härwid dermed att jag icke allenast i anledning af Högw. Consi sednaste härom strifwelse uthan ock mångfaldigt både sedan och tillförene honom utwisat och förhållit denna saks bestaffenhet, men den, som ej will låta sig råda, han står ej till att hjelpa"; wål wille skolkollegan M. Kahl s. å. hafwa R. citerad för orättfärdig utdelning af skolmedel och för slagsmål: R. blef icke destomindre pastor i Åsum och tillträdde pastoratet 1702. Han synes icke

hafwa varit synnerligen nitist som pastor, ty 1704 flagades deröfwer att han mycket begagnade stolkollegerna i Christianstad till predikobitråde. Måhända war han sjuklig; omkring 1710 plågade han årligen dricka brunn wid Ramlösa. 1718 war han vice prost i häradet efter Liebmans död, och wår förmodligen af biskop Linnertius ämnad till prost, men måste dock stå tillbaka för Bianzius, som erhöil pastorernas kallelse; R. blef dock soulagerad med proftetitel $\frac{20}{12}$ s. å. Då han sedermera ej ordentligt insände riksdagspenningar, wille konfistorium ej mera direkt communicera sig med honom, utan blott genom häradsprosten. 1725 erbjöds honom præsidium wid prestuöde, men han affade sig denna heder, hwilken han flera år förut önskat, men då till sin stora grämelse ej kunnat få, "genom hvars stämplande, wet Gud." 1732 begärde han sin son till vice pastor och successor, men konfistorium, som "wille hafwa fria händer att wid förefallande öyning handla efter sitt samwete", biföll det ej. R. gjorde 1734 samma anhållan, men wånn ej bifall hos konfistorium, som anförde att det war för fåtattigt till att förgöra en sådan sak, med hwilken R. M. icke heller borde under påstående riksdag beswäras. R. androg derefter sin anhållan omedelbarligen hos R. M., som infördrade konfistorii utlåtande. Flera gånger begärde R. af konfistorium att hans son måtte hugnas med "en anständig titul" och få vice pastorsfullmägt, men det war förgäfwed. Slutligen fick dock sonen kyrkoherdefullmägt, ännu medan fadren lefde. Han afled $\frac{11}{4}$ 1741. — Gift $\frac{2}{7}$ 1701 med ofwånämnda postmästare-enka Anna Holst, som war syster till kyrkoh. Hans Jakobssons hustru i Widtsköle. Elmgren uppgifwer att R:s hustru hette Lejonsten, och efter en annan uppgift war han gift med en Ingelotz; måhända war han gift 3 gånger. Dottren Margreta war gift med ryttmästaren Samuel Cavallin, hvars son war pastor i R. Möbbelöf. Sonen Johan efterträdde fadren.

I Helsingborgs hist. af G. Follin, utg. af P. Wieselgren, p. 472 omnämnes ett af R. författadt poem till M. Stenbock, då han nedlade sin befattning som generalguvernör i Skåne.

13. Johan Risberg nämnes för magister, prestwigdes

¹⁷/₁₂ 1730 till huspredikant hos grefve G. J. Creutz, blef sedermera sin faders medhjelpare och fick troligen år 1735 med vederbörlig tillåtelse öfvertaga Åsums pastorat. Biskop Rydélius intygade hans goda ingenium, flit och kristeliga wandel. Enahanda yttrande afgaf domkapitlet om honom efter hans död, då enkan sökte nådär. Han war road af trädgårdskötsel och gjorde försök med amerikanska växters uppdragande. Prestgården afbrann genom wäld 1744. R:s medhjelpare G. Roos anmälde 1746, att R. försummat sjukbesök, underlåtit att messa wid kommunioner och läsa bönen: Dig lefwande, allsmåttige Gud; någon konsistoriell åtgärd synes icke härigenom blifwit föranledd. R. dog ²⁰/₃ 1760. — Gift m. Lowisa Ulrika Nordenadler, dotter af en assessor som bodde på Hammar wid Christianstad; hon blef sedan gift med advokatassistent Furuschöld.

14. **Samuel Sinius**, son af prosten Eric S. och R. M. Ingelotz, föddes omkr. 1722 i Brunnby, blef student 1741 och erhöll som barn klokalägenheten i Brunnby. Sedan han 1745 blifwit phil. mag., ålade konsistorium honom att lämna denna lägenhet, emedan han nu borde kunna försörja sig sjelf. Sedermera blef han adjunkt i theologiska fakulteten i Lund och prestwigdes ²⁷/₃ 1751. Sedan Åsums pastorat 1760 blifwit ledigt, sökte S. på grund af sin härkomst från Bernhard Delreich att få detta pastorat. Enahanda ansöknings gjorde kyrkoh. J. Arsenius i Tryde på grund deraf att hans hustru härstammade från samme Delreich. Emedan det pag. 150 omnämnda arfsprivilegiet icke kunde med handlingar styrkas, så blef på dessa ansöknings intet afseende fåstaddt. S. hade förgäfwes hos R. M. anhållit om rättighet att, så wäl för sit eget behof af snar befordran som ock för "akademiens lustre", wid ansöknings till pastorat ega företråde framför alla kyrkoherdar i stiftet. Utesluten af konsistorium från förslag till Åsum, wann han dock genom beröfwer anförda beswär rum å förslaget och utnämndes till pastor 1762. Han synes hafwa åtnjutit anseende för lärdom och föreflog 1779 till theol. doktor. I en utgifwen lifpredikant utfar han hårdt emot "dem som under sten af att hålla och wörda försoningsläran oförsynt förbjuda all lagpredikan

samt förkasta alla mödosamma steg på helgelsens väg"; deras vilfarelse påstås vara af "de grofwaste och hufwudsfalligaste i christenheten." Det är tydligtwis herrnhutarna som här påpekas. Död $\frac{2}{9}$, 1796. — Gift m. Anna Maria Östman, dotter af prosten Nils Ö. i Löderup; hon dog 1789. Barn: Nils, prost i Rastunda. — Margreta Christina, g. m. prosten D. Plantin i Norra Rörum. — Katrina Maria, g. m. prosten J. Collin i Öneftad. — Erika, g. m. prosten J. A. Ringius i Silfåkra.

Ett par stilprof af S. må anföras. I hans lifpredikan öfwer prosten Bolmstedt i W. Bram förekommer följande: "De werldslige wise, äfwen ibland christne, hafwa mycket noga efterfunnat hwad hufwudgrund de skulle taga an till all moral, d. ä. alla människans åliggande skyldigheter, antingen Gud och Hans höga egenstaper, eller ock något annat, t. ex. människans sanna lycksalighet. Men ack hwad äro Guds höga egenstaper och hela des Wäsendes höghet för en dyr grund att taga och beskåda. Det och de äro den klaraste spegel, i hwilken hela Salighetens väg lysa. — — Hela Salighetens System, hela lagens och Evangelii enda regla har sin grund i Guds Wäsende och alla Hans egenstaper. — — Den som intet gör sig en så fast tanka om Guds rättighet och rättfärdighet eller föreställer sig Guds barmhertighet och nåd såsom ett slags eftergifwande af Hans rättfärdighet, han inser aldrig rätta herligheten af Salighetens System, han är underkastad fara at kunna ledas på tusende farliga afvägar och lider obotligt skeppsbrott på tro och salighet. Han är åtminstone intet wis, intet grundad. Ja, jag har klarligen sett för mina ögon huru detta felsteg, juft detta, alltid varit hufwudsfalliga orsaken till Fritänkares, Indifferentisters, Apocatastaters, Singendorffianers, Pietisters, Calvinisters, Papisters och alla falska lärares större och mindre vilfarelser." — — Uti ett forgeqwåde öfwer prostinnan Östman yttrar S.:

"Men wårda, fåra Mor, hwarföre skull' thet hända
 Wi se så mycken jümmer wid tin sista ända?
 Tu ligger längan tid i kamp med lif och död,
 Then ömt man på tig säg på hertat war en glöd. — — —"

Så sof tå sött, Tu kroypp, som nog må wara trötter,
 Som har för tinas wål ej stonat arm och fötter,
 Som prydt gelikars lag som smycke bland ditt fön,
 Tin hwila, som Tu har, är dock tin minsta lön." — — —

15. **Johan Peter Orrberg**, son af kronohjederiden
 ren Anders O. och Magd. Kattr. Ethoff, föddes i Hellestad
 omfr. 1748, blef student 1764 och prestwigdes $1\frac{1}{4}$ 1770,
 hwarefter han blef adjunkt hos kyrkoherden Sundius i Aller-
 rum. Denne skall önskat att få honom till sin efterträdare,
 hwilket likwål icke wann bifall af herrskapet på KullaGunnars-
 torp, som hade patronrätt. O. misshverades 1776 till Wis-
 feltosta, men anmälde att han ej kunde hörsamma misshvet,
 såsom warande kallad af general Gustaffschöld till bataljons-
 predikant; konfistorium anhöll derefter hos Gustaffschöld att O.
 måtte få tjenstledighet för att kunna tjensgöra i Wisfeltosta.
 1779 blef O. pastor wid konungens eget wårsw. reg.mte.
 1788 medföljde han arméen på sjöexpedition och besann sig
 på flottan under slaget wid Hogland. 1799. $\frac{9}{12}$ blef han ef-
 ter extra-ansöfning pastor härstädes. Han war en särdeles
 wälbegäfwad prest och en nitist själasörjare samt lefwer ännu
 inom Åsums pastorat uti ett wälsignadt minne. Genom de
 predikningar af honom, hwilka efter hans död blifwit utgifne,
 är han känd såsom en af den herrnhutiska skolans utmärktaste
 medlemmar i Lunds stift. Denna riktning hade han fått af
 J. Sundius i Allerum, hvars adjunkt han war någon tid,
 såsom ofwan nämndes. O. erhöi profetitel 1800 och dog
 $26\frac{2}{3}$ 1807. — Gift m. Eva Maria Sundius, f. 1750,
 d. 1801, dotter af nyssnämnde Johan S. i Allerum. Barn:
 Abraham, f. 1785, d. 1852, vice härads höfding, bosatt i
 Götteborg. — Johanna, g. m. handlanden Retzius i Chri-
 stianstad. — Maria, g. m. auditör Dahlström dersammastä-
 des. — Christina Cecilia, g. m. fadrens efterträdare.
 2. m. Christiana Petersson, d. 1809 wid 48 års ålder.

16. **Carl Sonnerberg Rönbeck**, son af pastorsadj.
 Lars R. och M. E. Sonnerberg (se p. 57 f.), föddes i W.
 Ljungby $27\frac{1}{2}$ 1765, blef student 1781 och prestwigdes $20\frac{1}{12}$
 1789. Han wann biskop Celsi gunst och blef hans prebende-
 komminister i Romma, promoverades till phil. mag. 1793,

blef pastor i Iwetofta $19\frac{1}{2}$ 1798, tilltr. 1800, transp. till S. Peters kloster och Nöbbelöf $30\frac{1}{4}$ 1806, tilltr. s. å., transp. hit $22\frac{1}{2}$ 1808, tilltr. 1809, erhööll profetitel 1810 och blef häradsprost 1814. Han sökte 1824 för tredje gången transport och blef äfwen $3\frac{1}{6}$ s. å. utnämnd till pastor i Landskrona, men då Åsums pastorat derefter skulle tillsättas, blef han kallad till sjerde profpredikant härstädes. Domkapitlet ansåg sig ej kunna bifalla denna kallelse, men R. M. tillåt $10\frac{1}{6}$ 1825 R. att qwarblifwa i Åsum. Han war riksdagsman 5 gånger och erhööll 1818 både doktorshatt och nordstjerna. Den gunst han åtnjöt hos stiftets biskop förwårswade honom såkert dessa utmärkelser, ty theologisk lärdom eller utmärktare presterlig duglighet har han ej ådagalagt, ännu mindre snille, som biographen i biogr. lex. tillerkänner honom. R. wisade förtjenstfull flit i samlandet af historiska underrättelser om Skåne: hans samlingar, grundlagda af B. Sonnerberg (se p. 57), finnas på Lunds universitetsbibliothek. 1835 lämnade R. profstjensten. Död $9\frac{1}{6}$ 1841. — Gift 1809 m. Christina Cecilia Orrberg, som dog 1811. Barnlös.

Under det R. såsom prebendekomminister wistades i Lund, tjenstgjorde han stundom såsom vice notarie i domkapitlet, och har i desj protokoller lämnat åtfylliga prof på sin stilistiska förmåga; t. ex., då biskop E. Bengelsstjernas dödsfall omnämnes i början af år 1800, har han skrifwit: "Konfistorii nära deltagande i smärtan öfwer förlusten af detta beklagliga dödsfall affkiltras i afgående condolancebref"; ordinarie notarien har derwid anmärkt: "hårom är redan condolancebref afgäbt." Ur de personalier, som R. författat öfwer biskop Heflén, må anföras ett stilprof: "Ännu uppsteg aldrig någon Medborgare till de högre embeten i Staten, utan att Allmänheten önskade känna, om Han kallats dit af sina förtjenster eller blott banat sig wägen genom begagnande af lyckliga tillfällen. Den upplösning hon derom fordrar, blifwer likwäl oftast osäker under Hans lefnad. Smikret och afunden förwilla lika med sina ombömen. — — — Är då för den upphöjde Embetsmannen all wäg tillsluten, att rättfärdiga sitt rygte? Skall rättwisan emot honom först utöfwas i den stund, då han ej mer för- mår höra hennes röst; och skall den wärdige, den reblige

Mannen alltid framslåpa sin lefnad, tröttad af mödorna, misstänkt af samtiden och blott tröstad af sitt medvetande om renheten af sina uppsåt? — Nej, redan i lifstiden ser han understunden den lager knoppas, som skall en dag utbreda sig öfver hans mull. Han bör ej misstänna Esterwerldens dom, om Han lyfnat till Samtidens enstämmiga witsord om sina gerningar. Han kan med wisshet förutse den stämpel, hvar med Hans minne skall gå till efteräldrar, när Han wid hwarje äreställe Han uppnått i Samhället, hört sin utnämning förestawad af hela Allmänheten, förr än den bekräftas af Regenten. Nögd ser Han tillbaka på sin ungdom, hvars hogkomst inga förebräelser förbittra. Minnet af Hans Manna-år följes af Allmänhetens intyg och Hans samvetes vittnesbörd om den nytta Han utbredt, och när ålderdomen nalkats, afbidar Han med lugn sin förestående öfvergång ifrån mödornas werld till den rätta belöningens. Med lika rätt till den oskylda tacksamhetens tårar, som till wänskapens, närmas Han gränsen af förgånglighet, förwissad att, då Han sjelf nedgår till den efterlångtade hwilan, skall rygget wata öfver Hans minne" m. m.

17. **Anders Borgström**, son af inspektoren Johan B. och E. A. Olin, prestdotter från Wäsby, föddes $11/11$ 1803, gick i Malmö skola, blef student 1820, magister 1826, docens i allmänna historien och statskunskapen 1829, prestwigd $20/11$ 1837, pastor här $9/6$ 1842, tilltr. 1843 och erhöll profestittel 1854. Död $20/6$ 1855. — Gift $23/10$ 1831 m. Carolina Jakobina Wiberg, dotter af quartermästaren Robert W. Barn: Amalia Helena Jakobina, f. $13/7$ 1833. — Carolina, f. $9/12$ 1834. — Robert Johan, f. $26/10$ 1835. Carl Wilhelm, f. $27/9$ 1837. — Ebba Josephina, f. $19/9$ 1839. — Hedwig Gustawa Cecilia, f. $14/3$ 1843.

18. **Anders Lagergren**, född 1802, phil. mag. 1827, lärare wid nya elementarskolan i Stockholm 1828, extraord. fgl. hofpred. 1838, kyrkoherde i Hölö af Strengnäs stift 1840, titulär prost 1849, L. N. D. 1854, pastor här $12/1$ 1856, tilltr. 1859.

Kyrkoherdar i Espkult och Linneröd.

1. Lauris förekommer som pastor här 1509.
2. Peder Nielsen skall varit här 1526—1540 och derefter i W. Bram; se p. 110.

3. Hans Albrechtsön, som kallas Scotus, war pastor här 1540—1570. Det berättas, att han klädd i en simpel fårskinnspels, men med prestkrage gått k. Christian III till mötes på landsvägen wid Linneröd och till honom aflämnat en supplik om löneförbättring, hwarefter kungen $\frac{2}{3}$ 1555 resolverade att kronotionden af båda socknarna skulle tillfalla pastor.

4. Ingner Nielsön prestwigdes $\frac{15}{2}$ 1571 till prest wid dessa församlingar och berättas hafwa köpt i Linneröds kyrka efter slutad gudstjenst en söndag i början af år 1608. Han ombesörjde anskaffandet af nya predikstolar i båda kyrkorna och lät 1590 göra en kalk till Espkults kyrka, sedan den förre blifwit söndstulen. Hans hustru hette Sophia och skall varit af adelig släkt; fadren Pesse Nielsen bodde "udi Espkults hoffgaard."

5. Dffue Christophersön, född i Widtsköle 1575, tjenstgjorde i 6 år som lärare wid skolan i Wå, innan han blef pastor härstädes, hwilket torde hafwa stett 1608; han förekommer som pastor 1610. I hans tid blef Espkults kyrkotorn fullbordadt och åtskilligt annat kyrkoarbete verkställes. En gammal anteckning innehåller att "anno 1625 blef Espkult kloffe sönderringed, hwis lige icke war i Giers herred, som war stöbt 1521. Swenden som henne stöbte blev ihjelskudt aff sin Mester, ude på Espkult Rye, hwor kloferebolet ligger, da de mötte hwerandre under kloffens ringende. Mesteren kom fra Malmö och förtröb paa Swenden, at han hafde saa wel disponeret malmen till kloffens klang." Hr Dfwe donerade 100 daler till skolan i Christianstad. Död $\frac{29}{10}$ 1644.

6. Libert Mortensön Bruun, son af murmästaren A. Bruun från Meissen, som byggde Espkults kyrkotorn, föddes i Wå och blef efter skolgång i Lund student i Köpenhamn 1624 samt prestwigdes $\frac{1}{10}$ 1626 till medhjelpare härstädes, hwilket han war i 18 år. 1644 blef han ordinarie

pastor. Han ihogfoms länge för sin monhet om kyrkornas prydnad och widmagthållande. Död i Januari 1653. — Gift 1631 m. Johanna Lygesdotter, prestdotter från W. Bram, f. 1608, d. 1689. De öfwerlefdes af två söner och en dotter; denna blef presthustru härstädes.

7. **Gregers Pedersen**, son af kyrkoh. Peder Christensen i Finja, föddes 1628 och blef $\frac{2}{3}$ 1653 prestwigt till pastor härstädes. Död $\frac{14}{11}$ 1667. — Gift 1654 m. företrädarens dotter Kerstina Libertsdotter. De hade 8 barn, af hwilka endast nämnes sonen Christian, som blef pastor i Gårdstänga och kallade sig Espholt.

8. **Hans Ericsson Piort** hade wistats i profanslern, d:r Delreichs hus innan han $\frac{24}{12}$ 1667 blef pastor här. Död $\frac{9}{3}$ 1680. — Gift m. företrädarens enka Kerstina Libertsdotter, som åter blef konserverad af efterträdaren.

9. **Samuel Samuelsson Stub**, född i Christiania $\frac{30}{6}$ 1647, gick i skola i Bergen och studerade derefter i Köpenhamn. 1675 erhöll han rättighet att söka besörjan i Sverige, utnämndes i början af år 1681 till pastor här och prestwigdes $\frac{14}{12}$ f. å. Han synes hafwa varit en omtänksam och kunskapsålskande man samt skref en fin och pryblig handstil. Det mesta af hwad här ofwan är anfördt om pastorer i Esphult har han upptecknat dels efter sin swärmors och andra gamla personers berättelser, dels efter gamla i pastorsarkivet befintliga handlingar, hwilka wid en eldswåda 1755 förstördes. Han uppbyggde prestgården. Både hans egen mor och hans swärmor wistades i hans hus. Död $\frac{11}{2}$ 1688. — Gift m. den ofwannämnda Kerstina Libertsdotter, som ännu en gång blef konserverad.

10. **Jonas Swaling**, son af kyrkoh. i Köpinge Tue S. och född der $\frac{30}{6}$ 1660, kom 1674 till Christianstads skola och blef student i Upsala 1680, återkom derifrån 1681 med rekommendation af theol. professorn C. Benzelius, i hwars hus han wistats, och erhöll 1682 tillåtelse att predika. Der-
efter biträdde han någon tid i Widtsköle, prestwigdes $\frac{21}{3}$ 1684 till esquadronsprest wid södra skånska rytteriet och blef $\frac{9}{6}$ 1688 pastor härstädes. Wid sin ansökan hade han fogat öfwersten Gyllenpistols intyg om "lärdom, härlige gäfwor och skidlighet",

och utnämndes af K. M. emedan han ej allenast egde ofwän-
nämnde goda egenheter, "utan och wår willig att trösta och
upprätta det bedröfliga huset". Död $14\frac{1}{7}$ 1716. — Gift 1. $\frac{3}{7}$
1689 sself 29-årig med företrädarens enka Kerstina Liberts-
dotter, som war 56 år gammal; hon dog $24\frac{1}{12}$ 1707 och P.
Jngelström i S. Rörum höll lifpredikan öfwer henne. 2. $22\frac{1}{9}$
1708 m. Engel Ebbeltoft, rådmansdotter från Gimbris-
hamn; hon blef konserverad wid kallet. Sönerna Anders och
Lure blefwo pastor, den förre i Mellangrefwie, den sebnare
i Wanstad.

11. **David Carney**, son af tullinspektoren Johan C.
i Lund och född der $20\frac{1}{8}$ 1688, gick i Lunds skola, blef student
1705 och prestwigdes $\frac{2}{4}$ 1712 till biskopens komminister i Sjelle
och Flädie; derjemte hade han besättning med biskopens eko-
nomi. 1716 $27\frac{1}{9}$ blef han pastor härstädes, tilltr. 1717. I
anseende till sjuklighet och minnets aftagande måste han 1749
lämnad arbetsgöromålen åt sin swärson C. Trägård, som 1754
förordnades till dets pastor och 1756 fick surdivans på pasto-
ratet. C. flyttade till sin styfson i Wanstad, der han afled $\frac{9}{6}$
1762. — Gift $20\frac{1}{8}$ 1717 med företrädarens enka Engel Eb-
beltoft. Dottren Brita blef g. m. efterträdaren.

12. **Grasmus Laurentius Trägård**, son af pro-
sten Swen T. i Helsingborg, föddes på regimentspastorsbo-
stället Lofstarp i Behrstorps socken $24\frac{1}{2}$ 1719, undervisades till
föt 14:de år af fadren, gick derefter i Malmö skola och blef
student 1736. Han prestwigdes $18\frac{1}{12}$ 1741 till biträde åt fadren
och kom 1749 till Espkult, der han på eget ansvar öfvertog
pastoralwården $10\frac{1}{6}$ 1754. Följande året afbrann prestgården
och sedan T. uppbyggt den erhöi han på församlingarnas an-
sättning surdivans på pastoratet $\frac{3}{8}$ 1756. Fullmagt erhöi $29\frac{1}{6}$
1762. Om hans död, som inträffade i Maj 1776, berättas i
Lunds Weckoblad $10\frac{1}{6}$ s. å: följande: "Förleden Bönadag pre-
dikade kyrkoherden herr magister C. Trägård i Espkult och
Linneröd, och om natten emellan Lögerdagen och Söndagen
ganstka hastigt och så oförmodat afled, at ingen wiste honom
wåra sjuk, förrän han om morgonen i fången fontö död". —
Gift 1. $\frac{3}{9}$ 1749 m. företrädarens dotter Brita Carney. 2.
m. Elisabeth Bring, dotter af kyrkoh. Olof B. i Brönne-

fab. Dottren Engel war gift med prosten S. Rönbeck i Gårdfstånga och Anna Maria med fadrens efterträdare.

13. **Johan Christian Strand**, son af en lifa benämnd pastor i Ripsa af Strengnäs stift, föddes $\frac{12}{6}$ 1741, blef prestwigd 1764 till fadrens biträde, husprest hos landshöfdingsthan Cedererang 1766, bataljonspred. wid kon. eget wårfw. reg:te 1774, pastor wid samma regemente 1775, pastor här 1777, transp. till ~~Beima~~ ^{Beima} Strengnäs stift 1788, titulär prost 1804. Död $\frac{10}{3}$ 1820. Han kall warit en stor spelare och en trätlysten menniska, men gwid, och säges hafwa beredt biskop Celsius åtskilliga förargelser. — Gift med företrädarens dotter Anna Maria Trägård.

14. **Hans Forster**, son af inspektoren Jesper H. (troligen den II. p. 219 omnämnde), föddes i Gryts socken i Oktober 1723 (enl. en annan uppgift 1727), prestwigdes $\frac{20}{9}$ 1749 på kallelse af prosten Göllich i Quiinge, blef 1754 $\frac{20}{2}$ pastor i Bosjö kloster, titulär prost 1783, riksdagsman 1786 och 1789, pastor härstädes efter extra utsättning $\frac{22}{11}$ 1789. Han tycks hafwa warit en man med stort både rättskänsla och sjelfkänsla. I Lunds Beckoblad införde han 1784 några frågor med anledning deraf att originalet till en syn- och fogsdelnings-rätts protokoll, hwilket blifwit inlämnadt i Landskontoret i Malmö, icke mera der fanns, utan endast en ofullständig afskrift deraf; protokollet angick H. och många bönders rätt. Till frågornas beskaffenhet kan slutas af den enas lydelse: "om ej en archivarius, som utbyter och förfalskar handlingar, exponerar sin åra för skam, sin rygg för 40 par spö och sin hals att bära halsjern" o. s. w. En tjensteman wid landskontoret, wid namn Per Sommar, fann sig förnärmad af frågorna och förklarade H. för en åreståndare samt uppmanade honom att genom laglig anklagelse eller offentligt tillkännagifwande låta allmänheten weta, hwem han med sina frågor åsyftat. H. swarade i förutnämnde tidning, att han ej war nog enfaldig att säga hwilken person han åsyftat; der yttras till slut: "Finner sig Per Sommar så munter att förswara denna Contoirets befullade medfart wid en laglig undersökning, som at hundra och swärma med ohöfviska ord och wibriga tillwitelser uti detta Beckoblad, der hvarken dom eller

bestraffning är att befara, så prostituerar jag Per Sommar härmedelst wid sin ämbets- och personliga heder, at citera mig til behörig domstol, der jag tilltror mig, utan at rodna eller blefna för Per Sommars grymhet och hotelser, göra ondskan och illfundigheten ett wederbörligt afbräck, hinder och motstånd och så sanningen uppdragad samt min och 42 ståttdragares wälfångna egendom sauverad, hwilken nu sökes både med wäld och et owanligt förwårfsningsfätt och samwetslöft att afhändas". P. Sommar dog snart derefter, men någon annan i saken intresserad person tillställde injurieprocess mot Horster, som efter att flera gånger hafwa fått resning i målet och sålunda dragit ut på tiden dömdes att mista åran, men befriades från detta straff genom kunglig nåd. Död $2\frac{5}{6}$ 1807. — Gift m. Elisabeth Corwin, prestdotter från D. Sallerup, som lefde efter honom jemte tre söner och fem döttrar, neml. Wilhelm, borgmästare i Sölweßborg, Dlof, prost i Widtsköfle, Christlan, öfwerinspektör wid Trollhätte sluswerk, Margreta Elisabeth, g. m. stadskommisjärn J. Carsman i Malmö, Eleonora, g. m. borgmästaren i Marstrand, assessor S. Darin, Wilhelmina, g. m. prosten Appelberg i Bosjö kloster, sedan i Windlöf, Maria, ogift, och Lovisa, g. m. öfwerinspektören Ramelius.

15. **Carl Edberg**, son af en stadskasför i Landskrona och född der $\frac{2}{9}$ 1748, gick i skola dersammastädes, blef student 1771, prestwigd $7\frac{1}{2}$ 1774 till tjenstgöring wid domkyrkoförsamlingen, phil. mag. 1778, bataljonspred. wid Pflanderhjelmska regementet 1780, pastor wid Swea artilleri 1786, 1:ste stadskommisjär i Landskrona och pastor i Wadensjö $10\frac{1}{2}$ 1792, transp. hit $22\frac{1}{2}$ 1808, tilltr. 1810. Död $10\frac{1}{7}$ 1831. — Gift $2\frac{6}{12}$ 1783 m. Ewa Margreta Forsner, hvars far war pastor i Åsele. Barn: Carl, kapten wid norra fl. inf. — Sophia. — Jeanette, g. m. G. Luthman, 1:ste stadskom. i Landskrona. — Hedwig. — Ewa. — Maria Elisabeth Mathilda, g. m. v. pastorn J. P. Althin.

16. **Nils Petter Borgström**, son af en handtsmakare i Sölweßborg och född der $1\frac{3}{4}$ 1798, blef student 1816, prestwigd $11\frac{1}{6}$ 1821, vice kollega wid Carlshamns skola 1824, ord.

koll. församlingstädes 1825, pastor här $1^{29}/_{10}$ 1832, tilltr. 1834 och erhöll prostetitel 1849.

Gift $^{9}/_{11}$ 1836 m. Mathilda Lovisa Gahm, dotter af öfverflöjtn. J. F. Gahm i Carlskrona. Barn: Sigrid Fredrika, f. 1838. — Carl Gustaf Victor, f. 1839. — Nils Adolph, f. 1840. — Mathilda Maria, f. 1841. — Fredrik August, f. 1842. — Otto Herman, f. 1843. — Rudolf Oskian f. 1844.

Östra härad.

Proftar.

- Erik Nielsen** i Rambala 1584.
Olof Bendtsön i Runneby 1600, 1610.
Jacob Hanssen i Lösen 1613—1630.
Jacob Raffn i Christianopol 1631, 1636.
Jens Haugaard i Lösen 1646, 1648.
Mogens Aagesen i Rambala 1655, 1661.
Fruid Nielsen i Christianopol 1672.
Rasmus Larsen i Lydeby 1674—1692.
Erik Schottenius i Torhamn 1692—1699.
Olof Strandell i Lösen 1701—1716.
Malte Brock i Lösen 1717—1719.
Gustaf Adolph Humble, amir. superint., 1720—1730.
Magnus Frobell i Friblestad 1730—1755.
Nicolaus Wankif i Lösen 1755—1762.
Gleazar Thulin i Torhamn 1762—1773.
Wilhelm Magnus Gyllenstopp i Friblestad 1774
—1814.
Aron Alexandersson i Lösen 1814—1822.
Carl Ahlström i Christianopol, tillf. 1822—1824.
Carl Holm i Lösen 1824—1840.
Eric Tornberg i Rambala 1840.
-

Kyrkoherdar i Carlskrona.

a. wid Storkyrkoförsamlingen.

1. Canutus Chorælius 1683—1690.
2. Bergerus Folcher 1690—1709.
3. Johan Petersson 1709—1717.
4. Carl Sternell 1717—1719.
5. Gustaf Adolph Gumble 1719—1730.
6. Nils Wallerius 1730—1740.
7. Lorenz Muhrbeck 1742—1769.
8. Lars Peterson 1770—1784.
9. Anders Lars Fahnehjelm 1784—1807.
10. Nils Hallström 1808—1816.
11. Carl Ehselius 1817—1833.

Alla dessa woro tillika amiralitetsintendenten. Deras biographier förekomma längre fram i detta arbete.

b. wid Tyska församlingen.

1. Justus Christopher Hauswölff, son af en ober-landrichter i Werningerode och född $\frac{2}{2}$ 1666, blef 1689 amiralitetspredikant i Carlskrona. Mellan honom och superintendenten uppkom snart "någon jalouste", och då konungen sådant med misnöje förnummit, erhöi biskopen uppdrag att gifwa Hauswölff en lämplig föreställning; det skedde $\frac{11}{8}$ 1690, då biskop Bapte föreställde honom att, "när hvar och en föter sin ansförtrodda syfta och intet sig widare utlåter än hans embete fordrar, kan all sådan olägenhet bäst afböjas och Guds församling uppbyggas". H. kallades 1689 till tysk pastor härstädes, och mottog denna tjenst 1691. Äfwen i en sednare tid war förhållandet mellan honom och superintendenten icke wänstapligt, och H. önskade med anledning deraf transport till annat pastorat 1715. Han erhöi 1716 enligt kongl. senatens resol. af domkapitlet "réprimande och åläggande att ställa sig under superintendenten". På samma gång erhöi han af domkapitlet en warm tackfägelse för den "berömmelige zèle" han ådagalagt mot pietismen. Utse sedan 1701 hade han med trågen uppmärksamhet uppspanat sådana personer, som troddes kunna utspida pietistiska läror, samt derom bragt domkapitlet

noggranna underrättelser genom långa, på tyfva författade memorialer, hvilka andas en nästan urfönnig bitterhet mot pietistmen. Det heter t. ex. i ett sådant: "Gott der Allerschöfste helfe alles überwinden und feure den weiffen pietistifchen Teufel allenthalben umb Christi Willen". Han anhöll att hans skrifwelser här om måtte hållas hemliga, emedan i annan händelse många af hans åhörare skulle blifwa missnöjda (jfr. I. 126 f. och 138). Mot domkapitlet wisade H. stor underdånighet och skref engång ett mycket ödmjukt tackfågelsebref "för det Conf. reflecterat på hans ringa person till att bewisat tageringswärfet". 1718 ^{29/1} blef han hedrad med profetitel; magister war han förut. Död ^{7/4} 1722. — Gift m. Margreta Clerck, dotter af borgmästaren i Örebro, lagman Thomas C. och Anna Geyer. Barn: Dorothea, Ottilliana, g. m. fadrens efterträdare. — Justus Christopher, f. 1708, d. 1773, pastor wid Clara församling i Stockholm.

2. Johan Fredrik Franck, född i Mecklenburg 1694 (enl. en ännu uppalst 1692), blef tidigt faderlös och uppfostrades beresket af farbrödren Joan F., prest i Pommern och en grundlig philolog, studerade i Dresden, Jena, Leipzig, Rostock och Wittenberg, blef magister på sistnämnde ställe 1717, hwarefter han egnade sig åt theologiska studier och erhöill *venia docendi*. 1721 kom han till Carlskrona och prestwigdes ^{27/3} f. å. till Hauswolffs komminister. Efter H:s död war fråga om tyfva församlingens upplösning, hwaröfwer F. i en skrifwelse till biskopen beklagade sig med uttryck af ett till förtwiflan gränsande bekymmer. "Wo soll ich mich nun hinwenden? Zu wem soll ich meine Zuflucht nehmen? Ich mag wohl mit Hiob sagen: War ich nicht fein stille? hatte ich nicht gute Ruhe? Und kommet nun so plötzlick und ganz unvermuthet solche grosse Unruhe. Ich bin ein Pilgrim und Fremdling in einem Lande, des Sitten ich nicht weiß und des Weife ich noch nicht gelernt habe. Mein Pfleg- und Schwiegervater, der mich so herzlich geliebet und in seinem Leben recht nachdrücklich für mich gesorget hat, ist mir gestorben, und der, dessen Rath ich mich von nun an erst recht hätte bedienen sollen, ist, nachdem er richtig für sich gewandelt hat, zum Friede gekommen und ruhet sanft in seiner Kammer. — — D

ich elender! O ich unglücklicher! O ich armer Fremdbling!
 O ich verlassener! Warum soll ich nicht zugleich mit meinem
 lieben und gewogenen Vater zur Ruhe gehen? I samma skrif-
 welse beder han att biskopen wille "för Guds äras skull", den
 han lofwade att kraftigt befordra, på det eftertryckligaste mot-
 arbeta förslaget om tyfsta församlingens upphörande och för-
 hjelpa honom till att blifwa pastor wid densamma; om så
 skedde wille han wisa biskopen den största lydnad och tacksam-
 het o. s. w. F. wann sin önskan och blef s. å. pastor wid
 Carlskrona Tyfsta församling. Han infann sig % s. å. i
 amiralitetskonfistorium och wille der intaga sin plats, men
 superint. Humble underrättade honom, att han bort förut för
 honom förete sin fullmakt, enär ordföranden borde på förhand
 känna alla wid en session förekommande ärender. Förgäfwes
 inwände F., att han "hade ingen dependence af superinten-
 denten, utan stode under biskopen i Lund och erkände superin-
 tendenten endast för sin præsident, då han wore in Consistorio":
 Humble förklarade, att det tillkomme honom att "introducera en
 assessörem Consistorii", hwilket ej kunde ske utan
 förutgången anmälan; "F. hölt ännu på med det förra, at han
 ingen dependence hade af superintendenten, men honom swa-
 rades: det blir derwid som sagdt är: han må gå hwart han
 wil. Derpå tog mag. Francé astråde". Denna motgång gif
 honom så hårdt till sinnes, att han "såsom konung Dawid
 gjorde sitt läger flytande om natten med sina tårar", enligt
 hans eget yttrande i en skrift, hwari han för biskopen utgjöt
 sitt bekymmer. Han blef snart förhulpen till sin rätt såwlda,
 att han blef kallad till konsistorii sammanträden, men då han
 wille intaga platsen närmaß ordföranden, protesterade amira-
 litetspredikanterna Frobell, Bergström och Bechadius på det
 högsta emot att han finge företräde framför dem, "så länge
 ej tyfsta pastoren af K. M. fått synnerliga och större privile-
 gier än förut"; F. androg saken för K. M. och afhöll sig
 emedlertid från konsistorium. Ändtligen wanns K. M:s reso-
 lution ²⁰/₃ 1724, att tyfsta pastorn skulle "njuta alla de heders-
 förmoner, som dess antecessor haft", hwarefter F. ²²/₇ s. å.
 intog "proximum post Præsidentem locum". En weda derefter
 råfode han ut för en ny förtretlighet. Superintendenten war

då ej tillstådes wid konsistorii sammanträde, och amir. pred. Bergström hade af honom mottagit de inkomna handlingarna och föredrog dem; F. förmenade, att han såsom vice præses borde hafwa fått handlingarna sig tillstådda före sessionen, och förklarade sig wilja "hårom befråga sig med wederbörande". Detta blef dock ej af, emedan förlikning uppgjordes. 1725 blef F. promoverad till theol. doktor. Sedan han sålunda wunnit den heder, som motsvarade hans förtjenster, begynte han att ifrigt sträfwa efter ökade ekonomiska fördelar. I ett bref till biskopen 1727 klagade han jämmerligen öfwer sitt "slätta tillstånd, som han ej utan ångölan kunde exprimera", och bad på det entrånaste att få ett prebende, "elliest blifwer det min wisaste löhn för all min flit och stora Omack, att jag leswer i största Misair och intet mig och de mina beklageligen kan försörja. Behagar thet Högw. Hr. Biskopen till att probra mig och befalla, at jag skall predika, så will jag göra en profspredikning på swenska. Med Guds hjelp kan jag altidh inom åtta dagars tidh elaborera och memorera en swenssk predikning". 1728 inlåde han att få Löfens pastorat till prebende, hwilket domkapitlet afstyrkte, men 1729 erhöil han Nättraby och utnämndes derjemte till titulär prost. I ädestomin-dre klagade han äfwen sedermera öfwer sina inkomsters ringhet. 1737 begärde han domkapitlets rekommendation till Sht-teanstfa professionen i Upsala, men sig till swar att "en namnfunnog man förskrifwits från utrikes ort". 1734 skref han till domkapitlet, att han i sin församling förnam mycket strymeri, förakt för gudstjensten o. s. w., hwarom han wille muntligen widare tala; han torde härmed åsyfta dippelianismen, som den tiden hade några anhängare i Carlskrona. Mellan F. och superintendenten i egenkap af swenska församlingens pastor uppstodo stundom konflikter. 1723 klagade F. att åskilliga personer dragits från tyska församlingen till den swenska. 1744 wille handlanden Germund Schweder jemte sin hustru, hwilken ej förstod tyska, begagna salighetsmedlen i swenska församlingen. F. bestridde det ifrigt och förklarade sig wilja "betjena hustrun på swenska", men de swenska presterna bestridde hans rättighet dertill. Amiralitetkonsistorium ansåg billigt att lifasom swenska tjenstehjon ide tvingades att tillhöra tyska försam-

lingen, då de hade tyfka husbönder, samma rättighet medgafs Schweders hustru och att mannen finge jemte hustrun gå till swenska kyrkan. 1745 anmodade domkapitlet amiralitetskonfistorium att gifwa F., allwarlig föreställning dertfore att han brukat "otlidigt striffätt" mot förstnämnde myndighet. Ett par af F. i Carlskrona hållna och utgifna likpredikningar på tyfka synas antyda att han icke warit utan fiedlighet såsom predikant. 1745 blef han pastor och prost i Wolgast, der han dog $2\frac{1}{4}$ 1782. — Gift m. företrädarens dotter Dorothea Ottiliana Hauswolff, f. 1706, d. 1754. En son studerade i Lund och blef prest i Pommern. En annan son, wid namn Hans Reinhold, blef kontre-amiral och ablad med namnet von Francken. En dotter war gift med öfwerflöjtnanten Hauswolff på Hjelmshult.

3. **Johan Gottfrid Michaelis**, som lär warit från Stettin, blef 1739 rektor wid tyfka skolan i Carlskrona, prestwigd $1\frac{1}{8}$ 1745, 1746 pastor wid tyfka församlingen härstädes och dog 1775. Hans son Christian Ernst war rektor wid nyfnämnda skola.

4. **Bernhard Christopher Kuleentz** war phil. mag., prestwigdes i Linköping $12\frac{1}{11}$ 1755 och utnämndes till pastor härstädes $2\frac{6}{8}$ 1756; fullmagten uppwistes i amir. konsf. först $2\frac{6}{8}$ 1758. Om K. känner man utom detta endast följande ur nyfnämnde konsistorii protokoll. Pigan Brita Stina Malmsedt blef af sina föräldrar uppsagd från sin tjänst hos K. på den grund att hon, ehuru ofunnig i tyfka språket, begått nattwarden i tyfka församlingen; egentliga orsaken till uppsägelsen synes dock warit den att hon "blifwit utskänd och kommit i elakt rykte för pastorn". Hon sade sig ej wara ofunnig i tyfkan, påstod att föräldrarna på lång tid icke frågat efter henne och förklarade sig ej wilja flytta, tilläggande att "ingen lag, ja intet sjelfwa konungen kunde twinga henne mot hennes wilja, mycket mindre konsistorium eller någon annan, med otaliga flera fråcka och oanständiga utlätelser". Pastorn sade att hans hushållning skulle mycket lida om han mistade henne. Konsf. ålade henne att återgå till sin rätta själasörjare och förwiste saken angående hennes uppsägelse ur tjänsten och hennes fiedwördnad mot konsistorium till laga domstol. K. dog 1761.

5. **Claes Diedrich Wiebe** blef prestwigd 1746, amirallitetspred. 1748, tilltr. 1749, blef pastor här 1761 och intog $\frac{1}{12}$ s. å. sin plats såsom förste assessor i amir. konsistorium. Under vacansen efter superint. Muhrbeck fick han en längre tid vara ordförande der. En af W. 1748 i Stockholm utgifwen predikan på 3 sönd. i fastan handlar om "skrymtares stora fiendskap mot Christum" och innehåller mest polemik mot antinomister; förmodligen åsyftas herrnhutarna. Död $\frac{1}{8}$ 1771. Hans enka kallas Ulrika Charlotta Wiebe. Sonen Carl Peter var prost i Billeberga.

6. **Johan Bernhard Wolff**, son af handlanden Peter W. och Margreta Maria Ambers i Lönbern i Schleswig, föddes $\frac{22}{10}$ 1740, blef student i Köpenhamn 1760, theol. kand. 1765, rektor wid tyfsta skolan och aftonsångsprest wid tyfsta kyrkan i Carlskrona 1767, prestwigd i Lund $\frac{14}{10}$ 1771, pastor wid nämnda kyrka 1772, erhöll 1781 rättighet att söka pastorat i Lunds stift och prostetitel 1783. 1789 sökte och erhöll han transport till Listerby, men fick $\frac{1}{10}$ s. å. K. M:s tillåtelse att derjemte behålla sin förra beställning i Carlskrona, med villkor att om somrarna wistas i Listerby. W. blef theol. doct. 1800. Tyfsta församlingen fick 1774 rättighet att hafwa alternativt swenskt och tyfkt gudstjenst, emot amir. kons:i yrskande, som ansåg sådant skola lända till kyrkdisciplinens förfall. W. åtnjöt afkning och kärlek samt ihogkommes såsom en werksam och wälmenande män. Ur hans tal öfwer handl. A. Broberg, hållet i frimurarelogen i Carlskrona 1783, må ett stilprof anföras: "Åter en annan gör anfall på ynglingens tro. Men nissan, så raisonerar han, är intet annat än ett djur. När hon dör, är det ute med henne. Bort, bort med de tryckande band, som religionen oss pålägger, låt oss tygellöst bruka vår frihet och lesa efter vår smak. — — Här stöter en annan förledare till: Att aldeles vara tygellös, säger denne, går intet an! Nej är an skall leda oss i stället för Religionen. Han börjar nu sätta åran i hwad honom behagar och i hwad andra med honom lifasinnade behagar, och Årans system blir slutligen detta: att göra en och annan för mebborgare lysande och af liömare utropad gerning och deremot tillåta sig andra friheter, som på honom sjelf och sederna i det allmänna göra

tio resor större skada än hans lysande gerningar gjort gagn". W. har utgifwit flera predikningar hwilka äro af renlärigt innehåll. Han dog $\frac{2}{5}$ 1821. — Gift 1773 m. Ulrika Brock, f. 1753, dotter af prosten Jöns B. i Hoby i Blekinge. Sonen Johan Peter, f. 1774, blef 1798 extraord. lärare wid Stepps-gosfeskolan i Carlskrona, collega wid lärdomsskolan der 1803 och erhöll 1817 afsted; han war gift med Christina Elisabeth Stenbeck.

7. **Jonas Lundqwist**, klockareson från Quidinge och född der $\frac{1}{2}$ 1785, blef student i Lund 1800, i Greifswald 1803, undergick juridisk och kansli-examen 1811, prestwigdes 1812 till extraord. bataljonspred. wid flottan med station i Gøtheborg, blef magister i Lund 1814 och pastor här 1822 $\frac{3}{8}$. Då han tillträdde sin tjänst, förklarade superintendenten Thyselius "sin tillfredsställelse att få en medbroder, som ofelbart skulle rätta de afwikelser från författningarna, hwilka förut till hans och konsistorii bekymmer egt rum i tyfka församlingen". Ordningarna hade bestämt deri, att katekesförhör icke hållits på söndagarna och nattwardsgång anställd på lördagarna, "då arbetsfolk och tjenare saknat tid att bereda sig förut och begrunda efteråt denna dyra hemlighet". L. erhöll prostetitel 1827 och dog $\frac{20}{8}$ 1828. — Gift m. Lovisa Fredrika Nobeck, dotter af prosten M. i Stoby och sedan gift m. landtränsmäst. H. R. Moberg i Carlskrona.

8. **Claes Johan Schaar** 1828—1838; se wid Fjellingse sid. 93.

c. **wid den af de förenade Storkyrko- och Tyfka församlingarna bestående Stadsförsamlingen.**

R. M. förordnade genom nåd. br. $\frac{13}{7}$ 1838 och $\frac{21}{6}$ 1839, att nämnde tvåanne församlingar skulle till ett pastorat förenas, och anbefalldes $\frac{3}{8}$ 1845 att åtgärder för pastoratets tillsättning skulle widtagas. 1846 $\frac{29}{8}$ kallade församlingen prospredikanter och $\frac{30}{8}$ s. ä. hölls wal, hvarwid de flesta rösterna tillföll flotts-predikanten L. Feuf, som ock af R. M. utnämndes till pastor.

1. **Lars Feuf**, son af profsten Gustaf F. (se sid. 72) och född i Christianstad $11/6$ 1813, blef student 1831, lärare wid barnskolan i Christianstad 1835, prestwigd $14/6$ 1838, stotts-predikant i Christianstad 1843, pastor här $26/10$ 1846, tillträdde f. å., erhöll prostetitel 1847, transport till Gustafs förs. 1857, tilltr. 1859.

Gift $24/4$ 1840 m. Anna Cedergren, hvars far war byggmästare. Barn: Gustaf Georg, f. 1841. — Johanna Glinda Heliadora, f. 1845.

Skrifter: se Lunds stifts matrifel 1854.

2. **Johan Axel Olin**, f. 1825, prestwigd 1850, tjenstg. e. o. hofpredikant 1857, pastor här $27/11$ 1857, tilltr. 1859.

Stadsföreståndare i Carlskrona.

1. **Anders Sjerslöwius** föreståndare som stadsföreståndare 1684—1692. Under vacansen efter superintendenten Thorælius wille han både ingripa i pastorsgöromålen och tillägna sig wisfa af pastors inkomster; konsistorium måste flera gånger förbjuda honom att så göra. Första gången swarade han ohöfligt derpå, med anledning hwaraf biskopen skref till honom $2/6$ 1690: "Af G. Wyrldighets härlige och ensaldige swar, som I sjelf det fallar, har jag erseet den stora orettighet, som I derutinnan låtit påstina, af hwilken ehuruwål jag tillförene mycket hört talas, hade jag dock icke kunnat tro, at I den emot mig skulle understått eder yttre, hwilket jag dock nu will hafwa till en annan tid hänställt, stollandes I i sinom tid in foro competenti derföre wederbörligen answara". G. war Calmarbo och blef pastor i Söderåkra af Calmar stift.

2. **Erik Serlin** 1692—1698; se wid Rågeröd III. 447.

3. **Lars Engstedt** 1698—1707; se wid Borreby IV. 71.

4. **Swen Sylwius** 1707—1713; se wid Böfarp II. 164.

5. **Anders Klase**, öfögöthe, blef 1710 skolrektor i Carlskrona och prestwigdes $\frac{2}{4}$ 1713 till stadskomminister der sammastädes och dog $\frac{20}{2}$ 1724. — Gift m. Katrina Eilers, som äfwen blef gift med efterträdaren.

6. **Johan Lorenz Flensburg**, son af kyrkoh. Hans F. i Fosse, föddes der $\frac{2}{4}$ 1696, blef student 1712, konrektor wid Carlskrona skola 1723, tillf. stadskomminister 1724, prestwigd $\frac{24}{3}$ s. å., kallad till stadskomminister $\frac{21}{6}$ och dertill utnämnd K. Å. Han hade anseende som en flitlig prest, hwilket icke motsäges af hans utgifna likpredikan öfwer studenten L. Wallgren; den afhandlar ämnet: Guds barns dagliga död uti ett saligt lif förwandlad. Död $\frac{21}{2}$ 1747. — Gift 1725 m. företrädarens enka Katrina Eilers, som födde honom två söner och fyra döttrar. Sonen Hans nämnes som prest 1760; äldsta döttern Metta Magdalena war gift m. kyrkoh. J. Appelqwist i Listerby.

7. **Lars Stobæus** blef student 1732, prestwigdes $\frac{10}{10}$ 1743 och war follega och kantor wid skolan härstädes i åttio år 1750 blef stadskomminister. Död $\frac{10}{10}$ 1752 efterlämnande enka, som kallas Charlotta Liboria Stobæus, och små barn.

8. **Jngemar Appelqwist** 1753—1759; se wid Listerby.

9. **Olof Aquilinius**, troligen prestson från Mörum och född 1724, blef prestwigd till tjenstgöring i Torhamn $\frac{27}{12}$ 1752, stadskom. 1760 $\frac{27}{6}$ och innehade tjensten ett år.

10. **Peter Schougård** blef prest $\frac{24}{6}$ 1751 och i början af 1762 stadskomminister. Under vacansen efter superintendenten Petersson wille han, utan nådårsprestens wetskap, förrätta dop och begrafsning, samt utfärda lysningsseklar, påstående sig wara kompe.; konfftorium godkände ej hans anspråk. Död $\frac{24}{10}$ 1786. — Gift m. Ulrika Eleonora Muhrbeck, dotter af amir. superint. M. i Carlskrona.

11. **Wilhelm Gimmerdahl** 1787—1790; se wid Torhamn.

12. **Olof Plantin** 1790—1796; se wid M. Rörum III. 53.

13. **Pehr Hansson** 1796—1801; se wid B. Karleby III. 219.

14. **Thure Petter Brorström** 1801—1808; se wid Borreby IV. 73.

15. **Pehr Schyttéen** 1808—1818; se wid Konga III. 200.

16. **Claes Johan Schaar** 1818—1830; se wid Fjellinge sid. 93.

17. **Niclas Göran Herblow** 1830—1847; se wid Bofarp II. 169.

Stadskomministersbeställningen är numera indragen.

Kyrkoherdar i Ramdala och Jemjö.

1. **Laurentius**. En så benämnd pastor war här 1562, då Johannes Laurentii Istadensis prestwigdes till hans biträde.

2. **Erik Nielsen** kom 1568 hit från Tønderup, nämnes 1585 som prost i Östra härad och dog 1591.

3. **Jenss Ericksönn** war pastor här 1610. Enl. anteckning i B. B. berättade hans hustru Bodel för biskopen, att måndagen efter Philippi och Jacobi dag hade en person för henne omtalat, att herr Jens och Elline Mogens' woro i kyrkan och drucko win, hwaraf han kânt lukten wid dörren; presthustrun hade då tagit en dräng med sig och gått in i kyrkan, der pastorn och Elline besunno sig, båda druckna. På biskopens fråga angående pastoreernas ämbetsförvaltning swarade prosten, att alla stötte sina åklaganden oflanderligt utom herr Jens i Ramdala, och då herr ~~Tomus~~, som warit medhjelpare här, tillfrågades hwad honom syntes om herr Jens, swarade han: omne malum. Herr Jens suspenderades. Detta synes hafwa skett 1612. Följande året stötte han åter prest-ämbetet och förrättade gudstjensten wid biskopens härwaro. Biskopen tog Gud, sitt samwete och de närwarande till wittne, att det icke skett till Guds ära och församlingens gagn; hans tal kunde knappt höras i anseende till hans heshet, hwilken prosten sade härröra af morbus gallicus. 1614 ålades han

att hålla medhjelpare, hwilket sockenboarne enträget anhöllo om; herr Hans i Lyckeby åtog sig att sköta ämbetet till Påsktiden. Sedermere blef herr Jens affatt. Ett k:gl. br. $\frac{30}{8}$ 1617 åligger länd-mannen Falk Lycke att dömma öfwer honom, emedan han war berömd att hafwa mördat en qwinna, som han lågrat. — En Hans Jørgensen nämnes i B.B. så som medhjelpare härstädes.

4. **Hans Olsen**, prestson från Triplestad, förefommer som pastor här 1624. Vid biskopsvisitation detta år predikade han icke illa och söng förträffligt. Hans hustru war något herrsklyften och mera angelägen de cute curanda, quam de domo ornanda.

5. **Mogens Aagesön** omnämnes som pastor härstädes 1633 och såsom vice häradsprost 1655. Han lefde ännu 1661. Måns Andersson war "medtjener" här 1657 och Jakob Hansson 1661; den sednare blef sedan pastor.

6. **Jakob Hansson Dronninggaard** förefommer som pastor här 1673. Troligen blef han prestwigd till komminister här $\frac{9}{11}$ 1666.

7. **Peder Hansen Bircopius** prestwigdes $\frac{19}{9}$ 1673 till komminister i Christianopol och dog som pastor härstädes 1679, efterlämnande enka och 5 barn; enkan hette Annika.

8. **Jonas Petri Mericius** (jfr. IV. 2 ff.) erhöll 1679 transport hit från Rastunda och tog kort derefter sitt nya pastorat i besittning, utan att hafwa blifwit i laglig ordning introducerad. 1680 $\frac{14}{8}$ erhöll han tillåtelse att återwända till Rastunda, och K. M. befallte att J. Gunnerus skulle insättas till pastor i Randa. Men Mericius blef likwäl qwar i Randa. Biskopen skref $\frac{17}{11}$ 1680 till honom: "Ghurwähl jag förmodat hade at Rev. Tua Dignitas hade effter senaste afftahl giordt it ändteligt sluth medh H:r Isaac Gunnero, så måste jag dock nu af H:r Isaacs bref förnimma att sådant icke är skeet; hwilket mig storligen förundrar, heldst emådhan R. T. D, af H. K. M:ts aldrandigaste Bref någsampt kan förnimma des Nådeliga fuldkombliga willia wara, at Ed. Wyrd. icke skall hafwa Twå pastorater; hwarföre ändoch det ännu är it temligit stundh til sabbdagen,

icke bestomindre will jag R. T. D. wehlmehnt råda, at hann med forderligaste uthi wenlighet med H:r Isaac accorderar, betänchiande huru swårt det will falla H. K. M:s albrand. fattade resolution egenwilligen at disputera." Mericii hustru war rest till Stockholm, och N. wille hafwa Gunneri introduction uppffjuten till hennes hemkomst; detta bewiljades dock icke, utan Gunnerus blef slutligen $^{12}/_{12}$ 1680 insatt till pastor härstädes och accord uppgjordes s. d. mellan honom och Peder Hansens enka, enligt hwilket hon skulle blifwa wid pastoratet från Maj 1681 till samma tid 1682, ehuru hon ej hade rätt till nådår, och sedan årligen åtnjuta 9 tunnor spannmål, foder till 5 kor, släsk, altarmat m. m.; det ändrades likwäl sedan så att hon skulle i Gunneri lifstid få bo i prestgården och begagna en del åkerjord, hwaremot det förut nämnda spannmålsbeloppet skulle minskas. Sedan detta allt war ställt i ordning, hemkom Mericii hustru och hade med sig K. M:s tillåtelse af $^{3}/_{1}$ 1681 för N. att behålla Ramdala. Han wille nu utdrifwa Peder Hansens enka och klagade $^{2}/_{2}$ öfwer "en driftig och nådwis enka på ~~Steden~~", af hwilken han "leb stor nachbel." Gunnerus bad $^{23}/_{2}$ för samma enka, att hon ej måtte "med sina 5 omtyndige barn skutas så hastigt utu huset på allmänwägen, ty hon hafwer icke änn något annat tak at luta sit hufwud under." Han skref $^{5}/_{3}$ s. å. till biskopen: "Jagh bebher obmiuteligen Eders Faderl. Högw. behagade för rättwisfan och tillbörligh respect skulld hemma och afsårta Herr Jonæ Petri Mericiensis otijdiga ansökande, hwilken emot allmannelige praxin uti heela Swäriges Rikse söker att movera mig, som effter kongl. ordre af Ed. Faderl. Högw. år håår lagligen introducerat." Andtiligen beslöt N. att lämna Ramdala och behålla ~~Steden~~, hwartil K. M. gaf sitt bifall $^{14}/_{3}$ 1681.

9. Isaac Samuelson Gunnerus blef som nämndt år $^{14}/_{8}$ 1680 utnämnd till pastor här, $^{12}/_{12}$ s. å. installerad och $^{14}/_{3}$ 1681 ånyo tillsförsäkrad om detta pastorat. I kgl. br. $^{14}/_{8}$ 1680 heter det, att han kommit i K. M:s nådigste konsideration "för de långlige och trogne tjänster, som han så wåhl wid ordinarie Swenske och Finske församlingarne i Stockholm som uppå Orlogsflottan uti förflutne krigstijder

gjordt och prästerat hafwer." G. fick ej länge vara pastor, utan dog $\frac{9}{10}$ 1681, efterlämnande enka wid namn Elisabeth.

Rambala pastorat blef 1683 prebende åt amiralitetssuperintendenten i Carlskrona. Församlingsboarne begärde 1690 att få en prest som "bewåhnte, brukade och besatt den mycket deteriorerade prestgården", men det bifölls icke, utan pastoratet fortfor att vara prebende till 1833. Såsom des innehafware borde alltså under N:ris 10—21 uppföras de ofwan pag. 167 uppräknade amiralitetssuperintendenterna. K. M. förklarade $\frac{1}{9}$ 1837 att Rambala och Zemjö socknar åter skulle blifwa ett eget pastorat.

22. **Eric Törnberg**, son af rättegångsfriswaren wid konungens wärf. regm:te Anders T. och Johanna Maria Törngren, föddes i Landskrona $\frac{19}{6}$ 1802, blef student 1819, prestwigd $\frac{18}{12}$ 1825, phil. mag. 1829, war domkyrkoadjunkt i Lund 1826—1838, blef pastor wid södra stånka infanteriregm:tet 1832, vice notarie i domkapitlet 1836, pastor härstädes $\frac{30}{6}$ 1838, tilltr. s. å., blef vice häradsprost 1839 och ordinarie $\frac{22}{7}$ 1840.

Hift $\frac{21}{9}$ 1829 m. Carolina Eleonora Nordström, dotter af kapten A. Nordström och M. E. Stensfelt i Kongelf. Barn: Anders Johan August, f. $\frac{11}{9}$ 1831, phil. mag., extraord. amanuens wid Lunds universitetsbibliothek. — Maurits Adolf Döfian, f. $\frac{26}{12}$ 1832, student. — Maria Mathilda Amanda, f. $\frac{1}{4}$ 1838. — Erik Emil Eugene, f. $\frac{18}{1}$ 1841.

Prosten T. har från trycket utgifwit ett nykterhetstal och ett tal hållet i en frimurareloge öfwer baron A. S. Rålamb. Ur det sednare må ett filprof anföras. "Frie murarebröders tempelbyggnad är, såsom wi alla weta, upprest på 4 hufwudpelare, tyfslåtenhet, försigtighet, måttlighet och barmhertighet, dessa bygger, hwilkas utöfning wi alla beswurit." — Tyfslåtenhet "förutsätter ej blott förmågan att kunna tiga med hwad des ordens stadgar wilja hafwa fördoldt, utan äfwen att i hela sitt yttre förhållande till werlden iakttaga den warsamhet i ord, som egnar en Christi efterföljare. — Förenen med en aldrig hwilande klofhet och försigtighet i edra företag en ofkuld och ensald, som af intet ondt wet, men

är på waft emot det onda. — Den ähta frimuraren får ej wara slaf under något syndabegär, någon andelig eller lekamlig styggelse. Med all slit måste han nyttja sin murslef för att tillmura hjertats reswor (det behöfs i sanning slit, ty resworne äro många), och lifsom man ser hur lätt ett ogräs skjuter upp i remnan på en wägg af hårda sten — så ser man ock ogräs ej blott skjuta upp, utan bära frukt i en människas hjerta, der en än så liten remna fått wara otillmurad. — De tre första pligterna äro så att säga mera rent menfliga, de kunna med blotta förnuftets och samwetets tillhjälp bringas i werksam utöfning, fastän de det oaktadt böra adlas af Christendomen, om de skola ega sitt rätta wärde; men den fjerde — barmhertigheten — är rent christlig och kommer såsom all god gåfwa ofwanefter ifrån ljuset's Fader."

Kyrkoherdar i Löfen och Augerum.

Biskopen Mats Jönsson föreslog 1631 att Augerums kyrka, som war i dåligt stid, skulle casseras och Lyckeby blifwa annex till Löfen. Augerums kyrka blef dock bibehållen. Annexjonen af Lyckeby och Löfen stadgades ock genom k:gl. br. 18/6 1632, men gick först i verkställighet på 1690-talet, hwarefter Löfens pastorat bestod af tre socknar till 1743, då i anseende till Lyckeby kyrkas förfallna tillstånd, den upphörde att begagnas och socknen sammanfogades med Löfen.

1. **Dlof Skoning** nämnes som pastor här utan tidsuppgift. Hans son Jakob lärer varit pastor i Bärslöf.

2. **Lauris Oluffsen** war pastor härstädes 1584.

3. **Jacob Hanssen** uppgifwes hafwa blifwit pastor här 1600; han förekommer i hyllningsakterna af år 1610 och blef wid ett prestsammanträde i Runneby 28/6 1613 utnämnd till prost i Östra härads. 1614 war detta härads presterkap samlat i Löfen wid biskopens härvaro, och 1617 gjorde biskopen äfwen ett besök här, äfvensom 1621, då presterna woro

samlade och förmanades till nit i ämbetet, hörsamhet mot bifskopen och trogen förbön för honom. 1624 hölls biskopsvistation med båda församlingarna. Prosten predikade "mera sjungande än talande och icke utan åhörarnes ledsnad"; han var "en beskedlig man, men stötte sitt ämbete blott hjälpligt i anseende till sin ålderdomswaghet och stora småaktighet." Han uppgifwes hafwa dött 2° , 1630 wid 60 års ålder och är jemte sin hustru Kerstina Olofsdotter och fyra deras barn begrafwen i Löfens kyrka.

4. **Jens Pedersen Hangaard** torde hafwa blifwit pastor 1630 och varit det till 1655. Han nämnes 1646 och 1648 såsom häradsprost. Hans son Petrus prestwigdes 1674 till komminister i Christianopol.

5. **Daniel Jacobsen**, född 1620, prestwigdes 2° /₁ 1652 till pastor i Löfen och Augerum. Han har oriktigt blifwit ansedd för samma person, som 1650 var pastor wid Sturkö församling och 1653 äfwen sjä Lyckebj. Om hans temligen långvariga ämbetsförvaltning är intet kändt. 1688 wår han swag och ströplig af ydager, och man väntade att någon bleswe utsedd till hans successor. Död 1° /₄ 1690, efterlämnande enka. — En Jeremias Svensson, som war smålänning, nämnes 1681 som "comminister et diaconus i Augerum."

R. M. befallte 1° /₂ 1681 att "för örlogsflottans säkerhet" de närmast Carlskrona belägna pastoraterna skulle förses med swenska prester och amiralitetspresterna ega företrädesrätt till dessa lägenheter. Ett k:gl. br. 2° /₈ 1683 innehåller att R. M. wille accommodera amiralitetspresterna med de närmast Carlskrona liggande pastorater, alltestersom de bleswo lediga.

6. **Johan Tillander** uppgifwes hafwa blifwit pastor här 1691, men han dog 1° /₁₂ 1690 af en hetlig feber; om han varit verklig pastor här, så har det alltså varit år 1690. Enligt häradsprostens bref hade hans hustru "wågat mycket på honom både med läfedom af apotheket och at hålla capellan."

7. **Michael Karreus**, född i Finland, bles 1682 amiralitetsprest i Carlskrona, der han predikade både på swenska och finska. 1685 erhöll han derjemte uppdrag att

fyra gånger om året resa omkring till de i Blekinge förlagda finsta båtsmännen och underwisa dem i kristendomen. Strax efter Daniel Jakobsons död rekommenderades han af amiralitetsskollegium till detta pastorat, emedan "han igenom långliga gjorde tienster om en wedehörigh befordring giordt sig meriterat samt Collegium framför andre giärna skulle see honom hulpen." Prosten hr Rasmus i Lyckeby fruktade att K. skulle sjelf installera sig som pastor. 1691 $\frac{2}{3}$ begärde amiralitetsskollegium installation för K., som af K. W. blifwit utnämnd till pastor. Installation bewiljades, men K. påmintes $\frac{7}{8}$ att hålla sig i beredskap till examen, hwar till domkapitlet wille falla honom. Han synes hafwa jemte pastoratet behållit sin tjenst wid amiralitetet. Amiral Sjöblad rekommenderade honom $\frac{30}{4}$ 1692 till att blifwa häradsprost framför Schottenius i Torhamn, emedan han war den främste bland amiralitetspresterna och emedan Löfens pastorat war större och låg närmare landshöfdingens residens än Torhamn; biskopen fann icke dessa skäl vara bindande. K. dog i Februari 1694.

8. **Diof Strandell** blef omkr. 1688 prestwigd i Upsala och war sedan hofprest hos landshöfding Ulfsparre i Wexjö; äfwen skall han hafwa någon tid wistats i biskop Biranii hus. 1694 $\frac{21}{2}$ utnämndes han till pastor härstädes och tillträdde 1695. Prestgården war då mycket wanfött och förfallen; det fanns "allenaft en stufwa och två små Camrar, som sold kunde någorlunda wara uthi, dock icke utan dropp wid regnwäder." 1699 blef S. tillf. häradsprost; han skref $\frac{28}{7}$ s. å. till biskopen att "herr Gabriel i Nobeln" (G. Roselius i Christianopel) eftersträfwade preposituren; wunne denna plan framgång, mente S. sig hafwa orsak att beklaga det han ombytt prost. Derjemte lofwade han "något af landshöfdingens frukt till biskoppinnans köf"; det borde redan hafwa skett, men prestgårdens upprättelse, hägn och kultur hade medtagit all hans inkomst; dock skulle han aldrig "förgåta sin aldrödmuifaste plikt och wördnad." 1701 $\frac{12}{1}$ blef han utnämnd till ordinarie häradsprost. Han synes hafwa warit en driftig man och nitift för yttre ordning. Wid prestmöte 1701 klaga de han, att klofaren i Löfen "förer alltid tobak i munnen, jämwal och under gudstjensten, betar sina hästar på kyrkogår-

den och när han påminnes att bättra sig, gifwer inga goda ord utan svarar wrängt och motwilligt, nefar låsa för barnen, emedan sådant ej skall wara exprimerat i fullmakten"; presterskapets beslut blef: "om han ej bättrar sig skall præpositus hafwa mandat honom affätta utan vidare proces." År 1704 skref han till domkapitlets notarie att han åmnade infomma med "en gruswelig lamentation öfwer Östra härads klockares oförsvarliga försummelse uti ungdomens informerande; de sittia wid otroliga inkomster och inga utgifter, late, wäldige och fete, men uti barnalåran ganfka tröge, så att jag kan bewisa det min klockare på 3 års tid aldrig ännu lärt något barn låsa i bok, och dem jag welat antaga till ungdomens information har han hindrat i sofnen qwarblifwa"; S. önsföde så en prest till klockare, enär inkomsten uppgick till 300 daler, och slutar brefwet: "War god bringa detta så oförmärkt på tapeten, det skall intet wara olönt med Guds hjælp." Swad beswärligheter Carl XII:s frig ådrogo presterna, kan man sluta af Strandells bref ²⁶/₂ 1710, hwari han berättar att "generalmajor Gyllenstjerna med sitt hof, trosp, bagagewagnar och 45 hästar i 12 dagar logerat i hans prestgård." Med landshöfdingen J. Adlersten war S., lifasom blekingepresterna i allmänhet, högligen misnöjd. Han klagade i nyssnämnde bref, att landshöfdingen hotade presterna med inkomsternas förminskning och "defenderade arga åhörare" mot deras kyrkoherdar. Under pestens förfärliga härjning i Blekinge skades obelåtenheten med landshöfdingen, då han med hårdhet upprätthöll regeringens förbud mot de pestdödas begrafning i kyrkogård och med wanlige ceremonier (jfr. I. 121 ff.). Han lär hafwa arresterat prester och klockare, som officierat wid pestdödas begrafning. Misnöjet steg till sin höjd, då landshöfdingen anklagade hela blekingsta presterskapet för bristande ämbetsnit. Anklagelsen torde icke warit utan all grund, om än det ej skulle kunna nefas att landshöfdingens nit stundom icke warit förenadt med sans och saktmod. Domkapitlet infordrade 1712 Strandells yttrande angående de "oordningar, som förelupo hos pastorer och klockare i Blekinge i synnerhet wid Gudstjenstens förrättande och deras öhlsalu och frögerij." Hurwid detta stett med anledning af landshöfdingens an-

klagelse, har utg. ej funnit angifwet, men $14/3$, 1713 afgaf Strandell en förklaring, af hwilken man finner att landshöfdingen andragit, 1. att bland allmogen minsta delen hade fann gudsfuktan, 2. att fäsliga brott och synder begingos, 3. att presterna borde kunna förekomma dessa, om de wore mera angelägna om själaras salighet än om sina inkomster, 4. att han hos en prost funnit en tredjedel af socknens inwånare alldeles ofunnige i Christendomen och en del tjugoårige personer, som ej mer än två eller tre gånger warit i kyrkan, 5. att presterna ej följde kyrkolagen med afseende på gudstjenstens begynnelse, sjungande af psalmen Allenaste Gud o. s. w., 6. att han på ting och wid sockenstämmor förmanat folket till gudsfuktan och 7. att han "lätit pastor Lychovius inträtta församlingen i allehanda sängers sjungande." Härpå swarade S. ad 1. Från werldens begynnelse har den minsta delen af menniskor warit sannt gudsfuktig. 2. Hwarföre befordrar ej landshöfdingen ogerningsmän till laga nåpft? 3. "Wid denna punkt må landshöfdingen hafwa tagit mer aqua vitæ, än han effest plågar taga"; presterna hafwa ej kräft mer inkomst än lag och landsens sed tillerkänner dem. 4. Hwem har gifwit landshöfdingen rätt att wifitera och examinera i församlingarna? 5. Wid allmänna gudstjensten hafwa inga olagligheter förelupit. 6. Så hade wisserligen stett i Christianopol, der folket misnöjdt öfwer landshöfdingens förbannelser gått bort sägande: wi hafwa prester att predika och behöfwa ej landshöfdingeämbetet dertill. 7. I Christianopol söngo fruntimten wid gudstjensten hwarannan psalmvers och männerna hwarannan, enligt landshöfdingens föranstaltande, men tjenligare syntes att alla söngo hwarje vers. I ett bref till biskopen år 1714 berömmes S. sina kontraktstier, beklagar sig wara "traducerad" och önskar wara "Högw. Fadrens förnåme hus närmare, då han hjertligen gerna wille sin ödmuika skyldighet med wördnad aflägga." S. dog $10/4$, 1716. — Gift m. Charlotta Juliana Fult, som war från Stochholm och syfter till prosten F. i Hjortsberga; hon blef omgift med Lars Hellman, som war nådårsprest här, sedan past. i Hammarlöf. S. hade två söner och tre döttrar, hwilka blefwo hederligen försörjda; blott de två döttrarna äro kån-

da, nemligen Charlotta Juliana, g. m. rektorn wid Lunds skola Reinhold Liebman, och Katrina Eleonora, g. m. kyrkoh. N. Herenberg i Högskad.

9. **Malte Brock**, son af pastorn i Halmstad af Luggude härads Hans B. och född der $\frac{3}{6}$ 1678, blef student 1695, prestwigdes $\frac{2}{7}$ 1702 till tjenstgöring i Lund, blef pastor i Hammarlöf 1703 och var riksdagsman 1713. Hos Fryxell, Carl XII:s regering, 5 h. p. 203 förekommer: "Brook, en bland riksdagspresterna, sade: Jag betygar inför Gud, att i min socken finnas ej 2 bönder, som hafwa sådeskorn till våren, och att de alla ropa till himlen efter fred och lifså efter hämnd öfver dem, som freden hindra." Detta yttrande wid riksdagsöfverläggningarna om fred 1713 tillhör utan twifwel Brock, hvars namn äfwen i Berells Bidrag t. Sw. riksdagshistorien oriktigt skrives Brook. B. erhöll transp. hit $\frac{27}{9}$ 1716, blef häradsprost $\frac{17}{4}$ 1717 och dog $\frac{16}{4}$ 1719 samt begrofs i Löfens kyrka. — Gift m. Sara Salenia, som skall varit beslagtad med biskop Stenchius. Barn: Anna, f. 1704. — Hans, f. 1705. — Mathias, f. 1707. — Elfa. — Christopher. Enkeprostinnan Brock kunde ej sänjas med kyrkoh. Lorch om enkegenanten. Han yttrar i bref till domkapitlet $\frac{17}{6}$ 1726, att hon "odrade på sina i Carlshamn utlånta penningar och att, om hon ej hastat med sin afresa, hade hon blifwit lagligen tilltalad för sligt olofligt intresse, som hon af en perukmakare tagit." L. ville icke vara hennes angifware.

10. **Göran Lorch**, son af kyrkoh. i Swedala Per L. och Helena Faxe, föddes der 1693, blef student 1709, prestwigd $\frac{7}{10}$ 1718 och var då notarie wid hof- och fält-konfistorium, blef magister 1719, pastor här $\frac{16}{6}$ f. å., installerades af superint. Humble 1721, responderade wid prestmöte 1722 och var riksdagsman 1726. Humble war mycket angelägen om att L. skulle blifwa riksdagsman, såsom warande "bekant med wägarna i Collegierna och med förhållanden både i Skåne och Blekinge." L. uppgifwes hafwa brunnat wid Saltö $\frac{9}{6}$ 1727. — Med hwem han varit gift är ej kändt, men hans enka blef konserverad wid fallet; en dotter, wid namn

Constantia, war gift m. N. M. Windelius, pastor i Häl-laryd.

11. **Nicolaus Bantif**, son af Per W., pastor i Köpinge, och Hedw. Norager, reste omkring 1718 till Upsala för att studera der och fick bo i ärkebiskop Steuchii hus, prest-wigdes derstädes 1727 till hofprest hos excellensen Carl Gyl-lenborg och blef 1728 pastor härstädes. Efter Lorichs död wille församlingens fleste ledamöter med den måttige riksdags-mannen Olof Håkanson i spetsen hafwa Christian Brachwa-gen, som i 16 år warit medhjelpare på stället, till pastor. Superint. Humble berättar om walet, att han "the tu extrema, sterbhusets conservation och herr Christians meriter för ögon haft och med lika ömhet efter sitt bästa förstånd föreställt och handterat", men han hade funnit församlingen enhälligt stämd för herr Christian; "hwad man böd till efter en christelig kär-leks och medlidandes plikt att beweka thetas sinnen till Sterb-husets conservation, så war doch icke at tala om annat än the kunde inför sin Gud icke förswarat, om the sin gamle och trog-ne lärare nu undbjalla skulle, som med så stor armod och ändå ganska toligt sinne så länge ibland dem warit och sit ämbete med mycken nitälskan förestått." H. hade måst lofwa att un-derstödjja kallelsen för Brachwagen och kunde icke annat säga, än att "om någon kallelse är laglig, så är wisserligen theenne, och om någon kallelse bör och kan kallas gudommelig, fast hon genom menniskor ser, så är wisserligen theenne"; Hr Christian sjelf hade "resignerat sig i Guds goda styrande hand och så modest warit, att han bedt dem endast i laga ordning på waldagen wisa honom sin kärlek och förtroende" m. m. Förän klofware och hans son häradsstrifwaren Lyckå sades hafwa wärswat röster för rektor Lyckå i Christianstad (sedan past. i Stoby). Församlingarna sände ett ombud till Stock-holm för att supplicera om Brachwagens utnämning, men prestenkan hade inslytelsferikare förespråkare, och Bantif under-rättade %, 1728 att han blifwit utnämnd "med affeende på Consistorii förslag och ånkans conservation." Han tillträdde pastoratet 1729 och begärde s. å. att slippa aflöna Brachwa-gen som medhjelpare. Denne blef också snart befordrad till pastor i Högeryd. W. blef 1755 häradsprost och begärde

1762 vikarie wid denna befattning. Död $24/7$ 1767. — Hans enka nämnes Anna Sophia Wankif, men om hon är den som förut varit gift med Lorich, eller hon war Wankifs andra hustru, är ej kändt. Sonen Per blef past. i Hållaryd, och dottren Sara Virginia war gift med P. Brind, past. i Gulle.

12. Anders Thörn, född i Blekinge 1726, blef student 1743 och kollega wid Carlskrona skola 1750, magister 1751, prestwigt $9/6$ s. å. och 1752 vice pastor i Hållaryd samt gift med en dotter till kyrkoh. Jöns Stobæus derstädes. Hon dog 1753 och Stobæus wille derefter upphäwa det kontrakt som han ingått med Thörn. Denne blef 1757 $2/3$ rektor wid Carlskrona skola. 1768 kort före julen reste han till Stockholm, såsom det uppgafs för att besöka anförwandter och wänner, men i sjelfwa werket för att utwerka sin utnämning till Löfens pastorat. Han tillkännagaf $13/1$ 1769, att han "för en genom det swåra wåglaget oförmobeligen upprörd gammal gift-passion" ej kunde resa hem till Lästiden, samt anhöll om permission tills vidare. Domkapitlet swarade med ett åläggande för honom "att fordersamast förfoga sig till Carlskrona och sin syftla wid skolan derstädes förrätta, emedan å annor händelse och om han ej skulle sådant strax efterkomma, Consistorium ej skulle underlåta att taga sådana mått som skulle förmå honom att sig derstädes utan vidare uppehåll infinna." Huruwida T. åtkybbe detta åläggande, känner utg. icke, men hans Stockholmsresa hade ej varit förgäfwes, ty han utnämndes $13/2$ 1769 till pastor härstädes. 1772 inkallades han för domkapitlet, derföre att han "med spylleri, hemma och utom hus, åstadkommit stor förargelse och misföjdje i församlingarna." Anlagelsen förnyades 1775. Följande året söfte han transport till Öwerrestad, men uteflöts från förslag såsom warande sub reatu för förseelser i ämbetet och lefwernet. En hans medhjelpare wid namn Thornmark uppgaf, att ingen kunde trifwas i prestgården "af fruktan för owett och det som mer är." Död $18/7$ 1776. — Gift 1. m. Hedwig Maria Stobæus, prestdotter från Hållaryd, d. 1753. 2. m. Charlotta Öman, dotter af en asfesor i

Carlskrona och sedan gift m. M. Sellander, past. i Sölvesborg.

13. **Simon Trågårdh**, son af prosten Swen T. i Helsingborg och född 1740, blef student i Lund 1758, magister i Greifswald 1763, prestwigd $^{14}/_{12}$ 1765, lärare wid kadettkorpsets i Carlskrona 1772, theologie lektor wid berwarande kadettskola 1773, pastor här 1778, titulär prost 1789. Död $^{4}/_{9}$ 1797. — Gift m. Clara Dorothea Annerstedt. Han efterlämnade tre omtynda barn. Sonen Swen war härads höfding i Blekinge; en annan son war härads höfding i Calmar län.

14. **Jonas Hahn**, född 1732, blef student 1749, magister 1756, prestwigd $^{10}/_{12}$ 1761 och predikant på sjöfästerna wid Carlskrona $^{14}/_{11}$ 1783. Han anmälde 1790 att han midsommarsdagen efter förrättad gudstjenst på Kungsholmen "blifwit af den der förlagda truppen öfverfallen med stenkastning och deraf widkänts stor skada, smärta och lidande till kropp och själ, samt desutom med allehanda förgripliga och hårda oqwärdiga ord mot dess stånd, ämbete och person, under det grymmaste raseri, mordfri och hotelser till lifwet, förföljd ända ned i sin echaloupe"; han begärde undersökning, ehuru han ej kunnat ställa de offrydige från de brottslige "i en för sitt lifs räddning så wäldsam stund, dels för det warande buller och strålande å de wäldförändes sida, dels för den fringstående församlingens jämmerrop, hwilken närwarande och händelsen åstådande bemödade sig att med sina medlidande böner freda en älskad lärare." Någon undersökning blef ej af, emedan advokatstiftalen yrkade att Hahn måtte närmare uppgifwa omständigheterna och de brottslige personerna, då han sinne skylla sig sjelf för den näpft, som kunde drabba honom, i den händelse ingen bewisning kunde åstadscommas. Kapten God förklarade å truppens wagnar, att man hyste all aktning för Hahn och att det ifrågawarande uppträdet alldeles icke föranledts af "något uppsåt att på minsta sätt fördela honom, utan hade det varit ett Hasleri Trouppen emellan." Således måste H. tåla sig med de ställsord och de slag, som han fått uppbära. 1801 $^{27}/_{1}$ blef han pastor härstädes, erhöil sedan prosttitel och dog $^{17}/_{1}$ 1808. Han ihog-

kommes såsom en allvarlig prest samt en hederlig och hjälpsam man. En son war landbrukare.

15. **Aron Alexandersson**, son af en kofferdiskepare och född i Wisby $14/8$, 1762, blef student i Upsala 1780, prestwigd i Wisby $27/8$, 1787, adjunkt wid Storkyrkoförsamlingen i Stockholm 1793, predikant och syfloman wid Sabatsbergs fattighusförsaml. 1796, pastor här $22/8$, 1809, tilltr. 1810, blef häradsprost 1814 och dog $16/3$, 1822. — Gift m. Christina Margreta Furtenbach. Barn: Aron, död i unga åren. Adolf Martin, f. 1800, justitieråd. Fredrik Bernhard, f. 1802, rådmän i Stockholm. Abraham Jakob, f. 1806, öfverstådjnant. Margreta Dorothea, g. 1. m. konsul Lindegren i Carlskrona, 2. m. prosten G. H. Åkerblom i Upsala af Götteborgs stift. Christina Fredrika, g. m. en handlande i Lyckebj. Anna Katrina, g. m. prosten Fagerlund i Mörrum. Wendela Maria, ogift.

16. **Carl Holm**, son af prosten Samuel H. i R. Swaluf och född der $24/8$, 1775, blef student 1790, prestwigd $12/8$, 1800, pastor wid ~~stänfte~~ husarregementet 1801, åtföljde Gustaf IV Adolf efter hans affättning till Baden 1809, blef titulär kgl. hofpred. 1810, amiralitetspast. $30/11$ s. å. På 1790-talet hade han enligt trovärdig berättelse begynt en predikan i Lunds domkyrka med Lidners bekanta ord: "På Nova Zemblas fjäll, i Ceylons brända dalar hvarhelst en usling fins är han min vän, min bror." Genom predikningar, i hvilka lifnande tankar utgjorde innehållet och hvilka på ett affekteradt, men i någon mon lyfadt sätt utfördes, vann han i Carlskrona ett wist anseende som prest och hördes gerna af många. Under striderna i amiralitetskonfistorium höll H. wanligtwis med superintendenten, så wäl Hallström som Thyselius. Då fråga war 1816 om en förändrad stat för amiralitetets presterkap, påyrkade H. inskränkning af antalet, men förbättrade lön för hwardera, då församlingen kunde "slippa att mista ålfstade lärare", samt förklarade sig willig att bestrida twänne amiralitetspredikantsbeställningar. Härpå genmålde amir. pred. Roos (se wid Önestad IV. 311.), att det wäl kunde hända att förbättrade inkomster förorsakade det församlingen "med smärta finge behålla lärare, för hvilka de efter

hans förlorat förtroendet och kärleken", och amir. pred. Nor-
din (se wid Gimbris IV. 50.) yttrade att, utom de mångfal-
diga presterna åliggande ämbetsgörömlen, woro de "uti lagen
befallde att tillika öftra sin tid flitigt åt Guds ords läsning
och theologiska studier, på det icke kyrkorna måtte uppfyllas
med romaneskt pladder, intagande för sinnligheten och lätt att
åstakomma af en charlataniserande ungdom, utan öfwerlägg-
ning och grundlighet, hwilket likwål ofta hindrar andans och
kraftens bewisning. Titlar och lön aftra ej de bästa prester"
m. m. H. erhöll 1822 befrielse från pastoralexamen, utnämns-
des $1\frac{1}{2}$, 1824 till pastor härstädes, till häradsproft $\frac{1}{2}$ s. å.,
tilltr. pastoratet 1825 och tog afsted från prostetjensten 1840.
Död $\frac{1}{11}$, 1849. — Gift $27/7$, 1804 m. Sara Berghman,
hvars far war häradshöfding. Barn: Johan Jakob, f.
1808, utflyttade till Amerika. — Lily, f. 1812, g. m. löjtn.
C. F. Skjöld. — Bror Nore, f. 1815, löjtnant wid skänkska
hufarregm:et. 2. m. Charlotta Wessgren, som jemte en
son öfwerlefde sin man.

Prosten Holm har, utom de i Runds fifts matrikel 1842
uppgifna skrifter, utgifwit ett tal öfwer baron A. S. Rå-
lamb, hållet i en frimurareloge. Derur må ett filprof anfö-
ras: "An äro ej blommorna alla kastade på den låra graf-
wen. Af färgernas prukt och ångornas ljushet finna lätt
betagas; ibland hundrade äre walet swårt. — — — Hö-
gre ingifwelse! uppenbara dig nu i ledning af min trefande
hand! I allas namn jag trenne blommor wäljer, ty betydelse-
fullt är talet af tre, redan i förgårdarna af Salomos Tem-
pel. Af trenne blommor på mästarens graf jag kastar den
första. Den Blommans namn är Sann religiositet. — —
När härtill läggs det egna, som en Patriark höfwes, att fun-
na ömta och förlåta, är jag wis derom att blomman jag ka-
stat war lyckligt wald för den grafwen. Jag kastar den an-
dra. Den Blomman heter Kärlek. — — Jag kastar min
tredje och sista Blomma — en Klöfwer. Endast en Klöf-
wer. Fattige talare eller Ordare! Hade du då ingen annan
att å våra och egna wagnar kasta på en så utmärkt graf.
Man utan smak, hwarföre icke en pruktblomma? — — Jag
förswarar min blomma; hon är en werklig återbruktblomma —

det bättre åkerbrukets Chiffer och Emblem, erindrande om Provincialmästarens skönaste och gladaste stunder, under oblingen af sina tegar och — oblingen af menniskohjertan. — — När jag kastade min sista blomma, undföllu trenne blad min darande hand; dem upphemtar jag nu ångs. Hvarbera af dessa blad utgöres åter af trenne, hvilka jag nu trycker till mitt fargade hjerta — der erhålla de namn och heta Farwål, Farwål, Farwål. Wålsignelse, Wålsignelse, Trefallt Wålsignelse. Onskadt möte, Saligt återseende, Jublande fröjd på andra sidan Jordans flod."

17. **Otto Wilhelm Henrik Eklundh**, son af landtmåteridirektören Alexander E. och Maria Chr. Kjellson, föddes i Hemmesjö af Wexjö stift $\frac{30}{10}$ 1808, genomgick Wexjö skola och gymnastium, blef student i Upsala 1826, prestwigd dersammastädes $\frac{11}{6}$ 1832, huspred. hos grefwinan v. Fersen, född Piper 1832, pastoradj. wid Jakobs pastorat i Stockholm 1833, kateket wid Hedwig Eleonora förs. derstädes 1835, inrättade en privatskola i Stockholm 1836, blef vice bataljonspred. wid flottan 1837, wid Svea lifgarde 1838, tjenstgörande extraord. kgl. hofpred. 1842, pastor wid Danwiks och Sillnäs förs. $\frac{18}{7}$ 1843, tilltr. 1844, ordin. kgl. hofpred. 1850, pastor här $\frac{19}{7}$ 1850, tilltr. 1852.

Gift 1. $\frac{19}{12}$ 1834 m. Maria Charlotta Sjögren, d. $\frac{10}{1}$ 1846; fadren war handlande, g. m. R. Öman. Barn: Hilda Ottilia Maria, f. $\frac{25}{6}$ 1835. — Otto Hilbing Alexander, f. $\frac{17}{4}$ 1838, student. — Walborg Emilia Göthilda, f. $\frac{9}{7}$ 1840. — Thorgny Walfrid Theodor, f. $\frac{31}{3}$ 1842. 2. $\frac{30}{10}$ 1847 m. Emilia Augusta Lönnegren, dotter af fabriören P. E. Lönnegren och Chr. Low. Bennet. Barn: Celestine Selma Christina, f. $\frac{2}{3}$ 1850. — Emil Anshelm Otto, f. $\frac{9}{8}$ 1851. — Sigrid Evangelina Charlotta, f. $\frac{10}{11}$ 1852.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel år 1854.

Kyrkoherdar i Lyckeby och Sturfö.

Enl. kgl. br. $\frac{12}{100}$ 1564 skulle pastor i Lyckeby betjena Sturföboarne. 1632 stadgades att Lyckeby skulle läggas till Lösen och Sturfö till Torhamn, hwilket likwål först på 1690-talet gick i verkställighet. 1650 erhöå Sturfö församling rättighet att hafwa sin egen pastor, men 1653 förenades socknen åter med Lyckeby (jfr. ofwan s. 181).

1. **Christen Michelsen** war pastor här 1575. K. M. bewilljade $\frac{14}{100}$ s. å. åt pastor härstädes någon kronotionde från Lösen, Augerum, Rödeby, Rambala och Zemjö socknar, hwilken han skulle åtnjuta så länge Lyckeby icke kunde löna honom tillräckligt. Hr Christen war här ännu 1584.

2. **Jens Dilsen** war pastor här 1610.

3. **Hans Hansson** omnämnes i B.B. såsom en utmärkt from och heberlig man, den der oå af socknemännen erhöå det bästa witsord. 1614 åtog han sig att någon tid företa Rambala pastorat. Guru länge han warit här före 1614 eller efter 1621 kan ej afgöras.

4. **Laurits Christophersen**, född i Runneby 1596, prestwigdes $\frac{29}{12}$ 1621 till medhjelpare i Hållaryd och förekommer 1624 som pastor härstädes. Wid biskopsvisitation detta år erhöå han af församlingen det bästa wittnessbörd om sin lära och lefnad, men "den goda unga mannen med sin unga hustru hade mycket knappt uppehålle."

5. **Didrik Hansen** synes hafwa warit pastor här omkring 1630. I ett odateradt dokument i domkapitlets archiw klagar han att han war så utfattig att han ej förmått skaffa sig en "prestekjortel." En prest med samma namn blef 1631 affatt och rymde i sällskap med en illa känd qwinsperson, till hwilken han stått i misstänkt förhållande.

6. **Jens Jörgensson** war pastor här 1639, då han klagade öfwer sina ringa inkomster. Han förekommer åfwen 1648 och dog troligen 1650, då pastoratet omnämnes såsom ledigt. Han hade hustru och 6 barn 1639. 1641 war han "paa flatten benaadiget och de Skaanske prester ligger den ud

for hannem", enligt flottsherrén Eric Krabbes intyg. Herr Jens kunde på prestgården ej så mer än 2 tunnor och en skeppa; ången war obetydlig och inkomsten af socknen ringa.

7. Daniel Jacobssön nämnes 1650 som pastor i Sturkö socken, som då skulle hafwa egen prest i anseende till swårigheten att färdas till Torhamn eller Lyckeby, men 1653 blef herr Daniel pastor åfwen i Lyckeby, på egen begäran. Död 1654.

8. Swen Jönsson Hesselcrantz; prestwigdes $20\frac{1}{2}$, 1654 och nämnes i "Winstrops copiebok" på Lunds domkaptels archiv som pastor i "Storchö och Lyckebye". Det tilldrog sig 1656 en söndag, då herr Swend "mödig och træt" hade ankommit till kyrkan och satt sig på en bår i wapenhuset att hwila, medan kyrkowaktaren hemtade nyckeln, att en drucken soldat kom till kyrkan "med sin uldensfjorte dragen opp under den höire arm imod den wensstre axel, att armene af tröien saae ligesom horn ud wed det wensstre öre". Då presten sporde honom hwarföre han sålunda "paa fantafaske oc fastelavns wijs" kom till kyrkan, swarade han, att det kom ide presten wid, och då herr Swen förebrädde honom att han war drucken, swarade han, at det war lögn. Soldaten, som åfwen förorsafat förargelse under gudstjensten, dömdes till ett års fästning på Bremerholm. Herr Swens son Peter, som warit student, mistades 1681 i Båstad; derwarande pastor önskade att han underwiste barnen, hwarigenom han också kunde "förtjena sig en kledning på lifwet" och möjligen återwända till universitetet. Sonen Jakob war 1708 klockare i Christianopol.

9. Nasmus Larsson blef prestwigd till pastor i Lyckeby och Sturkö $16\frac{1}{2}$, 1659, sedermera häradsprost, men när han blifwit det är ide kändt, måhända redan 1674. 1680 $11\frac{1}{11}$ skref han, att han för sin ålder och swaghyndhet önskade att blifwa entledigad från prostetjensten; åfwen klagade han öfwer sin fattigdom. Han önskade till förbättring af sina inkomster att få öfwertaga Torhamns socken. Långfredag 1684 skref han till biskopen: "Jag har nu saa många gånger ydmiufelig begiært noget better kall at lesue af, uthi min alderdom, oc sidsste gång gjorde dette förslag at Thorum oc Sturkö kunde blifue it pastorat, oc better kunde Eders Höjærwerdighet ide

hjelpe mig. Men aldrig har jag bekommet saa möden nåd, at jag har faat it ord tilbakå. För dend skull begierer jag ydmykelig it ord at jag maa weta, om jag har noket eller intet at förmode." Konfistoriinotarien har på brefwet tecknat: "H:r Erasmi i Lyckeby inclvile och ohöflade bref". Af en gunstling eller en uniformitetsskrifare hade biskop Hahn nog fördragit en sådan skrifwelse, men herr Rasmus war intetdera, och biskopen war dersfore ömtålig den gången. Biskopen synes icke hafwa brytt sig om att skaffa herr Rasmus någon tillökning i inkomster, och han befinnes icke widare hafwa klagat deröfwer. Att han icke varit någon oduglig man, torde kunna slutas deraf att han, ehuru redan 1680 willig att lämna prostetjensken, likwål först 1689 erhöil bifall till sin önskan att få en vikarie, och detta skedde icke ens då, utan herr Rasmus bestribde ännu i början af år 1691 sin prostebefattning. 1690 anmålde han att en underlig sjukdom, som länge varit gängse i Småland, äfwen utbrutit i Östra härab; menniskor angreps af den antingen om natten eller dagen och kunde ej hålla ut mer än 12 eller på sin höjd 16 timmar; "de ligge icke heller stille, men kryde på gulswet som orme för pine". Han klagade att efter herr Daniels och herr Tillanders död insunno sig inga prestes, då han kallade dem till möten, utan de sände klockarne "utan bref och undskyldningh"; han förnyade sin begäran att blifwa profambetet ~~qvitt~~ eller åtminstone få en medhjelpare, men yttrar: "Hwem jag wille namngifue till Probstiet wet jag ingen, thi i Ramdalle är en Capellan af Guds Nåde etc. etc. Uthi Bösen kommer uthan tuifwel it högmodig Thraso, som huer 14 dage skall betiena Amiralitetet och de andre 14 dage i Bösen; Uthi Thorum är herr Erick, en stormodig stichel, och åstundade gärna at bliffue Probst, men han som herr Midel far at opparte på Amiralitetet oc faar huar månad 15 daler, till med bor saa langt bort uthi afkrof oc af wegen at det er fast omöjeligt at Probstiet kunne wara der. Hwad Christianobel wedkommer, då kiänner herr Biskopen self herr Gabriel, som är saa opbläst at han after ingen oc tör wel utan mit förbiudande resa af häradet långt op i gamla Swerig oc bliffue borta en 5 eller 6 weckor oc foga intet om gudstjensten". Äfwen klagade han att de amiralitets-

prester, som blefwo pastorer, förmente sig icke dependera af biskop eller prost; "Gud bättre!" tillägger han, "jag skall i min höie ålderdom hafue tis och trätte. Slagsmål duger jag intet till: jag er for gammel". Herr Rasmus war stundom adjungerad ledamot uti amiralitetskonfistorium. Död i slutet af år 1692.

Troligen war han gift mer än en gång; hans enka Maria Findorff war prostedotter från Runneby; hon önsade att blifwa konserverad wid pastoratet. Sönerna Samuel och Christoffer antogo namnet Lycköwius; den förre blef prost i **Twing**; den sednare war kapten.

Efter Rasmus Larssons död ansåg biskop Bayle tjenligt att Sturkö lades till Torhamn, på det att detta lilla kallet kunde upphjelpas, men afstyrkte Lycköby sockens förening med Lösen, emedan detta pastorat wore stort nog och pastor derstädes hade twänne socknar och icke kunde sköta flera, "om han eljest sitt embete skall försvarligen iakttaga, hwilket så mycket mera af nöden är och bör wara, som embeten icke äro ~~gemma~~ ~~na~~ ~~werldeliga~~ ~~egodelar~~ ~~och~~ ~~omsorgen~~ ~~icke~~ ~~sådana~~ ~~angår~~, utan ~~människors~~ ~~sittan~~ ~~från~~ ~~så~~ ~~dyrt~~ ~~läste~~ ~~äro~~ ~~och~~ ~~för~~ ~~hwilka~~ i sinom tid af alla ordets predikanter så sträng räkenskap göras skall;" snarare ansåg biskopen de tre små socknarna Lycköby, Sturkö och Torhamn kunna sammanslås, än att de större Lösen och Augerum skulle förenas med en tredje. Åter ett bewis på biskop ~~Bayles~~ ~~klarsynhet~~ och rättskänsla, som wid kyrkliga åtgärder motarbetade ~~egennyttiga~~ ~~heråftningar~~, och deremot wille hafwa affsende såstادت främst på Guds församlings bästa! Annu 1694 war ingenting bestämdt angående Lycköby pastorat, men kort derefter delades det som ofwan sagdt är.

Kyrkoherdar i Aswastår.

En så benämnd stad låg nära den plats, der Christianopol år 1600 anlades, och des. kyrkogård begagnades för icke så mycket lång tid tillbaka till begravningsplats för Christianopels inwånare. Twå prester i Aswastår äro till namnet kända,

nemligen Petrus Henrici, som prestwigdes till pastor här $\frac{1}{4}$ 1576, och Hans Lauritzön, som war pastor 1584.

Kyrkoherdar i Christianopol.

1. **Mogens Jørgensen** torde hafwa varit förste pastorn härstädes. Han förekommer i hyllningsakterna för år 1610 och nämnes äfwen uti en af ärkebiskopen från Ribe **Egidius Laurigen** författad och i *Ny Dansk Magazin* 1806 tryckt berättelse om Christianopels intagning 1611. Gustaf Adolph kom dit wid midnattstid $\frac{20}{100}$ s. å. och lät uppbränna och plundra staden; äfwen kyrkan uppbrändes. Många af invånarne kastade sig i båtar och flydde. Pastorns familj stonades lifasom han sjelf. Gustaf Adolph samtalade med honom på torget och skall bland annat hafwa yttrat: "Juten siger om os at wi have ikke mange ryttere oc soldater, at wi bruger derfor kvinder till ryttere: gåd derforre hen oc stik handen i Brogen paa dennem, saa kanst du forfare om det er karle eller kvinder". Herr Mogens lär hafwa begifwit sig till Köpenhamn och icke sedermera återkommit som pastor till Christianopol.

2. **Olof Nielsen Roff**. Ett kgl. br. $\frac{20}{100}$ 1613 uppdrager åt **Falck Lyde** att förhjelpa en fläppsprest med det anförda namnet till Christianopels pastorat, såwida ej en annan redan wore dit förordnad. Af B.B. finner man att han verkligan war pastor här 1614 och 1617. Han klagade att han hade ingen prestgård och så ringa inkomster, att han ej kunde försörja sig och sin familj. Wid biskopsvisitation 1614 talade församlingen godt om pastor, men biskopen ansåg deras vittnesbörd ej wara trovärdigt. I stället för kyrka begagnades en "underjordisk håla". Af kgl. br. $\frac{30}{100}$ 1617 finner man att herr Olof war anlagad att hafwa satt två personer i bann, hwarom Falck Lyde och biskopen borde ransaka och döma.

3. **Lauritz Christoffersen**. Enl. profsten **Ahlströms** uppgift i *Rönb. Saml.* skall en så benämnd prest från *Gottland* fått transport hit 1616; detta årtalet kan ej wara

riktigt, men herr Olof torde hafwa blifwit affatt 1617 och herr Lauritz derefter hitkommit.

4. **Jacob Christensson Raffen** blef pastor här 1620 enl. kgl. br. $2\frac{2}{3}$ s. å. I B. D. nämnes 1621 att han hade ingen prestgård och mycket ringa inkomster, samt att stadens invånare genom en eldewåda blifwit författe i yttersta fattigdom. Nya stadsprivilegier för Christianopol utfärdades $\frac{2}{3}$ 1622. Den nya kyrkan, om hvars byggnad konungen $\frac{2}{3}$ 1618 gjorde aford med murmästaren Olof Mattsson, inwigdes 1624. Biskopsvisitation hölls s. å. och biskopen war belåten med skällningen i församlingen och i skolan. 1614 fanns hwarken skolhus eller någon bestånd lärare, men 1617 fogades anstalt om att läraren skulle få boningsrum, fritt wivre och 20 Joachimsbaler utom en del smärre inkomster, och 1624 befanns läraren nitist i sitt fall; lärjungarna woro små. Vid visitation 1631 war biskopen mindre belåten; pastor hade ej dåliga ämbetsgäfwor, men hans lefnad war ej klanderfri; i brist på bättre subjecter utnämndes han likwäl till prof. Föräldrarna woro föga angelägna om sina barns underwising och i skolan woro endast 7 eller 8 lärjungar. Herr Jacob torde hafwa dött 1638, ty på en grafsten i kyrkan fanns detta år jemte bokstäfverna J. C. R. och K. J. D., initialerna till herr Jacobs och hans hustrus namn; möjligen har han lefwat längre, men stenen blifwit lagd 1638. I kyrkan har också funnits ett porträtt af en prest med talott, långt flägg och pipkrage samt ett litet trindt ansigte; något namn fanns der ej, men årtalet 1623 och "ætatis anno 33".

5. **Christiernus Benedicti** war pastor härstädes 1641, såsom man finner af ett utaf honom, jemte dåwarande pastorer i Lösen, Rambala och Torhamn, till flottsherran Erik Krabbe skrifwet bref med anhållan, att han wille stäffa dem lindring i skatten; på breswet är antednadt: "Herpaan haffuer K. M. nådigt suaritt at de schall giffue den schatt de pleyer at giöre".

6. **Niels Nielsen Stirm** från Kallundborg prestwigdes till pastor här $2\frac{2}{3}$ 1644. Han omnämnes 1648 och 1654. I hans tid woro här komministrar, hwilka ganska ofta ombyttes. Som under krigstiden skol- och fattighuset blifwit

täget i bruk för militära behof, gjordes 1651 ansöfning hos K. M. om att få ett nytt skolhus, då staden wille skaffa huswarelse åt de fattige; åfwen begårdes medel till skolbarnens understöd och kapellanens underhåll.

7. **Eruid Nielsön** (Berilius) prestwigdes till pastor här $\frac{7}{7}$ 1655 och waldes $\frac{25}{7}$ f. å. till deputerad wid hyllningen. Han war 1669 deputerad wid ett sammanträde i Malmö och omnämnes som prost 1672. Stadens borgare gjorde f. å. en öfwerenskommelse om bidrag till prestgårdsbyggnad. Han dog 1674 och efterlämnade enka wid namn Metta. — En "medtjenare" wid namn Söffren Gregeröson Ring prestwigdes $\frac{22}{11}$ 1654. I ordinationsboken är antecknad att han blef "sacro et arduo ministerio inauguratus".

8. **Hans Lepin**, troligen son af borgmästaren Daniel L. i Christianopol, prestwigdes till pastor härstädes $\frac{30}{10}$ 1674 och war pastor endast en kort tid.

9. **Johan Wallerman**, son af prosten Lars Eriköson Wallerius i Högsby af Calmar stift, föddes 1641, blef student i Upsala 1659, reste 1665 utrikes och blef 1668 magister i Strasburg samt återkom till fäderneslandet 1672. Han blef 1675 pastor i Thorsås af Calmar stift och utnämndes 1677 derjemte till pastor i Christianopol; han uppgifwes åfwen (biogr. lex. 19 B. 260) hafwa blifwit af konungen utnämnd till prost i Östra härads, som 1678—1680 hörde under Calmar stift, men twifvelaktigt synes att W. fungerat som prost i Östra härad, ty herr Rasmus i Lyckeby hade säkert icke 1680 blifwit prost, utan varit det förr (jfr. p. 193). Carl XI tog stundom tillbaka sitt kungliga ord, då det i förhastande blifwit gifwet. 1680 erhöi W. transport till Runneby pastorat och prostesyflan i Medelstads härad efter Gannus Hahn, men då dessa beställningar icke kunde få tillträdas genast, så affade W. sig denna befordran; att han likwäl wille hafwa ersättning för denna försakelse finner man af prosten Rasmus Larsöns bref till biskopen $\frac{3}{12}$ 1680, der det heter att Isak Gunnerus önsfåde att oförbröfligen blifwa installerad i Ramdala, att ej magister Johan Wallerman måtte taga brödet från honom, "thi som hand siger, ligger hand daglig för kongen oc begleret nu icke mere Runneby eller Thorsås, men nu will

hafwe Carlserone sampt Ramballe". En Petrus Hoffgard, som varit medhjelpare här sedan 1674, klagade 1680 att W. fräntagit honom de inkomster, hwaraf han med hustru och barn skulle subsistera. Generalguvernören war misnöjd med H. som war danst och icke besordrade uniformiteten. Håradsprosten klagade att H. "annammat alla begneinkomsterna och att på flera år ingen underwisat socknens ungdom". W. war riksdagsman 1678 och 1680. Han lämnade 1685 Christianopels pastorat åt sin swäger G. Roselius emot församlingens wittja, men med tunglig tillåtelse. W. afled 1692. Han war gift två gånger och hade flera barn. Första hustrun hette Christina Bohlius och den sednare Ingrid Bengtsdotter Figrelius.

10. **Gabriel Roselius** hade varit prest wid Calmar läns infanteri innan han $16\frac{1}{4}$ 1685 blef pastor härstädes. Han war icke wäl liden af åhörare eller ämbetsbröder. Misnöjet med honom underhölls inom församlingen genom presten Myræi (Jfr. I. 291) intriger, som sjelf wille komma åt pastoratet. Församlingen begärde 1685 att ~~blifwa af med R.~~ som påstods wara "otidig och af swågern Wallerman inträngd", och 1689 begärdes att R. måtte åläggas att afhålla sig från ämbetsförvaltningen, tills han blifwit lagligen frifänd för den swära besyffning som mot honom blifwit gjord, i det han i hela socknens prärens och närwaro blifwit af två personer "schieft för kyrkotius" och anlagad att hafwa undanfullat något af kyrkans medel; åswen hade kyrkowårdarna funnit en fattigstod, som stod bakom altaret, hafwa bortkommit, hwaremot R. hade intet att swara. Håradsprosten yttade att R. och sockneborna "usömmelige ord utbytt" i kyrkan, men trodde Myræus wara upphöfsmän till fiendskapen mot R. Denne war utan twiswel en sjelfrådig och wrångsint man. Han wille twinga alla kontrahenter att låta sig högtidligen trolöfwa, troligen för att ej gå miste om betalningen för denna förrättning. Huru herr Rasmus i Lyckeby dömde om honom år ofwan p. 194. nämndt. Den sednare prosten, Schottenius i Lorchhamn, klagade 1693 öfwer Roselii "egenwillighet och fdwyrning". 1696 erhöll R. tillrättawisning derföre att han sjelfmyndigt antagit en klockare. 1705 begärdes landshöfdingens åtgärd till före-

förmående af dryckenstap genom de många frogarnes i Christianopol affstafande. R. bodde i början af sin tjenestetid i den gamla prestgården nära kyrkan, men flyttade sedan till den nuvarande $\frac{1}{4}$ mil derifrån belägna. Han har låtit tillmura flera af kyrkans fönster, "emedan den blifwit landkyrka och hade ringa inkomster". Han skall varit en gansta förmögen man. Hans enka och barn bodde 1710 på ett hemman i socknen. R. dog $\frac{10}{7}$ 1705. I kons. prot. f. å. förekommer: "Præpositus i Östra härads kan begrafs wa Pastorem uti Christianopol uti stillhet, så framt det kan ej annorledes disponeras, som han varit en gammal wacker prestman". Måhända wille hans anförwandter för besparings skull hafwa honom begrafwen i stillhet, d. å. utan likpredikan och högtidlighet.

11. Samuel Lycovius 1707—1713; se wid Ewing.

12. Mats Hansson Abelin, son af past. i Carlshamn Hans Mattsson och Sophia Hypphoff, föddes 1674 och prestwigdes $\frac{13}{4}$ 1704 till medhjelpare åt pastor i Gudmuntorp, der han ännu tjenstgjorde 1712. S. å. föreslogs han till pastor härstädes och emottog kallet 1713. Död af slag $\frac{19}{1}$ 1729 och begrafwen i kyrkan. Superint. Humble höll likpredikan öfwer honom. — Gift m. Metta Corvin, f. 1683, d. 1757, dotter af kyrkoh. Michael C. i Gudmuntorp. De hade 14 barn, bland hwilka Michael, past. i D. Sallerup, Hans Peter, hofsekreterare, Anna Maria, g. m. efterträdaren, och Beata Cecilia, g. m. J. Graméen, past. i Dverrestad. Fem andra döttrar blefwo gifta.

13. Eric Laurentii Hallén war östgöthe och biträdde som student härstädes med predikande. 1727 $\frac{1}{11}$ begärdes han af församlingen till biträde åt Abelin, prestwigdes dertill $\frac{9}{8}$ 1728 och utnämndes till pastor $\frac{9}{10}$ 1729. I ett bref till biskopen omtalar han att superintendenten Humble både utwertat och sjelf betalt fullmagten. 1740 begärde H. att i anseende till pastoratets ringa inkomster så åtnjuta äfwen klostareinkomsterna. Vid biskopsvisitation 1750 war socknefolket mangrannt tillstådes och redogjorde nöjaktigt för sin kristendomskunskap. H. dog $\frac{1}{10}$ 1760 och begrofs i kyrkan. — Gift med företrädarens dotter Anna Maria Abelin. De hade 13 barn, bland hwilka Mathias war stadsfiskal i Carlsh-

krona, Christina g. m. P. A. Ahrengren och Brita Maria m. Herman Schlyter.

14. **Apollonius Nödin**, född 1714, blef 1742 kallad till prest af kyrkoh. Bolmstadius i Tryde, men prestwigdes först 1743, då amiralitetskonfistorium begärt att han efter undergången examen måtte remitteras till domkapitlet i Skara för att wigas till prest wid en sjöexpedition. Dock uppgifves i Lunds ordinationsbok att han blifwit prestwigd $29/7$ 1742 i Lund. Han tillhörde troligen Skara stift genom födelsen. 1749 war han medhjelpare i Rifeberga. 1762 $14/12$ blef han pastor härstädes. 1766 företogs en reparation å kyrktornet, hwartill bidrag erhöles ur lotskassan i Carlskrona, emedan tornet war ett sjömärke. Det hände ett par gånger att N. förrättade olaglig wigsel utan hinderlöshetsbewis och utan tillstånd för en fränstild att ingå nytt gifte, men han förskonades för strängare straff. Död $9/2$ 1786. — Gift m. en dotter af kyrkoh. Malmqwist i Rifeberga. En omyndig dotter fick ett extra nådår efter honom. En dotter war gift m. komministern Eric Ljunggren.

15. **Lars Henrik Kraaf**, blefingsbo, f. 1753, nämnes som magister, prestwigdes $18/6$ 1776 och war 1781 medhjelpare i Lösen. 1786 blef han pastor här, tilltr. 1788. Ehuru sjukelig skall han likwäl warit werksam i sitt ämbete och sin hushållning, wakat öfwer kyrkodisciplinen och kyrkans widmagthållande samt satt prestgården i godt skick. Död af lungfot $26/6$ 1793. — Hans enka Anna Christina Annerstedt blef gift med efterträdaren.

16. **Anders Johan Ahlqwist**, född på Öland 1764, prestwigdes i Calmar, blef sedan extraord. amiralitetspred. och utnämndes $27/11$ 1794 såsom extrafölkande till pastor härstädes. Excellensen A. J. Wrangel skall hafwa utwertat hans utnämning. Han skall haft goda predikogäfwor och warit en munter man samt afhållen af folket. Död $22/4$ 1800 och begrafwen i kyrkans chor. — Gift m. företrädarens enka A. C. Annerstedt.

17. **Carl Ahlström**, son af en advokat och född i Skimminge $19/9$ 1757, blef student 1775, prestwigd $22/12$ 1783, vice past. i Gråmansstorp 1796, extraord. pred. wid södra skän-

fra kavalleriet 1798, pastor här $27/1$ 1801, tilltr. 1802, var vice häradsprost 1822—1824, erhöill sistnämnde år prostetitel och dog $13/1$ 1830. — Gift med Laurentia Gyllenskepp, dotter af prosten G. i Fridlesstad. Dottren Johanna var gift m. estertrådaren.

18. **Swen Holmberg**, klofareson från Rimbala och född der $10/12$ 1784, blef student 1801, phil. magister 1808, prestwigt $21/4$ 1810, vice pastor i Rimbala 1812, pastor här $30/12$ 1830 och dog $11/4$ 1833. — Gift 1813 med Johanna Ahlström.

19. **Jöns Peter Jönsön**, garfwareson från Carlskrona och född $8/10$ 1795, blef student 1813, prestwigt $26/2$ 1819, kollega wid tyfka skolan i Carlskrona s. å., rektor wid samma skola och aftonsångsprest wid tyfka kyrkan 1824, pastor här $28/6$ 1834. Död $13/2$ 1835.

Skrifter: ett äminnelsefetal och ett bibelsällskapstal (se Lunds kists matrikel 1832). Ur det förra må anföras ett stilprof: "Eftligt kånner hjertat behoswet af odödlighetens hopp, isynnerhet då lidande och wedervårdigheter förda vårt lugn och tanken på döden wafnar i vårt bröst. Ja, när våra glada dagar inhöljas i sorg och bekymmer, när glädje och lycka öfvergifwa oss såsom en falsk wån i nöden, då inre och yttre lidande, själs- och kroppslågor pressa mången djup sud ur vårt hjerta, då våra mest wäkmenta bemödanden allestädes finna mäktiga hinder, våra bästa affigter förlöjligas, — hwad kan wäl trösta och lugna vårt hjerta, om ej den glädjande wissheten att wi för Hans skull, som dog i vårt ställe, skola leswa, också då vår kropp multnar i jorden, att wi skola öfvergå till en annan werld, der wi skola förda frukten af det goda, som wi welat, det rätta, det sanna som wi gjort".

20. **Johan Fredrik Olmlund**, son af past. i Wankiswa Swen G., föddes i Fleninge $18/2$ 1794, blef student 1808, prestwigt $7/11$ 1817, pastor härstädes $26/3$ 1836, tillträdde 1838 och har utgifwit några predikningar och konfirmationstal.

Gift 1. $27/4$ 1819 m. Petronella Moslander, d. $27/4$ 1839, klofaredotter från Wankiswa. Barn: Nils Joseph

Samuel, f. 1822, kofferdistyrman. — Sven Emanuel Knut, f. 1828, handelsbokhållare. — Johan Otto Carl Victor Tolfte, f. 1833, handelsbokhållare. — Marie Antoinette Gustawa, f. 1824, g. m. bonden Olof Bondesson. — Beata Sophia Johanna Petronella, f. 1825. — Lovisa Charlotta Dorothea Carolina, f. 1827. — Clara Mathilda Kjerstin Elisama, f. 1829. 2. ^{24/11} 1839 m. Kjerstin Håkansdotter, dotter af hemmansgärdaren Håkan Persson i Rambala. Barn: Bror Nils Emil Samuel, f. 1845. — Emilia Charlotta Henriette Euphemia Maria Beata Elisama, f. 1840. — Erika Eulalia Emerentia f. 1842. — Ingeborg Alma Göthilda, f. 1849.

Ayrkoherdar i Torhamn och Sturfsö.

Den förra socknen, som i gamla tider kallades Torum, utgjorde ensam ett pastorat tills på 1690-talet. Vid "hellig Mogens' kirke i Torum" bedrefs mycken widspelsse ännu länge efter reformationen.

1. Jören Seurinsen war pastor här 1584.
2. Lauridtz Rogensen war här 1610.
3. Jens. En så benämnd pastor härstädes nämnes i B.B. Han stötte sitt fall dåligt och war enligt rykte begifwen på dryckenskap och andra utswäfningar.
4. Ludwig Suur war enligt uppgift i 1842 års stiftsmatrikel pastor här 1630—1640, men i en skrift af år 1639 nämnes en herr Lauris som pastor här.
5. Jens Pedersen Hoff uppgifwes på anförda ställe hafwa varit pastor härstädes 1641—1658, men det sednare årtalet är bestämdt oriktigt. 1641 begärde han jemte de andra pastorerna i häradet lindring i skatten, men K. M. afslög deras begäran.
6. Broder Jbsön från Helsingör, prestwigdes ^{29/7} 1642 till pastor här och war här 1648 och 1655 och har un-

der skrifwit hyllningsfullmagterna för dessa år samt nämnes äfwen 1657. 1648 begärde han i ansende till pastoratets ringa inkomster ständig skattefrihet för sig och sina efterträdare.

7. **Hans Lauritson Smetius** prestwigdes $\frac{3}{10}$ 1667 till pastor här och synes hafwa varit det till 1674. I stiftsmatrikeln af år 1842 upptagas för nämnde tid två pastorer, Johan Larsson och Hans Lauritson, men då kyrkoh. J. Darin i ett bref $\frac{1}{12}$ 1704 endast nämner en pastor mellan Broder Jbson och Jöran Koch, så torde de två namnen, hvilka också i grunden äro samma namn, utmärka blott en person.

8. **Jöran Koch** l. Magirus, blef pastor här 1676 och flyttade 1684 till Mjellby. Se der.

En pastor wid namn Johan nämnes i stiftsmatrikeln af år 1812 mellan J. Koch och E. Schottenius, men har troligen ej varit ordinarie pastor, om än måhända tjenstgörande härstädes, enär han ej nämnes i kyrkoherden Darins ofswannämnda bref.

9. **Erich Schottenius**, som 1681 blifwit amiralitetepredikant, rekommenderades i November 1683 af generalguvernören S. Wachtmeister till detta pastorat. När han dertill blef utnämnd är ej kändt, men $\frac{20}{1}$ 1686 skref biskopen, att han skulle få konfirmation när han komme ned till Lund att prästare prästanda; måhända war frågan om examen. Denna hade herr Erik förmodligen ingen lust att undergå, hvarföre han dröjde att inställa sig i Lund, men introducerade sig sjelf i Torhamn. 1689 $\frac{20}{1}$ anmodade domkapitlet honom att infinna sig i Lund, emedan domkapitlet hade något att tala med honom om; hwarom fråga war och om inställelse följde är ej kändt. Jemte pastoratet behöll han sin besattning wid amiralitetet till 1694. 1692 blef han tillf. häradsprost, hwarefter han anhöll att få en instruktion för sin verksamhet i denna egenkap; domkapitlet svarade, att om han stigt genomläste kyrkoordningen, kunde han deraf förnimma, i hvilka stycken hans ämbete bestod; wid prestmöte skulle han få ytterligare anvisning. 1693 påminnes han att underrätta biskopen om hwad som föreföll i häradet, t. ex. presters dödsfall. Han utnämndes $\frac{20}{1}$ 1696 till ordin. häradsprost och föreflogs s. å. till

Allerums pastorat, men affade sig förslaget, då han kallades till examen. Död wid midsommarstid 1699 efterlämnande ett fattigt hus, för hvars soulagement biskopen gerns wille medwerka dertill att det finge blifwa wid lågenheten. En dotter wid namn Arnfrid rekommenderades 1703 till konsevation; en annan wid namn Euphrosina war gift m. kyrkoh. Darin härstädes.

10. **Erland Hallengren**, westgöthe, prestwigdes $\frac{22}{10}$ 1700 till pastor härstädes. Död $\frac{3}{7}$ 1702. Han war gift med företrädarens dotter, troligen den ofwannämnda Arnfrid Schottenius. Efter hans död togo hans far och bror nycklarna och förseglade skåpen, så att hustrun icke hade en fyrk eller något till swepning; på prosten Strandells begäran sände landshöfdingen en lånsman dit jemte prosten, och de skaffade enkan disposition i huset, hwarjemte hennes slägtlingar tillfades, att "om de med ord eller gerning beswårade henne, skulle de genast på angifwelse antastas och på skantsarna insättjas". Enkan, som sades hafwa lefwat illa med mannen, sökte för-gåfwes att blifwa konserverad, men bemäktigade sig ett hemman, som en längre tid förut tillhört prestgården.

11. **Johan Darin**, son af Lars D., past. i Daretorp af Stara stift, föddes $\frac{7}{7}$ 1675, hade 1697—1700 informatorshusplats hos inspektoren Jak. Segerdahl i W. Ljungby, och omnämnes siftnämnde år i kons. prot. såsom kallad af öfwerste Barnekow till en lågenhet utom Lunds stift; hvarföre han uppmanades att söka ordination hos sin egen biskop. 1701 $\frac{17}{6}$ blef han i Lund prestwigd till tjenstgöring i Ljungby och erhöll $\frac{7}{6}$ 1702 "fullmakt på komministraturen i Ösjö och des annezer". I Mars månad 1704 undergick han inför domkapitlet "examen i historia passionis Domini, så och andra articulis fidei, scriptura sacra, justificatione och flera, hwarutinnan Cons. honom god erkände"; derefter rekommenderades han till Torhamns pastorat, förordnades att der öfwertaga pastoralwården och utnämndes till pastor $\frac{9}{4}$ s. å. Wid prestmöte 1706 war han respondens. I anseende till kallets swaga inkomster sökte han att få ett kronhemman, som företrädarne innehafte, förmodligen det som Hallengrens enka bemäktigat sig. Som pastoratet äfwen war beswårligt, önskede D. ämbetsbiträde; en wid namn

Nils Boström nämnes som komminister på Sturfö, der han ätnjöt klosterlönen. D. synes hafwa varit en raff man, men något böjd för processer. Prosten Strandell skref med anledning af hans försök att få dispositionsrätt till det ofwan omnämnda hemmanet, som synes varit beläget i Lydeby: "Det gör mig hiertelig ondt att Pastor Darin beghnt ett sådant wärck, som han nepligen med skåhl uthföra kan, uthan måste icke allenast wid sista commissiön uthstå en swår correction af Hans Nåde, högwälb. H:r Baronen och Landshöfdingen, uthan blef påbördat at betala så commissiönen som andra påföljande expenser. Jag fructar, emedan H:r Pastorn låter sig så ofta stundom till hans excellens H:r Generalguvernören, stundom till H:r Landshöfdingen igenom swäre klagomåhl af sina åhörare inflåda, han på sistone blir olyckelig. Tiden torde sådant wijd handen gifwa, i orsaker at hela werlden är honom för trång". Hans fattigdom ökades derigenom att en eldswåda öfswergick prestgården. Andra husliga bekymmer hade han och, såsom man finner af hans bref till biskopen $\frac{1}{2}$ 1710, der han beklagar att han ej kunde komma till Carlskrona och råka biskopen, "förmedelst det att min fattiga hustru är blifwen lagd till fången af en swår sjukdom eller hufwudpina, till hwilken en heftig feber anstött, hwarmed hon hållits sedan den 27 Dec. och så under samma sjukdom arbetat, att hon råtat uthi en hufwudbyhra och blifwit så förswagat till sitt förstånd, att jag icke uthan stor mödo kan min hustru ståta, hafwer omsider ändats med en stor ångslan och qwal, att hon intet kan låta hugswala sig; dock frögdar mig hennes gubeliga iswer och andäktiga åthäfwor, som wijsa att hon sitt förs med rålamod drager". D. afled $\frac{29}{7}$ 1727. — Gift med Euphrosina Schottenius, dotter af prosten S. härstädes. — Barn: Lars Christopher, pastor här. — Erik Johan, tullskattal i Carlskrona. — Anna Elisabeth, g. m. sadrens efterträdare. — Christina Maria, g. m. jaktlöjtnanten König. — Ebba Maria, g. m. borgmästaren Engeström i Calmar.

12. **Magnus** Aulin, son af kyrkoh. Olof A. i Åhus, blef 1714 student, 1722 konrektor wid Carlskrona lärdomsskola och $\frac{1}{9}$ 1727 pastor härstädes. Wid prestmötet 1730 war han fullmäktig för Östra härad. Wid enahanda tillfälle

1732 war han respondens. Död 1744. — Gift med företrädarens dotter Anna Elisabeth Darin, som öfwerlefde honom.

13. Lars Christopher Darin, son af Johan D. härstädes, begärdes 1732 till medhjelpare af farbrodern, profsten Magnus D. i N. Bram, och blef $\frac{2}{3}$ s. å. prestwigd. 1733 blef han fastellpredikant i Carlshamn, 1737 tillfika kollega wid derwarande skola, 1745 $\frac{12}{10}$ pastor härstädes. Död $\frac{12}{10}$ 1746. Han efterlämnade enka wid namn Maria Elisabeth Henschen, syster till profsten Salomon H. i Runneby.

14. Eleazar Corfitz Thulin, son af kyrkoh. i Orfelljunga Corfiz T. och född omkring 1708, blef student 1729 och prestwigdes $\frac{18}{12}$ 1736 på kallelse af profsten G. Lacander i Ystad. 1740 blef han af en student benämnd Lieffers anlagad att hafwa "i hårda och förgripliga uttåtelser utbrusk mot en wis person, them hela församlingen dömt honom, Lieffers, angå". S. å. kom T. till Christianstad, blef nåddarsprest der 1741 och hospitalspredikant 1742. 1747 $\frac{9}{10}$ blef han pastor här, tilltr. 1748. Han begärde att få åtnjuta klockarelönen mot det att han ombesörjde kyrkofången; i striftwerlingen här om brukade han ett sådant skrissätt, att domkapitlet fann sig föranklåtet att gifwa honom allwarliga föreskällningar. Wid vifitation 1750 befunnos många i dessa sodnar icke kunna läsa inom till; en bårman och en qwinna sysselsatte sig med barnunderwising; nattwardsgång hölls hwar 14:de dag. 1762 blef T. vice häradsprost och troligen 1767 ordinarie. 1765 sökte han Gladfax pastorat och uppgafs wara trososwad med afl. kyrkoh. Bröbergs enka derstädes; trososningen upplöstes, då han ej fick pastoratet. Död i Decem-ber 1773. — Gift 1. 1742 med Laurentia Katrina Blanzius, dotter af kyrkoh. Iwar B. i Winslöf. Barn: Iwar Corfitz, f. 1742. — Maria Cecilia, f. 1747. 2. m. Ottillana Paulin. I anledning af det owänliga förhållande, som rådde emellan makarna, hade hon 1772 inslyttat till Carlskrona, der hon under en sjukdom besöktes af amir. predikanten Strandmark och erhöill tillåtelse att begå nattwarden, då hon betygade sig ej hafwa fiendskap mot sin man,

ehuru hon för hans ostadiga sinne ej vågade till honom återwända. Sedan anklagade hon honom att hafwa hårdt behandlat och slagit henne samt beskyllt henne för lastbarhet. Götha hofsrätt anmodade $\frac{30}{100}$ 1777 domkapitlet att förlifa makarna, emedan annars safen änyo skulle wid tingsrätten upptagas; domkapitlet upplyste då att T. för 3 $\frac{1}{2}$ år sedan aflidit.

15. **Adam Julius Kling**, son af en tullinspektör i Blekinge och född $\frac{20}{12}$ 1724, blef student 1741, prestwigd 1751 $\frac{27}{3}$ till tjenstgöring i Mörrum, tjenstgjorde sedan i Hållaryd, Jemshög och Hoby, blef filosof. mag. 1763, extraord. regementspred. 1767, pastor här 1774. Död $\frac{1}{4}$ 1788. — Gift m. Märta Maria Stare, som dog i Gullary 1795 i sin brors, kyrkoh. N. Stares hus.

16. **Wilhelm Cimmerdahl**, son af en snickare och född i Ö. Herrestad $\frac{0}{10}$ 1745, blef student 1764, prestwigd $\frac{14}{9}$ 1771, stadskomminister i Carlskrona $\frac{0}{6}$ 1787, pastor här $\frac{20}{10}$ 1788, tilltr. 1790 och erhöll prostetitel 1814. Död $\frac{0}{4}$ 1818. — Gift m. Maria Sophia Woss, som dog 1810 wid 55 års ålder. En dotter war gift med efterträdaren.

17. **Elias Aborre**, född i Hofby $\frac{1}{12}$ 1770 och son af kyrkoh. derstädes Carl Fredrik A., blef student 1789, prestwigd $\frac{13}{12}$ 1795, pastor här $\frac{25}{8}$ 1820, tilltr. s. å. och erhöll prostetitel 1826. Han klagade 1827 deröfver att prosten Holm fordrade, att han skulle uträfna huru mycket af prostetunnans lösen skulle utgå af hwar och en af de flera bönder, hwilka det ålåg att erlægga denna lösen. I sin förklaring häröfwer yttrade H. sin förundran öfver att A. welat klaga på honom, som "behandlat prosten Aborre med utmärkt grannlagenhet", samt bifogade för att bestyrka detta ett så lydande utdrag af ett memorkal till Östra härads presterskap: "Jag hoppas att Brodern Prosten Aborre icke mistycker min här tecknade lycksönskan till det nyligen emottagna wedermålet af H. H. Herr Biskopens rättwisa ynnest! Då en af Oss utmärkes, utmärkas samtliga uti vårt lilla Härad, ty igenom enighet och broderfärlief wilja wi wara och förblifwa ett. Särskildt tillfredsställande war det för Prosten Aborre att igenom denna utmärkning se en stämpel tryckt på sitt outtrötteliga bemödande

för de församlingar, hvars själaherde han är". A. dag $\frac{1}{12}$ 1840. — Gift m. företrädarens dotter.

18. **Robert Bollin**, son af rådman C. M. Bollin och S. G. Swahn, föddes i Cimbrich $\frac{1}{6}$, 1806, blef student 1822, prestvigd $\frac{24}{6}$ 1829, magister 1832, pastor här $\frac{11}{7}$ 1841, tilltr. 1844.

Gift 1838 m. Gustawa Björk, hvars far war stadsfiskal. Barn: Theresia Augusta f. $\frac{29}{2}$ 1841. — Hilda Christina f. $\frac{11}{11}$ 1843. — Alina Selmina Osearia f. $\frac{1}{12}$ 1845.

Medelstads härad.

Prostar.

- Boo Persson, Degn i Rotneby 1530.
Oluff Wendtsbo i Runneby 1584—1610.
Mårten Thueson i Tving 1615.
Hans Jörgenson i Runneby 1624—1654.
Anders Lauritzson i Rättraby 1655—1656.
Jörgen Hansson i Runneby 1658.
Canutus Sahn i d:o 1671—1679.
Johan Bruun i Listerby 1680—1691.
Nils Albin i Hjortsberga 1692—1714.
Thomas Youngh i Fridlestad 1714—1723.
Samuel Lyckstadius i Tving 1724—1736.
Gustaf Adolf Fult i Hjortsberga 1736—1755.
Anders Janssonius i Runneby tjenstförr. 1737—1755.
Magnus Frobell i Fridlestad 1755—1758.
Lars Sommar i Badaryb 1758—1768.
Salomon Henschel i Runneby 1768—1796.
Sante Johan Santesson i Hjortsberga 1796—1806.
Mathias Sundius i Tving 1806—1823.
Jonas Wettergrund i Runneby 1823—1841.
Otto Christian Cederstrand i Hjortsberga 1841—1846.
Nils Sjöholm i Runneby 1846—1848.
Johan Victor Hoflund i Fridlestad 1848.
-

Kyrkoherdar i Runneby.

Med denna socken war Backaryd förenad före 1682 och
och 1771—1796.

1. **Boo Persson** nämnes som Degn eller dekan i
Runneby 1530.

2. **Petrus Mathiæ Urileius** prestwigdes till "pa-
stor ecclesiæ Rodne" ²⁶/₃ 1570.

3. **Olof Wendtsfön (Raff)** war 1584 pastor här och
prost i Medelstads härad. 1600 och 1610 war han åsven
prost i Östra härad. Död 1612 eller 1613.

4. **Hans Jörgensen**, troligen son af pastorn i Döby
Jörgen Mogensen, föddes der 1581, gick i skola i Wå och i
Helsingborg samt studerade wid akademier i Italien och Tysk-
land, blef magister uti Köpenhamn 1615, då han redan ett
par år varit pastor härstädes. I W. B. omnämnes han såsom
en i lära och lefnad berömlig man, den der åtnjöt församling-
gens kärlek. 1621 kunde ungdomen katekesen både på danska
och tyska. Omkring 1615 war en wid namn Nicolaus kom-
minister och skolrektor. 1621 hette rektorn Antonius; han war
en slitig man, men ej synnerligen lärbd; lärjungarna woro få
och små. 1624 war här en rektor benämnd Magnus; skolans
tillstånd war dåligt, åsvensom 1631. Hans Jörgensen upp-
gifwes hafwa varit prost i häradet 30 år. Han erhöll 1635
rättighet att anslå en stampewarn i Runneby Å, med wille-
kor att hwarje weda predika i hospitalet; 1636 erhöll han
kgl. br. på ersättning för på qvarnen neblagde kostnader. Död
²¹/₆ 1654. — Gift m. Magdalena Larsdotter, s. i Grå-
manstorp 1589, d. 1672. De hade sex söner, bland hwilka
Jörgen blef fadrens efterträdare.

5. **Jörgen Hansson Mönow**, den förres son,
"wel optredt på Italienske, Engelske och Hollandske akademier
samt i Rom ubi Zubelaaret", blef prestwigd till pastor här
²⁸/₇ 1654 och omnämnes i slutet af 1650-talet som vice här-
radsprost. Han war ock magister. Biskop Winstrup arbetade
1668 för att få honom wald till riksdagewan, men utan fram-
gång. Mellan Jörgen Hansson och kapellanen Börje Sör-
rensfön rådde ej wänstap. Wid frågan om tillsättning af

byfogde i staden 1669 hade hwardera af dem sin kandidat, profsten en wid namn Brede Knutsen och kapellanen en wid namn Alexander de Murray. Kapellanen skref från "Geddinge kro" till denne bland annat följande: "Brede kom imedlertid med sine adhärenter, nembligen Herr Swend i Hellestad och den megit yndelige och hellige Mand i eder By Mester Jören, som ware så flittige hos Gouvernersten at Brede haffde nær i Lund formedelst mester Jörens idelig anhold faaet besteen derpå, men jag snackede med Brede och lockede aff honom meget, nemblig at mester iöran haffde filett hans supplication med sådanne motiver, at hans förældre haffde wærit sådanne meriterede folck i runneby och hand saa lenge haffde betiendt det. — — — Sedhan har iagh och fått weeta at denne motiv skall och wara ihogkommet i Bredes supplication, at Alexander sögte icke kronones intresse, när förtligte alla sacher och togh derforw muter kronone ihill stadeståndh och nachbald. Mester iöran lofereede i Hellestadh en nat, och haffde Herr Swen 3 halffwe tönnner stichtet rugmåll, nogle kalkonste höns och ett rådiur här uth. Swäm det skulle hafwa gifwer iagh dem at ombömma, som sågo hwar håstarna och förningen holt, at så frambt H:r Alexander nu icke, strax hans budh kommer hjem, igen offerdiger ham med en god discretion, så går det beswärlig an, lader den gamle Mand, som i weet, striffua ned till Secreteraren Gillum, Jag skall göra mit der till". Profsten anlagade kapellanen på grund af detta bref, men påföljden af anklagelsen är ej känd. Jörgen Hansson dog wid 45 års ålder $\frac{7}{9}$ 1670. — Gift 1. m. Johanna Resenius, dotter af seländska biskopen Hans R., troligen den yngre; hon dog $\frac{24}{10}$ 1667 efter 11 års äktenskap, i hwilket hon födt en son och tre döttrar. 2. m. Elsebeth Passrats, som dog efter ej fullt ett års äktenskap och efter att hafwa blifwit mor åt en son.

6. **Canutus Sahn** 1671—1679; se I. 58—90. S. utnämndes 1679 till pastor i Landskrona och vice biskop, men synes hafwa behållit inkomsterna af Runneby till 1682, åtminstone till 1681. Haqwin Spegel, som war född i Runneby, blef 1679 utnämnd till pastor härstädes, men wrot ej pastoratet, endr han strax derefter blef superintendent på Gottland; han blef sedan ärkebiskop. (Se biogr. lexicon, 15 b.)

7. **Christopher Findorff**, son af en prest benämnd **Ravn** eller **Corwin** i Finderup på Fyen, blef prestwigt till medhjelpare i Runneby och Backaryd $27/7$ 1655 och omkring 1671 stadskapellan härstädes. Han rekommenderades $7/7$ 1682 af **H. Wachtmeister** till detta pastorat och aflade $9/7$ s. å. ed såsom pastor, men uppgifwes hafwa blifwit konfirmerad dertill först $10/6$ 1683. S. å. $22/6$ eximerades han från häradsprosten och blef prost öfwer Runneby och Backaryds församlingar samt skolinspektör. Han hade en mycket långvarig proces med en borgare wid namn **Nils Andersson Grahn** och hans hustru **Sophia Struck**. De uppgåfwo att prosten osannfärdeligen spargerat att **Grahn** bortfått ett ur, som tillhört prostens swärmor, samt att han utstrukit **Sophias** namn på bjudningslistan till ett bröllop, under förklarande att han aldrig skulle komma under ett tak med henne. Prosten åter förnekade detta och uppgaf att **Grahn** och hans hustru "honom på hans ämbetes heder och respekt injurierat och förolämpat", åsvensom att hon förklarar sig aldrig wilja komma i **Guds hus** då prosten war der samt offrat blott en **skilling**, detta påstod han wara en grof synd, "lty hon både till **Guds** och hans heliga altares bespottelse och mig till försmädelse oftrade den **skillingh**". Konfistorium förmanade parterna till försonlighet 1689, men ännu 1702 war fiendskapen dem emellan ej utfläkt. Å ömse sidor röjer sig bitterhet och hatfullhet. **Findorff** uppgjorde 1692 $12/12$ ett kontrakt med **Wilhelm Corwin** som ämbetsbiträde; sista punkten i kontraktet lyder sålunda: "Loffuet jeg besvethat näst det ieg bem:te **Wilhelm Corwin** icke mot sin wilja skall demittera, och någor annan antaga, icke wara honom till hinder, der hans fortun kunne uppväckias och han på it annat rum bättre försörjas, uthan heller befordra honom och så wiidha til mig sådär wara honom framsför någon annan behjelpelig til **Succesjonen** her til pastoratet med recommendationer hos **wederhöhrande**, och eliest så länge han uthi min tjenst årh med wänlighet och godt umgänge mig mot honom begå, aldenkundh han reciproce sig mot mig med heber, lydno och trogenheth anställer". 1702 hade **F.** förgätit detta löfte, att söka förhjelpa **W. Corwin** (se bland stadskomministrar i Runneby) till pastoratet, och begårde i stället att få öfwerlämna det af sin

hustrus bror P. Albin, men förklarade att, om de denne kunde få pastoratet, ville han det "till sin dödedag sielf behålla och genom en Capellan ämbetet i de måhl och occassoner, som han icke sielf kunde prästera, betiäna och förrätta låta". I ett bref härom yttrar han $\frac{1}{5}$ s. å.: "Och fast Herr Wilhelm skulle synas här uthi något klandra eller protestation göra, så haffuer han dertill ingen orsak; emedan han sin lön, så mycket som han ärligen plägar få, uthan decourtage och afkort skall åtnjuta, så länge jag leffuer, hwilket jag dock will förmoda icke låter wara länge, effter jag förväntar att Gudh skall se till min Ellendighet och snart förläsa sin gamble tiensare, emedan jagh uthaff ålder, bedröffuelse och mycket arbete är mycket enerverat och uthmattat". Albin blef utnämnd till pastor. Sina slågtingar rekommenderade F. Skopen wld andra tillfällen med entrågthet hos Skopen. 1690 inberättade han att han döpt en 55-årig "mannist" från Holland, som höll på att dö i Runneby, samt meddelat honom nattwarden, hwarefter han blifwit "mycket glad och lustig". Redan 1696 stref F. nästan alldeles osäsligt. Död $\frac{1}{7}$ 1703. — Gift 1. m. Maria Jespersdotter Smitt; hon lefde 1680. 2. med Christensa Albin, dotter af kyrkoh. Sigward A. i Hoby. Barn, troligen båda födda i första giften: Michael, som tog farfadrens namn Ravn, past. i Gudmuntorp. — Maria g. m. profsen Rasmus Larsson i Lyckeby.

8. Per Sigwardsson Albin, son af nyfnämnde Sigward A. i Hoby, blef student 1683 och omnämnes 1688 såsom "en wällärd studiosus och musicus samt af ett berömmeligt lefwerne"; han wistades hos sin swäger, pastorn i Mörum, men "lät ofta höra sina gåfwor i Carlshamn så med predikande som med musik", enl. profsen G. Gannert i tryggit. Han lär s. å. blifwit rektor wld Carlskrona skola och wille 1692 blifwa stadskomminister der, prestwigdes $\frac{1}{7}$ 1702 och blef 1703 $\frac{1}{4}$ pastor härstädes samt installerades af biskop Struchlus $\frac{2}{6}$ s. å. Död $\frac{2}{5}$ 1723. — Gift med Anna Katrina Abelin, född 1671, död 1736, dotter af pastorn i Carlshamn Hans Mattson.

9. Wilhelm Corvin, son af kapellanen Hans C. härstädes, blef student 1683 och prestwigdes $\frac{2}{3}$ 1692 till

tjenstgöring härstädes. S. å. torde han hafwa blifvit stads-
kommuniker. Hans förhoppningar om att få efterträda Jm-
dorph blefwo om intet såsom ofwan pag. 214 nämndt år.
1706 klagade han att Albin icke betalte honom lön för hans
biträde; häradsprosten erhöll uppdrag att medla dem emellan.
En råds- och handelsman i Runneby Christopher Diderik Oster-
man erbjöd 1707 biskop Stenchius en ansenlig discretion om
han skaffade C. befordran; biskopen fann sig deraf "mycket
toucherad". 1724 blef C. befordrad till pastor härstädes, tilltr.
1725. ~~1727.~~ Gift med Elisabeth Maës, dotter
af köpmannen Jesper M. och Anna Ludewig i Runneby.
Sonen Johan Wilhelm blef pastor i S. Gallerup. Dott-
ren Lisa war gift med kyrkoh. D. Hörlin i Hammenhög.

10. **Andreas Janssonius**, son af en smed i Carls-
hamn och född der 1695, blef 1716 kollega och musiklärare
wid Lunds skola samt 1722 rektor wid skolan i Carlskrona.
Följande året begärde och erhöll han tillåtelse att besöka ut-
ländska akademier. Troligen förmärswade han sig magisters-
grad utrikes. 1724 föreslogs han till Göteborgs pastorat;
domkapitlet reflekterade på honom isynnerhet "för husets kon-
servation"; Linnerius har dock härwid tillagt: "och för försam-
lingens själägagn och nöje". 1727 rekommenderades han af
magistraten i Carlskrona till Jemshögs pastorat. S. å. blef
han pastor härstädes och prestwigdes $\frac{7}{8}$ s. å. Wid riksdagen
1734 war han deputerad för ~~Blidinge län~~. Han synes haf-
wa waktit mön om flit och ordning, men icke hård eller trät-
lysten. 1736 klagade han mycket öfwer det förfärliga supandet
på gåsfigwaregården under hela söndagarna, oaktadt brän-
winsförsäljning före kl. 4 e. m. war förbjuden. Rådarspre-
sten Hans Quiding i Backarby Wanbrade strängt att J. icke
lagligen anlagat, utan welat förlika twänne makar, som warit
hwarandra otrogna. J. beklagade sig öfwer att Quiding "ho-
nom uti des församling blamerat och på skendelligaste des namn
diffamerat" och sagt sig wilsa "wåga lif och blod för den sa-
ken, h. e. pistolice, non apostolice agere". I en uppsats,
enl. Janssonli egen påskrift "inrättat emot zelum intempesti-
vum", och som det will synas ställd till Quiding, råder han
att, om "Göfabahlsfolket" ångeade sin synd, borde de upprät-

tas med saktmodig anda och till nattwarden admitteras. Det heter widare: "Om Ed. Årewörd. än kunde genom tingsrätten bringa dem till råbråkande, stegel, galge, gatulopp, spö och ris, fångelse och penningeböter, så kunde han dock dermed aldrig hos dem uppväcka någon dygd eller sann gudsfruktan; fast straffet kan stundom wara ett tillfälle för syndaren att komma till sitt eländes erkänsla, dock Gud bättra! ganska sällan, och derföre bör en försiktig prästman gerna tola at en christelig domare heller ser at sådana syndare blifwa genom Guds kraftiga ord upprättade än genom werldsligt straff ruinerade. — — Wi präster böra fara warliga och ej efter Spanska inquisitionens sätt med våra åhörare, wäl wetande att Gud låter ogräset wäxa ibland den goda säden till fördetiden". En af J. utgifwen litpredikan öfwer prostinnan Gult i Hjortsberga har till text: "Salig är den som wakar och förwarar sin kläder, at han icke går nakot och de få se hans skam" (Uppenb. 16: 15), samt till ämne: "Guds barns olika klädebrägt, neml. sorgebrägt i lifen och fröjsebrägt i ewigheten". I afhandlingen omtalas ~~vinnelblå fläder, röda färlefskläder, gröna hop-~~pets kläder, hwita oskuldskläder, swarta tålmodighetskläder m. m. Åfwen redogöres för en mängd olika folkslags sätt att behandla de aflidnes kroppar, huruledes "Masfageterna uppäto dem, Hyrcanierna kastade dem för hundar, Magi för wilde djur, Berferne foglomen, Colchi hängde dem i tråd, Lotophagi kastade dem åt fiskarna i hafwet" o. s. w. Under den mesta tid profsten Gult war häradsprost bestribde Janssonius göromålen. Efter F:s död begärde han full prosklön, men dog sjelf kort derefter, $\frac{7}{2}$ 1755. — Han efterlämnade sju omyn-diga och moderlösa barn; sonen Peter Andreas, som war kanslist, är förmöbligen ej räknad bland dessa. En equipagemästare Nils Pflanderföld nämnes som bror till Janssonii hustru.

11. Salomon Henschen, son af tullförwaltaren Gabriel H., som war af sachsisk härkomst, och Helena Maria Söderhjelm, föddes i Carlshamn $\frac{9}{10}$ 1719, blef student 1736, magister 1741, prestwigd $\frac{19}{12}$ s. å. till tjenstgöring i Carlshamn, stadskommunister der $\frac{20}{7}$ 1745, pastor här $\frac{9}{12}$ 1755, ehuru han icke fått någon röst wid walet, tilltr. 1757 och blef

häradsproft i Medelstads härad $\frac{1}{4}$ 1768. Wid profven Som-
mars distation i Runneby 1764 framställdes efter slutadt ka-
techesförhör 7 frågor, bland hwilka en war: "Om qwinno-
fönet af allmogen hafwa psalmböcker med sig uti Guds hus
och sjunga? Resp. att de sola häruti förbättra sig. Svar-
wid herr profsten påminte, att bästa wore genom tungörelse å
predikstolen tillsäga dem hafwa psalmböcker med sig och fedes-
mera tillse att de sjunga". Henschen synes hafwa varit en
"vigilant" man och förskaffade sig både ökade inkomster och
hederstucken. Hans bemödande för att få Backaryds socken till
annex klandrades skarpt i Wejöö tidningar, som biskop Wall-
qwist utgaf. H. fick nämnde socken förenad med Runneby
1771, blef 1779 theol. doktor, 1786 L. N. D. och war riks-
dagsman 1786 och 1789. För öfrigt synes han icke hafwa
följt med sin tids utveckling, åtminstone icke som predikant.
Han har utgifwit en affedspredikan och några lifprediknin-
gar, hwilkas framställningsfätt är temligen gammalmodigt; en
t. ex. handlar om "den efter sin beswärliga flygt på jorden
till en himmelsk hwila upptagna andeliga dusfwans eller den
herrliggjorda själens förnöjda och saliga tillstånd", och den
aflidna frun, wid hwilkens jordefärd predikan är hållen, såges
hafwa liknat Noachs dusfwa och återwändt till Gud sitt ur-
sprung, och icke i lifhet med korpen "sökt hwiloställen i begä-
telsernas dy och på lustarnas oreña och stinkande åttlar". S:s
strifweller angående Gifning (fr. L. 165 ff.) äro hållna i en
human ton utan illfna utfall och stikord. H. afled $\frac{1}{2}$ 1796.
Gift $\frac{1}{12}$ 1745 m. Anna Christina Trägårdh, dotter af
profven Erasmus L. i Carlshamn, "en maka, hwilken genom
lifaktigheten af sitt snille och de behag, som pryda dess kön,
syntes ärnad att gifwa och njuta sällheten". (Minne af Sal.
Henschen, Carlskr. 1796). Hon war född $\frac{1}{3}$ 1723 och hennes
äktenkap med H. war femtioårigt. Barn: Erasmus Ga-
briel, f. 1756, öfwerflöjtnant wid fortifikationen. — Helena
Cecilia f. 1759, g. m. profven Rubin i Tolg af Wejöö stift.
— Lars Niclas, f. 1761, lagman i Nerike. — Wilhelm
Peter, proft härstädes. Desutom två barn som dogo späda.

12. Lars Björck, son af klockaren i S:t Peters klo-
ster wid Lund Truls B. och Christina Kolmodin, blef student

1762, prästvigd $11/12$ 1773 till tjänstgöring i Carlshamn, mis-
 siverades 1775 till tjänstgöring i Hoby i Blekinge, blef 1783
 rektor wid Carlshamns skola, pastor härstädes $29/6$ 1797, titu-
 lär prest 1799. Död $29/6$ 1805. — Gift $10/11$ 1783 m. Chri-
 stina Charlotta Kohrtz, f. 1753, d. 1837, fadren war
 tullnär i Carlshamn. Barn: Christina Katrina, f. 1784,
 och Anna Fredrika f. 1788; båda ogifta.

13. Wilhelm Peter Henschen, son af prosten G.
 härstädes, föddes $18/7$ 1766, blef efter ämnet en enskild under-
 visning student 1780, phil. mag. 1787, innehållsware af flo-
 karelägenheten i Runneby 1788, theol. kandidat i Upsala 1791,
 prästvigd versammastädes s. d., vic. theol. lektor wid kadett-
 skolan i Carlskrona s. d., amiralitetspred. $22/7$ 1792 och åt-
 följde flottan på en expedition 1794. Efter fadrens död upp-
 fördes han på förslag till Runneby pastorat, men uteslöts
 derifrån efter anförda besvär öfwer förslaget, kallades derpå
 till Åbo prostpredikant och erhöil wid walet de flesta rösterna,
 men gic tillfälligt om pastoratet den gången. 1804 blef
 han amiralitetspredikant i Åbo, tyrtorsherde här, tilltr. 1808 och
 erhöil prosttitel 1811. Han synes hafwa varit stolt öfwer
 sin theologiska kandidatexamen och gerna welat wisa sin lär-
 dom. En major Neuendorff ingaf 1798 till amiralitetskon-
 sistorii censur en, som det will synas i herrnhutist anda för-
 fattad, skrift öfwer andra artikeln: G. sann i denna skrift
 några willfarande meningar, flera underliga och främmande
 tolksätt, otillämpliga med den hel. skrifts och symboliska böckernas
 ämne, samt en del otillfälliga förklaringar öfwer Skriftens språk.
 G:s anmärkningar äro till en del högt småaktiga, t. ex. då
 förf. yttrat: "wi hafwa så wilst hulvit till att utguta Jesu
 blod, som wi syndat i Adam", så frågar G., om det stett per
 consensus interpretandum eller om Pilatus och frigsnek-
 tarna varit våra capita repräsentativa. G. afled $29/6$ 1816.
 — Gift 1797 med Anna Katrina Abelin, dotter af lands-
 sekretären Abelin i Carlskrona; hon dog wid 76 års ålder
 1849. Barn: Salomon, f. $7/8$ 1800, provincialsäkare i Udde-
 walla; död. — Johanna Christina f. $10/11$ 1804; ogift. —
 Pär Wilhelm f. $1/6$ 1805, rådmän i Upsala, riksdagsman
 1853 och 56. Per Gabriel f. $4/8$ 1807, d. 1854; v. häradshöfd.

och länsbrukare. — Sven Magnus, f. $\frac{9}{12}$ 1809, länsbrukare. — Karin f. $\frac{24}{7}$ 1814, barnlärlinna i Runneby.

14. **Jonas Magnus Wettergrund**, bondesön från Ölmstad af Linsöpinge stift, föddes $\frac{20}{12}$ 1768, blef student 1790, magister 1793, undergick juridiskt examen 1797, docens i grekiska och orientalspråk 1799, prestvigd $\frac{19}{7}$ 1807, pastor vid Kronobergs regemente s. å., pastor här $\frac{4}{6}$ 1817, tilltr. 1819, blef honor. prost 1820 och häradsprost 1823. Död $\frac{12}{6}$ 1841. — Gift 1819 m. **Sophia Magdalena Broms**, hvars far var brukspatron. Barn: **Jonas Magnus**, f. 1822. — **Wilhelm**. — **Fredrika**, f. 1824, g. m. kyrkoh. **Noach Wieslander** i Läfvelsås af Wexjö stift. — **Carolina**, f. 1825, g. 1853 m. komministern **S. E. Löngren** i Weberslöf af Wexjö stift. — **Sophia**, f. 1833, d. 1847.

Pr. Wettergrunds predikan andra prestmötesdagen 1826 har till text Ps. 106, 4. 5. och behandlar följande ämne: "Den Christeliga Trons förtrostan på Guds oföränderliga nådebeslut — grundad 1:o på den Christeliga Trons begrepp om Guds fullkomlighet, 2:o på den Christeliga Trons påseende af sig sjelf". Ur predikan må ett stikprof här anföras: "Tron ser sig af sig sjelf intet hafwa; men genom nåden allt äga; ty genom Guds nåd, som är mäktig uti henne, är hon hwad hon är. All god och all fullkomlig gäfwan har kommit ofran ifrån af Huset Fader. Af Gud, som allt godt werkar i henne, efter sin gods wils begär, Ps. 2, 13. hoppas hon barmhertighet och nåd. Hon flyr till den af godheten och kärleken gifna, af wissheten bestämda, af allmagten werkställda, af heligheten godkända, af sannfärdigheten bestyrkta och af oföränderligheten oåterkalleliga hjelp, som Gud lofwat bewisa sitt folk. Men förmodar hon icke måta bredden, längden, djupet och höjden Eph. 3, 18. af detta Guds nådefulla beslut; allt stälfa allt det, som förtappadt war; men hon twiflar icke på sanningen af hwad Gud i sitt ord uppenbarat och förkunnat. I detta fasta förtroende nalkas hon Gud med Dawids bön: Herre! Tänk på mig efter den nåd, som Du Ditt folk lofwat hafwer. Bewisa mig Din hjelp. Och denna hjelp finner hon hos Jesus, som med Sin lära, Sitt efterdöme, Sitt lidande och död blifwit hennes löftesman och

borgen; ty hon wet och det med öfvertygelse, att Guds löften och försäkningar äro sanna och oryggeliga, och att det är ett fast ord och i alla måtto wäl wärddt att man det annammar, att Jesus Kristus är Kommen i werlden, att frälsa allt det, som förtappadt war. 1 Tim. 1, 15. — — — Befästad i denna öfvertygelse, ledd af Guds Anda, erfaren i Herrans wägar pröfwar den trogne själen sin tro wid alla twifwelsmål och inkast, under alla frestelser och ansåktningar, och finner den beståndande blifwa. Ju längre den trofaste Jesu wån framgår på helgelsens wäg, desto både lättare och säkrare blifwer denna pröfning. Han winner den ena segren efter den andra genom Christum, som honom mågtigan gör. Dasbrudet lydig den Himmelsta kallelsen, är hwarje Guds fullkomlighet en säker borgen att des utforelse till ewigt lif är fast. Lifa frimodig som Paulus, yttrar han: Jag wet på hwem jag tror, och jag är wis derpå, att Han förmår förwara mitt betrodda gods intill den dagen, då herrlighetens koronar wärdt äppuade. Han tyder sig höra frälsarens försäkran: Ingen skall ryda dem utur mine hand. Detta är den Christeliga Tro, som kan bedja: Herre tänk på mig efter den nåd, som Du Dino folk lofwat hafwer: Bewisa mig Din hjelp".

15. **Nils Sjöholm**, bondefon från Hultsjö af Wezjö stift, föddes $10/4$ 1798, blef prestwird i Wezjö 1821 till husprest hos öfwerstinnan Montgomery, född Cederhielm, pastor wid Danwiks och Silla förs. i Stockholm 1832, pastor här $13/10$ 1842, häradsprost $10/6$ 1846. Död $2/6$ 1848. — Gift med Charlotta Trana. Barn: Lars Olof Gustaf.

16. **Thomas Gustaf Magnus Gain**, son af landbrukaren John G. från Skottland och S. M. Gald, prestdotter från Barkåkra, föddes derstädes $19/10$ 1809, blef student 1825, kollega wid Upsals skola 1831, rektor wid Gimbrishamns skola 1832, prestwird $21/12$ 1834, pastor här $9/10$ 1849, tilltr. 1851.

Gift $20/6$ 1834 m. Beda Anna Lovisa Kraak, dotter af handlanden S. S. Kraak i Gimbrishamn och Magd. Elis. Sjöwall. Barn: John Henrik Magnus Hjalmar Napoleon, f. $14/1$ 1836, student — Syster Hedda Magdalena Elisabeth

Napoleona f. $12\frac{1}{2}$ 1838. — Thekla Hilda Rosa Victoria Thomastine f. $17\frac{1}{4}$ 1840. — Folke Arthur Eugene Hugo Leopold f. $18\frac{1}{6}$ 1842. — Olga Gunima Elvira Constantia Cuni-gunda f. $9\frac{1}{6}$ 1845. — Bror Max William Mortimer Ultimus f. $12\frac{1}{2}$ 1848. — Beda Anna Lovisa Agnes Liana f. $20\frac{1}{7}$ 1850.

Komministrar i Runneby.

1. Inguar Christensen blef i början af 1580-talet komminister wid Runneby församling.

2. Nicolaus war före 1620 stadskomminister och derjeunte skolrektor här.

3. Jens Griis förefommer 1648 och 1652 som kapellan härstädes.

4. Bengt nämnes i stiftsmatrikeln af 1842 utan tidsuppgifvelse.

5. Hans Wilhelmsson Corvin uppgifwes hafwa varit kapellan här 15 år, prestwigdes dertill $12\frac{1}{12}$ 1654. Han war gift med Elsa Albin, prestdotter från Hoby. Barn: Wilhelm, pastor härstädes. — Lars, pastor i Wemmerlöf. — En dotter g. m. 1. C. Mund, 2. M. Florel, pastorer i Röfe.

6. Hans Eiers (Eilersson), sedan pastor i Oberljunga, uppgifwes hafwa varit kapellan här, men har troligen blott varit adjunkt.

7. Börje Söfrenson uppgifwes hafwa eftertrådt Hans Corvin och prestwigdes till stadskapellan $9\frac{1}{7}$ 1669. Jfr. om honom ofwan p. 212.

8. Öfven nämnes i denna ordning uti stiftsmatrikeln af år 1842.

9. Christopher Hindorff 1671—1682; se ofwan p. 213.

10. Per Rowallius, smålänning, blef 1684 kapellan härstädes och skulle hafwa i lön 40 daler, $1\frac{1}{3}$ af stiftpenningarna, kapellanslydan, plats i pastors lada för den såd,

som werte i lydan, bete för en häst, 2 last hö, 2 last halm, 2 tunnor råg, 2 tunnor korn och en fålgård i prestlydan. Död 1689.

11. **Daniel Blesingdahl** tjänstgjorde 1681 wid **Stads skola**, men wille såsom "en gammal academicus" icke blifwa nedre hörare och lämnade derföre skolan. Han prestwigdes i Stockholm af biskop **Bång** från **Wiborg**, sökte 1689 att blifwa amiralitetsprest och rekommenderades dertill af **Easten Rönnow** (se ofwan s. 34), blef s. å. kapellan här. 1691 afgaf han en attest, att den ofwan p. 213 nämnde **N. A. Grahn**s hustru, då han sagt sig skola för profsten omtala hennes hastfulla uttranden, önskat honom ett olycksaligt år och all werldens olycka, hwarefter han ingen helsofdag haft; sedan ångrahe han att han afgifwit denna attest. Död 1692. Hans enka **Dorothea** blef gift med mindören **Daniel Mosander**.

12. **Wilhelm Corvin** 1692—1725; se ofwan p. 214.

13. **Richard Sylwius**. Han blef 1746 pastor i **Rättreby**.

14. **Hans Berner** prestwigdes $21/12$ 1745 till kapell-
lan här och torde hafwa warit den sista ordinarie kapellan i **Runneby**. Gift 1748 $9/3$ i **Bäckaryd** med **Katrina Stolpe**.

Ayrfoherdar i Bäckaryd.

Med fgl. tillåtelse $10/6$ 1639 anlades ett kapell i **Bäckaryd**, hwilket inwigdes 1640 af biskop **Winstrup**. Kapellförsamlingen hörde till **Runneby**, pastorat till 1682, hwarefter den blef ett särskildt pastorat. 1774—1796 war den annex till **Runneby**.

1. **Mils Cornerus**, prestson från **Näsby** af **Berjö** stift och biskop **Hahn**s swäger, sattes af honom till pastor här 1682. Biskopen uttrar i ett bref $1/6$ s. å. att, som **S. M.** resolwerat i nåder att **Bäckaryd** skulle blifwa eget pastorat och förordnat **Cornerus** till pastor der, "fördenckfull jagh härmed framsänder till samma fall i **Herrans** namn och will honom med dhetta der installerat hafwa med alwarlig förmening till

samtliga åhörare att dhe honom för dheras rätte kyrkoherde och själaförjare annamma och erkiänna". H. Wachtmeisters resolution $\frac{7}{6}$ samma år lyder sålunda: "Såsom H. R. M. allernådigt behagat resolvera att Bagery församlingh med en serbeles pastor (den Högw. Herr Biskopen redan dertill constituerat hafwer) skulle försees, warandes samma pastorat ännu intet prästebol tillagdt, fördenstull förordnas bemälda församlingens Pastori efter Herr Biskopens gifne förslag till prästebol Langeruds ländsmansgårdh". Det vill synas som Samu- tus Hahn på eget bewäg och utan någon kunglig tillåtelse, som han likwäl återopar i ofwan anförda bref, fatt sin swäger till pastor här, ty år 1696 kunde Cornerus icke med någon kgl. resolution eller fullmakt bewisa sin rätt att wara pastor i Bageryd. Därför klandras biskopens anstalter med afseende på Bageryds pastorat i gamla anteckningar såsom egenmäktiga och drifliga; derjemte ansågos de efter den tidens tankefätt wittna om "färleslöshet mot efterträdarne"; synas icke de kunna härledas från nepotism. Profen: Bänder och påstod att Cornerus "regnerades patre mendacii" och wille draga till sig några hemman, som hörde till Runneby socken. Af sina åhörare war C. ej afhållen; de klagade att han på predikstolen "begegnat dem med ohöfliga ord", klagat öfwer att många undandrogo honom hans prestättigheter, önskat att blifwa fria från dem o. s. w.; de anhöllo nu att blifwa fria från honom. I sin förklaring försåtrade C. sig icke hafwa fräft sina inkomster på opassande sätt, utan endast sagt, "att man ej borde binda munnen till på oren som tröstar". 1701 måste han pliffta 10 daler ad pios usus därför att han låtit sin son predika utan venia, underlåtit att publicera kungliga förordningar, wigt personer förr; att det lyft för dem; wigt folk från främmande socknar, wägrat begrafning då ej nöjaktig betalning erhöles o. s. w. Om C. genom slägttingars ynnest wunnit befördran, så wiste han och att därför wara tacksam och rösta på wid biskopswalet 1694 åtminstone på två slägtningar, neml.: prof Hahn i Åbo och pastorn i Talg N. Sundberg; hans tredje kandidat war en "magister Martin Jhs". Död 1707. Hans hustru hette Johanna Hahn. Sonen Samuel: efterträdde honom; Johan war lagläsare.

2. **Samuel Cornerus** begårdes 1703 af fadren till biträde, examinerades af domkapitlet 1705 och wigdes till prest wid baron Taubes dragonregemente, hwilket han medföljde till Polen. 1707 $1\frac{1}{4}$ erhöll han domkapitlets medgifwande att tråda till Bäckaryds pastorat, emedan konungens konfirmation derå dagligen förväntades. Han klagade 1715 mycket deröfwer att bönder, isynnerhet Måns Jönsson i Stora Råfwe-måhla, höllo tal wid bröllop och begrafningar; han hade hop-pats slut på detta offic, då de meste gamle predikanterna dött i pestilentien, men det hade blifwit än wårre och folket war alldeles förtjust i desse predikanterns tal. 1722 blef han anslagad att hafwa för uteblifna presträttigheter afhållit en person från nattwarden. Wid en riksdag anfördes beswår deröfwer att han af brudepar tog en afgift till kyrkan för begagnandet af en silfwerkrona, den han med församlingens bifall för kyrkans medel anskaffat. Han trodde sin egen bror wara den som wåckte och underhöll misnöje mot honom; i ett bref till konfessorwärdien bad han om hjälp och bistånd mot broderns förföljelser. 1726 begärde han för sin sjuklighet, att få adjunkt, men återställdes genast då Leonard Willberg (se II. p. 287) fick misstiv till honom. G. yttrade i ett bref $\frac{2}{6}$ 1726 att han icke kunde hafwa helsan i Långaryds prestgård eller wid kyrkan, der han då bodde; såsom orsak till sjukligheten ansåg han dels de strapaser han utstätt i Polen, dels den olyckshandelsen, att han 1709 wid ett fall på den steniga wägen till kyrkan "jämmerligen sönderkrossat sitt hufwud"; äfwen "inbillade han sig, att satans redskap och onda menniskor woro mycket wällande bertill att han så tvingades och tränade bort, ty så hade det händt hans fallig farsader herr Samuel Cornerus och hans fader i 5 år före deras död". Död 1726 efterlämnande enka, wid namn Anna Helena Tranfelt, och 6 barn. Enkan blef gift med kyrkoh. B. Gunnerus i Listerby. G. war såkert gift två gånger, ty han uppgifwer profsten Hammerus i Carlshamn såsom sin swärfader.

3. **Andreas Bering**, blesingsbo och trolligen prestson från Nättraby, blef $2\frac{3}{7}$ 1720 prestwigd till tjenstgöring i Brönnestad, der han flera år biträdde kyrkoh. Bring. 1726 erhöll han i anseende till sin sjuklighet tillåtelse att resa till

flina slägtningar i Blekinge. 1728 blef han pastor här. Död i November 1742.

4. **Lars Sommar**, son af prosten Per S. i Hörby, blef student 1720 och prestwigdes $\frac{30}{8}$ 1731 till tjenstgöring i Åusås, der han qwarblef till 1744, då han tillträdde detta pastorat, hwartill han blifwit utnämnd $\frac{2}{12}$ 1743. Biskop Bengelius höll vifitation här 1748 och fann anledning ar till belåtenhet; folket war talrikt församladt, och många barn stodo i choret och medhade psalmböcker. S. blef häradsproft 1758 och lämnade denna besattning 1768. Död $\frac{13}{9}$ 1770. — Gift m. Magdalena Sophia Schnack. Barn: Helena Margreta, f. 1738, d. 1741. — Elisabeth, g. m. prosten Quiding i Foste. — Per, f. 1741. — Helena Margreta, f. $\frac{17}{1}$ 1744, g. m. tullskrifwaren Anders Palm i Carlshamn och mor åt proftarna Lars P. i N. Bram och Jonas P. i Burlöf.

5. **Salomon Henschen** 1771—1796; se ofwan pag. 216.

6. **Lars Daniel Hjortsberg**, son af en medicine doktor och född i Carlskrona 1758, blef student 1773, prestwigd $\frac{20}{12}$ 1780, extraord. amir. pred. 1781, amir. sjukhuspred. 1782, magister 1784, pastor härstädes $\frac{26}{9}$ 1797, tilltr. 1798 och erhöil profttitel 1814. Död $\frac{12}{4}$ 1826. — Gift m. Regina Beata Nyström, hvars far war landskamrer. Barn: Johan, kyrkoherde i Fulltofta. — Christina Laurentia, g. m. vice past. J. F. Böfman, innehafware af klofakrelågheten i Gammalstorp. Desutom 4 döttrar.

7. **Anders Lagerlöf**, bondeson från Silsfåtra och född $\frac{30}{6}$ 1779, blef student 1801, prestwigd i Wejjo $\frac{17}{6}$ 1804, innehafware af klofakrelågheten i Hållaryd 1818, pastor här $\frac{14}{12}$ 1827, tilltr. 1829. Död $\frac{19}{10}$ 1834. — Gift 1829 m. Christina Lowisa Nølleroth, dotter af prosten N. i Huaröd. I detta åktenfkap föddes ett barn.

8. **Daniel Nilsson**, son af häradsdomaren Nils Peråson och Botilla Nilsson i Näsrum, föddes $\frac{21}{1}$ 1791, blef student 1809, prestwigd $\frac{15}{2}$ 1815, pastor här $\frac{28}{10}$ 1835, tilltr. 1837 och erhöil profttitel 1845.

Gift $\frac{3}{1}$ 1840 m. Clara Fredrika Zethrin, dotter af kuffuppsyningsmannen C. U. Zethrin.

Kyrkoherdar i Hjortsberga och Edestad.

1. Christianus Andreæ prestwigdes $\frac{15}{1}$ 1568 till pastor härstädes och är troligen densamme som i stiftsmatrikeln af år 1842 kallas Christiern Toxotes. I biskop Palladii tid bedrefs mycken widspelselse med "det hellige kors i Edestad."

2. Mogens Jörgensson prestwigdes $\frac{19}{12}$ 1569 till pastor härstädes och nämnes såsom sådan 1584.

3. Jens Nielsen förekommer som pastor här 1610 och ledde ännu 1624. Under hans tid bedrefs widspelselse wid en brunn; biskopen ålade profsten och grannpresterna att låta igenfatta den. Detta skedde, men den upprensades igen. 1617 omnämnes herr Jens såsom sjukelig och minnesswag; ännu 1624 kunde han predika och gjorde det bra, ehuru han war mycket gammal. Ungdomen war någorlunda underwisad.

4. ~~Rik~~ Peder Jensen Albin uppgifwes hafwa varit här redan 1621, men har då säkert varit blott adjunkt; pastor kan han ej blifwit förrän efter 1624. Dödsåret är ej bestämdt känt, men torde hafwa varit 1646 eller 1647. Hans hustru hette Anna. Sonen Sigward war pastor i Hoby och Per härstädes; dottren Anna war gift m. Michel Hansson, p. i Fridlestad. En Anders Peder Jensen Albin, som torde varit hans bror, prestwigdes 1648 till komminister i Fridlestad.

5. Peder Nielsen Albin prestwigdes till komminister härstädes $\frac{5}{12}$ 1645 och förekommer som pastor i hyllningsakterna för åren 1648 och 1655. Död i November 1655. Gift 1. m. Anna Michelsdotter, dotter af den nyss nämnde herr Michel i Fridlestad; hon dog 1654. Sonen Rik blef pastor här. 2. m. Hellewig Jörgensdot-

ter, prestdotter från Hoby och sedan gift m. Albins efterträdare.

6. Hans Hansson de Fine prestwigdes $1\frac{1}{4}$ 1656 till pastor här och nämnes 1657 och 1676. Han var troligen son af prosten Hans de Fine i Helsingborg; i stiftsmatrikeln 1842 kallas han Hans Mattson, men såväl i "Winstrups copiebok" som i ordinationsboken och en kapitelssdom af år 1661 kallas han Hans Hansson. Med sin hustru, den ofwan nämnda Hellewig Jörgensdotter, hade han en son som blef bonde och en som blef klockare i Listerby (deras namn låra varit Samuel och Christopher) samt dottern Kerstina.

7. Niels Persøn Huid eller Nils Albin, född härstädes 1653, wigdes till prest och pastor härstädes i Werjö $1\frac{2}{1}$ 1677 af biskop Scarinius, som under krigstiden hade inspektionen öfver Medelstads härads i anseende till den afbrutna kommunikationen med Skåne. Albin uppgifwes hafwa blifwit häradsprost $2\frac{5}{1}$ 1686, men ~~hans förskick~~ ~~afstjett~~ ~~sen~~ sedan 1692. Hjortåbergas pastorat ansågs den tiden för mycket litet; många hemman woro öde. Död $\frac{1}{8}$ 1714. Efterträdaren wille påstå, att N. dött d. 30 April kl. 3 e. m. och på morgonen d. 1 Maj blifwit död utburen ur sitt rum, men att enkan för att få helt tjenstår uppgifwit dödsfallet hafwa inträffat d. 1 Maj. Han önskade, att "profeten Daniel måtte presidera i denna sak", och wille tillträda pastoratet 1715, men hans anspråk wunno intet afseende. — Gift m. Marka Mattsdotter Rock, hvars far war arrendator af lagsticket i Blekinge; hon lefde till 1720. 1680 war fråga om tillåtligheten af N:s giftermål; den medgafs, "doch med den cautel at sådant icke af någon horefter til exempel drages och at H:r Nils lofwar at gifwa något ad pios usus." Om markarna varit i fäkt eller något annat hinder varit för deras förening, är ej kändt. Barn: Peter. — Sigward, militär. — Michael, militär. — Anna Christina, g. m. prosten Fult härstädes. — Elisabeth, g. 1. m. kyrkoh. J. Wulfram i Sölweborg, 2. m. kyrkoh. B. Hindh i Wästad.

8. Petrus Hallander, son af bonden Jöns Arwidson och Ingeborg Stephansdotter, föddes i Torup i Hal-

land 1663, prästvigdes i Greifswald 1707 och tjenstgjorde derefter som prest wid arméen dels i Polen, dels i "Strålfund" och uthärdade svåra fatiger. I Juni 1715 var han utnämnd till pastor här och wille, som nämndt är, s. å. tillträda pastoratet. Domkap. förmanade honom att ej på lösa berättelser wäcka twist med enkan om nådäret. H. installerades 1716. Han klagade öfwer stor rubitet och mycken oordning inom pastoratet; predikningar på apostladagar och i fastlagsveckan hade försummats, och flockaren war ett barn som litet kunde läsa, mindre skrifa eller sjunga. Äfwen klagade han att han "hört starka discurser och hotelser att han skulle flyttas derifrån, huru många tusen det skulle kosta." H. dog $27/6$ 1719. Gift $10/3$ 1709 i Helsingborg med Katrina Trolin, som sedan gifte sig med nådårspresten här J. Rod, sedan past. i Tråne. Barn: Ingeborg Christina, g. m. kyrkoh. G. Hoffgard i Tråne. Katrina Dorothea, g. m. kyrkoh. P. Wählin i Skabersjö.

9. ~~Carl~~ ~~Abel~~ ~~Jul~~ ~~son~~ af husegeräddmästarren och kammartjenaren Elias F. och Katrina Drakensköld, föddes i Stockholm $3/11$ 1674, blef student 1685 i Upsala, magister 1700, studerade juridik och ämnade ingå wid akademien som lärare, men afstod från detta beslut och prästvigdes $23/6$ 1703 i Upsala till tjenstgöring wid amiralitetet i Carlsskrona. S. å. höll han derstädes en predikan, som så behagade amiral Sjöstjerna, att han medtog F. på en resa till Danzig. 1706 blef F. ord. amiralitetspredikant. 1714 sökte han att få Hjortsberga pastorat såsom prebende, hwilket ej bifölls. Wid riksdagen 1719 war han deputerad för amiralitetskonfistorium. Då pastoratet änyo blifwit ledigt, begärde F. $16/7$ 1719 biskop Linnerii rekommendation dertill, tilläggande: "Och enär jag sådant winnandes warder, skal jag ingalunda förqäta min tacksamhetskyldigaste plicht emot Ederes Faderl. Högwördighet, Skolandes förwisso utaf mig då strax till Ed. Fad. Högwördighet eller ordres Fembtijo SpecieRiksdaler erläggias, hwarom att Ed. Fad. Högw. ej ringaste twiswelsmål hafwer jag ödmjukligast beder." Bland de många till biskop Linnerius gjorda anbuden af mutor, är detta det mest öppna och oförsynna, som förwaras i domkapitlets archiv, och beklagligen

synes det hafwa blifwit gunstigt upptaget, tv Fulst blef pastor här 27/, 1719. Hallanders enka wille hafwa honom förflyttad till annat fall, för att sjelf få genom konsevation blifwa qwar i Hjortsberga. F. bad konsistoriinotarien medverka dertill, att han finge behålla detta pastorat, och lofwade "bewisa sin tacksamhetsplikt" samt tillade: "så skal jag ock wäl påminna mig at betyga emot G. H. Biskopen framdeles något tacksamhetsprof." F. klagade ofta öfwer sina åhörarens sjelfswäld och ogudaktighet. På trogen öfwades mycken brydenstap, och söndagsarbete förekom ofta, särdeles på gården Skuntenberg, hvars invånare sällan kommo i kyrkan. Särskildt nämndes en jägare såsom en wäldswerkare, den der slagit en arm af en bonde och utomlands stjutt ihjäl två personer samt hotat att göra detsamma ännu en gång. Wid Ödestad plågade på midsommarsafton en mängd menniskor församlas, hwilka "med hwarjehanda widsteppelser såsom linklädens uphengiande wid klållan, isynnerhet linhufwor, klåden, förkläden, qwins- och mans- närmafte lintyg, hanslar, huswudbonas, swerdakar, offringar och andra säfängligheter icke utan största förargelse hela natten förnötte." Landshöfdingeämbetet lofwade 1747 att här emot widtaga kraftiga åtgärder samt att hindra öl- och brännwinesförsäljning wid tillfället. Med fänedom om F:s slappa moraliska grundsatser anar man lätt, att han icke kunde ega synnerlig aktning bland sina åhörare, äfwen som att hans husliga förhållanden ej woro de bästa. Så synes det ock i sjelfwa werket hafwa varit. En inspektor Swen Tall, hwilken blifwit utesluten från nattwarden, wågade i sina beswär deröfwer antyda, att F. widtagit denna åtgärd af harm deröfwer att han ej fått nog stort offer, hwilket han också sticket tillbaka. F. wille påstå, att inspektoren med familj sällan kom i kyrkan och derföre blifwit afhållen från nattwarden, enär den som ej brukade det ena salighetsmedlet ej heller borde få åtnjuta det andra. Af ett bref från prosten Rydovius synes det som hade F. ansett inspektoren och hans folk för pietister, emedan deras kyrkobesök woro sällsynta. Förlikning mellan F. och inspektoren uppgjordes. Sträng seblighet och inbördes tillgifwenhet war icke rådande i Fulsts hus. Han beflagade 1731 "den stora olycka och fläm, som honom och hans hus weder-

farkts derigenom att klockaren Knut Ring lågrat hans 18-åriga dotter." Klockaren, hwilken äfwen annars uppfört sig mindre wäl, blef affatt, och landshöfdingeämbetet annodades att honom gripa och förwara till dess han för sina förgripelser stått laga answar och sedan befordra honom till något regemente, helst utom Blekinge. Tre år derefter hade F. att beklaga sig öfwer den nye klockaren Samuel Wetulin. Denne war gift med F:s dotter, men öfwerföll honom med otidighet och sade sig wilja "sända tillbaka både ko och kalf", hwarmed han mente sin hustru och sitt barn; äfwen hade han yttrat att han ej gaf fyra styfwer för pastorns fappa — ett yttrande, hwilket F. tyckes hafwa betraktat såsom en hädelse mot preståmbetet. Äfwen denne klockare torde hafwa blifwit affatt, ty några år sednare omnämnes en annan, benämnd Jöns Öller; med denne war F. ock på det högsta missnöjd och sände till slut sin son Elias jemte några församlingsboar till honom med ett uppsägelsebref, hwaröfwer beswår anfördes hos landshöfdingeämbetet. 1741 erhöå F. sin son Nils Gustaf till ämbetsbiträde. Några år derefter klagade han deröfwer att sonen angrep honom med hwarjehanda otidighet och oöfledlighet samt war missnöjd med den aflöning och den förplågning som bestods honom i hemmet; förlikning uppgjordes 1749, men 1753 måste den gamle mannen ånyo klaga öfwer den myäna förtret han måste lida af sin son; denne hade då utlöft sin lön i executionswäg och ståmt sin fader till tinget "för hwarjehanda mål", enligt fadrens bref. En annan son till F. war 1749 i process med honom om sitt modernearf. 1736 ¹⁰/₁₂ blef F. prost i Medelstads härads, men då han följande året efter hållet prestwal i Tving icke insände någon walakt, utan endast i bref uppgaf hwem som fått röstpluralitet, så förordnade domkapitlet prosten Frobell att hålla nytt wal. S. å. begärde F. vikarie wid proftetjensten mot afstående af halfwa lönen och synes sedermera icke hafwa befallat sig med några profftegöromål. Han synes ej saknat hufwud eller kunskaper och wille gerna anses för en witter man; äfwen framstår han i sina yngre år som en "hurtig bistittjare" och notarie i amiralitetskonfftorium; det gör derföre ett sorgligt intryp att se honom på äldre dagar spela en så dålig

rol. Död $27/3$ 1755. — Gift 1. $22/11$ 1710 med Anna Christina Albin, f. $10/3$ 1689, d. $29/3$ 1734, dotter af profsten Nils A. härstädes. I detta äktenstap föddes 9 söner och 2 döttrar; bland dem nämnas Elias Mathias, kanslist i amir. kammarkontoret i Carlskrona, Nils Gustaf, pastor i Espö, och Hedwig Juliana, g. m. amir. kasfören J. D. Petersöson i Carlskrona. Vid sin första makas död skref F.: "Den aflidna makans trösteliga Valet till sin efterleswande maka medelst 777:de Psalmens uti den Läbeästa Psalmbofen flyndosamma verterande wid den mycket dygberika och gudälskande Pastorstans och Magisterstans A. C. Albins dödeliga frånsälle." Denna skrift är tryckt jemte profsten Lyckovli likpredikan, hwilken wisar: huru den rättfärdige måste mycket lida, men af Gud hjelpes i nöden; det heter slutligen: "Så hwila tig nu, tu saliga fordom Fru Pastorsta och Magistersta, ifrå tin stora möda och arbete" m. m. 2. $9/4$ 1738 med Hedwig Margreta Möller, dotter af handlanden Hiernymus M. och Maria von Schoting; hon war född 1685 och dog $9/3$ 1744. F. hade 1709 friat till henne, men utan framgång, endå hon redan war trolofwad med S. Lyckovius, sedermera prost i Tving. Då hon 1736 blifwit enka efter honom, upplågade F:s gamla kärlek till henne, och han förnyade sitt frieri med önskelig framgång. Denna sin maka har F. skildrat såsom en prydnad för sitt kön och ett mönster för prestfruar; i de personalier öfwer henne, hwilka äro tryckta jemte profsten Janssoni likpredikan. 3. m. Anna Christina Sylvius, hvars far dog som utn. past. i Bödsarp.

Ur nyssnämnda personalier må något anföras. Den aflidna förliknas wid "en Dygdesol, hwilken med sin liusliga glants bestrålat sina föräldrar och syston, sina männer och probstar, sina barn, anförwandter" m. fl., och hennes dygder uppräknas och beskriswas på efterföljande sätt. "1. War hon i den herliga musiquen en mästerrinna, och till Hennes försök deruti ankommo (likasom den arabiska Drottningen till att försöka Salomo, wäl mest uti det naturliga) de uti Generalbasen försarnaste Mästare och Konstnärer at probra Hennes konst, men alla måste med största förundran och applaus afgå, så at denna Dygdesolen likasom den uppå Torneå högder

emot twifkan behöll sin höga pris. 2. Uti dantsande, som det ädla Fruentimbret mycket älskar och dem så mycket pryder och recommenderar, war Fru Probstinnan så fullkomlig och sticke-
 lig at de uti denna konst förfarne henne admirerade. 3. Uti sin pennas förande war hon så ferdig och galant, at hon ej allenast till bokstafwen en skön styl förde, utan ock till compositionen ett sinnrikt förstånd, hwaruppå ännu åtskillige prof kunna wisas. 4. Hon war en stor liebhaver af Poëteriet och Berskonsten, läsandes flitligen sådane böcker och skrifter. Ibland dem älskade Hon besynnerligen det herrliga wärket Guds Wärf och hwila samt Paradiset. 5. I bästa måttion hade hon sig bekante alla de hufwudstycker och angelagne samt swäre syflor, som höra till det widlyftiga hushållswäsendet på landsbygden, icke på det algemene wiset dem förrättandes, utan efter de i desse sebnare tider påfundne bättre manér. 6. Den nyttiga Distillere-konsten hade hon ock lärt sig af sin förriga Probst, jemwäl en god del af den mediciniska wettenskapen. 7. Hon war ock mädrig det tylla språket, uti musiquen liusligt inmångfände behagelige verser. 8. Hon kunde till allt nöje undfånga många gåster och främmande. 9. Man will ejheller förbigå Hennes curiositet uti Avisornes flitiga läsande, hwaraf Hon inhämtade en god kunskap om inrikes och utrikes affairerna, och derom kunde nöjsamt discureras. 10. Hon älskade och nyttjade en propre och prydelig klädsdrägt, men under den ingalunda hyste något högmob, utan framlyste en tåck ärbarhet, ja wänlig ödmjukhet. — — — Man läser om de Egyptier, at de en dygdesam Jungfru och Fruentimber beskrefwo och berömde af 4 ting, 1. at såsom Turturdufwan älska enslighet, till desß hon skall begifwa sig uti äktenstapsomgånge, 2. att såsom dufwan älska lyflhet och ärbarhet, antingen hon lefwer i det ensliga eller gista ståndet, 3. at såsom örnen alltid wara munter till sina syflor, 4. at såsom lärkan både sent och blittida sjunga, prisa Gud och utsprida hans lof." Af personalierna får man äfwen noga kännedom om den asidnas sjuksdomsåkommor, som woro "1. swårt Bräck, det henne uti sin fista barnsång anno 1727 olyckeligen påkom, 2. swår moderpassion, 3. swår andetäppa, 4. swår obstru-

ction och förskoppelse, 5. swår uppkastning, 6. matleda med de flera främpor."

10. **Sante Johan Santesson**, son af ryttmästaren Bernt S., hvars förfäder tjenat som militärer alltfedan Carl X Gustafs tid, och B. F. Billberg, prestdotter från Billeberga, föddes i Fårstorp $11\frac{1}{7}$ 1722 och var den äldste bland 10 bröder. Wid ett och ett halftis års ålder var han nära att blifwa innebränd wid en eldswåda, som förstörde det mesta af föräldrarnas egendom. 1737 sattes han i Christianstadskola, blef student 1739 och prestwigdes $10\frac{1}{6}$ 1746 på kallelse af sin morbroder, kyrkoh. Nils Billberg i Skärby. Sedan blef han vice pastor i Frillestad. Der måste han "hela 3 år uthärda och hafwa det tungaste arbete, som på någon nitiff prestman kan falla, i anseende till samma församlingars förwillade tillstånd, hwilket de iråkat under kyrkoh. von Bergens stötsel, som af willfarande satsar war så besmittad, att Consistorium fann sig föranlåtet honom från ämbetet suspendera": sålunda yttrade sig Santesson 1769 i en beswarskrift öfwer sin utestuning från förslag till Landskrona pastorat. Han blef $20\frac{2}{3}$ 1756 pastor härstädes efter att hafwa blifwit kallad till fjerde profpredikant. 1782 blef han titulär prost och $6\frac{1}{4}$ 1796 häradsprost. Han ihogkommes såsom en redbar man och nitiff prest. Död $11\frac{1}{4}$ 1806. — Gift 1. 1750 m. Katrina Sophia Glörfelt, d. 1759, dotter af handlanden Jsak G. i Malmö. Barn: Bernt Jsak, Carl Fredrik, Jakob Olaus och Benedikta Maria. 2. 1761 m. Katrina Widell från Ystad, d. $21\frac{1}{4}$ 1782 wid 45 års ålder. 3. m. Anna Dorothea Arrhenius, enka efter en wid namn Dyræus; hon öfwerlefde S.

11. **Hans Thorn**, son af en borgare i Landskrona, föddes $20\frac{1}{10}$ 1766 i Rågeröd, blef student 1784, prestwigd $24\frac{1}{6}$ 1792, kollega wid tyfka skolan i Carlskrona $10\frac{1}{2}$ 1799, rektor wid samma skola och aftonsångsprest wid tyfka kyrkan $7\frac{1}{3}$ 1801, pastor här $29\frac{1}{12}$ 1806, tilltr. 1808. Han omtalas såsom en aktningsswård och arbetsam man. Död $27\frac{1}{2}$ 1819. — Gift 1. m. Gunilda Katrina Krook, som dog $6\frac{1}{10}$ 1811 wid 45 års ålder. 2. m. Margreta Cederberg, d. 1855

wid 70 års ålder. Barn i förra giften: Johan Christian, häradsbörd. i Bråne härad. — Hedwig Sophia.

12. **Otto Christian Cederstrand**, son af en trädgårdsmästare och född i Stabersfjöd $\frac{20}{7}$ 1779, blef student 1799, prestwigd $\frac{29}{8}$ 1806, stadskomminister och stottsprestikant i Malmö $\frac{15}{12}$ 1812, pastor här $\frac{20}{10}$ 1820, tilltr. 1821, erhöft prostetitel 1838 och blef häradsprost 1841. Död $\frac{9}{6}$ 1846. — Gift m. Lowisa Darin, d. 1844, dotter af tullinspektoren Anders D. i Sölweborg. Barn: Fredrika, f. $\frac{10}{4}$ 1815, g. m. handlanden H. Holm i Sölweborg. — Maria, f. $\frac{3}{4}$ 1817. — Helena, f. $\frac{9}{2}$ 1820, g. m. klosteren J. Åberg i Sölweborg. — Christina, f. $\frac{9}{6}$ 1823, g. m. vice pastorn E. J. Schütz i Listerby.

13. **Gustaf Lindström**, son af kopparslagaren B. Lindström och Anna El. Feuf i Christianstad, föddes der $\frac{11}{7}$ 1805, blef student 1822, phil. mag. 1829, prestwigd $\frac{29}{6}$ 1830, tillf. kollega wid Christianstads skola s. å., ordinarie kollega 1832, pastor här $\frac{24}{6}$ 1847, tilltr. 1849.

Gift $\frac{29}{10}$ 1839 m. **Helena Maria Fredrika Stertz**, dotter af postmästaren Swen Jakob S. och Katrina El. Hjorth. Barn: Anna Fredrika Elisabeth f. $\frac{23}{5}$ 1841. Eva Katrina Charlotta f. $\frac{22}{3}$ 1844. — Carolina Wilhelmina Gustawa f. $\frac{14}{9}$ 1847. — Thella Johanna f. $\frac{24}{11}$ 1849. — Selma Eleonora Laurentia f. $\frac{9}{6}$ 1851.

Kyrtöherdar i Nättraby.

I Nättraby lærer warit en köpstad wid reformationstiden *).

1. **Pouell Vitusson** war pastor här 1584 och dog 1590 eller 91.

2. **Peder Samalielsson** war här 1610, men torde icke hafwa lefwat länge derefter.

*) Se Hist. Tidkrift, utg. af den danske hist. Forening & B. p. 20.

3. **Jens.** En pastor med detta namn förekommer i B. B. Det är antecknadt att han wid visitation 1624 predikade mycket bra, men att han war mycket sparsam, efter som han hade en talrik familj att försörja; hustrun syntes wara en god och tjenstaktig menniska. Wid visitation 1631 ådaga-lade ungdomen i allmänhet ringa kunskap.

4. **Anders Lauritzson (Golding)** prestwigdes till pastor här $\frac{1}{7}$ 1640, war pastor här 1648 och 1655. Han nämnes som vice häradsprost 1655 uti en hyllningsfullmakt, och i en kapitelbodem af år 1656 kallas han häradsprost; dock lär han icke varit ordinarie prost. 1670 nämnes han åter som vice prost. Hans dödsår är icke kändt.

5. **Jöns Andersson Bering**, som uppgifwes hafwa varit son af företrädaren, prestwigdes till komminister här $\frac{17}{3}$ 1676, förekommer som pastor 1680 och war det till sin död $\frac{2}{2}$ 1711. Hans enka Metta stref reban $\frac{1}{2}$ s. å. till biskopen om sin önskan att blifwa konserverad wid pastoratet. Stadskomminister Sylvius i Carlströna war i fråga att blifwa pastor här 1711, och konstitutions "agreerade" landshöfding Adlerskiens förslag här om. B. hade en son Soakim, pastor i Trelleborg, och 2 döttrar, hvilka wid fadrens död woro den ena 18, den andra 13 år. Huruwida kyrkoh. Anders B. i Backaryd war hans son, är ej med säkerhet kändt. Enkan lefde ännu 1725.

6. **Samuel Neostadius** war född i Finland och uppgifwes hafwa blifwit prestwigt i Åbo 1689 af biskop Gezelius "till des husprest." 1691 blef han prest wid Österbotens regemente och råfode 1708 i rytt fångenskap, men kom lös 1709. Han utnämndes $\frac{10}{3}$ 1711 till pastor härstädes och öfvertog ämbetsförvaltningen redan under nådåret. Enkan wille icke löna honom såsom nådårsprest, utan hade anspråk på att grannpresterna skulle stå ämbetet. Förmöbligen blef den lön N. erhöi ringa, men hans ämbetsförvaltning war också wårdslös; han försummade att predika på apostladagar och wille icke hålla lifpredikningar, och man trodde att han så gjorde för att minska enkans inkomster. Han war icke nöjd med pastoratet, utan ansåg det alltför ringa. 1714 begärde han att få blifwa honorarieprost, men stref berjemte en

lång uppsats för att bewisa att kyrkoh. Youngh i Fridlestad war mest lämplig till häradsprost, hwilket också war biskopens mening; N. wann likwål ej hedren att blifwa prost. Han fick 1717 allwarsam tillrättawisning dertfore att han wigt en enka fem weckor efter mannens död, utan att arskifte efter honom hållits, och oaktadt hon war så okunnig att hon endast kunde Gader wår utantill. Om N. gick åfwen det tal att han "med drickande i gemene kroghus förringade sin person." Biskopsvisitation hölls siftnämnde år, då många af ungdomen icke kunde sin kateches och bättsmännerna befunnos wara "försumliga i sin gudsfruktan, och eljest ett styft folk att swara"; pastorn påmintes att önskligt wore "det han wille wara sparsamt i Carlskrena och hemma ej bruka dryck." 1718 inforbrades häradsprostens yttrande angående hans förhållande i ämbetet och lefwerket, "efter om honom så varia spargerats." Wid visitation 1722 anfördes inga klagomål mot pastor; prosten Youngh synes hafwa fredat honom så mycket ~~se kunde~~: 1724 wärdtes fråga om en del gårdar, Aspögårdarna kallade, hörde till Lösen eller till Rättraby, och frågan afgjordes 1726 till förmon för pastor i Lösen, som då war riksdagsman. Superint. Humble skref till Neostadius, att "mag. Lorich per resolutionem i Kongl. CammarCollegio Aspögårdarna återwunnit, utan att Ed. Årewörd. derwid i tide wigilerat och med sine påminnelser inkommit." N. swarade att han fann det "orkmligt att hafwa återwunnit hwad ~~man~~ aldrig egt; dett woro lijka skåhl att resonera dett Konung Achab återwann Naboths wijngård. Heio nulla datur cohærentia." Sex åboar i Aspögårdarna skrefwo till domkapitlet 20/6 1727: "Wij undertecknade fattige undersåtare ifrå Aspö och Netterby sochn beklaga huruledes wij årh 1724 åhre wordne beröfwade ifrå wåhra förfäders frijheter, att den siftilidne 9 Junij fördrunnade kyrkoherden i Lösen genom illfundighet och medhåll af detta landets öfwerhet underkufwat oss, så med böters påläggande som genom swåhra hootelser, att wij skola hålla oss till en fremmand församling, der wij lijkwåhl tillförende man efter man altid contribuerat till kyrkan och kyrkoherden i Netterby, så wåhl till kyrkans reparation som till prestegårds byggnat, der wij och hafwa af ur-

minnes ålder wåhra försåders lijfstållen, men nu lefwa uthi stor ångzlan, så att här lærer skie någon själwåda, ty wij gå intet på år och dag till Herrans Rattward och hjerte-klämman wåger alt mehr och mehr till, som wore wij banfatta och owårdiga till att niuta och wånta nåd hos Gud, och omskiönt att wij någon gång gå till Guds Bord uthi fremmande kyrkia, så är det doch twungit wårck och sker uthaf kallsinnet hierta, altid befruktandes at det kommer of till fördomelsen. Ach, förbarmer Eder, förbarmer Eder öfwer of, I andelige Herrar och hjelper att wij finge lof till att hålla of till wår förre fromme lärare i Netterby." Aspö tillhör nu Råttaby pastorat. N. afled ³⁰/₁₁ 1728. — Gift 1. m. Greta Reddin, hwilken enligt hans uppgift jemte deras barn omkom 1709 i Riga, då ett kruthus flög i luften. 1716, då han war omgift, "gick ett swårt rykte om hennes tillstånd ännu i lifwet", enl. kons. prot. Detta rykte besannades dock icke. 2. m. Maria Risenia, som lefde efter honom med 3 barn.

7. **Johan Fredrik Brunck**, tydt pastor i Carlskrona, erhöll 1729 Råttaby pastorat som prebende. Swenska förs. i staden wille haft det till prebende åt stadskommisern. Råttaby förs. bad att konsistorium wille afstyra såwål detta, som att den blefwe anslagen åt tyfka pastorn. F. innehade pastoratet 1730—1745; se ofwan p. 168.

8. **Richard Sylvius**, måhända son af Swen Sylvius, past. i Bösarp, synes hafwa tjenstgjort i Calmar stift innan han blef komminister i Runneby. Efter erhållen enhållig kallelse bewiljades honom fullmagt som pastor här ⁶/₁₁ 1745. Han skall warit en lärd och berest man. Död ²/₁₀ 1753 utan att efterlämna hustru eller barn.

Efter hans död sökte amiralitetskollegium förgåfwes att få detta pastorat till prebende åt amir. pred. C. Gyllensteypp.

9. **Torsten Kock** kallades till prest 1740 af kyrkoh. Aulin i Torhamn och hade då ett års tid predikat på Sturkö under kommisern Bostroms sjullighet. Han prestwigdes ¹⁸/₁₂ 1741 och torde sedan hafwa tjenstgjort der ända tills han blef pastor här, hwartill han kallades ²⁶/₆ 1754. Död ²⁵/₆ 1760. — Gift m. Barbara Katrina Asping, som

blef omgift med **M. Sellander**, past. i Sölvesborg. **S.** efterlämnade äfwen barn, om hwilka intet vidare är känt.

10. **Gerhard Uppendick**, son af kyrkoh. **Erasmus U.** i Hammenhög och född der $\frac{20}{8}$ 1716 (eller kanske $\frac{20}{9}$ 1717, ty i kyrkoboken förekommer **Gerhard U.** f. $\frac{20}{8}$ 1716 och **Gert U.** f. $\frac{20}{9}$ 1717; trol. war den förre död, då den sebnare fick ett namn, som egentligen är det samma), blef student 1734 och prestwigdes $\frac{3}{5}$ 1744 till att biträda sin fader samt kallades 1745 till 4:de profspredikant i Hammenhög, hwilket ej godkändes af weberbörande. 1749 tjenstgjorde han i Landskrona. Efter **Kocks** död blef han nådärsprest här, och enkan klagade ständigt öfwer hans otillbörliga uppförande och begärde att blifwa honom qwitt, hwilket likwäl ej bewiljades. Wid wal $\frac{13}{9}$ 1761 erhöll han röstkuralitet. 1776 sökte han transport till Sjörup, men uteslöts från förslag. **B. Munk** yttrade: Kyrkoh. Uppendick torde wäl tro sig haft rättighet till rum på detta förslag framsför de uppförde, men då jag betraktar dels hans allmänt bekanta swaga helsa, som ej skulle tillåta honom tillräckligen wärda 2 församlingar, då han nu endast har en, dels en för mig obegripelig lust till flyttning, då skillnaden mellan inkomsterna i det pastorat han har och det han söker är gansta ringa eller allsingen, tyder jag mig haft skäl att gå honom förbi. Skulle alla utan fullkomligt skäl transportförande kyrkoherdar uppföras på förslag, wärowe ingen uppmuntran för skolebetjentur, regementspastorer och comministrar, hwilka i des tanka Cons. bör, då de länge tjent hafwa, efter fidelighet med förslag hugna." U. dog 1777. Hans enka, som nämnes **Maria Elisabeth Uppendick**, dog i Christianstad 1800 wid 77 års ålder.

11. **Johan Quiding Nilsson**, son af kyrkoherden **Nils Q.** i **B. Karup** och född der 1735, blef student 1757, prestwigdes $\frac{7}{6}$ 1760, hade sin första presterliga tjenstgöring i **B. Karup** och war sedermera prebendekomminister hos biskop **Engeström**. 1777 $\frac{6}{11}$ blef han pastor härstädes, tilltr. 1778. Han war en from och allwarlig prest och torde wara att hänföra till den herrnhutiska skolan. Det berättas att rydsfar 1788 landstigit i Rättraby och besökt prestgården i affigt att plundra, men wändt tillbaka häpnande wid anblicken af

det fromma och förtroståndfullt frimodiga uttryck som lyfte dem till mötes i Quidings ansigte. Amiral Chapman, som var fritänkare, skall hafwa erkänt, att D:s fromhet möjligen kunde förmå honom att tro på kristendomens sanning. D. afled $21/10$ 1791. — Gift 1776 m. Anna Katrina Örrberg, d. $1/1$ 1791, dotter af kronohjederidaren Anders O. och Magdal. Katrina Ekhoff, som varit kammarjungfru hos friherrinnan Ebba Ruuth, f. Sjöblad. Barn: Nils, prost härstädes. — Johan Anders, prost i Hoby. — Ebba Kristina, g. m. kammarfrifwaren Wetterqvist i Carlskrona.

12. **Eric Palme**, son af prosten Rutger Palm i Barkåkra och född i Brunnby $9/12$ 1737, blef student 1754, prestwigd $9/12$ 1761, tjenstgjorde sedan i Barkåkra till 1764, i Swedala till 1767, i Allerum till 1773, i Husie till 1775 och derefter i Badaryd tills han blef pastor härstädes. Han utnämndes $6/8$ 1792, tillträdde 1793 och erhöll prostetitel 1802. Död $7/6$ 1815. — Gift m. Helena Katrina Sundius, dotter af kyrkoh. Johan S. i Allerum. De hade en son wid namn Johan, som blef kronofogde i Calmar län.

13. **Nils Quiding**, son af Johan O. härstädes, föddes i W. Karup $9/1$ 1777, blef student 1796, prestwigd $21/6$ 1801, erhöll amiralitetspastors heder och wärdighet 1810, blef lärare wid amir. barnhuskolan i Carlskrona 1811, pastor här $19/11$ 1815, tilltr. 1816 och erhöll prostetitel 1824. Död $19/2$ 1828. — Gift 1816 m. Karin Sundin, dotter af färgerifaktorn E. A. Sundin i Runneby. Barn: Johan Elof, f. 1818, seminariiföreståndare i Lund. — Nils Alfred, f. 1822, med. doct. — Sophia Louisa, f. 1827; g. 1857 m. vice pastorn M. Ström.

14. **Gabriel Schaar**, son af fältkamreraren och tullförvaltaren i Åhus Johan S. och M. E. Schreil, föddes i Nåd $10/6$ 1793, blef student 1809, prestwigd $20/12$ 1816, follega wid Carlskrona skola $15/6$ 1818, derjemte predikant för arbetsmanskapet på Kungsholmen 1821, pastor här 1828, tilltr. 1830. Död $21/1$ 1834. — Gift $19/3$ 1829 m. Anna Louisa Schwart. Barn: Ernst Ludwig Johan f. $27/6$ 1830. Sten Albert f. $20/6$ 1831.

15. **Olof Bengt Rosenblad** 1837—1846; se wid Ordföreljunga IV. 237.

16. **Gustaf Adolf Wigren**, son af klockaren Johan Peter W. och Ingrid Maria Fagerström, föddes i Carlskrona $\frac{1}{7}$ 1804, genomgick Wexjö skola och gymnasium, blef student 1823, prestwigd $\frac{20}{6}$ 1830, innehafware af klockarelägenheten i Gimbris 1833, pastor här $\frac{2}{2}$ 1845, tilltr. 1846, transp. till Womb 1856, tilltr. 1857. (III. 153.)

Gift $\frac{15}{1}$ 1832 m. Anna Swensson, dotter af snickaren och hemmansägaren Swen Jönsson på Hven. Barn: Jeanna Carolina f. 1834. — Hedwig Erika f. 1836. — Ingrid Maria f. 1840. — Gustawa Adolfina Thyrinna f. 1844. — Ida Juliana Dorothea f. 1847. — Helma f. 1850. — Swen Adolf Johan Amandus f. 1852.

17. **Lars Christian Grubb**, son af hattmakaren G. och Anna Elis. Nilsson, föddes i Helsingborg $\frac{20}{11}$ 1814, blef student 1834, prestwigd $\frac{20}{12}$ 1837, pastor wid Wendes artilleri 1856, pastor härstädes $\frac{4}{4}$ 1857, tilltr. f. å.

Gift $\frac{27}{3}$ 1849 m. Mathilda Carolina Nathell; död. Barn: Martin Fredrik f. 1851. Ulrika Sophia Elisabeth f. 1852.

Kyrkoherdar i Ewing.

1. **Uge** nämnes som pastor här utan tidsuppgift.
2. **Poull Nielsen** var pastor härstädes 1584.
3. **Morten Thueson** var "medtjener i Guds ord i Ewingh" 1584 och förekommer 1610 som pastor, 1615 som prost.
4. **Jörgen Povelson**, född i Kolding, prestwigdes i Lund 1616, utan twiswel till pastor härstädes, och war då en ung man. Wid viftation 1624 war ungdomen temligen kunnig. Hr Jörgen omnämnes 1632 och 1648.
5. **Jörgen Mattsson** uppgifwes hafwa varit pastor här 1649.

6. **Matz Jørgensen** prestvigdes till pastor härstädes $\frac{2}{3}$ 1651 i Hannas kyrka och förekommer ännu 1672 på vären som tjänstgörande pastor.

7. **Henrich Matthiisøn Koch** eller Magirus, son af kyrkoh. Mats K. i Hållaryd, prestvigdes till pastor här 1673 $\frac{20}{3}$. Han var 1687 sjuk och kunde endast gå med tillhjälp af kryddor, men lefde litväl till 1711, då han i förra hälften af Juli månad dog af pesten. Den rasade förfärligt i detta pastorat; i April siftnämnde är uppgåfwos 700 personer häfwa af lifvit, och farfoten hade då ej ännu upphört. Koch efterlämnade inga barn, men enka, benämnd Dorothea Lewenhagen; hon gifte sig med notarien i amir. konf. D. Wennerdahl, som war nådärsprest härstädes. Han kallades af några till pastor här, såsom en man med stora och herrliga gåfwoor, men på denna kallelse fåstades intet affeende. Biskopen skref till konsistoriinotarien Klinthe i December 1712: "Är det så att enkian i Ewing kommit litet förut, så må Wennerdahl resa till sitt folk igen".

8. **Samuel Lyckovius**, son af prästen Rasmus Larsson i Lyckeby och född 1669, wistades 1688 som informator hos kyrkoh. Michael Ravn i Gudmuntorp och war enl. häradsprosten B. Sommars uppgift "af ett qwift ingenio och wäl förfaren in musica vocali et instrumentali". Han nämnes först 1690 såsom instriswen i stånsta nationen, prestwigdes $\frac{16}{7}$ 1697 till amtealtetsprest och förde såsom sådant ofta protokoll i amir. konsistorium; prof på hans skriffätt kan ses i amir. pred. Adlercrang' biographi. 1706 blef han pastor i Christianopol och ditflyttade 1707. S. år responderade han wid prestmötet. Han synes hafwa varit en werksam man och stod i gunst hos landshöfd. Adlersten, som, då han slagade öfwer Blekingsta presterkapet, undantog Lyckovius. Denne rekommenderades af honom 1711 till Carlshamns pastorat. 1712 blef han pastor här och tillträdde 1713. 1716 sökte han ånyo Carlshamn och anhöll om biskopens gunstiga förord; det heter i bref $\frac{13}{6}$ s. å.: "Såsom alltsammans dependerar af den högsta Gudens nådiga försyn och Ed. Fads Högmwyrldighets gunstige Behag och Bisfall, så lämnar jag och alt till Gud och E. F. Högw., som ifrån min första barndom haft för mig

et *Fadershiärta*". 1718 $20\frac{2}{3}$ erhöll han prosttitel och blef 1724 $19\frac{1}{2}$ häradsprost. 1727 yttrade han belåtenhet med tillståndet i församlingarna uti härabet; han hade wid sina viftationer funnit att "många kunde läsa innantill och de fleste förklara hwad de läste utantill samt att de blefwo mer och mer wana att ihogkomma predikningarna". Han har utgifwit en lifpredikan, som innehåller en widlyftig utläggning af texten, Ps. 116: 7, 8, 9, och derefter "usus didascalicus, pædeuticus och consolatorius". Död $7\frac{1}{10}$ 1736. — Gift $30\frac{1}{12}$ 1703 m. Hedwig Margreta Möller, som 1738 blef g. m. prosten Fult i Hjortsberga (se pag. 231). E. hade med henne 7 söner och 4 döttrar, af hwilka de flesta dogo före föräldrarna; en dotter war gift m. kyrkoh. Sahn härstädes. Sonen Jakob stref wester öfwer sin moder 1744.

9. *Pehr Sægerman*, född i Östergötland, kom 1685 i skola i Linköping och blef 1699 student i Lund samt erhöll 1702 tillåtelse att predika i Hammarlöf. 1709 "förfogade han sig till fästningens tjänst i *Malmö*", förmodligen för att predika der. Försäkran skall hafwa blifwit gifwen om snar befordran för dem, som wägade sig dit. S:s förhoppningar i detta hänseende blefwo dock sent förverkligade. Efter år 1710 undergången examen blef han $\frac{1}{3}$ 1711 prestwigd till tjänstgöring i Farhult, der han ej utan förtret och frestelser höll ut i sex år (se III. s. 399). Prof. S:ne yttrade 1713 att det för S. wöre "anständigare komma i någon skola, emedan hans gäfwor skola wara slåta i predikande", men S. fortsfor att tjänstgöra som prest. 1719 kom han till Dwidinge och 1721 till Kiaby samt utnämndes i November 1737 till pastor härstädes. Eringsboda kapell inwigdes 1738, och skulle gudstjenst der hållas hwat tredje helgdag, om ej församlingen sjelf wille underhålla en särskild prest derstädes och med pastor öfwerenskomma om att gudstjenst ostare hölls i kapellet. Numera är en särskild prest boende i Eringsboda, och gudstjenst hålles der hwarje helgdag. S. dog $23\frac{1}{3}$ 1744. — Gift m. Margreta de Fine, som öfwerlefde honom; hon war dotter af kyrkoh. Knut de F. i Farhult.

10. *Nils Sahn* kallades till prest af prosten Ludovius härstädes 1732, prestwigdes $24\frac{1}{3}$ s. å. och omnämnes 1739 som

håradsprest i Medelstads härads. Efter nära enhällig kallelse blef han pastor härstädes $10/10$ 1744. Länsmän Klint och 10 andra Twings sofnemän ingåfwo 1756 till domkapitlet en skrift, hwari det uppgafs, att deras pastor icke war wid sitt fulla förstånd. Wid derefter anställd visitation medgaf församlingen på häradsprostens föreställning, att det war "en stor synd att beswära pastorn med en sådan tillwitelse," och förklarade sig ej weta af den omnämnda skriften. Hahn ålades likwäl att öfwerlämna ämbetsgöromålen åt vice pastorn Tall och att förhålla sig saktmodigt. Detta åtlyddes icke i längden, ty 1759 klagades öfwer Hahns drickande och swärjande, samt deröfwer att han wigt personer utan att efterfråga deras ålder och kristendomskunskap m. m. Åfwen intygade församlingen, att hushållningen i prestgården stod på så dåliga fötter, att vice pastorn med skäl war missnöjd med sitt underhåll, och som Hahn "intet reallt egde", ansågs bäst om vice pastorn sjelf finge upbära en del af inkomsterna. **H. dog: $29/10$ 1783.** — Gift m. en dotter till prosten **Sylvius**. Sonen **Jonas Fredrik** war styrman; han öfwerföll med hugg och slag en af fadren å ämbetets wagnar tillfallad båtman. 1759 wille H. gifta sig med sin aflidna hustrus styffaders enka **Anna Christina Sylvius**. Konsistorium ansåg detta äktenkap icke utan **F. W:s** tillåtelse kunna medgifwas, "emedan Missgern. Balk. belägger personer i samma swägerlag, som sig med lågersmål förbröta, med 80 dal. samt böter för swägerlagsbrottet, utom serfildt plikt för lågersmålet". Huruwida den tilltänkta förbindelsen blef fullbordad är ej känt.

11. **Nils Adolph Wadman**, son af landtmätaren **Anders W.** och **Sara Bryg**, föddes $7/10$ 1739, blef student 1751, prestwigd 1761 $10/12$ på kallelse af prosten **Bröd** i **Hoby**, predikant på sjökapellerna wid **Carlskrona** 1775, amiralitetspredikant 1778, pastor här $10/10$ 1784, tilltr. 1785, erhöll prostetitel 1792. Död $7/10$ 1795. Prosten **Wolff** höll likpredikan öfwer honom och berömde hans outtröttliga arbetsamhet i sitt fall och hans wälgörenhet och oegennyttia. — Gift m. **Hedwig Sophia Bolmstedt**, dotter af prosten **Johan B.** i **W. Bram**. Barn: **Johan Anders**, f. 1777, d. 1837; beröfadt poet. — **Carl Jakob**, f. 1779.

12. **Anders Mandelgren**, f. 1739, blef student 1757, magister i Greifswald 1761, prestwigd $1^{\circ}/_{12}$ s. å., pastor här 1796 och dog $1^{\circ}/_{11}$ 1802. — Gift m. Helena Dubt. Barn: Martin Christian. — Maria Petronella.

13. **Mathias Sundius**, son af kyrkoherden Simon Petrus S. i Grönby och född der $2^{\circ}/_{7}$ 1766, blef student 1780 och magister 1787. Rektorn Lunell i Christianstad begärde s. å. att få begagna honom till biträde wid skolan. Wid fråga här om i domkapitlet yttrade domprosten Muncé att det endast kunde bifallas med villkor, att Lunell underwifade S. i grekiska och hebreiska, men biskopen hade af prof. Norberg fått weta, att S. kunde med tillhjelp af lexikon tolka Xenophon eller någon annan författare och war så kunnig i grammatik, att han kunde deri underwisa skolunglingar; Lunell fick derefter tillåtelse att på eget ansvar begagna Sundius till biträde. Denne blef ord. kollega wid omsformade skola 1791, rektor wid Carlskrona skola 1793, prestwigd $3^{\circ}/_{11}$ s. å., pastor härstädes $27^{\circ}/_{7}$ 1803, tillträdde 1804 och blef häradsprost 1806. Han lär hafwa åtnjutit ett wift anseende bland presbyterkapet samt egde biskop Sjares ynnest och förtroende. Af ett par minnestal, som S. utgifwit, finner man att han tillhört samma rhetoriska skola som nyssnämnde biskop, E. Rönbeck i Åsum m. fl. I Tving har S. efterlämnat många spår af arbetsamhet och ordningsfinne. 1823 war han riksdagsman, men reste för sjuklighets skull från riksdagen och dog $22^{\circ}/_{10}$ 1823. — Gift m. Anna Magdalena Ringius, d. 26-årlig 1793, dotter af kyrkoh. Per R. i Hjelkinge. Barn: Per f. 1788. — Simon Petrus f. 1791. — Apollonia Elisabeth. — Magdalena Sophia. — Anna Margrëta.

14. **Peter Olof Hoffström**, son af en stadewaktmästare, föddes $2^{\circ}/_{6}$ 1781 i Carlshamn, blef student 1799, prestwigd $2^{\circ}/_{6}$ 1806, lärare wid Steppsgosse skolan i Carlskrona och notarie i amir. konf. 1807, rektor wid samma skola 1812, biträdde derjemte wid storkyrkoförs. från 1816, blef pastor här $2^{\circ}/_{6}$ 1824. Död $7^{\circ}/_{6}$ 1829. — Gift med Anna Margrëta Gult, hvars fader war kapten. Barn: Alfred född 1810. — Polydor f. 1813. — Karlaman f. 1817, pastorsadjunkt. — Selma. — Milba. — Hulda.

15. **Magnus Lundgren**, son af en gåsfigfware i Broby och född der $\frac{22}{6}$ 1788, blef student 1804, magister 1811, vice kollega wid Christianstads skola 1812, ord. koll. i Landskrona 1814, prestwigd $\frac{5}{8}$ 1819, pastor i Cimbrishamn $\frac{23}{6}$ 1821, tilltr. 1823, titulär prost 1828, transp. hit $\frac{28}{12}$ 1829, tilltr. 1832. Död $\frac{2}{8}$ 1837. — Gift 1823 m. Christina Maria Malmström, hvars far war kapten wid forstifikationen. Barn: Henrietta Johanna Maria, f. $\frac{16}{12}$ 1824. — Beata Sophia, f. $\frac{1}{6}$ 1827, g. m. v. häradsbörd. C. G. Brunberg. — Anna Selma Lovisa, f. $\frac{25}{8}$ 1829, g. m. revisor Bruhn. — Charlotta Erika. — Mariana Hildegard.

16. **Jonas Gustaf Malmqwist**, son af skodaren Anders M. och Regina Claren, föddes i Esphult $\frac{5}{11}$ 1793, gick i Christianstads skola, blef student 1814, prestwigd $\frac{10}{10}$ 1818, fastläsrepredikant i Carlshamn 1827, stadskommisiter derafsammanstädes 1833, pastor här $\frac{17}{7}$ 1839, tillträdde 1841 och erhöill prostetitel 1845. Gringsboda kapellförsamling yanshöll 1853 att få tillas från Lwng och utgöra ett eget pastorat, at hvars innehåfware enårlig lön af 1200 rdr bqnto. skulle beredas. Lunds domkapitel ansåg lönen otillräcklig och afstyrkte bifall å ansöknigen, hwilken deremot af kammarkollegium förordades. K. M. afflog den $\frac{11}{4}$ f. å.

Gift $\frac{1}{6}$ 1830 m. Katrina Magdalena Wählin, dotter af auditören Arwid W. Barn: Ewa Maria Carolina f. $\frac{3}{5}$ 1832. — Carl Anders Gustaf f. $\frac{14}{7}$ 1835. — Hilda Augusta f. $\frac{6}{12}$ 1838. — Hedda Josephina Charlotta f. $\frac{21}{8}$ 1843. — Hanna Lovisa Gustawa f. $\frac{25}{8}$ 1846. — Fredrik Hjalmar Theodor f. $\frac{12}{1}$ 1849. — Fanny Adolphina f. $\frac{11}{8}$ 1850.

Kyrkoherdar i Listerby och Förfärla.

1. Pouell Bertelsfen war pastor här 1584 och 1595.
2. Bertil Pouelsfön förekommer som pastor här 1610 och 1633. Wid biskopsvisitation 1631 berömdes han

mycket af åhörarna, men ungdomen hade föga lärt. Orsaken dertill torde kunna sökas deri att wid ett föregående biskopligt besök hade den anordning blifwit träffad att underläraren i Runneby skola skulle sköta klokkaretjensten härstädes och uppbåra lönen. Här fanns en "mycket herrlig chorkåpa af rödt stövel", hwilken brukades till "messsehagel".

3. **Jacob Pedersen Stroblius** prestwigdes till pastor här $11/6$ 1642 och förekommer som pastor 1648 och ännu $28/7$ 1655.

4. **Johan Pedersen Bruun** prestwigdes till pastor härstädes $22/6$ 1658. Han war bland dem som 1662 understrefwo Malmö recess. Han efterträdde Canutus Hahn i prost-ämbetet öfwer Medelstads härad, hwartill han utnämndes $22/6$ 1683. Död 1692. På febnare åren led han mycket af giftwärt och stref högst darrande. Sonen Johan blef pastor i Fulltofta; Fredrik dog som klokkare här 1692 och efterträddes af brodern Per, som drufnade 1693 då han gick från ett läsemöte på ~~Swaninge~~. Dottren Giesja blef gift med fadrens efterträdare.

5. **Petrus Petri Swahn** (Swaningius) blef magister 1692 och war s. å. kurator för skänsta nationen wid Lunds akademi. S. å. blef han pastor härstädes samt prestwigd $10/7$ s. å. Wid prestmöte 1698 war han respondens. Från September 1710 till Mars 1711 dogo i Listerby pastorat af ~~448~~ personer eller $1/3$ af befolkningen. S. afled $6/8$ 1715. Hans enka Giesja Brun önskade att blifwa konseverab wid kallet. Hon klagade öfwer nådårspredikanten Wulframs uppförande och wille förmodligen wara fri från skyldigheten att löna någon vakanspredikant. S. hade åtminstone två söner och en dotter. Dottren, som hette Elsa Maria, wistades hos sin morbror i Fulltofta. Ena sonen hette Hans, war 1711 student och fick tillstånd att någon gång predika. Hans mor klagade 1715 att han "stängde henne och hennes dotter från dispositionen i huset, tagandes till sig alla nycklarna, förtyttade af egendomen hwad honom godt syntes och behöll penningarna, wille icke låta laga arffwiste hållas och hade dragit in i huset tre i socknen boende adelsmän och en säktnästare, som skulle lära honom säkta, huset till största gra-

vation". Den andre sonen hette Petrus och prestvigdes $16/12$ 1729 till tjenstgöring i Rättraby; han var der ännu 1733, men hade gjort sig känd som en drinkare och predikade så dårligt, att folket icke wille gå i kyrkan; dödd på återvägen från Finland 1739.

6. **Israet Kiehlberg**, magister och regementspredikant, uppgifwes hafwa nyligen hemkommit från Ryßland, då han af K. M. utnämndes till pastor härstädes; fullmagten upplästes i domkapitlet $9/2$ 1716. Dödd 1730 i slutet af året och begrafwen $9/2$ 1731.

7. **Benedictus Gunnerus** skall varit smälänning, och som han icke förefommer i Lunds ordinationsbok, så har han förmodligen blifwit prestwigd i Werjö. Han begärdes 1728 till häradsprest i detta härad. Genom församlingarnas kallelse blef han pastor härstädes och befullmäktigades $2/10$ 1731. Enl. Elmgren war han "en lustig man". Dödd $9/7$ 1757 wid 70 års ålder. — Gift 1. m. Anna Helena Tranfelt, enka efter kyrkoh. S. Cornerus i Badaryd; hon dog 1754. 2. m. Britta Christina Ankarfelt, som öfwerleefde honom och 1759 blef gift med vice pastor Carl Henrik Tall. I sednare giftet hade G. en son och en dotter, hwilka dogo i spä ålder.

8. **Jngemar Appelqvist**, borgareson från Carlshamn och född der $16/11$ 1715, sattes 1726 i ~~derwarande~~ skola och blef 1736 student, tog 1738 kondition hos ~~rektor~~ staren Cäballin i Reswinge, kallades 1743 till kollega och lärde wid Carlshamns skola, men antog i stället tjenstgöring som prest i Carlskrona och prestwigdes $30/9$ 1743 till biträde åt stadskommministern Flensburg. Han blef 1752 prebendekomminister i Stångby, 1753 $26/9$ stadskommminister i Carlskrona och $11/2$ 1759 kallad wid prestwal till pastor härstädes. 1770 war han sedan flera år blind. Dödd $9/5$ 1788. — Gift 1754 m. Metta Magdalena Flensburg, dotter af nyssnämnde stadskommminister F. Barn: Nils Magnus, prest; d. obefordrad. Sohan Lorenz, notarie wid kämnersrätten i Carlskrona. Carl Peter, prest och klofåre i Listerby. Salomon, pastor här. Göran Otto. Cecilia. Katrina Maria. De tre sistnämnde dogo i yngre åren.

9. **Johan Bernhard Wolff**, tydt pastor i Carlskrona, war derjemte innehafware af detta pastorat 1789—1821; se ofwan p. 172.

10. **Salomon Appelqwist**, född härstädes $12\frac{1}{3}$ 1760, blef student 1780, prestwigd $20\frac{1}{6}$ 1785, innehafware af klockarelägenheten i Hjortsberga 1791, titulär vice pastor 1796, pastor här $20\frac{1}{12}$ 1821. Död $2\frac{1}{3}$ 1822. — Gift med Margreta Dorothea Schley. Barn: Gustaf Bernhard, hemmansägare i Hjortsberga, häradsdomare, riksdagsman och bankofullmäktig.

11. **Carl Fredrik Odman**, hvars fader war hofrättskommissarie, föddes i Åstad $2\frac{1}{6}$ 1760, blef student 1779, prestwigd $12\frac{1}{12}$ 1784, prebendekomminister i Hellestad 1791, i Husie 1801, pastor i Röddinge 1802, tilltr. 1803, transp. hit $2\frac{1}{10}$ 1822, tilltr. f. å. och erhöll profettitel 1832. Död $20\frac{1}{4}$ 1835. — Gift 1. $20\frac{1}{6}$ 1788 i Västad m. Petronella Katrina Höferdahl, hvars far war inspektor; mödren hette Hedwig C. Rensberg. Barn: Carl Wilhelm, prest i Dräne. — Johan, prest. — Zacharias Fredrik, f. $11\frac{1}{7}$ 1792, inspektor. — Otto Emanuel f. $11\frac{1}{7}$ 1792. — Charlotta Maria f. $20\frac{1}{1}$ 1794. — Märta Christina f. $7\frac{1}{11}$ 1795, g. 1834 m. pastorsadjunkten och innehafwaren af klockarelägenheten i Lohamn J. S. Steenhoff. — Ewa Sophia f. $10\frac{1}{6}$ 1807. 2. m. **Christiane Christoffersen**, f. 1769.

Nils August Sjoberg, son af Möllaren Nils Pålsson och Annika Friberg i Quiinge, föddes der $12\frac{1}{3}$ 1779, blef student 1797, magister 1805, prestwigd $20\frac{1}{6}$ 1806, pastor i W. Ahlsted $20\frac{1}{6}$ 1815, tilltr. 1817, transp. hit $18\frac{1}{11}$ 1835, tilltr. 1838, blef jubelmagister 1856.

Gift 1. 1816 m. **Sophia Christing Schlyter**, f. 1793, dotter af prosten S. i W. Ahlsted. Barn: **Christoffer Christian August**, f. 1817, phil. mag. och extraord. kanslist. — **Frans Theodor Wilhelm**, f. 1818, extraord. hofrättsnotarie; känd som utgifware af "Folkets röst". — **Carl Oskar**, f. 1821, warfstimmerman. — **Johan Alfred**, f. 1823, apothekare. — **Hilda Ulrika Agneta**, f. 1825.

Kyrkoherdar i Fridlefstad, Rödeby och Sillhöfda.

1. **Haagen Jensen.** Enligt pastorern härstädes A. Baggers anteckning i en bok, som ännu finnes i Fridlefstads pastorsarkiv, var herr Hagen en god smed och egde en bössa, "som ellers neppeligen fandtes da her hos nogen". Enligt samma källa blef han 1564 af sina egna sockenbor förrädd och af swensarna gripen och "förd till sölf- eller kobbergruben", der han dog.

2. **Nias Bentzen** uppgifwes hafwa varit pastor här 1566. Måhända är han den prest härstädes, som enligt A. Baggers anteckning sades hafwa blifwit "ihjelskutt af ~~Preby~~ prest wed Baalyde leed". Anledningen dertill skall wakt, att båda presterna friat till en flicka i Runneby, och, då hon föredrog presten i Fridlefstad, förtröt det den andre så, att han "på en messebdag" lade sig i försåt för ämbetsbrodern och ~~for~~ honom ihjel då han kom tillbaka från Rödeby kyrka.

3. **Nias Nielsen** utnämndes till pastor i "Frellesta och Rödeby" ¹⁵⁷¹ 1571 och skall hafwa flyttat till ~~Mjellby~~ efter tre år och bytt pastorat med presten derstädes, enligt A. Baggers anteckning. Detta byte torde dock hafwa ~~stett~~ ^{skett} först 1579.

4. **Hans Greerssönn** förekommer som pastor här 1584 och ännu 1610. Han är måhända den, som ~~bytt~~ detta pastorat genom byte. Enligt A. Baggers anteckning var han född i Swendborg på Fyen och son af en kopparslagare. Han eignade sig först åt fadrens yrke och blef hans gesäll, men då han engång förbrändt ett stycke koppar och dertför fått stryk af fadren, rymde han och begaf sig till Odense skola, der han war i tre år, utan att fadren wiste deraf. Han skall varit ~~skops~~ prest, innan han blef pastor. "War from, imod de fattige og en tyk og fæd man". På sina sednare år hade han sin son Claus till kapellan. Hustrun hette Johanne och war från Fyen.

5. **Claus Hansen** uppgifwes hafwa blifwit pastor här 1612 och dog enl. B.B. af pest i Augusti 1620. A. Bager nämner, att han varit "en fornemme poet, lystig og lærd mand".

Hans hustru Anna Hansdotter war från Mecklenburg. Hon blef konserverad wid fallet.

6. **Michel Hansen Golding**, född i Goding, prestvigdes 1619 i Köpinge kyrka i Gårds härad till medhjelpare i Tråne och sattes 1620 till pastor härstädes. J. V. B. är antecknad 1624, att han hade ett tillgjordt uttal och tycktes vara högfärdig. Vid biskopsvisitation 1631 befanns flockaren hafwa flitigt underwisat ungdomen i katekesen. 1649 erhöll herr Michel medhjelpare och dog 1654 af pesten, 55 år gammal. Enligt A. Bagers anteckning war han "af begynnelsen, der han kom till kaldet, tynd och smal, men omsider en feed og fyldig mand, rig og weldig". — Gift 1. m. företrädarens enka Anna Hansdotter. Dottren Anna war gift med Per Albin, past. i Hjortsberga. 2. m. Anna Albin, dotter af Nils Albin d. ä., past. i Hjortsberga. Sonen Hans och dottren Brita omnämnas; hon war gift med köpmannen Arwid Nissen i Köpenhamn. Herr Michels enka blef omgift med "herr Peder Skov i Frillestad" (se här nedanf.) och hade med honom sönerna Michel, som blef bågare, och Per, som skall blifwit adlad med namnet Gyllenschoug.

7. **Niels Aagesøn** prestvigdes till komminister härstädes 1649. Efter herr Michels död 1654 wille hans enka "hafwe Peder Skov ind i kaldet", men församlingarna kallade till prästen herr Nils, som då erhöll pastoratet. Han dog 1660, och efterlämnade enka och små barn, om hwilka intet vidare är känt. Herr Nils war också "en stor fyldig mand" och led stor förtretlighet af företrädarens enka, enl. A. Bagers anteckning.

Peder Skov, förut student, numera handlande, som war gift med herr Michels enka, "ambierede" detta kall änyo 1660, men biskop Winstrup, som wille hafwa och äfwen tyckades att få sig amanuens dertill befordrad, motarbetade honom på det ifrigaste med anförande af flera bindande skäl, såsom 1. att han utan biskopens wetkap och bifall sökte att skaffa sig kallelse, oaktadt biskopen "paabudet oc befalet alle sine Prouster at ingen uden hans widskab oc forschriffuelse maatte af denom tilstedes at affectere præstekald her udi landet"; 2. war Peder Skovs kallelsebefref olagligt och för K. M. prejudicerligt, såsom icke underskrifwet af prosten i Östra härad för Rö-

deby socken; 3. var P. Skov född i Köpenhamn och hade bröder i dansk tjenst samt kunde alltså ej anses för pålitlig swenskt; 4. var han gift man och wille förskjuta enkan, hwilket biskopen icke kunde "med en god samwittighed samtyske, holdendes det för synd oc samwittighedsverck oc befrøctendis, dersom han det gjorde, att Gud wilde det strafwe"; 5. hade P. Skov i Runneby idkat handel, "saa at hand hafwer imedertid været henwent fra bogen oc bibelen til werelig hantering"; 6. begårdes han till prest af bönderna "icke for Guds æris oc deris opbyggelses eller Saligheds skyld, men for deris timelig intresse oc fordeels skyld, hwilket ubi Guds ord expresse förbiudis oc kaldes en simoni"; han hade wunnit gunst hos "den onde oc ilde affectionerede Almue her ubi Landet oc anrige de den at være obstinat, hwilket han letteligen hos dennem kunde formaa formedelst restantier oc giæld hand hafde af bönderne i sognerne at fordre." (Bisshop Winstrup's bref till generalguvernören $\frac{2}{4}$ 1660).

8. **Anders Andreæ Bager**, född på Seland, blef 1654 amanuens hos bisshop Winstrup och erhöll 1658 K. M:s tillåtelse att söka befordran i Lunds stift. Han war förlofwad med en person, som tjente i Corffz Ulfelds hus, med anledning hwaraf man trodde honom wara medwetande af dennes flykt från Malmö 1660; måhända war det hans prestdrägt, som Ulfeld war iffädd då han undflydde*). Grefwinnan Ulfeld hade kallat B. till Fridleffstads pastorat å sin mans wägnar, hwilken förmodligen såsom innehafware af Sölweborgs grefskap egde kallelserätt. B:s förbindelse med Ulfeldska huset torde hafwa varit rätta anledningen dertill att generalguvernören gjorde swärigheter wid att bifalla hans befordran till pastorat, ehuru hans egenkap af utlänning begagnades till swepstäl. Biskopen förskräde i bref till generalguvernören $\frac{27}{2}$ 1660, att Bagers gåfwor woro "meget herlige oc berömlige" och att hans trohet mot Sverige icke borde betwislas, "eftersom hand af mine actionibus hafwer lærdt at være Sweriges Crone oc Regiering lydige oc underdanig med all trofskab oc opridtigheg oc hans humeur dertil er gandske tilgeneget";

*) Jfr. Skånes pol. hist. af Cronholm, II. p. 20.

biskopen förmente ock att, liksom enligt kunglig tillåtelse "gammel officerer, som hafwe tient udi scholerne förend dette land er kommen under Sweriges Riges höglofl. Regering, maa fremmes til præstetald her udi stiftet", så borde också B. winna befordran, "effterdi min Amanuensis bestilning ehr af wel saa hög importants til publicum bonum, som nogen Schole-officiants tieniste kand være, formedelst det at hand udstrifwer de Causas et Casus, som concernerer baade scholers oc kirchers gagn oc beste, hworved hand fremfor andre göris capabel til præsteembedet"; med anledning häraf anhöll biskopen, "at bemelte min gammel Amanuensis, som hafwer tient mig i Saar, måtte vinde densamme naade som gammel schoolenere vinde oc icke mig till spot repudieres meere end de". En tid derefter $\frac{2}{4}$ s. å. begärde biskopen fullmagts utfärdande för B. som pastor härstädes och han ~~preströiges~~ $\frac{9}{4}$ s. å. Nägonstädes uppgiwes att han varit prost öfwer hela Blekinge, men denna uppgift är troligen oriktig; åtminstone war han efter 1680 ~~icke enastaprost i något af de Blekinges häraderna.~~ Han synes hafwa varit en ~~weltam~~ och ordningsälfande man. I hans tid uppsattes i Fridlefskads kyrka den ännu wäl konserverade predikstolen, som i bildhuggeriarbete föreställer sapselsen, syndafallet, syndafloden samt Christi födelse, korsfästelse och uppståndelse. B. anmätte $\frac{9}{12}$ 1685 att "en djefwulslem och ogudaktigt ~~memisse~~" gått in genom ett ~~fönster~~ i Fridlefskads ~~kyrka~~ och bortförlit ~~falt~~ och ~~blef~~, en tennflaska, en stänkekanna af tenn och två nya messestjortor, samt frågade "huru man sig må förhålla med bön emot sådan tyf, att han kunne uppenbarat och straffat blifwa. Min oförgripeliga mening är om det förste att: en ~~Sacrilegus~~, som med sligt stöld förbryter sig, förtjänar wisserligen forbandellen til annan straff efter Herrans ord och att det behöfwes wäl at ~~man~~ med Mose budbrar af lagen så hart emot sådana ~~memisser~~, at de få sträck i hjertat" m. m. Biskop Hahn swarade, att "banfättelse" ej finge användas, men bön ste i hela häradet, då presterna borde "1. exaggerera delicti gravitatem, 2. beklaga att sådant bland oss kristne sker, 3. af skriftenes språk och exemplar wisa hwad själawäda de obofsfärdige stå uti, 4. bedja Gud icke allenaft omwända en sådan, utan ock upptäcka honom, att han

måtte straffas till kroppen, och 5. admonera församlingen att den, som höll med tjuftwen och undångömde det stulna, gjorde sig delaktig i tjuftwens straff, men här måste formaledibelses och förbannelses ord och expressioner undwiskas". En wid namn Jöns Peder Gammelfson blef medhjelpare här 1684, och 1688 blef Lars Corvin medhjelpare härstädes. Han anmålde $1\frac{1}{2}$ 1691 att Bager dagen förut kl. 7 "med it stort och heftigt Poplesie" (apoplexi): "blef angrepen och gienast kl. $\frac{1}{2}$ 10 derefter sin själ i Herrans händer antwardade". — Gift 1. $2\frac{2}{3}$ 1661 med Cecilia Bagesdotter, som dog $2\frac{1}{4}$ 1682. Hennes fader war Bage Jacobsson, son af biskop Jacob Matsson i Odense och pastor i Östre Skieringe och Sandrup; modren war Magdalena Jacobsdotter, hwars fader Jacob Jacobsson war läsemästare i Odense. B. har om sin hustru antednat: "Hun war en meget gudfructig, skarpsindig och forstandig quinde, husraadig, flittig, omhyggelig, godherttet och garmild mod de fattige". 2. $1\frac{1}{2}$ 1683 m. **Christina Knutsdotter**, som öfwerlefde sin man, som war dotter af besallningsmannen på Ljungby Knut Carlsson och Metta Pedersdotter, hwars fader P. Pedersen också war besallningsman på Ljungby. I Fridlestads kyrka finnes ett epitaphium öfwer A. Bager och hans båda hustrur. Det är i form af ett hjerta och har följande inskrift:

Vi trenne i ett hjerta står,

Two wåre först ett hjerte,

Som bitter döden skilte år

Med hiertes store smerte.

Two wåre blesne ett igen.

Vi try med Gudi blifwe

Uti det himmels paradis,

Som Herren oss will gifwe.

9. **Matthias Coccius**. Han blef $2\frac{1}{2}$ 1684 kallad insöu amik. kons. och tillspord, huru han kunde underså sig att predika; han sade sig hafwa fått tillåtelse dertill 1678 af Canutus Hahn, som lofwat stäffa skriftlig venia från Wezjö; äfwen sade han sig hafwa "öfwer gifwit episcopo Calmariensi en skrift derom, då herr Per i Rimbala begrofs". Kons. resofwerade: "Mons. Coccio tillstedes intet något med predikande

sig befatta förr än han hafwer talat med H. H. H:r Episcopo Hahn och af honom skaffat sig skriftelig tillåtelse; gör han det icke, må han vara wif på att det som finnes i Kiörkoord. p. 68 lærer honom öfwergå". 1687 $10\frac{1}{4}$ blef C. prestwigd till amiralitetspredikant i Carlskrona och utnämndes i slutet af år 1691 till pastor härstädes samt underrättades att, ehuru nådåret warade till $\frac{1}{5}$ 1693, borde han under tiden bereda sig till att undergå examen inför domkapitlet; han tyckes hafwa welat helst slippa examen, sade sig vara sjuk och swag samt önskade att blifwa installerad ofördröjligen. Död 1695. Hans enka hette Christina Norström. C. hade sönerna Måns och Thomas, hwilka båda nämnas som kammarfrisware i Carlskrona.

10. **Carolus Bohm** war son af ryttmästaren wid Smålands reg:nte Johan Agelsson B., som stupade i slaget wid Landskrona. Han hade i 12 år studerat i Lund och Upsala, blef prestwigd i Linköping, tjenstgjorde såsom vice pastor i Westerwit och i ~~Uppsala~~ och såsom nådårsprest i Burlöf, innan han $\frac{9}{5}$ 1696 utnämndes till pastor härstädes. Biskop Steuchius installerade honom $17\frac{1}{5}$ s. å. Församlingarna begärde ifrigt att få den ofwan nämnde L. Corvin (se IV. 30) till pastor. Prosten Strandell fann 1712 wid vifitation i Rödeby, att kyrkodisciplinen råkat i mycken desordre, så att en flitig och allwarsam prest behöfdes. I de widsträcktä socknarna i Blekinge lefde åttilliga personer som wildar i skogarna. En båtsman wid namn Nils Höna, hwars hustru uppehöll sig "öfwerst uppe i Hoby skogar", wille 1706 gifta sig med en annan, men konfistorium afslög det. B. afled $\frac{9}{2}$ 1713, och hans enka ~~Elisabet~~ ~~Rönnow~~ ~~begärde~~, på samma gång som mannens död tillkännagafs, att hon måtte blifwa konserverad wid fallet. B:s porträtt finnes i Frblestads kyrka.

11. **Thomas Young** tillhörde icke genom födelsen Lunds stift. 1704 blef han konrektor wid Malmö skola. 1707 war han i fråga till Hwellinge pastorat och ansågs af prof. Boppelman och Ihre "för sin erudition och berömligen anwända flit nog wärdig", ehuru de ej kände hans predikogäfwor, men Linnerius fann hans meriter icke berättiga honom att befordras till så important lägenhet, "med mindre han, som

är född uppe i Riket, försörjer Probstens efterlätne enkla, som här i Skåne född är, och H. K. M:s allernådigste intention således med sammanblandning af Nationerna kunde des mera befrämjas". J. fick ej Hwellinge pastorat, men blef befordrad till rektoratet wid Malmö skola $29/3$ 1708. Han prestwigdes $9/3$ 1709 och erhöll $8/7$ 1713 k:gl. senatens fullmakt på Fridleffstads pastorat. Då prostetjensten i Medelstads härads 1714 blef ledig, ansåg konsistorium Joungh tjenligast till successionen och förordnade honom att inhämta häradsbrödernas tankar med afseende härpå. De fleste yttrade sig till J:s förmon, men icke kyrkoh. Cornerus i Backaryd, som röstade på P. Swahn i Ristërby; dock lofwade han i samma bref, hwari han härrom underrättade, att förära Joungh twänne gåddor. J. utnämndes till prost $13/10$ 1714 och begärde 1715 att få en medhjelpare i anseende till sina många göromål som prost och som pastor; i Fridleffstad war all öfning i katechesen alldeles försummad af klockaren, och han sjelf kunde icke medhinna att underwisa kommunikanterna, hwilka till antalet ~~waro~~ ~~öfmer~~ 1000. 1719 war han riksdomsman. 1720 sökte han transport till Åhus. S. å. blef han anflagad att hafwa lockat en bonde till klago-mål mot häradshöfdingen Johan Schøy, i hwilka många förgripligheter yttrats mot denne och andra kronans betjente. Huru J. kom ifrån den saken är ej kändt. Död $26/1$ 1723. Hans enka kallas "madame Collin" och torde warit syster till kyrkoh. P. Collin i Esveröd.

12. Magnus Frodell, son af kyrkoh. i Nykyrka af Linsöpings stift Johan F. och Anna Mörbt, föddes $23/1$ 1682, blef efter att hafwa genomgått Linsöpings skola och gymnastium student i Upsala 1702, prestwigdes i Linsöping $30/1$ 1708 till vice pastor i Ekfjö, blef amiralitetspredikant 1710 $4/6$, medföljde flottan på flera expeditioner 1710—1719, blef phil. mag. 1723 och erhöll för sin ålder och wärdighet främsta rummet, utnämndes $15/11$ s. å. till pastor härstädes, tilltr. 1724, blef 1730 $9/2$ prost i Östra härads (der Rådeby socken är belägen), 1731 riksdomsman och utbytte 1755 prostråmbetet i Östra härads mot det i Medelstads. Superintendenten Humble berömde honom såsom "en stadig, vigilant och drifwande man", och han ihogkoms länge såsom en kraftfull, werksam och ord-

ntagsållstade man. Säsom sådan stildras han äfwen i den likpredikan som superint. L. Muhrbeck höll öfwer honom. F. sökte 1716 Carlshammns pastorat och ytttrade i bref till domkapitlet: "Mina för detta uthi enfaldighet, dock uthi Guds ords renhet, med all christelig flit och sorgfällighet förwaltade tjänster — — — lära förmodeligen wara S. S. Biskopen och M. V. Cons. wäl bekante, så at jag godt samwete hafwer, det hwarken försummelse, novitet eller wrångwisshet uthi läran, ejheller trätosamhet, yppighet och andra otillbörligheter i leswernet stola på mig i wägen eller förneka mig hos S. S. Biskopen och M. V. Cons. des höggunnstiga biträde och befordran uti denna min christeliga så och ödmjuka ansökan"; han förfäktade widare, att han "uthi gudsfruktan fattat denna åstundan, utan någon den ringaste reflexion på werldslig fördel och bättnad, utan endast till Guds ära och hans församlinges uppbyggelse och salighet". Det synes som man på hans tid hade temligen god reda på folket i de widsträckt församlingar. ~~Om 1722~~ ~~anmärktes~~ ~~läsa~~ ~~något~~ ~~färdets~~ ~~owanligt~~, att en enkla i ~~Rödbo~~ hade ett 19-årigt son, som aldrig warit upptagen i mantalslängd och aldrig sedan han blef döpt warit i kyrkan; enkan förebar fattigdom och brist på kläder som orsak härtill. Hon hade lärt sonen att läsa i och utan bok, och han redogjorde någorlunda för sina christendomsstycken. Superint. Humbles ansåg "öfwerheten prefuditerad", derigenom att denne yngling icke war mantalskrifwen, och fruktade att det kunde gifwa "anledning till prästerkapets bläme, såsom wore det nachläsigt". F. flagade 1735 att många af hans åhörare sällan kommo i kyrkan och insunno sig sent, då de biswiftade någon gudstjänst, att så deltog i sodenstämmor samt att gudstjensten ofta, då Tron war låst, wäste afbrytas för wigsels, barnbop och kyrktagningar, med anledning hwaraf domkapitlet utfärdade en fungörelse till församlingarna i häradet med förmaningar häremot och förbud mot gudstjenstens afbrytande för ministeriella förrättningar. F. hade ett wadert utseende, enligt hwad hans i Fridlestads kyrka besittliga porträtt utwisar. Han dog $31/5$ 1758. — Gift $29/4$ 1713 m. Hedwig Sophia von Bergen, som öfwerlefde honom. Ättenskapet war barnlöst.

13. Petrus Muhrbeck, son af smeden Jöns M. i Carlscrona och Maria Sporzelius, föddes i nämnde stad ^{26/4} 1708 och blef student i Lund 1723. Vidigt bestämde han sig för att blifwa prest och höll sin första predikan 3 Sönd. i Advent 1724. Tre år sednare war han en gång nära att drunkna, och räddningen ur denna ögonstenliga lifsfara skall hafwa varit ett medel till hans andeliga uppväxtelse. 1731 ^{2/6} prestwigdes han till tjenstgöring i Bjereshögs pastorat, som den tiden innehades af tyska pastorn i Malmö L. Bützow. Då han skulle lämna denna befattning begärde han ingen lön, men Bützow bad att konsistorium wille bestämma lönebeloppet; han yttrade: "M. är gudelig, nitärfande och beständig samt förtjenar wida större lön, än jag har råd att gifwa, om annars hans arbete och flit står att wedergålla med penningar." 1733—1736 tjenstgjorde M. wid swenska förs. i Malmö. Hans kraftiga bättringspredikan wäckte uppmärksamhet och samlade kring honom många allwarliga christna, hvilka ej blott afhörd hans offentliga föredrag, utan lifwen i hans hus. Detta i råddelshammanbrännet. Stört blef M. mycket klandrad såsom konventikelmakare, och rykten utspreddes att han i en predikan yttrat, att episteln till de Romare war skrifwen endast för dem och icke för oss, samt haft utlätelser, som wore för R. M. förnärmande. Han förklarade att han underwisat några barn i christendomen, hwarwid en del tienstefolk varit tillstådes som åhörare, och uppwisade sitt concept samt ett intyg af regementspastorn Ubechel, hwarigenom det bewistes, att han ej haft det föregifna yttrandet om episteln till de Romare; bekyllningen för förnärmande utlätelser mot konungen låter hafwa stöds sig derpå att M., med anledning af en beslagskarls, lättunniga uppsörande mot en pigga i sjelfwa kyrkan, beflagat att personer, som stola handhafwa R. M:s föredningar, icke destomindre tillstålla oordningar o. s. w. Under sitt wistande i Malmö stod M. i förbindelse med pietister i Köpenhamn, såsom man finner af ett i domkapitlets archiv förwaradt bref till honom från en gift student i Köpenhamn, benämnd R. Moenich, som frågar om professor

Reus *), "hvilken ansågs för en ertspietist", kunde komma till Malmö att besöka M., utan att det väckte för mycket uppsennde. Detta bref har en wls märkwardighet, såsom bewisande huru pietism och herrnhutism den tiden icke woro ättilljda. Det heter: "Herren lære os at kiende wor aandelige Mangel, paa det wi skulle icke siige at wi ere rige, naar wi dog ere fattige og jammerlige, blinde og nøgne og har alting behof. Det er saa nyttig for min Siæl, naar Herren ydmyger mig, thi da lærer jeg at kiende ham og mig, og det er den største Widenstak. Ah, hvad er det en Salig ting at ligge som en fördømt Synder i stöwen for Jesu födder, naar mand dog i ald sin ælenbighed kand see hen til dend paa faarsset hengende Frelser, som Israels Börn till den ophøjede kaaberstange. I min første opwækkelse, da jeg war eensoldig, erfarede jeg denne Sag, og stod jo første Stænde af min Frelser, jo mere jeg ydmygedes og blef en Synder. Siden kom jeg derfra igien, forloredede min første Kiærlighed, tabte min lydfælsighed, ~~kom saa min eensoldighed,~~ hvilket altsammen jeg nu söger efter igien, men ej saa let kand komme til. — — Jeg priser de opwakte Siæle i Malmö salige. Kirstine har fortalt mig deres eensoldighed i Christo. — — Jeg wil komme over at gaa i skole hos dem og at lære af dem, thi de ere eensoldige og ydmyge af herttet." En lagman Kloo helsas wänligen i samma bref.

Huruwda M:s flyttning från Malmö förantleddes af det uppsennde, som hans andliga werksamhet der wäckt, är icke kändt. I början af år 1736 war i fråga att han skulle missiveras till biträde åt stadskomministern Sylwander i Christianstad, men han sändes i stället till Helsingborg såsom adjunkt hos prosten Rönbeck. Biskop Rydellius yttrade sig i domkapitlet fördelaktigt om M:s ämbetsgåfwo och nit, och Rönbeck förklarade i bref ^{27/21}, att han hoppades t honom få "en nitiff och foglig medarbetare." Flere önsstade s. å. att få

*) Han war württembergare och Bengels lärjunge samt af Bingenborff rekommenderad hos danska kungen Christian VI. 1749 blef han superintendent i Schleswig.

Muhrbeck till stadskomminister, och prosten R. yttrade sig wara belåten dermed, blott E. Bök, som war bestånd för denna plats, finge något annat. Emedlertid blef, såsom på andra ställen i detta arbete är omnämndt (I. 146, 148 och II. 23, 24.), oro inom den fromma kretsen i Malmö; des medlemmar drogos inför domstolen, och Muhrbeck måste äfwen resa dit för att stå till rätta. Wittnen intygade att andäktssammankomster, hvar till ättilliga från Oxie by infommit, hållits i hans hus och att hans piga; då han ej varit hemma, läst i bibeln för dem och förklarad det lästa, samt att de församlade personerna, pojkar, drängar, pigor, gesäller och jungfrur samtagit och kyssit hwarandra; ingen hade dock sett sådant ste i Muhrbecks närvaro, men någon wille säga, att hans hustru kyssit en dansk student. Ett af wittnena, gesällen Arwid Werngren, nekade först sig nånsin hafwa sett de hos M. samlade menniskorna kyssa hwarandra, men då stadsfiskalen Munthe anmärkte, att bibeln anbefallde helöning: ~~och en~~ helig kyss, trodde gesällen sig ~~gärna kunna säga att sådant församling~~ ~~med sammanträdande~~ ~~med~~ ~~den~~ ~~stämman~~ ingen derföre kunde klandras; derpå uppsatte fiskalen wittnesfristen och lät gesällen underskrifwa den. I Helsingborg började snart också fiendskapen mot M. att wisa sig uti kringspribda lögnattiga rykten om honom, t. ex. att han i prebikningar haft anstötliga utlåtelse; och att han ofta for öfwer till Köpenhamn och till Helsingör samt der ~~omgäts~~ ~~med~~ ~~en~~ ~~armatzen~~, som på lång tid icke begått nattwarden. Rönbeck upplyste i bref ~~1737~~ 1737, att M. under halftannat års wistande i Helsingborg warit i Köpenhamn en gång i ärende att få en döfstum gosse intagen på Waisenhuset, och 3 gånger i Helsingör för att besöka en släkting till sin hustru; den omnämnde utmataren hade han och råkat, men ej med honom samtalat i andliga ämnen; R. kände stelf denne person, men wiste honom icke wara någon swärmare. "Emedlertid", heter det widare i R:s bref, "är ängsligt at höra huru illa det warder uttydt alt hwad han (Muhrbeck) tager sig före, ehuru wälment och ofskyldigt det wara må. Jag känner honom nu temligen wäl och kallat Gud till wittne på min själ at jag aldrig funnit hos honom något upåteligt ondt, hwarken i låra eller lefwerne, utan

tvärtom, såvida jag af alt hans wäsende kunnat sluta, at han både sjelf med allwar fruktat Gud och will gerna draga flera med sig till en sann christendomsöfning. Deruti wisar han alltid stort nit, men undertiden liten försiktighet. Detta sednare betiena sig hans owänner af till att göra det förra fruktloft, hwilket är så mycket högre at beklaga, som man eljest kunde göra sig hopp om märkelig uppbyggelse af hans goda ämbetsgäfwor och hans tydeliga sätt att föreställa Guds ord. Jag har ej annat kunnat än styrkia honom uti sitt nit och goda uppsåt, men oc derjemte förmana honom att alltid hafwa för ögonen Pauli ord 2 Cor. 6: 3 och Sprachs 19: 18. Så kan man hoppas mindre motstånd och mera wälsignelse. Jag will oc förmoda att han af skadan må engång blifwa klof" m. m. 1738 blef M. förordnad till nådarspredik i Hefslunda. Borgmästaren Pihl wille göra prosten Rönbeck ansvarig för det buller och owäsen som möjligen kunde uppstå wid M:s affledspredikan, med anledning hwaraf R. ansåg rådbliqast att ingen affledspredikan blef hållen; dock synes M. hafwa fått hålla affledspredikan, sedan saken blifwit hänstjuten till domkapitlet, som dertill lämnade bifall.

I Hefslunda blef genom M:s werksamhet en andlig rörelse bland folket. Domkapitlet hade sina blickar fästade på M., och det wisade sig ofta att han ingalunda war sina förman till behag, helst under den fromme biskop Baptes fränworo och efter hans död. Wid påsttiden 1739 begärde M. tillåtelse för en student att biträda honom med predikande under de många helgdagarna, men H. Benzelius, för tillfället domkapitlets ordförande, gaf det swar att M. borde "släppa sina krafter till så länge han orkade." En annan gång bad M. pastorsadjunkten Lesgren i Helsingborg predika en söndag, om han sjelf icke befförinnan återkom från Malmö, dit han rest, förmodligen för att inställa sig inför lämnarörätten wid ransakningen angående hans andaktsfammanfomster. Som han war af domkapitlet ålagd att om sina resor till Malmö lämna prosten Aulin i Kropp underrättelse, så tillkännagaf han för honom sin resa och att han fogat anstalt om gudstjenstens förrättande om söndagen, ifall han ej hemkom. Detta betraktades af domkapitlet såsom "bewist sibrördnad och sjelfstagen

myndighet"; han skulle förmodligen begärt Aulins tillåtelse för Lesgren att i händelse af behof tjenstgöra i Hefslunda. Det är att märka att Pape ej war hemma, då denna sak förrevar i domkapitlet. S. å. beswårade M. sig deröfwer att profsten Aulin meddelade nattwarden åt personer af Hefslunda församling, bland hwilka varit afl. kyrkoh. Flintsbergs dotter, som första gången admitterades; M. ansåg sig med anledning af apostelen Pauli ord: låt ingen förakta dig, Eit. 2: 15, böra häröfwer klaga, helst det kunde gifwa anledning till den oriktiga föreställningen, att Aulins ämbetsförvaltning wore kraftigare än andra presters, om det tillåts honom att draga till sig andra församlingars medlemmar. Som bekant är klandrades pietisterna derföre att de ej obetingadt erkände den satsen, att Guds ords werkan icke beror af de menniskors sinnesbestaffenhet, som predika det. De wördige säderna förskodo, att M. här riktat deras egna wapen mot dem, och harmades högligen deröfwer. M. fick en stark åtvarning att taga sig till vara för slika ogrundade klagomål; 1739 påbjöds visitation i ~~Stads- och landskyrkan i Bergen och i Hefslunda~~ Bergen och i Hefslunda. Profsten Aulin undandrog sig i det längsta detta uppdrag; slutligen hölls af profsten Sinius visitation i Hefslunda 28/7 1740. En fru Stachelberg klagade då, att M. aldrig predikade tröst, utan alltid så att hon med ångslan gick ur kyrkan, att han ej skaffade annan frukt med sin predikan än owänskap och att han ej lärde, som han lärde, "ty till mig kommer han aldrig, ehuru jag kan behöfwa tröst i min herres och mans frånvaro, utan jag med invitation nödgas honom, men till Geds holm refer han ofta." En jungfru war djerf nog att påstå att M. lärde folket så, att mången bonde skulle kunna framställa frågor, som åtskilliga prester ej skulle kunna beswara. Som nu M. besunnits hafwa lärt, att en Christen genom Guds nåd kan gerns och med nöje göra Guds wilja, ehuru ej fullkomligt o. s. w., så infallades han för konsistorium och afgaf der sin trosbekännelse — en kraftig protest mot dödh orthodoxi och munchristendom. Den blef från trycket utgifwen. Han framlägger deri sin fasta öfvertygelse, att menniskan icke kan genom sina egna gerningar blifwa rättfärdig, utan endast genom Jesu Christi förtjenst med tron annammad,

men bekämpar väldeligen den salfsa uppfattningen häraf, enligt hvilken hvar och en skall blifwa salig, som tror att han skall blifwa det, och enligt hvilken allt stråfwande efter lefwernets rättfärdighet är onödigt, emedan ingen menniska kan fullgöra lagen o. s. w. M. blef ^{21/}, 1741 suspenderad från prestämberet. Ehuru Bengelius då icke war i Lund, följde han sakens gång med uppmärksamhet: såsom man ser af flera hans bref. Då prosten Trägårdh i Helsingborg anmält, att en person i Frillestad haft Francés predikningar, Arnolds "die Irrwege und Versuchungen frommer Menschen", predikningar af prof. Keuß och en predikan af H. Gerner, som tyktes göra "evangelii werkan beroende af lärarens inwärtens beskaffenhet", samt att Muhrbeck spridde "Moses och lamfens wisor", hvilket torde lända till prejudice för psalmboken, och lät inbinda dem jemte "det berömmeliga wärdet: Ehilsmas dageliga kors och lidande" samt Grubbs berättelse om owärdens religions- och kyrkowäsendet i Umeå: så skref biskopen från Stockholm ~~den 21/ 1741 uti~~ den äfplagan af Moses och lamfens wisor, hwilken Muhrbeck förstrifwit, war särskildt censurerad, så borde den indragas. Då Trägårdh fick detta bref, hade M. redan återfått böckerna från bokbindaren. Lifalebes skref biskopen ^{20/}, 1741 från Stockholm uti ett bref till domprosten M. Rydelius: "Jag förmodar, at på Muhrbeck sås wäl och rätt hwad det liberty och retommandas påtthet högsta all-midjeltig skynsamhet, som thet ej eller ankommer på några academiska lectioner flere eller mindre till antalet wid så bestaffade omständigheter, och at rådda församlingen från yttersta fara. Ex præmissis ser jag ej annat än at ~~presten~~ ~~fån~~ blifwa bort och god; sedan mannen är efter sag och råtwisa fatt på skdan, blir wäl råb ferdmerra. The kunna förklara sitt misnöje länge nog. Ja, får man saken hit opp, skall sedan bli ferdigt, fuds fordom D:r Martinus noster Brunner." Majorsten Norman, född Cedererantz, som redan förut lämnat M. boning på Gedsholmen, begärde honom 1741 till huspredikant, hwilket af domkapitlet aflogs med förklarande att hon ej hade rätt att kalla huspredikant och att M. i anseende till sina oriktiga meninggar ej kunde få stöta presterllig tjenst, hwarföre han också för-

bjöds att hålla gudstjenst på Gedsholmen. S. å. anmälde kyrkoh. Borgström i Tranås, att M. varit på en annan bemälde fru tillhörig egendom Esperöd och der wisat sig med prestfrage samt troligen hållit konventiklar. Så wäl detta är som de två nästföljande synes M. hafwa merändels uppehållit sig på Gedsholmen. Förbjuden det offentliga utöfwandet af preståmbetet, kunde han endast werka såsom enskild själasörjare och ledare af husandakten i fru Normans hus. I denna delstogo dock äfwen andra än husets inwånare, och M. blef dertfore flera gånger ånyo anslagd för brott mot konventikelflatatet. En visitation hölls i Hefslunda af prof. (sedermera biskopen) Engeström år 1742 eller i början af 1743. Han synes derwid hafwa ådagalagt humanitet och opartiskhet, ehuru han icke tillät M. att yttra sig wid visitationstillfället. M. begärde $\frac{1}{2}$ 1743 att blifwa befriad från suspensionen; i brefwet härom yttrade han, att Engeström "med sin uppbyggeliga underwisning stadfäst af Guds ord hwad M. förut hade lert folket", och uttalade den förhoppning, att "om mina Herrars Förmån hade sig, så som minnets detta sammanhang befant samt åhörd mina Predikningar och läresätt, skulle de wisserligen fatta helt andra tankar och mildare omdömen om mig, än dem förut af mina owänner förebräckt blifwit." Suspensionens upphäfwande bewiljades icke. I en förklaring öfwer M:s besvär djerfdes biskop Bengelius och hans lydige redskap, de öfrige ledamöterna i Lunds domkapitel, att förklara M. wara "så swag i läroåmbetet och säkunnig i de saken som till en rätt lärare höra", att han ej utan ny examen kunde tillåtas att åter inträda i presterlig tjenstgöring. I konf. prot. $\frac{23}{1}$ 1745 nämnes att han skulle snart till examen infallas. Förmodligen hade M. då begifwit sig till Stockholm, der han blef känd af Tollstadius m. fl., som kunde bedöma hans redliga nit och wisste wärdera hans presterliga gifwor. 1746 $\frac{26}{2}$ wanns R. M:s resolution, att M. skulle utan någon ny examen insättas i preståmbetets utöfning. S. å. blef han swenssk predikant wid Finska kyrkan i Stockholm, 1747 medhjelpare åt Tollstadius wid Jakobs pastorat och 1750 komminister wid Ladugårdslands församling, hwars pastor den tiden war J. G. Hallman och efter 1757 den be-

Denne doktor N. C. Rutström. Sedan under detta decennium begynte i Stockholm söndringen mellan pietistiska och herrnhutiska skolan; Muhrbeck, som tillhörde den första, och Rutström, den sednares hufvudman, skola hafwa från predikskolen polemiserat mot hvarandra. Märkligt är att bland dem, hvilka uppträdde såsom vittnen för att åstadkomma Rutströms fällande för irrlärlighet, förefommer Ewa Beata Lörngren, gift med presten N. Olin, som var Muhrbecks adjunkt och synes hafwa stått till honom i nära wännskapsförhållande (se Olin's biographi III. 384). 1760 kallades M. till fjerdre prosfpredikant härstädes och erhöåll K. M:s tillåtelse att undergå pastoralexamen inför stadskonstistorium i Stockholm. Wid walet erhöåll han pluralitet, utnämndes derefter till pastor och tillträdde pastoratet $\frac{1}{6}$ 1761. Blott något öfwer 5 år fick han verka på denna plats, men denna korta tid war dock tillräcklig för denne kraftverfare att uträtta mycket. Hans presterliga verksamhet wadde hat och bitterhet hos somliga, oro hos andra, men också utöfades mycket god, som dog rot i människohjertan och bar gudaktighetens frukter. M. afled $\frac{1}{12}$ 1766. Dr Bergeström (sedan prost i Helsingborg) höåll lifpredikan öfwer honom och skildrade den aslidne såsom en rätt Herrans prest, uppmanade hans åhörare att wara tacksamme derföre att de egt en sådan lärare samt bestraffade strängt dem som föraktat hans lärdomar och bemött honom med fiendtlighet. — M. blef g. 1. 1733 med Katrina Dragg, dotter af inspektoren Peter Fredrik R.; hon dog 1744; 2. 1746 med Christina Maria Cederbeck, som födde honom en son, hwilken dog wid ett års ålder; hon öfwerlefde M. Första äktenskapet war barnlöst.

M:s biographi förefommer i biogr. lexikon, der åfwen hans skrifter omnämnas.

Kort efter M:s död började en af hans lärjungar, den unge presten Elfwing (se I. 165), sin tjenstgöring i angränsande orter af Calmar stift, och många från Rödeby gingo till Wisseferda för att höra honom. Prosten Eleazar Thulin i Torhamn anmålde 1768, att wid visitation i Rödeby hade nådårspresten Stare yttrat, att folket i allmänhet fullgjorde sin skyldighet att infinna sig i sin sockentyrka, "men så måste

han med stor grämsse gifwa wid handen, att en myckenhet där af löya om lögerdags aftnar och nätter dels till Carlskrona och dels till Hwisserda i ärende att höra en ung prästman berstädes, wid namn Alfwing, hwaraf de göra en wana"; en bland dessa, bonden Hans Åkeson i Mo, framkallades wid viftationen och tillspordes, hwarföre han afföndrat sig från sin socken, hwarpå han swarade, att han gick dit der han fick höra Guds ord rent; då han och hela församlingen tillfrågades, om icke Stare predikade rätt, swarades, att de icke klaga de på honom, men trodde sig ega rätt att höra hwilken prest de helst wille, hwilket prosten beskribde. Med anledning af denna prostens anmälan stref domkapitlet till landshöfdingen i Carlskrona och anhöll, "såsom et slikt otillbörligt företagande ej annat kan än förorsaka stor förargelse i församlingen, det ock torde framdeles medföra flera skadeliga påföljder, om folket således skulle få öfwergifwa och söndra sig ifrå sin egen socknekyrka och begifwa sig till andra kyrkor, at der ~~härifrån~~ den allmänna gudstjensten", att landshöfdingen ~~wille~~ "genom sin kraftiga ~~embets~~ ~~hän~~ ~~beräkning~~ anbefalla wederbörande frönbetjente att afhålla dessa, som sig sålunda söndrat, ifrån et slikt obefogadt löpande till andra kyrkor jemwål utom länet och stiftet." — På frågodagen kallades d:r Bergeström till 4:de profspredikant och befanns hafwa fått pluralitet, men nästföljande söndag underrättade walför rättaren, prosten Henschen i Ruoneby, församlingarna, att B: endast till följe af misräkning ansetts hafwa fått pluralitet. Församlingarna ~~hän~~ ~~stjoto~~ saken till K. M., som anbefallde ny frågodag. B. blef då änyo kallad, men domkapitlet förklarade honom ej kunna antagas till 4:de profspredikant; likwål hade han flera lärdomsmeriter än en af de förestagnē, rektorn Wettersten, som hade en liten öfwerwigt i tjenstår. Då häröfwer beswär anfördes och de beswärande återopade B:s skrifter, swarade domkapitlet att det icke kände dessa skrifter, "såsom ock de beswärande låra litet eller intet förstå sig på att döma om slika saker." Därför ett sätt att argumentera! Det gillades dock icke på högre ort, utan församlingarne wunno sin önskan att få höra B. som sjerde profspredikant. Pastoratet tillföll likwål en annan. — 1768 inwigdes Silhögda kapell.

14. **Wilhelm Magnus Gyllensteyn**, son af amiralitetspastorn Carl G. i Carlskrona, föddes i Fridlestad $21/7$ 1740, uppfostrades af profsten Frodell härstädes, blef student 1755, magister 1763, extraord. theol. lektor wid fabetsskolan i Carlskrona 1764, prestvigd $1/6$ s. å., tjänstgörande kgl. hofpred. 1768, pastor här 1770, titulär prost 1771, häradsprost i Östra härad 1774, predikade wid prestmöte 1776, föreslogs till amiralitetsintendent 1784 och blef theol. doktor 1809. Den anbliga lifsrörelse, hwilken Muhrbecks werksamhet framkallat, erhöll icke en kärleksfull ledare i hans efterträdare, som, stråf och högdragen af naturen, derjemte beherrades af stark antipathi mot pietismen, den tidens "läseri." Hans frifweller angående Elfving (jfr. I. 167) röja detta temligen påtagligt. Mer än 30 år efter Elfving's död kunde G. icke nämna honom utan att beteckna honom såsom "en för oordentlighet ryktbar prestman i Småland." Detta yttrande förekommer i en år 1805 till domkapitlet ingifwen anmälan, att "en ~~högdragen~~ ~~högdräng~~, som kallade sig Elfving, predikade i Lösen. Det upptäcktes sedan att denne war student, men emedan han ej hade frifiligt tillståndsbref att predika, blef det honom förbudet. 1772 anmälde G. i domkapitlet, att ästfälliga personer i pastoratet afhöllo sig från nattwarden, somliga af grof ogudaktighet och gudsförakt, andra "för sin ~~owärdighets~~ ~~skäl~~; ~~deres~~ ~~sednare~~ hade han "såsom främde får medelst ~~en~~ ~~flitiga~~ förmaningar wid förhör och inför kyrkorådet sökt leda till herden" och deruti ofta, dock icke alltid, lyckats. Domkapitlet gaf honom det rådet att anmäla allesamman wid werldslig domstol, så wäl de ogudaktige som de "ofunnige", om de ~~fortfor~~ att afhålla sig från nattwarden. G:s ~~minnesteknare~~, M. Sundius i Lwning, yttrar, att wid G:s ankomst till Fridlestad "rådde mycken ~~högdräng~~ i tänkesätten öfwer några religionens wigtigaste läror", men att han lyckades "lugna allas sinnen." Ett bedröfligt loford, då den omtalade söndringen wäl i sjelfwa werket icke war någon annan än den emellan allwarliga christna och dem, hwilka "icke kunde lida helsosam lärdom", och då det beprisade "lugnet" wär ej kan tänkas såsom härrörande deraf att alla blifwit christna i sann mening! Lyckligtwis kan det dock ickeheller så

förfås, som skulle Muhrbecks andliga plantering snart alldeles förvisnat, hvilket visserligen icke inträffade; tvärtom lefde hans äminnelse länge i välsignelse inom den krets der han verkat. Dr Gyllenskepp lämnade prostetjensten 1814, predikade sista gången juldagen s. å. och dog $\frac{5}{1}$ 1820. — Gift $\frac{20}{12}$ 1764 m. Engel Sophia Sundin, dotter af öfverste löjtnanten Magnus S. och Johanna Maria Bockow. Deras äktenskap warade i 55 år. Barn: Carl Magnus, major wid Kronobergs regm:te. Johan Wilhelm, öfverste löjtn. wid konungens eget wärfw. regm:te. Dawid Salomon, assessor i Götha hofrätt. Laurentia, g. m. profsten C. Ahlström i Christianopol. Maria Sophia, g. m. hofrättskommisarien Lars Bersén. Hedwig Ottiliana, g. m. fadrens efterträdare. Petronella Christina, g. m. majoren Olof Linnerhielm. Wilhelmina, g. 1. m. direktören wid Ostind. comp. J. N. Kugelberg, 2. m. hofrättsrådet i Götha hofrätt, baron C. F. Lejonhufwud. Anna ~~Latina~~ ~~W.~~ ogift. Ulrika Eleonora, g. m. landtmästaren Olof Blomberg. M. S. ~~U.~~ Charlotta Cecilia, g. m. wäpnerborgmästaren i Carlskrona J. Elers.

15. Johan Georg Seerman, son af kyrkoh. Michael S. i Gammalstorp, föddes i Carlshamn 1761 $\frac{2}{4}$, blef student 1776, prestwigd $\frac{11}{6}$ 1783, innehafware af flockareläggningen härstädes 1786, phil. mag. 1796, titulär kgl. hofpred. 1815, pastor härstädes $\frac{20}{6}$ 1821, tilltr. 1823, erhöll prostetitel 1824. Död $\frac{12}{9}$ 1842. Gift med företrädarens dotter S. D. Gyllenskepp.

16. Johan Victor Hoflund, son af fabriören Jonas S. och Anna B. Andersson; föddes i Carlskrona $\frac{20}{2}$ 1811, blef student 1827, phil. mag. 1832, docens i praktisk filosofi 1833, föreslogs till professor i samma Wetenkap 1844, förefod samma profession flera år, prestwigdes $\frac{22}{6}$ 1836, blef pastor här $\frac{10}{8}$ 1845, tilltr. s. å., blef häradsprost $\frac{24}{6}$ 1848.

Gift $\frac{14}{12}$ 1847 m. Rosalia Amanda Lindgren, dotter af handlanden Olof L. i Carlskrona. Barn: Hilma f. $\frac{29}{10}$ 1848. Hugo Victor f. 1850, d. 1854. Gustaf Wilhelm f. $\frac{14}{12}$ 1851. Oscar Georg f. $\frac{17}{12}$ 1852.

Listers och Bräkne härader.

Prostar.

- Matthias** i Hoby, "prost och kommissarie i hela Bleking", 1330.
Canutus Eschilli i dito, dito dito 1346.
Jörgen Poulsen i Mjellby, "dægen i Lister herret" 1494.
Hans Thomasson i Mjellby, häradsprost, 1578.
Lorsthen Maanssen i Mörrum, pr. i Listers h. 1583, 1584.
Jören Moenssen i Hoby, prost i Bräkne härad 1584, i båda häraderna 1600, 1610.
Zacharias Jenssøn i Mörrum, prost i båda häraderna 1620, 1635.
Rogens Ericssøn i Gammalstorp, d:o d:o 1648, 1672.
Bertil Aquilonius i Hoby, d:o d:o 1675.
Rats Jörgensen i Hållaryd, d:o d:o 1677.
Christen Brøderup i Schwesborg, d:o d:o 1677, 1693.
Blasius Thesmar i Asarum, ifensfört. d:o d:o 1693—1696.
Caspar Hammerus i Carlshamn, d:o d:o 1696—1705.
Dlaus Orstadius i d:o, d:o d:o 1707—1711.
Lars Schlytter i Hoby, vice prost i d:o d:o 1711—1712 och 1716—1718.
Per Høllingh i Carlshamn, prost i d:o d:o 1712—1716.
Lars Malmén i d:o, d:o d:o d:o 1718—1720.
Henrik Sederberg i d:o, d:o d:o d:o 1722—1733.
Simon Aquilinius i Mörrum, prost i Listers härad 1734—1742.
Erasmus Frøgårdh i Carlshamn, prost i Bräkne härad 1735—1742, i båda häraderna 1742—1753.
Jöns Brock i Hoby 1753—1781.
Johan Christopher Stricker i Carlshamn 1781—1792.
Jöns Bernhard Santesson i Mörrum 1792—1807.
Johan Carl Korell i Carlshamn 1807—1818.
Olof Hammar i Gammalstorp, sedan Jemshög 1818.

Kyrkoherdar i Asarum.

1. **Saguinus** skall varit presbyter i Asarum före reformationen.

2. **Moghens Jörgensön** var pastor här 1584, men dog s. å.

3. **Niels Olssén** blef pastor här 1584 och dog på våren 1624. Vid vifitation 1614 fann biskopen allt vara i god ordning, och pastor berömdes af sina åhörare för gudsfruktan och ämbetsnit. En bonde hwistade dock till biskopen, att han war mistänkt för äktenkapsbrött. Denna mistanke upprepades 1621, då han förmanades att läse lefwa i oenighet med sin hustru. Hans son Laurentius blef pastor i Hållaryd; dottern Elisabeth war gift med prosten Bertil Knutsön i Löderup, och Brigitta med fadrens efterträdare.

4. **Peder Bertelsen Struel** prestwigdes dom. Judica 1624 till pastor härstädes och höll wid samma tillfälle en "lård" predikan. ~~Wähända was han för i af tillmannen~~ Bertil S. i Råde och dottersön af rikshistoriographen Anders Sörensson Wedel. 1648 nämnes herr Peder för magister. 1652 war oenighet mellan honom och åhörarne. Han blef åfwen instånd till landemötet för någon förseelse, som lär bestått deri att han behållit de penningar, hwilka han insamlat för en fånge i Turkiet (se wid Hållaryd). Kort derefter afsattes han, men erhöll 1655 tillåtelse att söka Sjelsinge pastorat och derstädes aflägga predikopros; pastoratet synes han dock icke hafwa fått. — Gift 1624 med företrädarens dotter Birgitta.

7. **Mats Hansson Mariager** förekommer som pastor härstädes 1655. Hans hustru hette Anna och war från Seeland. Enligt en släkttafla i Sommel. Saml. war han bror till Christopher Findorphy i Runneby och fader till Hans Matsson, p. i Carlshamn, Sören Mattsson, p. i Mörrum, Jakob M., klofware i Hyby, och Christian M., som war "buschmentmakare", samt till en dotter wid namn Anna.

6. **Jöns Nilsson Wankif**, son af kyrkoh. Nils Olsson i Wankifwa, blef efter dimittion från Lunds gymna-

flum student i Köpenhamn 1649, pastor här $1\frac{1}{4}$ 1656 och dog 1664. Gift med Sophia Hyphoff, som sedan blef gift med kyrkoh. Hans Mattsson i Carlshamn. W. hade flera barn, neml. Knut som var boktryckare i Stockholm, Nils som var bosatt i Wismar, Christian som var postmästare der, Zacharias, Christensa, g. m. en bonde, Magdalena. Rågonstädes uppgifves också att de haft sonen Jakob Melchior, som tog sig namnet Hyphoff och var rektor wid Carlshamns skola (jfr. I. 102), och dottren Anna Sophia, g. m. inspektoren Christen Hoffgard.

7. **Blasius Thesmar**, hvars härkomst är osänd, prestvigdes till pastor här $20\frac{1}{2}$ 1667. Efter den gamle profsten Christen Mattssons död blef han förordnad att sköta profstetjensten och förskaffade sig häradsbrödernas kallelse till denna tjänst, utan att konsistorium anbefallt att profstval skulle ske. Ungefär ett år derefter, $\frac{2}{3}$ 1694, förevar i domkapitlet förslaget om utnämning af profst, men den blef å nyo uppskjuten. Pastornel ~~Carlshamn~~ ~~Hammerus~~ hade erbjudit sig att inför domkapitlet eller å ort och ställe, som domkapitlet behagade bestämna, "confronterats med herr Blasio och afgifwa sådana prof af sine qualiteter i studier, som han förmodade den andre, som med honom competerade om profsteriet, ej kunna framvisa." Domkapitlet ansåg också Hammerus vara mera meriterad och tjenlig till profstämberiet. På anseende till sin erudition, gåfvor, kunskap på Swenska KyrkoCeremonierna, Språket och annat Swenskt skick, som fordras för en Probst här i Stiftet"; desutom kunde "i anseende till åtskilliga föresägningar af biskop Hahn och af domkapitlet" Hammerus icke förbigås. Herr Blasius fortfor emedlertid att sköta profstetjensten till $\frac{1}{1}$ 1696, då den bortgafs åt Hammerus; hr Blasius erhöll s. d. profstetitel såsom soulagement. Men det var ej blott profstetjensten som utgjorde ett fridsäpple för dessa två ämbetsbröder: Hammerus wille äfwen hafwa den andres pastorat, hwilket enligt kgl. resolution skulle wid inträffande ledighet förenas med Carlshamn. 1692 $\frac{1}{8}$ anbefalldes domkapitlet af K. M. att wid första ledighet föreslå pastor i Asarum till transport, emedan det var K. M:s wilja att pastor i Carlshamn ej längre skulle "släpas med de

knappe willkor, hwaruthi han förtiiden sitter", utan få Asarum till annex; men herr Blasius wille icke flytta. Wid prestmöte 1695 "proponerade H. H. Biskopen om den Mutation med Asarum, då Probsten Mag. Caspar gjorde mundtlig relation uppå hehla saken och genom hwad tillfälle han S. M:s allernåd. Resolution uppå samma Asarums pastorat erhållit hade, begärande nu detsamma att niuta till godo. Hr Blasius wahr och nu tillstådes och anhökt att blifwa wid samma pastorat sin lifstid." Biskopen förbehöll honom ytterligare, "hwad olägenhet han sina efterlefwande månde lämbna, så framt han där wid orten skulle genom döden afgå, då de ingen conservation kunde hafwa att förwänta"; men hr Blasius war ändå obeweklig och qwarblef i Asarum till sin död, som inträffade $\frac{21}{6}$ 1701. — Han war gift 2 gånger och hade med första hustrun, hvars namn är okändt, en son wid namn Ditlof och döttrarna Anna Christina, g. m. kontrollören Peter Widerbaum i Landskrona, Anna Greta, g. m. kyrkoherd S. Abelin i Konga, Katrina, hustru till borgmästaren 1703 wille hafwa intagen på Drottninghospitalet i Stockholm, såsom warande "till sin person mycket bräcklig", och en dotter som 1701 blef gift med en kapten Fris. Huruwida borgmästaren Christopher Thesmar i Stockholm äfwen war en son af herr Blasius, är ej kändt. Andra hustrun hette Maria och lefde ännu 1714.

Efter Thesmars död blef Asarums församling annex till Carlshamn.

Kyrkoherdar i Carlshamn.

1. Hans Mattsson Abelin, son af kyrkoh. Mats Hansson i Asarum, tjente som kapten wid arméen, innan han blef prest. Mogens Kragh, "welbestalter öfwerste til föds"; gaf honom $\frac{17}{6}$ 1659 i Köpenhamn det intyg, att "han haffwer ubi nerwerende Byens beleiring opholdet sig under mit Regiment för Capitain de armis sex maaneders tid, och ubi medler tid haffwer hand paa Torg och Wacht, udfald och ubi

alle allarmen, attaquen och forsaldne occastoner, hwor och naar hand nogensteds er bleffwen hen commenderit, sig com-
porteret med all redebondhed och trostfab som en arlig, tro pa-
triot wel ligner och anstaar, — — hworfor jag med dette
mit obne Pasß forbemelte Hans Madtzen alle Rettsindige och
Resolwerede Cavallierer flittig wil haffwe commenderit at de
hannem ydi alle loflige occastoner wilde wære beforderlig"
m. m. 1668 $\frac{3}{4}$ kallades han till pastor i Carlshamn, och
skulle han till en början låta sig nöja med 160 daler bestånd
lön, utom offer wid de tre högtiderna och jura stolæ; för-
hoppning gafs om lörens tillökning framdeles. Hans för-
bindelser uttryckas i kallelsebrefwet sålunda: "Theremot han
lofwer och sig reverserer nest Guds hellige Ords, dhett hög-
wyrdige Sacramentes och wår kyrktienstes rettsinnige och
trogne administration två ordinarie predikningar hwar weda
at förrätta, nemligen om Söndaghen och Fredaghen, undanta-
gandes: widdh-jordesfärder och begrafningar, hwarom the them
begära. Hans Mattsson pastor i Carlshamn." Hans Matts-
son prestwigdes $\frac{29}{4}$ 1668 och dog 1686. Han war gift m.
Sophia Hyphoff, enka efter kyrkoh. Bankis i Asarum.
Barn: Mathias, past. i Christianopol. Beata, gift 1. m.
en köpman Flemming i Carlskrona, 2. m. orgelbyggaren Rū-
diger. Hans, d. som student. Anna Katrina, g. m.
kyrkoh. P. Albin i Runneby.

2. Casparus Hammerus, son af pastorn i S.
Olaf Håkan Olsson, föddes $\frac{2}{10}$ 1636, sattes 1642 i Christian-
stads skola, blef student i Köpenhamn 1653, war kollega wid
nyssnämnde skola 1656—1662, sysselsatte sig derefter tre år
med egna studier och enskild information, reste sedan till Stock-
holm och Upsala samt prestwigdes 1663 till husprest hos pre-
sidenten i Götha hofrätt grefwe G. Posse. Med dennes sö-
ner reste han till Lund, men fick snart derefter ~~en~~ hof-
we Gabriel Oxenstiernas ambassad till Wien. Återkommen
blef han kgl. hofpredikant och beklädde med heder denna syssla i
två år. 1673 disputerade han i Lund för magistergraden,
blef 1675 pastor i Wirestad af Wejöö stift och erhöå på un-
derd. begäran K. M:s promotorial till prostetjenst i Albo hä-
rad 1678, men Wejöö domkapitel svarade, att tjensten redan

anförtrödd åt en annan, och att herr Casper icke war vertill meriterad såsom ograduerad och såsom den der varit genstråfwig och motwillig mot domkapitlet. Måhända war han såsom skänning icke wäl liden i Småland och torde dertfore hafwa långtat tillbaka till det stift, hwilket han genom södelsen tillhörde. Han begärde 1681 $2\frac{1}{2}$ af biskop Hahn befordran "till pastorat och præpostur i Göinge härads", tilläggande följande löfte: "Emot en sådan hög och odödelig affecttion ödhmjukeligast obliqerar jag mig medh all ödmjuktienst, lydighet och råttredighet icke allena uti sålwa gerningen Ed. Högw. att bemöta, utan och medh een förnembliq discretion att hedra och recompenfiera". 1686 blef han pastor härstädes, aflade ämbetsed såsom sådan $\frac{1}{2}$ 1687 och blef s. å. honorarieprost samt 1688 philosophie magister. R. M. resolverade $\frac{10}{11}$ 1686 att Asarum wid inträffande pastorsvacans skulle förenas med Carlshamn. Hammerus försäkrar i ett bref af år 1693, att biskop Hahn och Carlshamns församling utwerfat denna resolution, redan före hans sakelse till pastoratet; hans utnämning har likwät sett före denna resolutionens utfärdande, ty hans efterträdare i Wirestad uppgifwes hafwa blifwit utnämnd $\frac{1}{2}$ 1686 eller två månader före resolutionens datum. Fastän alltså Hammerus ej wille anses hafwa någon del i utwerkandet af det kongl. beslutet om pastoraternas förening, war han likwäl mycket angelägen om att den måtte gå i verkställighet. 1689 $2\frac{1}{2}$ anbefallde R. M. domkapitlet att tillse huru Carlshamn kunde få något annat landtpastorat till annex, till des Asarum kunde dermed förenas, men domkapitlet synes hafwa lagt detta kongl. uppdrag ad acta. 1693 $\frac{3}{8}$ androg H. för biskop och domkapitel sin önskan, att herr Blasius i Asarum måtte förflyttas till Ifwetofsta, och förmodade han att biskopen "utan uppkof mera R. M:s allernåd. wilja och befallning stärkrodade, än såsom af någons ogrundade practiquer emot sjelfwa æquiteten dhetta kullkastas skulle, som af R. M. disponerat är"; han wiste sig "af herr Blasii och des hustrus förolämpande wara illa noterad", men betydade sin ofkulb och tillkännagaf derjemte att, "om wärket skulle studsa", wille han sjelf resa till Stockholm och tala med kungen. Wi hafwa ofwan pag. 271 sett att Hammeri sednare försök att få herr Blasius aflågonad

misslyckades, så att H. först efter dennes död fick Åsaram till annex. Dessförinnan hade han $\frac{2}{1}$ 1696 blifwit häradsprost. Han war mycket ömtålig om sin wärdighet och sina rättigheter, men rönste det i så fall wanliga ödet att stundom finna sig prejudicerad, t. ex. då stadskapellänen Jöns Gullberg fick uppdrag att hålla lifpredikan öfwer aflidne borgmästaren Schröder. Hårdswer klagade H. inför domkapitlet med mycket harm och förtörnelse. Linnerius wille att kapellänen skulle åläggas att åt prosten öfwerlåta den ifrågawarande förrättningen, men biskopen och prof. Poppelman ansågo "den saliga mannens wilja böra efterföljas, så mycket mer som Gullberg brukats wid hans sista communion och berättelse". 1705 klagade H. mycket öfwer en tyff magister Hübener, som predikat för några Saxiska fångar i Carlshamn; om han dermed finge fortsara, besarade H. att kyrkan blefwe tom, enär ej blott det gemena folket, utan äfwen de förnämste höllo sig till honom (jfr. I. 127 f). 1706 erhöll prestestapet i Carlshamn en förmaning att "ej efterlämna sin herrens wisning". Biskopen hade för några år tillbaka haft huggnad af ungdomens slit och kunskap, men nu sadet försummelse hafwa egt rum och ofunnighet wara råbande. H. dog $\frac{30}{10}$ 1705. — Gift 1674 på Hellefis i Westergöthland med Elisabeth Johansdotter Aurelius. Af deras två söner och två döttrar lefde blott en son och en dotter efter fadren. Sonen Håkan wistades 1706 i ett grefsligt hus i Stockholm och begärde Lunds domkapitels rekommendation till att blifwa prest, men domkapitlet hade ingen kunskap om hans studier. 1712 hade han i tre år tjent wid militären, men ej avancerat längre än till fältwäbelscharge, ångrade nu att han mot föräldrarnas önskan walt denna bana och sökte att blifwa klockare wid någon församling i Blekinge.

3. **Dlaus Orstadius**, bondeson från Oesta i Norrvingrå förs. i Ångermanland; blef phil. mag. i Upsala 1688 och sedan pastor wid konungens lifgarde. 1701 $\frac{17}{1}$, blef han pastor i Helsingborg samt prost i Luggude och S. Åsbo härader, erhöll 1705 transport hit, tillträdde 1707 och war riksdagsman 1710. Om hans presterliga gåfwor och werksamhet är intet bekant, men han war utan twifwel en man med huf-

mod och energi. För yttre ordning war han nitist och gaf icke efter i de processer, hwilka han förde för kyrkans och hospitalets rättigheter (ifr. III. p. 348). För egen räkning besinnes han ej hafwa varit i twist med sina församlingsboar. Med kapellanen i Carlshamn war han icke nöjd, utan beswårade sig öfwer hans egenmäktighet. Mellan D. och rektorn Hypphoff rådde ej heller wänskap; den sednare förklarades organisten Zacharias Holmberg för oduglig, hwilken deremot förswarades af Orstadius. Vid kyrkelsmässfotid 1711 skulle Holmberg resa till Lund för att anropa domkapitlet om förswar mot Hypphoffs anklagelser, men måste wända om efter att flera dagar hafwa blifwit, såsom det troddes, genom Hypphoffs tillställning, uppehållen wid "rökvärken" utanför Carlshamn och Christianstad. Pesten war nemligen då gängse i Carlshamn och den omgifwande orten. Enligt ett bref från Orstadius $14\frac{1}{2}$ s. å. hade den af en tiggargosse blifwit förb till Carlshamn. I ett bref $22\frac{1}{2}$ stref han: "Här på några fattiga dels af hunger dels af ~~svält~~ och frukta de mera för det de flåsa ~~bäras~~ i kisten och begrafwas än för pest och döden. Ingen hafwa de än fått ut, utan de behålla sina döda hemma, när de intet få komma i kyrkogården. — — Smittan tror jag skulle genom Guds nåd snart upphöra, der folket sticlade sig i tidenom och hölle sig ifrå hwarandra, men de äro dels mycket enwette och ställa sig så som allt wore helsosamt". Ända ut på sommaren rasade pesten i Carlshamn. I början af Junij s. å. dog prosten Orstadius af den; han dog kl. 3 e. m. och begrofs kl. 9 om aftonen samma dag. Hans dotter Justina Elisabeth dog $28\frac{1}{6}$ och en annan dotter wid namn Greta i Augusti s. å. Stadskommisern Gullberg och hans son, som war kastellspredikant härstädes, afledo ock af farsoten, äfwen som nådarepredikant Swen Sandbeck, en ung man som förut tjenstgjort i Carlskrona och der wunit mycken kärlek. — Hvad Orstadii hustru hette är icke kändt. I Helsingborgs kyrkobok nämnes dottren Anna Katrina s. 1702 och sonen Olof s. 1704.

4. Per Höllingh, som skall varit född i Landskrona, blef student i Lund 1682, men studerade sedan i Upsala. Med företeende af såwål intyg om sitt wälförhållande och flitiga

Studier wid siftnämnde universitet, som ock friherre Augustin Lejonskölds enkas, fru Barbro Sibilla Moser von Silfveds, kal-
 lelse till Munkaljungby pastorat anhöll han 1687 att få K.
 M:s fullmakt att vara pastor i de tre annexerna Engelholm,
 Össjö och Tossjö; K. M. remitterade honom till theologiska
 fakulteten Lund för att der pröfwas. 1688 ^{16/10} prestwigdes
 han till pastor wid ofwan nämnde fyra socknar. Efter afslagdt
 disputationssprof blef han phil. mag. 1692, utnämndes till
 prost öfwer sitt pastorat 1699, förestod prostetjenst i N. Åsbo
 och Bjära härader 1707—1708, tillträdde siftnämnde år Lands-
 krona pastorat och prostetjensten i Rönnebergs och Harjagers
 härader, erhöll i Juli 1712 fullmakt å Carlshamns pastorat,
 som s. å. tillträdde jemte prostetjensten i Lister och Bråfne
 härader. I likhet med företrädaren saknade han hvarken huf-
 wud eller raffhet, men synes stundom hafwa regerats af ett
 häftigt och kittsligt lynne samt egenfårlek. Wi hänwisa till
 de bidrag till hans characterstredning hwilka finnas i detta
 arbete III: 275 och IV: 242 ff. Den ofwan pag. 183
 omfördälda klagoskriften af landshöfding Adlersten beswarade
 H. i en ganfka bitter och häftig ton, yttrande derjemte den
 förmodan att någon presthatare hopsatt skriften och derå fått
 landshöfdingens underskrift, utan att denne tagit kannedom om
 innehållet. H. berömde sig af att hafwa med mera kraft än
 företrädaren försvarat pastors rättigheter mot intrång af sta-
 dens civila myndighet. I bref ^{28/1}, 1714 yttras, att genom
 hans bedrifwande hade magistraten och kyrkorådet blifwit åt-
 skilda, så att magistraten, som förut inbillat sig vara "borg-
 mästare och råd i Amsterdam", numera icke wågade "kommen-
 dera kyrkorådet"; i fallig Orstadii tid hade intet "bestäbligt"
 kyrkoråd blifwit hållet, och magistraten hade tillåtit sig egen-
 mäktiga åtgärder t. ex. att försögla kyrkans orgelwerk för or-
 ganisten, "hwilket med annat mera den goda, gamla mannen
 med tålmod måste försmälta" o. s. w. Åfwen uppgaf H.,
 att magistraten, "Gud wet till hvars nytta, indragit 60 daler
 af kapellanens, herr Swen Runbohms lön"; dessa wille H.
 hjälpa honom att återfå, "men att låta antingen magistraten
 eller herr Swen spela mig under deras täcke på nåsan kan jag
 intet tåla". Död ^{1/10}, 1716. Hans efterlämnade enka hette

Agneta Ulf; hon bestyldes, trofugen utan grund, att hafwa falskeligen uppgifwit sin mans död hafwa inträffat $\frac{1}{6}$, för att få helt tjenstår. H. lär icke haft några barn.

5. **Laurentius Malmeen**, war domkyrkokomminister i Göteborg innan han 1717 blef pastor härstädes. 1718 $\frac{14}{8}$ utnämndes han till prost i Lister och Bräkne härader; dock egde han ej att befatta sig med Hoby församling, hvars pastor fått prostfullmakt. N. dog $\frac{9}{11}$ 1720. Han war gift m. Botilla Ellers, enka efter prosten Sorbonius i Jemshög.

6. **Henric Sederberg**, son af handlanden Daniel Persson och Elisabeth Dibriskdotter, föddes i Stockholm $\frac{24}{7}$ 1670, blef student i Upsala 1684, orerade der offentligen 1692 och disputerade 1693, reste 1694 till Wittenberg och blef der magister med främsta rummet, besökte flera universiteter och andra märkliga ställen i Tyssland och Holland samt återwände 1697 till fäderneslandet. 1698 prestwigdes han till komminister wid Wermdö förs., blef 1700 extraord. pastor wid liffgardet och medföljde 1702 arméen till Tyssland. I slaget wid Pultawa blef han tillfångatagen, men lösgafs snart på kaution, emedan han lyckats winna ryssa fältmarskalken Scheremetoffs ynnest, hwilken 1711 antog honom till sin sondotters lärare i tyssan. 1714 erhöll han en informatorspåst hos samme mans dotter. Sedan blef han husprest hos fältmarschalken Rehnköld och förestod en tid twänne tyssa församlingar i Ryssland. 1718 återkom han till fäderneslandet och återtog sin befattning såsom prest wid liffgardet, men blef 1721 pastor härstädes och häradsprost $\frac{9}{6}$ 1722. Hans "anteckningar om ryssa folkets religion och seder" hafwa blifwit utgifna i sednare tider. Död $\frac{20}{12}$ 1733. Rikspredikan öfwer honom hölls af S. Aquilinius i Rörrum. — Gift 1. $\frac{12}{2}$ 1701 m. Maria Noræus, d. 1723 $\frac{25}{6}$, dotter af prosten Erik N. på Wermdön. I detta äktenkap föddes en dotter som dog 1721. 2. $\frac{14}{4}$ 1724 m. Hedwig Welschhusen, hvars far war handlande och holländsk kommissarie i Carlshamn; hon lefde ännu 1761. De hade två söner, af hwilka den ene blef köpman i Danzig, och 4 döttrar, af hwilka en dog i barndomen.

7. **Erasmus Trägårdh**, son af kyrkoh. Lars T. i N. Rörrum, föddes 1694, blef 1719 magister och fick sig derwid

Altimatet tillagdt, "derföre att hans vena war faculteten wäl befant" *), prestwigdes $12\frac{1}{2}$ 1721 till pastor i Öwidinge, erhööll 1734 $\frac{2}{7}$ transport hit och utnämndes 1735 till prost i Bräkne härads samt 1742 derjemte i Listers. Wid fyra riksdagar war han sitt stifts ombud. Wid riksdagen 1738 wäkte han ett förslag till lag för prestsysslorers tillsättning, hwilket synes hafwa isynnerhet äfstat att förefomma Intriger wid prestwal och mustor till personer, som kunde hafwa inslytande på kungliga utnämningar; i dessa hänseenden föreslogs att, sedan en ledig församling bland fyra af domkapitlet föreslagne utwalt de två, skulle lottning afgöra hwilkendera af dessa skulle hos K. M. föreflås till erhållande af fullmagt, samt att alla kungliga fullmagter skulle sändas till domkapitlet, som borde utlämna dem och emottaga lösen. Wid samma riksdag androgs ~~hänfva~~ prestskapets önskan, "att K. M:s nåd. resol. af $\frac{1}{8}$ 1720 måtte härefter med mera allwarsamhet af wederbörande handhafwas, än ~~hittills~~ ~~stett~~, så att hwart och ett stift må härefter försörja ~~sin~~ i ~~stiftet~~ ~~prester~~ och att ~~Ståne~~ härefter må alldeles blifwa i nåder förskonadt för så många prester af främmande stift, som nu på en tid inkommit till en stor myckenhet mer än förr till de bästa lägenheter genom hwarjehanda insteg, såsom genom ordinarie och extraordinarie adjunkters tillsättiande emot wanligheten wid academien samt amiralitets- och regementepresters ~~tillsättiande~~, ~~hwilka~~ ~~efter~~ ~~någon~~ ~~lids~~ ~~förlöps~~ ~~stola~~ ~~wara~~ berättigade till de bästa lägenheter i stiftet, de äldre och wälförtjente prestmän i stiftet till undertryck" m. m. Efter denna riksdags slut beklagade prosten T. sig deröfwer att han "räkat i blåme såsom hade han beträffande den nya schoolstaten förbundit sig hos båda parterna att wilja efter sin förmåga för dem arbeta". Prestskapet i hela stiftet afmodades att yttra sig häröfwer, och öfwerallt intygades att man "intet ohederligt wiste med prosten T." Några ~~yttranden~~ woro dock något undwiskande; prosten Aulin i Kropp wiste ej, hwem som bidragit till skolstatens ändring, och hade aldrig derom anmodat T.; kyrkoh. Sundius i Allerum yttrade: "Såsom wid detta pastorat aldrig blifwit klandradt mot nya staten för

*) Nord. Univ. Tidst. III. 2. p. 42.

scholorne, så har man ej heller i något parti varit inträffad; kyrkoh. von Bergen lyckönskade T. dertill "att inga inbudsansökningar anstalter blifwa gjorda med anledning af det mot honom utspredda ryktet"; kyrkoh. Silander i Norrhwiddinge hänwiste T. till "ett godt recept för dem som råka i blåme, gifwet af den himmelske doktorn i Hjobs 16: 9. Mitt vittne är i himmelen, och den mig känner är i höjden. Den som det bruka kan med godt samwete, finner sig godt deras och stor lisa och rolighet i sinnet och behöfwer intet någon med så främmande saker beswåra. Gud och herr profsten är förhållandet bäst bekant, men jag alldeles ofunnig derom". T. erhöll wid biskopswoalet i Lunds stift 1747 femton röster. 1750 sökte han Mjellby påskorat, men ansökningen inkom för sent; domkapitlet beklagade, att hans önskan sålunda ej kunde winnas, och yttrade att han gjort sig förtjent till wida större och förmonligare befordran. 1753 lämnade han profstetjensten. Han har utgifwit en predikan öfwer kronobefallningsmannen Wirell, som till text bestämt Joh. 3: 16.: Så älskade Gud världen m. m. T. afleb $13\frac{1}{2}$ 1767. Gift 1721 m. Cecilia Duiding, f. $21\frac{1}{2}$ 1700, d. $9\frac{1}{4}$ 1745, dotter af företrädaren i Öwidinge Petrus D. Af deras 6 söner och 7 döttrar lefde wid modrens död 3 söner och 2 döttrar, neml. Peter Lorenz, som war phil. mag. och informator i den olycklige grefwe Eric Brahes hus och enligt ett till denne gifwet löfte aldrig öfvergaf hans familj, Samuel, som skall wakt ett snille och blef stadsskifal i Linsköping, Johan Christopher, kyrkoh. i Öjerslöf, Elsa, gift med kyrkoh. Heerman i Gammalstorp, och Anna Christina gift med profsten Salomon Henschen i Runneby.

8. Johan Christopher Strieker, son af kommissionern wid Stockholms storkyrka Johan S. och Margreta Bossieth, föddes $29\frac{1}{2}$ 1726, förlorade tidigt sin fader och fick till styffader profsten Swibellius i Ålhem af Calmar stift, blef student i Upsala 1746, reste såsom innehafware af ett res-stipendium utrikes 1750 och besökte flera tyska och holländska högstolor, återkom hem 1752 och prestwigdes $9\frac{1}{11}$ f. å. till adjunkt hos pastorn wid Riddarholms förs. Abt. Pettersson, blef extraord. hofpred. 1755, ord. hofpred. och pastor wid lifdrabantcorpset 1764, pastor här 1768 $27\frac{1}{11}$, titulär prof 1769, rik-

bogsman 1771, theol. doktor 1772, häradsproft $21\frac{1}{2}$ 1781, hade
 biskopsförslag i Calmar 1789 och dog $24\frac{1}{2}$ 1792. Han ihog-
 kommes såsom en både allvarlig och begärfwad prest; sådan
 framstår han ock i några predikningar som han utgifwit. Af-
 wen war han en ganfka kunnig man, särdeles bewandrad i
 homiletisk litteratur, och egde en betydlig samling i denna gren
 af litteraturen. D:r Öller i Jemshög höll likpredikan öfwer
 honom. Der yttras: "Det står icke i ens mans wäld att i
 ett widsträckt ämbetes förvaltning wara alltid och allestädes,
 der ämbetet fordrar lärarens närwarelse. Det är ock icke hwar
 mans gåfwa att på alla ställen och wid alla tillfällen wara
 lika nyttig och uppbyggelig. Det är dock en rebelig Herrans
 prest, som hwar han finner sig kunna göra mesta gagnet, ware
 sig i bokkammaren, på predikstolen, i lärohuset, wid skuffängen,
 intet är lat i sitt arbete, intet såfång stående på torget, utan
 bristig, slitig, outtröttlig. Och sådan war doktor Stricker.
 Dessse hans werksamme egenfaper, förenade med hans goda
 hjerta, hans ärofullhet mot wänner, hans beredwillighet att
 tjena, hans ordhållighet i löften, hans ordentlighet så i det
 minsta som största — allt gjorde honom så allmänt älskad inom,
 som sökt och önskad till höggre kall utom detta wördade samhälle.
 Och ehuru Jesu Rike icke är af denna werlden, så är det dock
 i werlden, så kunna hans tjenare icke alltid frikallas från den
 dårskapen att sätta för werlden, den swagheten att med lär-
 jungarna begära företräden, hederstecken och äroställen. Men
 detta högmödet smittade aldrig wår sal. wån — om icke lift
 den ofkulden hos barnet, som finner ett menlöft nöje i att
 wara älskad och muntrad". — D:r Stricker blef $10\frac{1}{2}$ 1768 gift
 med Ulrika Elisabeth von Hauswolff, dotter af kapte-
 nen Hans Achates von H. och enka efter företnämnde d:r Abra-
 ham Pettersson i Stockholm. S. hade med henne dottren
 Johanna Margreta, f. 1768, och sonen Anders Chri-
 stopher, f. 1771; han dog i Wittenberg som magister 1796.

9. Johan Carl Morell, son af bruksinspektoren
 Anders M. och Anna Brita Björkman, föddes i Lerbeck af
 Strengnås stift $13\frac{1}{2}$ 1754, blef student i Upsala 1774, magi-
 ster 1779, docens i theor. filosof. 1780, prestwird i Strengnås
 $13\frac{1}{6}$ 1781, extraord. eskwadronsprest. wid kgl. lifgardet f. å.,

pastorsadj. wid Jakobs pastorat i Stockholm 1783, ord. efva-
 dronspred. 1785 och pastor 1788 wid samma regemte, ord.
 f:gl. hofpred. 1790, pastor här $\frac{2}{3}$, 1793, tilltr. och erhöåll pro-
 fketitel f. å., blef häradsprost 1807, theol. doct. 1809, och riks-
 dagöman 1810. Han har endast utgifwit tre predikningar,
 men enligt en egenhändig uppsats i Rönb. Saml. hade han
 haft planer för en större författareverksamhet; han hade nem-
 ligen ämnat "utgifwa på latin ett Enchiridion Homileticum,
 der hwarje söndags och högtidsdags evangelium skulle infö-
 ras på grekiska och latin med notæ criticæ och historicæ samt
 3 å 4 dispositioner för hwarje dag"; han kände "flera fanna
 snillen för predikstolen" och ansåg det för en förlust om deras
 "lyckliga inventioner och dispositioner" blefwe okända, hwar-
 före han ämnat "af en Wingård, Flodin, Fant, Bergsten, Cal-
 lerholm m. fl. begära deras lyckligare inventioner och öfwer-
 sätta dem på latin samt utgifwa i öfwannämnda Enchiridion,
 på det de kunde fågna församlingen"; tåta göromål wid
 "opereuse" församlingar hade hindrat införandet af denna
 plan. Hr. M:s minnestal öfwer profinnan Santesson i Mör-
 rum må ett tillprof anföras: "Främmande och gåster på jor-
 den såsom alla våra fäder, sigte wi med hoppets wäntande
 ögon åt fäderneslandet, vårt rätta wandringösmål. Resans
 behag få här lika litet som des beswär upptaga Själens hela
 glädje eller förstöra des lugn. Man njuter i Gudsfruktan de
 lifwets sågnader, som fidas, och dermed föresmakar i dem den
 ewiga glädjen, äfwen som man möter lifwets eländen och kån-
 ner sig genom bedröfwelsen renas och beqwämligas för ingån-
 gen i samma ewiga liffens land. Man wet nemligen (och
 denna wettenskap får i ingendera lyckans skiften wika ifrån
 den wettigas hjerta), att dem som hafwa Gud får tjena all-
 ting till det bästa". M. afst. $\frac{3}{8}$, 1818. — Gift $\frac{2}{3}$, 1793
 m. Brita Sophia Westrell, enka efter bankokommissarien
 G. Arbin. Barn: Carolina Gustawa, död i späå ålder.
 Carl Georg, f. $\frac{22}{4}$, 1795; arklimästare, swagfint. Johan
 Gustaf, d. i barndomen.

10. Carl Ludwig Wählin, son af auditören wid
 Södermanlands regemte Arwid W., prestson från Skaberfjö,
 och M. C. Nelander, dotter af prof. Johan N. (se I. 300),

föddes i Lund $\frac{7}{9}$, 1787, intogs på Linköpings gymnasium 1801, blef student 1805, magister 1808, prestvigd $\frac{16}{12}$, 1811, pastorsadj. wid Clara förs. i Stockholm 1814, tjenstg. kongl. hofpr. $\frac{10}{7}$, 1815, pastor här $\frac{28}{10}$, 1819, tilltr. 1820 och erhöå f. å. profetitel, dömdes med anledning deraf att han wigt en qwinna som ej fyllt 15 år ämbetet och pastoratet förlustig, men fick genom k:gl. nåd behålla båda; några år derefter begärde han och erhöå 1844 entledigande från pastoratet samt aflyttade från orten. — Gift $\frac{16}{8}$, 1820 med Magdalena Maria Charlotta Tersmeden, dotter af ryttmäst. Herman Adolf T.

Skrifter: se Lunds stifts matrifel 1842.

Hans predikan på andra prestmötesdagen 1826 har till ingångspråk 2 Chr. 29, 11., till text 2 Pet. 1, 10. och till ämne: "Ett uppmuntringsord till Tjenarena, som Herren utforat: Warer icke försumlige att stå för Honor, att I mågen göra eder utskorelse fast!" — — — "Vi skola stå för Herrans ord med det heliga Ordet — bepröfwade och ostraffelige arbetare, som rätt belä sanningens ord, bedjande Gud, att Han will upplåta oss Ordets dörr till att tala Christi hemlighet. Med våra läppar skola wi bewara lärorna, wi skola uppenbara för menniskorna allt Guds råd om deras salighet, förkunnande vår Herras Jesu Christi döb till des Han kommer. Ja, med det heliga Ordet — till lärdom och undervisning allom dem, som begära skal till det hopp som i oss är, och de der gerna låra wilja; till stadfästelse för dem, som äro uti tron swage och wacklande; till förlossning för dem, som, i syndens tråldom fångne, söka efter Guds barns saliga frihet; till hugswalelse och tröst för de betungade själar, som bårande sina synders samweten, icke dricka sig framtråda till nådastolen; till warning och wäckelse för de säkre syndare, som, menande, att med dem står wäl till, sofwa i en falsk frid; och föraktande den tillbudna nåden i Christo Jesu, wandra den wäg som bred är och drager till fördömmelsen. — Upp här, du Herrans utforade Redskap! Du Wingårdsman! Du Siare! — Här är banan, det du skall winna dina segrar, här är odlingsfältet, der du skall berga dina skördar. Här du Apostla-Tunga! är det dig sagdt: upplåt dig! Upplåt dig, att werlden till

frälsning och salighet prebika Honom, den försästan; i hvars namn skola sig böja all knän, deras som i himmelen, på jorden och under jorden äro. **Upplåt dig och tala Ditt basunsljud för det otrogna och syndiga Jericho, men hugswala mild och ljuslig med ljudet af det stilla wäder, uti hwilket Elias förnam Herran! Upplåt dig att lära Unglingarna ostrafflighetens wäg och att underwisa de Gamla om de gråa härens hederskrona! Upplåt dig att tala — för furstarna om konungaspirans ansvar, för folken om trohetens och lydabens pligter; att helga krigarens frödr till fosterlandets, sanningens och dygdens wern; att tolka i Helgedomen Herrans Bibel och inför Domaresätena Herrans Lagbok. Ja, här är det wi skola stå för Herran med det heliga Ordet, — icke det ordet, som är den werldsliga wisbetens lärdomswäder, och som går till örat men icke till själen, såsom ljudet af den klingande malmen, såsom bullret af wisorna, dem Herren ej orkar höra; icke det känslotomma, fattiga, säfängliga Ordet, som är ett konstligt prål och liknar det förwisnande blunfret på marken. Nej, men det ordet, som är Guds kraft till salighet allom dem som tro; det ordet som sönderlär berg såsom en hammare och ättfiljer mårg och ben såsom ett spjut; det ordet, som, då det klingade från Dawids psaltare, lugnade den qwalde Sauls hjerta; det ordet, för hwilket Jesu fiender fordom föllo till rygga, och med hwilket Petrus wän 3000 själar på en dag".**

Då intet utdrag af den prebikan, som hölls å första prestmödesdagen 1826, blifwit intaget wid försattarens, profsten J. Ahnfelts, biographi (I. 380), så ansöra wi ett sådant här till jemförelse med hwad som här ofwan och sid. 219 f. ansördt blifwit ur de två andre synodalprebikalägräkta af samma år; wi ansöra det så mycket heldte, som profsten A:s prebikan till innehåll och form fördeläktigt utmärker sig framför de tvåanne andra. Texten är Eph. 1, 4 och ämnet: "Guds ewiga beslut om mensslighetens förlofning och salighet i Christo, såsom en handling af outgrundelig **Wisdom och Rärket**". "Wi kunna icke egentligen tala om ett förutseende eller förutbestämmande hos Gud, som utom tidsförhållande ser allt och afgör allt; men då något i tiden uppenbaras och således ingår i kbjän af werldregeringen, säge wi det wara förutsejt och förutbe-

skändt af Gud, emedan det inträffar och kan blott inträffa under de omständigheter, i det sammanhang af orsaker och verkningar, som den Ewiga Wisheten har ordnat och fastställt. Sådant måste man tänka sig förhållandet med den förlossning, som i Christo Jesu skedd är. Denna förlossning kunde först i tidens fullbordan uppenbaras på jorden; men den war icke des mindre en ewig handling, war hos den Gamle af dagar beslutad före werldens begynnelse. Gud hafwer utwalt oss i Christo förr än werldens grund lagd war. Detta Gudomliga ord upplyser oss huru wi skola anse Guds wilja och råd om vår salighet, nemligen icke såsom något först i tiden för- anledt och betingadt, utan såsom en ursprunglig nåd, såsom ett af ewighet fattadt beslut. Höga öfvertänkt är den mening, att Gud först efter syndafallet skulle hafwa förjt vår räddning, att han, lik en fortseende människa, ej skulle hafwa tänkt på hjälpen förr än nöden war kommen. Jo, innan han dagades, den olyckliga stunden, då stoftet upphäfde sig mot sin Skapare, innan synden och syndanöden kom i werlden, hade den skonande nåden, den allt förkåtande mildheten tänkt på oss till det bästa och utwalt oss i Christo. Försoningens nåd är jemnårig med skapelsens; de woro begge i den himmelske Fadrens hjerta af ewighet förenade. Han har ej allenast förlossat, Han har äfwen skapat oss genom Sonen; Honom förutan — säger Johannes — är intet gjordt, det gjordt är. I sjelfwa Skapelsens handling ingick människans försoning, såsom alstrande tanke, såsom beslut; den war det gudomeliga frö, som i sinom tid skulle utwedlas i menskligheten och i högre betydelse fullborda prophetiens ord: Dryper, I Himlar, ofwan- efter och sky regne rättfärdighet, jorden öppne sig och bäre salighet. Christi uppenbarelse blef människohistoriens både förklaring och medelpunkt. På honom häntydde forntiden och wid honom hwilar den närwarande; Han war Fadernas längtan och hopp, likasom Han är vår kärlek och fullbor- dan. Men hwad som i tiden behöfde förberedelse och ut- wedling, war i den Ewiges råd på en gång gifwet. Förso- ningen i Christo hörde till sjelfwa werldsplanen och war den stora gudomliga handling, kring hwilken allt af ewighet wän- de sig".

11. **Christopher Isak Heurlin**, f. i Åsheda af Wezjö stift $26/10$ 1786, blef magister i Lund 1808, docens i matematik 1810, ekonomie adj. 1813, filosof. lektor i Wezjö 1816, kyrkoh. i Tolg af Wezjö stift 1822, domprost i Wezjö 1829, biskop öfver Gottlands stift 1838, tog afsted från denna befattning och blef pastor i Fellingöbro af Westerås stift 1841, konungens öfverhofpredikant och ordensbiskop i survivance s. å., statsråd och chef för eccles. exped. 1842, lämnade denna befattning 1844, blef pastor härstädes $11/8$ 1846, tilltr. strax inflygterna och åtnjöt dem till $1/6$ 1849, då han, efter att $9/2$ 1847 hafwa blifwit utnämnd till biskop i Wezjö, åfwen tillträdde biskopslönen derstädes. Wi hänvisa för öfreigt till biographiskt lexikon, 6. pag. 138—41 och Wezjö stifts matrikel 1848.

12. **Carl Magnus Westdahl**, son af en underofficer, föddes i Östra Thorsås af Wezjö stift $29/9$ 1798, blef student 1817, prestwigd i Wezjö $30/9$ 1821, phil. mag. i Lund 1823, tjänstgjorde 1823—1834 ~~som pastor och skolare~~ i Jönköping, blef stadskommisiter der 1834, titulär sigl. hofpred. 1841, pastor wid Smålands grenadierbataljon 1843, pastor här $7/3$ 1848, tilltr. 1849 och erhöll s. å. prostetitel.

Gift $22/5$ 1835 m. Pauline Cronhjelm, dotter af grefve Polycarpus C. Barn: Carl, f. 1836, student. — Helga, f. 1838. — Gustaf, f. 1841. — Ida, f. 1843. — Alfred Johannes, f. 1848. — Ellen Maria, f. 1852.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

Stadskommisstrar i Carlshamn.

1. **Nåns Christophersson Frostman**, smålänning, blef stadskom. här $7/3$ 1682 och dog 1691. — Gift m. Gunilla Olsdotter Osander. Sonen Nils war past. i Knästorp.

2. **Jöns Gullbårg** erhöå 1673 indigenatsrätt i Lunds stift. Han gjorde sig som student känd för mindre wacker conduite (jfr. sid. 139), men blef likwål omkring 1675 rektor

wid Carlshamns skola, prestwigd till fastellspredikant der $\frac{1}{8}$ 1686, stadskom. 1691. Som rektor hade han 40 daler i lön, som fastellspred. 80 och som kapellan 160, utom en del obetydliga extra-inkomster; hans hushåll utgjordes på sednare åren af 15 personer. Befordran till pastorat sökte han för-
 gäfwes flera gånger, t. ex. 1695, då han med anförande af sina ofwan omförmålde lefnadshändelser och omständigheter anhöll att domkapitlet wille gunstigt befordra hans lycka, för hwiilken tidpunkten nu syntes wara inne, då han förnummit att "underfedelige pastorer i Skåne woro med döden aflidna, deras själar Gud fröjde! och emedan en mans döds år, som man plägar säga, annars mans bröd". Han dog af pest 1711. Af samma sjukdom dog äfwen hans hustru Ingeborg Ham-
 mer (prosten C. Hammeri syster) och en dotter som war tro-
 lofswad med D. Lundahl, sedan pastor i Fullestad. Sonen
 Pålkan war fastellspred. i Carlshamn och dog äfwen 1711
 af pest. En annan son, wid namn Pål, war klockare på Idö.

3. **Oluf Rindögge** 1711—1720; se wid St. Kö-
 pinge IV. 110.

4. **Thomas Ringb,** son af past. i Iſwetofsta Petrus
 K., blef prestwigd till stadskomminister här $\frac{27}{3}$ 1721 och dog
 1731 efterlämnande hustru och barn; hustrun hette Christina
 Barck.

5. **Hans Carbonius** synes hafwa varit stadskom.
 samtidigt med Ringb; se wid Rifeberga IV. 212.

6. **Mårten Kræmer,** son af handlanden Dittlos K.
 och Maria Rahm, föddes i Carlshamn $\frac{12}{12}$ 1702, blef student
 1721, prestwigd $\frac{9}{6}$ 1730 på kallelse af prosten Seberberg,
 stadskom. 1732 och dog $\frac{9}{2}$ 1734. Hans enda hette Katrina
 Elisabeth Kröger.

7. **Carl Kröger** 1735—1745; se wid Winstöf IV.
 317.

8. **Salomon Henschen** 1745—1757; se wid Run-
 neby s. 216.

9. **Michael Heerman** 1757—1765; se wid Gam-
 malstorp. Samtidigt med honom blef enligt magistratens
 önskan

10. **Nils Binge** stadskom. 1757. Han hade blifwit student 1740 och prest 1744. Död 1767 efterlämnande enka wid namn Johanna.
11. **Anders Læwærus** 1767—1781; se wid Ingeltory IV. 97.
12. **Jsaf Björck** 1782—1797; se wid Cimbris IV. 49.
13. **Abraham Bergelin** 1797—1808; se wid Hör III. 43.
14. **Swen Widning** 1808—1827; se wid Önestad IV. 311.
15. **Bengt Jakob Melander** 1828—1834; se wid Högstads II. 353.
16. **Jonas Gustaf Malmqwist** 1834—1841; se wid Lwing s. 245.
17. **Per Erik Gustaf Gullander** 1841—1848; se wid Sölvesborg.
18. **Rudolph Schultz**, son af handlanden **G. Schultz** och **Rebecka Humble**, föddes i **Carlshamn** $\frac{27}{11}$ 1800, blef student 1827, prästvigd $\frac{27}{11}$ 1836, hienstgjorde dels i **Carlshamn** dels i **Asarum** från 1842, blef stadskomminister $\frac{12}{11}$ 1847, tilltr. 1848.

Kyrkoherdar i **Hällaryd** och **Ärend.**

1. **Laurits Hansen Brunck** prestwigdes till "minister verbi Dei" wid dessa församlingar $\frac{12}{11}$ 1567 och förefommer som pastor här 1584.
2. **Bengt Hansen** war pastor här 1610 och ännu 1621. I B.B. är antednadt 1615 att han war en hederlig och from man samt stötte sitt fall samwetsgrannt. Åfwen 1617 berömmes han för gudsfuktan och ämbetsnit. 1621 fick han till medhjelpare Laur. Christophersson, som sedan blef pastor i Lyckeby.
3. **Laurits Nielsen Åsferous**, hwars tillnamn lärer skola utmärka att han war från **Asarum**, war son af pastorn derstädes **Niels Olsson**, underwistes en tid i **Malmö**

af sin swåger Bertil Knudsen (se VI. 78) och studerade sedan utrikes. 1624 omnämnes han som pastor här. I B.B. är antecknad att han, ehuru liten till wårten, hade stora gåfwor och stark röst, att han stötte sin tjenst nitiskt och att nattwards-ungdomen war wäl underwisad. 1635 omnämnes han som pastor; troligen war han det ännu 1640. Han har utgifwit en versifierad oration om profeten Jonæ sändning till Niniwe och "Inscriptionum Selandicarum Daniæ Antigraha". En son, wid namn Nils Laur. Fulefang, war 1651 fången i Turket.

4. **Mats Jörgensön Kock**, som skall härstammat från Tyskland, prestwigdes till pastor här ^{31/6} 1642, war det till 1677 och på sednare åren häradsprost. Fryrell berättar i sin Swenska Historia 15:de delen, att profsten i Hållaryds warit swårfar åt en kronosfogde i Blekinge wid namn Blasius König*), hwilken hade så stort anseende att han kallades Blekingekungen. Emedan han war utmärkt genom sin trohet mot Carl XI och en outtröttlig följare af snappharna, efterfattes han ofta af dessa. Då de engång förgäfwes sökte honom i Hållaryds prestgård, togo de profsten och slåpade honom mellan två hästar till Christianstad, der han blef halshuggen. I Lund's domkapitel's handlingar finnes wäl den uppgiften, att Mats Kock blifwit fångelig förd till Christianstad och der dödt ^{9/8} 1677, men att han blifwit halshuggen nämnes der icke. Att så stett, är så mycket mindre troligt, som f:gl. br. ^{11/2} 1679, hwilket anbefaller att Mats Kock's hus genom en son eller måg borde konserveras wid Hållaryds pastorat, icke omnämner att herr Mats blifwit halshuggen, utan blott att han för sin trohet mot sin rätta öfwerhet blifwit fångslad och i fångenskapen aflidit. Hans hustru Karin von der Wette, b. 1603, war dotter af en kronobefallningsman i Blekinge. De hade 12 söner och 4 döttrar. Af sönerna, hwilka kallade sig Coccius, nämnas följande åtta: Jöran, p. i Mjellby. Henrik, p. i Lwing. Jöns, klofware härstädes. Jakob, p. härstädes. Johan, p. i Ö. Ljungby. Mathias, p. i Wasdenjö. Christian, p. i Mörrum. Simon, p. i Östraby.

*) Han war 1684 borgmästare i Carlshamn.

5. **Jakob Matsson Coccius** eller **Kock**, den förres son och född härstädes omkring 1652, predikade under frigsåren efter fadrens död och hade redan på hösten 1680 fått löfte om pastoratet, såvida han dertill fanns kapabel. 1681 $\frac{14}{12}$ blef han pastor, responderade wid prestmöte 1697 och dog 1711 förmodligen af den då grasserande pesten. Han war gift två gånger; första hustrun hette **Sinius** och war syster till profsten **Sinius** i Brunnby; hon dog 1702. En hans son, wid namn **Mathias**, war klosters härstädes.

6. **Jens Stobæus**, som war son af **Anders Jönsson**, past. i Stoby, war pastor wid södra stänkska rytteriet och tjänstgjorde under pesttiden 1711 på **Bäckastog** "icke utan största hasfard", enl. öfwerste **Örnstedts** bref, genom hwilket han rekommenderade **S.** till **Isö** pastorat. I Mars 1712 erhöil han kgl. senatens fullmakt på **Hällaryds** pastorat. Wid prestmöte 1714 war han respondens. Han war "illa beryktad för sniokenhet" och förmanades af domkapitlet att "med wahrsamhet handtera med sina prästrättigheter hos allmoget", han sjelf tyckte sig hafwa varit mycket blidig, då han tagit 20 daler i likhol i stället för en ko. Wid prostwal i **Bräkne** härad 1735 erhöil **Stobæus** en röst och **Trågårdh** i **Carlshamn** en, hwar efter domkapitlet beslöt att skrifwa till den förre, att "då han nedsände sina exponenda för fullmagten, hade han att undsändsamman på probsteriet i **Bräkne** härad"; men **S.** affade sig proststjensken. 1742 förestogs han till **Christianstads** pastorat. 1752 antog han till vice pastor **Anders Thörn**, som öf gifte sig med hans dotter. Då hon följande året dog, wille **S.** blifwa af med **Thörn** och förklarade det dememellan uppgjorda kontraktet för olagligt, emedan "presterna icke egde rätt att åt annan person öfwerlåta sina inkomster". Död $\frac{17}{6}$ 1761. Han war gift med företrädarens enka, som öfwerlefde äfwen sin sednare man och dog $\frac{9}{6}$ 1761. Sonen **Andreas** blef pastor i **Gammalstorp**; en dotter war gift med fastellspredikanten **Joh. Georg Coccius** i **Carlshamn**. — **Elmgren** omnämner att **S.** skrifwit "en lång och hård wisa" om de danskes nederlag wid **Helsingborg**.

7. **Nils Magnus Bindelius**, född omkring 1722, blef notarie i amir. kons. i **Carlskrona** 1748, prestwigd 1752, lärare wid **Stöpsbossestolan** 1756, pastor härstädes $\frac{18}{8}$ 1762,

titulår prost 1792. Död $12/4$ 1793. — Domkapitlet anmodade 1748 prosten Frobell att ställa kunskap om "huruwida studenten Windelius, hwilken i två år varit informator hos kyrkoh. Wankif i Lösen, derstädes hade befattat sig med predikande, sedan han på ett helt oansändigt och okyft sätt sig hos bemålte kyrkoherde uppfört, det man dock ej wille förmoda". Frobell berättade $13/6$ s. å. att W. predikat en gång under pastors sjuklighet samt war wigd med Constantia Lorch, den han under äktenkapslöfte häfdat, hwilket han hjerteligen ångrade. Döttrarna Dorothea Sophia, Ewa Eleonora, Constantia Magdalena och Beata Juliana söfte nåd år efter fadren. En af dem blef gift m. D. Carlsson, pastor härstädes.

8. Per Wankif, son af prosten Nils W. i Lösen, föddes der 1740, blef student 1757, prestwigd $16/12$ 1762, pastor härstädes 1793, tilltr. 1795. Död $26/3$ 1821. — Gift m. Katarina Lisa Bruzelius, f. 1749, d. 1814, dotter af prosten Nils S. i Truléborg och förut gift 1782—1789 med regementspastorn Hans Peter Hageberg. Dottren Katrina dog ogift 1828.

9. Olof Carlsson, son af en smed och född i Österslöf $4/6$ 1759, blef student 1778, prestwigd $26/8$ 1785, titulår vice pastor 1794, innehafware af flodarelögheten i Goby, pastor här $7/7$ 1822, tilltr. 1823. Död $29/12$ 1829. — Gift m. en dotter af prosten Windelius härstädes. Barn: Constantia Carolina, f. 1800.

10. Suno Håkansson, son af bonden Håkan Johansson och Ingar Sonesdotter i Hällaryd, föddes $17/2$ 1781, gif i Carlshamnns skola, blef student 1807, prestwigd $26/8$ 1809, pastor härstädes $2/3$ 1831, tilltr. 1832 och erhöll profettitel 1842. Död $12/9$ 1856. — Gift 1. 1819 m. Hedwig Benedikta Holst, f. 1799, död 1830, dotter af prosten S. i Thygelsjö. Barn: Ingrid Carolina, f. $26/3$ 1819, g. m. handelsman E. D. Kröger. — Nils Christopher, f. $12/3$ 1822, kontorskrifware. — Helena Christina, f. $17/6$ 1827. 2. $9/11$ 1836 m. Maria Sallin, dotter af sjökapt. P. Sallin och Katrina Johansson.

11. **Anders Westrin**, son af kyrkoh. i Wanstad Per B., föddes i Billinge $29/12$ 1798, blef student 1816, prestwigd $21/12$ 1823, innehafware af kloakarelägenheten i Asarum 1839, prebendekomminister der 1846, kyrkoherde härstädes $9/4$ 1857, tilltr. 1859.

Gift 1839 m. Carolina Augusta Sylvander, dotter af hofkamrer Jonas S. och Charl. Lov. Rönnow. Barn: Theodor, f. 1840. Hilda Charlotta, Sophia f. 1841. Hedda Wilhelmina Eskokvina, f. 1842. Adolf, f. 1847. Berta Mathilda, f. 1848. Jonas August, f. 1849.

Kyrkoherdar i Hoby och Öljehult.

1. **Mathias** war 1330 curatus i Hoby samt proff och kommissarie för hela Blekinge.

2. **Canutus Eschill** efterträdde honom och hade samma titlar 1346.

3. **Nymarus** war prest här 1419.

4. **Laurits Jakobsen** uppgifwes hafwa varit här 1539.

5. **Sigward** skall varit prest här 1560, men samma år blifwit affatt.

6. **Jören Moerfen**, född i Lund, blef prest 1561 och tjenstgjorde derefter i tre år i Lösen, hwarefter han af swensarna blef tillfångatagen och hölls fångelig i sju år. 1571 blef han pastor härstädes, nämnes 1574 som proff i Bråne härad, 1600 afwensom 1610 också i Lister's härad och dog $3/8$ 1621. — Gift 1 m. Margreta Larsdotter från Landskrona, d. $15/2$ 1588. Barn: Magnus, dog som fadrens medhjelpare. — Jörgen, fadrens efterträdare. — Hans, proff i Runneby. 2. m. Katrina Jönsdotter från Helsingborg, d. $20/2$ 1613.

7. **Jörgen Jörgensen** prestwigdes i Lund $13/9$ 1620 till medhjelpare åt sin fader härstädes, efter hwars död han blef pastor 1621. Vid biskopsvisitation 1624 höll han "en enfaldig och olärd predikan"; sådan war han och sjelf, men

"tjenstaktig och tacksam". Han undervisade sjelf nattvarvsungdomen, hvars kunskap var tillfredsställande. Vid visitation 1631 bewittnade församlingen pastors nit i ämbetet. Död 1639. — Hans hustru hette Hellewig. Fem deras barn äro kända, nemligen sönerna Nån och Bengt, af hvilka den förre var tingsfogde, och dottrarna Katrina, Marna, g. m. S. Albin, pastor här, och Hellewig, g. 1. m. P. Albin, 2. m. H. de Fine, pastorer i Hjortsberga.

8. **David Dawidsson Waleke** blef pastor här $10\frac{1}{4}$ 1639 och dog 1645.

9. **Sigwardt Nielsen Guld** eller Albin, prestson från Hjortsberga, blef efter skolgång i Lund student i Köpenhamn 1636 och prestwigdes till pastor härstädes $2\frac{1}{3}$ 1645. Han påstods hafwa slagit under sig en ~~h~~, som i äldre tider icke tillhört wiß person, utan af hwem som helst begagnats. Biskop Winstrup klagade 1660 hos generalguvernören öfwer det förtryck, som presterna i Blekinge ledo "formedelst haarde oc egenwilige inqwattningar i sårdeles" herr Sigwardt Nielson i Hoby, som af en Ritmester och hans folk paa det höieste beswärges, saa att alle forundrer sig hvorlewis hand endnu kand hafve det törre bröd udi huuset for sig oc sine mange börn". Död $\frac{3}{8}$ 1667. — Gift m. Marna Jörgensdotter, prestdotter på stället. Barn: Jöran, guldsmed i Karlskrona. Michael. Anna, g. m. kyrkoh. i Mörrum Sören Mattson ~~Abelin~~ Katrina, g. m. ryttmästaren Jonas Öhring. Elsa, g. m. Hans Corvin, kapellan i Runneby. Christensa, g. m. Chr. Findorph, prost detsammastädes. Per, past. i Runneby. Defutom 4 söner, Georg, Nils, Sigward och Johan, hvilka dogo i spåd ålder. Enkan hade årligt underhåll af efterträdaren; men förlorade det på fått som i nästa biographi skall nämnas; hon lefde ännu 1689.

10. **Bertel Bertelsson Aquilonius** var son af prosten Bertel Knutsen A. i Löderup. Fadren begärde 1641 för honom tillåtelse att studera i Sorö. Om den wanns är ej kändt. Han hade studerat utrikes och der blifwit magister, då han 1662 blef biskop Winstrups domesticus. Biskopen rekommenderade honom 1663 $29\frac{1}{12}$ hos generalguvernören, intygande honom vara "en gudfryctig, lærd oc sikkelig manbh,

den der mange aar hafde været udenlands og studeret; biskoppen tillade: "Gud wil saadant igien rigeligen belønne og Jeg for min Person skal giøre alt hwis Ed. Høggresf. Excell. kand være til ære, tieniste og Velgefaldh". Huruwida han är den Bertel Aquilonius, som 1666 war i fråga till eloquentie professjonen i Lund, är ej kändt, ehuru det i anseende till hans peregrinationer och utrikes wanna lärdomsgrad synes troligt. Han prestwigdes till pastor härstädes 20/10 1667. Han molesterades mycket af ett par fredsförare inom pastoratet. Götha hofrätt fökade i bref 2/12 1672 biskopens uppmärksamhet på "de emellan twänne öfwerdådige och argwänige personer Hans Mickelson och Bengt Jöransson sampt kyrkoherden måster Barthel och hans broder Herr Lars Aquilonios påse- rade acter om dhett otidlige och förargelige lefwerne, som nu een tidh giönom bemalte Boffwars argfynnige anstifan och tumultuöse upwäckande uthi Hoffby församlingh, dhess menig- het och merbemalte Måster Barthel emellan isynnerhet ~~manif~~ hafwer"; biskopen anmodades ~~med utsläpning~~ ~~honom~~ att tillhålla församlingen ~~att~~ ~~wha~~ ~~sin~~ ~~prest~~ tillbörlig heder och lydhad. Genom hofrättens utslag af samma datum dömdes klockaren i Hoby Wilhelm Andersson till affättning, "i anseende till den särdeles förgriplighet, som han wid owäsendet emellan måster Barthel och Bengt Jöransson låtit förspörja med allehanda otidigt blammande och olydno inför rätta, sampt uthi hans embetes och gudstjänstens förskändelse, som icke med bewiste ministeriis och förblammation uthi Måster Barthels förförfelje samt betrådde Guds namns misbrud och begångne mened med annat sligt förargeligt". Äfwen blef prestentken Marna Albin frändömd den pension, hon dittills af måster Barthel åtnjutit, "emedan hon igenom hwarjehanda befundne conspirationer till dhenna oredan och dherunder utgjutna injurier och förtryck emot måster Barthel hafwer gjort sig samma beneficio och förunnings förlustigad och owärdigh". 1675 omnämnes måster Bertel såsom häradsprost. I bref 20/6 s. å. gifwer biskopen honom en tillrättawisning derföre att han underlåtit att wid landemötet 1674 tillkännagifwa klockarevacansen i Mellby, der nu klockaren i Gammalstorp skaffat sig kallsefbref utan sin pastors wetskap; biskopen tyckte, att prosten "ligesom stilletendes

colluderede och consenterede" i detta offic och ålade honom att "anderledis tage sitt Embedis plicht i act" samt anbefalldes inquisition om saken. Den antagne flockaren fick likwål blifwa qwar wid tjensten, och en annan, som biskopen ditsändt för att sköta den, måste tråda tillbaka. 1676 gick måster Bertel öfwer till Danmark. Såsom anledning härtill uppgifwes, att hans bror studenten Cornelius Aquilonius, mördat en bonde i församlingen och att prosten fruktade att blifwa ansedd för delaktig i brottet; troligen hafwa båda stått i förbindelse med snapphanarna. Hoby församling skref 1680 till biskopen och bad att få behålla L. Schlyter som prest; man besvarade att måster Bertel, som war "af alla predikstolarna i häradet aflyst och gjord fogelfri", skulle återkomma och göra anspråk på att få behålla kallet.

11. Lars S. Schlytter war son af en borgmästare i Runneby och född der $\frac{1}{10}$ 1646 eller 1647. En af föräderne var warid den förste Lutheriske predikanten i Rostock, och släkten skall för wälgöringens skull hafwa utwanbrat från Brabant. Lars S. gick först i Runneby skola och sedan i Lunds och blef 1666 student i Greifswald. Om han, såsom det uppgifwes, under sin skolgång och sin studenttid haft H. Spiegel (sebermera ärkebiskopen) till kamrat, så torde han wäl oc hafwa studerat i Köpenhamn. Sedan kom han till Lund och war der wid universitetets inwägning samt hade derestor conditioner i Stockholm och Upsala. Densam 1672 kallades han till prest af kyrkoh. Bager i Fridlesstad, hvars måg han ämnade blifwa, och prestwigdes af biskop Schütte i Calmar. Af riksrådet C. O. Wrangel erhöll han $\frac{2}{10}$ 1672 survivance på Fridlesstad och af regeringen $\frac{9}{10}$ s. å. tillförfäran om succession till Rödeby socken. Sedan Bertel Aquilonius öfwergefwit sitt kall, sändes S. hit för att sköta ämbetet och erhöll i November 1676 Ebbe Ulfelds och Pontus de la Gardies interimisfullmakt, hwilken 1677 $\frac{24}{10}$ af konungen bekräftades. Såsom swenstt sinnad blef han af danskarna gripen kort efter sin ankomst hit och satt i fångseligt förwar i Carlshamn till julaston s. å. Hans hus skall blifwit plundradt af snapphanarna. Folket i pastoratet war i allmänhet mycket wildt i början af hans pastorstid. Wid prostewaeans 1711 och 1716 förordnades S. att förestå

tjensten och blef 1712 $\frac{29}{3}$ prost öfver sin egen församling. Ehuru han kort derefter afstod pastoratet, lärar han likväl ännu länge funnat vara werksam. Död $\frac{24}{11}$ 1729. — Gift 1681 m. Elisabeth Opman, dotter af kyrkoh. i Opmana Nils Olsson; hon skall blifwit 100 år gammal. De hade tre söner och tre döttrar, som hunnit mogen ålder. Sonen Herman war rådmän i Carlshamn och fader till prosten S. Schlüter i Borgeby. En dotter war gift med rådmän Pihlgård i Carlshamn, en med fadrens efterträdare och en, Katrina benämnd, war 1716 ogift.

12. **Torbern Bernzerus**, son af past. i W. Karleby Johan B., blef student 1704, examinerades af domkapitlet $\frac{29}{3}$ 1709 och prestwigdes $\frac{2}{10}$ s. å. till tjänstgöring i Östsjö, Tosjö, Munkaljungby och Engelholm. 1713 blef han enligt prosten Schlyters ansöfning befullmäktigad till pastor härstädes, men dog redan följande året den 18 April. Ett oordentligt lefnadsfätt skall hafwa påstyndat hans död. Han war gift med Schlyters dotter, som blef omgift med efterträdaren.

13. **Palle Brock** war Landstjänare och blef student 1707, prestwigdes $\frac{27}{6}$ 1712 till komminister i Åsarum och blef 1716 på prosten Schlyters ansöfning af K. M. befullmäktigad till pastor här utan domkapitlets medwerkän. Då B. inställde sig för att förhöras och derefter undfå fullmagten, befanns han swag i studier och derjemte mågta ensaldig, så att prof. Ihre wille att domkapitlet skulle underkänna honom; dock stadnade man wid att åläggä honom att wid en blifwande examen ådagalägga bättre insigter, och skulle emedertid Schlyter icke till honom utlämna fullmagten. Denna lür B. också i S:s tid aldrig fått i handom. Den gamle prosten berättas hafwa med tillhjelp af en student flött de flesta pastorögromålen, medan B. tillbragte sin tid i syflolöshet. Barnundervisningen försumrades, så att många ej kunde läsa innan till. 1732 begärde B. adjunkt, och domkapitlet misfiverade till hans biträde Gudmund Brock, som war hans kusin och jemnårig med honom; han trodde sig af denne, såsom en gammal och meriterad man, icke kunna wänta den subordination som af en yngre och begärde att i stället få "studenten D:ne Otto Hörlin". I sitt swar påmint domkapitlet B. "att obser-

vetit casus uti grammatican, när han hådanefter *Priswer*".
 D. dog $10/6$ 1747. — Gift med Anna Sophia Schlytter.
 Deras son Torbern blef pastor i Fwetofsta; döttern Elisa-
 beth Judith war gift m. kyrkoh. Ring i Röde.

14. **Jöns Brock**, son af kyrkoh. i Löfvestad Christo-
 pher B., föddes derstädes $28/1$ 1716 (enligt en i domkapitlets
 archiv befinnlig originalattest; annars uppgifwes $20/11$ 1714)
 och blef student 1729. Han ärfde förmögenhet efter föräl-
 drarna och lærer under sin studenttid warit hwad man kallar
 sprått, men bortlade detta, då han under en sjukdom blifwit
 tungstint. 1738 $24/3$ prestwigdes han till husprest hos excellen-
 sen Hård på Herrestad, blef phil. mag. s. å., extraord. pred.
 wid lifgardet 1739, följde regem:ten till Finland 1741, blef
 pastor wid samma regem:te 1745, pastor här $2/3$ 1749, härads-
 prost 1753, presiderade wid prestmöte 1757, afsade sig proste-
 tjensten 1781, föreslogs till theol. doct. 1793, men dog innan
~~meddelning~~ hann att se, $7/2$ s. å. Han skall hafwa haft en
 ståtlig ~~figer~~ ~~och~~ ~~en~~ ~~utseende~~ samt ~~ämnat~~ ~~mycket~~ ~~akt-~~
 ning. Prosten Santesfor ~~uttrar~~ i lifpredikan öfwer honom.
 "Wid mitt sista besök och enöliga rörande samtal fann jag i
 honom en bedagad Simeon med Jesum på Trones armar och
 den hel. Andä i hjertat, liggande i en stadig själen uppwakt-
 ning inför sin Herres thron och förbidande utslaget till sin för-
 lofning. Han talade om sin Wd som en ~~liken~~ ~~flykning~~, all-
 beles ~~wis~~ ~~om~~ ~~sin~~ ~~tröna";~~ Gift $26/11$ 1745 m. Christina
 Regtina Österman, dotter af en kopparslagare i Stockholm;
 hon war född 1724 och dog 1763. De hade tre söner och tre
 döttrar. Af de förra dog Carl Adolf i Batavia i Holländsk
 tjenst 1771, Christopher föll i en duell för ett förrådigt
 skott, och Johan Gustaf war kapten wid Kronobergs rege-
 mente. Döttern Ulrika war gift med profsen doktor Wolff
 i Carlskrona.

15. **Nils Hallström**, 1793—1808; se bland ami-
 ralitetssuperintendenten i Carlskrona.

16. **Johan Anders Quiding**, son af kyrkoh. Johan
 Q. i Nätraby, föddes 1778, blef student i Åbo 1796, magi-
 ster der sammastädes 1802, prestwigd i Borgå $17/12$ 1804, öfwer-
 lärare i Barnhuskolan på Sveaborg s. å., rektor wid Carlsk-

fröna Pöla 1807, pastor här $15/11$ 1810, tilltr. 1811, titulär prost 1817. Död $14/12$ 1818. — Gift m. Carolina Margareta Schweder, hvars far war kammarråd; hon blef sedan g. m. pastorsadj. och innehafwaren af klockarelägenheten i Kiaby W. Angelin. D. hade 3 söner, Carl Olof, kammarskrifwate wid flottan i Carlskrona, Wilhelm Ossian, handlande i Carlskrona, och Johan Anders, notarie wid domkapitlet i Lund. ³

17. Carl Peter Wulff, son af en kofferdiskeppare och född i Calmar $3/6$ 1787, blef student 1805, magister 1811, lärare wid steppsgosseskolan i Carlskrona 1812, notarie i amir. kons. 1816, prestwigd $7/12$ 1817, pastor härstädes $28/10$ 1819, tilltr. 1821 och erhöll prostetitel 1824. Död $4/6$ 1847. Gift m. Carin Runkrantz, dotter af theol. lekt. Carl R. i Calmar. Barn: Carl Rudolph, f. $2/2$ 1822, pastorsadj. Carin, f. $20/6$ 1824. Henrik August, f. $20/4$ 1826. Emilia, f. $29/12$ 1828, g. $29/12$ 1848 m. pastorsadj. och innehafware af klockarelägenheten härstädes — C. A. Bihl. Augusta Sophia, f. $21/1$ 1830, g. 1853 m. vice pastorn G. W. Landgren. Johan Wilhelm, f. $22/4$ 1833. Hildergard Amalia, f. $3/1$ 1835.

18. Charles Emil Eckerberg, son af skomakaren Swen E. och Sophia Töbleson, föddes i Öfweb $23/11$ 1802, blef student 1818, magister 1826, prestwigd $17/12$ f. &, huspredikant hos hofmarskalken C. E. Mörner 1826—30, bataljonspred. wid Westmanlands regm:te 1830, pastor wid Smålands husarregm:te 1833, förestod Carlskrona swenska förs. 1832—46, pastor här $7/3$ 1848, tilltr. 1851.

Gift $12/6$ 1836 m. Katrina Maria Silfwersparre, dotter af ryttmästaren C. A. Silfwersparre. Barn: Carl Emil f. $3/7$ 1837. Mathilda Eleonora Maria f. $14/8$ 1839. Gustaf Conrad f. $12/9$ 1840.

Kyrkoherdar i Mörrum och Elleholm.

1. Bengt Pedersen war pastor här 1530.
2. Mats Pedersen Krabbe prestwigdes till pastor i "Mörom" $\frac{2}{12}$ 1566.
3. Morten Swendsön prestwigdes till pastor i Mörrum och Elleholm 3:dje dag pingst 1575.
4. Thorsthen Maansfen war 1583 och 1584 pastor härstädes och prost i Listers härad. Huru länge han lefwat är ej kändt.
5. Christopher Pålsson war pastor här 1610.
6. Zacharias Jenssön torde hafwa blifwit transporterad hit från Araslöf i Göinge härad 1615. 1621 blef han prost i Wäters och Bräkne härader, hwilket han war ännu 1635. Enligt anteckning i B. B. wat han en hederlig och fromsint man, lefde gudfruktigt och staderade temligen flitigt, men hade blott medelmåttiga gäswor; hans hustru war tjenstalltig (olika).
7. Detloff Jenssen förefommer som pastor här 1648 och 1655. Iwar Klow, pastor i Österslöf, torde warit hans son.
8. Caspar Andersson prestwigdes till pastor härstädes $\frac{22}{4}$ 1659 och dog wid påstiden 1680. Fråga war om enfans eller en dotters konsevation wid pastoratet.)
Församlingarna begärde genom supplik $\frac{2}{7}$ 1681 att till pastor af studenten Knut Fredriksson från Halland, som predikot här under ledigheten. E. M. remitterade $\frac{30}{7}$ saken till biskopen. Hr Knut blef pastor i Tranås.
9. Söffren Radtzön Abelin, prestson från Asarum, föddes omkring 1638, blef student 1656, tog attestat 1658, blef baccalaureus 1669, rektor wid skolan i Runneby s. å, pastor härstädes 1681. Han skref i en supplik till E. M.: "Som dhett pastorat i Mörrumb nu vacant är och iagh dhe stor Labores, som iagh nu i 13 år i Runneby Scholæ Rectorat uthstået har, ey längher för kräftearnis suakthet uthårda kandh, eyheller för borgiarnis transportation med fattigh hustru och barn der å orthen subsistera, täckes Ed. Majt i Rådher mig i mina angustier med thette litet Pastorat att soulagera. Sådan E. M:s stora Rådhy och clementz skall iagh

ej allena berömma, uthan och medh innerliga böner Gud herran om al tiimlik och ewig prosperitet recommendera." K. M. biföll hans ansöknin^g $\frac{9}{8}$ och han prestwigdes $\frac{14}{12}$ f. å. Död $\frac{9}{4}$ 1695. — Gift med Anna Albin, dotter af Sigward A., pastor i Hoby. Barn: Mathias, rektor wid Carlskrona skola. Sigward, past. i Konga. Hans, kor-
nett, d. 1740. Alla dessa tre sönerna blefwo studenter i Lund 1692. Anna, g. m. kyrkoh. Simon Coccius i Öfraby. En dotter blef säkert gift med ~~esterrådaren~~. Pastoratet bjöds med ~~wilkar af konservation~~ åt Thomas Eurobius (se II. 219), men han önstade "för wissa orsaker skull att ej förpligtas der-
till" och affade sig anbudet.

10. Christian Kock eller Coccius, son af profsten Mats K. i Hällaryd, blef kollega wid Helsingborgs skola 1695, prestwigt till pastor här $\frac{7}{2}$ 1696 och förordnades $\frac{12}{7}$ 1711 till vice prost efter Orstadii död, men dog sjelf i samma månad af den då härjande pesten. Elleholms kyrka war 1697 och ännu 1702 i högst dåligt stånd och såga wad att socknen skulle jäggas till Mörrum, och Elleholms kyrka ej mera be-
gagnas. 1712 woro i Elleholm endast fem hemmansbrukare.

11. Elias Georg Bedege, son af en rådmän i Carlshamn och född der $\frac{23}{1}$ 1675, blef student 1692, kollega wid Lunds skola $\frac{30}{9}$ 1698 och prestwigdes $\frac{13}{4}$ 1704 för att derjemte wara komminister i Lomma. Rektor wid samma skola klagade öfwer B:s egenmyndighet samt ädwoärnad och im-
portunitet, i det han förwågrade honom rektorstiteln. B:s er-
höll förmaningar att "erkänna rectorem för sin superiorem och intet företaga utan communication med honom." 1707 blef han pastor i Huaröd, tilltr. 1708. Öfwer detta fall's ringhet klagade han mycket. 1712 $\frac{11}{4}$ blef han pastor härstä-
des. Död $\frac{17}{6}$ 1717. — Gift 1701 m. Annika Jacobæus, prestdotter från Gullarp. I detta äktenskap föddes 5 söner och 3 döttrar. Sonen Jöran wille wid 16 års ålder gifta sig med en piga, som han förfört, men hans mormoder wille förhindra det; saken kom inför domstol. Annika Jacobæus blef omgift m. S. Aquilinius, past. härstädes.

12. Gustaf Herdman, son af organisten Johan H. och Barbro Elström, föddes i St. Schedwi af Westeras stift

²⁵/₆ 1684, blef student 1694, magister 1710, prestwigd s. å., pastor wid generalstaben och fältprost 1716, pastor härstädes ²²/₇ 1718, men erhöll 1719, utan att hafwa tillträdtt detta pastorat, transport till Glanshammar af Westerås stift, blef sedan häradsprost och theol. doct. samt dog ²⁷/₄ 1767.

13. **Simon Aquilinius**, borgareson från Helsingborg och född der ¹⁵/₇ 1689, blef efter dimission från Helsingborgs skola student 1709, prestwigdes ²²/₇ 1715 till tjenstgöring i Fjö och Riaby, kom sedan till Christianstad och blef pastor här ²³/₆ 1719. Han synes hafwa varit en funktapad och werksam man. 1726 upptog han en katolik i evangelisk-lutheriska församlingen, och berättade derefter i ett långt bref till biskopen, huru "bemålde convertendus jam conversus uppå förut sjungne psalm: En syndig man m. m., med mitt dårtill lämpade taal till församlingen giort på mine quäckoner, med hög röst, tårar och hiertans sudan sin reena trosbeständighet samt med affejandet från alla Påswiska willfarelser, låfwade willförtroden sine lifsbagar ware och blifwa i denna nu antagna Ecclesia Evangelica et Lutherana beständig, samt wijsa sin tros ståndactighet i ett christeligt leswerne, hwartill jag lade en hiertans tadsägelse till Gud, som af nåde upphämtad ett willfarande fåår och dragit honom af dian byn, deruti ingen botn är, hwilket slutades med bödnens wålsignelse och en tiendig psalm." 1728 ¹¹/₁ pref han ett nyårsbref till biskopen, hwilket deruti "betackas för all erwist gunst och fromheet ifrå första dagen Ed. Fad. Högw. lade des wålsignande hand på mitt hufwud och gjorde mig till en Präst för Herranom och isynnerhet i detta förflutne åhret, som lämnad sitt höggunstiga bifall till den lilla Mörrums kyrkias tillökning, posteriteten så till Präst som försambling till egenen tjenst och stor beqwåmlighet. — — tack ware Gud, som genom S. S. Biskopen mig owärdigan wärdig giort till att bygga min Gud ett hus. — — Jesu heliga blödsdroppar, som ropa bättre än Abels blod, må wara öfwer och på Högw. Fadrens resa här i öknen ett kraftligt Cordial och hiertstyrkning, af hwilkets kraft man kan wandra till Guds berg Horeb." Af dessa filprof kan man bilda sig ett begrepp om Aquilini predikofstil, hwilket bekräftas af hans

tryckta lifpredikan öfwer prosten Seberberg i Carlshamn. Predikanten utbreder sig widlyftigt öfwer Lutheranernas lycka, att "icke behöfwa med the Påwiffa anställa pelegrinsresor till Rom, Hierusalem, Compostelle i Spanien eller låta pifka och hudslånga sig, säfwa i jern och bojor" m. m. Denna predikan war troligen hans specimen för proftetjensten; såsom ej graduerad ansågs han behöfwa att på något annat sätt bewisa sig wara kompetent till prostbeställning. 1734 $^{10}/_2$ blef han prost i Lister's härads. Wid prestmöte 1736 hade han uppdrag att predika. Död $^{19}/_3$ 1742. — Gift 1. 1719 med kyrkoh. Webeges enka Annika Jacobæus, f. 1684, d. 1735. Sonen Olof begärdes 1742 af församlingarne till klofware härstädes och blef sedan stadskom. i Carlskrona. 2. $^{22}/_6$ 1736 m. Katrina Alm, f. i Carlshamn $^{17}/_2$ 1714, d. i barnfång $^{30}/_6$ 1742.

14. Hans Peter Weibull prestwigdes 1732 till tjenstgöring i Harlösa och tjenstgjorde 1740 i Ralsmä; der han hade uppdrag att jemte prosten Rönbeck gånstla från utrikes orter inkomna böcker. 1742 föreslogs han till pastor härstädes, utnämndes s. å. och installerades 1 Sönd. i Adv. 1743 af prosten Trågårdh. Enl. en gammal anteckning war han en from och wänlig man. Han har utgifwit en lifpredikan öfwer en fröken S. C. von Liewen; den är stundom något konstlad, men för öfrigt vittnande om wälmening. Död $^{24}/_4$ 1768. Hans enka hette Maria Elisabetz Kling.

15. Jöns Bernhard Santesson, son af ryttmästaren Bernh. S. och B. K. Billberg, prestdotter från Billeberga, föddes $^{16}/_9$ 1727, gick i Christianstads skola, blef student 1742 och sedan magister i Greifswald, samt prestwigdes $^{24}/_8$ 1751 till tjenstgöring wid Stads S. Petri församling. Efter att hafwa tjenstgjort der i tio år, under tiden öfwen förordnad till vice rektor, blef han 1761 $^{9}/_{12}$ amiralitetspredikant i Carlskrona, tilltr. på hösten 1762. Som ledamot i amir. konf. wisade han sig respektera andras rätt, men efterstänkte ej sin egen. Han war 1764 inför rådhusrätten anklagad "för olaga köpenskap och kommissionshandel." 1769 $^{10}/_3$ blef han pastor härstädes, predikade wid prestmöte 1780, erhöll proftetitel s. å., blef häradsprost 1792, lämnade denna

besättning 1807 och dog ²³/₁₁ 1809. — Gift 1754 m. Petronella Wibell från Ystad, som dog fort före sin man. Döttern Benedikta Lovisa var g. 1. m. majoren M. S. Orschöld, 2. m. öfverstelöjtn. G. von Castanie.

Prosten S. var både genom sina kunskaper och goda predikogåfvor samt genom sin allvarliga gudsfruktan en bland prästeståndets prydnader. Säsom sina församlingars lärare och själasörjare, säsom predikant wid prestmöte och säsom deltagande i öfverläggningar wid sådana tillfällen uppträdde han säsom en kraftfull kämpe mot sitt tidehvarfs lättfinnighet, mot des religiösa och moraliska slapphet. I sin prestmötespredikan 1780 bestraffade han strängt tidens lösliga åsigtter om åktenkapets helgd och beklagade de nyss införda mildrade straffbestämmelserna för brott mot sjette budet säsom gynnsamma för libertinismen. Biskop Gelsus, den store konungasärskrären, fruktade wäl att detta skulle anses säsom "prejudicerligt" för konungens majestät och önskade, då prästerkapet begärde predikans tryckning, att en ~~det~~ ~~stärpa~~ uttryck skulle utbytas mot mildare, men S. förklarade att han talat efter allvarlig bön om ljus och ledning från höjden och att han hoppades med Guds hjelp kunna förswara hwad han sagt, om han blefwe anlagad, hwarföre han ej medgaf någon ändring i sin predikan. Prästerkapet skall hafwa uttryckt sitt bifall här till medelst ett wäldigt hursande, då Santesons ståt, propo- nerad af boktor Munthe från Malmö, samma dag dracks wid en middag hos domprosten Munc, men biskopen såges hafwa wetat utwägar att på boktryckeriet få de önskade ändringarna införda i Santesons manuscript. Kort före sin död skref S. ett affsedstal till sina åhörare, hwilket blef tryckt. Derur må något anföras: "Wälsignad wære Gud för det vittnesbörd jag hafwer af mitt samwete, att jag lide i köttelig wiðhet, utan i ensaldighet och Guds renhet förkunnat eder all Guds råd om wär salighet. — — Min lära har warit Evangeliff. Jesus i sin försoning, den korsfäste Frälsaren är predikad och målad för edra ögon säsom wär enda rättfärdighet. Hans lidande, död och tillfyllestgörelse har warit både det första och sista, som jag och nu i denna stund bekänner wara min fattiga själs element och hwilket nu utgör all min förtröstan, då

jag blottställd från all annan tillit, af all annan lärdom och wetskap lämnad utan tröst skall framgå för Hans dom. Men, Gud se lof! aldrig har jag predikat ett så orent Evangelium, att Jesus skulle göras till en syndatjenare, att hans får skulle blifwa stjul för den gamle Adam. Aldrig har jag lofwat dem nåd och salighet, som endast utwälja Jesu lydnad och lidande till försoning, och ej tillika utwälja Hans heliga wandel till efterföljd. I åren sjelf mine wittnen, att jag ofta med tårar sagt dem, som wandra annorledes, att desse Christi kors fienders åmba är förtappelse. — — Min umgångelse har icke varit twungen. Jag har icke trott eller lärt, att en rätt Christendom består uti ett alltid tyft, sorgfret utseende och ångsligt uttal och åthåswor, utan munterhet och gladt lyne; och hwem kan hafwa gladare mod än en rätt Christen, hwars tro lofwar hålla honom stadslös både i denna och den tillkommande werlden? Men jag hoppas att min munterhet i umgånget icke gått till anstöllig ytterlighet eller deltagande i brottsliga nöjen. — — Jag skilfdes nu ifrån eder och oss i jag hade upphöjt min affedsröst så att alla de 3 orters åhörare, der jag wistats, kunde höra den, Ystad, Carlskrona och här. På alla tre ställen har Gud öppnat mig menniskohjertan. Jag har varit så lycklig att ega wänskap, mig oförtjent wisad kärlek; jag tackar Gud, som ledt deras hjertan, som wattungbådar, till att göra mig godt, så att jag haft mitt och de minas uppehålle utan att bära tiggarestafwen i ena handen och herdestafwen i den andra. Herren, rik af barmhertighet, webergälle det på dem och deras barn, både de som fjerran och när äro. — — Min skilsmessa wore mera öm och skulle betaga mig storka att tänka och skrifwa detta, om jag icke föreställde mig döden som en liten flyttning i förwäg och att efter den tiberäkning, som är i den saliga werlden, der allt är ett nu, skall jag innan fort se mig återigen omgifwen af dem min själ älskar, hwilka jag lämnar efter mig, äfvensom jag hoppas möta många, som gått före mig in i roligheten, med hwilka jag i tron satt möte, då jag wid deras sotesångar tagit affed med dem." S. har och utgifwit en predikan, hållen på Jubeldagen 1793.

16. Johan Reinhold Sommelius, son af pro-

besforrn och bibliothekarien i Lund Gustaf S. och Gertrud Dorothea Held, föddes $25/7$, 1770, blef student 1773, extraord. biblioteksamanuens 1791, magister 1793, ord. amanuens f. å., vice bibliothekarie 1794, prestwigd $21/6$, 1801. Då han 1804 undergick pastoralexamen erhöil han betyug om "god theologisk och pastoral insigt", men då han 1805 uppfördes på förslag till Kropps pastorat, kunde prof. Hylander ej underlåta att uttala den "önskan, att en ytterligare förwärfwad erfarenhet uti de till den wigtiga själawården hörande practiska delar måtte medföra den embetswärdighet och drift, som ett ansvarigt fall och styrelsen af en församling kräfwer." Man kan icke säga att denna fromma önskan nånsin uppfylldes. S. blef pastor här $10/6$, 1810, tilltr. f. å. och dog $23/6$, 1841, efter att länge hafwa warit owerksam. — Gift med Carolina Gustawa Trägärdd, dotter af prosten Lars T. i Gessle. Barn: Gustaf Laurentius; tjente som frivillig i danska arméen och stupade i Schleswig 1849. Carl Johan. Maria Dorothea. Anna Erika.

17. Gustaf Wilhelm Fagerlund, son af handlanden C. P. Fagerlund och Maria Christina Lindh, föddes i Carlskrona $2/11$, 1799, blef student 1816, magister 1823, lärare wid Steppgosseskolan i Carlskrona f. å., prestwigd $12/10$, 1834, pastor här $4/6$, 1842, tilltr. 1844 och erhöil prostetitel 1850.

Gift $21/7$, 1839 m. Anna Katrina Alexandersson, dotter af prosten A. i Lösen. Barn: Carl Theodor f. $25/6$, 1840, student. Hanna Adolphina f. $2/1$, 1842. Wilhelmina Christina f. $15/10$, 1844. Augusta Fredrika f. $20/12$, 1846. Conrad Johan f. $21/3$, 1849. Winfrid Bernhard f. $13/8$, 1852.

Kyrkoherdar i Mjellby.

1. Laurentius Achonis nämnes som kanik i Lund och pastor här 1414.

2. **Jörgen Poulsen** nämnes som "fognepræst i Mjellby oc dægen i Lister herret" 1494.

3. **Hans Thomasson** uppgifwes hafwa varit pastor 1538 och ännu 1578 samt häradsprost. Död $19/12$ 1578. Efter honom torde kommit en, som flyttade till Fridlestad; se pag. 249.

4. **Oluff Nielsfen** nämnes som pastor här 1584, 1584 och 1596. Han lär kommit hit från Fridlestad. En son war pastor i Rindala, och en wiv namn Johan dog som kapellan här 1593.

5. **Söffren Pedersen**, född i Lörby af Mjellby socken, förefommer som pastor här 1610 och ännu 1638. I B. B. får han ampla loford. 1617 är antecknad att biskopen fann anledning till mycken belåtenhet med pastors ämbetsförwaltning och tillståndet i församlingen. Pastor får epitheter: "admodum bonus, doctus, politicus, præpositura dignus." 1624 instämmer dåwaraude biskopen i anförda loford, med tillägg att pastors hustru war "admodum officiosa."

6. **Niels Maurtensson** (Wiehnius) war pastor 1648 och 1655, troligen till 1661.

7. **Jonas Pedersen**, borgareson från Runneby, anmäldes af biskop Winstrup hos generalguvernören till att erhålla fullmakt på detta pastorat $7/7$ 1661. I anseende till sina små inkomster erhöill han 1670 stattsfrihet. Död i början af år 1674.

Af ett bref från landshöfding M. Dureel i Christianstad $13/3$ 1674 finner man, att pastor i Sölweborg Christen Matsson då sökte att få Mjellby till annex. Landshöfdingen uppmanar "Belb. Rittmesteren och hoppman öfwer Gresskapet Sölweborg Philip Daniel Holmer att hos Hans Höggrefl. Excell. här om ansöka såsom sit jus patronatus", då landshöfdingen wille "finnas willig alle godhe officiet vertill contribuera, som af honom besidereras kunde." Ifrågawarande plan lyckades dock icke.

8. **Bertil Andersson Struck**, son af en befallningsman i Wä, dimitterades 1660 från Christianstads skola och begaf sig s. å. till Köpenhamn och bles der student, hwar öfwer biskop Winstrup mycket förtörnades och hotade honom

med förlust af all befordringsrätt i stiftet. Efter Jonas Pedersens död blef herr Bertil pastor här $\frac{2}{3}$ 1674. Sedan herr Pål i Gammalstorp 1676 öfvergifwit sitt kall, predikade herr Bertil äfwen i Ofana, och 1680 sökte han att få denna socken som annex till Mjellby. Hårtill samtyckte Mjellby församling och en del Ofane-boar, men de fleste af siffrånnda församling önskade att få såsom förut tillhöra Gammalstorp och mente att "Mjellby alltid varit af den herlige importantz och beskaffenhet att dhett af sig self hafwer kunnat subsistera och bestå." En excess, som under herr Bertils tid 1681 passerade i Mjellby kyrka, berättas af prosten Christen Matsson i hans natwa til sålunda: "Uthi Mjellby sockn är thet nyli- gen hendt, att een gammel qwinde Elene Laritzes benemdt, som elliest it sticfeligt och ehrbart leffwerne all sin thid fört hafwer, är kommen uthi kyrkian något bestemt ifrån it bryl- loyp; och såsom hennas granhustruer uthi skoolen inviterade henne till confabulation, har hon uthi sådant tillstånd icke kunnat sig hwarifoda och hålla; detta mercke en Bonde, som stod på Rachtaren, hwilcken (Emedan han elliest plägar till att cap- tera risum prostituera sig och andra) med högh stemma bad bemålte qwinna hålla munden; hwar uthaff Prästen Hr Bertil, som stod på predikastoolen, bekom tillfälle sigh öfwer dhetta sålunda formalisera: Är qwinnan full eller gall? Den gamla qwinnan, twiffelst utan icke besinnandes hwad hon wår swa- rade simpliciter med halff högh röst: Nej, mån är jag icke. Dhetta beifrar Prästen Hr Bertil så högt att han urgerar bemålte qwinna ändtelig bör unnergå publicam absolutionem. Qwinnan dheremoth beklenner wehl hon haffwer förargeligt och osticfeligt handtat, dock depreceerar hon oppenbara striffter- måhlet, förbarandes 1. Prästen icke så mycket henne äfterfrå- ga propter commissum scandalum, som elliest fordi han dhesutan är hennes owen och trachtar äfter eet huss hon i boor; 2. Att hennes druckenskap icke bestood uthi någon excess, uthan uthi hennis alderdomsuagheet, emedan uthaff dhett lilla hon togh til sig kunne hon inthet förmoda att någon druckenskap stole påföllia; 3. Att dhe äro uti lijka så skoor skull, som med henne confabulerade och särdeles den publicus sourra, som roopade nedh uthaff Rachtaren; 4. Att Prästen

sjelff icke allbhelis är uthan skull som giönom sitt *questionerande* förlebde henne til swar och ursæktande." Huru biskop Sahn's pastoralwisheit afgjorde denna kinkiga casus är icke kändt. Herr Bertil dog på sommaren 1682. Hans enka hette Karin Jöransdotter. Under vakansen predikade stundom kapellanen från Iswetofsta härstädes; en gång hände det att socknesolket stängde kyrkodörren för honom, och han måste med tårar och böner förmå dem att öppna.

9. **Jörgen Matson Rodt** eller **Coccius**, äldsta sonen af prosten Mats K. i Hällaryd, blef $\frac{12}{10}$ 1676 pastor i Torhamn och erhöi transport hit 1684. S. å. höll prosten Christen Matsson visitation, men "måste abrumpera och sinera innan han kunde komma till sinem." Anledningen, dertill war, att "en gewallere" i begynnelsen af examen med ungdomen gick ut af kyrkan och på kyrkogården med hugg och slag öfwerföll en bonde, hwilken gråtande och skriande lopp in i kyrkan, hwarester pastor gick ut på kyrkogården och sammantröt en annan bonde, som af samme våldswirke blifwit så illa slagen, att blodet rann som en ström; då pastor föreställde gewaltjern hans ofog, blef han af denne så bemött, att "han war glad han fick kyrkan fatt." Emedan nu mycket "rumorades", måste prosten "befalla Gud det öfriga och sin examen med det wanlige vers: Gud gifwe Konung Carl! concludera." Borgmästaren Blasius König i Carlshamn hade, enl. prostens skrifwelse härom, försäkrat att den brottelige ej skulle undgå straff, samt lofwat att han interim skulle hållas i fångelse och efter sine meriter handteras." Jörgen Rodt dog $\frac{10}{10}$ 1703. Hans hustru war systerdotter till prosten Blasius Chesmar i Asarum, och en dotter war gift med kyrkoh. Kamberg i Solberga, som förut wärit medhjelpare härstädes.

10. **Jacob Quiding**, son af kyrkoh. Hans Jakobs, son i Quidinge, war 1687 i fråga till Brunnby pastorat och synes då wärit informator i något förnämt hus, ty biskopen affstyrkte honom från att eftersträfwa nämnde pastorat, "hållandes råbligt att han, som nyligen till ett så lyftre hoff ankommit, råfnade för en särdeles lycka där någon tid att blifwa och ej i otid affåra sig en trefflig" (förträfflig) "lügenhet till sitt evertuerande." D. prestwigdes $\frac{1}{10}$ 1688 till esquadronspredi-

fant och blef sedan pastor wid södra skånska rytteriet samt erhöil 1699 kungligt promotorial till befordran. 1704 $\frac{4}{5}$ blef han pastor härstädes och erhöil i början af år 1705 domkapitlets installationsbref till häradsprosten. Wid prestmöte 1706 war han respondens. 1708 påmintes han af domkapitlet att "skaffa ifrån sig den danske studenten"; förmodligen hade han begagnat denne till predikofötråde. Af pesten dogo 1711 i Mjellby 800 personer och bland dem alla pastors tjenare och barn, utom äldsta sonen. Enligt kyrkoh. Ödders i Sölvesborg uppgift reste D. under pesttiden till Skåne, och D. måste sköta pastoratet under hans frånvaro. Det hände $\frac{13}{5}$ 1712, att då herr Jakob skulle se till sin bostap på Hanö, blef han "olyckeligen upsnappat af fienden och bortförd"; huru länge han war borta är icke känt. 1713. $\frac{14}{10}$ war han jemte klockaren i Mjellby infallad för konfessorium. Han klagade öfver att klockaren varit drucken och söfuit i kyrkan, försummat sina tjensteåligganden och rest bort utan tillåtelse m. m. ~~Hänvisningen hade~~ inberättat om D:s oenighet med sin hustru. Han klagade öfver hennes försumlighet i hushållet och wederswilja mot honom. Biskopen förehöll honom "om detta medel medh slagsmåhl wore medel sådant at rätta. Pastor regererade at hon alltiidh sitter uti een kammar och sköter intet om hushållet." D. lofwade: "at han corrigerar sitt wäsende och ställer sig uti sitt embete som wederböd och ej heller all för rigoureux är öfver sina underhafware och ej skär sin hustru" m. m. Följande året infallades båda makarna för domkapitlet; hon insann sig, men han icke. Wid ny förelagd inställelsebad insann han sig, men icke hon. Domkapitlet wille då "ransaka in loco." 1716 hade hon öfvergifuit hans hus, men synes dock snart hafwa återkommit. Denighe- ten fortfor, och efter säsånga förlikningsförsök 1718 blefwo de ändligen 1720 förwiste till werldelig rätt. Han ansågs och wara försumlig i ämbetet och reste ofta till Carlskrona "för att handla och wandla." 1726 war Mjellby kyrka mycket förfallen, och församlingen fruktade att D. innehade mera af hennes medel än han kunde betala, helst han blifuit för olofligt skogshygge dömd att böta 540 dal. smt. Redan 1723 antog D. till medhjelpare H. Kemner, som också erhöil survi-

vance på pastoratet. Mellan dem rådde intet wänligt förhållande. D. dog $20/6$ 1733. Hustrun, som hette Anna Patrina Bunthenius och war prestdotter från Östra Lyngby, öfwerlefde honom. Sonen Salomon war länsmän.

11. **Henrik Kemner**, son af kyrkoh. Johan K. i Arrie, föddes derstädes $4/2$ 1695, blef student 1712 och prestwigdes $2/4$ 1720 till tjänstgöring i Carlshamn. 1723 $10/11$ erhöll han fullmakt på detta pastorat och ätnjöt i D:s lifstid hälften af inkomsterna. I hans tid förekommo åtskilliga ordningar wid gudstjensten i Mellby kyrka. Första sönd. eft. Påsk 1737 förorsakades "kyrkobuller, oliud och stor förargelse" derigenom att den på dryckenkap begifne flockaren Börje Wahlgren under gudstjensten "tog peruken af hufwudet på affsedade länsmannen Salomon Quiding och gif dermed bort åt kyrkobörren." Wahlgren blef på ett år suspenderad från alla ämbetsförrättningar, på det han "måtte weta att taga sig till wara för fylleri och deraf flytande sligt oliuds och förargelses åstadkommande." 1747 hände det att en pigga flödd i farflåder biskopade gudstjensten i Mellby kyrka, utan att det bemärktes af någon förrän efter gudstjenstens slut, då många togo sig förargelse deraf; med anledning af härom inkommen anmälan, resolverade domkapitlet $10/3$ s. å., att pigan och en gubbe, som lockat henne till förklädningen, skulle en söndag stå i flocken. Kemner har utgifwit twänne lifpredikningar, nemligen öfwer stadskonminister Kræmer i Carlshamn och kyrkoh. Wulfram i Sölvesborg. Nycket i dessa predikningar påminner om den tidens konflade manér, t. ex. följande: "På Christendomens wäg bör man gå rätt, fort, beständigt. — — Efter lagen war Igellkotten oren. Öwmed wisas at den sakta kryppande och lata i salighetens wärld ingalunda behagar Gudi." Predikan öfwer Kræmer skall enligt anteckning å ett exemplar på Lunds universitetsbibliothek wara "ett plagium af en dansk piece." K. afled $11/3$ 1750. — Gift 1. 1722 m. Patrina Håkansdotter, dotter af handlanden Håkan Persson i Carlshamn och Marna Jönsdotter. Enligt personallerna "måste sjelfwa bygden, så ock afunden tillstå, at den sal. menniskan war i sin gudstruktan en Maria och i sin hushåldning en Martha"; hon hade blifwit "uppdragen i en

sann gudsfruktan, sin Christendom efter Lutheri anvisning och flere förklaringar deröfver at lära, deruti hon så och i sjelfwa Bibelen icke war ogrundad, utan fast. Uti andra flögder, som Dwinnsönet pryda, såsom nått synad, konstig wirkning och flera nåtta handgierningar war hon wäl hemma och öfward, hwaraf i hennes giömmor många berömmeliga prof äro för handen." Genom "extraordinär diæt" hade hon uppehållit sin helsa till 43 års ålder; hon war nemligen född 1699 och dog 1742. Barn: Johan Niklas, past. i Wemmenhög. — Christian, past. i N. Rörum. — Gotthelf Fredrik, död som pastorsadjunkt. 2. m. Katrina Elisabeth Kröger, dotter af handlanden Håkan K. i Carlshamn; hon blef 1752 omgift med kyrkoh. P. Palm i Löwestad.

12. Peter Rock, son af hospitalsföreståndaren i Malmö Lars K. och Anna Christina Furst, föddes i Malmö $\frac{29}{10}$ 1711, blef student 1726, prestwid $\frac{29}{10}$ 1737 till huspredikant hos landshöfdingen Cronman i Malmö, magister 1738, folkefogde i Malmö $\frac{11}{10}$ 1747, stadskommisiter i Malmö 1744, tilltr. 1745, pastor härstädes $\frac{29}{12}$ 1750, tilltr. 1752. Han förordnades 1761 till ledamot i kommissionen för Dockbyggnaden i Carlskrona. 1769 sökte han Landskrona pastorat. Då han icke erhöill rum å förslaget till detsamma, anhöll han $\frac{2}{10}$ s. å. "att, ehuru han ej blifwit wärdig hållen at blifwa upford på förslag till Landskrona lediga pastorat, han likwäl måtte erhålla af Consistorio den oförfylta ynnest och beträggande, at han iblant så många höglärda och tilläfwen tyrs uti flera år förtjenta samt till predikoembetet mera skicklige och begäfwade personer hafwer fördrifrat sig uti sin ensaldighet därom gdra ansöktning." Consistorium resolverade: "Att förenemnde kyrkioherde magister P. Rock iblant andre anmäktig hos Cons. till det lediga Landskrona pastorat, sådant wärder honom uppå begäran genom utdrag af Protocollet til bewis lämnat, enär han antingen sjelf eller genom laga ombud behagar det uttaga. Kommandes förenemnde kyrkioherdes Memorial i detta ärende att förwaras ibland Consistorii handlingar till bewijs, att hwarfen han såsom kyrkioherde i Mialby är kommen i förgiätenhet ejheller denna hans skrift i fall den skulle en gång behöfwas af acterna utgifwas." K.

afled $10\frac{1}{2}$ 1773. — Gift 1. $20\frac{1}{8}$ 1738 med Sophia Margreta Wrangl, d. 1754, dotter af prosten W. i Hyby. Af deras 7 söner och 8 döttrar lefde 2 söner och 4 döttrar efter honom. 2. $22\frac{1}{11}$ 1754 m. Charlotta Christina Sillén, dotter af majoren Carl Gustaf S. Af deras 4 söner och 5 döttrar, lefde 2 söner och alla döttrarna efter fadren. En af S:s söner war handlande och swenskt konsul i Petersburg; en dotter war gift med kyrkoh. Angelin i Konga.

13. **Carl Engeström**, son af råntmästaren Nils E., hwaras hustru hette Katrina Juliana, föddes i Carlskrona 1735, blef student 1752, magister 1757, docens wid Lunds akademi s. å., lärare wid kadettskolan i Carlskrona 1764, prestwigd 1771, pastor här 1773, titulär prost 1794, död $2\frac{1}{2}$ 1814. — Gift med Maria Sophia Albin. Barn: Jonas Albin, chem. prof. i Lund och past. i Hardeberga. Gustaf, f. 1789, student i Lund 1806. Anna Margreta, g. m. prosten Landergren härstädes. Dorothea Juliana erhöll 1806 stiftsbref från vice-past. Carl Berelius i Göteborgs stift, med hwilken hon varit troskvarn.

Den warmare Religiositet, som på flera orter i stiftet uppkommit, wisade i sednare decennierna af förra århundradet på åtskilliga ställen benägenhet att antaga en swärmsitt karakter, hwartill orsaken torde wara att söka delä berä att den ofta mötte ålgiltighet eller ständtligket, ber den bort finna kärlek och omsorgsfull ledning, delä berä att ber den fann kärlek, war denna ej förenad med wisheit. Båda berä synas hafwa egt rum i Mjellby. Prosten Engeström tyckes hafwa regerats af en temligen skarp antipathi mot den tidens läseri, och beremot torde adjunkten och banehafwaren af floccare-lägenheten, Olof Andersson, sagtadt sin wälmening, ej hafwa egt wisdom och styrka att leda den andliga rörelsen. Mellan båda presterne uppkom missförstånd, hwilket fick en anledning till utbrött berä att Andersson "hyste och skyddade en från Skåne uppkommen tiggare wid namn Håkan Larsson, som sades gå omkring i soanen och wid sammankomster hålla föreläsningar för folket." Denne beklagade sig deröfwer, att prosten förklarar honom för en willoande och nefat honom tilltråde till Rattwarden. I kyrkorådet fattades genom pro-

stens och den dåförtiden mycket betydande riksdagsmannen Knut Perssons *) bedrifwande det beslut, att Andersson skulle af prosten undfå warning att icke enwisas att stybba Håkan Larsson, hwilken "såsom en utfoðne tiggare blifwit utwisad ur soðnen, hållit konventiklar, kupit med förbudna böcker, welat locka en piga att bryta sin förlofning, berföre att de som gifta sig ej skulle kunna hafwa del i Christo" m. m. Andersson hade hos Knut Persson lagt sig ut för Håkan, försäkrande denne wara en Jesu wän, den der bekände samma tro och lära som Andersson och wist icke wille påtruga någon en ny gudalära o. s. w. Detta ledde naturligtwis ej till någon påföljd. Då Andersson skulle af prosten G. mottaga den af kyrkorådet beslutade warningen att ej hysa Håkan Larsson, hwartill åswen lades den att icke sitta under det han prebikade, utan stå, wisade han ej tillbörlig höflighet, enligt G:s anmälan. Prosten Santesson höll 7/11 1792 visitation, då saken förklarades, G. hade anmält, att Andersson halsstarrigt foctfod att ~~gå till~~ ~~konventiklar~~ i sin hus ut på nätterna, då hustrur öfwergåfwo sina män, barn och hus o. s. w. Andersson förklarade wid visitationen, att Håkan war ingen tiggare, utan hans tjenstefdrång. Prosten Sjöberger från Gammalstorp, som war närwarande, yttrade att han ej kunde tro detta, enär Håkan flera dagar uppehållit sig i Wsana. Då häradsprosten tillsporde församlingen, om Håkan siggt, swarade somliga ja, andra nej. På tillfrågan om han medhaft böcker, swarades, att han haft Sions sånger och Thomas a Kempis. Häradsprosten anmärkte, att "den förra år i många stycken wacker, så wäl som den sefnare, men icke alldeles fri för willfarelse och ofta för djup för mindre upplyste läsare." Sjöberger uppgaf att Håkan åswen haft "de Bernieres Louisignis bok om det fördolda lifwet." Andersson sade sig ej känna dessa böcker, men upptog de mot dem gjorda anmärkingar, och tyktes alltså ej wara obekant med dem, hwilket

*) En wäl skrifwen lefnadsteckning öfwer denne bonde finnes bland "Lefnadsteckningar öfwer Sveriges mest utmärkte bönder." 3 h. Christianst. 1853.

Santeson anmärkte. På häradsprostens fråga, om Håkans förklarings stridt mot presternas lära, wille någon säga att han sagt, att den som bar dyrbara kläder ej kunde bli salig, och att en hustru råkat i bekymmer dertfore att han sagt att hennes dotter genom sitt giftermål förlorat sitt andeliga lif. Prosten Engeström antydde od, att Håkan skulle hafwa skulit hos en bonde i Hofaby "under sin gudelighet i läsannde." Andersson blef inkallad inför domkapitlet och erhöll allwarlig tillfägelse att filja sig wid Håkan Larsson, taga sig till wara för private konventiklars hållande och wisa sin prost och pastor tilbörliq aktning; om så ej skebde, skulle stränga åtgärder mot honom widtagas. Han påstod wäl att Håkan icke utspredt någon willolära, men förklarade, att han finge filja sig wid honom, "då Knut Persson och prosten Engeström så wille." Två år derefter hade Andersson fått en ny skyddsling, hwilken wäcte prosten E:s misnöje. E. anmälde att drängen Truls hos Andersson plågade "hålla konventiklar här och der om sena afnarna, därest ungdomen af båda könen och somliga af qwinkönet i blotta lentyget öfwa sin andakt scilicet och fluta högtiden med en god måltid"; derjemte uppgafs att Thomas a Kempis, Louvignis och B. Mührbecks böcker förmodades wara i bruk bland Anderssons anhängare. Prosten Santeson intygade, att Andersson gifwit Truls tillåtelse att predika och lämnat honom sina egna concepter att uppläsa, äfwensom att "salst pietisms surdeg indrudits." Truls klagade deröfwer att Engeström en söndag genom serman låtit hemta honom och ställt honom i kyrkan såsom ett widunder, dertfore att han skulle hafwa hållit konventiklar, hwilket han förnekade; äfwen skulle prosten hafwa förklarat honom för willfarande och nekaf honom Nattwarden; Truls anförde od, att E. hwarken sjelf höll kommunion, eller katechesförhör, ej heller låt flodaren förhöra ungdomen; Engeström förklarade, att han endast bedt Truls med flera afhålla sig från nattwarden, tills deras förseelser mot konventikelpakatet blifwit wid domstol afdömda. Engeström fick en annan abjunkt, likwäl utan att Andersson bortmisstverades, hwarefter en del af församlingen % 1794 klagade deröfwer, att Andersson ej mera predikade, hwilken de älskade och hyste förtroende till samt öns

hade få behålla; hwad Truls anfört mot prosten E. förklarade de wara sannt och mente att "ingen gret, om han icke prebikade." På uppdrag af konsistorium höll häradsprosten sockenstämma för att inhemta församlingens tanka. Pluraliteten instämde ej i klagostriften; hwilken efter sannolikhet af Andersson blifwit uppsatt. I sitt afgifna yttrande beklagade prosten Santesson att misshälligheten mellan Engeström och Andersson motverkade den uppbyggelse, som den sednare genom sina goda ämbetsgåfwor och sin wälmening annars kunnat verka. Det beslöts derefter att Andersson skulle aflägnas, och landshöfdingeämbetet anmodades föranstalta att Truls blefwe stämd inför domstol.

Följande året uppstodo nya misshälligheter. Icke nöjde med att Anderssons presterliga tjänstgöring på stället upphört wille prosten Engeström och Knut Persson hafwa honom skild från klockaretjensten. De genomdreswo ett församlingsbeslut om Anderssons affättning. Innan detta beslut hunnit blifwa laga träfstämman på stället, hworid pluraliteten tillföll en magister Veronius från Götheborgs stift, hwilken war förlofwad med Engeströms dotter. Efter hållet wal meddelades åt honom ett protokollsutdrag med påskrift: "Detta utdrag af protokollet i stället för fullmakt för Mag. Veronius att wara klockare i Mjellby." Dessa tilltag woro för djerfwa för att kunna lydas. Andersson anförde besvär öfwer det i hans tanka slagliga beslutet om hans affättning. Wid en sockenstämma, som med anledning häraf hölls af häradsprosten, påyrkade Engeström och största delen af församlingen med Knut Persson i spetsen ifrågawarande besluts laglighet, då deremot minoriteten anförde af Knuts bror, hemmansägaren Bengt Persson, anfågo Anderssons affättning wara olaglig. Öfwer klockarewalet anfördes besvär af pastorseadjunkten på stället Sandmark, som påstod, att prosten E. lofwat att skaffa honom klockarelägenheten, men ej hållit detta löfte, utan i stället sändt legater omkring i pastoratet för att wärfwa röster för sin blifwande swårson Veronius; S. affade sig tjänstgöringen i Mjellby, för hwilken han uppgaf sig ingen lön hafwa erhållit. I sin förklaring uppgaf E. dels att han föreslagit Sandmark till klockaretjensten och således gjort hwad

på honom ankom för att förhjelpa Sandmark till att erhålla tjensten, dels att S. begått åtskilliga åmbetsfel, t. ex. wid ett barndop kallat barnet för Sâne i stället för Sara, doppat handen i watten då han frågade: affågst du djefwulen? o. s. w. Derjemte förklarade han sig ej hafwa wågrat Sandmark lön och anhöll, att denne måtte åläggas fortsätta sin tjenstgöring i Mjellby, hwartill domkapitlet gaf sitt bifall. På grund deraf att Andersson blifwit dömd ohörd, förklarade domkapitlet beslutet om hans affättning olagligt och förwiste saken till laga domstol; åfwenledes upphäfdes klockarewålet, och Andersson förklarades berättigad att uppåra inkomsterna af klockaretjensten. Detta synes dock hafwa blifwit honom förwågradt, ty år 1801 anmålde han i domkapitlet att, oaktadt häradsrätten förklarar honom berättigad att åtnjuta besagde inkomster, hade prosten Engeström derifrån hindrat honom på den grund att beswår blifwit anförda i hofrätten öfwer häradsrättens utslag. Domkapitlet kunde ej taga någon besättning härmed. ~~Så~~ ~~de~~ året, då A. synes varit i besittning af klockarewälet, men tjenstgjorde i B. Rjungeby, anhöll en del af Mjellby församling, att han åter måtte få tjenstgöra der, hwilket prosten Engeström bestridde. Sedan häradsprosten inhämtat underrettelser om förhållandet och yttrande afgifwits, beslöts att Andersson ej skulle tjenstgöra i Mjellby, emedan enighet mellan honom och prosten G. icke war att wänta.

Pastorsadjunkten Sandmark blef på grund af sina obestyrkta besymlingar mot prosten G. och andra föreskraf dömd att inställa sig hos häradsprosten Santesson för att emottaga warning. Han inställde sig icke. Derester anlitas kronobetjeningens åtgärd för hans inställelse. Han ankom då, enligt häradsprostens berättelse, "belagd med jernfjetter om benen, i nattmössa, nattrock och tofflor, i yttersta måtto forbid såsom en som nyligen nedstigit från förrättad renöning i en storsten"; länsmannen uppgaf sig hafwa sökt öfwertala honom att klåda sig ordentligt och att godwilligt medfölja, men att Sandmark under eder och swordomar förklarar sig wilja fängslas. Prosten ansåg olämpligt att lämna honom i sådan habit företråde till den föreskrifna warningens erhållande samt affärdade honom med förebråelser dertfore att han i sitt häfti-

ga sinne blottställt sig och sitt stånd för förakt och åtlöje. Sandmark klagade öfver utstånden tortyr och påstod att han icke kunnat sjelfmant inställa sig hos häradsprosten, emedan pr. Engeström förbjudit församlingens invånare att kutsa honom. Vid anställd laga undersökning upplyste, att Sandmark under eder och swordomar sagt sig vilja fångelas och att hans hustru bedt länsmanen taga prestfragen och fara åt helmete. Länsmanen förebråddes att han lydt Sandmarks otjenliga begäran, och Sandmark ålades ånyo att infinna sig hos häradsprosten för att mottaga warning *).

I Mjellby kyrka, som i äldre tider varit skådeplatsen för bullersamma och förargelseväckande uppträden, har äfven i en nyare tid ett dylikt egt rum, neml. påskdagen 1801. Under den ofwannämnde Knut Perssons frånvaro hade ett beslut blifwit fattadt om upphörandet af den förut öfliga seden att församlingen i kyrkan till pastor offrade allehanda matvaror, såsom ~~studer, fälska m. m.~~ Knut Persson, som ogillade beslutet, förklarade ~~efter tillstånd af häradsrådet~~ att offer följande påskdag skulle aflämnas på wanligt sätt. För att förekomma detta spårades wägen till altaret och passionspsalmen N:o 159 (G:la Ps:b.), bestående af en enda vers, utsattes att sjungas efter predikan. Men så snart sången begynt, bröt folket, med Knut Persson i spetsen, sig wäg till altaret och började offringen, hwilken forstattes länge efter psalmens slut. Knut Persson blef för tillställningen af detta oväsen af häradsrätten dömd att böta för gåderi med gudstjensten 16 r:dr 32 st., för kyrkobuller 8 r:dr 16 st. samt att vara sin nämndemansbefattning förlustig och undergå uppenbar kyrkoplikt. Desutom blefwo 38 personer dömda att böta 11 r:dr 32 st. hwarbera. Hofrätten upp-

*) **Lars Sandmark**, f. 1756, prestwigd 1792, lefde ännu 1823 som obefordrad prest. Han hade då i flera år wistats på Nådstråket, der han, så länge han förmådde, biträdde med predikande än här och än der. I fastlagen höll han stundom i samma wäcka passionspredikan i fyra olika pastorater. Stundom begärde han af pastorerna sammanfott till sitt underhåll. I en skrifvelse i sådant ändamål till ett härads prestskap yttrade han, att han ansåg hjeswulens omwändelse mera sannolik än att Wörd. Prestskapet skulle neka en behöfwande hjälp och understödd.

håfde detta utslag, men k:gl. Maj:t ålade Knut Persson kyrkopliff och 8 r:dr 16 ft. böter för kyrkobuller samt de öfrige 3 r:dr 16 ft. böter hwardera.

14. **Nils Landergren**, son af en hemmansägare i Klaus socken, föddes $26/11$ 1759, blef student 1779, prestwigd $17/12$ 1793, nådarsprest i Hållaryd 1794, sedan innehafware af klofakrelågenheten der, biträdde prosten Engeström härstädes 1795—1811, blef titulår k:gl. hofpred. 1810, vice past. här 1811, pastor här 1815, titulår prost 1819, senior bland stiftets presterstap 1842. Död $10/1$ 1850. — Gift 1. m. Johanna Liedberg, dotter af öfverjägmäst. Liedberg i Dvistästa. Barn: Carl Johan, f. 1787, f. d. polismästare på Grenada. Hedwig Charlotta, f. 1789. Adelaide Fredrika, f. 1792. 2. m. Anna Margreta Engeström, dotter af prosten E. härstädes; hon dog 1840. Barn: Gustaf Wilhelm, f. 1804, magistratssekreterare i Sala. Nils Adolph, past. i Hörred. Sture Magnus, f. 1809, kufstef. Johan Swerker, f. 1812, kronolånsman på Gottland.

15. **Hans Birger Hammar**, son af vice härads-höfd. och stadsnot. Hans Birger H. och Johanna Maria Scharling, föddes i Landskrona $9/10$ 1814, blef student 1831, prestwigd $14/10$ 1837 till huspred. hos presidenten frih. Ehrenborg på Wegeholm, phil. mag. 1838, innehafware af klofakrelågenheten i N. Rörum 1841, vice past. i Bosarp 1843 och i N. Rörum 1848, uppförd i första rummet å förslag till theol. adjunktur i Lund 1847, pastor här $28/3$ 1851, tilltr. f. å.

Gift 1. $20/6$ 1841 m. Sophia Amalia Hammar, f. 1817, d. 1847, dotter af landbrukaren Johannes H. och Maria Thulin, prestdotter från Allerum. Barn: Arnold Nathanael f. $21/4$ 1842. Hans Gabriel Freywid f. $21/8$ 1846. Maria Magdalena f. $16/2$ 1845. 2. $9/6$ 1849 m. förra hustruns syster Hedwig Laurentia Helena Hammar, f. 1827. Barn: Sigfrid Dzriel f. $1/10$ 1852. Ernst f. 1855. August Theodor f. 1858.

Kyrkoh. H. har utgifwit tidningen "Evangeliskt Kyrkowan" 1852—57.

Kyrkoherdar i Gammalstorp och Ysana.

1. Bengt Madsen prestwigdes till pastor i "Gammalstorp och Ysinge" 13/3 1565.

2. Hans Mogenssen war pastor här 1584 och ännu 1610.

3. Peder Pouelsøn förekommer som pastor här 1617 och 1624. Enligt anteckning i B.B. hade han goda ämbetsgåfvor och godt witsord om sin wandel. Han hade genom wäldel förlorat all sin egendom; biskopen gaf honom 4 daler och lofwade att widtala församlingen om prestgårdens reparation och wid landemötet uppmana presterna att lämna herr Peder understöd.

4. Mogens Ericksen nämnes 1637 som pastor här, stades och lefde ännu i Maj 1672, men dog ~~ett~~ troligen samma år eller det nästföljande. 1648 förekommer han som prost i ~~Skåne~~ Bråne härader. Niels Kræbbe, höfwidsmän på Sölvesborg, ~~1649 till~~ 1649 till Otte Kragh, Kongl. Maj:ts sekreterare, följande bref: "Efter som Herr Mogens Ericksen udi Gammelstrup og Proust udi L. och B. herreder underdanigst söger naadigst bewilling at mae faa thuinde sine sönnner thil Soer (Sorø), huor til at erlange hoes dig dis bedre befordring hand haffuer begierret denne min forskriffuelse: Saa effter dij hand er ~~er~~ god, fröm ~~er~~ flittig mand, så vil jeg, klerre Broeder, haffue hannem dig paa det flittigste recommenderit udi wenligt thilforsigt han nyder denne min forbönd godt af."

5. Poffuel Larsson Gemshöy prestwigdes 9/7 1669 till pastor här; i företrädarens lifstid. Han omnämnes som pastor 1675, men gif följande året öfwer till Danmark, der han ännu lefde 1688.

Sedan herr Poffuel öfwer gifwit sitt fall, förättades predikningar och andra presterliga göromål dels af herr Bertel i Kjellby, dels af herr Christen i Sölvesborg. Den förre sökte 1680 att få Ysane socken som annex till Kjellby, hvarmed en del Ysaneboar woro nöjda (jfr. oswan p. 306), men de fleste wille tillhöra Gammalstorp och jemte denna socken förenas med Sölvesborg. Under frigstiden infatte biskop

Escarinius en småländsk prest wid namn Swen Bunnerus till
 pastor i Gammalstorp, och samme herr Swen erhöil $\frac{9}{12}$ 1680
 k:gl. br. på att få blifwa wid kallet, enår "församlingen och
 dhe som uthi dhensamma någon werdighet bertill hafwa kun-
 na medh bemälte Prestman äro wähl äthnögdte." I bref till
 biskop Hahn $\frac{24}{1}$ 1681 klagade Gammalstorps pastorats in-
 wånare deröfwer att Bunnerus olagligen wille intränga sig
 i pastoratet och genom falska berättelser erhållit K. M:s man-
 datorial om sin installation som pastor; de anhöllo, att bisko-
 pen wille börja med installationen, till ny k:gl. resol. i sa-
 ken hunnit att utfärdas, och hyste den förhoppning att konun-
 gen, sedan saken blifwit upplyst, icke wille "sätta en sådan
 man öfwer deras samweten, som 1. emoth Guds stråfwar
 dherligenom at han icke afbijdar Guds kallelse, som uthi or-
 dentelighet består; 2. medh en och annan exces förargar den
 menighet, han uppbyggja skulle; 3. för sin allernädigste Ko-
 nungh ofanningh frambähra töhr; 4. föraktar K. M:s all-
 nåd. stadga uthi förleden Augusti utgången, hwilken til at
 förebyggja alla orättiga Kongl. Mandaters utwärdande uth-
 tryckeligen förbyder någon söka S. K. M. för han hos un-
 deröfwerheterna sin saak förebragt och dheras assistence sökt
 haffwer." Wid samma tid är sannolikt det "studtzmaal" för
 prosten Christen Matsson i Sölweborg utfärdadt af Gam-
 malstorps församling; hwilket odateradt finnes i domkapitlets
 archiw och är af följande lydelse: "Wi bekiende hermed och
 for alle witterliggödre att Herr Christen Matzön, saalenge
 wi har kânt hannem och hand har betient wor menighet, da
 haffwer hand sig saalunde imod høy och laug, riig och fattig
 comporteret och forholdet, som en Retfndig, troo, ædruelig
 och stidelig Guds ords tienere allerbest ägnar och anstaar.
 Mens besynderlig det wores hälesförgere hadde forlat os och
 wi waare som foruden hyrde och som de forladne uden tröst
 och wisste os ellers ingen Raad eller Redning, da haffwer
 hand effter woris indstendige begiering usfortröden antaget sig
 woris Saligheds nöd och nödtorffthged och med største uroo
 och Möje, ja lifsfare har woffwedt sig ibland stender och
 Snaphaner, med sine egne heste och wogn rest til os baade i
 fognebud, saawel paa de dage Gudsstienste schulle fortættis

och betimelig thid betient os baade i kircken och upenfor, saa at Wij med en good Samwittighed kunde bekiende, at Wij alle hafwer haft icke allene udi hans Lærdom, men endoch udi hans Exempel alt det Wij Christeligen kunde efterfølge. Saa recommendere wij hannem for den skyld icke allene Gud i himmelen til en Ewig belønning, men endoch wor allernaadigste Christelig Æffrighed baade i den Geiselige och Werfelige Stand at de paa hans timelige opholds wegne wille tage hans wærdighet udi naadig consideration och naadigste befordre hannem til Gammelstorp kald och församling och dets annex, som en welmeriteret mand, den Wij och fremfor nogen anden saa wist wort raærom refer enhelligen udwelger; saadan Barmhiertigheds Welgierning, som os derudi mone bewisses, skulle Wij alle wore lifswisbæge med "første ydmyghed ihufomme." Församlingens här uttalade önskan bifölls.

6. **Christen Madtzen Gersonius**, pastor i Sölwessborg och häradsprost, innehade derjemte Gammelstorp's pastorat 1682—1693; se wid Sölwessborg.

7. **Gabriel Larsson Twetovius** blef $19\frac{1}{12}$ 1684 medhjelpare wid Sölwessborgs, Gammelstorp's och Djana församlingar, erhöll 1685 survivance på pastoratet, blef pastor 1693 och dog 1694; se wid Sölwessborg.

8. **Dlaus Hollström**, blekingsbo, blef prestwigt till pastor här $7\frac{1}{2}$ 1696 och installerades annandag pingst 1696. Han fann wid sin ankomst allt wara i försall; prestgården war i sämsta stic, kyrkans medel försflingrade och klosteraren "trängdes af fattigdom och tjenade för intet, emedan helgonskylden utgjorde endast 32 skeppor, men allt det öfriga hwaraf han skulle lefwa war honom frantaget och lagt til skolemesteren i Sölwisborgh, dher ingen skola hålles af wård." Död i slutet af 1697 eller de första dagarna af 1698. Enkan blef gift med efterträdaren.

9. **Andreas Schönbeck** 1698—1704; se wid W. Bram s. 111.

10. **Asmund Borgström**, wermländning, blef som student wid midsommaren 1696 i Lund gift med Katrina Elfwedalius, s. 1675, dotter af professor Erik E. i Lund. Redan $2\frac{1}{2}$ s. å. döptes deras dotter Brita. Enkeprofessor

skap **Elfwedalius** rekommenderade flitigt och entråget sin swärson hos konfistorium i Carlstad, som åter hos konfistorium i Lund anbefallde honom till befordran. Han prestwigdes $\frac{22}{8}$ 1700 till fastellspredikant i Carlshamn, blef pastor här $\frac{21}{2}$ 1704 och installerades 1705. Död $\frac{12}{7}$ 1707. Prosten Dr. **stadius** skref till biskopen, att han saknade B., som varit en god man. B:s ofwännämnda hustru öfwerlefde honom och blef gift med efterträdaren. Sonen **Erik** blef pastor i Tranås, och dottren **Anna Katrina** blef g. m. **Swen Lorenz Quiding**, past. i **Sölvesborg**.

Konfistorium hade $\frac{31}{8}$ 1707 förspord att en fogde wid namn **Hans Lyda** i Gammalstorps kyrka en helgdag efter predikans slut yttat sig vara anmodad att å hela församlingens wågnar förbjuda skolrektorn i Sölvesborg att predika i Borgströms ställe, då han wore hindrad, ehuru konfistorium tillåtit det; närmare underrättelse om saken infortrades.

11. **Såkan Kjellbäck**, smålänning, prestwigdes $\frac{17}{8}$ 1701 till prosten **Hellmans** komminister i **Wå** och var 1705 i fråga till att blifwa hospitiäseprost i **Christianstad**. I början af år 1708 war han utnämnd till pastor härstädes, och i April s. å. skref konfistorium, att han kunde begifwa sig hit att gudstjensten uppvakta, och twiflade konfistorium ingalunda, "att han ju redan sig inlåtit och i fulla tankar är med presthusets conservation." Han installerades $\frac{14}{2}$ 1709 och blef s. d. gift med företrädarens enka **S. Elfwedalius**, som för tredje gången blef g. m. **H. Quiding**, past. härstädes. Den 11 Jan. 1711 omnämnes att **Kjellbäck** aflidit, men ej hwilken dag det skett.

12. **Lars Tiellin**, westgöthe, prestwigdes $\frac{9}{8}$ 1707 till kapellan i Lösen och kallas en "schickelig och fogelig man." Han war 1709 trosfwad med en syster till prosten **Strandell** derstädes, som kallade honom en dåre derföre att han ingått en sådan förbindelse. L. blef pastor här 1711 och dog s. å.

13. **Hans Quiding**, son af kyrkoh. i Quidinge **Hans Jakobson**, blef student 1694 och prestwigdes $\frac{9}{8}$ 1706 till tjänstgöring i Åhus. Han war 1707 förlofwad med **Anna Maria Erman**, prestdotter från **Wålinge**, och hade i ett bref till henne, då frågan war om hans framtida befordran, ytt-

rat om sina förmån i domkapitlet: "de gode Herrar! Ålka högre penningar än wiltdt." Han försäkrade sig ej wilja, dermed "någon blamera, utan som hwar och en ålskar penningar i hänseende till des rättighet och den gunstbenägenhet som derigenom kan wisas, att en ödmjukast präsent efter fattig lägenhet gunstigt upptagen warder." Förmödligen hade N. genom mutor welat skaffa sig någon befordran; han blef suspenderad "på behaglig tid" och, då han åter fick tråda till ämbetets utöfning, gafs honom den warning "att han hårefter insettet löper efter någon lägenhet så framt honom kært är att behålla ämbetet." 1712 $\frac{12}{11}$, blef han pastor härstädes. 1727 lämnade han pastoratet åt sin brorsson, emedan "Gud honom hemsoft medelst en swår sjukdom, med rörelse och starkt slag i des höggra sida." Död 1729. — Gift m. den förut nämnda Katrina Elfwedalius. Sonen Hans, f. 1712, blef $\frac{24}{3}$ 1738 medhjelpare härstädes och dog 1752.

14. **Ewen Lorenz Quiding** 1727—1749; se wid Sölvesborg.

15. **Andreas Stobæus**, son af pastorn i Hällaryd Jöns S., blef prestwigd till fadrens biträde $\frac{24}{3}$ 1738, pastor härstädes $\frac{21}{8}$ 1751, sedan pastoratet blifwit skildt från Sölvesborg. 1763 begärde han Edward Corvin till vice pastor. Död s. å. eller i början af det nästföljande. Hans hustru Maria Cornelia Engeström uppgifwes hafwa varit dotter af en rådmästare i Carlskrona och brordotter till biskop E. Hon lefde efter mannen med 6 barn i stor fattigdom.

16. **Michael Heerman**, son af sadelmakaren Johan Georg H., föddes i Sölvesborg 1720, studerade dels i Lund, dels i Upsala, prestwigdes $\frac{20}{8}$ 1749 till tjenstgöring i Carlshamn, blef rådskomminister der 1757, pastor härstädes 1765. Han skall varit en "stilla, from och årlig man." Död $\frac{16}{3}$ 1789. — Gift 1. m. Elsa Dorothea Trägårdh, dotter af prosten L. i Carlshamn. Sonen Johan Georg war prost i Friblesstad. 2. $\frac{5}{11}$ 1769 med Petronella Norgren, dotter af rådmannen Anders N. i Christianstad. Barn: Andreas, major och egare af Sölvesborgs flott. Ingrid Dorothea. Magnus, hofrättsråd i Swea hofrätt.

17. **Leonard Sjöberger**, hvars fader uppgifves hafwa varit sekreterare wid ryska ambassaden, föddes i Stockholm $27/8$ 1761, blef student i Lund 1778, lärare wid Göteborgs tyfva skola 1779, apologist 1784, prestwigd i Lund $13/8$ 1786 och förordnad till nådårsprest i Rifeberga. 1789 blef han nådårsprest här och begärdes till fjerde profpredikant härstädes. Då konsistorium ej biföll kallelsen, anfördes beröfwer beswår af församlingarne, hwilka förmenade att han, som förut varit nådårsprest i Rifeberga, icke med skäl kunde utslutas på grund af det läghedsbände, att "ingen må föreflås till den lägheten, hwilken han första gången som nådårsprest förefår." Konsistorium ansåg honom ej kunna antagas till fjerde profpredikant, endr han "ej varit nådårsprest i Gammalstorp förr än denna gången." De ofwännämnde beswärens wunno K. M:s bifall, och S. utnämndes till pastor härstädes $9/3$ 1790 utan att hafwa undergått pastoralexamen; biskop Wallqwist underrättade likwäl domkapitlet $16/3$ s. å., att S. icke genom utnämningen war befriad från examen. S. blef 1799 titulerad prof. En af honom utgifwen litpredikan är skrifwen kallwärtlig; den med någon anstrykning af herrnhutism. Död $22/6$ 1815. — Gift m. Regina Christina Roos, som dog $9/12$ 1804 wid 35 års ålder. De hade en son och flera döttrar.

18. **Olof Hammar** 1816—1830; se wid Jemshög.

19. **Håkan Swensson Morin**, son af bonden Swen Nilsson och Karna Håkansdotter, föddes i Jemshög $9/10$ 1788, gick i Carlshamns skola, blef student $9/2$ 1812, prestwigd $20/12$ s. å., stottsprest. i Carlshamn 1819, kollega wid derwarande skola 1821, pastor här $20/3$ 1831, tilltr. s. å.

Gift 1818 m. Cecilia Emerentia Broome, hvars fader war quartermästare. Barn: Swen Jakob, f. 1818, phil. mag. och prest. Carlene Jaquette, f. 1820, g. m. pastoradjunkten M. Holm. Nils Reinhold f. 1822. Per Michael f. 1824. Charlotta Cecilia f. 1828. Håkan f. 1831. Ola Emerens f. 1832.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

Kyrkoherdar i Jemshög och Mäsum.

Pastoratet räknades till Willands h:d under hela 1600-talet.

1. **Jörgen Hanssen** omnämnes som pastor här 1580, men årtalet är vristigt och bör troligen utbytas mot ett tidigare.

2. **Petrus**. En så benämnd pastor var här under 1560-talet och erhöi sin son Olof till medhjelpare 1563.

3. **Lauris Jenssen** var pastor här 1572, nämnes äfwen 1584 och dog 1590.

4. **Peder Olsön** efterträdde troligen herr Lauris 1590, omnämnes som pastor här 1610 och lefde ännu 1628, då han var närvarande wid Christianstads kyrkas inwigning. Enl. anteckning i B.B. var han "in alienis lynceus, in propriis talpa", men ansåg endast hwad han sjelf gjorde för rätt; utan biskopens wetkap höll han en medhjelpare, hwilken han begagnade till att förrätta sjukbesök. 1613 wille han ej infinna sig till prestsammanträde i Österslöf. Wid visitation 1623 ~~berömdes~~ ~~ansågs~~ ~~wara~~ ~~ofunnig~~. Sonen Lars efterträdde honom. Sannolikt hade han två andra söner, som blefwo prester, nemligen Anders Gemzeus i Helsingborg och Daniel G. i Wäsby.

5. **Lars Pedersen**, född 1603, blef efter skolgång i Lund student 1621 och baccalaureus i Köpenhamn 1624 samt prestwigdes i Christianstad ^{10/10} 1625 till sin faders komminister härstädes. I B.B. nämnes han som pastor 1631 och berömmes för nit i ämbetet. 1635 woro nattwardsbarnen förträffligt underwiste och allt i god ordning. 1655 förefommer han i hyllningsakterna och dog troligen 1657. Hans dotter war troligen kyrkoh. Nils Tulins i Allerum hustru Elisabeth Larsdotter Gemzea. Dottren Malena blef gift med efterträdaren.

R. M. rekommenderade ^{15/10} 1657 en wid namn Hans Jensen hos H. Lindenow och N. Krabbe till detta pastorat, hwilket han likwäl ej erhöi.

6. **Jöns Andersson**, son af murmästaren Anders Hansson och Olava Jönsdotter, alltså bror till Thomas Andersson, pastor i Dusby, och Hans Andersson, prost i Winslöf, föddes i Helsingborg ^{21/1} 1616, sattes wid 8 års ålder i

skola i nämnde stad, blef student i Köpenhamn 1636, erhöll 1639 attestats, informerade derefter ynglingar i Köpenhamn och på Fyen till 1643, då han blef informator hos sin företrädare härstädes. 1645 $\frac{20}{10}$ prestwigdes han till kapellan i Helsingborg och förblef der öfwer 12 år. 1657 aflade han jemte 3 medsökande prof härstädes och erhöll församlingarnas kallelse $\frac{19}{10}$ s. å. Derom uppkom twiſt, men den afgjordes af flottsherren i Christianstad Henrik Lindenow och biskopen till Jöns Anderssons förmon 1658. Döb 1671. — Gift 1. i September 1647 m. Elene Olsdotter, dotter af O. Hansson, past. i Quidinge; hon dog efter 2 $\frac{2}{3}$ år och hade födt twänne söner, af hwilka den ene hette Anders och blef pastor i Stoby. 2. $\frac{19}{10}$ 1652 m. företrädarens dotter Malena Lauritsdotter, som öfwerlefde honom och blef konserverad wid pastoratet. Barn: Lars, prost i Westerstad. Per, f. 1656, blef student 1675, nämnes 1683 som arrendator och wille då i Lund göra sig kapabel till theologisk examen; sedan sökte han att blifwa klockare i Skimatta. Marna, g. m. 1. kyrkoh. i Brönneſted Jöns Bring, 2. kyrkoh. N. Hartman derstädes. Elisabets, g. m. kyrkoh. P. Ringh i Iswetofsta.

7. Jöns Sorbonius, son af kyrkoh. i Sörby Söfren Jenssen, föddes 1644 och studerade i Lund under universitetets första år. 1672 hade han låtit på biskop Winstrups boktryckeri utan censur trycka ett greifist poem; för att icke stöta sig med biskopen tillgaf det akademiska konsistorium Sorbonius denna förseelse. S. å. $\frac{20}{4}$ blef han prestwigd som pastor härstädes. Han synes hafwa varit en wälmenande man. Det berättas att han genom sin förbön räddat Jemshögs församling från den förstöring, som Carl XI ämnat att låta öfvergå den derföre att der varit snapphanarnas wärsta tillhåll. För uniformiteten ådagalade S. ett nitiskt bemödande, men gjorde sſelf icke stora framsteg i swenskan. 1684 erhöll han tillrättawisning derföre att han "på en lös och blott misstänka gått åstad och lyft en ryttarenska ur församlingen utan någon communication med præposito eller Consistorio, och" heter det i sſrifwelsen härom — "hade Tua Reverentia wäl förtjent ett hårdt tilltal, wahrandes detta R. T. till en warnagel at där sådant oftare påſerar skall R. T. wara tilltänkt derför

Consistorio at stånda till råttan". 1692 anmålde S. för biskop Waple, att klokan i Jemshögs kyrka rört sig af sig sjelf, och sporde hwad sådant kunde hafwa att betyda; biskopen swarade att saken wore estertänkelig, om man säkert wiste att ingen menniska satt klokan i rörelse, och att betydelsen wore det bäst att lämna åt Guds behag. 1698 hade S. en ännu besynnerligare casus att anföra, då han $12\frac{1}{2}$ för biskop Steuchius berättade, "huruledes en kalf den 3 December ehr födt i Ljungrya och Gemse sochn, som i kroppen och ald annan skapnat war som een annan kalf, unbantagande detta att han hade tvåe särskildhe Mundhar och i hwar Mund tänder och tunga, i panden war två ögon temmelig när hwarannan och elliest två ögon ordinarie; samma monstrosum animal lefde ifrån morgonen till mod aftenen". Skada är att domkapitlets archiv ej förwarar det betänkande, som biskop Steuchius twiswelsutan afgaf öfwer denna märkelige casus. 1703 anmålde S. att en gosse wid $13\frac{1}{2}$ års ålder döpt ett barn i ett afsläget stogstorp; domkapitlet förklarade dopet för riktigt, "enär rigor juris ej annullerar facta, utan förestrifwer facienda". S. erhöll 1696 $\frac{5}{8}$ prostetitel. Död $24\frac{1}{2}$, 1711. Som pesten då war gångse i pastoratet, ålade landshöfding Adlersten prostinnan "att snart en aften utan ringaste ceremoni" låta begrafwa sin man. Hans lik nedfattes i ett grafhwalf i kyrkan, hwilket nedföll 1790; dr. Oller nämner i sin beskrifning öfwer Jemshögs socken att "prosten Sorbons af honom såsom des ättelägg wördade ben och qwarleswor" derefter hopsamlades och lades i ett skrin. — Gift 1. m. företrädarens enka Malena Lauritsdotter, med hwilken han hade dottren Anna, g. m. tullinspektoren Zacharias Allng. 2. m. Botilla Ellers, som öfwerlefde honom och blef gift med prosten Malméen i Carlshamn. S. hade med henne 5 barn, nemligen Hans, past. i Riseberga, Abraham, jaktlöjtmant i Calmar, Hans, döb ogifr, Magdalena, g. 1. m. tullförwalt. Oller, 2. m. tullförw. Cunningham, och Hedwig, g. m. prosten Carlqwist i Helsingborg.

På Sorbonii sednare är hade han nyfnämnde Carlqwist till vice pastor. Denne hade under pestens härjning härstädes många swårigheteter att utstå. I bref $12\frac{1}{2}$, 1711 berättade han

att, då han samma dag kommit till Råsum, hade han blifwit med otidighet öfverfallen af en del bönder, hwilka "med grymma miner, som wille de uppsråta honom på stället, med stort buller och oljud påstodo att han måtte med wanlige ceremonier begrafwa de pestböda"; han måste retirera in i kyrkan, hwarefter bönderna lämnade lifen på kyrkogården, förklarande att de skulle stå der, tills öfverheten tillåtit deras begrafning på öfligt sätt och prästen den förrättat; han hade hoppats att, sedan sjukdomen mildrats, skulle de sig bättre beqwäma, men swärigheten war nu större än i början, "helst emedan åhörarne sinsemellan så förbittrade äro, att den ene intet unnar den andra lifwet, utan söfja på allt sätt huru de må kunna besmitta hwarandra inbördes, som af Östana byemän blifwit berättat, det ett af deras dödas lif, som först i byen dödde af den gångbara farfoten och i Råsums kyrkogård med alla sina gångflåder begrafwet war, af en fjerdingsman i Gönarp, som nu döder år, återigen af jorden blef uppgräfwt, kistbotten utslagen, flåderne uttagne och, som presumeras, och en ryttare säger sig hafwa hört, i byen om nattetid hemligen i husen practicerade, hwilket intet synes otroligt, emedan sjukdomen, som redan i begynnelsen stannadt, ånyo folket hopetals bortryckt, och när åtta af byemännen gingo ut at nederfatta deras uppgräfue döde, blefwo de uppå samme fjerdingsmans uppåggaende af en tofot bände med stenar drefne ifrå kyrkogården neder på gatan och med flockans klämtande, som ware de pärlige, stymsfede och bespottade". Konfistorium androg $10/3$ s. å. allt detta för generalguvernören. Hwilken hemst sinnesstämning olyckan åstodkom, i stället för förödmjukelse och inbördes kärleksfull omsorg, bestrifwer Carlqwist i ett annat bref, der det till slut heter: "Gud bättre att kärleken uti menniskornas hjertan är så alldeles utkolnad! Han sielf den nådige Guden förmilde sitt grymma wredes straff, som med sjukdom här i församlingen sig mer och mer utwidgar och göre för Christi skull ett önsfligt slut och utgång på detta jemmerfulla och turbulenta tillstånd". E. ansågs meriterad till att efterträda sin swärfar såsom pastor i Zemshög, men då en äldre och mera förtjent man fått detta pastorat, befordrades E. till Helsingborg.

8. **Dlaus Troilius Zachrisson**, son af borgmä-

fñren i Fahlun Zacharias Unoöson och Christina Fredriksdotter, föddes $\frac{20}{11}$ 1669, blef student i Upsala 1683, magister 1689 och prestvigdes $\frac{7}{5}$ 1695 till huspredikant hos landshöfding Gripenhielm, blef 1697 pastor wid norra fl. rytteriet, gjorde sedan en utrikes resa, ånda till Rom, utnämndes $\frac{10}{1}$ 1700 till pastor i Hellestad, erhöil 1705 transport till Helsingborg, undergif exameten inför domkapitlet 1706 och tillträdde 1707. Då danskarna 1709 landstego wid Råå, blef L. ålagd att upplåsa i kyrkorna en bön för danska kungahuset; då han icke det wille, ansåg han klokast att begifwa sig från Helsingborg, hwilket och lyckades under förewändning att han war kallad till ett sjukbesök i Wälluf. Han blef derefter Generalsstabspredikant under kriget, men återwände derefter till Helsingborg. 1711 $\frac{20}{4}$ utnämndes han af k. gl. senaten till pastor härstädes, hitflyttade 1712, men fullnagten blef först 1717 i Lund af konungen bekräftad. 1714 $\frac{13}{10}$ blef L. prost i Willelands härads och war 1719 riksdagöman. Han synes hafwa warit en allwarfäm, ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³

och på fogstörpen förleba till hvarje handa otillbörligt att gå sig tillhanda, hvaraf befaras swär osäkerhet af röfweret och det skadelige snapphanewäsendet torde sig hyppa, om det ej i tid hämmas" m. m. 1724 anmälde T., att han wid sina viftationer i häradet funnit sabbatsbrott, slagsmål, dryckenskap och andra förargelser ofta förekomma i anledning af sermännens försømmelse att sådant angifwa hos kronobetsningen, och som han mente att man mot sådant offtid intet kunde uträtta "utan en högre hands assistence", så anhölls om domkapitlets rekommendation hos landshöfdingen för winnande af rättelse. 1726 klagade T. öfwer rådbande widspelle och figneri. Död 17/2 1727. Lifpredikan öfwer honom hölls af hans synnerligen förtrogne wån prosten Blanzius i Fwetofsta. — Gift 1. 7/6 1701 m. Anna Magdalena Ehrenreuter, d. 1704, dotter af stallmästaren Gjlert E. på Fliinge. Af deras två barn lefde endast sonen Gjlert efter fadren; han synes hafwa i sin ungdom uppfört sig mindre wäl, ty fadren kallar honom 1724 för "sin tywår! olybdige son"; han blef sedan hofrättskommisarie och g. m. Petronella Blanzius från Winslöf. 2. 28/4 1707 m. Katrina Schwerdtfeger, dotter af rådmän Michael S. i Helsingborg. I detta äktenkap föddes 11 söner, och 2 döttrar; båda döttrarna och 5 söner lefde efter fadren. Den förutnämnde sonen Gjlert begärde 1727, att domkapitlet wille till pastoratet föreslå ogifta prestmän, "för hans f. mammas konservation", och lade stadskommisariern Sorbonius i Carlshamn, som medelst wårkning skaffat sig underkriften & "en sällsam kallsekrift", innehållande förklenliga utlåtelse om aflidne prosten Trolius.

9. Peter Estenberg, son af kamreraren i kammar-kollegium Peter Olofson, som blef ablad med namnet Estenberg, och Elsa Wald, föddes i Stockholm 3/6 1686, blef efter enskild undervisning student i Upsala 1696, tillbragte der 13 år och begaf sig derefter till Lund, "der han (enl. Etåhl, biogr. underr. om proff. i Lund) 1715 höll ett äminnessetal öfwer Kongl. Rådet, Herr-Grefwe Gabriel Falkenberg, och blef följande året antagen till Philos. Adjunct derstädes". Ett tal synes alltså den gången hafwa ersatt bristen på magistergrad och andra lärdomsprof som plåga fordras för erhållande af

akademiska lärarebeställningar. E. blef sedan en ung grefwæ Gyllenstjernas ledare på en resa genom Holland, Frankrike och Tyskland och antogs 1718 af Polska konungen Stanislaus till handsekreterare. 1719 $\frac{19}{10}$ blef E. professor i grekiskan wid Lunds universitet, utgaf i denna egenkap 3 disputationer och war prorektor 1726, "under det styrelsen war anförtrödd Friherre Edmund Gripenhjelm, i egenkap af Rector Illustris, hwilken Herre, lika utmärkt för sitt ädla hjerta, som lyckliga snille, hade både sjelf och genom höge Förespråkare utbebt sig denna utmärkelse, och dog derefter i sina unga år i Halle 1731" (Ståhl, på anf. st.). E. blef $\frac{3}{10}$ 1727 pastor härstädes, prestwigdes $\frac{2}{10}$ 1728 och skall enligt nyss citerade falla sedermera blifwit prost öfwer sitt pastorat. Han synes icke hafwa varit owerksam såsom pastor. 1728 skref han att, "ehuru hans församlingsboar utropades såsom ett hårdstnat folk, funnos dock många gudälskande sjäklar, så att, om än ordet till en del föll på hälleberget, funnos dock de som kunde liknas wid den goda jorden, der ordet rotades och bar frukt". 1734 berättade han att många aflägsboende höllo gudstjenst hemma i husen, dock icke af förakt för Guds hus; det önskades likwäl, att de kunde tillhållas att åtminstone en gång i månaden och på högtidsdagar komma till kyrkan; man hade försökt strämma dem med böndagsplakatet (således ansågs wäl ej konventikelpakatet på den tiden mot dem tillämpligt), men förgäfwes; E. önskade att rotmästare tillsattes, hwilka borde i kyrkan uppropa folket, äfwen ståndspersoner, "hållt der de äro mistänkte för kätteri och swärmande". E. afled $\frac{27}{4}$ 1740. — Gift $\frac{6}{2}$ 1722 m. Regina Westerföld, dotter af inspektoren wid stora sjötullen Anders W. i Helsingberg; hon dog $\frac{12}{4}$ 1764. Barn: Elsa Sara, f. $\frac{7}{2}$ 1723, d. $\frac{11}{1}$ 1762; g. m. rusthållaren Jöns Persson i Wånga. Christina Regina, f. 1724 d. 1725. Hedwig Beata, f. $\frac{12}{11}$ 1725, d. $\frac{28}{6}$ 1788; g. m. majoren C. G. von Ryhle. Carl f. $\frac{21}{1}$ 1728, d. $\frac{13}{2}$ 1815, hofrättsråd i Swea hofrätt. Sara Regina, f. $\frac{5}{6}$ 1729, d. $\frac{26}{6}$ 1804, g. m. hemmansbrukaren Bengt Jeppson i Jemshög. Gabriel f. $\frac{21}{2}$ 1722, d. som såltkamrer i Pommern $\frac{3}{6}$ 1759. Christina, f. $\frac{23}{6}$ 1733, d. $\frac{9}{11}$ 1803, g. m. extraord. theol. prof Keth i Köpenhamn. Fredrika, f. $\frac{31}{8}$ 1736, d. $\frac{9}{1}$ 1800,

gift med vice kronofogden J. Dahlman. Ulrika, twilling med den näst förut nämnda systern, gift med löjtnant Schorman.

10. **Johan Billing**, son af flokaren Johan B. i Lyngby och des hustru Cecilia Swensdotter, föddes $11\frac{1}{2}$ 1697, blef student 1714, antog 1716 kondition hos kyrkoh. Proct i Hammarlöf, 1722 hos kyrkoh. Borup i Tullstorp och 1724 hos prof. Jakob Bengelius, blef magister 1726, rektor wid Carlskrona skola 1727, amiralitetspredikant i Carlskrona $\frac{5}{6}$ 1730, prestwigd $23\frac{1}{2}$ s. å., pastor här 1740 $22\frac{1}{10}$, honorarieprost 1746. Han lärer icke saknat kunskaper eller predikogåswor, men varit af ett temligen håstigt lynne. Det förra antyder en af honom utgifwen lifpredikan, som likwäl är mera enkel än flera sådana från hans tid, och det sednare wisar sig i åtskilliga skrifter, som weglades mellan honom och företrädarens enka samt mellan honom och domkapitlet, då han fått en adjunkt som han påstod wara till daglig tunga och icke till hjelp. 1763 erhöå han enligt hofrättens utslag ~~warning af domkapitlet~~ "för efterlåtenhet uti des Embets wid tillfällen då 2 barn uti des församling döden ljuitt". Död $19\frac{1}{6}$ 1764. — Gift $11\frac{1}{2}$ 1732 m. Anna von Kayalin, dotter af amiralen Thomas von K. Barn: Thomas; anställd wid flottans civilstat. Johan Gabriel blef prest 1769 och extraord. tjenstgj. hofpred. hos enkebrottningen 1775, men entledigades 1782 från ämbetet, med anledning af sina bittra Hagomål öfwer en af öfwerhofpred. Troil uppgjord predikotour; derefter hade han en skolarättning i Stochholm; d. 1792; jfr. nästa biographi. Carl Fredrik, kontorskrifware wid amiralitetet. Olof Nathanael, militär. Jakob Henrik. Paul Ulrik. Desputom 3 döttrar, hwilkas namn ej äro uppgifna.

11. **Johan Corylander**, son af profsten Nils C. i Styreskad af Linköpings stift, föddes $17\frac{1}{2}$ 1707, blef student 1721, magister 1730, docens i filosof. fakulteten 1734 och adjunkt 1735, förestod professionen i historien och akademisekreterare-tjensten samt förestogs till båda, blef akademibibliothekare 1745, prestwigde $\frac{9}{6}$ 1751, blef theol. doktor s. å., erhöå 1754 uppdrag att håålla föreläsningar i lärdomshistorien och 1756 en pensjon af 600 daler för sin lyålliga förmåga i latinisk poesi.

1765 uteslöts han från förslag till detta pastorat, men anförde deröfwer besvär och erhöll till följe af kongl. resol. rum på förslaget. Domkapitlet hade enligt hans förmenande ej bort utesluta honom, då han ej blott hade större akademiska meriter än prosten L. Sommar i Backaryd och konrektorn L. A. Borg i Matnö, hwilken varit hans lärjunge, utan oå blifwit prestwigd på domkapitlets egen kallelse samt biträdt som domkapitelsledamot och varit närvarande wid prästmötens och riksdagsmannawals reglerande; åfwen anmärkte E. att alla domkapitelsledamöterna, som deltagit i förslagets upprättande, woro biskopens slägtningar, neml. prof. Munthe hans systerson, prof. Bengelius hans hustrus kusin och prof. Bildstein hans brors swäger. Domkapitlet fann Corylanders 30-åriga akademiska tjenstgöring icke bewisa hans förtjenst till prästerligt ämbete, enär "wid akademierne läras åtfylliga stycken, såsom historien och philosophien, hwilka icke alltid characterisera rätta styrkan hos en kyrkoherde"; det kände ej hurwid Borg i något ämne varit E:s lärjunge, men wiste att D. icke af honom lärt theologi eller prediköambetet; domkapitlet hade ej nödgat E. till ordination, utan han hade sjelf begärt den, och att ordinationen hettes hafwa skett på domkapitlets kallelse, wore "ett blott formulär"; hwad angick E:s biträde som domkapitelsledamot, så hade han wisserligen af sin swäger domprosten Westring blifwit inkallad 1751 under biskopens frånwärd, och någon gång sedan wid exträrdinarie tillfällen varit associerad samt wid prof. Munthes prestwigning förestafwat eden, "hwilken sednare omständighet Conf. wisserligen räknar bland Biblioth., D:r E:s minsta meriter, men kan ickeheller anse de föregående i och för sig sjelfwa såsom betydliga uti dess påstådda rättighet till förslag wid vacancen af ett kyrkoherdeämbete"; widare erkände domkapitlet, att E. wid prästmöten och riksdagsmannawal "hedrat Ven. Clerum med sin närvaro, men alltid obuden, helst emedan inga andra till dessa deliberationer inkallas plåga än verkliga kyrkoherdar", och beträffande domkapitelsledamöternas slägtskap med biskopen inwändes att E. sjelf suttit i domkapitlet tillsammans med sin swäger, prof. Westring, åfwen som prof. Lars Bengelstjerna i Upsala med sin farbror, ärkebiskop S. Bengelius. Besynnerligt nog synes man ej hafwa lagt

någon wigt på den omständigheten att **C.** icke tillhörde Lunds stift. Han utnämndes till pastor här $\frac{7}{7}$ 1766, tillträdde 1767 och erhöll samma år prostetitel. Det emottagande han i Jems- högs prestgård rönste synes icke hafwa varit det wänligaste. Han anmälde nemligen $\frac{12}{6}$ 1767 att han dagen efter sin ankomst hos profstinnan Billing blifwit af komministern Johan Gabriel Billing och en desß broder "öfwerfallen med obestrick- weligt owett så att han med mycken håpenhet måst retirera sig ifrån det sällskapet"; då han desutom förnummit att bemålde komminister förtlenade honom och mot honom uppwiglade folket, så anhöll han att konsistorium wille åläggas Billing att "nyttja sin erhållna permisston på annat ställe och icke längre uppehålla sig i hans församlingar till deras obotektiga skada och hans stora olägenhet" samt att genast utlämna alla kyrkan och prestgården angående handlingar samt tiondeboken mot betalning. Domkapitlet svarade, att det med misnöje förnummit att **C.** blifwit med owett öfwerfallen, men att **B.** ej kunde förmenas att under den honom bewilljade permisstiden wistas hwar han wille och att landshöfdingens åtgärd kunde anlitas om han wärdte oro i församlingarna eller nefade att utlämna pastorsarkivet tillhörande handlingar. Då Billing sedermera klagade öfwer att **C.** wid prestmöte "sökt göra honom illa liden hos hans förmän", ålade domkapitlet honom att antingen antaga tjenstgöring wid någon församling, eller od infinna sig i Lund, enär han sökt och fått tjenstledighet för fortsättandet af sina studier wid akademien. Såsom landtprest fortfor **C.** att wid akademiska högtidligheter uppwakta med verser från sin "collis vulturis", der han "betade sina tvåbenta får". Död $\frac{9}{2}$ 1775. — Gift m. Beata Juliana Bergman, dotter af härads höfdingen Johan B. I detta äktenkap föddes 1750 sonen Gustaf Fredrik, som blef landssekreterare i Carlskrona; han war uppfallad efter fadrens discipel, grefwe **G. F. Gyllenborg.**

Skrifter: se Ståhl's biogr. underrättelser om professorer i Lund.

12. **Jöran Johan Oller,** son af amiralitetspred. i Carlskrona Axel O., föddes $\frac{9}{3}$ 1740, prestwigdes 1763 i Stockholm till huspred. hos riksrådet, grefwe **G. F. Lörnskydt,**

blef extraord. kongl. hofpred. 1765, ordm. hofpred. och 2:dre
 past. wid lfrdrabanterna 1768, utnämnd (såsom det uppgifves,
 genom lottning) till pastor härstädes $\frac{1}{6}$ 1776, honorariepredk.
 1779, theol. doktor 1793. Han hade kallelse till domprostiet
 i Göttheborg och superintendentsbefattningen wid amiralitetet,
 men affade sig bådadera. I Jemshög ihogkommes han ännu
 såsom en aktningssvärd man och werksam prest. Han har ut-
 gifwit några tal och predikningar samt en beskrifning om
 Jemshögs socken och ett swar på Wetenskapsakademiens pris-
 fråga: "Hwad kan wara orsaken till den i wissa orter ofta
 gångbara dragssjukan"? för hwilket en guldmedalj erhöles. I
 Högskolan öfwer doktor Stricker i Carlshamn föreställes: "en
 redelig Herrans präst, dels såsom en dygdig medborgare i
 samhället, dels såsom en salig invånare i Guds rike", och
 tyckes predikanten wara särdeles angelägen om att uttala den
 öfvertygelsen, att ett pietistiskt werldsoförne ej anstår "en rede-
 lig Herrans prest": det heter nemligen, att en genom Christum
 rättfärdiggjord och heligste sombrande prest kan "wistas
 bland menniskor, i sällskapet, bland lofliga nöjen och god hålln
 sig obesmittad af werlden. — Sannerligen en gudsfrukig, en
 älskad, en dygdig, en munter och glättig Lärare, som i all ting
 bewisar sig såsom Guds Tjenare, kan ofta skaffa mera upp-
 byggelse i sällskapet, än en skrymtare på predikstolen". En af
 S. utgifwen affredspredikan, hållen i Ribbarholmskyrkan i
 Stockholm, är fullom i mera allvarlig anda, likwät mera
 moralisk än dogmatisk. Genom sin beskrifning öfwer Jemshögs
 socken, Wexjö 1800, gjorde d:r S. sig känd såsom en lärd och
 witter man. Den utgöres ej blott af torra statistiska uppgif-
 ter, utan innehåller många moraliska reflexioner och poetiska
 målningar. Socknens naturföreteelser skildras utförligt, hwar-
 efter det heter: "Då allt detta jemte qwittrandet af den
 mångfaldiga foglaskaran i träd och buskar, fårens bråkande,
 fåcreaturens råmande och wallhjonens skallande samt ljåder af
 herdars behagelige blåsinstrumenter och det från berg och sto-
 gar återswarande echo gör tillhoppa den behagligaste contrast
 för ögat: frambunstar den angenämaste luft, lika omwexlande
 i fina behag, från de mångfaldiga slags blomstren, den rykande
 enebussen, den genom aftondaggen wälluktande björken och den

blommande linden". På ett annat ställe heter det: "Sedan man nu omtalad sjukdomar och det öfriga menniskoeländet, som här i församlingen såsom annorstädes esomoftast yppar sig, får och något nämnas om det, hvarigenom man, då Skaparens inrättning i en rätt ordning troligen följes och efterlefves, försötmar detta lifwets beswärligheter och wedermödor, jag menar giftermål och christliga äkten skap. Bland en så stor folkmängd som i denna församlingen, stiga ej dessa till synnerligen stort antal". — Förf. yttrar, att Zemshögsboarne för ett halft århundrade tillbaka varit "gansta rå, grofwe, nog grymme och osnygge i deras seder och uppförande; slagsmål och mord afgjorde ännu deras tråtor och inbillade ansötar emot deras ambition; fylleri och otidigt supande ofta midt under gudstjänsterna, plumpe och lödaktige lekar, i deras samkväm och gillen, woro ännu ansedda för lädte nöjen". — "När de höge i ett land eller prästen i en bondförsamling gör ett med de lastfullaste i en eller annan för samhället ~~bedeliga~~ ~~oddygd~~ ~~och följaktligen~~ är mera ~~konsum~~ ~~eller~~ ~~alldeles~~ ~~öfverfåt~~ ter näpsten öfwer de ~~wrangwits~~ ~~och~~ ~~oddygdige~~; får man snart se ett groft och lastfullt folk och samhälle. Detta sker ej mindre å andra sidan, då de store lägga allt för swårt of på småfolket och anse dem för ett helt annat slagte med sig sjelfwe, eller då prästen i en bondförsamling anser och handterar sina ähörrare föga bättre än såhopen i sin labugård". Ännu funnos "en och annan bedragare, flera lidelrige och öfwerdådige bjesfar", och drycken skap tilltog, isynnerhet i de stora byarna; äfwen saknades snyggheit inom hus; swin uppföddes skundom i stugorna. "Galningar eller Rasande äro här i församlingen nästan inga, om jag undantager dem, hwilka periodice blifwa sådana genom brånwinets alltför starka consumption samt några få, hos hwilka dragssjukan ehuru endast för en kort tid haft denna bedröfliga påföljd". D. afled $\frac{2}{7}$ 1811. Dr Morell höll litpredikan öfwer honom och yttrade bland annat om honom: "Hans lärdom och insigter, hans kannedom af werlden och menniskan, hans snillesgäfwor, hans enskilda lefnad och umgängelse woro af den wisa och uppbyggelige beskaffenhet, att han måhända med heder skulle kunnat beklåda snart sagdt hwad embete som helst så inom eget som andra stånd. Han eyde icke

en egenkap eller några i sådan grad, att de utträngde andra, som äro lika oumbärlige inom Embetet's omfång. Han saknade ingen af dem, som han behöfde för sin person och sitt embete. Hans lärdom war den fullkomlige folklärarens. In- för hvad folkklaf som helst utöfwade han sitt embete med red- lighet, räddes för ingen och hade intet anseende till personen. Hans umgänge war ljufst, icke den fladbrande, stojande gläd- jens, men det war fridens, uppbyggelsens, wisshetens och det ofskuldiga stämtsamma nöjets. Hans wänskap började med att wara återhållig, fortsattes till en del med försigtighet, men blef öppen och oförbehållsam i den mån, han wäl lärde känna sin wän, och sjelf war han för ädel och wis att någonsin be- swika den. Skulle någon hafwa tyckt att hans anseende, hans sätt att wara syntes mycket närma sig till den swaghet, hvil- ken ligger på gränsen af den dygd wi kalle wärdighet, så föreställe den sig denne nu saknade Mannen med en djupare häfslighet, med en friare, öppnare, tillgänglighet och lättare wä- sende och sänkt sig sedan han fullbordat sin inbillnings ska- pelse, om han icke ändå saknade den wärdige doktor Öller". — Gift. 1. m. sin kusin Magdalena Charlotta Öller, dot- ter af tullförvaltaren Jakob Ö. i Warberg; hon dog 1806. 2. med Christina Petersson. Båda äktenskapen woro barnlösa.

13. Johan Petter Lindström, prestson från Her- nöfsands stift, föddes i Frösås socken i Semtland ^{20/1}, 1776, blef student i Upsala 1795, magister 1800, prestwigd i Hernösand ^{20/1}, 1801, huspred. hos presidenten grefwe Ridderstolpe s. å., lärare wid stora barnhusets skola i Stockholm 1803, extraord. kongl. huspred. 1811, pastor här ^{2/1}, 1812, tilltr. 1813, titulär prost 1814. Död ^{10/1}, 1819. Prästen D. Hammar härstädes yttrar om honom: "Han war en nitisk och bestämd karaktter och genomkämpade flera strider med den sjelfrådiga menigheten med mycket saktmod och stort tålmod. Några genomgripande för- bättringar i skole- och fattigwäsendet hann han likwäl icke att tillwägabringa, ty medel och kraften af bestämda författningar saknades. I sitt umgänge och lefnadsfatt war han en wänlig och behaglig man, pålitlig i ord och gerning, men af en swag helsa, oaktadt utseendet af en stark kroppsbbyggnad och werflig-

heten af en måttlig lefnadsordning." — Gift m. Eleonora Wasenius, d. 1819, dotter af prosten Per W. i Torp af Hernösands stift och Anna Marg. Grundahl. Barn: Fredrik, landtmätare i Westmanland. 4 döttrar.

14. **Jöns Peter Schrewelius**, son af klockaren i Oderljunga Jeppa S. och Helena Maria Tyrell, säkert prest-dotter från samma ställe, föddes i Behrstorps $2\frac{1}{8}$ 1762, blef student 1780, magister 1784, prestwird $2\frac{1}{6}$ 1788, amiralitetspred. 1796, pastor i Wisfeltosta $1\frac{1}{2}$ 1805, tilltr. f. ä., erhöll profetitel 1810, transp. till Barkåkra $30\frac{1}{10}$ 1811, tilltr. 1812, transp. hit $2\frac{1}{2}$ 1820, tilltr. 1821. Död $1\frac{1}{2}$ 1829. — Gift m. Fredrika Sophia Cederfelt, dotter af öfverklöjtn. Carl Gustaf C. och Lovisa Dahlin. Barn: Fredrik Gustaf, f. 1799, juris prof. i Lund. Carl Bernhard, f. 1801, civil ämbetsman. Adolf Ludwig, f. 1803, d. 1820. Emilia Lovisa Maria, f. 1800, g. 1825 m. kaptenen wid Calmar regem:te C. Strömholm.

Prosten Schrewelius ämnjöt ~~mycket~~ anseende och war utan twiswel en man med både hufwud och energi. I amir. kons. synes han äfwen som den yngste ledamoten icke warit utan instyande. Huru han förmanade sin förman, superintendenten Fahnehjelm, nämnes i dennes biographi. S. har utgifwit en predikan på annandag Jul 1791. Ämnet är: "Jesus såsom den der församlar själar till sin sanna kyrka." Den är temligen rhetorisk och tyckes innehålla en del sidohugg åt herrnhutarne. Det heter t. ex.: "De äro intet församlade till Jesu sanna kyrka, som wäl antaga honom för Öfwerste Prest, men glömma att han är Konung och Prophet, som wid alla tillfällen tala om hans Blod och Sår, trösta sig af hans försönande död, under det de göra djefwulens wilja, utöfwa en så kallad kärlek, men blott emot dem, som hysa eller lossas (låtsa) hysa samma tänkesätt, riktiga eller oriktiga med dem. Fördärftwade Christenhet, är Jesus din Konung, så lyd hans lagar!" Äfwen har han utgifwit tvåanne minnestal. I det ena, hållet öfwer friherrinnan D. W. Wrangel von Brehmer, f. Beckfriis, förekommer följande: "Den Ewige beslöt att jorden skulle befolkas och ingen tid sakna bebyggare, att menniskoflägtet skulle fortplantas och bibehållas; och Han tände

den ägta kärlekens rena lågor; Han väckte huldhetens och omhetens känslor i menniskans bröst. Det blef mannen ålagdt att vara Familjens hufvud, försvar och försörjare; och hvilka mödor, hwilket arbete, hwilka bekymmer bär han icke med nöje för en ljuf maka, för älskade barn? Qwinnan, denna swagare hälft af vårt slägte, har en icke ringare bestämmeelse. Det är hennes begär att behaga och hon gör vår lycka, i samma mon som hon winner sin önskan. Sidst blef hon danad, af et ädlare ämne än mannen; i sin fullkomlighet bär hon utmärkt stämpeln af sitt höga ursprung; ännu utgör des regelbundna bildning, des smidiga wäxt, des milda blickar, des lena röst, blygsamma åthäfwor, glädtiga och munira sinne, ljuswa feber och anspråkslösa dygder Skaparens ära, Himlens lust och Jordens prydnad; men hon blef icke ånådd att allena förnöja och pryda; hon skulle äfwen gagna. Mannens hårdare, af arbete och mödor tröttade lynne skulle af qwinnan mildras och lättas; hwad mannen förwärfwar, förädlas och användes af qwinnan till hufsets gemensamma gagn med slit, omtanka och sparsamhet. Wigtigare är likwål hennes fall såsom moder. Fostret får lif i hennes stöte, bäres under hennes hjerta och nåres wid hennes bröst" m. m. — Öfwer profsten S. hölls likpredikan af hans efterträdare.

15. **Olof Hammar**, son af bleckslagaren J. J. Hammar i Uddewalla och **Christina Lindström**, föddes $\frac{11}{2}$ 1784, blef student i Lund 1804, i Köpenhamn 1807, magister i Lund 1811, prestwigd i Göteborg $\frac{6}{7}$ 1812, amanuens wid amir. konsf. i Carlskrona 1809, lärare wid skeppsgosseskolan derstädes 1810, notarie i amir. konsf. 1811, pastor i Gammalstorp $\frac{3}{4}$ 1816, tilltr. 1818, häradsprost $\frac{9}{11}$ f. å., pastor härstädes $\frac{29}{4}$ 1830, tilltr. 1831, war stiftets ombud wid statsrevisionen 1827 och erhöll wasaorden 1849.

Gift $\frac{9}{9}$ 1813 m. **Eliana Billberg**, f. 1785, d. 1842, dotter af profsten Elias B. i Bunkesbod. Barn: **Helena Christina Lowisa**, f. $\frac{19}{9}$ 1814, g. $\frac{6}{10}$ 1843 m. pastor, adj. och innehafwaren af klokkarelågenheten i Zemsåhög C. M. Holst. **Sophia Charlotta**, f. $\frac{10}{9}$ 1815, g. m. kommissarien J. P. Nelson. **Johan Wilhelm**, f. $\frac{3}{1}$ 1817, häradskrifwäre. **Eliana** f. $\frac{12}{9}$ 1818. **Wilhelmina**, f. $\frac{28}{4}$

1819, d. 1842. Elias Fridolf, f. $12/11$ 1820, phil. mag. och prest. Olof Rudolf, f. $20/5$ 1822, landskamrer i Bleskinge. Carl Niklas, f. $22/4$ 1824, sekundlöjtnant wid flottan; omkom 1846 wid forvetten Carlskronas förorsakande. August, f. $9/2$ 1826, phil. mag. och lärare wid Lunds kattehdralsskola. Carolina f. $19/5$ 1828.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854. Ur präbikan på jubeldagen 1830, hwilken handlar om "Jesu segrande herrådöme såsom ett nådens, sanningens och fridens rike", må ett stilprof anföras. "Jesu Rike på jorden är den nådesanstalt, som Gud i sin wisshet och kärlek fastställt till människans timliga pröfning och förädling, för att beredas till sin ewiga bestämmelse. På ewiga grundwalat af allmakt, wisshet och godhet står Guds osynliga thron i höjden; på oförgångliga grundwalat af kraft, ljus och kärlek upprätthålles Jesu Rike på jorden, och detta Rike är Hans församling, den Han med sitt blod förwärfwat, med sin sanning förädlat och med sin frid sammanhåller och bevarar. Den Swige här wänt, att den synliga werlden skulle emottaga ett återsten af den osynliga ära och härlighet, som kringstrålar Hans egen thron, för att få ett begrepp om och en känsla af den högare ordning, som råder i det ljus, der Herran är, och en håg att andas den renare lifsluft, i hwilken de salige lesna förklarade och härlige. För detta stora ändamål har Han talat till oss genom sin Son" m. m. — "Jesu segrande herrådöme är ett nådens rike, ty det upptager alla som förlåtelse behöfwa och nåd begära. Jesus Kristus är kommen i werlden till att frälssa syndare. Denna lära — wi wete det wäl — är sådeles osmaklig för tidens högmåd, som, derså att det i sitt eget wäsende finner nog sjelfbehag, hwarken kan inse nödwändigheten af eller will erkänna wilforet för Guds wälbehag. Om nödwändigheten talar dock wårt släktes allmänna fall och förnedring, så att enhwar, som lärt känna hwad han är, och allwarligen frågat sig, hwad han äger att hoppas genom sig sjelf, måste erkänna, att han warit och oföränderligen skulle wara en usel och förtappad människa, om han icke blifwit fattad af en hand, som är Guds barmhertighet, och omskapad af den segrande kraft, som kallas Guds nåd."

Kyrkoherdar i Sölvesborg.

1. **Jens Pouilsfön** var pastor här 1584 och ännu 1594. Han erhöll 1590 kgl. br. på rättigheten att åtnjuta 7 pund korn från Mjellby socken utom de 5 som han förut haft.

2. **Bengt Christensen Lund** var pastor här 1610, nämnes åfwen 1624 och dog troligen 1626. I B.B. omnämnes han såsom "en hederlig, from och enfaldig samt i ämbetet flitig man." Stadens skola var 1613 och 1615 i bedröfligt skick, men 1621 var förhållandet bättre.

3. **Rasmus Rasmusfön** 1626—1629; se wid Ifwetofsa.

4. **Olfue Henrikfön** förekommer som pastor här 1631 och ännu 1648. Han hade hustru och barn, men deras namn äro ej kända.

5. **Christen Madtzen Gersonius**, prestson från Köpinge, blef ~~prestmagd~~ till pastor här $\frac{27}{6}$, 1650. Han begärde 1664 att få antingen Gammelstorp eller Ifwetofsa pastorat till annex wid blifwande vakans, och R. M. anbefallde $\frac{9}{11}$, 1664 att, om Sölvesborgs fall verkligen war så slätt och ringa, att han ej kunde der subsistera, och om ett af de andre utan synnerlig förfång och prejuditz kunde dertill dragas, skulle det som först blefwe ledigt åt honom confereras. Sådant skedde dock icke wid de närmast härefter inträffande ledigheterna. 1674 sökte han att få Mjellby till annex, hvilket dock ej lyckades, oaktadt landshöfdingen Dureels intercession. Sedan Gammelstorp pastorat under frigtiden blifwit af sin prest öfvergifwet och herr Christen flera år derstädes för rättat åtminstone en stor del af de presterliga göromålen, begärde pastoratets inwånare att han måtte blifwa deras pastor (jfr. ofwan p. 319), hvilket wann wederbörandes bifall. Generalguvernören S. Wachtmeister resolverade $\frac{7}{1}$, 1682: "Alldenstundh kyrkoherden i Sölwesborg Herr Christen förnimmes hafwa ganska ringa giäldh, så at han deraf omöjeligen subsistera kan, med mindre han derjemte igenom någon tillhjelp blifwer soulageradt, alltså och i betraktande till hans flidighet och redliga serdeles i frigtiden wisade tjenester blifwer honom dertill Gammelstorp och Ifsane sochnar updragne, so-

landes han deremoth den spanmähl, som Sölwitsborgs kyrkio-herdar åhrligen af Mählby sochn njuta plåga, till Mählby Pastoris dhesto bättre underhåld (till dhes bemålte Mählby, som nu helt af sig kommen är, kan sig någorlunda förefomma) affå och man framdeles deröfwer widare förordning warer fatta." Herr Christen omnämnes 1680 som prost i Lister och Bråfne härader och hade troligen blifwit det 1677. Han synes hafwa warit ett original, om man får döma efter hans i sitt manér öfwerträffliga skriffätt. En beskriwning öfwer ett uppträde i Mjellby kyrka är ofwan p. 306 anford. Det bref, hwari denna beskriwning förefommer, begynner sålunda: "Högwyrddige Herr Biscop, Höggunstige Herre och Fadher! Gudh wedt huru dhett giff mig till hierta, att jagh seenast inthet fild niuta dhen gunsten Ed. Högw. medh höghdygdesame Fru Biscopinnan alleenast een natts thid herbergera, dock stole dhett dheremoth wara mig een hugnadh dher iagh finge förnimma Ed. Högw. wara ån widh godh helsan och att dhen anstödtt uthaff passjoner, som på reesan E. H. ansechtade, måtte albheles wara förswunnen. Ryt här up hoos os förefaller inthet synnerligt; allenast wijdrige Casus uthi församlingarna blifwer intet uthe" m. m. En annan åmbetsskrifwelse slutas sålunda: "Dhett stole wara migh en stor hugnad dher iagh finge förnemma E. H. med Högdgdesamme Fru Biscopinnan wara wedh någhon godh helsan, hwarom iagh alltidh i dhett himmelska Cancelli skall inleggia mine ödmuife Supplicatzer och jagh sluteligen befaller Eder begge dhen himmelska Medico" o. s. w. 1691 skref han till biskopen: "Punkten antreffande den Skendelige Maneer, som Vulgus på somblige städer skulle bruka att swärja på Salt och bröd, da weet jagh för min Persohn aff sådan skendelig Lapperij intet att såja uti mina församlingar att wara passerat, Elliest skall iagh med största alswarsamhet förmana mina contractister, att dhe deras åhörare ifrån sådan förstredelig gierning hådanefter skall afståda." Christen Madtzen dog 17/9 1693. Hans hustru hette Elisabeth Stobæus och lefde ånnu 1706; hon war prestdotter från Stoby. En deras son omnämnes, hwilken föreslogs till klockare i Mörrum, men af biskop Dahn ansågs "för ung och barnslig." En dotter war

gift med efterträdaren, och troligen en med dennes bror Carl Twetorius, som blef hospitalsprest i Christianstad.

6. **Gabriel Larsson Twetowius**, son af kyrkoh. i Lenhosda af Werjö stift Lars T., blef student i Upsala 1679 och i Lund 1683, prestvigdes $^{10}/_{12}$ 1684 till företrädarens medhjelpare wid hans 3 församlingar och erhöå $^{10}/_5$ 1685 K. M:s bref på successjon till pastoratet efter honom. 1694 $^6/_6$ kallades han till examen och ålades uppwisa nysnämnde k:gl. bref, men han synes blott hafwa företett en af prof. A. P. Stobæus bewittnad afskrift af detsamma, hwilken oå ansågs göra tillfyllest, så att han fort derefter installerades såsom kyrkoherde wid alla tre församlingarna, med skyldighet att hålla kapellan för göromålen behöriga stötande. Död. $^{10}/_{12}$ s. å. efterlämnande enkä, wid namn Marina Christensdotter, och fyra barn.

T. hade till kapellan antagit sin bror Carl T., och några af Sölvesborgs socknemän begärde, att han måtte komma i åttanta till pastoratet, "att han som een swågerson till dhetta bedröfweliga och yndeliga Sterbhufet kunne dhesse efterlätna och i ett sådant stort elände stadde Enkior och små fattige fyra omtyndige wår sal. kyrkoherde H:r Gabriels barn till någon hielp och understödh wahra." Rekommodationen för Twetowius wann intet affeende; han blef stollårare här och sedan hospitalsprest i Christianstad. Gammalstorp's pastorat blef skildt från Sölvesborg och stäl egen pastor (se ofwan p. 320).

7. **Lars Wärtensson Odder**, son af pastorn i Espö Wärten Jörgensen, föddes i Oderljunga, der fadren förut war pastor, och war troligen student före krigsutbrottet 1676. Hans uppförande under kriget war föga hedrande; han påstods nemligen hafwa "bebaucherat Swen Kråkas piga" och yttrat: "djefwulen må följa de swenste skålmår." En tid uppehöå han sig i Köpenhamn, enligt egen uppgift för att kunna i ro studera, men blef dertfore mistänkt för otrohet mot Sverige. Af denna anledning blef han oåså instååld för undersökningskommissionen i Malmö 1681. Prosten Arenchil i Kjellstorp lade sig ut för honom, förmenande hans wistande i Köpenhamn ej böra läggas honom till last, enår "en studiosus år civis totius orbis." Herr Lars blef oåså tagen till

nåder och synes till och med hafwa wunnit biskop **Hahns** ynnest, ehuru hans uppförande ej war klanderfritt äfwen sednare. Han prestwigdes $10/7$ 1683 till medhjelpare åt sin fader i **Espö**, ehuru han wid samma tid mistänktes för någon delaktighet uti "en smådefkrift om biskopen och andra rebeliga män" och hade måst med ed förbinda sig att söka uppspana författaren och exemplaren. Sedan sabren s. å. aflidit, wille biskopen att pastorerna i **Wemmenhögs** häradsfulla gemensamt underhålla **Lars Wärten**son såsom häradsprest. Då de ej funnos willige dertill, utfärdade biskopen ett skarpt bestraffningsbref; måhända hotades de ock med andra vexationer, efter prosten **Arenchils** råd (jfr. I. 88 och II. 204). Detta hade önskad werkan: **Lars Wärten**son blef antagen till häradsprest, och biskopen tackade prosten, som "med sin bekandte prudensse disponerat presterna i häradet till att contribuera till bemäldte **Lars Wärten**sons underhåll, och lofwade att, förrän han skulle lida nöd, något af sitt eget åt honom försträcka." 1688 tjenstgjorde han i **Gimbris**; den gamla pastoratet war ganska missnöjd med honom, emedan han bemäktigade sig wissa inkomster och war "swår och styf"; h:r **Lars** fick med anledning häraf allwarsam tillrättawisning. Sedan blef han komminister i **Uppåkra** och 1696 pastor härstädes. Hans ämbetsförwältning här förwärfwade honom hwarfen tillgifwenhet eller aftning. År 1698 $24/1$ infortrade domkapitlet prosten **Hammeri** underrättelse om "slagsmål och annan otidighet, som pastor **Lars Odder** klagat wara mot sig föröfwat af **Carl Twetovius**, stolemästare i **Sölweborg**"; den förre lärar hafwa fått mycket styf af den sednare. Saken hänstötts till kämnersträtten dertstädes, och parterna blefwo $28/10$ s. å. förlikte. I protokollet heter det: "Ehrewördige och wällärde H:r **Carl Twetovius** medh sådan utbristelse Rätten beswarade, dhet han all willighet, hugh och medell til **Saffens** Composition och förlikning contribuera och anlediga wille, besinnandes dhe oansändigheter och swårheter, som sådan oförlikning och osämia hos hans resp. förmån för des **Fortune** altid i hinder liggia och wara kunde, dherföre så i betraktan af slikt som och att dhetta **Schalogie**" (jalouste) "med sin ursprung haft af arge menniskors å begge sidor bekante insjutne före-

brtingeller, samt sin utvisande flyktighet af des Christendom, såger sig nu intet wijdare uti någon stridighet medh H:r Pastoren sig wilia mellera" m. m. "Uppå sådan H:r Ewetovii af H:r Lars Odder intagen utlåtenhet H:r Pastoren Odder strax sig till förlifning låt beqvämlig finna vice versa, beglärandes H:r Ewetovii förglömsel och estergift" o. s. w. Rätten bestämde 20 dalers böter till Sölvesborgs kyrka och fattiga för den, som bröte denna förlifning. En handlande Dorfling anlagade Odder 1702, påstående honom hafwa "hans hus i en predikan på heder och åra angripit, förmodandes sig hafwa frihet på det heliga rummet proclamera hwad honom efter sitt onda sinne lustar och behagar, och såsom pastoren alltid warit en beryktad man, men som oftast lyckeligen genomgått sine stålmskyden, trodde han förmodligen det alltid skola gelinga"; med anledning häraf nödgades Dorfling klaga och anhålla "att en kläpp måtte sådana präster påläggas och de exemplariter straffas; och skäller jag fritt och absolute pastoren H:r Odder för tjuf, snapphane och mördare till des han förswarar sin predikan d. 17 December 1702." Wid med anledning häraf hållen vifitation framlade D. en dansk bok, med titel Zerners politica, med hwilken hans concept jemfördes och befanns öfwerensstämmande; wid samma tillfälle intygade församlingen, att predikan ingen toucherat. Dorfling hade förmodligen funnit sig träffad af D:s bestraffningar mot dem som taga sig hustru för penningar eller andra egennyttiga orsaker; "en dygdig hustru — hade D. sagt — med 600 halfören är bättre än en odygdig med 600 daler." Ingen bestyrkte wid vifitationen att D. plågade öfwerlasta sig på krogen, den han stundom besökte, hwilket hade angifwits af öfwerstlöjtnanten Helmer, som jemte sin syster önskade slippa att betjena sig af Odder som strifstefader. Processen mellan D. och Dorfling fortsattes ännu 1707, då domkapitlet bewiljade D. rättighet att begå Rattwarden i annan församling. Råmnären Sam. Kihlman anmälde 1710, att "så sträng Odder war i sina predikningar, så impie förhöll han sig i lewernet och war för sitt wanbördige comportamente öfkiälig att der å orten preståmbetet förrätta." 1711 ¹⁹/₁ androg D. för biskopen sin önskan att få Gammalstorps pastorat jemte Söl-

wesborg; på samma gång rekommenderade han sin hustru åt biskopens ynnest, för den händelse att han sjelf skulle dö af den härjande pesten. Han dog tidigt på wären s. å. Hustruns namn är okänt, äfvensom deras dotters, hwilken 1702 omnämnes.

Stolrektorn Isak Mollingberg i Sölwesborg prestwigdes $\frac{1}{3}$ 1711 till nådårsprest i Gammalstorp och begärdes till pastor i Sölwesborg, "så at han och derjemte till bättre underhåld behåller skoletjensten", men han dog troligen kort derefter. Han war Södermanlänning.

8. **Petter Junström**, bördig från Jönköping, blef skolrektor härstädes 1711 och förordnades s. å. under pesttiden att förestå pastoratet samt prestwigdes $\frac{22}{9}$ s. å. till pastor härstädes. Han hade studerat i Rostock och war 1708 i Cimbriehamn. I ett bref från "justitiæ præses i staden" Sam. Kihlman $\frac{9}{7}$ 1717 heter det, att Junström, "till församlingens goda nöje, högstberömligen förestår prädikestolen, bewisandes mig och androm därjemte all ynnest och god affection, med hwilken jag och nästan dageligen, för des berömmelige studier, convercerar." I. afled $\frac{27}{2}$ 1725. Hans hustrus namn är ej känt. Dottren Dorothea Katrina war g. m. Joh. Kihlgren, past. i Frenninge.

9. **Johan Wulfram**, son af smedälbermannen Johan W. och Anna Jöransdotter, som uppgifwes hafwa varit dotter af en prest i Lösen, föddes i Carlskrona 1687, blef student 1707, prestwigdes $\frac{2}{4}$ 1713 till nådårsprest i Fridleffstad och blef sedan pastor wid ett småländskt regimte, hwilket han medföljde till Norrige, men som sedan reducerades. 1715 rekommenderades han till befordran af G. A. Fult (se sid. 228), som lofwade "quam sanctissime att på allt sätt betyga sin skyldigaste tacksamhet och wederkänflo mot biskopen för sådan benägenhet och omwårdnad för hans wälfärd." 1723 önsade W. att blifwa amiralitetsprest i Carlskrona. 1725 blef han förordnad att förestå Sölwesborgs pastorat under vakansen; dermed blef församlingen misnöjd och begärde Jöns Hochstein, som wille konservera presthuset, till nådårsprest och till kyrkoherde. Domkapitlet swarade, att arferätt ej gällde i fråga om pastorater, men lät likwäl Hochstein blifwa nådårs-

prest. Wulfram blef 1727 pastor härstädes och skolrektor. 1732 affade han sig befattningen wid skolan. Död $\frac{2}{12}$ 1733. Kyrkoh. Kemner i Njellby höll likpredikan öfwer honom och yttrade: "In summa: han förrättade sitt embete redeliga. Ja, hvar och en rättfärdig och bygghelstämde menniska måste tillstå at han i sit embete war alwarsam och berömlig och i sitt omgångne ärlig och upriktig." — Gift i Augusti 1718 med Elisabeth Albin, dotter af prosten Nils A. i Hjortsberga; hon blef omgift m. P. Hindh, past. i Bäckst. Med W. hade hon sonen Carl Peter, past. i Womb, och dottrarna Margreta Elisabeth och Anna Maria, hwilka dogo ogifta i Bäckst., samt desutom 4 söner och en dotter, hwilkas namn äro ofända.

Till följd af k:gl. br. $\frac{6}{3}$ 1732 blef Sölweborgs pastorat efter W:s död förenadt med Gammalstorp.

10. **Sven Lorenz Quiding**, son af prosten Per D. i Landakrona, föddes i Quidinge $\frac{10}{2}$ 1701, blef student 1719, hade en tid lust att studera juridik, men wände sedan sin hog åt theologien och prestwigdes $\frac{11}{12}$ 1724 till medhjelpare åt sin farbroder i Gammalstorp, erhöll fullmägt å nyssnämnda pastorat $\frac{29}{3}$ 1727, derjemte å Sölweborg $\frac{29}{3}$ 1734. Följande året anhöll han om att få blifwa prost öfwer sina församlingar, men fick det lakoniska swaret: negatur. Död $\frac{24}{9}$ 1749. — Gift 1. $\frac{6}{11}$ 1728 m. Anna Katrina Borgström, d. 1737, styf-dotter till hans förutnämnde farbroder. De hade 4 söner och en dotter; dottren och en son, benämnd Per, tullnär i Östst., lefde efter fadren. 2. $\frac{14}{6}$ 1738 m. Katrina Ringius, dotter af prosten Nils R. i Hör. I detta äktenskap föddes fem barn, neml. Nils, militär i österrikiskt tjenst, Otto, sjöman, Judith, Lisa och en dotter, g. m. gåstgäfwaren Kampf i Herrestad.

Genom k:gl. resol. $\frac{6}{3}$ 1751 blefwo Sölweborgs och Gammalstorp's pastorater åttfilda, och rektoratet i Sölweborg förenadt med pastorsbeställningen derstädes.

11. **Mathias Jacobæus**, son af kyrkoh. Johan J. i Kropp, blef student 1727, skolrektor här 1738 och prestwigdes s. å. samt åtog sig att under vakans utan lön bestyrda

Isvetofsta pastorat. Deröfwer beswårade sig ryttmästaren Swinhufswud på Årup, som ock wann gehör i domkapitlet. S. ålades att antingen hålla vikarie wid rektoratet och sjelf bo i Isvetofsta, eller ock affstå från nåbårspredikantöbesattningen; han walde det förra. 1751 $10\frac{1}{2}$ blef han pastor härstädes, tilltr. 1752. Efter visitation 1764 anmälde i konsistorium beswår deröfwer att han swor mycket och ofta war drucken wid ämbetsförrättningar. 1766 stenade hästarne för honom och wältade wagnen, hwarwid han fick ena benet afbrutet på tvåanne ställen. 1773 anmälde, att han en söndag så öfwerlastad gått för altaret att han hwarken kunde läsa syndabekännelsen eller episteln; hans hustru måste med gråt och tårar lösa honom derifrån, hwarefter en annan prest fortsatte gudstjensten. Ehuru skolrektor war han så ofunnig att skref maxime i stället för maxime. Död på wåren 1777. — Gift i Lund $23\frac{3}{6}$ 1738 m. Johanna Margreta Hising. Barn: Maria Magdalena. Ola.

12. **Matthias Christian Sellander**, Årning, blef magister i Lund 1745 och prestwigdes derstädes $27\frac{3}{3}$ 1751. Han tjenstgjorde 1752 i Rödvinge hos kyrkoh. Roos, som klagade att S. "icke wille läsa för hans söner och ej biträda i prestämberet ostare än honom sjelf behagade, men hade städse att göra med några öfekreaturer, kalfswar, fårs, swins, m. fl. stötsel, som han sig förwårswat och dels i prestgården, dels i byen hade och med foder till dem beswårade ej allenast pastor utan ock en del af sockneäboerna." S. å. misshwårades han till prosten Frobell i Fridlefsstad och tackade derefter domkapitlet, derföre att han "blifwit sånd till en sådan witter, stätelig och dråpelig Gudsman i stiftet, hos hwilken han icke allenast blef ansedd hederligen, såsom en prestman anskod, hade uppbyggelse i nödiga lärdomsstycken, blef förd på bygdens wäg genom ett sådant klart lysande och föregående lefwande exempel, utan ock blef grundligen underrättad hwad det dyra predikoembetet är och huru det bör ömt ansas, wördas och stötas." Följande året begaf han sig utan wederbörligt tillstånd till Riga och blef kallad till swenskt pastor derstädes eller, enllgt en annan uppgift, till vice pastor för den 80:årige pastorn Johan Forsman. Af domkapitlet i Lund erhöll han s. å. ett bewis, att han

"hvarken befunnits hysa kätteriska läror eller förargelligen sig förhållit." 1760 var han åter i Skåne och tjänstgjorde hos kyrkoherden Outman i Hellestad (se II. 56). 1777 blef han pastor och rektor härstädes, erhöll 1789 prostetitel och dog $19\frac{1}{11}$ 1792. — Gift 1. m. Barbara Katrina Asping, enka efter kyrkoh. T. Rod i Rättaby; 2. m. Anna Charlotta Öman, enka efter kyrkoh. A. Thörn i Lösen.

13. **Jacob Anders Rönnow**, son af en handlande i Carlskrona, föddes der $18\frac{1}{2}$ 1758, blef student 1772, vice kollega wid Carlskrona skola 1780, magister 1781, prestwigt $11\frac{1}{8}$ 1783, ordinarie kollega och kantor wid samma skola 1785, rektor och pastor här $18\frac{1}{10}$ 1793, tilltr. 1795. Död $21\frac{1}{12}$ 1824. — Gift 1792 m. Lovisa Charlotta Hjelm, hvars fader var revisor wid kgl. amiralitetet i Carlskrona. Barn: Gustaf Adolf, f. $20\frac{1}{8}$ 1798. Katrina Lovisa Charlotta, f. $29\frac{1}{8}$ 1802.

Enligt kgl. br. $2\frac{1}{2}$ 1825 skulle pastoratet ej tillsättas förrän frågan om ett tillämnadt gymnasium blifwit afgjord. Pastoratet tillsattes först 1833 och är numera ej förenadt med rektoratet.

14. **Lars Trägårdh**, 1833—1840; se wid Örkellunga IV. 236.

15. **Otto Wilhelm Hansson** 1840—1848; se wid B. Karleby III. 220.

16. **Per Erik Gustaf Sullander**, son af profeten, d:r Anders Peter G. i Malmö, föddes i Lund $20\frac{1}{2}$ 1810, blef student 1825, tjänstgjorde som vikarierande lärare wid Malmö skola 1830 och wid Carlshamn 1831, blef magister 1832, apologist i Malmö s. å., prestwigt $12\frac{1}{8}$ 1833, garnisonsprest i Malmö 1837, stadskomminister i Carlshamn 1840, pastor härstädes $24\frac{1}{2}$ 1847, tilltr. 1848 och erhöll prostetitel 1852. Död $21\frac{1}{9}$ 1853. — Gift $25\frac{1}{4}$ 1841 m. Sophie Annette Zickerman, dotter af magasinförvaltaren S. Zickerman och Carolina Schwenius. Barn: Hedvig Wilhelmina Aurora.

17. **Carl Oscar Rudolf Tilosius**, son af majoren C. A. Tilosius och A. C. Dahlén, föddes i Carlskrona

$1\frac{1}{6}$ 1813, blef student 1829, phil. mag. 1838, vice kollega
wid Carlskrona lärdomsskola 1834, lärare wid amiralitets-
barnhuskolan i Carlskrona 1838, prestwigd $17\frac{1}{12}$ 1844, pastor
här $2\frac{1}{6}$ 1854, titl. 1857.

Gift $31\frac{1}{3}$ 1843 m. Euphrosyne Rååf, hvars fader war
amir. warfskommisarie.

Rongl. Amiralitetet i Carlskrona.

I. Superintendenter.

1. **Canutus Chorælius**, bondefson från Kothremo af Nyssby socken i Calmar stift och född omkr. 1623, blef efter stogång i Calmar student i Upsala 1644, konrektor wid det så kallade kollegium i Calmar 1652, prestwigd och assessor i konsistorium derstädes $23/8$ 1654, magister i Upsala 1655, pastor i Åby af Calmar stift 1656, prost i N. Möre härad 1659, theol. lektor wid förutnämnda kollegium med bibehållande af pastoratet och prostämbetet $3/10$ 1660, lämnade lektoratet 1673, men bibehöll platsen i konsistorium, var riksdagsman 1668 och 1675, blef $30/6$ 1682 amiralitetsintendent i Carlskrona och derjemte pastor så wäl i nämnde stad som i Ramdala och Femjö landsförsamlingar. Han torde i början hafwa bott på landet, men 1683 ålades han att bo i staden, der ingen pastor fanns och derföre många insolentier föreföllo. E. erhöll 1684 K. M:s tillåtelse att ännu i två år behålla inkomsten af Åby pastorat. Död $9/4$ 1690. — Gift 1. m. **Elisabeth Rothovius**, sondotter af biskop Jonas R. i Calmar och enka efter prosten Unge i Åby; hon dog 1687. Med henne hade E. en dotter som war gift med kaptenen W. A. Lejonstråle. 2. 1689 m. **Hedwig Anna Petersson**, dotter af rådman Cort P. i Carlskrona; hon blef enka efter ett halft år.

E. har endast utgifwit ett par latinska poemer. I amiralitetskonsistorium har han fungerat både såsom ordförande och protokollsörare. Protokollerna börja $10/6$ 1683, då två nne extraord. amir. predikanter, Repplerus och Zolker, woro assessorer. Konsistorii förhandlingar hafwa mestadels angått sedliga förbrytelser, till en del af den mest widriga och upprörande bestaffenhet, och bedröfligt är att en prest öppnar ras-

den af dem som för sådan orsak infällades. Det war amiralitetspresten Brusenius, som begått krigersmål och dertföre suspenderades i amir. konsistorii första session. S. d. $\frac{30}{10}$ war åter en prest stånd inför konsistorium. Superintendentens kommissioner i Ramdala N. Littovius, en smålänning, hade varit "uti ett samqväm bland sina åhörare, hvarest war mycken lustighet, der han då måtte dricka med dem, och som i dryckenflap mycket stämptas, så kom han i hastighet att begynna en lyckeönskan och dricka alla årliga h-rs kål", hvaröfwer de närvarande qvinnorna blefwo höghligen förtörnade. På biskop Hahns anmodan höll amir. kons. undersökning här om. Utom ordföranden tillstådesworo denna gång 6 ledamöter, nemligen prosten Rasmus Larsson i Lyckeby, kyrkoherdarna D. Jacobæus i Lösen och J. Rod i Torhamn, stadskomministern Gjerdelovius samt amiralitetspresterna Karræus och Aschlovius. Littovius ansågs förtjena privation, emedan han genom sitt uppförande bragt predikoämbetet i förakt, men erhöll tillgift, då hans åhörare ursåktade honom. Men då han tillika besanns hafwa på två år endast tre gånger begått Rattwarden, så ålades han att detta från predikstolen i båda kyrkorna deprecera och "afbedja med detsamma med några ord de hastigt fälte orden och förehålla församlingen nödvändigheten af sacramentet, som af ingen olärd, mindre lärd man föraktas och tillbakafattjas bör." I anseende till fortsatt sklanderwärdt uppförande måste L. 1686 afstedas från sin besättning i Ramdala. För öfrigt woro åtskilliga segelsömmare, båtsmän och konstaplar, några med de underligaste namn, såsom Cornelius Klut, Bullerhuswud, Wöllebolster, Spetsfågg, Kydling, Höna o. s. w. instånnde. Ett par utdrag ur protokollerna för Chorakii tid må här finna plats. "1687 %₆, närw. theras wörd. D:no Mich. Karræo och D:no M. Coccio. Beswårar sig H. Wörd. H:r Daniel Brusenius öfwer Constapeln Jöns Omist, som skulle han dagen tilförne kommit till att gå till skrift, årnandes sig till H. Rattward tillika med andra, och att han ännu stått i sklander för lågersmåhl med en kohna Lena Jakobsdotter, den han skall besofwit. Och då H:r Daniel i anseende till sådant hans brott bedt honom holla dermed stilla, till saken wore utförd, brukat på honom en stam-

lös mun. Jöns svarade: 1 Om sjelfwa lägersmählet, at han intet kan uthan moſte kännas derwid, 2 glö derföre till ſkrift, eſter han gått ſå lång tijdh och ingen talat honom till, att han wetat hwartuth han ſkulle ſig wenda, 3 ſäger ſig ingen ord talat H:r Daniels heder eller ämbete för närh, uthan tå H:r Daniel knytt ſin näſwe för honom och bedt honom weta huut, tå nekar han intet ſig teröfwer blifwit ifrigh och giordt H:r Daniel detſamma. H:r Daniel exciperade ſig wilia med wittnen bewiſſa Conſtaplens otidighet warit ſå ſtor, at han med förſta ſkåhl teröfwer ſig nödgas beſwåra. Ref. eſter wittnen intet woro tillſädes, differerades det till näſtföljande dagen, imedlertid räddes Conſtapeln at ſöka wånlig förlifning, ty kunde han med wittnen af H:r Daniel öſwertygas, wåtte han tro det ginge honom illa." — — "Volonteuren. Wåns Jönſon Höök inkommer med Tertrud Jönſdotter, ſom han förut belägrat och ſedan troſfning ingått, och eſter detta inlägger han ſig med Signel och ſedan troloſwar han ſig med Signel wid tinget på Öland. Hon upwiſar atteſt om ſin troloſning och förutan the ſom atteſten underſkrifwit war och hennes huſbonde wittne med. Frågades om de haſt ſammanlag före troloſningeu. Han ſäger nej, hon ſäger ſig intet kunna wara fri. Frågas hwilken han will haſwa af dem. R. Heſt will han haſwa Signel. Signel will ånteligen haſwan, Tertrud jembwål will haſwan, der dock hon fört ſagt ſom föregifwes der hon ſinge ſin pretenſion will hon ſin rätt eſtergifwa. Men Tertrud nekar ſig intet (sic) ſå ſagt, ej heller kan hon här om ſäja förr ån hon får tijnder ifrån ſina föråldrar. Refol. Wåns och Signel förbiudas att wara widare tillſammans. Signel ſkål ſtaffa bewis ifrån ſin kyrkoherde om hennes troloſning är fullkomlig; item Tertrud ſkål ſtaffa ſina föråldrars tankar och mening. Höken ſkål arreſteras till des widare utſlag blifwer."

2. **Bergerus Folcher**, ſon af rådmannen och handlanden Folke Wånſon, föddes i Calmar omkr. 1646, njöt underwiſning i derwarande lärowerk, blef ſtudent i Uppsala 1665, phil. mag. 1676, lektor i latin och hiſtoria wid Calmar gymnaſium ¹⁹/₁₀ 1677, preſtwigd ¹⁷/₁₀ 1680, war riksdagsman ſ. å., blef flottöpaſtor och andre theol. lektor ²¹/₁₀ 1684, ſuper-

intendent $\frac{2}{6}$ 1690. Biskop Bayke ansåg onödigt att resa upp att installera honom 1691, menande installationen vara någonting ceremonielt och icke essentiellt samt att en inträdessermon wore tillräcklig. F. presiderade wid prestmöte i Lund 1701. Död $\frac{11}{6}$ 1709. — Gift $\frac{7}{12}$ 1687 m. Christiga Ehrenflou, dotter af borgmästaren Erik E. i Calmar. De hade 12 barn, af hvilka de sex dogo i barndomen. Sonen Gustaf var kapten wid Calmar regemente.

Under F:s tid fick amir. Konf. icke blott pröfva sina krafter wid afdomandet af åtskilliga kinkiga mål, utan också ådagalägga sitt nit för den rena läran. Några exempel-må anföras. 1691 $\frac{19}{8}$ klagade en glasmästare att hans hustru "fallar honom allt det elakt är, röker tobak, super och hotar att stära halsen af honom m. m. Resol. Hustru Brita sättes detta vittet om hon dricker sig drucken, ställer sin man eller bär uth något, så sitter hon i 3 månader på watten och bröd. Samma lag kastar också han sig under. Förmantes hätt att intet hålla sig ifrån sängen och hon ellet han intet tala om det förtiga dem emellan. Derpå förliftes de och lofwade ligga ihop och allt wäl öngås och intet slåas eller låta illa." 1692 klagade en muraregesäll öfwer sin fästnös otrohet och wille icke wigas wid henne. I prot. $\frac{10}{6}$ heter det: "Præs. Rvd. D:no Superintendente, Mag. Hauswulf, D:no Stenone Rader, D:no Hargellio. Discurrerades först om Muurgesellen Jöran Larsson och Anna. Refererade Herr Superint. förteligen sakens beskaffenhet desom emellan. Nu äro 3 wägar; förlifningen hon kan nu intet ssee, 2 wigas haer han abicerat 3 eller med fängelse tvingas. Och der han nu wid wixlen skulle säga nej, kunde man efter Carpzovii mening låta en annan säga ja. Men fast det är i kyrkoordningen, så är det wäll satt för dem, som intet hafwa med hwärandra beställa och likwäl tvingas. Nu måste han anten wigas eller hon förklaras för hans hustru, han hållas ähr och dag ifrån sine saklighetsmedel och sättas sedan i band." — — Res. "Såsom Anna intet vill förlifa sig, så skall Jöran taga henne efter kyrkoordningen och skall wärkställas på detta sätt, nembligen att som han bestyller henne för båtsmännernas h—a och ehuruwäl man kunde wigas dem straxt, likwäl som

han henne bestyller, så skall Anna utföra med honom midt Råd-
stugurätten. Imedlertid förklarar Cons. Anna för Jörans hu-
stru och skall hafwa halfwa hans löhn (sic), tagas i kyrkia som
en ärlig hustru och åtniuta kyrkans friheter, men han icke;
går och Jöran öfwer åhr och dag, skall han anses som en
öchristen." — "Jöran säger att h—r hafwa här god rätt,
men inthet ärligit folk." En annan gång blef en som låtit sig
wiga mot sin wilja och "således misbrukat Guds ord och pre-
dikoambetet", ålagd att plikta till kyrkan 2 kannor win eller 3
daler och till de fattige 2 dal. s:mt. Stundom fingo soldater
och hätmän för lägermål löpa gatulopp och undergå kyrko-
plikt 3 söndagar. 1692 ¹⁰/₈ "inkommo Anders Andersson och
hans hustru berättandes deras barn är dödt. Hustru Else
frågas huru hon finner sig i sitt samwet och sade henne att
här har dels varit en incuria, dels of en Casus fortuitus.
Tillfrågades huru henne synes, om hon icke will stå skrift.
Resp. som Cons. synes. Resol. står skrift förden skull at hon
måtte få det roligare samwet." 1694 ²⁹/₇ "inkommo Skeppa-
ren Ola Söderberg och des hustru Sara Samuelsdotter och
Archlimästaren Måns Swans hustru Helena Tyrisdotter.
Hust. Helena klagar att hust. Sara har haft en Dwinsperson
hos sig, hwilken qwinsperson så hon stod och läste Carthan
på posthuset och jag sade i hastighet om samma qwinsperson
Jungfru gewesen, så kommer hustru Sara, til posthuset och
säger mig h—a (sade hon) och den andra är en ährlig men-
niska, hotade sen att bafa mig, när jag går neder, kommer
hon och springer efter mig och slår mig först wid örat, kastar
orenlighet öfwer mig." Protokollet utwisar ej huru saken af-
gjordes; förmodligen härwistes den till werldslig rätt, lika-
som flera andra mål, öfwer hwilka det varit af intresse att
känna amir. konsistorii resolutioner. Ännu ett par exempel!
"Skepparen Erik Kure inkom och hans hustru, hwilken hu-
stru klagar på sin man, att han henne illa handterat och til-
spord sade mannen slagit sig (sic) paar öhrflar. Det man-
nen tillstod, men sade hustrun haft stoor mun och förtient de
öhrflar. Volunt. Per Drake och Mats Hall wittnade att de
hört hustrun roopa och hon welat kasta sig ut igenom fönstret,
då mannen hållit henne, att hon icke skulle fahra illa. Det

hon och tillstod, hvarföre hustrun tiltaltes af Conffessorio, för det hon så lättfint varit att anklaga sin man för paar örfijlar skull, mannen sammaledes för det han slagit hustrun och förmantes på båda sidor til enighet, hvarpå de handtogs och förlifstes." Commendören Anders Jakobszon och hans hustru påstodo att kammarförvaltaren Pfilander friat till deras dotter Katrina Malmstedt; deremot sade P. sig hafwa "haft en liten affection till jungfruen och derföre henne begäfwat", men icke begärt henne till äkta. Conffessoriledamöterna "tillhöllo Commendören att förlifas, sågandes en mager förlifning woro bättre än en fet domb, då oc Hert Radierus dermed at öfvertala Commendören berättade ett exempel om en prest i Skara, som med 100 r:dr förlift sin fåstemö, det hon oc varit tilfreds med. Jungfrun sjelf infallades och sade bästa förlifningen wara att fara fort med det dem emellan slutet war. Han lofwade en hederlig discretion. Hon sade: J är mig mer än sölsver och guld."

Ett par andra förefommande mål äro af den sarsansfulla ohygglighet, att man knappt kan nedskrifwa dem! Prot. 1706 7/11. "Hustru Margreta Persdotter beswärad sig öfwer sin man Bledmakaren Bengt Malm att han sig ochristeligen emot henne förhåller, att han henne slår med yxor och knifwar, så att hon ofta illa särad måste ligga under barberarehänder och desutan swärjer han så grusweliga eder, att hon säger Guds straff genom olyckeliga händelser i huset ofta sig tilldrager, tillägger oc att hon med barnen ofta hört i huset djefwulens spökeri och bland annat ett liud lifasom af en groda, hwilket höres wid sången både winter och sommar och continuerat i tre år. Ibland annat säger hon om denne sin man, att när han begynner på att swärja, råder han sig i börren och säger: som Famen och tag mig, jag är beredd och mogen, och när det intöfker, säger han: så kom då och tag min hustru och barn." Han förmanades "att ej slå hustrun, nu de äro under action", och honom förefkälles "den swärhet han skulle deraf taga." Salen hänwistes till werldelig rätt. En annan gång förefom att en hustru, som blifwit tillsagd att flytta ur sin bostad, wid flyttningen yttrat: "jag lämnar djefwulen i mitt ställe"; derefter påstods djefwulen hafwa wifaf sig uti

hufet i en hunds, i en orms och i en stygg liknelse, den timmermannen Måns Åman ej kunde utjaga; han hade welat lyfta Åman ur fången, hwarwid denne sagt: "det är du intet god för att göra." 1708 förefom det att en styrman wid namn Åsmus, då chorum skulle hållas, yttrat: "auch mag die donder hosen, ist es nun teld Chorum to hållen." Han wille påstå att dessa ord affett att förebrå kamraterna deras nachläsighet och uppmuntra dem till nit i K. M:s tjenst, men amiralitetskollegium, som förmodligen ej rätt förstod denna urfåkt, frågade amir. konsf., om icke orden wore att anses för blasphemiske. Konsf. swarade: "Åldenstund Åsmus förklarade sig 1. huru han i hastighet och af obetänksamhet talat några ord och det derutas att man då skulle segla, hafwandes skeppet legat med lösa och förstotade mårsssegel och att det toget stagswis, 2. berättade han att chorum hölts då kl. 5 om morgonen, som icke skal wara wanligt at hållas förr än kl. 8, 3. sade och at Kleutenanten på skeppet warit då drucken; Åtberföre i afferde till dessa och flere skal kan Consf. icke statta hans expressjon och utlåtenhet för någon egentlig kallad blasphemie och Guds håbelse, emedan de requisita, som til en blasphemia fordras, icke äro hit applicable. Men eljest finner Consf. at orden äro mycket obetänksamme och förargelige, som icke böra aldeles strafflösa lemnas, helst och sådant är emot K. M:s stadga om eder och swordomar jemwål Sjöartielarna."

Wi wända oss ifrån dessa ohyggligheter till andra föremål, hwilka tyckas hafwa förorsakat såderna i amir. konsf. ej mindre bryderi. Prot. ^{10/4} 1695. Närw. Superintendenten, Hauswolff, Rabier, Hargettus, Ullholm och Florinus. "Mester Johan Starck, Chirurgus wid Kgl. Amir., infom och förhöllts det spargement, som om honom utgånget är angående någre böcker, som han låsit, nämbl. Böhmens sifer. Swarade, det han wäl alla Böhmens böcker förskrifwit och igenom låsit, men dem sedermera på Elden kastat. Frågades huru han sig befant af de böckers låsande? R. sig dem icke förstå. Qu. Om han dem straffar eller berömmar? R. det han ingendera kan göra. Och underrättades han om berörde Böcker, det de alldeles äro fätterste och dersföre fördomde; dertill han swarade

fig det redan förspord och nu icke ägta de strifter mehra. In-
 lade fördenfull en strift, deruti han begär att det måtte pro-
 tocolleras, att den som honom utfördt för en lättare eller för
 den som icke är en redelig evangelist och bekänner den rätta
 Lutheriska tron, honom håller han för en ährelöds och Bestialist
 människa, til des han det bewisar. Mester Starck förhöllts
 att det är en straffelig ting, det han de böcker har läst och
 påmintes R:gl. Maj:ts Placat som sådane böcker alldeles för-
 biuder. Han swarade sig det icke wetat vara straffeligt och
 fördenfull, ~~var derwid~~ något more felat, beder han om förlä-
 telse. Resol. att såsom Conf. måtte efterse hwad R. M:s
 stadgar om förbiudna böckers införande och läsande innehåller,
 altså upstjutes till nästa Consistoriidag, då Mester Starck till-
 såges att upkomma." S. å. 17/4: "Mester Starck infan sig
 och förhöllts samt för honom uplästes R. M:s Placat om
 förbiudna böckers införselesförbudh af Åhr 1667, hwaremot
 han lofwade slikt härefter alldeles förlåta, såsom han det al-
 redan för detta gjort. Swarpå han med en förmaning dimit-
 terades." S. å. 17/10: "Gouffardie Bådmannen af H:r Majo-
 rens Wärten Oluffsons Compagnie Jacob Rosenbühl infom
 och föredrogs honom orsaken, hwarföre han hit kallat är,
 näml. at det skulle vara angifwit at han på skeppet Sten-
 bocken skulle haa predikat för Princesserna. Han nekade intet
 at han läst up Evangelium och hållit Chorum och en fort
 explication gjort efter Princessernas begäran i mening at
 bli hulpen komma ifrå Kongens tjenst. Han har också fått
 ifrå Princesserna recommendation till H. Höggrefl. Excel-
 lens. Blef ordinerad til Gyllenstjernas hof af biskop Benze-
 lio i Strengnås anno 1693, men sedan blifwen priwerat ef-
 ter han lågersmähl begått i Åbo under sit äktenkap. Rosen-
 dahl åtwarnas derföre att han härefter intet inmänger sig uti
 Ecclesiasticis samt förmantes att förlika sig med sin hustru
 och gifwa derom kunskap." 1702 2/5: "Uppå stadskapellanen
 H:r Engstedts angifwande uppkallades Studiosus Ol. Carl-
 sten, Wermelandus, och tillfrågades huru han sig skall förhål-
 lit mot stomakaregesällen Johan Swensson, hwilken skall ige-
 nom denne Studiosi förargelige ord blifwit i sit huswud för-
 wirtad. Gefellen föregifwer, hwilket och hans mästare Eric

besannar, att denne Carlsten skall en eller annan gång sagdt: Att Gud är Gud tror jag icke, orättfärdige äro hans gemningar, derpå vill jag lesa och dö. Carlsten säger att hans ord varit sådane: Att Gud är Gud tror jag, icke orättfärdige m. m., så att han brukat härwid en fallaciam compositionis et divisionis. Gesellen säger att Carlsten sagt, det de som mörda sig kunna blifwa salige. Carlsten säger fuller nej, men gesellen vill sådant med Jöran Hobergs hustrus attest bewisa. Konf. föreställer Carlsten allvarsamligast huru illa han med sådan sin utlåtenhet gjort emot kyrkoordningen, wårnades honom of på det högsta, att han hådanefter aktar sig för sådan förargelighet; skulle han dermed beträdas skall han efter lag och Konungens förordning tillbörligen näpft och afstrafad warda." År 1701 kommo twänne tyskar, som studerat i Halle, till Carlstrona och blefwo mistänkta för pietism; deras namn woro J. W. Pause och J. Schade. Deras wistande i Carlstrona blef ej långwarigt, sedan deras pietism blifwit upptäckt genom tyska pastorn Hauswolffs walsamhet (jfr. I. 126 f.) Ett par år derefter kom en annan pietist wid namn Schultetus till Carlstrona (jfr. I. 127). Folcher yttrade sig om honom med mycken fördragsamhet. Schultetus hade predikat i tyska kyrkan och samtalat med en sjuk i andeliga ämnen samt understundom besökt superintendenten och "haft ett eller annat dicitum in exegesi biblica att ombesörja till hwars utredande förutan muntelig discourse honom wägar och subsidier wid handen gifwits", men intet hade förnummits som kunde göra honom mistänkt för irrlärlighet. Han hade förklarad sig ogilla Petersens åsigtter om tusenåriga riket. Folcher tillägger: "Ingen betager jag frihet att mena och tycka, men mitt sinne och sedwana har varit och är, likasom en besunnen och träffad i felaktige och skadelige biläror eller andra laster ingalunda ursäkta mindre medhålla, alltså och wårtom icke lätteligen någon, den man ej har skäl och anledning mistro för sådant, antingen widrigt om tänka eller angifwa." Tydligen åsystar detta Hauswolffs alltför stora beställsamhet att uppspana och angifwa pietister. 1707 begärde samme Schultetus företräde för amir. konf. 20/2. Ehuru Hauswolff bestredde denna hans begäran, fick han dock infomma. Han

anhöll att, emedan han anlagats för irring i läran; så af konf. testimonium vitæ et doctrinæ, men konf. förklarade att han kunde "hålla sig till presteerna i de församlingar, der han wistats, och till sine testimonia ifrån andre illustre orter."

Ett missförstånd uppfom 1701 mellan Lunds domkapitel och superint. Folcher med anledning deraf att prosten Strandell hos domkapitlet anmält, att en i Carlstad ordinerad prest Swen Donner blifwit satt till vice pastor i Ramdala och deremot förre vice pastorn det P. Gardinus afstedad. Domkapitlet frågade huru sådant kunnat ske utan kommunikation med domkapitlet och hotade att förbjuda Donner, att tjensigöra i Ramdala, om icke swar och nöjaktig förklaring ankom från superintendenten. Denne hade i sinnet att anklaga Strandell dertföre att han "meslerat" sig i saken mellan honom och Gardinus. Wiskälligheten blef förmodligen bilagd, ty den afhöres icke vidare. 1709 uppstodo hos herrar konsistorialer i Carlskrona högwigtiga dubier angående deras förhållande till amiralitetskollegium, och djupswriga diskussioner förefommo angående "dependencen af öfwerdomaremyndigheten." Med undantag af Gauswolff instämde alla konsistorialerna deri att, "alldenstund de så wäl genom K:gl. Collegii befallning som K:gl. Rättens dom och resolution äro obliogerade att erkänna K:gl. amiralitetsrätten för des öfwerdomare, ty kunna de wid så bestaffat sak intet vidare sig besatta." S. ä. ²²/₉, "refereerade Notarius Consistorii, hwilken af K:gl. Collegium blef uppkallät i Collegio, det H. Höggrefl. Excell. och K:gl. Collegium besalte, det hwarfen Consistorium eller Notarius wid sin tiensts förlust skulle understå sig i de utgående Consistorii skrifter, domar, resolutioner och extractis protocollu bruka någon annan titel än allena det ofter Sjöartiklarna nämna och skrifwa Amiralitets Consistorium samt skidade tillbala de skrifter, som angå winterpästsåsmannens G. Robåds otidiga förhållande och så kallade samwetsmål, hwilket Consistorium resolverade skola ske och ånyo rent skrifwas och med giörligaste til K:gl. Collegium afgå." Med enigheten inom amir. konf. war det icke alltid rätt wäl beståldt, såsom skall wisas i amir. predikanterna Adlercrantz' och Forbus' biographier.

Af det ofwananförda synes att amir. konf. 1709 hade en

färstild notarie. Före detta år hade protokollet blifwit fördt af någon bland amiralitetspredikanterna, men 1709 blef D. Wennerdahl antagen till notarie. Prot. 17 $\frac{1}{3}$ 1709: "Framgaf Hr Mag. Hahn ett af honom skrifwit concept angående Consistorii begäran till Kongl. Collegium at kunna bekomma någon Notarium, utaf de orsaker och skäl, som der införas. Och refererade han ytterligare att Weberbörande skola wara benägne till att willfara Consistorium i denna des anmodan. Och är uti samma skrift namngifwen en Hr D. Wennerdahl, som Conf. till denna beställning recommenderar för K:gl. Coll., wid hwilkens person gjordes allena den påminnelsen at, alldenstund han berättat sig uti Stockholm betjena Fru Oreswinnan Torstenssons hof, det måtte han först skaffa sig ett behörigt affsed derifrån." S. å. 31 $\frac{1}{3}$ aflade han ed som notarie, sedan amir. collegium bifallit hans antagande ~~berätt~~ med lön lika med en amiralitetspredikant. Han skref dåligt så wäl ~~hwad~~ ~~collegierne~~ som ~~hwad~~ ~~skapning~~ och ~~handstil~~ beträffar.

3. ~~Johan Petersen~~ ~~Kall~~ hafwa tillhört en släkt som bott i Blekinge, då provinsen war dansk. Han föddes 29 $\frac{1}{2}$ 1655 i Ålborg, der fadren war lämnär och blef 1671 student i Köpenhamn. 1679 reste han utrikes och uppehöll sig länge i Hamburg och i Orford. 1682 återkom han och sysselsatte sig i Köpenhamn med att meddela underwisning både offentligt och enskildt, men då han ännu 1687 icke wunnit någon befordran, begaf han sig till Sverige, antogs till lärare för några ädlingar samt blef känd af Carl XI. Han blef derefter esquadrons-predikant wid ett i Helsingborg förlagt kavalleriregemente och utnämndes 4 $\frac{1}{2}$ 1694 till pastor i Ryssby af Calmar stift. Det uppgifwes att han lofwat att äkta enkan derstädes, men brutit detta löfte, hwarefter den i sitt hopp swikna enkan klagade hos K. M., som förklarade B:s "comportamente för helt oanständigt", men dock af gunst och nåd lät honom behålla pastoratet med wilkor att han skaffade enkan tjenlig bostad och en årlig pension. Äfwen uppgifwes det att han usurperade titeln af magister, hwartill han icke genom några akademiska lärdomsprof gjort sig berättigad; då konsistorium i anseende till ett gällande kungligt förbud icke wågade falla honom magister, swarade han att han wille

disputera wid någon afademi, om han blott hade medel dertill. I Nyssby skall han hafwa wisat så stor iswer i catechisation, att han derigenom ådragt sig warning. 1704 blef han amiralitetspredikant i Carlskrona och erhöll s. å. R. M:s resolution på rättigheten till plats i amir. konsf. framför de öfrige amir. predikanterna, hvilka woro äldre än han. I slutet af 1709 eller början af 1710 blef han superintendent. Prosten Strandell berättar $2\frac{1}{2}$ 1710 hans utnämning, "hwilken förorsakat hos Stadsförsamlingens ledamöter ett otroligt morrande dels för hans person, dels förnemligast för hans hustru liberlige och förbömelige lefwerne, så att man fruktat innan nådårets slut något läres spörjas." Man kan ej af sedan inträffade fända händelser sluta till hwad prosten i dessa ord antyder. P. dog i början af år 1717. Hans hustru war från Skåne, hette Engelholm och war systers till kyrkoherden Nils E. i Sjörup. Endast en son nämnes, neml. Johan Otto, som war kassör wid amiralitetet, g. m. G. S. Fult, från Hjortsberga, och en dotter, g. m. fästlöjtnanten Abraham Sorbonius.

P. har utgifwit några minnestal, skrifna i ett uppstruswadt manér. I det ena, hållet öfwer landshöfd. Adlersten 1713, prisar han den afsidnes brinnande Zäle uti rikets tjens och de meriter och actioner, hwarigenom han sig distinguerat, samt beklagar icke honom, som ifrån penible travailer kommit till ro, men dem som förlorat en så utmärkt medborgare och ämbetsman.

Utan twiswel war P. en egenfär och kitslig menniska. Derigenom råfåde han i mishälligheter med ledamöterna i amir. konsf., med presterskapet i staden och andra personer samt med domkapitlet i Lund och landshöfdingen i Carlskrona. Prot. 19, 1710: "1. uppkallade Högärew. H:r Superintendenten det Byrd. Presterskapet och lät för dem upplåsa sin af deras Excellentier meddelte fullmägt och förmante dem till gudsfruktan och att rent och klart predika Guds heliga ord. 2. H. S. Superint. frågade huruwida Tyfsta Pastorn H:r Mag. Hauswolff hafwer avangerat med de 8 collecter, som deras Excellentier påbudit. Herr Mag. Hauswolff opponerade sig och förböb det skulle intet om denna saken i protocollet

införas, men efter H. H. Superintendentens alfvarsamma tilltal svarade Hr Mag. Hauswolff han intet dependerar under detta Consistorio" m. m. S. å. 16 $\frac{1}{2}$ beslöts att angående denna sak skrifwa till R. M. Hauswolff beröpa sig på kgl. resol. 10/11, 1691, men superintendenten på en dylik af 1/8, 1690, till hwilken Hauswolff ej wille attendera. Han "gjorde sedan denna expression: Efter jag ser det kgl. reglementet ej eftersewas, hafwer jag här intet att göra", och gick så sin wäg. Superintendenten beklagade att Hauswolff icke wille höra hans motstånd, och konsistorium beslöt, att hwad som mellan superintendenten och Hauswolff passerat "på Höga wederbörande rum andraga och mot siffit procedere protection begära, hemställandes wederbörandes bepröfwande med hwad frihet mag. Hauswolff får sålunda excipera mot R. M:s allernåd. resolution, förutan det Superintendenten och Consistorium warða med förakt bemötte." S. å. påminnte domkapitlet i Lund om några folkfetter, hwilka bort i sådana, men fick till svar, att "kgl. senaten om sådane saker communicerar immediate med amiralitetconsistorium." Hauswolff fick, i frågan om "dependencen under amir. conf.," medhåll af domkapitlet, som fann superintendenten "ex confusione terminorum logicorum för relato et correlato göra ett abstractum och concretum officii, at han måtte winna, såsom hwarest Episcopus är och Episcopatus, en sådan combinerad Superintendentia, som han stoff formenar, emedan han wälfeligen är Superintendens"; wälfeligen wore det kgl. reglementet något mörkt, då det hette, att alla konsistorialsaker skola i amir. kons. afgöras, men meningen wore dock att superintendenten icke skulle hafwa någon inspektion öfwer sina medasessfetter, utan, så wäl som de, lyda under domkapitlet; äfwen klagades öfwer att superintendenten indragit präster från främmande stift och uppsagt dem som domkapitlet förordnat. Stadskapellanen Silvius klagade sig wara, hos superintendenten utestuten från sitt kall, hwartill den stora allsmåttiga Guden och församlingen honom lagligen kallat." Superintendenten hade förbjudit Silvius att meddela Rattwarden åt någon utan att anmälan stett hos honom. Biskop Swedberg, som i saken blifwit rådfrågad, hade förklarad församlingsmedlemmarna böra hafwa rätt att till skriftefader be-

gagna den af församlingens präster, som de helst önskade, men Petersson wille ej erkänna detta. Han lär hafwa wetat att förskaffa sig kgl. senatens resolution på att ej blott amiralitetspräster, utan också tyfva pastorn och stadskapellanen skulle dependera af honom. 1711 mottog amir. kons. från landshöfding Adlersten en skrifwelse, som "angick konfistorit character, jurisdiction och dependence", och då äfwen amir. kollegium ansågs genom skrifwelsen prejudiceradt, så beslöts att medbela den åt kollegium samt deraf skrifwa till general-amiralen, "på det att konfistorium måtte en gång få njuta den lycksaligheten att widstå af S. M. förlänte rättigheter och förmåner blifwa beskyddadt och handhafdt." 1710 $\frac{20}{10}$ förefom ett mål, som nära rörde superintendenten personligen. Då inkallades nemligen "Hans ärewördighet Erik Sundelius" (en för öfrigt i Lunds stifts så mål som i amiralitetskonfistorii häfder obefant person), som i Måst $\frac{3}{10}$ s. å. "begått det ofog emot superintendenten, att han kallat honom en jutesålm." Superintendenten wille tillgifwa honom, ~~om han deprecierades~~ hwilket Sundelius gjorde, förtärande sig hafwa "i hafslighet, obetänksamhet och i dryckesmål sig sålunda utlätit."

Men frågor förefommo icke blott om "schympfellige", utan äfwen om "faselige och blasphemiske ords utwåfande", ehuru konfistorium endast i ett fall lydades finna "alla requisita som fordras till en werflig häbelse." Detta fall förefom 1712, då en dansk frigsånge, löjtnanten Baron Gennings Otto de Lutgow, angafs att hafwa ingått förbund med den wärdandens Amiralitetspredikanten Fult (se wid Hjortsberga) yttrade här om: "Swad delinquentens brott widkommer finner jag uti det 1. en blasphemia emot Gud, ~~ty han förtälat sin döwelse,~~ i hwilken han med Gud ingått förbund ~~m. m.~~, som finnes i den hållne ranfakningen, och har den blasphemia icke warit passiva utan activa af en wetande och wiljande, ty de tvåne requisita blasphemiae, såsom 1) Intentio finnas här et quidem directa, ty han sponte och af ingom twungen den begått. Swad Creditorernas ansträngande som han föregifwit angär, synes det icke stort kunna attenderas i detta mål. Så finnes också här 2) scientia, hafwandes han wetat att sådant war blasphemum. Om i hans brott också warit 2. någon

trufdom kan jag intet se, emedan Contractet intet wardt slutet med djefwulen, än mindre deruppå följdt den uptefnade tjenst till djefwulen och aldraminst någon skada på andra mennifcor deraf härslutit, ehuruwål den wid galgen gjorda beswärjning warit en stor begynnelse dertill" o. s. w.

Någon gång utgjorde amiralitetskonfistorium ett theologiskt examinationskollegium. År 1714 examinerades skeppsprefsten Dlaus Ef, som befanns "wål grundad i Theologia och bekant med grekiska och latiniska språket, så att han förmodeligen kan göra Guds församling upböggelig tjänst."

Den grofwa ofedligheten bland flottans manskap fortfor under denne superintendents tid, ehuru presterkapet wid des motarbetande rönte ett kraftigt stöd af generaldirektören H. G. von Lieven. Denne anmålde $\frac{20}{3}$ 1715 för amir. kons. sin önskan, att kons. wille taga i öfwerwägande; huruwida icke "amiralitetspredikanterna wid chorum på paraden kunde i bön och sång wara förtare och till förefommande af så mycket ogudastigt wäsen som försåras, hålla derjemte en liten förmaning till de närwarande om deras lefwernes förbättring, underwisandes dem om deras skyldighet emot Gud, öfwerheten, sig sjelfwa och nästan"; konfistorium beslöt med anledning häraf att tacka H. G. Excell. för hans omwårdnad och berömmelige Zèle om Guds ära och folkets andeliga och lekamliga wäl, och skulle hans förslag verkställas, hells presterkapet endast wid allmänna gudstjenster och wid paraden hade tillfälle att underwisa folket, som annars hela dagen war på arbete.

Det återstår att nämna något om den verksamhet, som amiralitetskonfistorium under Peterssons tid ådagalade mot "pietisteriet", hwilket 1715 ånyo begynte att afhöras. S. å. $\frac{5}{6}$ beslögade ordföranden och samtliga ledamöterna (Hauswoltff, Fleege, Fult och Frobell) "med hjertans ångslan och besymber huruledes den wilsarande och fördömeliga läran Pietismus börjar åter te sig fram, i det ej allenast en och annan mistänkt person wistas å orten utan witnessbörd om deras beskaffenhet och frejd, utan och sådan lära predikas i privat hus och eljest"; Isak Laurenbeck (se I. 129), som och en långre tid wistats i Carlskrona, utan att anmäla sig för konfistorium, war enligt rykte "pietismi convictus et damnatus i Åbo";

excellensen v. Liewen hade propria auctoritate antagit Hilleström (se I. 129 och 135 ff.) till sin hofprest, hvilken i Stockholm "förskaffat sig rykte, at han inclinerade till pietismum, och brukat anstötliga ordafätt" i Carlskrona; en studiosus från Stockholm, hvars namn och wilkor woro ofända, wistades och derstädes. Med anledning af allt detta beslöts konfistorium, att låta upplåsa K. M:s plakat af 7/6 1706 samt Prinsessans och Rådets warning mot willfarelser och swärmerier, samt skrifa till konfistorierna i Åbo och i Stockholm för närmare underrättelsers erhållande. Bib: nästa sammanträde företebdes bref från Lunds domkapitel med anhållan om underrättelser angående Laurenbeck och Hilleström, hvarjemte superintendenten omtalte hwad han inhemtat angående den ofwannämnde studenten från Stockholm; hans namn war Johan Lütke och han hade på superintendentens tillfrågan sagt sig hafwa studerat i Leipzig och Halle; på inwändningen, att den sednare orten wore "farlig för studerande", hade han swarat att det wore ett herrligt universitet och att Ståndens skrifter hade ingen kunnat wedertlägga; derjemte hade han yttrat, att "här wore wisserligen den rätta ldran, men fattades mycket i tro och bättring, och att han wille understödja den lätande Christi församlings byggning." Lütke, som wistades hos v. Liewen, infann sig på kallelse inför amir. konf. 1°/6 och uppgaf att han war född i Falkenburg uti Neumark, hade studerat i Jena och Leipzig samt besökt Halle, "för att bese statum academicum", men medhade inga akademiska wittnesbörd; han hade predikat i Stockholm för magister Lütkefeman och i Sörbyborg för doktor Niehend samt wille någon tid qwarstanna i Carlskrona för att afwakta en från Lyckland förskrifwen persons ankomst; om den uteblefwe, hade han för ett år engagerat sig som informator hos von Liewen. Han blef af konf. förbjuden att predika tills han fått biskopens och domkapitlets tillåtelse samt ålades att skaffa sig akademiska wittnesbörd, så wida han wille præceptorera. S. å. 22/11 berättade superintendenten, att landshöfdingen på anhållan om "förbud för v. Liewen att bruka Hilleström till att predika", swarat att han dermed ej kunde sig befatta, enär v. Liewen ej dependerade under landshöfdingen; om H:s willfarelser hade superinten-

benten ingenting funnat spörja, utan flera förnåma personer hade sagt att intet ansköligt i hans tal förekommit, och då nu domkapitlet tagit hand om saken, kunde man ej falla det i ämbetet. Följande året hade man uppspanat en annan förment pietist, studenten Carl Wibblad från Stockholm (se L. 135). Han blef uppkallad i amir. kons. och infann sig der $10\frac{1}{2}$ samt uppwisade ett protokollutdrag från Stockholms konsistorium, som tog honom i försvar mot wärkning och anmodade amir. kons. att göra detsamma; han uppgaf sig hafwa varit i Leipzig och Halle, der han wäl ej undergått någon examen, men studerat under ledning af doktor Antonius och doktor Francke, hwilka han höll för renläriga; i Stockholm hade flera prestes tillåtit honom att predika. Amir. kons. resolverade, att han egde hos wederbörande werldslig auktoritet söka skydd mot wärkning och att han icke skingre predika utan wederbörlig tillåtelse. Sedan $1\frac{1}{2}$ områttades i amir. kons. att tillåta honom, då han en gång predikade i amiralitetskyrkan, bedt med egna ord för ~~den~~ och för wärdwärdsgästerna och icke låst bönen: Barmhertige Gud m. m. Sedan afhöres intet om pietismen i superint. Peterssons tid.

4. Carl Sternell, son af prosten Nils S. och Katrina Burman, föddes i Bothed af Hernösands stift 1670, blef student i Upsala 1689, reste 1691 utrikes och studerade "på flera förnåma orter i England, Holland, Frankrike och Tyssland samt blef magister i Göttingen. 1701 blef han pastor wid liffgardet och 1706 kgl. hofpredikant, hwarefter han åtföljde Carl XII, åfwen till Turkiet, och war hans hofpredikant. 1716 utnämndes han till pastor i Westerwik, men tillträdde ej detta pastorat, utan qwarstannade wid konungens högqvarteret såsom ordförande i hof- och fältkonsistorium. 1717 utnämndes han till superintendent wid amiralitetet och installerades i denna egenkap af biskop Linnerius 1718 på samma ren. Han fick ej länge bestrida sin nya besättning: i början af följande året infann han sig i Stockholm till riksdagen, der han lyckades bereda rum i presteståndet ej blott för sig sjelf utan för ännu en deputerad från amiralitetskonsistorium; endast wid denna riksdag har sådant egt rum. I början af riksdagen afled Sternell och blef begrafwen i Jakobs kyrka i

Stockholm. Han var gift med Gertrud Elisabeth Rade, dotter af handlanden i Götheborg Jakob R., hwars slägt adlades med namnet Gripenstedt. Hon blef sedan gift med riksrådet grefwe Gabriel von Seth.

5. Gustaf Adolph Humble, son af assessorn i Götha hofrätt Peter H. och Elisabeth Brunberg, föddes $29\frac{1}{2}$ 1674 i Jönköping, blef 1694 magister i Dorpat och erhöf s. å. af Carl XI ett reseunderstöd af 900 daler samt, sedan konungen "utfett honom till ett ämne, hwilket han wille uppamma till den ewangeliska lärans förswar mot fanatiskt smitto." Under tre år wistades H. derefter utrikes och gjorde bekantskap med den tidens utmärktaste theologer, äfwen pietisterna; hwilka han sedan så ifrigt bekämpade. Wid återkomsten till sin födelsestad mötte han en lifprocession och erhöf på tillfrågan det swar, att det war hans egen fader som begrofs. Från år 1698 till 1700 wistades han hos profsten Tajarden i Munktorp och hade under tiden tillfälle att på det närbelägna Strömsholm uppwakta enkedrottningen, genom hwilkens rekommendation han, efter ett $\frac{9}{10}$ siffrånämnde år hafwa blifwit prestwid i Wejsjö, utnämndes till pastor i Eskilstuna $2\frac{1}{10}$ s. å., hwartill kom prostämbetet i W. Refarnes härad $10\frac{7}{7}$ s. å. Wid prestmöte 1704 predikade han och presiderade wid enahanda tillfälle 1707, blef hofpredikant hos enkedrottningen 1709, präses i hofkonsistorium 1711, theol. doktor 1719, amiralitetsintendent $17\frac{1}{4}$ s. å., prost i Östra härad 1720. Efter att i 14 år hafwa förestått dessa befattningar blef han 1730 $\frac{3}{3}$ biskop i Wejsjö. Wid riksdagen 1726 war han deputerad för Lunds stift och såsom biskop biwistade han riksdagarna 1731, 1734 och 1738. Han är, eller rättare sagdt war, såsom författare i synnerhet känd genom sin "Novator avaxos eller om några nygirigas vordentliga privata conventicler", Esthm 1728, hwilken bok utgjorde den swenska orthodoxiens kraftigaste protest mot pietismen. Såsom biskop ifrade han särdeles nitiskt för presthusens konsevation genom giftermål. Af denna anledning riktades ett skarpt anfall på konseervationsprincipen egentligen mot H., såsom en af denna principis förnämsta stödjelare. En sökande till pastorat, som fått stå tillbaka, emedan han ej wille konservera, sedermera

aubitor Gustaf Lund Olofsson, utgaf i Hamburg 1739 och dedicerade till G. en bok med titel: "Et uti Guds dyra ord och sunnda förnuftet wäl grundat betänktande öfwer frågan: om kallelsen till thet heliga predikoembetet, som sker per genitivum, antingen med prästhusens conserverande, eller andra qwinspersoners ächtande, bör hållas för gudomlig och således med godt samwete i vår Evangeliska kyrka tolas kan." Den mot G. riktade pilen lär hafwa träffat skarpt och djupt, så att hans helsa deraf led. Wezjö domkyrkas brand är 1740 och derwid påkommen försträdelse ökade bräckligheten. Biskop G. dog ²⁹/₁₁ 1741. — Gift 1. m. Christina Lundeberg, enka efter prosten Mauritius i Eskilstuna; hennes fader war kommandant på Frösö stans. 2. m. Christina Ehrenlund, dotter af biskop Dawid Lund i Wezjö. I första äktenskapet föddes inga barn, men i det sednare 8, af hwilka två söner och tre döttrar lefde efter fadren. Sonen Ulrik war assessor i Gätha häfträtt. Dottern Ebba war gift med prof. D. Annerstedt i Uppsala.

Under den tid G. war superintendent förekomma ej i amir. kons. protokoller så många äktenshistorier af den skandalösa beskaffenhet som en del förut omtalade, men öfwer krigsfolkets ofedlighet, särskildt hwad sjetta budet angår, klagades dock med stål. 1720 ¹³/₇ "upplästes K. M:s bref Stilm ³⁰/₆ d. å. hwaruti alfmarshaligen befalles att Cont. chismiförhör må flitigt utaf: Prestskapet anställas och åhörarne des öfnings nödwändighet med eftertryck förhållas och i synnerhet det sjetta budets innehåll tydeligen förklarås, såsom samma högstbemålde bref ad acta lagdt sådant med mera utwisar."

Blera gånger oroades konsistorium derigenom att Dippels skrifter blifwit lästa och hans åsikter omfattade. 1728 hade en expedient wid namn Rhode blifwit beryttad för att ega dessa skrifter, men han sade sig hafwa sticad dem till Norrköping. Af amiral Ehrenskölds hofmästare Bill hade bragt dem till amir. pred. Bergström att genomläsas, men de söktes nu för gäfwes i amiralens bibliothek, hwaraf man drog den slutsats, att de woro i bruk på annat ställe. Uppsyningsmannen Berment hade ytttrat, att man kunde blifwa salig, om än bibeln

icke funnes, och att man hemma kunde göra det samma som i kyrkan. Med anledning här af beslöts, att amir. pred. Wiscander skulle uppsätta en publication angående nödwändigheten af Guds ords predikan och nattwardsgång, och att denna publication skulle i församlingen fungöras. 1731 hade v. lönörerna Ahlman och Litson läst en af Dippels skrifter, hwilken den förre afskrifwit. Han sade sig föga af den förstå, men konsf. tog för afgjort att han läst den flitigt, när den war fliten. Ahlman förhördes och yttrade flera betänkliga satser, t. ex. att Guds ord hade större kraft än Skriften, att en omedelbar gudomlig uppenbarelse ännu fortfor, och att han funnit Guds ande icke alltid vara förenad med Ordet; dock swarade han rätt i många stycken och ogillade flera af Dippels meningar. Han förmanades att fly den dårskapen att mera tro willoandars läror än den heliga skrift, så wida han wille undwika andelig och lekamlig ofärd. I en följande session sökte konsf. att öfwertryga honom om hans willfarelser; han mottog willigt underwisning och lofwade att fly falska läror, hwarföre man hoppades att han skulle blifwa tillrättaförd.

J. K. M:s stat för amir. konsf. för år 1720 war upptagen både notarie och pedell, och s. å. antogs studenten Johan Salmén till notarie. Då han 1722 lämnade tjensten, uppskod fråga om des indragning, men genom k:gl. resol. $\frac{2}{3}$ s. å. fick superintendenten rättighet att antaga en notarie. B. Hind antogs derefter till denna tjenst och innehade den till 1724, då han begärde affsed, när en k:gl. kommission ej uppfört tjensten på stat. Vid riksdagen 1727 utwerkade Humble att amir. konsf. fick hafwa så wäl notarie som pedell. 1720 $\frac{2}{3}$ "discurrerades om Consistorii sigill, som wid den k:gl. förordningen om notarie och pedell icke är omtaladt, warandes tillåfwentyras en sak, som icke angår egentligen höga Öfwerheten eller Rikens Ständer, hwarföre Consf. sandt för rådeligit att genom skrifwelse till K:gl. Amir. Coll. anhålla om des recommendation i detta måhl hos K:gl. Cancelli Collegium." S. å. $\frac{13}{7}$ "upwistes en Prototyp af K:gl. Amir. Consf. sigill, hwilket Högw. H:r Doct. och Superintendenten från Stockholm utwerkad och dersföre 20 dal. smt utlagt." 1721 $\frac{18}{1}$ "taltes

om en Sigillpråk, och till Amir. Coll. skulle memorial afgå angående betalning för H. H. Superintendentens förskott till sigillet." Först i slutet af år 1727 erhöå superintendenten sitt förskott godtgjort medelst bötesmedel, som tillfallit konfistorium. Den "dependence", hwari amir. kons. stod till amiralitetskollegium, synes hafwa varit tryckande, enår kons. ej ens hade till sin disposition ställba medel för inköp af skrismaterialier, utan sådana måste af amir. kollegium medelst memorialer begåras. 1719 ¹¹/₁₁ "berättade H. H. Superint. att uppå inlagdt memorial uti K:gl. Amir. Coll. har Cons. bekommit ¹/₄ ris fint skrispapper, ¹/₄ ris sämbre, 1 bundt Contoitspennor, ¹/₂ stälp. laå och ett stöp blåå." 1722 war man något fristigare. Notarien anmålte ¹¹/₄, att "på ingifwet memorial till Conistorii förnödenhet bekommits 10 böcker fint skrispapper, 5 dito conceptpapper och assignation på en kanna blåå."

Inför en af landshöfdingen, biskopen och prof. Hegardt bestående kommission, som visiterade i hela Blekinge, förklarade fullmäktige för Ramdala pastorat, att "de ej kunde nog fullstända Gud för en så god lärare, som sig och låtit nöja med det som församlingen gifwit." Detta torde utgöra ett bevis för den oegennyttia, som åfwen annars tillerkännes Humble.

Hans biographi förekommer i Ny Smålandsbeskrifning af Wieselgren I. p. 562 ff. och i biogr. lexikon, der hans utgifna skrifter också uppräknas.

6. **Nils Wallerius**, son af prosten i Högshy af Calmar stift Nils W. och Christina Whrygius, föddes ³⁰/₈ 1668, blef student i Upsala 1678, sedan i Lund, prestwigdes 1694 ¹⁴/₉ till adjunkt hos biskop H. Schütte i Calmar, blef pastor wid artilleriet i Stockholm 1700, pastor i Tierp af Upsala stift ²²/₁₀ 1706, riksdagsman 1713, häradsprost 1714, prestberade wid prestmöte 1716, blef superintendent ⁹/₁₁ 1730 och theol. doktor 1732. Han hade 1724 varit ledamot i en kommission för undersökning om pietismen i Umeå. Död ¹⁹/₇ 1740. Hans hustru Elisabeth Rehn öfwerlefde honom. En deras son, Nils W., war amir. pastor i Carlstrona; en son, wid namn Börje, blef militär.

Wallerii omsorg synes hafwa isynnerhet gått ut på att få Blekinge afföndradt från Lunds stift och gjordt till ett eget stift,

hvars styresman naturligtvis han sjelf skulle blifwit. Ansökning derom gjordes 1731 och 1734. Blekingeska prästerkapet, med prosten Frobell i spetsen, protesterade häremot $21/7$ 1734, på följande grunder, 1. att Lunds konsistorium derigenom skulle förlora en del af sin statslön, akademien en del af wärkljusmedlen och biskopen en del af studiefattan och cathedraticum, 2. att rikens kassa skulle graveras med en ny biskops och ett gymnasi underhåll, hwartill Blekingeska kyrkorna torde få släppa till sin tionde, 3. att aber-ton pastorater skulle underhålla herredagsmän, hwilket blefwe betungande, och 4. att Blekingeska prästernas samweten skulle läderas, om de finge en ny biskop i Carlskrona, sedan de nyss walt biskopen i Lund. Genom en egenmäktig åtgärd kom W. 1736 i kollisjon med domkapitlet, då han nemligen på eget bewäg antog en utom stiftet ordinerad prest till komminister i Ramdala, hwarigenom den af domkapitlet förordnade komministern Myrtins lönewillkor försämrades; domkap. sökte tillwägbringa en öfwerenskommelse, hwarigenom denne skulle få behålla sina lönesförmoner, på det att domkap. ej måtte nödgas widare taga hand om saken.

Under W: i tid förefommo inga synnerligen betydande mål i amir. konsistorium. En boktryckare Happenius warnades för att trycka o censurerade skrifter, men tryckte ickebestomindre ett få kalladt himlabref 1733. Wäl hade han på samma bref sjelf tillaggt några ord om brefs wets otillförlitlighet, men de ansågos ej göra tillfyllest för att wisa förderligheten af en sådan skrift. Saken blef anmäld för amiralitetsskollegium.

7. Lorenz Ruhrbeck, son af smeden Jöns M. och Maria Sporzelius, föddes i Carlskrona $31/8$ 1700, blef student i Lund 1716, studerade sedan i Köpenhamn och i Upsala, blef magister i Lund 1719, prästwigdes till tjenstgöring wid tyska förs. i Malmö $18/12$ 1723, blef 1725 biskopens presbiterkomminister, 1728 $29/4$ andre och 1732 $27/3$ förste stadskomminister i Lund, pastor och proft wid Malmö swenska förs. $13/1$ 1742, riksdagsman s. å., superintendent $9/12$ s. å., tilltr. 1743, föreflogs till biskop i Calmar 1744, blef theol. doktor 1746, riksdagsman 1751 och waldes 1755 till proft i Östra härad, men antog ej kallelsten. Död $11/4$ 1769. — Gift 1. $9/1$ 1725 m. Ingeborg Litholander, d. 1766 $24/11$, dotter

af kyrkoh. Swen L. i Skartofsta. Af deras 7 söner och 8 döttrar, äro de 3 sönerna och 6 döttrarna, hwilka mestadels dogo i unga år, icke till namnet kända; de öfrige woro Jönö Christopher, prof. i moralen wid Greifswalds universitet, Jonas, theol. lektor wid kadettskolan i Carlskrona, Carl Fredrik, biskop på Gotthland, Kilian, med. dokt., Elisabeth, g. m. lektorn i Carlskrona, sedan i Wexerås, sist profsten i Babelunda dokt. Joh. Gottmarck, och Ulrika Eleonora, g. m. stadsfom. P. Schougård i Carlskrona. 2. ²³/₁₀ 1768 m. enkefaptenskan Anna Maria Neuman.

M:s biographi förekommer i biogr. lexikon, der hans utgifna skrifter också uppräknas. Han war utan twifwel en af sin tids grundligaste theologer i Sverige. Att han följde med den theologiska wetenskapen finner man äfwen deraf att böcker, för hans räkning införfärfna, ofta ankommo till kuststäderna och gjorde mycket bryderi för tullförwaltare och de prester, hwilka domkapitlet förordnat att tillse det inga förbjudna böcker infördes. ~~St. År~~ 1740 infommo till Malmö för M:s räkning Acta synodi nationalis Dordrechtii habitæ 1618—19, Huetii Demonstratio evangelica, Hugonis de S. Victore opera och G. Voetii disput. theol., hwilka profsten Rönbeck och pastorsadjunkten Weibull wille låta fritt påsera, men af tullförwaltaren likwål qwarhöllas, tills konsistorium gifwit sitt bifall till deras utlämnande. M. war en färdeles flitig predikant och försummade aldrig någon helgdag att predika, om han hade helsan. Några af honom utgifna predikningar äro skrifna i en temligen bred stil och innehålla widlyftiga utläggningar af ordaförståndet i texten samt konstlade liknelser och jemförelser. En predikan, hållen öfwer profsten Frodell 1758, är gansta allwarlig och påminner nästan om brodern P. Wührbecks wäldiga botpredikantsröst, men faller stundom in i det gammalmodiga maneret, t. er. då der beskrifwes hurusom på den yttersta dagen de fördömdes "desperate uppsyn, faselige tjutande, förtwislade ropande, mörka och faseliga utseende stola göra dem till en styggelse för allt kött." Inom sin församling uppgifwes M. hafwa warit en allwarlsam ordningsman, hwilket också wisserligen behöfdes. 1740 beslöt amir. kons. att till K. M. aflåta en strifwelse angående den

i amiralitetsförsamlingen rådbande otuktslasten. 1744 förefö till amir. koll. angående det ogudaktiga wäsende, som inom samma församling bedrefö på krogar och dryckesställen under gudstjensten på sönd- och helgdagar.

Daktadt sina flera goda egenskaper lärde M. icke kunna fritagas för begäret att utsträcka sin myndighet utöfwer de i lag för densamma bestämda gränser. Då Lunds domkapitel 1747 upprättat förslag till stadskomministraturen i Carlskrona, förklarade M., att då sådant stett honom oåtspord, ämnade han icke admittera de föreslagne till profös afläggande; han afwisade också verkliken så wäl A. Stobæus som J. Appelqwist. Domkapitlet ingick till K. M. med anmälan om ärendet. 1752 begärde M. att amir. konsf. måtte befrias från Lunds domkapitels insende, emedan det annars icke kunde motswara sitt ändamål och endast oreda förorsakades. Wid föregående årets riksdag insann M. sig i presteståndet, och derjemte uppsändes amir. pred. Raab med fullmägt att bewaka konsf: i angelägenheter mot amir. kollegiet förfö att förtrycka densamma. På biskopens råd insann Raab sig icke i presteståndet, men M. erhöå "för den gången" såte och stämma berstädes, "emedan han gjort en kostsam resa till hufwudstaden"; dock förklarades amir. konsf. oberättigadt att sända fullmägtige till riksdagarna. Huruwida missförståndet mellan sistnämnda konsf. å ena och amir. kollegium och domkapitlet å andra sidan mest egde sin grund i M:s maktbegär, eller i ett pretenderadt alltför strängt förmynderskap å desse sednare myndigheters sida, är swårt att afgöra. Sfr. III. 7. Amir. koll. förbjöd 1746 verkställandet af konsistorii beslut om gudstjensternas förrättande på de uti kyrkolagen bestämda timmar. I en strifwelse till K. M. yttrade domkapitlet, att "Amir. Consf. åsidofatt sin skyldiga wördnad och högaftning mot Amir. Collegium och icke rätteligen handlat mot Domcap., som det welat anse sig jemngodt med, men att förbättring wore att emotse, om K. M. yttrade sitt höga misshag jemte sträng och allwarlig warning att wid K. M:s höga onåd framdeles för slika afsteg taga sig till wara"; domkapitlet beklagade "det bedröfliga tillstånd att oenighet mellan lärare och åhörare uppvuxit, färlesken aftagit och måste, som nu är, mer och mer förkolna",

hvarföre önskligt wore "att en så farlig förvirring bragtes till rätta och skyndsamt bot ställdes." Sedermånga afhöres icke heller någon klagan från amir. kons. öfver amir. kollegii förtryck.

En magister Samuel Lemke, som varit informator i Carlskrona och blifwit mistänkt för herrnhutism, begärde 1753 af amir. kons. ett vittnesbörd öfver sitt uppförande, såsom det vill synas för att kunna söka ordination i Wezjö. Efter ingifwandet af en förklaring med afseende på omsåmålde mistänke infallades han inför kons. 9/6 s. å., och en sträng ransakning företogs, hvarföre han umgåtts med hustru Ekelund och Måster Hals, hvarföre han med den sednare samtalat om andeliga saker, hvarföre herrnhutarne derwid blifwit nämnde, hvarföre han icke refuterat dem, hvarföre han icke läst Fresenii och andras skrifter, hvilka wederslägga deras willfarelser m. m. Kons. framställde för honom dessa willfarelser, om hvilka protokollet dock intet vidare innehåller, och sporde, "om icke han wille förbanna Herrnhutiska läran? Härpå swarade han: ja, såwida den är origtig. Här under rättade Cons. honom, at det borde ske, ty den är wärkeligen origtig befunnen och mot vår rena lära stridande. Hr mag. Lemke tilböd sig då at och detta efterkomma. Och som Cons. åstundade af honom en skriftelig rewers, derutinnan han tydligen förkastar och förbannar allt det, som emot vår rena Lutheriska lära strider, men deremot utfäster sig uti densamma fast blifwa, såsom och tillstå det han i sin förklaring brukat för dierfwa utlätelser, som röra Cons:i heder, så lofwade han med första densamma inleswerera, hwarefter Cons. lofwade honom det begärda testimonium." En magister Alan hade året förut hållit en predikan, som infördrades och granskades af amir. past. Raab, utan att likwäl något kätterskt deri fun- de upptäckas.

Med enigheten inom amiralitetskonfistorium war det under M:s sednare tid icke wäl beståldt, och stundom föransleddes derigenom långvariga misshälligheter och tillochmed stormiga och bullersamma uppträden. En bland anledningarna dertill war den, att M., möjligen för personlig wänskaps skull, gynnade de wid kadettskolan i Carlskrona anställda lek-

torernas anspråk på ledamotskap i amir. konf., då det deremot hos amir. predikanterna väckte afund och misnöje. Då amir. pred. Santeson $20/10$ 1762 gjorde sitt inträde i konfistorium, anvisades honom första rummet näst efter lektorn J. Gottmarck, som 1759 erhållit k:gl. resol. på att vara konfistoriiledamot. Santeson wille, "ide för sin egen, men för blifwande amir. predikanter skull", hafwa afgjort, huruwida han werkligen borde hafwa plats efter Gottmarck, och det beslöts att K. M:s decisjon skulle begäras. Amir. pred. Bäckerström anmärkte, att strifwelsen här om borde uppsättas i konfistorii namn och ej i superintendentens allena, emedan han war beslagtad med Gottmarck. Muhrbeck förklarade anmärkningen för onödig, enär han ide ämnade företaga någonting orättrådigt, och frågade huru de, hwilka saken angick, kunde underteckna den underd. strifwelsen. Bäckerström "wille anse M:s förhållande såsom öfwerstridande den af Christo och öfwerheten anbefalte befallningen om sagtmodighet." Efter kyrkoh. Wiebes anmärkning fann man för godt att dröja med strifwelsen till K. M., till des man förwänsat sig om någon anledning förefunnes vertill att Gottmarck skulle sitta nedanför alla amir. predikanterna. Någon sådan anledning stod förmodligen ej att uppleta, ty Santeson intog den honom anvisade platsen, och hela denna förhandlingen utströks ur protokollet.

År 1763 $27/4$ förefom amir. kollegii remiss af lektorn wid förutnämnda kadettstola S. Bergeströms ansöknings om ledamotskap i konfistorium. Pluraliteten, bestående af Muhrbeck, Wiebe, Bäckerström, Gottmarck och amir. pred. Erågårdh, wille tillstyrka bifall till ansöknings. Deremot afflogs den af amir. pred. Koef, på den grund att K. M. ide förordnat att flera än tyfva pastorn och amir. predikanterna skulle vara konfistoriiledamöter; Santeson ansåg onödigt att yttra sig angående sjelfwa ansöknings, tills den prelliminärfrågan, "huruwida Bergeström skulle begripas under lektors namn", wore afgjord. Sedan alltså beslut fattats att strifwelse skulle afgä till amir. koll. med tillstyrkande af bifall till ansöknings, begärde Bäckerström att honom måtte lämnas tid, innan frågan afgjordes och konf: i yttrande afgäwes, emedan han wille anföra wigtiga skäl mot Bergeströms intagande i konfistorium.

Muhrbeck svarade, att ingen betog Båckerström att hafwa sina egna tankar, men pluralitetens beslut kunde ej därför upphäwas, utan remissen skulle afgå. Nästa sammanträde $18\frac{1}{6}$ öppnades af M. "med ett mycket bevekligt och eftertryckligt tal med förmaning till enighet och samdrägtighet." Bergeström företedde sin fullmakt, och då Båckerström anmärkte, att den förre icke borde få intaga någon plats i konsf., förrän K. M. medelst särskild resolution sådant tillåtit, svarade M. att sådant wore onödigt, hwarpå Bergeström aflade ed och intog sin plats. Derefter föredrogs ett memorial, dateradt $27\frac{1}{4}$ och undertecknad af Kock och Båckerström, hwilka protesterade mot Bergeströms intagning i konsistorium, förrän han företedde K. M:s särskilda resolution derom, såsom Gottmark förut gjort. Santesson återopade sitt förra yttrande, och Trägårdh, Gottmark och Wiebe protesterade mot att något afseende såstades wid det iungifna memorialet. Vidare upplästes ett memorial, dateradt $2\frac{1}{6}$ och undertecknad af Båckerström, Santesson och Kock, hwaruti de yrkade att konsistorium måtte enligt k:gl. br. $11\frac{1}{2}$ 1687 sammantråda hwarje Onsdag. Muhrbeck svarade att man ansatt onödigt att sammantråda, då ej nödvändigheten kråfde, och att han ej kunde finna att anförde k:gl. br. anbefalde sammanträde på hwarje Onsdag. Derjemte tillsporde han de tre, med hwad rättighet de under hans frånvaro utfärdat ett förordnande för en af dem sjelfwe, neml. Kock, att wara ombud i ett mål, rörande amir. pred. Trägårdh, hwilket enligt M:s tanka ej hörde till werldslig rätt, utan wore purt ecclesiastiskt. Då uppsteg Båckerström och yttrade: "då wi äro parter, måste wi tänka på andra ledamöter i Konsistorio", hwarpå Bergeström inwände, att då han numera wore lagligen introducerad, behöfde icke nya ledamöter infallas, emedan konsf. ändå wore fulltaligt. Båckerström inföll: "Ni är der ej ännu och har ej härmed att bestålla." Då Gottmark och Trägårdh inwände, att konsistorii en gång fattade beslut ej kunde upphäwas, svarade Båckerström: "Åtminstone är ni der ej i mina tankar." De tre, Båckerström, Santesson och Kock, anförde hos amir. kollegium besvär öfwer konsistorii yttrande angående Bergeströms ofwan omtalade ansökning, hwilket de wille hafwa till all kraft och

werkan upphäfdt, enär de icke fått i laga ordning sig deröfwer utlåta. Till amir. konsf. infom ett memorial från advokatfiskalen Fuhrman, som yrkade att lektor Gottmarck borde hålla sig från konsistorii sammanträden, då hans swårfar, superintendenten, war ordförande. Då konsistorium nästa gång sammanträdde $\frac{2}{6}$ s. å., klagade Båckerström deröfwer att sammanträden så sällan höllos, att personer som borde hafwa företräde blefwo ofstälit uppehållne. Därför utwisa handlingarne att ett år intet konsistoriisammanträde egt rum förr än i Juni månad. S. d. upplästes en ansökan till amir. koll. af de tre, att de, "till undwikande af ledsamheter och sinnets oro", måtte befrias från deltagande i konsistorii sammankomster, "till des lugn återwändt och sakerna blifwit ordnade"; de wille icke hafwa på sitt ansvar att Bergeström fått plats i konsistorium. Muhrbeck förmanade dem att ej motsätta sig hwad som en gång blifwit beslutadt, men de widhöllo sin begäran; dock infunno de sig wid nästa sammankomst $\frac{24}{8}$ s. å. Handlingarna angående omförmålde saker begärdes af advokatfiskal Fuhrman.

Slutnämnde dag, "innan Consf. hunnit med andagt börja sin sammankomst och notarien antecna de närwarande, infom jemte Båckerström, Santesson och Bergeström advokatfiskalen Furuyschöld" (säkert densamme som förut kallats Fuhrman, men blifwit adlad) "och tog en stol och satte sig med förklarande att han ofta wille helpa på det och tillse efter sin pligt att lag och författningar efterlesdes." Ordföranden anmärkte; att man plågade anmäla sig, då man wille inträda i konsistorium, hwilket F. förklarade wara för sig onödigt, hwarjemte han befallte notarien antecna, hwad han komme att anföra. Wiebe och Gottmarck bädo honom stilla afhöra hwad ordföranden yttrade. Då blefwo de af advokatfiskalen "snäste och å ämbetes wagnar af honom antydde att sig på sina ämbetsrum annorlunda uppföra", hwarjemte han förklarade sig icke kunna emottaga föreställningar af dem. Båckerström yttrade, att han fann konsistorium icke kunna undgå att "lyda de lagar och påstående, som advokatfiskalen framfört." Med stigande häftighet steg denne "upp från stolen, slog sig med hand och täpp för bröstet, såg Präses Consistorii med hotande uppsyn

an, lutade sig öfver bordet och med hög och häftig röst utbrast i desse orden: Conf. må ej understå sig att sättja sig emot det jag säger; hvad jag påstår måste ske, och protocollet skall notarien föra, ehvad Präses det gillar eller ej." Då uppstodo några af ledamöterna och frågade, om under sådana omständigheter sessionen kunde fortsättas. Ristalen ursåttade nu "sitt höga röstande", men inföll snart i samma iswer och lämnade slutligen 2 memorialer, af d. 9 och 8 s. m., på hvilkas upptagande han icke längre kunde wänta; desutom, sade han, wore, förutan sex andra mål, en sak, som collegium efter mycket betänkande remitterat till konsistorium, men som ej blifwit upptagen. Derpå aflägsnade han sig, och kons. fortsatte sina göromål. Uppträdet inberättades till justitiestanslersämbetet, men ofändt är, huruwida kons. erhöll någon upprättelse för denna stymfliga behandling. De trennes begäran om entledigande tilläts widare bifölld, enär de deri "framhärbdade." Då uppstego Väckerström och Santesson (Kod war ej tillstädes) för att aflägsna sig, men wände om, begärande att ordet "framhärbdade" måtte utbytas mot ett annat, och "gjorde af detta ord en förtydning, som med fidoaktning och wanmyrbdnad mot Consistorium ledsagades." Ötterligare uppretad af detta i protokollet inslutna uttryck, "ropade Väckerström öfwer Consistorii olagliga förhållande, öppnade dörren till kyrkan" (konsistorium sammanträdde i sacristian) "och kallade på wittnen"; då inga sådana insunno sig, gingo de ändteligen sin wäg. Kod förklarade $\frac{14}{9}$ s. å., att oenigheten i konsistorium smärtade honom, och bad om ursått för det han förolämpat konsistorium. S. å. $\frac{1}{12}$ beslöts att inkalla Väckerström och Santesson för att söka tillwägabringa förlikning, men de förklarade uti inglifwen skrift att, sedan de blifwit af konsistorii ordförande utwista och saken numera anhängiggjord på högre ort, kunde den icke neblagas. Enligt amir. collegii tillsägelse på grund af k. resol. $\frac{12}{1}$ 1764 lämnade Bergeström sin plats i konsistorium, men då denna resolution icke ansågs gifwa bestämd föreskrift i ämnet, så beslöts $\frac{14}{3}$ att hos R. M. göra förfrågan, om lektorerna icke hade plats i konsistorium. S. å. $\frac{20}{3}$ upplästes ett från amir. koll. remitteradt memorial af de tre, hwaruti de anhöllo 1. att kons. måtte

åläggas att yttra sig, huruvida det wille återfalla hwad om dem blifwit till amir. koll. och domkapitlet skrifwet, 2. att de måtte "på anständigt och utmärkt sätt inställas" i konsistorium, 3. att Gottmarck bleswe utesluten såsom warande mäg till ordföranden och 4. att konsistorium måtte sammantråda i sitt sessionssrum i amiralitetstkyrkan. S. å. 16 $\frac{1}{10}$ klagade Wäckerström och Santesson hos amir. koll., att de woro uteslutna ur konsistorium; i sin förklaring swarade konsf., att de sjelfwe begärt entledigande, och beklagade wenigheten. 1765 30 $\frac{1}{4}$ resolwerade amir. koll. att Wäckerström och Santesson skulle återupptagas i konsistorium, hwilket Muhrbeck förklarade stola ske, sedan de hos honom vertill anmält sig. Trägårdh anmärkte att de ickebestomindre borde stända laga ansvar för sitt uppförande. Riksens ständers protokollsdeputation anmodade s. å. konsf. att erindra B. och S. att de wid 100 dalers vite borde förklara sig angående des anmärkningar öfwer wisfa punkter af konsistorii protokoll. Wäckerström war då rest till Stockholm och befordrades s. å. till pastorat i Carlmar stift. Santesson fortfor att afhålla sig från konsistorii sammanträden. 1767 2 $\frac{1}{6}$ anmärkte Wiebe att Santesson borde deri deltaga; deri instämde Rod och Trägårdh med önskan, att han bleswe tillkallad, utan att han sjelf anmälde sig hos ordföranden. 1768 24 $\frac{1}{2}$ finnes Santesson antecknad såsom närwarande, utan att något widare derom yttras.

Amir. pred. Rod sungetade 1764 såsom censor librorum. S. å. 16 $\frac{1}{2}$ upplästes i konsistorium ett af honom till amir. koll. ingifwet och derifrån remitteradt memorial angående wedoskriften Achates och Sostratus, hwars tryckning han förbjudit af den anledning, att der omtalles en ryff församling i Carlskrona, ehuru ingen sådan der fänns, och att der flidrades en drinkare, som drömmer om himmel och änglar på ett sätt, som motswarar hans begär, hwilket drömmande uppgifwit wara en försnak af det ewiga lif en sådan här att wänta; Rod klagade att wedoskriften, oaktadt hans förbud, blifwit tryckt, med wisfa små ändringar, såsom att Carlskrona blifwit förändradt till Grohnaeral, och som löjtnanten Broomé uppgafs såsom författare, beslöt man att lämna honom del häraf. S. d. upplästes en af Rod censurerad skrift med titel: "Tan-

kar öfwer otidiga critiker af en inwånare i staden Grohnaeral till en sin wån uti Rosgasfogdseps." Muhrbeck yttrade sin förundran deröfwer, att Rod låtit denna skrift genomgå censuren, oaktadt han, som förstått att Grohnaeral war ett anagram på Carlstrona, äfwen bort finna att det andra förwridna namnet utmärkte Steppsogdseskolan samt att wiså personer syntes wara utpekade; Rod ansågs böra rådgöra med ordföranden eller med konsistorium i sådana saker, hvilka han icke ensam förmådde att utreda.

Muhrbeck ingaf 1768 $16/11$ till amir. konsf. ett pactum antenuptiale mellan honom och enfesfru A. C. Neuman, med hwilken han ingått äktenkap. Pluraliteten ansåg detta pactum kunna emottagas till förwaring i konsistorium, men Wiebe påstod att det hörde till werldsliga rätten och icke kunde emottagas. Ett kort och häftigt samtal, föreföll mellan Muhrbeck och Wiebe, hwarpå notarien icke kunde gifwa närmare att; emedan han gif för att stänga dörrarna, på det att bullret ej måtte höras ut i kyrkan, der folk war församladt. Wiebe, som trodde att, om ett pactum af konsistorium mottoges, skulle protokollsdeputationen deröfwer göra anmärkning, begärde att utbekomma handlingarna $22/2$ 1769.

Då amir. konsistorii sessioner flyttades från stadskyrkan till amiralitetskyrkans sacristia, behöll stadens kyrkowaktare flocken, klubban, bibeln, lagboken och kyrkolagen, påstående att dessa saker tillhörde kyrkorådet. Konsf. androg saken för amiralitetskollegium och anhöll derjemte att få ett bordtåfe och Wilsmans ecclesiastikwerk.

8. Lars Peterson, son af bohöllaren wid Gusums bruk Peter Jonsson och Brita Wangel, föddes $3/2$ 1723, blef student i Upsala 1741, prestwigdes $24/2$ 1746 till huspred. hos öfwersten wid Smålands kavalleri Lor. Ridderborg, blef magister i Lund 1748, amir. pred. $2/5$ 1749, pastor i Ringarum-af Linköpings stift $28/3$ 1762, titulär prost 1768, riksdagsman 1769, häradsprost i Hammarfins kontrakt 1770, superintendent $12/11$ f. å., intog sin plats som ordförande i amir. konsf. $3/8$ 1771 och erhöLL. 1772 theologisk doktorswårdighet. Död $5/1$ 1784. — Gift $22/6$ 1750 m. Christina Margreta Faxe, f. $3/1$ 1732, dotter af kyrkoh. Wilhelm F. i

Skaberfjö. De hade 5 söner och 7 döttrar, men endast tre söner och två döttrar öfverlefde fadren, neml. Peter Wilhelm, f. 1753, fändrik wid arméens flotta, Anna Margareta, f. 1755, g. m. vice past. Elias Samuelson i Linderås af Linköpings stift, Carl Arvid, f. 1757, kapten wid flottans konstruktionsstat, Gustaf Erik, f. 1766, anställd wid amiralitetets civilstat, och Laurentia Christina, f. 1772.

Wid B:s begrafsning hölls predikan af prosten Henschen i Runneby; der afhandlas ämnet: "Hwar och en Christens och alltså äfwen den Christelige lärarens högtidligaste klädning." Wid samma tillfälle hölls tal af kyrkoh. Wadman i Tving, som berömde den aflidnes snille, talaregåfwor, poetiska sinne, foglighet och tålmod samt hans predikofätt, såsom warande "renlärligt, rörande, behageligt och uppbyggligt, ja, just sådant som förnust och uppenbarelse fordra det." I talet anföres äfwen ett åt B. gifwet wittnesbörd af superint. Muhrbeck, i hwilket yttras: "Amir. pred. och Conf. afsesfor L. B. har nu på 11 året med mycken uppbyggelse, stor möda och waksamhet arbetat wid thenna stora och wldblöftiga amir. församlingen, at hwar man måste tillstå att the icke funnat önska sig bättre själasörjare; uti Conf. har han wisat sig wara en mogen och hurtig bisittjare; uti sitt allmänna och enskilda umgänge är han en liuslig, rebelig och rättfinnig man, som grundeligen förebygger alla wrånga omdömen om sig. Med få ord at säga mycket, så är den församling wisserligen lyckelig, som får honom till själaherde."

Bland de märkligaste förhandlingar, som förekommit i amir. konsistorium, äro de som angå den unge presten från Calmar stift A. Elfving. De begyntes under vakansen efter superint. Muhrbeck, då kyrkoh. Wiebe war ordförande, men må här i ett sammanhang omtalas. Amir. pred. Rod tillåt Elfving 1769 att hålla en wedkopredikan. Förmodligen wänte predikan uppseende, och det beslöts att E., såsom en främmande person och känd för "irriga meningar i den rena himläläran", enligt notarien G. Bechstadii yttrande, icke skulle få predika. Santeßson yttrade att, om han wore känd för willfarelse eller sektarism, borde han ej få predika. E. å. begärde en till döden dömd barnamördersta, att Elfving måtte få

besöka henne och följa henne till döden, hwilket wederbörande icke wille tillåta. Enligt prosten Henschens berättelse hade hon en gång hört Elfwing predika, nemligen söndagen förrän hon mördade sitt barn, och två gånger talat med honom, nemligen samma dag som hon begått mordet och en gång då han besökt henne i fängelsket, då han afwen gifwit henne sin tryckta juldagspredikan om Jesu andeliga födelse i menniskans hjerta; wid Henschens besök hos henne hade hon yttrat, att afl. kyrkoh. Muhrbeck kunnat tala om himmel och helwete af egen erfarenhet, ty han hade en gång fallit genom isen och blifwit uppdragen af en hwitklädd gestalt, som förde honom både till helwetet och till himmelen; detta sökte H. att wedelägga med 1 Cor. 13: 8 och Luc. 16: 27—31 och sökte jemwäl öfvertyga henne att Muhrbeck icke kunnat tala bättre än andra prester. Hon blef dock ej här af öfvertygad, och afstod ickeheller från sin önskan att få oftare tala med Elfwing. Denna hennes önskan framlades för Lunds domkapitel af en dräng, Anders Olofson från Fridlefsstad, i en skrifwelse, hwari det heter: "H. H. D:r och Bist. samt M. V. Cons. tåkes af wanlig nit och ömhet höggunstigt bifalla, det denna olyckliga måtte få till sin själs uppbyggelse merbemålte Magister Elfwing, att om des själs bästa gå med henne i samtal och wara henne till döden följaktig. En förmon, som af ett så högt upplyst och nitift Consistorium icke lär kunna nefas denna synderstan, i synnerhet som, åfter den nådige Guds hus-hållning med oss menniskor, det ej synes göra till saken af hwad stift eller hwem den läraren är som begäres, allenast han är i ämbetet stadd och äger den behöfwandes förtroende; ho kan med wisshet säga, om icke det förtroende hon har till H:r mag. Elfwing kan göra hans tal kraftigare och nyttigare för henne än någon annans? — — — Jag twiflar ej om M. V. Cons:i höggunstiga och ömma åtgärd härutinnan och har nu härmedelst i djupaste ödmjukhet framburit för M. V. Cons:i ömma hjertan denna olyckliga och snart till döden gående lifsfängens innerliga åstundan, hwilken jag är försäkrad att M. V. Cons:i egna ädelmodiga tänkesätt gynna, så mycket mer som Guds lag det fordrar och menniskors det insgenstådes förbjuder." Denna skrifwelse misshagade fäderna i

Lunds domkapitel, huru billig än den deri framställda begäran war och huru hoffamt än denna begäran framställdes. Prosten Henschen erhöll uppdrag att uppspana "concepsisten", och då drängen uppgaf d:r Bergeström, så blef denne på domkapitlets begäran af amir. konf. förefallad för att höras i ämnet. Han insände först en skrift, hwilken icke emottogs, och ålades sedan wid 20 dal. samt vite att inställa sig, hwarefter han insann sig $2\frac{2}{3}$ 1770 åtföljd af löjtnanten Sjögren såsom fullmäktig; denne afwistes af ordföranden, kyrkoh. Wiebe. Enligt protokollet begynte Bergeström gå och spatsera, hwilket "gjorde samtliga konsistoriedamöterna uppmärksamme", och ordföranden föreställde honom, att han borde iakttaga en tilbörlig wördnad för konsistorium. B. swarade, att han icke wiste sig hafwa missfirrat konf. eller gifwit anledning till ordförandens föreställning, om icke dermed att han under talandet wändt sig och rört sig, samt begärde en stol att sitta på, emedan han war opaslig. På tillfrågan om han författat den ifrågawarande skriften, swarade han att korporal Krist Kristwit den, och anmärkte att saken behandlades såsom ett brottmål, hwarföre han, innan swar afgäwes, wille weta hwari brottet skulle bestå. I protokollet antecknades, att B. sagt detta "med häftighet." Han underrättades nu att inquisitionen företagits på domkapitlets begäran, och domkapitlets skrifwelse upplästes, hwarwid notarien wille reta Bergeström genom att icke benämna honom för doktor; då B. anmärkte det, sade notarien att han icke kunde rätt se om der stod doktor eller "dötter." Widare tillfrågades B., om han talat med Anders Olsson om dennes skrifwelse till domkapitlet, hwarpå B. swarade att, om sådant rykte utkommit, borde det bewisas, innan afseende derpå påstades. Derefter upplästes protokollet, hwarwid B. anmärkte, att det war skrifwet på lösa lappar, hwilka lätt kunde förskingras, samt att han för köldens skull ej kunnat gifwa aft på om allt war rätteligen anteckadt. Denna sak afhöres nu ej mera, men följande året gaf Elfving ånyo amir. konf. anledning till mycken oro. J. Björkander, amir. sjuhuspredikant och tillf. pred. wid ett i Carlstrons förlagdt arbetsmanskap, anmälde $\frac{3}{4}$ 1771 att Elfving hos arbetsmanskapets chef, kapten Rudebeck, begärt att få pre-

bifå följande dagen, som var 10 sönd. e. Trin., hwilket så wäl Rudebeck som Björkander sjelf bifallit. Konf. beslöt att E. icke skulle få predika. Ickebestomindre predikade han följande dagen för arbetsmanskapet och för en oräfnelig mennisko-stara (jfr. I. 166). Nästföljande onsdag strefs till Lunds och Calmar domkapitel om det förmenta offit, som Elfwing genom sitt predikande förorsakat. Det sistnämnda domkapitlet swarade $\frac{2}{3}$ s. å., att Elfwing varit förefallad i anledning af "oordentligheter i ämbetet", hwilka han dels förnekat, dels erkänt och lofwat bättring. Amir. konf. beslöt $\frac{11}{10}$ att anmäla saken hos justitiekanslern Konf. Denne swarade $\frac{9}{10}$, att E. blifwit esterspord i Stockholm, men sades wara hemrest för att sedan begifwa sig till Stralsund, hwarföre amir. konf. borde infalla honom samt, om så behöfdes, begära landshöfdingeambetets handråkning för hans inställelse. Elfwing kom fort derefter till Carlskrona och blef genom landshöfdingeambetet wid 20 dal. samt wite ålagd att ej lämna staden, förr än han inställt sig inför amir. konfistorium. Han infann sig $\frac{11}{22}$ s. å. inför konf., som bestod af superint. Petersson och amir. pred. Ruda, Strandmark och Billberg. Elfwing uppgaf sjelf att han varit af kapten Rudebeck anmodad att predika, att superintendenten dertill samtyckt och att Björkander, som insjuknat, ytterligare derom anmodat honom; han yttrade också att han icke kände, att arbetsmanskapet lydde under amir. konfistorium. Superintendenten förklarade sig icke hafwa samtyckt dertill att E. predikade, utan detsamma afrädt, med tillägg att, om han predikade, finge han sjelf dertill answara. Det uppgafs att, då Björkander insjuknat, hade amir. pred. Björkman infunnit sig i amir. kyrkan och till Elfwing, som der råfades, sagt sig wara beredd att predika i Björkanders ställe, men att i detsamma ett par underoffteerare kommit och bedt E. gå ut på slätten och predika, hwarefter han gått ut och börjat gudstjensten. Elfwing förklarade sig ej minnas att Björkman sagt sig wilja predika. Sedan ordföranden anmärkt, att E. welat sig med osanning förswara, begyntes ett noggrant förhör med denne, af hwilket en del må i utdrag anföras. Fr. Hwem hade infallat det myckna folket och huru wiste de att han skulle predika? Sw. Han kände

det icke. Fr. Om han kände det främmande folket. Sw. Några från Wissefjerda. Fr. Om han emottagit deras förfrågningar. Sw. Han hade talat med en och annan hos tygmästaren Lindgren, der han åtit middag. Fr. Om han haft besök af några. Sw. Af några Wissefjerda-boar. Fr. Hvad de då haft att tala om. Sw. De hade talat om ett och annat, isynnerhet om de ihogkommo hvad han lärt dem, då han war nådärsprest i Wissefjerda. Fr. Om flere varit inne hos honom på samma gång. Sw. Stundom 4 eller 5, stundom endast en. Fr. Om han reste in i byarna på wägen åt Fagerhult. Sw. I Wissefjerda hade han varit öfwer en natt, och några marknadsbesökande hade der varit samlade. Fr. "Om han trodde sig kunna befordra Guds åra mer än någon annan prest här i staden." Sw. "Jag tror att jag af mig sjelf kan intet befrämja Guds åra. Om Guds åra kan befordras af mig, så är det intet af mig sjelf" m. m. Fr. Om han icke ofta i sina predikningar lärt, att folket har allsintet gagn af sina prester. Sw. Nej. Fr. Om han icke trodde att Guds ord och sakrament äro kraftigare i hans händer än i andra presters. Sw. Hans tanka är, att Guds ord och sakrament äro kraftiga i sig sjelf, men att en opännyttfödd prest är oduglig till att rätt dela sanningens ord. Fr. Hwarföre han talat så hårdt om predikoämbetet. Sw. Han har ej talat om ämbetet, utan om de personer, som i werldsliga afsigter intränga sig i ämbetet. Fr. Om det ordet, som en werldslig sinnad prest talar, är Guds ord. Sw. Det kan wäl wara Guds ord, så wida det är enligt med den heliga Skrift, men det är dock ej rätteligen deladt, ty det är omöjligt för den, som ej har Guds anda, att leda en själ på himlawägen. Fr. Om en själ af honom bättre kan ledas på himlawägen än af någon annan, eller om han sökt hos andra implanta denna mening. Sw. Nej, men han har blifwit öfwerlupen af flera och beswarat deras frågor, utan att söka betaga dem förtroendet till deras ordinarie lärare. Fr. Om han haft sammankomster i staden eller på landet. Sw. Inga olofliga sammankomster. Fr. Om han på resan till Fagerhult haft sammankomster. Sw. Nej, i Husgjöl hade inga främmande varit tillstädes. Fr. Om han wiste lagstridighe-

ten af sammankomster. Sw. Han kände 1726 års plakat. Fr. Om han icke fått förmaning för vordentligheter. Sw. Han hade blifwit uppmanad till försigtighet. Fr. Swarföre han icke varit försigtigare. Sw. Han tyckte sig hafwa varit warfjam och försigtig. Härmed afflutades förhöret den gånge, men fortsattes den 13 i samma månad. Fr. Om han ej 1770 andra sönd. e. Trettondedag i Rödeby Swensgjöl haft sammankomst. Sw. Han war der hos Anders Jönsson, der några woro samlade på julgästebud. Fr. Om hustru Maja från Husgjöl varit i Fagerhult om julen 1769 och om hon varit hafwande och fått missfall på wägen. Sw. Han kände det icke. Fr. Om några andra varit der hos honom. Sw. Ja, fru Muhrbeck, en som skjutsat henne och några från Wissefjerda. Fr. Om han varit hos Hans Olofsson i Bottnamåla. Sw. Han hade fått Muts der. E. yttrade sin önskan att få saken snart afgjord, emedan han skulle följa med ~~med~~ ~~speciell~~ ~~von~~ ~~Lewen~~ till Stralsund. Andtligen ^{21/11} s. å. fattade amir. Konfistorium sitt beslut i saken. Det faun sig icke kunna widare besatta sig med "de sammankomster och hemliga samtal öfwer Trones lärostycken", hvilka E. haft med en del landfolk, emedan de försiggätt inom Lunds och Calmar domkapitels jurisdictioner, men angående den i Carlskrona hållna predikan ansåg kons. sig böra dömma. Här om heter det i protokollet: "Och finner Kons., att det Herr E. föregifwer, att han aldrig sjelf sökt sig lof att här predika, utan af chefen wid nya dockbyggnaden, Captenen af Calmar regm:te och Ridd. Wälb. H:r Rudebeck blifwit kallad och omböden att denna förrättning sig åtaga, will ingen kraft medföra till des ursägt, emedan hwad H:r E. icke sjelf personligen utträttat, kan han mycket wäl sjelf uppsunnit, fastställt och genom sina wänner sedan utfördt, hwarigenom gerningens anseende wäl kan få ett heligare utseende, men des grund och rätta orsaker wara lika köttsliga och orena för Hans ögon, som se in i hjertat. Och det är Consistorio alldeles okärt att twingas till att uppfatta den meningen, att H:r E. mera öfwerlegat H:r Chesen och förfört honom till ett så lagstridigt steg, än som han nånsin dertill retat H:r E., som nog synes af H:r E:s personliga löpande till H. S. Superintendenten

och Amir. Sjukhuspredikanten Björkander, på hvilka begge skälken han alltför ljusligen förrädt sitt nit i detta fallet." Vidare heter det, att E. bort meta, att han intet egde att företaga utan konsistorii wetskap och samtycke; "hans sjelfgjorda Tro" i detta mål lände icke honom till ursåkt; att han kallade sig "en ograverad prestman", kunde konsf. icke gilla, enär domkapitlet i Calmar uppgifwit, att han blifwit warnad för oordentligheter i ämbetet, och han ej genom ändring och förbättring uppfyllt des goda förhoppning och tillfågelse; då Björkander lybde under amir. konsf., så egde han icke rätt att gifwa E. tillåtelse att predika; men aldradjerswast ansåg konsf. E:s föregifwande att superintendentens ofwanförda yttrande inneburit en tillåtelse dertill. Konsistorium fällde s. d. ett utslag, hwilket torde förtjena att till en del anföras. Ingressen lyder sålunda: "Amiralitets Consistorii utslag rörande det Huspred. hos H. Exc. H:r RR., Generalgouvernören, Acad. Canzlern, Ridd. och Commend., Högwälb. Grefwe v. Niewen H:r A. Elfwing. ~~Relat på flere skälken inlätit sig i misstänkte sammankomster och samtal angående åtskilliga wår christeliga tros lärostycken och derwid utspridt sådana meningar, som till Separatismum och flera skadeliga nyheter leda kunna, såsom oc att H:r E. twärtemot Consf. honom per extractum protocoll meddelta förbud för arbetsmanskapet på nya doctan på den 10 Sönd. efter Trinitatis innew. är predikat, öfwer hwilka twänne mål H:r E. på skedd instämning genom Landshöfdingeämbetet blifwit personligen förhörd och sig så wäl munteligen som skrifteligen widlyftigt förklarar, som de derwid hållne protokoller widlyftigare innehålla." I sjelfwa utslaget heter det: "Consf. har under des förhör, hållt med H:r E. på de dagar protokollet utwisar, wäl funnit åtskilligt så wäl uti läran de ministerio irregnitorum från wår Swenska Lutheriska församlings antagna lärosatser afwikande, såsom oc hwad sjelfwa sättet att draga folket till sig och underwisa dem en, 2 eller högst 3 i sänder, fast ofta de aldrastörsta flockar sig till honom församlat, angår, å hwilket allt såsom oc mera, hwarom wid en laglig och närmare undersökning ytterligare ljus finnas torde, ej allenast åtal anställas borde, utan oc näpft följa, sedan den~~

varning Calmar Conf. gifwit icke hjelpa welat, dock som H:r E. har aldrum måst drifwit sin lära de ministerio irrogenitorum på landet dels i Fridlefsstad, dels i Wissefjerda, dels och Fagerhults socknar, alla belägna utom stadens jurisdiction och detta Consistorii inseende, och derstädes sina måsta enskilda underwisingar börjat och fortsatt, så kan Conf. sig icke widare inlåta at ransaka öfwer detta H:r E:s uppförande, utan lämna det till Consistoriorum omtanka i Lund och Calmar, men hwad det målet widkommer, att H:r E. har på den 10 Sönd. e. Trin. härstädes emot Consistorii honom meddelta förbud per extr. prot., det han tillstått sig i rättan tid hafwa fått, predikat, blifwer det härmed enl. 20 § i K. M:s förord. af år 1687 om rättgång i Domcapitlen till wälloft. Rådstufworrättens ytterligare skärskådande och afdomande hänwist."

För öfrigt hade amir. kons. i B:s tid tillfälle att wisa sitt renfärdighetsnit, sin lärdom och sintlighet wid granskning af B:r Bergeströms predikningar, hwilka icke funde bestå wid dess strånga pröfning (jfr. Bergeströms biogr. III. 356). För gäfwes begärde amir. kons. 1774 den utwidgningen i sina rättigheter, att få anställa pastoralexamen med de under dess inseende warande prestmän. Bland märkligare mål som förefommo må nämnas att en affsedad sergeant, benämnd Gabr. Joh. Tollet, i Fågelsång af Löfens socken låtit sig af en till prest utflädd person wigas med en fröken Ulrika Dubordieu. Hon förklarade sig wara okunnig om att något bedrägeri tillställt wid wigeln; det upplystes att sergeanten war förlofwad i Småland och att lysning redan begynt, då han aflågsnat sig från orten. Han wisade amir. kons. uppenbar fidsvärnad och yttrade en gång: "Presten och kreatur äro lifadana", och fäderna måste hålla till godo med denna såsom med så många andra förödmjufelser. En annan gång war profossen Jonas Berg förefallad, som klagade att hans hustru stilt sig från honom till sång och såte och att han måste lefwa på sin ringa lön, under det hon förtjente betydligt derigenom att hon höll spisning för kronans folk. Hon "lofwade bestå sin man nödig mat, jemte en jumfru brännwin morgon, middag och aften, hwarmed han war nöjd. Conf. uppdrog

åt underofficerarne att draga omsorg om detta paret's sammanflyttning och gaget's aflämnande till hustrun samt hafwa uppteende öfwer deras sammanlesnad och meddela Conf. under rättelse, om något obehagligt dememellan skulle förelöpa."

9. **Anders Lars Fahnehjelm**, son af kaptenen Carl Johan F. och Christina Dougles, föddes på säteriet Nås i Torpa af Linköpings stift $24/6$ 1751, genomgåf Herno-sands skola och gymnastium, blef student 1772, prestwigd till extraord. bataljonspred. wid lifregementet 1776, ord. bat. pred. wid samma regn:te 1778, ord. kgl. hofpred. $22/7$ 1782, superintendent $16/10$ 1784, inträdde som ordförande i amir. kons. $26/8$ 1786 och blef theol. doct. 1800. Död. $16/6$ 1807. — Gift 1. $7/12$ 1784 m. Sara Christina Christiernin, dotter af prosten Jakob C. i Thorstuna af Westerås stift; hon dog $19/3$ 1796, "allmänt känd och älskad såsom en dygdens vän", enl. en anteckning. Deras son Carl Jakob föddes $19/3$ 1791. 2. $27/10$ 1797 m. Christina Eleonora Munk, f. 1773, d. 1803, dotter af biskop P. Munk i Lund.

F:s tidiga befordran till superintendent torde bewisa att han egt talanger, om än icke just presterliga gåfwor. För att sluta af några hans utgifna predikningar, synes han dock såsom predikant hafwa varit bättre än man funnat wänta af en hofprest från Gustaf III:s tid. En af amiralitetepredikanterna, S. Wigellus, som war prononcerad neolog, erhöil 1799 af F. förmaningar att sin pligt lifmätigt i sina predikningar hålla sig wid wår församlings lärobegrepp, såsom i B:t biographi skall omtalas. Genom synnerligt nit i ämbetet synes F. icke hafwa utmärkt sig; stundom röjde han twärtom wårdslöshet och bersejnte en högdragenhet och en häftighet, som kommo honom att förgå sig och ådrogo honom warningar ej blott af förmån utan också af underordnade personer. Han erhöil 1789, med anledning deraf att han "tagit det obetänkta steg att af domkapitlet återfordra en aldrig erlagd öfwerbetalning", en allwarsam förmaning att wara noggrann i affeende på penningars uppbärande och utgifwande. S. å. war biskop Gelfsus icke nöjd med en i allmänna ordalag meddelad under rättelse om Carlskrona lärdomsskolas tillstånd, utan infordrade fullständigare uppgifter. 1796 wille biskop Munk hafwa

uppgift på den författning, som gaf amir. konsf. rätt att censurera skrifter som skulle tryckas. Då K. M. bestämt ansökningstiden wid lediga prestsysslor till 150 dagar för de widsträcktaste stiftet och 90 för de öfrige, förfrågade amir. konsf. sig hos Storamiralsämbetet, hwilketdera skulle gälla med afseende på presterliga befattningar wid amiralitetet, och fick derefter en tillrättawisning, "ithy hwarfen förslagsrättighet eller befordran till en ledig amir. predikantsyssla amir. consf., utan Storamiralsämbetet tillkomma." Häröfwer wille Fahnehjelm samt amir. predikanterna Wigelius och Henschen beswara sig hos K. M., men kyrkoh. Wolff och amir. pred. Sténstrand och Schrevelius wille icke deri deltaga. 1803 råfåde F. i en håftig skriftwexling med domkapitlet angående tillsättningen af ett kollegat, hwartill F. rekommenderade B. S. Witt (sedan amir. past.), med förklarande att en annan sökande Zacharias Kihlgren icke förut stött sin tjänst wid skolan till lärjungarnas gagn. Då domkapitlet fordrade att detta skulle styrkas med protokoller wid skolexamina, swarade F. bland annat att sådana protokoller fördes lika litet i Carlskrona som annorstädes. K. M. resolverade, att F. skulle af domkapitlet warnas och förmanas, till hwilken ända han inställde sig inför detsamma ^{30/11} s. å., då ordsföranden, dompr. Heflén uppläste följande: "Till underdånig åttlydnad af K. M:s allernådigste befallning åligger det Consf. att på det ömaste påmintna Tit. att hädanefter bruka mera tjenlige och granskade uttryck uti sina omdömen och skrifter, när det ankommer på K. M:s höga bud och författningar än nu skett, och häröf gör Consf. sig fullkomligt försäkradt samt önskar att detta misstag må lända till större warfamshets iakttagande för framtiden." S. å. erhöll S. Wigelius befordran till pastorat och upphörde derefter genast att tjenstgöra wid amiralitetet. Emedan superintendenten war borta och man ej kände när han ämnade återkomma, ansågo amir. predikanterna Henschen, Schrevelius och Ullsten sig skyldiga att ombesörja tjenstgöringens upprätthållande och gjorde accord med rektorn wid skeppsgossefskolan D. Brambeck, att han skulle förefå den lediga tjänsten mot åtnjutande af de densamma åtföljande småinkomster, och skulle konsf. äfwen söka att staffa honom särskildt arfwode och

hushyra. Då Förvaltningen för Sjöärenderna afslagit ansökan häröfver, skulle man till K. M. hänskjuta ärendet, och en underb. skrifvelse uppsattes, hwilken lämnades åt superintendenten. Han lät den ligga utan att affända den, och då den efterfrågades kunde den ej återfinnas. Under det härigenom förorsakade dröjsmålet fordrade B. af amiralitetspredikanterna lön för sitt arbete; de förklarade att, då han ej biträdt dem, utan bestridt en ledig syfla, kunde de icke aflöna honom; de begärde och att superintendenten wille sammantalla konsistorium för att få saken uppgjord. Då intet konsistoriisammantråde blef af, förklarade B. att han icke längre wille tjenstgöra, om icke lön erhöles, hwarefter amiralitetspredikanterna äro ansågo sig nödsakade att "agera konsistorium" och antogo Skottsberg att förestå den lediga tjensten. Andtligen sammanträdde konsistorium 7/1 1804, då B. begärde, att amir. predikanterna måtte tillhållas att till honom betala 40 daler för hans tjenstgöring under 5 månader, och förklarade sig willig att fortsätta den mot det att han derefter finge åtnjuta hela lönen wid den vakanta tjensten. Amiralitetspredikanterna förklarade nu, att Skottsberg blifwit antagen till tjenstgöring, men superintendenten förmenade, att B. icke owillkorligen affagt sig tjenstgöringen och att det tillkomme ett konsistorium, bestående af superintendenten sjelf, kyrkoh. Wolff och för öfrigt abjungerade, ojäfwige ledamöter, att besluta angående tjenstens widare bestribande. Amiralitetspredikanterna förklarade sig ojäfwige att i detta beslut deltaga, och Skottsberg erhöil förordnande. Med anledning af allt detta ytttrade Schredelius, som war konsistorii dekanus, wid sammanträdet 20/1 s. å., sedan han framställt hela ärendet: "Af hela denna berättelse befinnes, att flera felaktigheter äro begångna, hwarsföre jag enligt min pligt såsom Consistorialis och Decanus nödsakas föreflå med all den wördnad, som jag är skyldig H:r Superintendentens wigtiga ämbete och des personliga egenstaper, att Cons. enligt 24 Cap. 14 § kyrkolagen beskedeligen förmanar och warnar H:r Superintendenten, att Han icke reser bort från orten utan att gifwa Cons. derom underrättelse, samt om tiden till des återkomst, på det ingenting under des frånwaro måtte blifwa af Cons. försummadt, som tillhör

des åtgärd, att Conf: i wigtiga göromål och angelägna expeditioner med mera drifft blifwa besörjde, så att wi ej blifwa indragne i dylika traslerier, som i denna sak skett, att protokollerna blifwa wederbörligen i rättan tid justerade samt i allmänhet K. M:s nåd. bud och befallningar noga efterkomne." Superintendenten sade, att han wille härmed yttra sig, då någon ämbetsförsummelse blifwit honom tillwitad, och Wolff förmanade till frid och endragt, hwarester sammankomsten upplöstes. Wid nästa sammantråde förklarade alla, att de instämde uti W:s wackra önskan om frid, men notarien B. Nordin (se IV: 50), som funnit sig träffad af Schrevelii yttrande med afseende på protokolljusteringen, kunde ej underlåta att förklara, det han icke ansåg sig skyldig till någon underlåtenhet af hwad hans ämbetsåligganden tillhörde.

År 1802 $\frac{3}{5}$ upplästes i amir. konsf. "Stadsfältstyrens Westphals och Handlanden N. Hulténs hos K. M. i underdånighet gjorda och till Amir. Conf: i utlåtande i Nåder remitterade ansöknings att här i staden få bygga en Sal till private andaktsöfningar, hwilket mål Amir. Conf. tog i behörigt öfwerwägande och, som det hade ingenting deremot att invända, ty beslöts att underdånig skrifwelse derom skulle till K. M. ofördröjligen afgå." S. å. $\frac{2}{11}$ upplästes K. M:s bifall till ofwannämnda ansöfning.

10. **Nils Hallström**, son af kassären wid Meyers warfmet i Carlskrona Håkan H. och Ebba Holm, föddes $\frac{16}{10}$ 1760, blef student i Lund 1776, magister 1781, tillf. lektor i franska språket wid kadettskolan i Carlskrona 1782, ordin. lektor och bibliotekarie $\frac{27}{3}$ 1783, lektor i historien wid frigsakademien 1792, prestwigd 1793, pastor i Hoby i Blekinge $\frac{29}{11}$ s. å., superintendent $\frac{15}{9}$ 1808, tilltr. 1810, war riksdagsman 1809, 1810 och 1815, blef theol. dokt. 1809, E. N. D. 1810, föreslogs till biskop i Wisby 1813, blef kyrkoherde i Nyköpings Westra förs. $\frac{24}{4}$ 1816, tilltr. 1817 och blef samma år prost öfwer Nyköpings Westra kontrakt, hwilken befattning nedlades 1825. Död på 1830-talet. — Gift 1791 m. Magdalena Eleonora Flygare, f. 1775, dotter af landssekreteraren i Calmar Johan Erik F. och Margreta Ljungfelt. Barn: Håkan, f. $\frac{29}{4}$ 1792, råntmästare i

Galmar län. Ebbe, f. $20/10$ 1794, kommandörkapten wid f. flottans reservstat; g. m. Carin Flygare. Fredrik, f. $11/5$ 1796, död som sekreterare i förvaltningen af sjöärenderna. Knut, f. $1/9$ 1797, d. i Amerika; g. m. Charlotta Berg. Ebba, f. $4/8$ 1799, ogift. Bendela, f. $17/1$ 1801, ogift. Sophia, f. $9/2$ 1803, g. m. kapten C. A. Gosselman. Sten, f. $19/9$ 1805, d. som lärare wid Nyköpings skola. Carl, f. $27/11$ 1806, byggmästare i Stockholm; g. m. Carin Lundstedt. Nils, f. $22/10$ 1808, kapten wid K. M:s flotta; g. m. Mathilda Scheman. Magdalena Eleonora, f. $23/4$ 1811, g. m. öfverste Ljungswård. Folke, f. $9/10$ 1812, d. wid 20 års ålder.

H. har utgifwit "historiska föreläsningar i frigsakademien", 3 delar, några predikningar och några minnestal. Predikningarna äro enkla och förräda icke mycket af det neologiska tidehvarfwets smak. Som filprof må anföras följande ur litpredikan öfwer profsten Santesson i Mörrum. "Med samma finnesfördjelpelse kan en rätt Christ tjenare njuta lifwet och mottaga döden af Dens hand, hwars Sändningsbud han är. Kristus är hans lif, då han med nöjd oförtrutethet uppfyller de pligter, som äro förenade med hans kallelse. Men dessa pligter blifwa ej dyrbara för hans hjerta utan så wida han sjelf kommit till den Christendom, dit han bör söka att föra andra. Hans embete blifwer annars utan wällignelse. Kan en blind leda en blindan, eller falla de icke båda i gropen? Han måste först hafwa sökt efter Guds rike och hans rättfärdighet inom sig, innan han blir skicklig att upprätta det hos andra, först sjelf hafwa i Jesu skola blifwit en fattig syndare, som hungrar och törstar efter rättfärdighet, först förd till Jesu kors" o. s. w. För öfrigt war han en rättstafvens man, med praktisk sans och takt, och synes hafwa någorlunda lyckats att upprätthålla ordning och fred inom samhället och särskildt inom amiralitetshistorium.

11. Carl Thyselius, son af profsten Per T. och Elisabeth Sophia Wollrath, föddes i Wintrosa nära Örebro $9/6$ 1767, intogs 1780 på gymnasium i Strengnäs, blef student 1787, magister 1791, prestwigd $16/12$ 1792, förste eskwadronsprest. wid lishusarerna och tjenstg. f. gl. hofpred. f. å.

Från kgl. hofexpeditionen utfärdades $\frac{5}{6}$ 1794 till domkapitlet i Strengnäs en skrifwelse af innehåll, att P. W., i anseende till Thysellii nitiska tjenstgöring wid hofwet, grundliga lärdom och berömliga wandel skulle med wälbehag anse, om han erhöål ett rum å förslaget till Skyllersta lediga pastorat. Excell. Neuterholm skref $\frac{20}{6}$ s. å. till biskopen i Strengnäs, att ofwannämnde skrifwelse icke åsyftade att bereda T. ett rum å ifrågawarande förslag i annat fall, än om hans meriter enligt gällande lag dertill berättigade honom, samt att samma skrifwelse borde till undwikande af alla mistag angående des syftning till Neuterholm öfwersändas för att till hertigen-regenten återställas. Detta skedde, hwarefter T. $\frac{28}{6}$ s. å. skref till Neuterholm ett bref, hwari han yttrade bland annat, att det erhållna promotorialet war hans lagliga egendom och att, om det wore oförsigtigt att utgifwa dylika expeditioner, wore det ännu oförsigtigare att återtaga dem m. m., som ansågs wara skräpigt så wäl emot regenten som emot Neuterholm. Saken företogs till rannsaking och afdomande i Swea hofrätt, der T. ånyo yttrade, att promotorialet war hans egendom, emedan han betalt detsamma med reda penningar, dem han likwäl lånat. T. blef derefter inmanad i häfte. Actor i målet yrkade för T. affättning från prestämberet och dödsstraff. Neuterholm anmålde hos hofrätten att han, så widt brottet rörde honom, önskade att all möjlig mildhet komme den anklagade till godo. I sin förklaring öfwer actors slutpåstående upplyste T., att han, då han blef hofpredikant, för fullmagten utom laglig lösen erlagt 200 R:dr och att han för promotorialet lämnat till föredragande chefen för hofexpeditionen en revers på 1000 R:dr, hwilka blifwit kräfda sedan promotorialet förfwunnit; dock hade han sedermera återfått reversen. T. blef af hofrätten dömd till döden, dock med hemställan om icke dödsstraffet af flera skäl kunde efterskänkas. Med bifall till denna hemställan förordnade P. W., att T. skulle umgilla sitt brott med 8 dagars fängelse wid watten och bröd *). Efter utståndet straff återtog T. tjenstgöringen wid hofwet,

*) Jfr. Wallqwist, handbok i eccles. befordringsmål pag. 56 not.

utnämndes 1795 $\frac{9}{8}$ till pastor i Särstad af Skara stift, erhöll profettitel 1806 och professorstitel 1815, var riksdagsman 1810, 1812 och 1815, erhöll 1816 extraansökningsrätt öfver hela riket, blef superintendent $\frac{17}{1}$ 1817, tilltr. f. å., blef theol. doct. 1818, L. N. D. f. å., erhöll 1819 kgl. resol. på att vara pastor primarius i Carlskrona och ombesörja pastoralswärden äfwen wid amiralitetsförsamlingen. 1826 $\frac{24}{2}$ upphäufdes amiralitetskonfistorium, des åligganden öfverflyttades till Lunds domkapitel, och T. måste för sina återstående dagar åtnöja sig med att i egenkap af pastor primarius ega att förmana oeniga åkta makar i amir. förs., förestrifwa predikaturen för kompastorerna och hafwa enahanda tillsyn öfver amiralitetets presteskap, som en häradsprost har öfver presterna i kontraktet, samt hafwa inseendet öfver skolorna, med undantag af den tyfka, såsom inspektor. Superintendentsäm- betet war alltså upphäfdt, men T. behöll namnet till sin död, som inträffade $\frac{22}{11}$ 1833. — Gift $\frac{13}{1}$ 1798 med Maria Cecilia Sandberg, f. 1770, dotter af kyrkoh. Nils S. och Katrina Alin. Barn: Katrina Sophia, f. $\frac{19}{12}$ 1798, g. m. med. doct. J. Lagberg. Maria Carolina, f. $\frac{29}{12}$ 1799, g. m. landshöfd. A. Palander i Carlskrona. Per, f. $\frac{18}{2}$ 1801, d. 1825; extraord. canzlist. Wilhelm, f. $\frac{7}{6}$ 1807, bankokommisarie. Elisabeth Magdalena Ulrika, f. $\frac{5}{8}$ 1809, ogift.

T. synes hafwa wid sitt första inträde i Carlskrona blifwit mött med misstroende, och detta underhölls alltfemt och förökades, så att wäl knappast någon medlem af detta samhälle kunnat vara mera allmänt hatad än han war. Nästan alla med hwilka han kom i beröring gjorde allt hwad de kunde för att reta och sära honom samt motarbetta hans affgter och önsningar, äfwen då desfa kunde wara både förnuftiga och wälmentä. Tywärt lärer dock han sjelf i betydlig mon warit skuld härtil, enär han icke egde den styrka, som endast ädelhet i karakteren kan gifwa. Som predikant skall han liwäl warit wärderad af många, och hans predikningar skola warit med mycken omsorg utarbetade. Det berättas, att en man med fria religionsåfsgter, hwilken på uppmaning af en bekant gått i kyrkan för att höra Th., wid predikans slut,

gripen af des allvarliga innehåll, yttrat: "Den mannen borde instängas på predikstolen och aldrig komma derifrån."

Redan i Hallströms tid var fråga om förändring af amiralitetets ecclesiastiskstat. Han ville att tjänstgöringen skulle bestridas af en pastor, två komministrar och en pastorsadjunkt, samt att församlingsmedlemmarna skulle få fritt wälja den prest de önskade till ministeriella förrättningar. I början af Thyselii tid infördrade K. M. yttrande med afseende på en blifwande ny reglering, och ett sådant afgafs 1820 hufwudsakligen efter G. Holms (se wid Löfen s. 189) förslag. Enligt detta yttrande borde wid amiralitetet anställas 1. en pastor primarius, som borde stå pastoralwården, men med kompastorerna dela högmessopredikningarna och skriftermålen, samt i lön åtnjuta 800 r:dr b:fo och jura stolæ, 2. två kompastorer som borde ansvara för en del af högmessopredikningarna och skrifttalen, för altartjensten, otte- och aftonfångspredikningarna samt för ministeriella göromål efter pastors uppdrag och åtnjuta den hittills bestämda lönen jemte inquarteringspenningarna samt hwad allmänna wälwiljan kunde gifwa, och 3. en fångpredikant; i superintendentwal borde amiralitetsförsamlingen deltaga med $\frac{2}{3}$ och stadsförsamlingen med $\frac{1}{3}$ af elektorernas antal; gränsbestämning mellan församlingarna borde uppgöras "för det ondas skull, ehuru den wore onödig om menniskan alltid wore dygdig, klok, wis och god. De bästa lärare äro menniskor — huru mycket sagdt i få ord!" Med afseende på amiralitetskonfistorii organisation föreslogs, att det skulle bestå af pastor primarius, tyfka pastorn, båda kompastorerna och konfistoriinotarien, tills efter dåwarande fångpredikanten Wirganders afgang den blifwande fångpredikanten kunde inträda såsom ledamot; wid förefallande behof kunde rektorerna wid stadens skolor adjungeras. Äfwen yttrades att i framtiden borde stadsförs. och tyfka förs. sammanslås, emedan ingendera blefwe i stånd att ensam underhålla kyrka och pastor. Då amir. pred. Witt förklarade att han ansåg amiralitetspredikanternas förmoner icke böra minskas, yttrade Thyselius, att öfadt ansvar och möda borde hafwa motsvarande belöning, "hwarförutan jag måste öppet erkänna, att hwarfen statens förbindelse fordrar eller ens för prästeståndet nyttigt är, att

de mindre tjänster derinom få lönas, att unga präster lockas till tidiga giftermål, som med få undantag, hvaraf ett ganfva värdigt hår finnes" (Witt hade owanligt tidigt ingått äktenfkap), "då de altförfnart invecklas i ekonomifka omsorger, hindra dem att uppfylla hwad deras dyra prästeb förefkrifwer om daglig förkofran i nödiga studier, dem de snarare härigenom till både egen och ständets obotliga stada måste försumma och nederlägga, hwarförutan de både komma att betunga församlingarna och med otidiga ansökningar om befordran falla öfwerheten beswärliga." Öfwannämnde förslag blef i hufwudsaken af K. M. gilladt 1821. Dock förestref K. M. att 3 kompastorer borde finnas.

År 1819 $\frac{2}{8}$ beslöts att genom cirkulär erindra presterna att icke offentlig och i samqwäm wisa sig utan ämbetsdrägt. Fångpredikanten J. Wirgander, (i Carlskrona känd för snålhet och cynism, sedan past. i Wirestad af Wejöö stift) hade i sinnet att häröfwer anföra beswår; huruwida det skedde är ej kändt. Då han fortfor att wisa sig utan ämbetsdrägt, beslöt amir. konf. $\frac{25}{8}$ s. å., att ordföranden skulle gifwa honom lämpliga förefskällningar. Samme Wirgander ansägs som ofwan nämndes icke kunna blifwa ledamot i amir. konfistorium. Med anledning af en skrifwelse från statssekreteraren Rosenstein, som tillkännagaf K. M:s wilja att superintendenten och konf. anmanade de prester, som hade besattning wid arbets- och korrektionshusen, att med största sorgfällighet arbeta på fångarnas moralifka förbättring, beslöt konf. att "anmana Wirgander att med yttersta sorgfällighet söka att förbättra och till dygden återföra, om möjligt wore, de åt hans wärd anförtrodde fångar, ehuru konf. icke hade anledning att tro, det han älsdosatt hwad hans pligt och samwete fordrade."

Wi komma nu att gifwa en kort berättelse om amiralitetfkonfistoriit fifta förhandlingar, hwilka med stäl kunna kallas besw dödsrydningar. Krisen åstadsfoms genom en fråga om adjunction af konfistoriiledamöter. Kompastorn Montelius insgaf $\frac{19}{10}$ 1824 en skrift med påstående att en af Thyselius i stadens wedoblad införd annons i ämbetswäg måtte, såsom stridande emot k:gl. br. $\frac{26}{8}$ 1821, rättas och en beskedlig warning gifwas åt Th. Wid nästa sammanträde $\frac{20}{11}$

återtog M. sin skrift, oaktadt konsf. bestridde honom rättighet att återtaga en handling som blifwit införd i diarium. Thyselius hade denna gång, utom ordinarie ledamöterna Lundqwist, Witt, Holm och Montelius, tillfallat rektor Råäf och esquadronspret., theol. licentiaten G. G. Bergman. Witt och Montelius anmärkte genast att Bergmans adjunction enligt deras tanka war olaglig, enär rektorerna wid stadens skolor främst borde adjungeras; M. wille åfwen jäfwa Råäf, på den grund att rektor Hoffström (se wid Tving, s. 244), såsom äldre och mera erfaren, bort framsför honom utses till konsistoriiledamot. Holm mente att adjunctionen wore ordförandens ensak, och Th. förklarade att Hoffström, såsom "stadd i hans bröd", icke kunde anses ojäfwig och detsföre icke blifwit tillfallad. Bergman intog sin plats. Då protokollet för denna session skulle justeras ²⁴/₁₁ i närvaro af samma ledamöter, gjorde ordföranden och ledamöterna åtskilliga ändringar och tillägg, hvilka genast infördes, och skulle protokollet renskrifwas till nästa session. ~~Montelius~~ ~~engaf~~ ett långt anförande för att bewisa att Råäf och Bergman icke bort adjungeras. Efter uppläsningen af detta anförande yttrade Thyselius: "Tag hit det så skall jag märka det", hwarpå han derå tecknade sitt namn och "præsent. ²⁴/₁₁ 1824" samt tillsade notarien att låta det cirkulera. Wid nästa sammantråde ¹⁶/₁₂ s. å., då alla de förutnämnde ledamöterna woro tillstädes, ~~upplästes~~ ~~det~~ ~~renskrifna~~ protokollet för ²⁰/₁₁, hwarwid Th. anmärkte, att han icke om Hoffström begagnat uttrycket "stadd i mitt bröd", utan sagt: "hvilken af mig njuter lön och underhåll", samt fordrade att de förra orden skulle i protokollet utbytas mot de sednare. Genom votering skulle nu afgöras, huruwida denna ändring kunde medgifwas. Bergman bestridde detta; Råäf wille icke yttra sig förrän frågan om lagligheten af hans adjunction blifwit afgjord; Montelius bestridde ändringen och yrkade, att Bergmans yttrande icke skulle upptagas, emedan konsf. icke gillat hans adjunction; Holm ansåg protokollet ej kunna ändras, ehuru det med hänseende till des utseende behöfdes (troligen en pik till notarien, mag. S. Wulff, sedan klockare i Hoby); Witt förenade sig med Montelius, men wille medgifwa att protokollet finge omskrifwas; Lundqwist medgaf ej blott om-

skrifningen, utan åfwen den af Th. åskade ordförändringen. Då nu Th. fordrade att Rååf skulle yttra sig i frågan, anställdes votering för att utröna huruwida det skulle ske eller icke, och det förra alternativet vann, hwarefter R. yttrade att han ansåg ordförändring kunna tillåtas, då meningen icke ändrades. Protokollet blef derefter oförändradt underskrifwet. Thyselius yrkade nu att Montelii skrift af $14/10$ skulle till konsistorium aflämnas, men i anseende till den långt framskridna tiden uppfjöts denna fråga, så wäl som sjelfwa adjunctionsfrågan, till nästa sammanträde. Detta hölls $17/12$ och konsistoriiledamöterna woro desamme som förut nämnts. Bergman ingaf till en början ett på 4 ark med tåt till skrifwet memorial för att bewisa lagligheten af sin adjunction och obehörigheten af Montelii flander deremot; B. ordar i detta memorial widt och bredt om sina förtjenster, bland hwilka han åfwen räknar den, att han såsom theol. licentiat egde rättighet till epitheterna Högwördig och Widtberömd. Rååf anförde f. g. l. br. $26/6$ 1821, enligt hwilket Skolestörerna borde adjungeras. Då ordningen kom till Montelius att yttra sig, uppföto twifwelsmål huruwida han i denna sak borde yttrande afgifwa. Votering härrom företogs, hwarwid Bergman yttrade att Montelius såsom ålagare af superintendentens handlingsfätt icke borde yttra sig, Rååf medgaf M. rätt att utlåta sig, enär hans klagoskrift blifwit återtagen, M. sjelf yrkade att såsom ordinarie ledamot få utöfwa sin rätt att yttra sig, Holm medgaf att M. finge yttrande afgifwa, Witt förklarade honom lika berättigad dertill som ordföranden, L. ansåg twisten wara bilagd och M. dertfore kunna utlåta sig i frågan, och Th. förklarade slutligen, att han ansåg M. jäfwig och ämnade beswåra sig, om konsistorium annorlunda beslutade, samt begärde del af handlingarna för att hos K. M. anmäla Montelii mot honom wisade sidwördnad. Sedan således per plurima vota afgjort blifwit, att M. egde att sig i ärendet utlåta, förklarade han att hans ed, pligt och samwete förbjöd honom att lämna sitt bifall till B:s och R:s adjunction och yrkade att de såsom olagligen adjungerade icke måtte få yttra sig angående adjunctionsfrågan, samt begärde del af Bergmans memorial för att deröfwer framdeles sig ytt-

ra; Holm förenade sig med B., beklagande derjemte "att handlingar, tydligen härflytande af hat och afwund, bemantlades med åberopande af ed, pligt och samwete, hwilka ord sålunda begagnade wore ett helgerån"; Witt ansåg konsistorium och ej ordföranden ensam hafwa bort ombesörja adjunctionen; Lundqwist ansåg B:s och R:s tillfallande onödigt, enär notarien kunnat adjungeras; Th. yttrade att B:s afgifna memorial vittnade om den urställning, som han (Th.) wid adjunctionen användt; han instämde uti B:s yttrande samt yrkade, att handlingarna i detta mål måtte till justitiekanslern affändas. Resultatet af allt detta blef, att så wäl Bergmans som Rååfs adjunction förklarades för laglig och behörig. Härefter åstade T. att Montelii ofwan nämnda skrift af $19/10$ måtte framlämnas. M. swarade att, då han "på konsistorii framställning" densamma återtagit, hade han ansett den icke behöfwa förwaras; den hade blifwit förlagd, men skulle aflämnas, om den återfunnes. Th. hemställde till konsistorii bepröfwande, huruvida M. på anförda sätt kunde befrias från skyldigheten att aflämna skriften. Wid härom anställd votering yrkade Bergman, att skriften skulle genast framlämnas; Montelius och Lundqwist önskade att sammankomsten, som warat $5 \frac{3}{4}$ timma, måtte afflutas, hwaremot B. bestridde voteringens afbrytande; då Rååf, Holm och Thyselius här i instämde, aflågsnade sig Lundqwist under förebärande af ämbetsgöromål, men voteringen fortsattes. R. yttrade, att M. borde aflämna skriften, då den återfunnes, Holm förklarade att, då M. $24/11$ icke anmälte att skriften förkommit, utan lofwade att densamma till konsistorium afgifwa, så måste han lämna den, "såvida han war en man af ära och förstånd"; Th. yrkade oc skriftens aflämnande. Den synes dock ej hafwa framkommit; förmodligen hade M. förstört den, af fruktan att den, om den komme i dagsljuset, skulle ådraga honom något obehag.

Med anledning af dessa med flera oroliga uppträden begärde konsistorium, att ett justitiekanslerns ombud måtte wara närwarande wid sammanträdena. Wid sessionen $14/4$ 1825 infunno sig notarius publicus Hellichius, kämnerspräses Holmer och auditor Bufe, hwilka ansågo sig såsom auktoriteter böra få biwiska konsistorii sessioner, hwilket medgafs. Helli-

chius och Holmer infunno sig äfwen $2\frac{1}{4}$, men då måste Thyselius bedja dem aflägsna sig, sedan Lundqwist, Witt och Montelius detta påyrkat. Sedan de utgått yttrade Th., att han förmodat det de kunde fått wara tillstådes, då sådant för-
 ra gången medgifwits och kons. sjelf begärt närwaron wid sina sessioner af ett justitiefanslerns ombud. L. och W. förklarade, att de icke ämnade deltaga i konsistorii sammanträden, om obehöriga personer finge dertill tillträde; H. ansåg juristernas närwaro behörig och påstod, att en af Helligchius framställd begäran om ~~meddelande~~ af protokollet för förra sessionen blifwit orätt och förwändt upptagen. Witt förklarade nu, att han med anledning af hwad som förefallit icke kunde under Thyselii praesidium eller jemte honom deltaga i konsistorii öfwerläggningar; häri instämde Montelius och Lundqwist, hwar på alla tre wände sig om för att aflägsna sig. Holm bad dem wänta, på det att han, som snart skulle afflytta till sitt pastorat, måtte få taga affsed af dem. L. stadnade och bad W. wänta, men då det ej skedde, gick äfwen L. sin väg, och H. fick endast säga affsed med Th., inför hwilken han höll ett prybligt tal; under önskan att "wördnad för lag och samhällsordning måtte en dag i detta konsistorium återställas och med detsamma det lugn och den frid, som länge warit borta." Två dagar derefter hölls ett nytt sammanträde, då utom Thyselius och Holm endast extraordinarie ledamöter woro tillstådes, nemligen stollärarne G. A. Dufwa och J. Nordin samt pastorsadjunkten Grenander. Då förefom den frågan, huru wida beswärshänwising med afseende på förra sessionen kunde meddelas, och man stannade wid den mening, att enär intet beslut blifwit fattadt, kunde ingen beswärshänwising, utan endast protokolläutdrag meddelas. Ut-~~ingifwen~~ skrift förklarade W., att han haft orätt i att aflägsna sig från förra sammanträdet och att han framdeles skulle insinna sig, då han af ordföranden blefwe kallad. Desutom förefom förslagsupp-
 rättande till en fängpredikantsbeställning. S. å. $10\frac{1}{6}$ hölls ett sammanträde under prosten Quidings från Rättraby ordförandeskap och med rektorerna Hoffström och Rådf samt stadskom. Schaar såsom ledamöter, hwarwid endast några smärre frågor förefommo. S. å. $10\frac{1}{6}$ förordnades den ofwannämnde H. G.

Bergman att biträda Thyselius samt, när så påfördrades, bestrida pastorstjensten. En tid derefter reste Th. bort, och Witt erhöå förordnande af befåhafwande amiralen att ståta pastoratwården wid amiralitetetsförsamlingen. B. uppfördrades nu att till W. aflåmna pastorsarchivet, hwilket han wågrade. Han ålades derefter af konsistorium att wid inventering i kyrkoh. Lundqwists närwaro aflåmna archivet, men han åfswade E. såsom sin wederdeloman och begårde utslag häråfwer. Konsistorium anmålde derefter årendet hos befåhafwande amiralen, som förordnade att inventering genast skulle ske i närwaro af advokatfiskalen och den reban vertill utsedde konsistorieledamoten. I Juli månad s. å. höålls ett sammantråde för några mindre årenders afgörande, hwarwid Lundqwist war ordförande och Witt, fångpred. Östberg, rektor Hoffstråm och rektor Rååf ledamöter. Ett och annat sammantråde höålls åfwen febermera, wid hwilka dock inga wigåtgåre frågor eller wigålyftgåre åfswållåggningar förekåmno.

Till föåå af till justitielåndlern inkommen anmålån om ofswanomfårmålde upptråden i amir. kons. erhöå biskop Fåge uppdrag att på stållet undersåka förhåållandet, samt årådes att medla fred mellan Thyselius och hans wederdelomån, så att justitielåndlerns åtal icke blef af. K. M. förordnade, som ofswan nåmndt år, $2\frac{1}{2}$ 1826 att amir. konsistorium skulle upphåra, hwarefter des ågåremål åfswållåstes till domkapitlet och des handlingar transporterades till Lund, der de tillsammans med domkapitlets archiv förwaras.

II. Det åfriga presteståpet wid amiralitetet.

Till 1792 utgåjordes det af fyra amiralitetspredikanter och wanligtwis en "ståntsprest" eller predikant wid sjåstaelerna samt på sednare tiden en amiralitets-sjukhuspredikant. Åfter nåmnde år fanns till 1824 en amiralitets-påstor och 3 amir. predikanter, hwilka stundom hade påstors-titel, samt åfter 1808 en fångpredikant. 1821 års ståt upptåger, utom påstor primarius, 3 kompåstorer och en fångpredikant. För

närvarande finnas en pastor, två kompastorer och en fängspredikant.

1. **Eril Schottenius** 1681—1694; se wid Torhamn s. 204.

2. **Johan Aschlovius**, smålänning, 1681—1686.

3. **Michael Karræus** 1682—1691; se wid Löfen s. 181.

4. **Daniel Brusenius**, son af stråddaren Olof Bruse och Anna Pålso dotter Bådom, föddes i Calmar $12\frac{1}{2}$, 1653 och blef amir. pred. 1682. Följande året $10\frac{1}{2}$ blef han på 3 månader suspenderad dertföre att han begått lägersmål med en piga wid namn Mallin; men emedan han begått brottet före sitt inträde i prestämberet och sedan "gjort wacker bättringsprof" och församlingen bad för honom, så mildrades straffet, och han fick åter predika 10 sönd. e. Trin., men skulle då i inledningem öfentligen afbedja sin förseelse. Under suspensionstiden skulle han sjelf skaffa "nöjaktige" prester till ämbetet förrätta. 3 September s. å. ~~blef han~~ ledamot i konistorium. 1689 blef han pastor i Runsten på Öland, 1711 häradsprost och dog af pesten annandag Pingst s. å. — Gift med Anna Lippius, f. 1664, d. 1741, dotter af past. Stephan L. i Runsten.

5. **Mathias Coccius** 1687—1692; se wid Fridlestad s. 253.

6. **Sten Jönsson Nadler** blef amir. pred. 1689. Han rekommenderades 1695 af generalamiralen H. Wachtmeister till Fridlestad's pastorat, men kunde ej stå sig i examen inför domkapitlet i Lund. Sålunda urfått för sin ofunnighet anförde han sitt trängande arbete i Carlskrona, och domkap. infallade honom ånyo till nästföljande onsdagen. Då anhöll han om ett mindre pastorat, men biskopen svarade att åfwen presten wid ett mindre kall borde wäl förstå sina kristendomsstycken. Någon tid derefter insann han sig till ny examen och lämnade fram ett latinsk skalbestycke om Christi lidande. Åfwen denna gång kunde domkap. icke godfånna examen; icke heller kunde afseende göras på skalbestycket, helst han wid examen i prosodien befanns wara deri så obewandrad, att han icke kunde anses för auktor till detsamma. Döb $28\frac{1}{3}$

1697. Hans hustru Brita Krutmeijer blef omgift med amir. pred. P. Westelius.

7. Per Angelstadius, smålänning, war nådårsprest i Carlskrona efter superintendenten Thorælii död och nämnes såsom stansprest 1690.

8. Justus Christopher Hauswolff 1689—1691; sedan tyst pastor i Carlskrona, se s. 167.

9. Johan Hargelius, son af kyrkoh. Andreas Joh. Lincopensis i S. Harg af Linköpings stift, föddes $\frac{1}{12}$ 1660, blef student i Upsala 1681, prestwigd 1691, amir. pred. s. å., magister med första rummet 1694, pastor i Westerwik 1697, präses wid prestmöte 1712, död $\frac{21}{3}$ 1716. — Gift med Christina Nilsdotter Walleria, prestdotter från Wreta och enka efter N. Rydelius, sänglärare wid gymnasium i Linköping.

10. Henric Florinus 1692—1698; sedan pastor i Rimtho i Skåne.

11. Marcus Munck efterträdde M. Coecius 1693 och dog $\frac{7}{2}$ 1697.

12. Benedictus Nilholm war magister, blef amir. pred. 1694 och dog 1702, efterlämnande enka.

13. Olof Myræus war stansprest 1694—1696; se I. 291 ff.

14. Jonas Gahn war magister, blef amir. pred. 1697, utsågs 1698 till opponent wid nästa prestmöte och dog 1712.

15. Arvid Grund utnämndes till amir. pred. 1697, men erhöll strax derefter annan befordran.

16. Samuel Lyekevius 1697—1707; se wid Tving s. 241.

17. Johan Adlercrantz blef amir. pred. 1697 och förde stundom protokoll i amir. konsf. 1698—1701. Sistnämnde år 1 Sönd. efter Påst lyfte han för en person, hwars hustru dött wid julen. S. å. klagade svärdfesjaren Michael dersöfwer, att han blifwit af A. med hugg och slag öfwerfallen; då A. förnekade hela faktum, förwiftes saken till werldslig rätt. 1703 $\frac{18}{2}$ inkom amiralitetsswaktmästaren med ett bref från amir. kollegium, hwari begärdes konsistorii "utlåtighet,

hvarföre mag. A. varit efter det klagomål utestängdt ifrån sitt Embete här i Consistorio och om sådant varit stedt af Consistorio pleno." Hårom yttrades att A. icke varit "utestängt", men då han blifwit tillfallad hade han swarat, att "de måtte gå i konsistorium, hwilka tagit påskpenningarna"; tal hade varit i kons. om hans uteblifwande, men i protokollet war ingenting derom upptaget, och hans absence hade aldrig namn af suspension. Denna ledamöternas "utlåtighet i sine votis" meddelades såsom swar å amir. kollegii bref. A. infann sig i konsistorium $11\frac{1}{3}$ s. å., då han yttrade, att uteblifwandet icke varit hans egen skuld, och förklarade superintendenten, som sådant föregifwit, för sin afundsman och förföljare. Håpå swarade superintendenten, att man hoppats att A. skulle med vidare wäsende och disput icke framkomma, men då nu han (superint.) blifwit till sitt ämbete och person angripen, så nödgades han sådant på vederbörlig ort anmäla och upprättelse söka. "Ablercrantz protesterar att hwad han yttrat wore ingen protest utan reserv emot superintendentens person, lämnandes hans embete i lydning. Superint. protesterar att saken angående absentia i Cons. har afseende till Cons. i gemen såsom den intet nyligen utan för många år sedan stett; 2 när man skulle företaga de instämde parter inkastar A. onödige och oanständige twister, som tiden förhindra och de angelägne saker studsa. H:r Ablercrantz säger: hwad han sagt är allena sagt till hans defension. Mag. Hauswolff, Hahn och Lyckovius förbehålla sig intet wilja hafwa med denne sak beställa." 1703 $18\frac{1}{3}$ infann sig amir. kollegii notarie och begärde protokollsutdrag angående A:s sak, hwilket bewilljades. Superintendenten begärde, att konsistorium wille afwen anföra hwad som extra protocolium blifwit taladt uti ämnet, i. ex. att A. yttrat, att han skulle twinga superintendenten att gå i konsistorium klockan 8 och att man wäl kunde få en annan præses, hwarwid superintendenten sagt att det varit bäst om A. aldrig kommit dit; vidare att A. yttrat, att konsistoriiledamöterna hade rätt att wara och förmana præses, då superintendenten anmärkt, att ordningen här wore intet wäl obserwerad och ringa besteblighet brukad; slutligen att A. sagt superintendenten hafwa angifwit att lys-

ning stett för Jonas Berg utan att hans namn fullständigt nämndes, men att den väl torde finnas, som wigt personen utan att nämna deras rätta namn. Hahn och Lyckovius lofwade att referera detta så widt de hade det i minnet. A. yttrade att, "som det varit en discours mellan honom och superintendenten, så förmenar han det nu anförda vara olaga, efter det ej i samma session attenderades, och förbehåller sig laga exception emot allsamman." Amir. frigsrätten dömde A. att "för desse oanständige ord och injurieuse besyffningar" mot superintendenten böta 40 daler; dock befriades han sedan från böter, men måste göra afbön. Som det blifwit anmäldt, att A. i amiralitetskyrkan mesfat så att förargelse derigenom förorsakats, blef han införd inför konsistorium, men swarade på kallelsen, att han icke hade med konsistorium att göra, emedan han war affagd sin tjenst, utan wille han söka komungen. Saken anmäldes för amir. kollegium, som affatte honom, hwilket likwäl i justitierevisjonen ändrades. A. uppgifwes hafwa döt 1704. Han efterlämnade enka.

18. **Henricus Forbus** war magister och uppgifwes hafwa blifwit amir. pred. 1698, men torde först sednare hafwa blifwit ordinarie, ty han nämnes ej som konsistoriiledamot förån 1704. Han infann sig $23/3$ d. å. i konsistorium, sägande att, som han icke blifwit kallad, kommo han nu för att sitt ämbete tilltråda. Han anmodades att wänta, men gick då sin wäg sägande sig ej hafwa tid att dröja. Med anledning häraf kom han i twist med amir. konsistorium, hwilket han "med groswe besyffningar onererade", och afhöll sig emedertid från dess sammanträden. 1705 $15/3$ "delibererades om mag. Forbusses antagande i Consistorio." Alla instämde deri, att han borde tillfallas "för att uppfylla numerum och hålla protokollet"; dock beslöts att hos amir. kollegium göra förfrågan, huruwida han "kunde anses för ett membro Consistorii", hwilken förfrågan likwäl Lyckovius ansåg onödig. S. å. $19/4$ infom Forbus och sporde, om han finge intaga sitt rum i konsistorium; det swarades honom, att han aldrig blifwit afstångd derifrån, hwarpå han yttrade, att han icke ämnat hålla sig undan, utom då hans egen sak förewar, och satte sig så neder. 1706 utnämndes han till pastor i Torneå och höll tidigt på

wåren sin affbudsprelikan i Carlskrona. Amir. collegium anmålde att denna predikan innehållit åtfylligt förargellsewådande, hwarföre han infallades för konsf. till d. 4 April och ålades att medtaga predikofonceptet. Han sade sig hafwa "gjort exception emot Superintendenten och Consistorii ledamöter in genere et specie" och anhöll att med saken måtte bero till S. M. "resoluerat de legitimo iudice et censore." Konsfst. kunde ej erkänna denna declinationem fori et iudicis och ålade honom att angifwa sät för exceptionen; han gjorde så, men hans sät erkändes icke. Han infom ånyo $11\frac{1}{4}$ och ingaf då en skrift, hwari han yrkade att så, på egen fara och åfwentyr, begagna det beneficium, som han förmentes att lagen tillerkände honom. Då han icke wille swara inför konsistorium, beslöts att förhållandet skulle anmålås för amir. collegium, hwilket också skedde. Amir. koll. förbjöd honom att lämna staden förr än saken blifwit afgjord i konsistorium, och han kallades dit till den 18 April. Då denna dag kom, befanns han wara rest. Amir. koll. begärde litwål konsistorii yttrande om predikan. 1706 $12\frac{1}{6}$ "skannade Consf. uti den utlåtenhet angående densamma, att intet deri fanns som stötte emot den rena läran, grundad i Guds ord, ejheller något som hæreticum förklarås kunde; dock kunde konsf. ej approbera att F. brukade den expression att tillskrifwa sina förtretligheter här på orten fäto", hwilket dels icke grundade sig på Skriften, dels antyhde willfarande meningar; widare hade F. "i åtfyllige språks anförande wist en oanständig Nummeraktighet, ity de ej finnas på allegerade ställen"; ejheller kunde konsfst. gilla att han anført, "det han plågat i compagnie söka att upprifka sine sinnen, då det enligt konsf:i mening wore en prestman anständigare att söka sitt sinnes förnöjelse i bön och Guds ords mediterande, nykterit lefwarne och sitt ämbetes oförtrutna förrättande"; åfwen syntes F. "insultera församlingen, då han mera talade om att blifwa befriad från förtretligheter, än tackade Gud för befordran till en bättre lägenhet, hwilket procedere konsf. fann en prestman i predikstolen oanständigt och med dess kallelse incompetent." Dessutom hade F. enligt konsf:i tanka förbrutit sig mot k:gl. kyrkolagen i det han "1. icke utan klara tecken af en förbittrad

passion delat församlingen i 2 Classes, af hwilka han kallat den ena den weberpartistiske hopen, med förakt af en stor del församlingens ledamöter, som funnit sig deraf toucherade", 2. omtalat sina tråtor, 2. "datlat på Collegii disposition" och 4. kallat amiralitetsstaten en deformerad stat m. m. Konf. utwecklade allt detta utförligare $\frac{15}{3}$ 1707, då det tillika förklarade sig ej kunna gilla att F. "brukat swåre imprecationer mot Ryssen, den han kallat en tyrann och Blodhund och önskat att han måtte fara till helwete", samt att han omtalat "en affällig konung, som skall allaredan njutit en affällings lön" m. m.

19. **Petrus Westelius**, son af en hofffräddare wid drott. Christinas hof, hwilket han såges hafwa öfvergifwit efter hennes religionsombyte, föddes i Westerwif $\frac{12}{6}$ 1670, blef student i Upsala 1697, i Lund 1699, prestwigt 1702, kansspref härstädes 1703, magister 1706. Under pesttiden skall han ~~advarat~~ sådant nit i utöfningen af sitt presterliga kall, att han sjelf ssut lär våra sig omkring till de sjuke. 1712 blef han pastor i Westerwif. Död $\frac{9}{7}$ 1722. Han war gift med amir. pred. Kadiers enka Brita Krutmejer, med hwilken han hade sonen Peter, som blef pastor i S. Ryd af Linköpings stift.

20. **Johan Petersson** 1704—1710; se bland superintendenterna, sid. 360.

21. **Eric Fleege** war magister och blef amir. pred. 1706. Han war finne och betjenade det finsta manskapet i Carlskrona. 1722 blef han pastor i Pimitho i Finland.

22. **Gustaf Adolph Fult** 1706—1721; se wid Hjortsberga, s. 228.

23. **Magnus Frobell** 1710—1724; se wid Fridlesstad, s. 255.

24. **Lars Lyrstedt** uppwiste $\frac{9}{6}$ 1713 i amir. konf. sitt ordinationsbref från Skara samt fullmakt på sin beställning såsom kansspref. I början af år 1733 begärde han afsked, och konf. beslöt att hos amir. koll. rekommendera honom till att få behålla hela lönen, "för sin långliga tjenst och derwid förlorade helsa och krafter."

25. **Georg Melin** var magister, utnämndes till amir. pred. $\frac{2}{12}$ 1713, intog sin plats i konsf. $\frac{3}{6}$ 1714, blef pastor i Fagerhult af Calmar stift $\frac{25}{9}$ 1719, tillträdde 1720. Död 1730.

26. **Peter Bergström**, son af häradsbofkhållaren Johan B. och Katrina Zenius, föddes i Sala 1685, blef efter undervisning i Westerås läroverk student 1700, magister 1716, pastor wid ett småländskt regem:te 1718, prestwigd $\frac{10}{3}$ s. å., amir. pred. $\frac{12}{8}$ 1719, pastor i Husby af Westerås stift $\frac{18}{10}$ 1737, tilltr. 1738. Kort derefter anfölls han af slag. Död $\frac{26}{9}$ 1743. — Gift 1. m. Anna Elisabeth Alstrin, f. 1692, d. 1734, prestdotter från Leksand; 2. 1737 m. Christina Maria Broström, f. 1717, d. 1765, dotter af en landtränsmästare i Örebro. Barn i förra gifte: Carl Gustaf, lektor i Carlskrona, Katrina, g. m. prosten L. Kraft i Skinskatteberg af Westerås stift, Lars Fredrik, bergmästare, och Johan Erik, borgmästare i Örebro; i andra gifte: Johan, råntmästare, Per, advokatfiskal wid tullverket, och Aron, kronfogde i Nerike.

27. **Carl Beckstadius**, son af klockaren i Calmar Nils B. och Elisab. Törning, föddes $\frac{9}{2}$ 1690, blef student i Upsala 1706, magister 1716, prestwigd $\frac{16}{8}$ 1718 till tjänstgöring wid sluproddareregem:tet, amir. pred. $\frac{16}{11}$ 1719, aflade konfistorial:eden $\frac{2}{6}$ 1721, blef pastor i Wissefjerda af Calmar stift 1729, tilltr. 1730, blef prost 1732, riksdagsman 1734, præsens wid prestmöte 1736, utnämndes till pastor i Madessjö kort före sin död, som inträffade $\frac{22}{8}$ 1739. — Gift m. Ingeborg Melin, dotter af prosten M. i Ljungby af Calmar stift. — Se för öfrigt Löfgrens "Clerus Calmariensis."

28. **Johan Salmén**, finne, var notarie wid amiralitetekonfistorium, då han prestwigdes $\frac{20}{6}$ 1720 till att blträdas i Carlskrona, blef amir. pred. $\frac{18}{6}$ 1722, inträdde i konsf. $\frac{9}{6}$ s. å., blef magister 1723 och dog $\frac{10}{6}$ 1736. Hans hustru hette Anna Elisab. Lemwijk, och dottren Elisabeth var g. m. amir. sjukhuspred. J. Björkander.

29. **Lars Bicanter**, son af folkollegan Johan B., föddes i Westerås $\frac{9}{4}$ 1695, blef student 1712, magister 1719,

prestvigdes 1723 till predikant på kronofartyg som gingo till Ostindien, blef efter hemkomsten amir. pred. $\frac{27}{4}$ 1724 och intog sin plats i konsf. $\frac{9}{5}$ f. å., blef pastor i Arboga 1744, tilltr. 1745 och blef f. å. häradsprost. Han stref latiniska verser wid högtidliga tillfällen. Död $\frac{22}{6}$ 1749. — Gift m. Margreta Ekling, f. 1705, d. 1777, dotter af en warfs- och byggnadskommisarie i Carlskrona. Barn: Per, borgmästare i Sala. Lars, amir. warfskommisarie. Fredrik, amir. kammarstrifware. Margreta. Brita Christina, g. m. rådman Alander i Köping.

30. Johan Billing 1730—1740; se wid Jemshög, sid. 331.

31. Gabriel Dryander, prestvigd $\frac{3}{2}$ 1733, war stansprest 1733—1746, då han erhöll befordran i Göteborgs stift.

32. Carl Sebenius, dalkarl, intog sitt rum i amir. konsf. $\frac{17}{10}$ 1738, och dog $\frac{20}{10}$ 1741 efterlämnande enka wid namn Sabba.

33. Nils Wallerius, son af amir. superintendenten med samma namn, blef amir. pred. 1738 och war troligen förut prestvigd och magister. Advokatstifvelsen Ohman föredrog $\frac{20}{10}$ 1738 i amir. konsf. att kammarrådet v. Lang "funnit sig rörd af mag. Wallerii stfl. bönndag hållne predikan", af hwilken han önsfabe att erhålla affskrift; detta bewilljades, sedan W. författat sig gernä berätt samtycka, helst han ämnade låta trycka predikan. År 1746 beslöt amir. konsf. att högmessan skulle enligt kyrkolagen börja kl. 8 och aftonsången kl. $1\frac{1}{2}$, hwilket misshagade församlingen och blef förbudet af amir. kollegium. Då superintendenten ålade W. att icke desto mindre rätta sig efter konsistorii lagenliga beslut i detta mål, "slog denna med näfwen i bordet med spåttande och sade: Twij befalla"; då superintendenten förklarade sig wilja andraga saken för K. M., slog W. åter i bordet. Han instämdes för konsistorium $\frac{29}{10}$ f. å. för wisad genförtighet, men wågrade att muntligen swara, enär stämningen enligt hans förmenande war olaglig, brottet ej tydligen angifwet och åklagaren ofänd. Han frågade om han finge sitta, hwilket förnekades. Han infom änyo $\frac{9}{11}$ f. å., då han förmanades att erkänna

finna felfteg, hwaremot han förklarade misnöje och afslagskänslor sig. Superintendenten wille hos K. M. beswära sig mot amir. kollegium angående tiden för gudstjensternas början, men amir. predikanterna Gyllensteypp, Raab och Ugla wille, för att ej stöta församlingen, icke deri deltaga. W. uppgifwes hafwa aflidit 1748.

34. **Jacob Fabricius**, dalkarl enligt en uppgift i Lunds stiftstida. 1842, blef magister 1734, prestwigdes 1736, föreflogs till Lemneströ pastorat 1740, inträdde som ledamot i amir. konf. ¹⁰/₁₀ 1741 och ²⁰/₁₂ s. å. Han blef i Maj s. å. gift med den bekanta Hedwig Charlotta Nordenflycht.

35. **Carl Gyllensteypp**, son af vice amiralen Wilhelm G. och Ottiliana Paulin, föddes i Båstad ²⁰/₉ 1711, blef student 1728, prestwigd ⁹/₈ 1737 efter kallelse af prosten Frobell i Frillestad, magister 1738, amir. pred. 1743. Död ²⁰/₂ 1759. Rikspredikan öfwer honom hölls af superint. **Mutkebeck**, som berömmar den aflidnes **ofstraffliga wandel**, **trögna fasthållande wid Jesu lära**, **afsty** för all **wilfärelse** och **nitälkan mot swärmeandar**. "Så war han tå utan fel? frågar tu. Jag swarar, att wi alle menniskor äro såsom Salomos steypp, som förde allehanda och ätskilliga ting, guld, silfwer, elfenben och andra kostbara stycken, jemwål apor och påfoglar. Swar och en här sin swaghet att föra med sig." — Gift m. **Anna Sophia Alström**. De hade 7 söner och 2 döttrar. Sonen **Wilhelm Magnus** war prost i Frillestad.

36. **Axel Raab**, son af kommandörkapit. **Werner R.** och **Christina Elis. Gjerdslovius**, föddes i Brömsebro ²⁰/₉ 1713, war 1728 underofficer, blef student 1733, magister 1741, prestwigd i **Wegjö** ²⁰/₇ s. å. till nådarsprest efter **G. Sebenius** (se s. 410), predikant på **Cheshsteyppet Ulrika Eleonora** 1742, amir. pred. wid församlingen i **Carlskrona** ⁹/₈ 1743. Han skall varit "lifa god poet som rhetor." Död ¹⁰/₂ 1761. — Gift ⁹/₈ 1743 med **Ulrika Eleonora Richter**, hwars fader war tygmästare. Af deras 6 söner och 4 döttrar lefde 4 söner och 3 döttrar efter fadren.

37. **Magnus Ugla** blef student i Upsala 1726, huspredikant hos fältmarskalken **Hugo Johan Hamilton** 1740,

extraord. amiral, pred. 1741 och antogs 1743 af profeten Frodell till att föta hans pastorat, under hans wistande wid Medewi brunn; detta upptogs af domkapitlet med mycket misshag, "emedan U. war af främmande nation och således stor oreda derigenom förorsakats." 1745 $26\frac{1}{2}$ blef han ordinarie amir. predikant. 1746 höll han på 23 sönd. e. Trin. en predikan, som "wål ej in thesi war emot orthodozien och goda seder, men så ställde att man kunde finna att den skulle lämpas till den förelupne quæstionen" (angående tiden för gudstjensterna, se p. 373) "mellan Amir. Coll. och Amir. Conf.", hwilket sednare också "tog det ostenliga steg" att låta trycka predikan. Conf. hade nemligen funnit predikan wara utan anstötlighet, men kollegium fann sig af densamma "læderadt." Predikan har till ingångspråk Ps. 10, 2. och till ämne: "Huru Herren skaffar dem gudfruktigom rätt. och låter de ogudaktige blifwa besnärda i sin egen arghet och falskhet." För Hördarne war stroligen hänförelsen på amir. kollegium påtaglig, churu den ej så för läsaren. En annan gång, 4 Sönd. e. Påsk, hade U. "helt förargeligen uppwist sitt concept, sågande att hwem som helst skulle få se det"; åfwen hade han warit "wårdslös om soldaten Majers examinerande och upprört ogrundade twifwelsmål om des religion, hwilket gifwit anledning till mer oreda" o. s. w. I domkapitlets yttrande, egenhändig uppsatt af biskop G. Bengelius, heter det angående U:s predikan på 23 sönd. e. Trinitatis: "En rättsskaffens, nitälskande prästman wet det wara sin skyldighet att med lagens drifwande röra syndarens döma samwete och såga den ogudaktiga, att han tager sig wara för sitt ogudaktiga wäsende, på det han må blifwa lesande, Ezech. 3., men han wet också rätteligen sammankinda lagen och ewangelium i sitt ämbetes utöfwande, att han må rätt dela sanningsens ord och räknas ibland de herdar, som hjorden föda med lärdom och wisshet. Conf. bör ej döma om denna prästmans uppsåt med hela denna predikan — Herren allena kan utransaka hjertan och pröfwa njurarna, Jer. 17. — men efter Consistorii tanka hade amir. pred. Uglå gjort bättre att, sedan twifstighet mellan S:gl. Amir. Coll. och honom war opkommen och förtroende borta, han ej widlystigt anfördt phariseernas

orättfärdiga handlande mot Christum i gerning och under deras rådslag och således undwikit mistanka, som hade han syftadt på K:gl. Amir. Coll. och des emot Conf. förmente härda medfart." U. dog 1748.

38. **Anders Litzon** omnämnes som stansprest 1746, då han, på Wallerii tillställning, uppläst en tungörelse från amir. kollegium stridande emot konfistorii beslut angående tiden för gudstjerneras början. Död 1748.

39. **Axel Öller**, född 1710 och son af tullförwalta- ren **D.** och **M. Sorbonius**, prestwigdes $10/5$ 1735 till adjunkt wid Carlskrona stadsförs. och blef $20/3$ 1748 amir. predikant. Året förut hade han sökt Torhamns pastorat; han skref då till sin derstädes boende syster, madame Katrina Botilla Öller: "Kan kära syster tala till mitt avantage för bönderna, så är thet wäl. Kära syster kan hafwa för dem sådana ord: jag tror säkert att min bror kommer hit på förslag. Han får så se, hwad kärlek J hafwen för honom, som af kärlet till Edet wille arrendera pastoratet och settin sig i Kuld, efter han såg huru J woren såsom får utan herde och hade medynkan med eder" m. m. En af **D:s** medtäflare om pastoratet **S. Gutman** (se II. 55) hade upptäckt **D:s** intrig och wille tillintetgöra den genom en annan; han insände nemligen **D:s** skrifwelse till konfistorium och förklarade sig wilja anklaga honom samt anhöll, att **D.** måtte blifwa "frestad i examen", då han säkert komme att swara per tacitam och således kunde med skäl rejicieras. **D.** dog 1748. Sonen **Jöran Johan** war prost i Jemshög.

40. **Claes Didrick Wiebe** 1749—1761; se bland tyfsta pastorerna i Carlskrona, s. 172.

41. **Johan Gustaf Thiman** blef 1748 $10/4$ kassellpredikant och erhöill plats i amir. konfistorium, utan att denna förmon skulle utsträckas till hans efterträdare. Han blef pastor i Finja 1774. Se IV. 346.

42. **Lars Peter** 1749—1762; se bland superintendenterna s. 380.

43. **Andreas Wäckerström**, son af fältwäbeln **Erik Wäckerström** och **Anna Katrina Wibell**, föddes i Åby nära Calmar $2/5$ 1724, blef student 1745, prestwigd $22/11$ 1754,

magister i Greifswald 1755, amir. pred. $1\frac{1}{2}$, 1759, intåg: sitt rum i amir. kons. $1\frac{1}{2}$ s. å., blef pastor i Ljunghy af Calmar stift $\frac{2}{12}$ 1765, erhöll prostetitel 1766, var riksdagsman 1778, blef theol. doktor 1779, presiderade wid prestmöte 1781 och dog $10\frac{1}{2}$ 1786. — Gift 1. 1762 m. Sara Sophia Björnstjerna, dotter af ärkebiskop Veronius; hon dog 1770. 2. m. Emerentia Brigitta Hoppenstedt, dotter af brukspatronen B. G. Hoppenstedt.

I ett minnestal, hållet på Calmar gymnasium af hofpred. J. E. Lindbäck, stildras B. sålunda: "B:s stora själ bodde i en medelmåttig, men wacker hydda. Hans ansigtshildning war behaglig och manlig. Ögonen, eldiga och qwicks, föreställde efter omständigheterna antingen skämtet eller glädjen eller alwarsamheten och det oförfrächta modet, som trotsade och föraktade faran. Röstén, själens tolt, utsläptes icke från hans lungor med något stormande ljud, men hade en skarphet som, blandad med ömhetens behag, skolat göra intryck till och med, om han: af wänt få stor Salare." Der yttras också att B. som pastor warit werksam för skolwäsendet, socknema-gastners inrättning o. s. w: samt att han wid riksdagen 1779 ifrat mot "den sällhetens ohyggliga bödel, som är öfänd under det rysliga namnet Fanatism och intolerance", samt att B. medwerkat till det riksdagsbeslut, "att lämna den irlårige, men för öfrigt gagnande inträde i samhället, der påföljderna af det man gör äro wigtigare än af det man tror." Man kunde med anledning häraf misstänka att B. warit smittad af upplysningstidewarwets latitudinära åstgter, men sådant lårer förhållandet icke warit. Förf. till Clerus Calmariensis intygat att B. predikat oförskämd christendom och att den ofwan (L. 165 och V. 381.) nämnde ~~afsting~~ uti wänskap och förtroende af honom. B. har på swenska utgifwit Bon-toppidans kateches. En af honom utgifwen predikan på 2:dra söndagen i Advent 1758 handlar om "de ondas utrotande" och bestraffar allwarligt tidens förderf och religiösa ligiltighet. En annan, hålles 4:de böndagen 1772 och framställande som ämne: "Hwilka äro de som i närwarande hungernöd kunna tacka för denna sin själs bedröfwelse?" är också full af stränga bestraffningar mot tidens moraliska förderf. Wi hafwa

ofwan gjort någon befantskap med B. såsom konsistorieledamot och hänwisa dertföre dit (sid. 375 ff.)

44. **Jöns Bernhard Santesson** 1762—1769; se wid Mörrum s. 301.

45. **Magnus Koef**, son af hospitalsföreståndaren Lars K. i Malmö, blef prest $18\frac{1}{12}$ 1754 och tjenstgjorde hos sin bror i Mjellby, tills han $20\frac{1}{10}$ 1762 mottog en amir. predikantsbeställning, hwartill han $11\frac{1}{8}$ s. å. blifwit utnämnd. Då han 1769 blef äldste amiralitetspredikant, begärde han att blifwa kallad amiralitetspastor, hwilken titel begagnades i reglementet för kadettkorpser; dåwarande ordföranden i amir. kons., kyrkoh. Wiebe, förklarade i ett widlyftigt yttrande att, huru gerna han än wille lämna K. denna titel, så wågade han det likwäl icke, enär K. i K. M:s fullmakt icke benämndes pastor. K. företedde sedan ett förordnande af amir. kolslegium, der han nämndes amiralitetspastor, men Wiebe inwände änyo, att han icke dristade tillägga honom en titel, hwilken icke K. M. tillerkant honom. K. dog 1769.

46. **Johan Christopher Trägårdh** 1762—1771; se wid Gjerdsböf II. 228.

47. **David Ruda**, son af kyrkoh. i Urshult af Werjö stift Samuel R. och Katrina Helena Krof, föddes $13\frac{1}{10}$ 1731 och blef amir. pred. $2\frac{1}{11}$ 1767 samt tog inträde i konsistorium $2\frac{1}{12}$ s. å. Han uppgifwes hafwa varit en lydlig predikant och kateket. Med särdeles nöje synes han hafwa begagnat tillfället att så göra anmärkningar mot dr. Bergeströms orthodoxi, då något arbete af honom ingafs till censur. R. blef pastor i Linneryd af Werjö stift 1775, titulär prost 1780, häradsprost 1784, theol. doktor 1800. Död 1803.

48. **Jonas Björkander**, son af soldaten Nils Björjesson och Ingeborg Jonassdotter, föddes i Carångarås af Öfna socken i Werjö stift $3\frac{1}{10}$ 1725, kom 1743 till Werjö skola, blef student 1753, magister 1761, prestwigdes till extrar. ord. regementspred. 1762 $26\frac{1}{10}$ och blef $30\frac{1}{8}$ 1767 predikant wid amiralitetets sjukhus. Han hade ej ständig plats i amir. kons., men war en längre tid abjungerad. Död $11\frac{1}{4}$ 1782. — Gift 1768 med Elisabeth Salmén, dotter af amir. pred. Salmén; hon dog $30\frac{1}{1}$ 1770.

49. **Magnus Strandmarck**, född i Gårdsby af Wejöö stift $26/_{11}$ 1726, kom 1738 till Wejöö skola, blef student i Upsala 1745 och prestwigdes 1752, såsom det uppgifves i en uppsats af honom sjelf, mot sin wilja (ty han wille blifwit akademisk lärare), på domkapitlets kallelse, men slapp dock att blifwa "stiftets kaståpp", emedan han i 15 år sig qwarstanna som adjunkt hos prosten Malmerus i Nottebäck. 1754 blef han magister i Greifswald, 1766 $23/_{10}$ komminister i Himmesjö, 1769 $9/_{10}$ amiralltetspredikant, tilltr. 1770. Han predikade 1771 på hofwet efter Gustaf III:s hemkomst och betydade derjemte i ett tal f. gl. rådets och ständernas underdåniga glädje öfwer konungens lyckliga hemkomst och antråde till regeringen. S. war en witter man och förstod att wärdera andra med samma egenkap. Han fann d:r Bergeströms predikningar wara förträffliga och ansåg enfildda ord och talesätt ej böra strängt bedömas, hwilket kunde "förqwärswa hädges att försätta hos en fribent, som kunde uppbygga med utwalda och intägnande tankar, uttalade i en bewellig skrifart"; enligt hans tanka täflade B:s arbete med de bästa, som sett dagsljuset. S. blef $22/_{10}$ 1777 past. i Nottebäck, tilltr. 1778, erhöil profetitel 1780 och dog 1784. — Gift $10/_{7}$ 1761 m. Charlotta Sophia Cratz, dotter af en kronobefallningsman.

50. **Wehr Björkman**, född 1742 i Carlstorp af Wejöö stift, der fadren war kyrkoherde, blef student 1761, prestwigd 1766, huspred. hos landshöfd. Beck-Fris 1768, amir. pred. $20/_{10}$ 1770, tilltr. 1771, blef pastor i Swittaryd af Wejöö stift 1777 och dog 1778. — Gift m. Fredrika Duse, dotter af prosten Zacharias D. i Tolg.

51. **Elias Billberg 1770-1774**; se II. 56 f.

52. **Carl Fredrik Muhrbeck**, son af superintendenten M., föddes 1737, prestwigdes $10/_{10}$ 1762, blef amir. pred. 1775, amir. pastor $9/_{10}$ 1792, titulär prost 1793, theol. doktor 1795, biskop på Gottland s. å., men dog kort derefter i Babelunda hos sin swåger d:r Gottmarck, då han ämnade sig till Upsala för att wigas till biskop.

53. **Fredrik Stenbeck** war magister och docens i latin samt prestwigdes $11/_{4}$ 1770 till domkyrkoadjunkt i Lund,

utnämndes 1775 till rektor wid Helsingborgs skola, men blef 1776 amir. pred. Död $7\frac{1}{12}$ 1789. — Gift m. Anna Margareta Sehufen, f. $13\frac{1}{11}$ 1758, dotter af prosten S. i W. Sallerup och sedan gift m. öfverståltn. J. Schultén.

54. **Nils Adolf Sadman** 1775—1785; se wid Ewing s. 243.

55. **Johan Åberg**, smålänning, prestvigdes 1769 till adjunkt wid amir. församl. i Göteborg, blef 1774 adjunkt wid Carlskrona stadsförs. "och vice amir. pred. si ita placet", enl. konf. prot., amir. pred. 1777, fältprost $\frac{9}{8}$ 1789, pastor i Møheda af Werjö stift $22\frac{1}{9}$ 1790. Död 1810.

56. **Johan Peter von Sydow**, son af inspektoren Christian Fredrik v. S. och C. Wahlsten, föddes i Klåckebergga $13\frac{1}{7}$ 1747, blef student 1767, prestvigd 1773, domkyrkoadj. i Calmar 1774, stanspredikant i Carlskrona 1778, pastor i Högsby af Calmar stift 1782, titulär prost 1790, häradsprost 1799, bankorevisor 1807, riksdagsman 1810 och 1817. Död $26\frac{1}{12}$ 1827. — Gift 1. 1782 m. Charlotta Elisabeth Rudebeck, b. 1812, dotter af öfverjågm. Olof Fredrik R. och Ewa Barbara Ström. 2. 1814 m. Sara Katrina Lidin. Se för öfrigt Löfgrens Clerus Calmariensis, der hans biographi förefommer.

57. **Lars Daniel Hjortsberg** var amir. sjukhuspred. 1782—1798; se wid Backarud s. 225.

58. **Jonas Sahn** 1783—1801; se wid Löfen s. 188.

59. **Henrik Wulf** blef student 1762, magister 1768, prestvigd 1773 $11\frac{1}{12}$, blef amir. predikant 1785 $31\frac{1}{3}$ och dog $2\frac{1}{7}$ 1791.

60. **Carl Fredrik Hjertstedt** blef utnämnd till amir. pred. 1790, men affade sig denna befordran. Se wid Oberljunga IV. 225.

61. **Sven Wigelius**, son af stolkollegan Olof W., föddes i Carlstad 1756, blef student 1777, magister 1781, prestvigd i Linköping $30\frac{1}{3}$ 1783, hofpred. hos hertig Carl 1784, lärare wid ett handelsinstitut på Wilhelmödal i Halland 1785, divisionspredikant wid flottan 1788, amir. pred. $10\frac{1}{2}$ 1792, amir. pastor $1\frac{1}{11}$ 1795, titulär prost s. å., pastor i Bålsta af Carlstads stift 1803, häradsprost 1819. Död $23\frac{1}{2}$

1821. — Gift m. Engel Magdalena Abelin, dotter af landssekreteraren A. i Carlskrona. Barn: Lisa Johanna f. 1804, g. m. wågmåstaren Swante Ödman. Per Olof f. 1807, lärare wid Carlstads apologiskola. Karin Sophia f. 1808, g. m. handlanden G. Söderberg i Åmål. Hilda f. 1811, g. m. komministern Laurell i W. Emterwik. Edla f. 1813.

Bland prester i Lunds stift är W. den som oförtäcktast uttalat rationalistiska åsigtter, såwål i sina wanliga predikoföredrag som i tryckta skrifter. 1796 wäcktes den strängt orthodoxe biskop Munds uppmärksamhet härpå, då W. i en öfwer superint. Fahnehjelm's aff. fru hållen lifpredikan, som blef tryckt, afhandlat ämnet: "det är icke en lång, det är en dygdig lefnad som bereder en salig död." Enligt ifrågawarande predikan är den dygdiga människan en sådan som "är beqväm till saktigheten och älskar Gud." Biskopen begärde del af amir. konsistorii protokoll angående denna predikans censur och uplysning om det sgl. förfatning, som gaf amir. kons. rätt att censurera utkommande böcker; swaret blef helt enkelt, att R. W. förunnat amir. kons. lika rättighet med andra konsistorier i alla kapitels-saker. 1799 fann superint. Fahnehjelm sig för-anlåten att i kons. omnämna att hos honom anmärkingar biskopit gjorda angående Wigeli's predikofätt, hwilket ansågs ej fullkomligt öfwerensstämmat med Guds ord och symboliska böckerna samt kunna gifwa de ensaldiga anledning till twifwel om behörigheten af vår evangelisk-lutheriska församlings godkända ordafätt och lärosatser. På W:i fråga, om F. sjelf hade något att påminna mot de af hans predikningar, hwilka han afhört, swarade F. att han wisteligen hört wadra predikningar af W., men att, då den saktgörande tron icke utgjort hufwudämnet för dessa predikningar, hade han icke kunnat genom dem öfwerlyftas om att W. grundligen wisade otillräckligen af all människans egen rättfärdighet och nödwändigheten af rättfärdiggörelsen af tron allena, hwarom han förut påmint W. enskildt. W. försäkrade sig alltid hafwa haft för affigt att lära rätteligen och anhöll att få weta hwem som klandrat hans predikfätt, på det att missförstånd mellan honom och hans åhörare måtte kunna undanredjas. F. trodde

att detta bäst wunnes derigenom, att W. beslitade sig om att ståfse lära så, som han genom aflagd ämbetsed förbundit sig att lära. Tillika yttrade F. att det stod W. öppet att beswära sig öfwer den erhållna påminnelsen. Måhända är W. författare till en på Mariæ Bebådelsedag 1792 i Carlskrona hällen predikan om "Menniskans wärde och förmåga", hwilken sedan blifwit tryckt med biskop Wallqwists intyg, att den innehåller "många anledningar och skäl, som i närwarande tid hos uprörda sinnen böra bereda lugn och stillhet, wid bestragande af den wärd en Wis, Nådig och Almåktig Gud håller öfwer menniskofågdet, att det onda aldrig får öfwerhanden", med anledning hwaraf biskopen hoppades, att den skulle "verka mycket godt till tröst och förwarning." I en predikan af W. om: Huru äkta makar böra städa sig mot hwarann, förmanas förälbrar mycket beweckligt, att icke af en obehörig blyghet afhålla sig från att tidigt tala med sina barn om "wigten af ett lyalligt äktenskap, den warsamhet som före och wid äktenskapet bör brutas och beses, för hwilka man måst bör taga sig till wara." Det heter: "O tala derom du Fader med din unga son, och du Moder med din unga dotter; ja tala derom tidigt du Fader med din dotter, och du Moder med din son!" Om en skrift, hwilken en major Neuenborff till censur ingifwit och som dr Wolff funnit röja "en råvande håg att mest tala om den dyrbara försoningen", yttrade W. sig dels med hänfullt skämt, dels på ett sätt som föräddde hans rationalistiska tänkesätt; då författaren yttrat, att hwarje bibelsns blad handlar om Christus, så frågade W. om Christus war född förrän gamla testamentets böcker skrefwas; med anledning af författarens uttryck, att den som förstår korsens hemlighet har tröst i lif och död o: s. w., frågade W., huru man kan finna tröst uti att förstå hwad ingen kan eller bör förstå; omdömet om skriften blef: att den "beforbrade gudlöshet" och "tyktes hafwa den affigt att antingen genom förtydningar satyrifera öfwer Kristendomens sanningar eller i allmänhetens ögon göra desse anförde ohyggligheter" (så kallad lärorna om alla menniskors syndaförderf och Christi försoningsdöd) "till heliga grundfanningar i Kristendomen, till norm för allmänhetens tro och lefwerne." W. wille från

trycket utgifwa en recension af den ifrågavarande *Kristen*, hwartill amir. konfstorium likwäl ej samtyckte. Sina åsikter har W. äfwen oförtäckt uttalat i en så kallad "kristelig lärobok för barn, att nyttjas jämte Doktor Luthers lilla katekes." Säkert har amir. konf. icke welat förse detta arbete med imprimatur, ty förf. har i det afseendet wändt sig till Linköpings domkapitel, der hans arbete af biskop Lindblom blifwit godkändt och till tryckning påteknadt af däm. konf. not., sedermera biskopen M. Wallenberg. Ut i denna lärobok läses icke, att man bör först söka efter Guds rike och hans rättfärdighet, utan det heter att "upplyst förstånd, sann dygd, lifsuppehälle, helsa, fred med menniskor och ett förnöjsamt sinne äro de yppersta fördelar, som en människa bör eftersträfwä." Redan detta antyder att förf. hyllat nyttighetsprincipen, hvilket äfwen bestyrkes genom många wädra förmaningar till ordentlighet, renlighet och snygghet, att "beslita sig om en sann artighet och hetsfärdighet", att wid walet af maka främst fästa afseende på "en frisk kropp", att icke föra alltför fort, om man icke har mycket brådt om, o. s. w. Widare försäkras att, "sedan man förrättat sin andagt", kan man på söndagen tryggeligen "weberqwidå sig med allehanda lofliga nöjen", äfwen som "i kinkig wäderlek inbärja grödan, hwarigenom både menniskor och fånad fräljas från hungernöd." Det påstås också att "wi tänke orätt, och kunne lätt insöfwa oss i syndafärdhet, om wi tro att alla menniskor synda, och att hwar och en dageligen syndar." Wär andra trosartikel paraphraseras på följande sätt: "Jesus Kristus är Guds enfödde Son, i ewighet född af Fadren, och sann människa, i tiden född af Jungfru Maria. Han gaf en Gudomelig underwisning, och blef sedan jämmerligen pint och på ett kors dödad; men han uppstod tredje dagen derefter lefwande ur grafwen, samt uppför till himmelen 40 dagar efter sin uppståndelse. Han led oskyldigt, och har med sin död frälst menniskorna ifrån synd och straff så, att hwar och en, som i hjerta och lefwerne rättar sig efter hans ord, blir genom hans förtjenst salig." Slutligen får man det råd att begå Rattwarden på wisfa tider af året, "på det att denna kraftgifwande måltid icke må altförmycket försummas." W. lärar hafwa försökt att göra pro-

selyter för sina åsigtter; i hwad mon det lyckats kända wi icke, men ännu många år efter hans flyttning från Carlskrona, då någon som med honom stätt i beröring skulle undergå pastoralexamen i Lund, war prof. Hylander särdeles angelägen om att undersöka huruwida examinanden war fri från neologiskt wiisfarelse och kände grunderna för dess wedertläggning.

62. **Carl Nicolaus Stenstrand**, född i Stenberg af Wezjö stift $28/10$ 1753, blef student i Upsala 1776, mag. i Greifswald 1778, prestwigt $11/12$ 1780, begärdes s. å. af sjukhuspred. Björkander till adjunkt och förordnades dertill af amir. koll. på amir. konsistorii tillstyrkan, men ålades af domkapitlet i Wezjö att, såwida han wille njuta befördringsrätt i stiftet, också der tjenstgöra. S. qwarblef i Carlskrona, likwäl utan att förlora sin befördringsrätt i Wezjö stift, blef $9/12$ 1789 titulär amir. pastor, 1792 $10/3$ amir. predikant, pastor i Urshult af Wezjö stift $19/3$ 1797 och erhöll 1812 profetitel. Enligt Ny Smål. bestr. II. 749 war han en högt aktad man både för kunskaper och karakter; då prestgården war förfallen, bebodde han en egen gård och beswårade ej församlingen med att bygga prestgård, på det att den desto godwilligare måtte bygga kyrkan. Död 1837.

63. **Wilhelm Peter Henschen** blef amiralitetspred. 1792, pastor 1804 och flyttade 1808 till Runneby; se sid. 218.

64. **Jöns Peter Schrevelius** 1796—1805; se wid Jemshög sid. 337.

65. **Benedictus Jonas Carlsson** war magister och blef 1790 andre lärare wid amir. flapsögsskolan, 1796 tillf. och 1797 ordin. amir. pred., pastor i Eldta af Skara stift 1802, tilltr. 1803, blef sedan häradsprost och dög 1833. Gift m. Christina Billberg, dotter af prosten Elias B. i Bunkeshö.

66. **Jonas Birgander**, hwars far war lärare wid barnhuskolan i Carlskrona, sedan domkyrko-syssloman i Wezjö, föddes i Carlskrona $26/3$ 1765, blef student i Lund 1779, magister 1790, prestwigt i Wezjö $7/7$ 1792, wifvarierande lärare wid Jönköpings skola s. å. och wid Wezjö gymnasium 1795,

amir. sjukhuspred. $22\frac{1}{2}$ 1798, kasteispred. 1801, fångpredikant 1808, pastor i Wierstad af Wezjö stift 1822, titulär prost 1828. Död 1851.

67. **Magnus Nilsten**, son af en garfware och född i Carlstad $24\frac{1}{11}$ 1761, blef student 1782, prestwigd $20\frac{1}{10}$ 1787, magister 1793, biträdde wid Carlskrona pastorat, blef 1803 amir. pred., 1804 pastor i Milleswif af Carlstads stift, tilltr. 1806, erhöll 1814 prosttitel, transp. till Kila 1817, tilltr. 1818. Död $29\frac{2}{3}$ 1819. — Gift m. Lisa Sophia Brand, dotter af kommin. i Gunnarstog Mathias B. och enka efter v. pastorn Lars Gustaf Tegnér.

68. **Anders Noos** 1806—1816; se wid Önefad IV. 311.

69. **Pehr Ivar Lundegård**, f. $26\frac{2}{3}$ 1772, blef student 1790, prestwigd $28\frac{2}{5}$ 1797, amir. pred. 1806 och dog 1808. Han har utgifvit en predikan 1804.

70. **Nils Sankelius** 1806; se wid Finja IV. 347.

71. **David Stottberg**, född $2\frac{1}{2}$ 1761, blef student 1782, tillf. lärare wid Steppsgöskolan 1786, amanuens wid amir. konf. 1787, notarie dersammastädes 1789, lärare wid amir. fattigskolan 1792, prestwigd 1797, amir. pred. 1807, d. 1808.

72. **Per Nordin** 1808—1821; se wid Gimbris IV. 50.

73. **Peter Goumberg Witz**, hvars far war regementsstrifware, föddes på Isö $10\frac{1}{2}$ 1776, blef student 1793, vikar. lärare wid Steppsgöskolan 1798, amanuens wid amir. konf. 1799, prestwigd $24\frac{2}{6}$ 1802, lärare wid amir. fattigskolan 1807, ordin. amir. pastor $3\frac{1}{2}$ 1810, erhöll prosttitel 1827 och blef $21\frac{1}{12}$ 1833. s. s. pastor wid amiralitetets församlingen. Död $20\frac{2}{5}$ 1849. — Gift 1. m. Gustawa Charlotta Törning, d. 1805, dotter af öfverflöjtnanten J. och Margr. Göthe. Barn: Sophia f. 1801, Mathilda f. 1803. 2. m. Maria Möldener, d. 1848, dotter af handlanden Lars M. och Anna Sophia Skoge. Barn: Otto, f. 1812, med. doktor och stadsläkare i Carlshamn. — Gustaf, f. 1814. — Johan, pastor i Isö och Kiaby. — Holger Anders, kyrkoherde i Helsingborg.

74. **Carl Holm** 1810—1825; se wid Löfen s. 189.

75. **Carl Gustaf Montelius**, son af prosten Thomas M. i Söderåkra af Calmar stift, föddes $\frac{3}{8}$ 1788, blef student i Upsala 1808, i Lund 1811, prestwigd i Calmar $\frac{20}{12}$ 1812, tillf. lärare wid Skeppsgöskolelan 1816, notarie wid amir. kons. 1820, amir. kompastor $\frac{11}{6}$ 1822, pastor i Fagerhult af Calmar stift 1829, titulerad fältprost 1830, transp. till Arby af samma stift 1842. Död 1852. — Gift 1832 m. Anna Sophia Bäckström, f. 1807, dotter af handlanden i Carlskrona Anders B. och J. S. Ekholm.

76. **Johan Peter Östberg** blef 1823 amir. fängpredikant och bog $\frac{19}{1}$ 1828. Hans hustru war dotter af expeditionsekreteraren Jonas Norring, och en deras dotter war gift m. med. dokt. O. Swalin i Stockholm.

77. **Carl Wilhelm Odman** war kompastor 1828—1840; se wid Träne s. 109.

78. **Paul Grenander** war fängpred. 1828—1843; se wid Broby IV. 405.

79. **Lars Gustaf Starck**, son af Nils Joh. i Nydalen af Wezjö stift, dokt. Petrus S. och född der $\frac{29}{10}$ 1798, blef student 1817, magister 1823, prestwigd $\frac{29}{2}$ 1824, huspred. hos öfverkammarherren S. Sparre och derjemte vice komminister i Gällarby af Wezjö stift 1824—27, kompastor härstädes $\frac{13}{6}$ 1830, pastor i Moberga af Wezjö stift 1848.

80. **Dawid Ringius**, son af klockaren Anders R. och Helena Johanson, föddes i Wäckelsång af Wezjö stift $\frac{20}{1}$ 1799, genomgick Wezjö skola och gymnasium, blef student 1819, amanuens wid amir. kons. 1823, prestwigd $\frac{9}{1}$ 1830, fastelspred. i Carlskrona 1832, kompastor $\frac{14}{11}$ 1835, amir. pastor $\frac{13}{11}$ 1849, tilltr. 1852 och behöll prosttitel s. å.

Gift $\frac{1}{10}$ 1837 m. Ingridette Eug. Low. Wefwerstedt, dotter af löjtnant Wilh. Edu. W. och B. L. Braune. Barn: Anders Edward Frithiof s. $\frac{14}{6}$ 1838. Helena Lowisa Ingeborg s. $\frac{19}{11}$ 1844.

81. **Johan Israel Sabelström**, son af handlanden Israel S. och G. M. Thorsell, föddes i Calmar $\frac{14}{10}$ 1810, blef efter att hafwa genomgått Calmar skola och gymnasium student i Upsala 1830, prestwigd $\frac{14}{12}$ 1834, tillf. kompastor 1845, ordin. kompast. $\frac{14}{4}$ 1846, tilltr. s. å.

Gift $\frac{9}{10}$ 1846 m. Sophie Julie Ljungstedt, hvars far var postdirektör i Carlskrona. Barn: Sigrid Julia, f. $\frac{9}{10}$ 1847. — Anna Elisabeth Maria, f. $\frac{17}{10}$ 1850. — Carin Charlotta Johanna, f. $\frac{27}{10}$ 1852.

Skrifter: se Lunds stifts matrifel 1854.

82. **Nils Gustaf Holmer**, bondeson från Torpa af Linköpings st., föddes $\frac{12}{10}$ 1803, blef efter undervisning wid Wezjö läroverk student i Upsala 1828, prestvigd $\frac{16}{10}$ 1829, amir. fängpred. $\frac{9}{4}$ 1843, pastor i Carlstorp af Wezjö stift $\frac{5}{12}$ 1852.

83. **Johan Ulrik Kunstedt**, son af exped. kronofogden Johan K. och Ulrika Lewin, föddes i Långbro af Strengnäs stift $\frac{21}{3}$ 1813, blef efter undervisning i Örebro och i Lunds skolor student i Lund 1828, prestvigd verstaades $\frac{27}{3}$ 1839, tjenstgjorde derefter i Ramdala till 1850, blef tillf. amir. kompastor $\frac{11}{12}$ 1849 och ordin. $\frac{29}{11}$ 1850, tilltr. 1852.

Gift $\frac{4}{8}$ 1841 m. Elise Sophie Nordell, dotter af handl. K. i Malmö och U. G. Sylvan. Barn: Erik Leopold Esaias f. $\frac{16}{4}$ 1842. Johan Theodor Adalbert f. $\frac{29}{10}$ 1843. Constans Wilhelm f. $\frac{9}{11}$ 1845. Anna Carolina Amalia och Lydia Adelaide Mathilda f. $\frac{27}{8}$ 1849. Walborg Cornelia Elvira f. $\frac{1}{6}$ 1851.

Skrifter: se Lunds stifts matrifel 1854.

84. **Gustaf Adolf Feuk**, son af brosten Gustaf F. i Öppmanna, föddes i Christianstad $\frac{1}{6}$ 1820, blef student 1840, prestvigd $\frac{21}{6}$ 1846, amir. fängpred. $\frac{9}{10}$ 1854.

Gift 1. 1846 m. Anna Sophia Ekdahl, d. 1848, dotter af past. adj. Magnus E. 2. m. Thekla Rhamn, dotter af tullförvaltaren K. i Carlskrona.

Förteckning på präster i Lunds stift, hvilka icke förut i detta arbete förekomma såsom befordrade till ordinarie prestlägenheter.

För åren 1560—1576 är förteckningen uppgjord efter den i förordet till del. I., s. III., nämnda ordinationslängden för nämnda tid. För tiden från 1577 till 1638 finnes ingen sammanhängande förteckning på de i Lund ordinerade bibeål- len. Med siffrämnde år widtager en i Lunds domkapitels arkiv förwarad ordinationsbok, hvilken slutar med år 1800. Från början till 1703 äro anteckningarna merändels gjorda af dem som ordinerats. Efter detta år till 1758 har wanli- gen domkapitlets notarie infört de prestwigdes namn, dock ej omedelbart efter hwarje ordination, och anteckningarna äro i flera hänseenden ofullständiga. Efter 1758 äro anteckningarna införda af framl. prosten Winqwist i Quiinge och likaledes icke alldeles fullständiga. För närwarande århundrade är förteckningen hemtab ur den ordinationsbok, som ännu fort- sättes och som noggrant och fullständigt upptager alla un- der nämnde tid prestwigda. — Det bör anmärkas att de, som i Lund blifwit prestwigda till tjänstgöring i andra stift, här blifwit utelämnade, samt att i följande förteckning torde sak- nas några bland dem, hvilka af en eller annan anledning i andra stift blifwit prestwigde till tjänstgöring i Lunds stift.

1560. **Evens Agæi** prestwigd till tjänstgöring i Söfde.
Christianus Joannis . . . . . Lund.
Zacharias Laurentii . . . . . W. Ahlstrad; se II. 155.
Nicolaus Schamelius . . . . . Oråmanstorp.
1561. **Nicolaus Gregorii** . . . . . S. Olof.
Christiernus Dominicus . . . . . Barsbäck.
Petrus Mathæus . . . . . Frillestad.
Johannes Johannis . . . . . Lomma.

- Johannes Andrea . . . . . Wå.
 Laurentius Ingelli . . . . . Farhult.
 1562. Johannes Laurentii Istadensis Rambala.
 Petrus Johannis . . . . . Lund.
 Gregorius Alberti . . . . . Malmö.
 Christiernus Laurentii . . . . . Herslöf; se III. 298.
 1563. Petrus Laurentii . . . . . wid arméen.
 Olaus Petri . . . . . Femhöög; se V. 324.
 Petrus Martini . . . . . Lomma och Flådie.
 1564 $\frac{8}{6}$ Laurentius Paulinus . . . . . Dwidinge.
 $\frac{6}{11}$ Benedictus Johannis . . . . . Lomma och Flådie.
 1565 $\frac{17}{4}$ Mathias Olai . . . . . Salmstad.
 $\frac{8}{6}$ Andreas Johannis . . . . . B. Ahlsta.
 $\frac{7}{11}$ Georgius Hemmingius . . . . . Ölimåkra.
 1566 $\frac{7}{3}$ Johannes Johannis . . . . . Borgeby.
 $\frac{4}{6}$ Christophorus Erasmi . . . . . Sallerup.
 Johannes Nicolai Oris . . . . . S. Ljungby; se IV. 193.
 $\frac{21}{12}$ Martinus Martinus . . . . . Åsmuntorp.
 1567 $\frac{25}{5}$ Christiernus Andrea "ordinatus tempore neces-
 sitatis ad ministerium verbi Dei in dispersis ec-
 clesiis Blechingæ tempore belli."
 1569 $\frac{17}{9}$ Jacobus Nicolai Fionensis prestwigd till tjenstgö-
 ring wid arméen.
 1570 $\frac{23}{5}$ Mathias Nicolai . . . . . i S. Wille.
 $\frac{9}{7}$ Christiernus Laurentii . . . . . B. Sallerup.
 1571 $\frac{15}{2}$ Christiernus Petri . . . . . Öferslöf.
 $\frac{16}{5}$ Petrus Nicolai . . . . . Åsmuntorp.
 $\frac{20}{7}$ Nicolaus Joannis . . . . . Gullarp.
 $\frac{29}{9}$ Laurentius Tichonis . . . . . Ingelstorp.
 1572 $\frac{12}{7}$ Severinus Joannis Matzi-
 nus . . . . . Sallerup.
 $\frac{8}{9}$ Paulus Christierni . . . . . Hartwig Bildes hof.
 1573 $\frac{3}{3}$ Jacobus Nicolai . . . . . Köpinge.
 1574 $\frac{22}{4}$ Christiernus Mathie . . . . . Lomma och Flådie.
 $\frac{8}{6}$ Petrus Caspari Wibur-
 gensis . . . . . Hartwig Bildes hof.
 1575 $\frac{3}{5}$ Joannes Nicolai . . . . . Jörg. Marswins hof.
 1576 $\frac{27}{4}$ Johannes Magni . . . . . Åsmuntorp.

- $\frac{4}{7}$ Petrus Jacobi . . . . . Steu Bildes hof.
 $\frac{9}{11}$ Petrus Michaelis . . . . . Åhus.
 1621 $\frac{19}{12}$ Petrus Erasmi . . . . . Oberlunga.
 1627 $\frac{21}{3}$ Oluf Engelbrechtsøn Warberg prestvigd i Köpenhamn till tjenstgöring på ön Öwen.
 1638 $\frac{16}{3}$ Christen Bentzøn Hallandsfar d:o d:o d:o i Christianopel.
 1639 $\frac{28}{8}$ Joannes Laurentii Malmogiannus prestw. t. tjenstg. i Dverrestad.
 1641 $\frac{18}{12}$ Christiernus Sagæi . . . . . Ingelstad.
 $\frac{30}{7}$ Andreas Severini Alburgenfis . . . . . Löderup.
 1643 $\frac{27}{10}$ Christiernus Christierni Finnus . . . . . Christianopel.
 Georgius Pauli Sylvisburgenfis . . . . . Hörröd.
 $\frac{13}{12}$ Hans Arnolbi Feldermannus.
 1644 $\frac{7}{2}$ Dietericus Johannis Avenius . . . . . Åhus.
 $\frac{17}{5}$ Severinus Nicolai Blochius Söfde.
 $\frac{16}{8}$ Nicolaus Georgii Wintherus . . . . . Christianopel.
 1646 — Johannes Andrea Gottschovius . . . . . Stångby.
 $\frac{7}{10}$ Nicolaus Johannis Aragus Tomma.
 $\frac{30}{10}$ Jacobus Petri Rünge . . . . . Sallerup.
 $\frac{27}{11}$ Hemmingus Canuti Oge . . . . . Malmö.
 1647 $\frac{26}{11}$ Beza Gudmundi Islandus Stångby.
 Laurentius Pauli . . . . . på Hedeberga.
 Nicolaus Erasmi . . . . . i Widbäfte.
 1648 $\frac{22}{3}$ Andreas Petri Albin . . . . . Fridlestads se V. 226.
 $\frac{1}{11}$ Andreas Augustini Winslow Cimbris.
 1649 $\frac{16}{11}$ Nicolaus Agæi . . . . . Fridlestad.
 1653 $\frac{1}{5}$ Andreas Johannis Fabricius på Skeppet Treentgheten.
 $\frac{22}{5}$ Christiernus Martini Ripensfis . . . . . wid flottan.
 $\frac{15}{6}$ Johannes Nicolai Sniestorpins . . . . . i Christianopel.

- ²⁶/₈ **Nicolans Andreae** . . . . . Heddinge.
 1654 ²²/₁₁ **Severinus Gregorii Min-**
gus . . . . . Christianopol; se V. 198.
 1655 ⁷/₉ **Nicolans Fedderi Bangius** Stångby.
 1656 ⁹/₇ **Jacobus Johannis Novi-**
burgius . . . . . Rambala.
¹⁷/₁₀ **Ethno Michaelis Paschius** Hjerås.
 1657 ²⁶/₄ **Johannes Petri Fris** . . . Rastunda.
⁶/₆ **Christiernus Wintherus** . . wid arméen.
¹⁷/₆ **Abrah. Petri Coronensis** — Helsingborgs garnison.
²¹/₈ **Christiernus Michaelis** — arméen.
 1658 ¹⁴/₆ **Carstannus Mathia** . . . . . d:o.
³/₁₁ **Johannes Mätzovius** . . . d:o.
 1659 ²²/₇ **Johannes Martini Sau-**
scherus . . . . . i Lomma. Döb 1672.
¹¹/₁₁ **Daniel Baltzersson Textorius**, prestson från S.
 Sallerup, f. 1620, prestwid till tjenstgöring i Bun-
 kessod, var sedan i Hoby och Öllmätra. Gift m.
 Helena Andersdotter. Barn: Anders, past.
 i Borlunda. Malte, past. i Burlöv.
 1660 ¹³/₁ **Nicolans Joannis** prestw. till tjenstg. i Lyngby.
 1661 ¹/₁₁ **Andreas Trugoti Holch** . . Stångby, Wallåra
 och Fjelle.
 1664 ¹¹/₁₂ **Esai Esaiesson fr. Båstad** . . Malmö och Sallerup.
 1666 ²/₃ **Ericus Christierni Herlöf** . . S. Herrestad.
¹⁸/₅ **Laurentius Andreae Fin-**
nians . . . . . — — —
²¹/₁₂ **Johannes Petri** . . . . . Malmö.
 1668 ²⁹/₄ **Jacobus Pauli Resenius** . . Åsum.
 1671 ⁹/₆ **Johannes Sertorius** . . . . . Christianstad.
²²/₉ **Abraham Lannerus** . . . . . wid arméen.
Jugwardus Nicolai . . . . .
Turchillus Mathia . . . . . Bunkessod.
 1672 ²⁶/₄ **Olaus Nicolai Etisonius** . . Uppåkra.
Paulus Laurentii Hjeršovius, prestson från Hjer-
 ås, var medhjelpare i Arrie till 1691.
 1673 ²⁰/₆ **Christianus Severini Buggæus**, prestson fr. Hoby
 wid Lund, prestwid till tjenstgöring i Vara.

- Nicolaus Erasmi Wellinge.**
- 1675 $\frac{5}{3}$ **Georgius Offonides** prestw. t. tjenstg. i W. Bram.
 $\frac{16}{7}$ **Laurentius Luitzonius** . . Wå.
- 1676 $\frac{17}{3}$ **Benedictus Benedicti Au-**
fovinus . . . . . Uppåkra.
 $\frac{12}{5}$ **Canutus Georgii Holmius** . . wid arméen.
- 1684 $\frac{21}{3}$ **Johannes Nicolai Waadtzon** . . i Mållby.
 $\frac{3}{10}$ **Johan Edberg**, wermlänning, pastor wid drottningens regnute, som war förlagd i Malmö. Han säd 1696 skrapa dertfore att han försummat att predika wid den tackfågelsefest, som firades $\frac{26}{6}$ med anledning deraf att danskarnas stormning 1677 misslyckades.
- $\frac{19}{12}$ **Joannes Sammalius** prestw. t. tjenstg. i Fridlestad.
- 1685 $\frac{15}{4}$ **Petrus Olai Bacchendorph** . . . Ståfwie; war 1698 i Hoby i Blekinge.
- 1687 $\frac{13}{5}$ **Michael Christierni Coccius** prestwigd till hofprest hos generalguvernören R. von Ascheberg.
- 1689 $\frac{15}{12}$ **Petrus Ofelius**, smålänning, prestwigdes till prest wid en sjöexpedition till Portugal och Spanien.
- 1690 $\frac{15}{10}$ **Hans Watersson**, prestson från Stödhaf, prestwigdes till tjenstgöring i Fulltofta.
Mats Gram; se wid Rödvinge III. 104.
- 1691 $\frac{3}{6}$ **Jöns Gersonius** prestw. till tjenstg. i Womb; d. 1696; g. m. M. C. Bewerlin, s. III. 149.
 $\frac{19}{7}$ **Jonas Lähning** prestw. t. kastellspred. i Carlshamn.
- 1692 $\frac{27}{8}$ **Joachim Fredrik Creitlovius**, bördig från Pomern, war magister och regementspastor; nådårsprest efter prosten Laurenberg i Malmö 1699.
 — **Canutus Jhlabäck** prestw. till tjenstg. i Ståfwie.
- 1693 $\frac{1}{2}$ **Paul Friis** . . . . . i Önestad; död der.
- 1696 $\frac{7}{2}$ **Canutus Angel**, fr. Östaf . . Östaf.
- 1696 $\frac{15}{11}$ **Augustin Cervimontan**, född i Hjortsberga, blef student 1683, kallades 1691 till kollega och kantor wid Carlshamns skola, prestwigdes till tjenstgöring i Womb och blef gift med prosten Bewerlins dotter, enka efter J. Gersonius. Jfr. III. 149. Några dagar förrän C. prestwigdes war han inför domka-

pitlet efter stämning af studenten Gimbræus, som påstod sig hafwa blifwit af honom titulerad för skålm, landstyfvere o. s. w. Cervimontan åter försäkrade sig blott hafwa retorquerat de skällsord, hwarmed Gimbræus honom öfverfallit, och wille hafwa saken hämnad till häradsrätten. Domkapitlet warnade honom för hämdgriighet och förehöll honom att han ej insküllt sig till examen wid synoden m. m. Detta lade dock ej hinder i vägen för för Cervimontans prestwigning. Gimbræus war förmodligen den mest skyldige; han förbjöds 1702 att predika, emedan han fört en sedeslös wandel och 3 gånger försatt sig med lönsalåge. Cervimontan dog omfr. 1702.

1698 ²¹/₁₂ Johannes Höjberg, smål., prestw. t. tjenstg. i Ystad.

1700 ¹⁴/₈ Carl Wilmann, wernk., . . . wid ett regemente.

~~1701~~ ²⁰/₁₂ Petrus Engström, ängemantl., . . . på ett örlogsflepp.

Jacob Bergsten, prestson från Gladsax, war 1700 skånska nationens kurator, prestwignades till fleppsprest; han hade 1698 kallelse att blifwa kapellan i Wålluf, men stod sig dåligt i examen; 1699 fick han tillåtelse att predika i Tryde under vakans och war sedan i Arrie.

1701 ²⁴/₄ Jonas Angellin, suokl., prestwignades till komminister

i Ölmåkra och dog der ¹¹/₁₂ 1711. Han innehade klockarelönen, och substituten klagade öft han fick alltför ringa lön och icke fick skjuts mellan kyrkorna. Församlingen klagade 1705 att N. ej war nöjd med de lagliga inkomsterna, utan fordrade mera och stundom genom hotelser skände dem ~~ut~~ att gifwa så mycket han wille. Han war g. m. Magdalena Wallin, som od war från Småland och hade wifrats i prof. Humert hus i Lund; hon bles omgift med komministern S. Scheding i Ölmåkra. 3 förra gifter hade hon sönerna Nils, 1:ste stadskom. i Lund, och Erik, pastorsadjunkt.

1702 ²⁰/₁₂ Petrus Engström, från Helsingland, prestwignad till tjenstgöring i Uppåkra.

- 1703 $\frac{2}{6}$ Bengt Cervin, prästvigd till Rindala; var 1709 i Wanstad.
- $\frac{21}{12}$ Stephan Jönsson Hallander, född i Halland, präst. till Råby, dog som garnisonsprest i Malmö 1708; se I. 129. Han är författare till ett arbete med titel: O Menniska! Betänd, hvaruti then sanna lycksaligheten består m. m. Westerås 1743; ånyo utplagd för så år sedan.
- Gilins Willberg, prästson från Willie, prästvigdes till tjänstgöring der.
- 1704 $\frac{13}{4}$ Laurentius Hoffström, westgothe, . . . i Rågeröd.
- 1705 $\frac{11}{1}$ Håkan Gullberg, son af stadscommis. Jöns G. i Carlshamn, prästvigdes till kassöspred. derstädes och dog af pesten 1711. Gift 1706 m. Ingrid Feuf, prästdotter från Åkarp.
- $\frac{16}{6}$ Nicolans Wostrom, westgothe, präst. till tjänstgöring i Torhamn.
- 1707 $\frac{2}{6}$ Swen Swenonius, präst. till tjänstgöring i Lomma, blef 1709 skolbodegen och pastordotter i Christianstad; men förklarade sig ej kunna bäda tjänsterna och begärde att få Ystads rektorat; domkap. svarade, att han kunde "fresta lägenheten i Christianstad", eller of göra hvad honom lyfte.
- $\frac{11}{9}$ Petrus Gudhemius, från Skara stift, var magister och, enl. prof. Thres uttryck, "ett wackert subjectum", prästvigdes till tjänstgöring i Lund, men återvände trol. till sitt stift 1709, då han rekommenderades hos biskopen i Skara.
- Christian Schlyter prästvigdes till tjänstgöring i Rindala. Han hade uttryckt sig wackert, men borde, enl. prof. Poppelmans anmärkning, påminnas om mera flit i studier.
- 1709 $\frac{4}{10}$ Swen Sandbeck, präst. till nåddösprest i Carlskrona, kom 1711 till Carlshamn under pestens härjning och dog der på sommaren s. å. Han hade i Carlskrona wunnit mycken lärhet och antalas såsom en förträfflig ung man.
- $\frac{16}{10}$ Mathias Ubelin, rektor i Carlskrona 1706; d. 1710.

- 1710 ²¹/₁₀ **Canutus Wallin** prestw. till tjenstgöring i Oja och Hedestoga.
- 1711 ²/₃ **Nicolaus Arnæus**, smål., prestw. till tjenstgöring i Rågeröd.
- ¹/₆ **Sven Froudelius**, westgöthe, prestw. till pestprest i Helsingborg och kom i samma egenkap till Malmö 1712 och dog der s. å.
Nils Nyhdinus, prestson från Knåstorp, prestw. till tjenstgöring i Silfåkra, sökte ofta förgäwes pastorat, blef slutligen klockare i Mållby och dog 1739; se I. 378 och 393.
- ²²/₉ **Udbo Engstedt**, blefingsbo, prestw. till tjenstgöring i Sallerup, blef 1712 pestprest i Malmö, sedan regementspastor; död 1718. Gift m. Christina Hofwerberg; jfr. II. 18.
- 1712 ²⁷/₆ **Sven Lundelius**, smål., prestw. till tjenstgöring i Stångby, blef 1716 medhjelpare i Östraby och af lägnadens 1727 berisfrån i anseende till dryckenskap och officiellt förhållande.
Lars Hartman, prestson från Brönneftad, prestw. till tjenstgöring i Westerftad.
- 1713 ²⁰/₅ **Carl Bagger**; se II. 124.
- ⁹/₇ **Johan Breuer** blef student 1703, prestw. till tjenstgöring i Madensjö; jfr. III. 291.
- ³¹/₇ **Sven Scheding**, westgöthe, prestw. till kapellan i Ölimåkra; d. der 1747. Gift 1. 1714 m. Magd. Wallin, enka efter företräddaren; hon dog 1717. 2. m. Gertrud Lagon från Christianstad. Sonen Bernhard Gustaf war prest.
- 1714 ⁶/₆ **Knut Sundwall** blef student 1700, prestw. till Helleftad, der han dog 1730. Gift m. Patr. Chr. Flensburg, prestdotter från Fosse.
- ³/₁₁ **Anders Mandelgren** prestw. till tjenstg. i Espkult.
- 1715 ¹/₂ **Hans Lind** . . . . . Tranås; war sedan i Stora Garrie; se III. 250.
- ²²/₆ **Johan Öcreander** prestw. till tjenstg. i Barkåkra.
- ²²/₇ **Johan Kortlander** blef student 1707, prestw. till tjenstgöring wid arméen.

- Johan Sandberg**, prestw. till tjenstg. i Fridlestad.
- 1716 ¹²/₅ **Neser Kohlsberg** blef student 1706, prestw. till tjenstgöring i Össjö.
- Martin Åbeck** hade, enl. biskop Linnerius, "wackra naturalia, kunde Königs definitioner utantill och förstod endels", prestw. till tjenstgöring i Carlskrona och blef sedan regementspastor. Han fölte Carlshamn 1734.
- ²⁶/₆ **Johan Holmberg**, ängermanl., prestw. till tjenstgöring i Råde.
- ⁷/₈ **Jonas Beckgren**, westgöthe, ... Swellinge.
- ¹⁹/₁₂ **Isak Munbohm**, smäl., ... Hästveda.
- 1717 ³¹/₁ **Otto Billberg**, prestson från Billeberga, blef student 1711, prestw. till tjenstgöring i Åsmuntorp, war 1720 nådärspäst i Landskrona; död s. å.
- 1720 ²³/₇ **Severin Torlow** prestw. till tjenstgöring i Stoby och kom sedan till St. Harrie, der han lefde i oenighet med pastor. 1730 sät han stråpa af domkapitlet därpå att han utegåmt åtskilligt wid en dopakt och på långfredagen wid gudstjensten begynt sjunga en påstpsalm. 1733 war han infallad för domkapitlet för sitt otillbörliga lefwerne, hwilket fortfor 1740.
- Samuel Guræus** prestw. till tjenstgöring i Westerstad; jfr. III, 162.
- Johan Törner** prestw. till tjenstgöring i Råde och dog der 1734; jfr. III. s. 28.
- ¹⁹/₁₁ **Gudmund Brock**, prestson från Halmstad, föddes omfr. 1688, prestw. till tjenstgöring i Wisseletofia och war sedan på flera ställen. Hans förhållande war icke oförwäntligt.
- Bartholomæus**, prestson från Hjelkinge, prestw. till tjenstgöring i Femshög. 1743 war han i Högstads och anklagades då för anstötliga utlåtelse angående regeringens åtgärder; sjelf påstod han sig blott hafwa önskat, att freden med Ryssland måtte blifwa beständig och att de upproriske baskarlarna måtte blifwa tuftade. Domkap. wille denna gång ursäkta honom,

men förmanade honom att icke befatta sig med det som icke angick honom.

1721 $\frac{9}{10}$ Jöns Broomé, prestson från Husie, f. $\frac{20}{11}$ 1694, blef student 1712, prestw. till tjänstgöring i Kerrstorp af Ozle härad, war 1727 i Husie.

1722 $\frac{1}{6}$ Nils Lyden blef student 1716, prestw. till tjänstgöring i Lomma.

Jöns Hochstein blef student 1717, prestw. till tjänstgöring i Christianstad. 1744 war han i Nstad och ämnade wid kronprinsens ankomst dit bedja om befordran, hwilket domkap. förbjöd honom. 1748 förklarade han wid en ansökning om befordran, att om den ej wunnas, komme så wäl christendomen, som hans höga förmäns reputation att lida, och så skulle älska bokliga konster. Han war länge vice pastor i S. Nöbbelöf. Död 1770. ~~att~~ Bist. m. en dotter af kyrkoh. Engelholm i Sjörup.

$\frac{22}{12}$ Anders Baag, wästg., prestw. till tjänstg. i Malmö och Sallerup, blef sedan bataljonspred. och 1733 pastor wid generalmajor Adlersfelts regn. te och tjänstgjorde i denna egenstap i Malmö. Se II. 106.

Magnus Bergström blef student 1709, prestw. till tjänstgöring i Iswetofsta, war 1731 nådårsprest i Fyrkhebdinge och 1736 i Fulltofta. Han dömdes för enkelt hor att böta 80 dal. samt och stå uppenbar kyrkoplifi i Fulltofta kyrka tre söndagar; 1739 fick han åter tilltråda ämbetets utöfning, sedan hofrätten ändrat häradsrättens dom.

1725 $\frac{9}{10}$ Olaus Årens, prestson från Stoby, prestw. till tjänstgöring der; blef mansinnig.

$\frac{9}{12}$ Georg Christopher Flintzberg, son af klockaren Daniel Bengtson i Wålinge och Dorothea Christensdotter, sattes 1709 i Helsingborgs skola, blef student 1716, prestw. till tjänstgöring i W. Karup, 1729 rektor wid Helsingborgs skola. Se Helsingborgs Hist. s. 412.

1726 $\frac{13}{15}$ Åke Grundwall blef student 1713, prestw. till tjänstgöring i Åkarp.

- ²⁵/₁₁ **Isak Wettersten**, troligen prestson från Ö. Herrestad, var kollega wid Carlshamns skola; fötte 1731 stadskommunistratur der; död 1753.
Albrecht Höggström blef student 1718, adjunkt hos 1:ste stadskommunistrern i Lund; död wid 75 års ålder ²²/₅ 1775.
- 1727 ¹³/₆ **Wilhelm Veth**, prestson från Bjerseshög, prestw. till tjenstgöring der, blef 1731 innehafware af klockarelågenhet i Wanstad. Död 1753. Gift m. Ingrid Bang.
- ¹/₁₂ **Salomon Hofwerberg**, son af prosten S. i Malmö och född 1694, blef student 1715, prestw. till tjenstgöring i Sallerup, var sedan på flera ställen och föreslogs ofta till pastorat. Död 1766. Jfr. II. 18 och 182.
- 1728 ²³/₁₀ **Matthias Coccinus**, prestson från Ö. Ljungby, f. i Helsingborg ³/₁₁ 1702, blef student 1717, prestw. på fadrens kallelse och var 1736 i ~~Alsterum~~. Se IV. 197.
~~Jacob Carlsson~~, klockareson från Helsingborg, blef student 1709, prestw. till tjenstgöring i Båstad. Död der 1746. — Gift 1715 m. Anna Schänberg, d. 1743. De hade flera barn.
- 1729 ¹⁶/₁₂ **Petrus Swahn**, prestson från Esterby, prestw. till tjenstgöring wid Carlskrona tyska församling och Rättraby. Se V. 247.
- 1730 ⁸/₆ **Laurentius Wallerns** blef student 1712, prestw. till tjenstgöring i Andrarum.
Eric Angelin, son af kapellanen Jonas A. i Olmånätra och född 1703, prestw. till tjenstgöring i W. Bram. Död som vice pastor i Gråmansstorp ³⁰/₁₀ 1737. Gift m. Maria Sewzewska, prästledotter från Gråmansstorp. De hade 2 barn, hwilka dogo i späda ålder.
- ¹⁷/₁₂ **Lars Clementius**, westgöthe, prestw. till tjenstgöring i Albo häråd.
- 1731 ³⁰/₈ **Hans Schönbeck** prestw. till tjenstgöring i Carlskrona och dog ¹⁵/₄ 1734 som kollega wid derwärande skola, efterlämnande en ung enka.

- 1732 ²⁴/₅ **Magnus Lundsten**, student 1719, prestw. till tjenstgöring i Hardeberga.
Albert Weibull . . . . . Wallby.
- 1733 ⁶/₁₁ **Johan Tulin**, troligen prestson från Wankiswa, nämnes 1722 som kollega wid Christianstads skola och dog der ²⁸/₃ 1741. G. m. Christina Rossou.
Johan Stephanin prestw. till tjenstgöring i Hellestad. Död i Gjerdslöf 1770, 70 år gammal.
Anders Loffman, kollega wid Malmö skola; g. m. en dotter af prosten S. F. Corvin i Malmö.
Bengt Christian Tielke, student 1728, prestw. till tjenstgöring wid Malmö tyska församling och Bjereshög. Han war g. m. en systerdotter till prosten Bützow i Malmö, och sonen Johan Ludwig war pastor i Kropp.
- 1734 ⁹/₂₆ **Åke Kiellbeck**, student 1724, sedan magister, tjenstgjorde 1739 i Söder.
- 1735 ¹⁰/₅ **Hans Brandt**.
Petrus Veth, prestson från Bjereshög, stud. 1718, tjenstgjorde i Tranås och war gift m. Dor. Hel. Espman, prestdotter derifrån, samt dog 1763. Se II. 357.
- 1736 ¹⁸/₁₂ **Johan Georg Coccius**, fastelspred. i Carlshamn; d. 1775. Gift m. en dotter af kyrkoh. Stobæus i Hållaryd.
Haquin Cornelius Melander, student 1728, past. wid södra stånka kavalleriet.
- 1737 ¹⁹/₂ **Torbjörn Bernzerus**, son af kyrkoh. Henrik B. i W. Karleby, student 1726, dog 1741 som vakansprest wid nämnde pastorat.
⁹/₅ **Ivar Petersson**, troligen prestson från N. Rörum, prestw. till tjenstgöring i Winslöf och föreslogs flera gånger till pastorat. 1757 klagade han öfwer att hafwa blifwit utesluten från förslag till ett pastorat, som han icke sökt, ej wetande att ansökningslydande å wiss lägenhet skulle ingifwas. 1760 war han nådarsprest i Ingelstorp och kallades till fjerde profspredikant der, hwilket afslogs på den grund att

han icke förr varit nådårsprest det. Död 1762. —
Gift $20/7$ 1753 på Ålesholm m. Anna Patrina
Blangius, prestdotter från Winslöf, född 1724.
Barn: Ulrika Eleonora, f. 1753. Anna He-
lena, f. 1755.

Mathias Wallgren, son af prosten Bengt W. i
Östsjö, f. 1712, student 1728, d. 1762.

Andreas Holst, student 1726, pastor wid Hamil-
tonska infanteriregementet.

1738 $24/3$ Carl Westerton, blekingebo, prestw. till tjänstgöring
i Lund; sedan theol. prof. i Åbo; g. m. Joh. Kattr.
Bapke, dotter af biskop Carl Bapke.

Albert Rosenlund, prestson från Høj, student 1724,
prestw. till tjänstgöring i Sörby.

Eilert Petersson, student 1732, prestw. till tjänst-
göring i Riseberga.

Hans Quiding, prestson från Gammalstorp, f. 1712,
d. 1752 som medhjelpare ~~der~~

1740 $2/8$ Petrus Swenholm, prestson från Gladfar, student
1729, prestw. i Göttheborg till tjänstgöring i St. Köpinge.

1741 $1/8$ Johan Engellan, huspredikant hos friherrinnan
Törnflycht.

$18/12$ Swen Sulten, prestson från Igelösa, student 1731,
d. 1772; se I. 284.

Paul Hallström prestw. till Christiansstad, past. wid
födra skånska kavalleriet.

Peter Hjort, prestson från Hjelkinge, död som ad-
junkt der 1742.

1742 $27/4$ Olaus Öhrlin, född i Östsjö, blef student 1730,
sedan magister, prestw. till prof. Westrings kommi-
nister i Stångby, erhöll 1745 tillåtelse att med hä-
radshöfd. C. von Döbelns son resa till utländska
universiteter och återkom sedan icke till Lunds stift.
Han blef 1763 pastor i Wadstena, 1765 theol. doct.
i Greifswald och dog 1768. Wi hänwisa till hans
biographi i sista delen af Biogr. Lexicon, der man
får göra bekantskap med honom, såsom en af pietis-
mens ifrigaste motkämpar.

- Sten Bring**, prestson från Brönnefod, var huspred. hos akad. cenzlern D. Nordenstråke, sedan bataljonspred. wid Södermanlands regemente.
- Petrus Nunbeck**, prestson från Hwellinge, blef student 1735 och dog som prebendekommin. i Slängby.
- ^{29/6} **Johan Bering**, prestson från Trelleborg, student 1736, d. 1749 som adjunkt i Landskrona.
- Niklas Sund** var medhjelpare och klozare i Finja och gift med Elsa Christina Wittbaum, prest-dotter veristän. Han dog omkring 1759.
- Jöns Stare**, trol. son af befälningssmannen Stare, dog som medhjelpare i Örkelljunga ^{16/3} 1748. Gift med en dotter af kyrkoh. Bogæus der. Son: Jakob Didrik, prest.
- Christian Thulin**, prestson från W. Karup, student 1733; d. i Karup ^{5/6} 1799.
- ~~1743~~ ^{29/6} **Abraham Sahn**, d. 1764 i Hørrebyddinge, der han hade Rodarekågenhet.
- Christian Noos** prestw. till tjenstgöring i Åsum.
- ^{18/10} **Niklas Lang**, student 1737.
- Nils Malmwik**, student 1731, d. 1767. Se II. 211 och IV. 267.
- 1744 ^{3/6} **Andreas Krok**, student 1732, prestw. till tjenstgöring i Söfvestad.
- Petrus Wierberg**, student 1733, prestw. till tjenstgöring i Åhus, var 1752 i Frillestad (se III. 432) och missiverades 1755 till Broby. Kyrkoh. Rusch undanbad sig honom derföre att ryktet om hans uppförande i Frillestad och mot sin i elände aflidna hustru intet godt låt af honom wänta. R. infann sig i Broby, men for sin wäg igen, sedan han på en frog utstrikit Rusch såsom en hundswott och sagt att de af honom skulle få höra andra predikningar än af Rusch. R. tjenstgjorde sedan i Blekinge och förföll genom dryckenskap. till ytterligt elände. Död 1787.
- Johan Törnberg**, student 1736, prestw. till tjenstgöring i Husie.

- Christian Koluf**, kollega wid Christianstads skola; d. 1766. Gift m. Christina Kampf.
- ^{1/8} **Peter Andreas Arngren** prestw. till tjenstgöring i Carlshamn.
- 1745 ^{28/2} **Johan Sult** prestw. till tjenstgöring i Dwidinge; g. m. Margreta Schreil, enka efter kyrkoh. Denell i Hoby; se I. 294.
- ^{21/12} **Johan Hartelius**, prestson från N. Swatuf, student 1739, d. 1755 i Reslöf, der han hade klofarslägenhet.
Martin Lyden, student 1737, prestw. till tjenstgöring i S. Willie; d. 1768.
Daniel Sommar, prestson fr. Hofby, . . . Dverrestad; d. 1770.
- 1746 ^{10/6} **Wilhelm Lorenz Schönung**, mag., . . . Christianstad, men dog 1761 som komminister i Lyngby af Bara härad. Han war son af Lorenz S., en twiff, som kom med pr. Trollius till Jemdhög och blef klofarslägenhet der.
Frenne Ribelius, prestw. till tjenstgöring i Ottary, blef sedan regementspastor; död 1773. Gift med Magd. Cornér. Sonen Wilhelm Fredrik war prost i Lemmeströ.
- ^{8/8} **Johan Hegardt**, student 1737, mag., bataljonspred. wid prins Gustafs regim:te.
- 1749 ^{20/6} **Nils Hornell**, student 1738, prestw. till tjenstgöring i S. Rörum; se I. 374.
Anders Wottfacc, prestson från Hjernarp, student 1738, prestwigd på fadrens kallelse.
Bernhard Gustaf Scheding, son af kapellan Swen S. i Olimåtra, innehade samma besättning; död ^{22/6} 1776.
- ^{22/9} **Pars Carl Eneroth**, magister, prestw. till tjenstgöring i Löderup.
Bengt Ribelius, huspred. hos grefwinnan Ascheberg, sedan regementspastor. Död ^{28/12} 1792. Gift m. Adelaide Bogæus, prestdotter från Örskelljunga. Sonen Swen Didrik war prost i W. Karup.

- ²⁷/₈ **Mathias Fadverson Hammar**, son af klockaren Fadder H. i Jemshög och född der 1723 ⁹/₅, war magister och prestwigdes till tjenstgöring i Swellinge. Han blef klockare i Jemshög 1757. Död 1787 ⁹/₁₂. Gift m. en dotter af kyrkoh. Kunbeck i Swellinge.
- ⁹/₅ **Samuel Lönberg**, kandibat, prestw. på kallelse af amir. kons.; d. 1781.
- Jakob Molander**, student 1740, prestw. till tjenstgöring i Broby; sedan garnisonsprest i Malmö. Sonen Jakob war prost i Swedala.
- Swen Appelmark**, student 1737, prestw. till tjenstgöring i Raslunda, war 1759 i Kerrstorp af Fårs härad. Död 1773.
- Jöns Smedberg**, prestw. till tjenstg. i Hjeräs.
- Hans Hjerfosius**, prestson från Finja, prestw. till tjenstgöring i Hjerlös; blef sinnesswag.
- Secherd Selst**, tjenstgörande först i Ståfwie, sedan i St. Harrie. Död 1767. Gift m. Johanna Bagger, prestdotter från stånämnde ställe.
- Nils Fabricius**, student 1737, prestw. till tjenstgöring i Bjereshög. Död 1755.
- Carl Henrik Tall**, prestw. till tjenstgöring i Tving; d. 1763. Gift m. D. G. Ankarsjell, prestenska från Listerby.
- Hans Schougård**, student 1739, prestw. till tjenstgöring i Carlskrona.
- ²⁴/₈ **Christian Lindgård**, prestson från Kerrstorp af Oxie härad, student 1735, magister, tjenstgjorde i Malmö; d. 1764.
- Christopher Hof**, magister, prestwigd till tjenstgöring i Iswetosta; se V. 66. Död 1785.
- Petrus Dyrendahl**, stud. 1745, d. 1767; se II. 118.
- Mathias Sane**, prestson från Hjerlös, stud. 1732, prestw. till tjenstg. i Hjerlös. Död på Hwen ²¹/₅ 1798.
- Christian Fors**, prestw. till tjenstgöring i Ystad; epilepticus. Se III. 22.

- ³¹/₈ **Ditlof Horster**, prestson från Hjerås, magister, prestw. till tjenstg. i Winslöf; d. 1756.
- 1752 ¹⁹/₁₂ **Carl Kropp**, magister; död 1767; g. m. Anna Margr. Hjort, f. 1723, d. 1782, prestdotter från Söderhvaldbinge.
- Ewen Tauson**, prestson från W. Ahlsted, student 1742. Se II. 157 och 184. Död 1775.
- Olof Johan Unge**, prestson från Mellby; magister; d. 1775.
- Jakob Hartelius**, student 1739, magister, prestw. till tjenstgöring i Konga.
- Johan Walkling**, stud. 1746, kandid.; d. ²⁷/₄ 1793.
- ²¹/₁₂ **Thuro Eneroth**, student 1745, prestw. till tjenstgöring i Östad; d. 1769.
- Carl Wadstein** hade klofaretjenst i S. Rörum och föreslogs ofta till pastorat. Se I. 187 och III. 37. Sonen Per Valentin var prest i Hemmesdynge.
- Henrik Georg Barfoth**, son af kaptenen Sivar B., prestson från Glemminge, blef student 1739, prestw. till tjenstgöring i Gessie. Död ²³/₁ 1797. Gift m. Gesska Katrina Barfoth, prestdotter från Skurup. Sonen Ivar Ejler war 2:dre stadskommisnister i Lund.
- Hans Schreil**, prestson från Hoby vid Lund, blef student 1743, prestw. till tjenstgöring i Wålinge och dog ¹⁴/₃ 1797.
- Frans Jakob Leche**, prestson från Torrlösa, blef student 1740, prestw. till tjenstgöring i Torrlösa och dog 1764.
- Malte Weruigerus** blef student 1743 och prestw. till tjenstgöring i Ålarp.
- Jonas Hörling**, student 1739, prestw. till tjenstgöring i Gråmanstorp; der han förut warit informator för S. Arsenii (sedan prost i Rifeberga) barn. Han gjorde sig känd såsom en allwarlig prest, och hans werksamhet på flera ställen i stiftet tillwann honom folkets förtroende, men stundom äm-

betöbröders ägg. Jfr. profsten **Wilkmans** i Öneftad biographi. **H.** synes hafwa varit herrnhutismen tillgifwen. Han war 1779 i Åfarp, sändes s. å. till Torrlösa och 1783 till Torhamn samt föreflogs siftnämnde år till Konga pastorat. Han anmälde en gång i domkapitlet, att allmogen icke kunde förstå de uti Luthers kateches införda spörsmålen, och anhöll att domkapitlet "wille besörja om dessa spörsmåls förbättring och ändring efter ett af honom ingifwet project, eller oc laga så att de alldeles borttogs." Domkap. fann reformförslaget onödigt och förståndigade **H.** genom häradsprofsten att sköta sitt fall och förklara det otydliga, "då Christendomskunskapen kunde winna tillväxt inom hans församlingar så wäl som annorstädes." **H.** dog 1784.

Erasmus Rähre, prestson från Brägarv, blef student 1740, prestw. till tjenstgöring i Brägarv och blef sedan klofakareprest i Reslöf. Han omtalas såsom en gudskraftig man. Död $31/12$ 1792. Gift m. **Sophia Amalia Juhl**, prestdotter från Norrhwiddinge.

Frans Bottfacc, prestson från Hjernarp, student 1738, hade klofakaretjenst derstädes. Död 1775. Jfr. IV. 289.

Nils Kempe, student 1744, prestw. till tjenstgöring i Stödhaf. På 1780-talet war han af sjuklighet ur stånd att tjenstgöra och befann sig i den yttersta fattigdom. Ett bref från doktor Bergeström till domkapitlet skildrade hans tillstånd på ett werkligen hjerttrörande sätt.

1753 $30/11$ **Elias Brenning**, student 1734, magister, prestw. till tjenstgöring i Hör.

Johan Heuman, student 1744, prestw. till tjenstgöring i Tråne, war 1771 vice pastor i Finja. Död 1795. Gift med en dotter af kyrkoherden Wittbaum derstädes.

Pars Rönbeck, son af bonden Per Jönsson i Jems hög, prestw. till tjenstgöring i W. Ljungby och er-

- höll survivance på detta pastorat. Död 1774. Han var g. m. M. E. Sonnerberg, prestdotter derifrån. Barn: Carl, prost i Åsum; Anna Petronella, g. m. kyrkoh. Emmertz i Frvetofsta; Helena Juliana, g. m. kyrkoh. Herrström dersammastädes.
- Christian Vorkich**, student 1742, prestw. till husprest hos landshöfd. Bennet i Malmö, erhöll sedan klockarelågenheten i Östra Sallerup och dog $24/10$ 1807. Gift m. en dotter af kyrkoh. Plucht i Gulle.
- Nils Westerbahl**, student 1745, prestw. till tjänstgöring i Torhamn; d. 1772.
- ^{8/12} **Johan Wilhelm Leche**, prestson från Torrlösa, blef student 1740, prestw. till tjänstgöring i S. Willie; d. 1764.
- Nils Holst**, prestson från Örtosta, tjänstgjorde der; d. $20/11$ 1791.
- Jöns Sellin** prestw. t. tjänstg. i Dypmanna; d. 1776.
- Martin Lindgård**, prestson från Kerkstorp af Oxie härad, blef student 1738, prestw. till tjänstgöring i Wanstad, der han också hade klockarelågenheten. Död 1787. Dottren Elisab. Maria var g. m. kyrkoh. Gårdström i Görslöf.
- Andreas Ahlmström**, stud. 1740, prestw. till tjänstg. i Burlöf.
- Jonas Espelund**, prestw. till tjänstgöring i Strö; d. $13/1$ 1803.
- Andreas Knutsson**, student 1748, prestw. till tjänstgöring i Silsfåtra.
- Mathias Feuf**, prestw. till tjänstgöring i Frenninge; d. $11/2$ 1787.
- ^{15/12} **Sven Stenmås**, student 1731, hade reban i biskop Rydelii tid tillåtelse att predika i Wälluf, sökte 1752 anställning wid skolverket, prestw. till tjänstgöring i Allerum. Död $9/6$ 1770.
- Såtan Öhrenberg** prestw. till tjänstg. i Wemmenhög härad.
- Såtan Gullberg** . . . . . Låsen; d. 1764.
- Samuel Vesle**, student 1748, prestw. till tjänstg. i

- Medelstads härads, i synnerhet i Listerby, förefogs flera gånger till pastorat, wistades på febnare åren i Allerum. Död $20/4$ 1808.
- Petrus Åspling**, student 1738, prestw. till tjenstgöring i Högerud; d. 1786. Sonen Lars Abraham war kyrkoherde i Dahlsöpinge.
- Nils Martin Schreil** prestw. till Huaröd, sid klokkaretsjenst i Sörby. Sonen Jakob Anders war prest.
- 1754 $18/12$ **Olof Christopher Ludewich**, prestson från Öwerrestad, student 1745, prestw. till Stiby, war sedan i Ingelstorp; d. $1/4$ 1788. Gift m. Christ. Elis. Östman, prestdotter från Löderup.
- Johan Dibrif Spegel**, student 1743, lefde på älderdomen i det yttersta armob. Död i Ystad $20/4$ 1802.
- Emanuel Eneroth**, student 1745; d. 1768.
- Hans Hall** prestw. till tjenstg. i Blimåkra; d. $9/3$ 1800.
- Per Carl Söbner**, prestson från Brägarv, student 1745, prestw. till Söderhövdinge; d. 1796.
- Johannes Borgström**, innehafware af klokkarelägenhet i Gammalstorp; d. 1794.
- 1755 $5/3$ **Gerhard Langwagen**, student 1750, kandidat, kollega wid Ystads skola; d. 1765.
- Euro Sätthe**, student 1742, prestw. till tjenstgöring i Christianstad och Rosaby.
- Jakob Wigilins**, stud. 1749 . . Helsingborg; d. 1771.
- Hans Flensburg**, son af stadskom. F. i Carlskrona, prestw. till tjenstgöring i Hellestad.
- Andreas Ehrensand**, prestson från Billinge, blef student 1745, prestw. till tjenstgöring i S. Peters kloster; d. 1788. Se III. 210.
- $28/3$ **Petrus Stenqwist** blef student 1737. Död 1774.
- Sigward Mandorff**, prestson från St. Röpinge, blef stud. 1749, prestw. till fadrens biträde. Död $4/11$ 1779.
- $30/8$ **Johan Malmberg**, student 1745, magister, prestw. till Malmö tyfka förf.; d. 1767.
- Johan Christopher Sintzelte**, student 1748, tjenstgjorde på Sturkö; d. $6/3$ 1798.

1757 ¹⁷/₁₂ **Severin Böt**, student 1746, prestw. till tjenstgöring i Öwistofta. Död 1783. Jfr. II. 250. Sonen **Erasmus** war pastor i Hammenhög.

Eduard Corvin, prestson från Gimbrishamn, blef student 1748, tjenstgjorde på flera ställen och wistades på sednaste åren i Munkarp. Han anmälde 1794, då han biträdde prosten Gram i Löderup, sig wara sinnad att från trycket utgifwa en bok, med titel: "Herrar Prostar eller Kyrkoherdar och Comministrar i deras rätta sammanhang att utvärda sina plikter mot hwar man"; han önskade att domkapitlet wille anmäla boken till det bästa; men domkap. wille först derom yttra sig, sedan boken blifwit insänd och öfwersedd. Död ⁴/₆ 1805. Gift m. en dotter af kyrkoh. Thulin i W. Karup.

Hans Peter Sommar, prestson från Dahlsjöpinge, prestw. till tjenstg. i Hammarlöf och dog efter få år.

1758 ¹³/₈ **Lars Westerdahl**, student 1745, hade klofarelägenhet i Köpinge; d. 1779.

Jöns Lundegård, son af klofaren i Öjerdslöf **Erasmus L.** och **Greta Munthe**, prestdotter från Heflunda, blef student 1750, hade klofarelägenhet i Winslöf; död ⁹/₆ 1794. Gift 1. m. **Sophia Elis. Kröger**, dotter af prosten **K.** i Winslöf. 2. m. **A. M. Karström**, prestdotter fr. Mellangrefwie. Barn: **Johan**, past. i Gimbrishamn. **Carl Peter**, past. i St. Köpinge. **Erasmus**, pastorsadj. **Simon Paul Billing**, prestson från Öfraby, stud. 1746; blef swagfint; d. ²¹/₈ 1797.

¹⁵/₈ **Nils Eosén** "civiliter mortuus" 1774; lefde ännu 1798 och wistades i Dusby.

Lars Feuf, son af mantalskommisarien **Gustaf F.** och **Anna Petronella Appelberg**, föddes i Christianstad ⁶/₆ 1732 och blef dimitterad från Christianstads skola till akademien 1750 med wackert witsord. Efter sina föräldrar ärfde han betydlig förmögenhet. Sedan han fått klofarelägenheten i Rosaby, efter-

stråfwade han ingen ytterligare befordran, ehuru han skall warit en kunskapad man och skicklig prest. Död $\frac{1}{8}$ 1797. Gift 1. m. skolkollegan Christian Rolufs enka Christina Kamph, d. 1775; 2. m. Brita Katrina Lyckå, d. 1799, dotter af prosten L. i Stoby. Sonen Gustaf blef prost i Öppmanna. Swen Hallberg; d. $\frac{30}{8}$ 1785.

Jöns Brandt; d. 1776.

Anders Sundberg; d. $\frac{22}{10}$ 1801.

Per Quiding, prestson från W. Karup, blef kongl. hofpred. och past. i St. Wåhla i Upland.

Johan Didrik Roth, f. omfr. 1719, blef rektor wid Gimbrishamns skola 1752 och dog $\frac{7}{10}$ 1763. Gift 1753 m. Helena Bodela Öhrens, d. 1762. De hade 4 barn.

Gotthelf Fredrik Kemner, prestson från Mjellby; död 1772.

Johan Fredrik Prawitz, kollega wid Carlshamns skola; d. 1773.

Johan Vogt, son af stadskom. Abraham W. i Christianstad, föddes 1729, war magister, blef vice koll. 1762 och ord. 1768 wid Christianstads skola. Död $\frac{31}{3}$ 1802.

Christian Magnus Hoffberg, prestson från Hjerås, f. 1734, blef kollega wid Christianstads skola 1785. Död $\frac{9}{10}$ 1791. Gift m. Christ. Botilla Kock. Jöns Åbnström prestw. till tjenstgöring i Brägararp; d. 1773.

Ernst Johan Gabriel Nyfideck, son af prosten Johan Gabr. N. i Høja, föddes $\frac{17}{12}$ 1733 och blef student 1750. Han wille blifwa prestwigh 1754 och ingaf till domkap. en attest af innehåll, att han war född 1730, men tydligen försalfstad. Då domkap. dröjde att meddela swar å hans ansökning om ordination, ingaf han derom en ny ansökan, hwari han wid Gud och allt heligt bedyrade att han ingen förseelse begått, ehuru hans fiender torde därför bestylla honom. På skedd förfrågan upplyste kyrko-

herden Thulin i Höja att N. var född 1733, och han måste vänta med prestvigning till 1758. Han hade äfwen flockarelägenheten i Höja. Tyrkoherden Winding berstades, som war en from man och herrnhutismen tillgifwen, blef ett föremål för N:s owilja och anfölls af honom med anklagelser (jfr. IV. 189) och i predikningar. En af N. i Höja hållen predikan på 1 Sönd. e. Påsk utgafs 1779 från trycket. Ingångspråket är 2 Tim. 3: 5 och ämnet: Gudaktighetens öfning. Den är alltigenom riktad mot den tidens "läsare", hwilkas andaktsöfningar utom tyrkan förklarar för ett "sjelfdiktadt lagtwång." N. utgaf ock en tingspredikan, hållen i Sjöflinge. Han dog $\frac{1}{8}$ 1786. Gift 1771 m. Laurentia Feuf från Christianstad. Barn: Maria Dorothea f. 1772. Ulrika Lovisa f. 1774, gift med kyrkoh. Douzette i D. Herrestad.

1759 $\frac{28}{8}$ **Swen Johan Sönberg**, prestson från W. Ljungby, blef student 1742, sedan magister; blef swagsint. Död $\frac{14}{2}$ 1803:

Johan Thornmark (se II. 182) war 1798 i Carlshamn; d. $\frac{2}{2}$ 1812.

Knut Quiding, prestson från W. Karup; d. 1772.

Magnus Nordström; d. 1780.

Erasmus Rundin, student 1748; död $\frac{1}{4}$ 1785.

Sigbrand Segardt prestw. till tjenstgöring i Sjöflinge; d. 1771.

$\frac{6}{12}$ **Martin Stephas**, magister; d. 1784.

Lars Victor Stare, huspred. hos grefwe Horn; öfvergift till Götteborgs slft.

Georg Wickenberg; hade flockaretjensten i Hjortsberga; d. $\frac{1}{12}$ 1791.

Jöns Falkengren war häradsprest i Skyttis härads; död 1785.

Daniel Ekelund dog som kollega wid Carlskrona skola 1785.

1760 $\frac{6}{10}$ **Petrus Wählén**, prestson från Skaberfjö, blef stu-

dent 1753, sedan magister, kapellan i Glimåkra; d. 1781. Gift med Anna Sara Cronholm, prest-dotter från Glimåkra. Sonen Lars Peter war theol. doct. och prost i Norrhwidninge:

Peter Cronholm, prestson från Glimåkra, mag. och kollega wid Carlshammns skola. Död 1786.

⁷/₉ **Carl Ring**, prestson från Öfved; d. ³/₁₁ 1794.

Eric Sjunggren; d. 1786.

Arvid Holmström, köpmansson från Gimbrishamn, blef student 1753, sedan magister, rektor wid skolan i nämnde stad 1762; d. ²³/₃ 1786. Gift 1765 m. Anna Stina Linck, d. 1778. De hade 6 barn.

1761 ¹⁸/₁₂ **Anders Schöubeck**, kloakarepr. i Barkåkra; d. ⁷/₄ 1799.
Gotthard Winckler, kollega wid Landskrona skola 1776—1783.

Knut Sult, student 1755, frös ihjäl under ett starkt yrväder 4de sönd. 4 Adv. 1788. Hans enka wänbräde nära 50 år berester omkring och anropade menniskors medlidande, med anledning af mannens bedröfliga ändalykt.

Johan Rydellius, son af domprosten Magnus R. och född 1721. Prosten Rusch kallade honom till prest 1755 i hopp att "af Saulus kunde blifwa en Paulus", och yttrade: "Tänning af en i sitt kostwördad fram, har han warit hittills såsom en ball fringkastad af en widrig lycka. Jag kan fuller icke frängå, att densamma ju i början af sitt utspirande, sedan stammen förmultnade och genom sin utgång ej vidare kunde meddela denna sin tselning sin kras-tiga saft, warit till en del sjelf skulden till sin ringa fortkomst och tillwärt i lyckan, men Försynens allwisa styrelse har litwål så ögonstenligen wårdat sig om honom, att han blifwit förd utur den ena skolan i den andra, till des han af en ofruktbärande gren blifwit en fruktbärande. Han har nu 4 års tid warit här å orten, dels i denna min församling, dels i dessa sednare 2 åren hos H:r Prosten Lyckå i Stoby att informera des barn. Under

denna tid kan jag i sanning betyga, att Herren på åtskilligt sätt sökt honom och att han äfwen låtit sig af hans nåd finna. Har han både under min och sin tid wid regementet i Malmö spjernat emot udden, så har han sedermera fattat ett annat sinne, så att han blifwit det wäsendet af hiertat undergifwen, som han fört med så många Martis barn bestrida sökt." Rydelius blef först $18\frac{1}{12}$ 1761 prestwigd, war någon tid huspredikant på Araslöf och blef sedan bruksprest på Gufum.

1762 $2\frac{1}{3}$ **Johan Gabriel Billing**, prestson från Jemshög; jfr. V. 331, 333.

$19\frac{1}{6}$ **Johan Peter Löfberg**, f. 1740, kollega wid Östads skola; d. 1812.

$16\frac{1}{12}$ **Jonas Jbsonius**, student 1749, klofarest i Wå; d. $2\frac{1}{4}$ 1796. Hans dotter Ulrika Eleonora war g. m. kyrkoh. Martini i Höreröd.

Swen Holmström, prestw. till tjenstgöring i Billeberga; d. 1779.

1763 $14\frac{1}{6}$ **Otto Dahlman**, student 1742, war vice pastor i Åsmuntorp; d. 1786.

Paul Quiding, prestson från W. Karup, d. 1774 som pastorsadjunkt i Runneby. Gift med Anna Stina Bottjacc.

$14\frac{1}{6}$ **Nils Jakob Kröhl**, pastor wid Sprengtportiska regementet; d. 1790.

Adam Magnus Widell prestw. till Hörby; d. 1769.

$14\frac{1}{12}$ **Christian Kröger**, son af profeten C. i Winslöf, f. 1740, blef mag. i Greifswald 1760, p. pastor 1769; d. 1828. Gift m. Maria Thorsell.

Christian Henningsson prestw. till Lyfka församlingen i Malmö. Död 1777.

Magnus Gunnerns, klofarest i Gullarp; d. 1806.

Emanuel Corvin, prestson från Cimbrishamn, student 1756; d. $19\frac{1}{10}$ 1792.

Fredrik Wanthel, kand., prestw. t. Lyngby; d. 1773.

E. Dahlbom, hospitalspredikant i Östad; d. 1770.

Johan Wiraus, prestw. till Hemmesdynge, sedan vice rektor i Sölvesborg.

Johan Jakob Gumbius, prestson från St. Herrestad, f. 1739, student 1755, war en af herrnhutismens varmaste wänner, from och wälmenande, men utan owanligare kunskaper och gåfwor. Hans brefwexling med doktor E. Kullberg är omnämnd III. 373. Han hade 1774—1776 tjenstledighet och wistades dels i Stockholm, dels i Skara stift. Domkap. i Skara begärde 1775 underrättelse om hans uppförande; Lunds domkap. swarade att det warit ofklandradt. 1776 misstverades han till Gudmuntorp, men wille undandraga sig det, under förebärande af så swag helsa, att derwarande pastor ej kunde wara belåten med hans biträde. 1784 war han vice pastor i Höja. Sednare war han i Allestrum, der han dog omfr. 1820.

1764 ²/₆ **Andreas Leche**, magister, prestw. till tjenstgöring i Christianstad; d. ³/₁₀ 1808.

Christopher Hambu . . . . . Barselbäck.

Petrus Ohman . . . . . Botreby; d. 1773.

Gustaf Möldener; död som vice amir. predikant i Carlskrona.

Nickelard Wollberg prestw. till Kyrkheddinge; död ¹⁴/₁₁ 1771.

Torsten Nurberg . . . . . Råby; vice pastor på Hven 1768; d. 1772.

Dawid Duncker, pastor wid Sprengtportstra regementet; d. 1784.

1765 ¹⁴/₁₂ **Abolf Bockberg** prestw. på kallelse af öfweramiralen i Carlskrona; blef swagstint.

Jakob Didrik Stare, prestw. på kallelse af baron Riewen på Lärkesholm, war 1768 nådärsprest i Fridlestad; d. 1786. Jfr. sid. 132.

. . . . . Moberg, kandidat.

Jonas Swaling, prestw. till Wanstad; d. 1766.

Lars Lanerus . . . . . Reslös; d. 1771.

- . . . Herbst, prestw. på general Adlerfelts kallelse; död 1767.
- 1766 ¹⁰/₅ **Hans Peter Hageberg**, student 1756, extraord. regementspastor; d. 1789. Gift 1782 m. **L. L. Bruzelius**, prestdotter från Trelleborg, sedan g. m. kyrkoh. Bankis i Hållaryd.
- Södra Petrus**, kloförest i Kiaby; d. ²⁵/₆ 1785.
- Jakob Fage**, son af prosten F. i Christianstad, f. ²⁸/₆ 1725, blef student 1741, magister 1757, kollega wid Malmö skola 1760; d. ¹¹/₁ 1797.
- Paul Niklas Lindewall**, kloförest i Swedala; d. ²¹/₃ 1805. En ogift dotter lefwer ännu.
- Henrik Lars Hagman**, prestson från Bomb, f. 1742, student 1761, kloförest i Hwellinge; d. ¹²/₆ 1820.
- 1769 **Erasmus Alintorph**; d. 1770.
- 1770 ¹⁰/₄ **Isak Wetterholtz**, rektor wid Carlshammns skola; död 1775.
- Olof Samuel Bjungberg**, student 1763, magister; död 1783. Sonen **Peter Samuel** war prost i Stads S. Petri.
- Barthold Christian Holmström**, student 1763, magister; d. ¹/₆ 1799 i Hofby.
- Owen Ulrik Ribelström**, kandidat; d. ²²/₃ 1790.
- ¹¹/₄ **Gustaf Adolf Lörning**, prestw. t. Billinge; d. 1773.
- Jakob Sandgren**, f. 1742, student 1759, kloförest i Espö 1799; d. ¹⁹/₃ 1821.
- Per Norberg** prestw. till Engelholm; d. ⁷/₄ 1792.
- Peter Henriksson**; d. i Färlöf ¹¹/₇ 1797.
- Jonas Swaling**, prestw. till Höj., war 1798 vice past. i Arrie; d. ⁹/₆ 1803, samma dag som han skulle predikat prof i Mellangreswie.
- Jöns Carl Lindström**, prestson från Heflunda, blef swagint.
- ⁹/₁₀ **Jonas Ekeland** blef pastor i Åshöba af Bexjö stift. Se I. 277.
- Ambrosius Westring**, stud. 1763, d. 1783. Se I. 170.
- Jöns Aquilén**, student 1764, d. ¹⁵/₆ 1800; en ogift dotter lefwer ännu.

- 1771 ²⁹/₅ **Petrus Berlin**, prestson från Görby, student 1767; d. ²⁶/₁₁ 1789.
- Johan Julius**, prestson från St. Herreshad, student 1768, klokkareprest i Wisfeltosta; häradsprosten Koran föreslog 1793, att han skulle sättas under förmyndare, på det att han ej måtte suppa upp sina nödigaste husgerädsperfedlar; d. ²¹/₂ 1794.
- Peter Trendelenburg**, son af tyska pastorn i Malmö Philip T., blef student 1767, prestwidg till sadrens biträde, kollega wid Malmö skola 1775; d. 1779.
- 1773 ¹¹/₁₂ **Jöran Landgren**, student 1764, död i Ausås ¹⁹/₄ 1787.
- Lorenz Christopher Metzius** blef pastor i Lådene af Skara stift 1799. Hans biographi förekommer i Biogr. Lexikon.
- Johan Magnus Brandt**, for: utskedd.
- Henrik Seldener**, kollega wid Carlshammns skola; död 1787.
- 1774 ⁷/₁₂ **Jöns Esverlöf**.
- 1776 ¹⁸/₅ **Lars Quiding**, prestson från Bösarp, student 1767, magister; se II. 166.
- Nils Gyllström**, klokkareprest i Kiaby; d. ²¹/₆ 1808.
- Lars Peter Widing**, magister, blef 1783 kommin. wid Hedw. Elton: församling i Stodholm.
- Arild Dahlqvist**, student 1768, d. ¹/₇ 1783.
- ¹²/₆ **Johan Erasmus Bjugg**, prestson från Åhus, koll. wid Helsingborgs skola 1784, affsedd 1818; war enligt ett yttrande af skolans inspektör "utfattig, oförbygg och skundom wanwettig"; d. ¹⁷/₄ 1824.
- Jöns Hörström**, student 1769, tjenstgjorde 1798 i Oberljunga.
- Nils Alexæ**, student 1768; d. ¹⁶/₁ 1800.
- Lars Fröbelius**, extraord. regementspast. wid norra skånska kavalleriet.
- Fredrik Anders Berghult**; d. 1777.
- 1777 ³⁰/₁₁ **Erik Lyckou**, lärare wid Steppsögöskolan i Carlshfrona; d. 1783.

Nils Magnus Appelqvist, prestson från Listerby, f. 1755, d. 1780.

Andreas Svenonius; affatt 1797.

Ewen Malmsten, student 1766; d. $26/11$ 1809.

Christian Engstedt, prestson från Borreby, blef student 1774, hade klofarelägenhet i Borreby. Död $2/3$ 1803, nyss förut uppförd på förslag till Mellangrefwie efter J. Hwaling (se sid. 451). Barn: Johan Magnus, past. på Hven. Lars, pastorsadjunkt. Charlotta Lovisa, g. m. kyrkoh. O. Håkansson i Öwiinge.

Erik Rindom, student 1772, extraord. amir. pred. Död $17/3$ 1789.

Carl Magnus Julius, prestson från St. Herrestad, f. i Fridlestad 1754, student 1768, undergick pastoralexamen 1797, blef titulär vice pastor 1802, hade klofarelägenhet i Tryde; d. $18/2$ 1817. — Gift m. Ingr. Patr. Berggren. Sonen Johan Henrik är kyrkoh. i Solberga.

Elas Magnus Ewin, extraord. regementspastor, erhöll befordran i Östergötthland.

$17/12$ **Daniel Selbener**, barnhuslärare i Carlshamn; d. $13/6$ 1792. Gift m. Maria Christ. Strömberg, dotter af bruksläkaren Arv. Christopher S. Sonen Jöns Henrik är kyrkoh. i Burlöv.

Johan Christian Welbull; d. $27/12$ 1808.

Abraham Rasch, huspred. hos såltmarstalfinnan Stael von Holstein; var 1786 i Glimåkra; affatt 1787.

Jonas Bergman, kollega wid Carlskrona skola; d. $7/6$ 1794.

1779 $20/6$ **Erland Lagerlöf**, extraord. regementspastor wid Sprengtporiska regementet.

Jonas Hjellman, huspred. hos öfverstejtnant von Schantz; d. $29/11$ 1805.

$19/12$ **Bernt Peter Santeson**, prestson från W. Ahlsted, f. $21/7$ 1757, student 1772; mag. 1778, kollega wid Malmö skola 1779, regementspastor 1781, tog af-

- sked från denna befattning 1785, men tjänstgjorde som prest någon tid derefter. Död $22/8$ 1834. War gift och hade flera barn.
 Anders Leuffström, kollega wid Helsingborgs skola; erhöil afsked 1801; förföll genom dryckenkap.
 Lars Olsson; d. $10/4$ 1792.
 Jakob Nathanael Lindström, prestson från Hesselunda; d. 1787.
- 1780 $30/6$ Sakan Holm; d. 1791.
 Olof Henrik Pihl, extraord. regementspredikant. Död $2/3$ 1809.
 Paul Sibau, student 1774, extr. regementspredikant. Död $15/2$ 1801.
 Hans Henrik Hellström, son af en hofrättskommisarie, född i Tullstorp $12/11$ 1756, blef student 1772, huspred. på BramsGunnarstorp 1796, extraord. bataljonspredikant s. å., klockare i Wemmerlöf 1801. Död 1826.
- $20/12$ Alexander Lindelöf, magister; d. $17/12$ 1788.
 Wilhelm Callman, f. 1757, blef klockareprest i Jemshög 1788; d. $29/11$ 1801.
- 1781 $31/5$ Carl Erik Gram, magister; d. 1783.
 Achatius Fjellander; d. $23/6$ 1790.
 Andreas Wisse tjänstgjorde wid tyfsta församlingen i Carlskrona; d. 1781.
 Nils Kallenberg, student 1776, tjänstgjorde i Carlskrona 1798.
 Daniel Flintzberg, prestson från Fofte; d. $9/8$ 1789.
- 1782 $16/12$ Nils Lovén, prestson från Keng, huspredikant på Sånastög; d. $23/3$ 1783.
 Carl Peter Appelqvist, f. 1759, prestson från Listerby, klockareprest der; d. 1810.
 Peter Strickart Rubens, prestson från Andrarum, student 1776, d. $10/4$ 1799.
 Anders Hollenius; d. 1788.
 Per Olof Hertzman.
 Anders Sult; d. $6/3$ 1795.

- 1783 ¹¹/₆ **Nils Bruzelius**, prestson från Hwellinge, blef magister 1772, doc. i orientalspr. 1773, rektor wid Helsingborgs skola 1776; d. ²⁴/₂ 1787.
Christian Ernst Michaelis.
Arvid Johan Möller, prestw. till Hellestad; d. 1788.
Hans Nilsson . . . . . Knästorp.
Erik Lullberg, student 1770, kollega wid Landskrona skola; d. ¹⁵/₆ 1789.
- ²²/₁₂ **Erasmus Johan Albrecht**, student 1776, dog som kloföreståndare i Gjerdslöf ²⁰/₁ 1827, 68 år gammal. Gift 1. med Petronella Trana, d. 1791 wid 35 års ålder. Barn: Elisabeth Margreta f. 1786. 2. m. Johanna Windelius, prestdotter från Hällaryd, d. 1801 wid 37 års ålder. Barn: Constantia Magdalena, g. m. prosten Ekström i Gjerdslöf. Johan Magnus f. 1796. Ulrika Jakobina f. 1798. Olof Wilhelm, pastorsadjunkt.
- 1784 ¹²/₁₂ **Carl Anders Kjerrulf**, prestson från Gråmanstorp; se IV. 206. Han var gift och hans dotter Charlotta var gift med en swarfware S. Björkman.
Ephraim Stare, gottlänning, blef föreståndare för Brödrasörsamlingens skolnärättning i Göteborg; d. 1841 wid 80 års ålder.
Paul Westerberg, student 1777, dog 1785 som adjunkt hos dokt. E. Kullberg i Strö, som höll lifpredikan öfver honom.
Johan Mathias Lake, son af en stadskassör i Landskrona och född der 1755, blef student 1775, kloföreståndare i Runneby 1792. Död 1820.
Petrus Flintzberg, prestson från Täfte, kloföreståndare i Hjernarp; d. ⁴/₂ 1812, efterlämnande enka, wid namn Margreta, och barn.
- 1785 ²⁰/₆ **Magnus Myrking**, student 1778, vice pastor i Åsmuntorp; d. ⁹/₃ 1812. Sonen Hans var pastorsadjunkt.
Albrecht Wisarft, son af en fjömiljöbokhållare i Carlskrona, f. 1760, student 1773, magister 1781, vice lektor wid kadettskolan i Carlskrona 1784, lä-

- rare wid Steppsgösselstolan f. å., tjenstgjorde sedan som prest på flera ställen, sist i Håslöf, der han dog $2\frac{1}{7}$ 1833.
- 1786 $13\frac{3}{8}$ **Anders Holm**, student 1780, extraord. regementspastor; d. $\frac{1}{4}$ 1807.
Sven Julius Sjöholm; var 1798 tjenstledig, misstänkt för mordbrand och känd för dålig moralitet.
Olof Andersson, klofakareprest i Mellby och fader åt "latinaren Andersson"; jfr. V. 311 ff.
- 1787 $31\frac{1}{3}$ **Johan Uggberg**, östgöthe, pädagog i Barsbäck med 25 r:dr årlig lön. Död $12\frac{1}{7}$ 1817.
Lorenz Malmorin, student 1776, död i Överresstad $1\frac{1}{5}$ 1799.
Lorenz Hesselgren, huspredikant hos grefwinnan Dücker på Ellinge, tjenstgjorde 1797 i Gardeberga; d. $\frac{2}{3}$ 1809. Gift med Benedikta Knutsen, d. 1855. Söner: Olof Gabriel är kyrkoherde i Bemmelslöf.
- 1788 $15\frac{1}{12}$ **Olof Bruzell**, bondefson från Lövestad och född 1763, blef student 1784, tjenstgjorde länge i Frenninge och dog der $1\frac{1}{5}$ 1829.
- 1789 $\frac{6}{7}$ **Nils Eriksson Areschoug**, f. 1764, mag. i Greifswald 1788, kollega wid Christianstads skola 1794; d. $\frac{2}{10}$ 1810.
Mathias Westerbahl; d. $27\frac{1}{4}$ 1796.
- 1790 $10\frac{1}{12}$ **Lars Leuffstedt**, son af en kofferdiskapten, f. i Ystad 1759, student 1779, klofakareprest i Löderup 1802; d. $13\frac{1}{5}$ 1829.
Wolof Möller, son af en rådmän i Gimbrishamn, f. 1765.
- 1791 $10\frac{1}{5}$ **Jöns Björck**, son af en snidare i Christianstad och född 1766, blef student 1782, erhöll klofakarelägenhet i Riseberga 1793. Död $1\frac{1}{5}$ 1831. Gift 1. 1798 m. Elsa Christina Möller, död 1811, hvars far var klofakare. Barn: Sophia, g. m. prosten Lagström i Espö. Fredrika. Johanna. 2. 1812 m. Engel Christina Bergström, d. 1817, dotter af prosten doft. B. i Helsingborg.

Carl Peter Lindskog, prestson från Gimbris, student 1779; d. $27/5$ 1795.

Erasmus Lundgård, son af v. past. Jöns L., student 1778; d. $16/9$ 1813.

Swen Wåller, klockareson från Bosarp, f. 1765; prebendekommin. i Hardeberga 1810; d. $16/2$ 1820. Gift med Fredrika Lovisa Olin, enka efter kyrkoh. Folker i Hyby; d. 1856.

^{11/12} **Nils Björk**, extt. regementspred. wld konungens eget wårswade regemente; d. 1794.

Christopher Forsman, werml., klockareprest i Orskelljunga; d. $28/3$ 1810.

Hans Peter Gustrom, student 1776, d. $20/2$ 1805. Sonen Johan war kyrkoh. på Ifo.

Carl Fredrik Ryhle prestw. till tyska församlingen i Malmö; d. $6/3$ 1796.

Adolf Fredrik Björnberg, affatt för grof lastbarhet 1804.

Christian Westerbahl, skollärare i Carlskrona; död 1798.

Nils Swensson, bondeson från Glimåkra och född 1767, studerade först juridik och bles hofrättsauskultant, men öfswergaf denna bana, då någon jurists samwetslöshet wådt hans affty, war en tid adjunkt hos doft. Kullberg i Strö, bles för wtiliafiska meningar förbjuden att utöfwa prestämberet. Död i Hö $26/3$ 1839. Jfr. d:r Kullbergs biographi i Biogr. Lexikon.

1792 ^{24/6} **Lars Sandmark**, klockareson från Gimbrishamn och född der 1756, bles student 1780, undergick pastoral-examen 1808. Se wid Wjellby V: 314 ff. På sebnafe åren war han tjenstledig. Död $16/2$ 1827. Gift m. Anna Maria Holmbeck, dotter af inspektoren Truls H. och Anna Cec. Pihlgård. Barn: Sara f. 1784. Nils, f. 1786; landmätare.

Carl Johan Kemner, student 1786, bles swagfant; död 1799.

- ²/₁₂ **Magnus Holmblad**, klofakareprest i Gammalstorp; död ³¹/₇ 1817.
Martin Casten Eurenus, prestson från Kropp; blef swagstint.
- 1793 ¹⁰/₆ **Johan Jakob Holmbeck**, son af inspekt. Truls H., föddes i Röbbelöf wid Ystad 1767, blef stud. 1787, erhöll klofakarelågenheten i Söfde 1804, föreslogs ofta till pastorat. Död 1837. Gift m. Anna Beata Nilander, klofakaredotter från Söfde. Barn: Charlotta Sophia f. 1804. Andreas f. 1807. Anna Gustawa f. 1809.
Per Brandtberg, göteborgsbo, tjänstgjorde 1798 i W. Wram.
- ¹⁷/₁₂ **Anders Carlbon**, kollega wid Helsingborgs skola; otjenlig som lärare, enl. doct. Follins ämbetsutlåtande. Död 1806.
Johan Christian Stütje, son af en herderidare och född i Stokkorp 1764, blef stud. 1785, hade klofakarelågenhet i Löwestad; erhöll affsed på begäran 1821.
Magnus Stenbahl, bondeson från Stenberg i Werjö stift, f. 1763, blef student 1786, erhöll infödingsrätt i Lunds stift 1806; död ¹³/₈ 1818.
Nils Lindberg; öfvergått till Götteborgs stift.
Per Wiklo war 1798 vice pastor i Herrstorp af Färs härad; d. ¹³/₇ 1808.
- 1794 ²⁶/₁₀ **Zacharias Hartelius**; d. 1797.
- 1795 ¹⁷/₆ **Gustaf Sjöberg**, prestson från Högestad, blef stud. 1785, magister, regementepastor, kyrkoherde i Langenhausshagen i swenska Pommern; d. 1801.
Kare Woberus, klofakareson från Röbbelöf wid Ystad, f. 1766, blef student 1787, undergått pastoralexamen 1805, tjänstgjorde på sednaste åren i Farhult. Död ¹/₁ 1841.
Zacharias Rihlgren, prestson från Frenninge, f. ²²/₉ 1768, stud. 1782, mag. 1790, vice koll. 1799, ordin. 1803 wid Carlskrona skola; blef swagstint.
- ¹³/₁₂ **Swen Sundell**, son af en kafelugnsmakare i Carlshamn, f. 1770, d. 1823.

Gustaf Christian Herwander, borgareson från Christianstad, f. 1769, student 1790, tjenstgjorde som vice pastor på flera ställen och gjorde som prebifant uppsående, kanske i synnerhet genom sin starka stämma. För öfrigt synes han hafva varit en bland de adjunkter, hwilka kyrkoherdarne icke gerna mottogo till biträde. Han inställde sig 1804 enligt domkapitlets misfv i Hästveda, men afswifades af kyrkoh. Våårh, sedan denne "med synbar wrede" genomläst misfvvet och mot H. yttrat "bedröfwande utlåtelsef." H. begaf sig derefter till Lund, hwilket domkapitlet ogillade och förklarade att han bort stanna i närheten af Hästveda för att afwakta vidare bested; åfwen förmanades han att "för anständighetens bibehållande och undwikande af widriga ombömen wara försigtig i walet af de personer han nyttjade till sällskap wid förefallande resor." Derefter fick H. misfv till kyrkoh. Udbetg. i Landskrona, men blef der änyo afswifad, under förewändning att E. såknade rum för en adjunkt och att han ingen behöfde, såsom numera till helfan återställd. Domkapitlet gaf E. wid handen, att han wäl i staden kunde skaffat bostad åt H. och att han icke bort afwisa honom. H. begärde att få wara ledig till något "trångmål uppades", dit han kunde försändas. Död $2\frac{1}{8}$ 1837. Gift med Matr. Mar. Gadd, dotter af pr. Lukas G. i Gladfax. Barn: Johan Gustaf. Maria Lucia Jakobina. Ingrid Christina.

Johan Christian Sommer tjenstg. 1798 i Ösjö. **Peter Höggstedt**, hvars fader war pedagog i Nstads, föddes 1770, tjenstgjorde 1798 i Söfwestad; tog afsted från prestämvet.

1796 $19\frac{1}{6}$ **Jonas Heurgren**, son af en tullbesökare i Lund, f. 1771, student 1787; d. $29\frac{1}{4}$ 1823. -- Gift 1. med Anna Matr. Kamelius, prestdotter från Hamnehög. 2. med Brita Charlotta Wankif, prestdotter från Ulfstorp; d. 1854. Barn: Amalia.

- 1797 ²⁵/₆ **Sven Åkerman**, søn af en møllare, f. i Lemmestrø
²⁵/₁₂ 1771, stud. 1788, kapellan i Glimåkra 1807;
död ³/₁₂ 1829.
Peter Nordström, klofareson från Özie, f. 1770,
dog i Öppmanna ¹⁹/₇ 1850, efter att flera år haf-
wa varit tjänstledig.
Ingvar Andersson, bondeson fr. Jemshög, f. 1772,
student 1793, klofare i Jemshög 1802; d. ¹²/₁ 1822.
Carl Nobig; d. ²⁰/₆ 1809.
Gudmund Lindén, torpareson från Wissefjerda af
Calmar stift, f. ²⁰/₆ 1771, blef student 1794, extra-
ord. bataljonspredikant 1807, erhöil infödingsrätt i
Lunds stift och föreflogs flera gånger till pastorat.
Död ³/₁₂ 1844. Gift 1806 m. Anna Sophia
Engstedt, prostdotter från Öwistofta; f. 1774.
Barn: Lars Engstedt, Carl Fredrik; båda an-
skilda wid. *Justitiewärdningen.*
- 1798 ¹⁷/₆ **David Johan Sand**, søn af en fabrikör i Lands-
frona, f. 1769, blef student 1789, undergicf pasto-
ralexamen 1816; d. ²⁷/₁ 1829.
- 1799 ¹⁶/₆ **Carl Westberg**; d. ²³/₁ 1809.
Sven Nilsson, bondson från Jemshög, f. 1774, d.
⁹/₁₀ 1842 i Fridlestad, efter att hafwa varit tjänst-
ledig flera år. Dottren Carolina är gift med
prosten Böflin i Köpinge.
Johan Peter Åkergren; d. ³/₆ 1811.
- 1800 ¹²/₆ **Jeppe Petersson**, extraord. bataljonspredikant. Död
¹⁸/₁₁ 1800.
Sven Ulrik Billing, prestson från Igelösa, student
1790, huspredikant hos baron *Ollenroos*; d. 1800.
Eriks Homell, bondson från Njellby; f. 1767, stu-
dent 1795, erhöil klofarelågenhet i Ewing 1804,
undergicf pastoraletamen 1810, erhöil titel af vice
pastor 1817. Död ⁹/₁ 1834.
Hans Henrik Winberg, søn af en hestderibare och
född i Andrarum ¹⁹/₁₀ 1775, blef student 1794, un-
dergicf pastoraletamen 1810, erhöil kgl. huspredi-
kants titel 1815; död som vice pastor i Bunkeslöd

- ¹²/₃ 1831. Gift 1819 m. Hedwig Regina Engeström, prestdotter från Kerrstorp af Özie härab, död 1856.
- Johan Stephanus Wirén, student 1791, prestw. till Stiby.
- Nils Molin, urmakareson från Behrstorp, f. 1774, stud. 1797, erhöll klokkaretjensten i Torshamn 1821.
- 1801 ²¹/₆ Jöns Dawid Friis, klokkareson från Öjersjö, f. ³⁰/₁₂ 1774, blef student 1792, prestw. till Ingelstorp, der han erhöll klokkaretjenst; d. ²⁴/₆ 1843.
- Anders Gestrich; tog afsted från ämbetet.
- Ehure Andersson, bondson från Hjertarp, f. ¹⁷/₁ 1776, blef student 1792, d. ¹⁸/₄ 1833. Gift 1804 m. Elisabeth Carolina Holm, d. 1819, dotter af inspekt. Nils H. och Elis. Palm. Barn: Johan Elias, handlande i Göteborg. Nils Andreas, prest. Carl Gustaf, skollärare. Johanna Elisabeth. Ulrika Sophia. Anna Sophia.
- Jakob Andreas Schreil, son af pastorsadjunkten Nils S., föddes i Sörby 1775, blef student 1793, klokkare i Winslöf 1810. Död ¹⁷/₇ 1825.
- Lars Henrik Billenqvist, prestson från Högeryd, f. 1776, student 1793; blef swagstint.
- Hans Peter Bergelin; d. ⁶/₄ 1809.
- Gustaf Wettersten, prestson från S. Willie, f. 1776, student 1788, undergick pastoralexamen 1810; d. i Fulltofta ¹⁰/₆ 1829. — Gift med Helena Bååth, prestdotter från Hästveda. Barn: Jöns.
- 1802 ²⁴/₆ Jakob Magnus Bergström, son af en inspektor, föddes i Kropp ⁸/₁₀ 1771, blef student 1790, undergick pastoralexamen 1810.
- Carl Reinhold Goman, son af en världsstrifware och född i Ingelstorp ¹⁶/₄ 1777, blef student 1794, undergick pastoralexamen 1812, blef titullär vice pastor 1814. Död ¹⁰/₆ 1829.
- Jonas Fredrik Angelin, son af kyrkoherden A. i Konga, föddes ¹⁶/₂ 1777, blef student 1793; död ²⁹/₁ 1829.

Per Johan Ruth, son af en landtullswaktmästare i Carlshamn, föddes $\frac{2}{1}$ 1777, blef student 1793, kollega wid Carlhamns skola 1805, rektor 1811. Död $\frac{19}{12}$ 1837. Gift 1. 1805 med Christina Elis. Aman, död 1817, dotter af en rådman i Carlshamn. Barn: Joh. Peter, f. 1808. Magdalenä Christina, f. 1806. 2. 1817 m. Johanna Cecilia Cronholm, prest-dotter fr. Glemminge. Barn: Maria Christina, g. m. vice past. Johan Hallengren. Carl Oskar, f. 1820, kollega wid Malms skola.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1832.

Peter Hallengren, son af en waktmästare, föddes i Christianstad 1773, blef student 1797, undergick pastoralexamen 1811, prebendebesvärdstiftelse i Stäwies 1813—15; d. 184. Gift 1807 m. Christina ~~Ross~~, dotter af prosten dr R. i Westerstad. Barn: Carl f. 1808. Christian f. 1811. Gustaf f. 1813. Andrietta f. 1815. Petrus f. 1817. Lovisa f. 1820.

1803 $\frac{21}{8}$ **Johan Sommerberg**, klofakareson från Bomb, f. $\frac{27}{7}$ 1776; tjenstgjorde 1814 i Åsmuntorp; han efterlämnade enka, som lefde 1857.

Japhet Borggren, bondeson från Borgeby, f. $\frac{27}{2}$ 1778, blef student 1797; d. $\frac{4}{6}$ 1841. Gift 1807 m. Anna Marg. Kock, prest-dotter från Hörröd. Barn: Carl Ulrik. Jöns Erik. Lars Petter. Christina Petronella. Johanna Sophia.

Swen Håkansson, bondeson från Dagstorp, föddes 1778, student 1800, undergick pastoralexamen 1812, d. $\frac{30}{1}$ 1819 i B. Karup.

Arvid Melander, skomakareson från Gleninge, f. 1773, student 1802, erhöll klofaretjensten i Åhus 1810; känd för snålhet och cynism; död $\frac{2}{2}$ 1833.

1804 $\frac{17}{6}$ **Anders Molin**, son af en urmakare och född i Behrstorp 1778, blef student 1801; d. $\frac{25}{6}$ 1817.

Bengt Sawarin, prestson från Hofby, f. i Öwidinge 1776, war underofficer 1790—1800, blef stu-

dent 1801, undergift pastoralexamen 1808, blef prebendekomminister i Hufte 1810; d. $22\frac{1}{2}$ 1815.

Carl Peter Zubenlatz, gästgifswareson från Wanneberga, f. 1779, stud. 1800, erhöåll flokarelågheten i Finja 1819; död $12\frac{1}{2}$ 1828, efterlämnande enka C. J. Fristedt, prestdotter från Orfellsjunga.

Johan Gebergren, son af en konkapel; föddes i Södrby 1778, blef student 1800, kapellan i Barfåkra 1813, d. $3\frac{1}{10}$ 1841. — Gift 1812 m. G. M. Gederfelt, enka efter öfverflöjtn. Gahn i Carlströna.

Carl Iwarsson, torpareson från Liaby, född $9\frac{1}{2}$ 1779, student 1802; d. $17\frac{1}{8}$ 1818.

Hans Myrking, son af pastorsadjunkten Magnus M., föddes i Malmö $9\frac{1}{11}$ 1781, blef student 1801; död 1828.

1806 $29\frac{1}{6}$ **Anders Rastten**, murareson från Esveröd, f. $22\frac{1}{11}$ 1774, blef student i Lund 1794, i Greiffwald 1805, dit han kommit efter en fetresa genom flera af Europas länder; stottsprebikant i Christianstad. Död $28\frac{1}{9}$ 1822.

Abraham Lindbom, wäfwareson från Käbelöf, f. $1\frac{1}{11}$ 1776, student 1797; d. $9\frac{1}{11}$ 1815.

Jeppa Håkansson, bonde-son från Hwitaby, f. $29\frac{1}{8}$ 1770, blef student 1801, vice pastor 1812; död $31\frac{1}{3}$ 1837. War wälmenande och samwetsgrann, men högst ensaldig. Gift 1818 m. Botilla Lindqwist.

Per Wärtensson, son af en jordbrukare, f. i Sällshög 1780, blef student 1802, prebendekomminister i Uppåkra 1810, v. pastor i Stågarb 1820. Död $10\frac{1}{12}$ 1828. — Gift m. Sophia Pleulell, hvars far war regementsadjutant. Barn: Lars Olof. Swen Emanuel, pastorsadjunkt. Anders Ehrenfrid.

1807 $3\frac{1}{7}$ **Pantel Bruzelius**, son af en gatfware i Landsfröna, föddes $24\frac{1}{10}$ 1778, blef student 1797, huspredikant på Hanafkog 1807, titulär vice pastor 1820; död $29\frac{1}{6}$ f. å.

- Jakob Lundgren**, fräddarefson från Landskrona, f. 1781, student 1802, huspred. på Vossökloster.
- Ake Johan Malmros**, prestfson från Höja, f. i Malmö $19/4$ 1780, blef student 1796; d. $4/10$ 1818.
- Johan Ahlström**, prestfson från Hörred.
- 1808 $9/7$ **Fredrik Christian Rudolph**; d. $5/3$ 1809.
- Anders Holstein**, son af en ryttare, föddes i Åsum af Gärs härad 1778, blef student 1806, erhöå flocfaretjensten i Åsrum 1811, blef titulår vice pastor 1817. Död $1/4$ 1824. Gift 1812 m. Ulrika Ryberg, hvars far var kopparslagare. Barn: Olof Ulrik f. 1814. Carl Isak f. 1816.
- Peter Jepsøn**, son af en ladufogde, föddes i N. Bram 1781, blef stud. 1797; d. $3/7$ 1821 i Hammarlöf.
- Johan Justwerqwist**; d. $15/6$ 1814. Gift m. Mar. Christ. Elmund, prestdotter från Wankiswa.
- 1809 $24/8$ **Eosf Riedman**, prestfson från Womb, f. $22/1$ 1780, blef student 1794, magister 1802, juris kandidat 1807, vice pastor på flera ställen; affsedad.
- Luke Riander**, bondefson från Riaby, f. 1783, student 1804; affatt för dryckenfkap 1822.
- Jöns Erasmus Bring**, prestfson från Ösjo, f. $2/7$ 1784, blef student 1798, innehafware af floclarelägenheten i Allerum 1817; d. $20/7$ 1825. — Gift m. Johanna Thulin, dotter af kyrkoh. T. i Allerum. Barn: Maria, g. m. handlanden Risberg i Lund.
- Fredrik Wetterfson**, son af en timmerman, föddes i Lund 1783, blef student 1802, affattes omkring 1820 för dryckenfkap, men lefde ännu på 1830-talet och lifnårde sig med tiggande.
- $21/12$ **Edvard Camp**, son af en inspektor, föddes på Bergsjöholm 1781, blef student 1803.
- 1810 $21/4$ **Nils Johan Fick**, borgarefson från Christianstad, f. $10/1$ 1785, student 1801 i Lund, 1808 i Upsala, huspredikant på Hwidarp; d. $31/1$ 1822.

- 1811 ¹⁸/₆ **Per Anders Billholm**, son af en möllare, föddes i N. Bram 1781, blef stud. 1803, vice rektor i Sölvesborg 1807, pædagog i Åsum 1809; d. ¹⁸/₆ 1825. **Christian Julius Kjellman**, prestson från Lövestad, f. ³/₇ 1787, student 1803, undergift pastoral-examen 1817; blef swagfint. **Johan Magnus Boander**; d. ¹⁴/₆ 1814.
- ¹⁵/₁₂ **Anders Gustaf Holm**, son af en inspektor, föddes på Wanås 1786, blef student 1797, magister 1814, huspredikant hos fältmarskalken Steedingk 1817, hos grefve Hamilton 1819, upphörde omfr. 1830 att tjenstgöra som prest och uppehöll sig i Lund samt gaf lektioner i orientalspråk och flera af Europas moderna språk, flyttade omkring 1837 till Göteborg, der han några år försörjde sig på samma sätt, förföll mer och mer genom dryckenskap och intogs slutligen på Danwifens hospital. **Johan Hammarin**. **Isak Wihl**, klockareson från Dusby, f. 1787, stud. 1810, erhöll klockarelägenheten i Billeberga 1816; död ¹⁷/₁ 1827.
- 1812 ²⁰/₁₂ **August Ludvig Behrson**, son af en handlande i Lund, föddes ¹⁶/₁₀ 1782, blef student 1799, magister 1805, kollega wid Landskrona skola 1808, rektor 1812; d. ²¹/₁₂ 1817. **Nils Tjungholm** blef tjenstgörande i Stockholm 1813, komminister wid Jakobs församling derstädes 1823; d. 1848. **Emanuel Kullberg**, son af prosten dr Carl K., föddes i Strö ⁹/₆ 1786, blef student 1802, erhöll klockaretjenst i Gudmuntorp 1830; d. ²⁴/₆ 1834. **Peter Andreas Wigren**, tjenstgjorde i Nättraby; död ¹⁸/₁ 1815. **Ewen Westesson**, son af en möllare, föddes i Fjellestad ¹/₁₂ 1789, blef student 1808, innehafware af klockarelägenhet i Mellby, var anlagad för tideslag, då han dog ²⁷/₆ 1830.

1813 ²⁰/₆ **Olof Swanander**, prestson från W. Ahlsted, f. i Gylby ¹³/₁₁ 1786, blef student 1801, magister 1811, pastorsadjunkt i Stockholm 1814, legationspredikant i London f. å.; död i Afrika ⁹/₁₂ 1815.

Håkan Erland Hellichius, prestson från Torrlösa, f. i Malmö ⁹/₃ 1784, student 1802, magister 1814; död 1823.

¹⁹/₁₂ **Holger Persson Thoren**, son af en jordbrukare, föddes i Asarum ⁹/₁₁ 1789, blef student 1813, innehafware af klockaretjenst i Hästveda; d. ¹⁷/₆ 1829. Gift 1822 med . . . . . Lindell, hvars far war inspektor.

1814 ⁹/₂ **Frans Georg Jablonsti**, son af en hejderidare, föddes i Ramsåsa ⁷/₁₂ 1790, blef student 1809; död ²⁸/₈ 1828. Han utgaf en predikan på 3 sönd. i Adv. 1819, hvarur som prof på en den tiden vanlig predikoffit må anföras följande: "Den ogudaktige båsvar i olyckan, ty han har ett ondt samwete. Han kan icke med tålmod uthärda motgångens pröfningar, ty han känner icke rätta källan, hvarifrån detta tålmod skall hämtas. I farans stund mistrostar han, ty hans tro är falsk — den swigtar, ty han will icke hämta någon styrka af Guds ord; men så förhåller det sig icke med en uplyst fristen, en sann religionens tillbedjare."

¹⁴/₆ **Magnus Torndal**, son af en smed, föddes i Fulltofta ¹⁸/₂ 1786, student 1802, philol. kandidat 1809, huspredikant hos baron W. v. Schwerin på Zireköpunge. Död.

Johan Ludvig Broomé, prestson från Tranås, f. ⁴/₆ 1789, student 1803, innehafware af klockarelägenhet i Tranås 1821, död ¹⁰/₆ 1831 i W. Salterup. Gift m. Christina Apollonia Schönbeck, dotter af kyrkoherden S. i Tranås. Barn: Maria Ulrika, f. ¹¹/₁₂ 1830, g. m. sanjunktaren C. M. Brind.

Sven Johan Andersson, son af prosten A. i Ystad,

föddes $21/6$ 1788, blef student 1806, innehafware af klockaretjenst i Fridlestad 1822; d. $11/12$ 1831.

Nils Henrik Pihl, klockareson från Dusby, f. $6/3$ 1790, blef student 1813, innehafware af klockaretjenst i Dusby 1812, undergick pastoralexamen 1821; ihogkommes såsom en allwarlig prest. Död 183. Gift m. Christina Lenggwißt, dotter af komministern E. i Wirestad af Wezjö stift. Barn: Carl August, prest. Märten Wilhelm, prest. Magdalena Elisabeth, g. m. kyrkoh. J. Ohlson i R. Rörum. Mathilda, g. m. pastorsadjunkten D. Andrén.

$18/12$ **Johan Odman**, son af kyrkoh. Ö. i Listerby, föddes i Båstad $16/1$ 1791, blef stud. 1810; d. $18/1$ 1822. **Magnus Ek Dahl**, bondesön från Tolånga, f. $26/4$ 1786, stud. 1811, aman. wid domkap. 1815—1823, afstedad från prestämberet 1840. Gift 1817 med Elin Holm. Barn: Carl Pius Victor f. 1826. Jonas Magnus Wallfrid f. 1829. Anna Sophia, g. m. fångpredikanten i Carlskrona G. A. Feuf.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1832.

1815 $17/6$ **Gustaf Fredrik Lindqwist**, son af en hattmakare i Carlskrona, föddes $10/6$ 1792, blef student 1808; död i Lösen $6/6$ 1831.

Jöns Fredrik Bökman, klockareson från Sölvesborg, f. $6/1$ 1790, blef student 1809, innehafware af klockarelågenhet i Gammalstorp 1818, titulär vice pastor 1821. — Gift 1831 med Christina Laurentia Hjortberg, prestdotter från Badaryd. Barn: Anna Beata f. 1832.

$18/12$ **Samuel Holm**, prestson från R. Smaluf, föddes $22/6$ 1791, student 1809, domkyrkoadjunkt i Lund 1821—23, innehafware af klockaretjenst i Billinge; d. $29/12$ 1840. Gift m. Christina Beata Olsson, prestdotter från S. Billie.

Lars Engstedt, son af pastorsadjunkten Christian E., föddes 1792, blef student 1810; d. $21/7$ 1820.

- 1816 ¹⁶/₆ **Isak Brobb**, son af prosten Per B. i Engelholm, föddes ⁹/₂ 1793, blef student 1807, innehafware af kapellantet i Barkåkra 1842. Död 1856.
- Mathias Angelin**, bondefson från Öppmanna, f. ¹²/₂ 1793, blef student 1810, nådårsprest i Goby i Blekinge 1819, innehafware af klokkaretjenst i Kiahy 1821; d. ²⁹/₈ 1827. Gift m. Carol. Margr. Schweder, enka efter prosten Quiding i Goby. Barn: Anna Christina, g. m. vice past. P. A. Ekdahl.
- ²⁰/₁₂ **Henrik Julius Högstedt**, klokkareson från Tullstorp, f. ¹²/₉ 1793, blef student 1813, innehafware af klokkaretjensten i Tullstorp 1830; d. ¹⁰/₇ 1835. Gift 1829 m. Christina Carolina Träckel, hvars fader var gravör.
- 1818 ¹⁶/₁₀ **Anders Ulrik Andersson**, son af prosten A. i Östaf, föddes ⁹/₁₀ 1790, blef student 1806, vice kollega i Östaf 1812, mag. 1814, v. kollega i Malmö 1815, i Lund 1816, innehafware af klokkarelågenhet i Fridlefstad 1833. Död ¹⁹/₆ 1842.
- Georg Ejert Öberg**, son af stråddaremästaren S. i Christianstad, föddes ¹⁴/₂ 1794, blef student 1812, undergift pastoralexamen 1834.
- 1819 ²⁶/₂ **Samuel Mäntin**, son af prosten P. i N. Rörm, föddes i Carlskrona ³/₄ 1794, blef student 1810, philol. kand. 1812, tjenstgj. i N. Rörm; förföll genom dryckenskap. Död ¹²/₄ 1828.
- Niclas Olsson**, son af mjölnaren Olof Pehrson och Anna Nilsdotter, föddes i Rörm ¹⁶/₇ 1793, blef student 1813, innehafware af klokkarelågenheten i Runneby 1821. — Gift 1. 1825 m. Cecilia Söderlund, d. 1828. Barn: Alexis, f. 1825, arrendator. Anna Sophia, f. 1827, g. m. fabriksför C. G. Trolle i Carlskrona; 2. 1842 med Sara Elisab. Asp, d. 1846.
- Bengt Andersson**, bondefson från Mellby, f. ⁴/₁₁ 1792, student 1812; d. i Billinge ¹³/₈ 1837. Gift med . . . . Björnberg.

- ⁴/₆ **Paul Christopher Billing**, proffson från Dusby, f. ¹²/₇ 1794, blef stud. 1810, innehafware af flockarelägenheten i Winslöf 1826; d. ¹⁸/₁₀ 1845. Gift 1834 m. Elisabeth Billengren, hvars far war auditor.
- Per Erik Nordstedt**, prestson från Cimbris, f. ²⁰/₂ 1796, blef student 1811, innehafware af flockarelägenhet i Cimbris; död ⁹/₆ 1832. — Gift m. Hel. Soph. Bergflint, dotter af prosten B. i Gladfax.
- ¹⁷/₁₂ **Gustaf Wettersten**, klosterson från Allerum, föddes 1796, blef stud. 1813; d. ¹⁶/₉ 1832 i Lyngby af Vara härad. Gift m. Maria Adams-son. Barn: Gustawa.
- Carl Fredrik Elmlund**, prestson från Sörby, f. ²¹/₁₀ 1796, student 1812.
- 1820 ¹⁸/₆ **Samuel Bleckertz**, huspredikant på Örtosta; tillhörde Linköpings stift.
- Carl Gustaf Elmlund**, prestson från Sörby; blef swagant.
- ¹³/₈ **Gustaf Adolf Broberg**, son af en waftmästare, föddes i Lund ³/₂ 1798, blef student 1811, nådårsprest i Högerud 1824; d. ¹⁷/₁ 1828. Gift m. Johanna Rosenqvist, enka efter kyrkoh. Billenqvist i Högerud.
- Carl Peter Westrin**, prestson från Banstad, f. i Billinge ⁵/₃ 1797, student 1815, undergift pastoral-examen 1834, varit vice pastor på flera ställen; tjenstledig sedan 1849. Död i Christianstad 1857.
- 1822 ¹⁶/₆ **Gabriel Areschoug**, son af en handlande i Ystad, föddes ¹³/₁ 1799, blef student 1818; död 1856 i Calmar efter att i flera år hafwa varit tjenstledig.
- ¹⁷/₁₂ **Malte Aman**, prestson från Esweröd, född i Skarstofta ³/₈ 1790, blef stud. 1807; d. i Nättraby 1828.
- Carl Niklas Bjunggren**, son af en fanjunkare, föddes i Annelöf 1798, blef student 1814, kyrkoherde i Wamblingbo på Gottland 1834.
- Carsten Daniels-son**, bondefson från Billinge, föddes ²⁵/₂ 1797, student 1818, kapellan i Glimåkra

1836, i Barkåkra 1857, tilltr. 1859. — Gift $10\frac{1}{4}$ 1843 med Christina Maria Nordström, d. 1853, enka efter kyrkoherden Gustrom på Ifo. Barn: Daniel Gustaf Schmeling f. 1844. Johannes Benedikt Theodor f. 1847.

Nils Johan Ek Dahl, kyrkoherde i Adolf Fredriks församling i Stockholm.

1823 $21\frac{1}{12}$ **Peter Gustaf Björkman**, prestson från S. Olof, f. $20\frac{1}{12}$ 1797, blef student 1816, huspredikant hos baron von Otter, innehafvare af klosterslågningen i N. Rörum 1831; d. $11\frac{1}{1}$ 1840.

Nicolas Sager, köpmansson från Christianstad, f. $1\frac{1}{1}$ 1799, blef student 1817, affattes från prestämberet 184. Död $7\frac{1}{3}$ 1845. Gift med Wilhelmina Berseen, dotter af kronobesallningsm. Lars B. och M. S. Gyllenstjerna.

Bernhard Philip Abner; död $25\frac{1}{8}$ 1824 i W. Karleby.

1824 $20\frac{1}{6}$ **Jöns Ludvig Segerström**; dog efter få år.

Lars Christian Landér, kollega wid Carlskrona skola; död $5\frac{1}{8}$ 1829.

1825 $19\frac{1}{6}$ **Lars Peter Bergendahl**, klostersson från Wallkärra, f. $30\frac{1}{12}$ 1801, student 1820, skollärare i Engelholm 1831; d. $21\frac{1}{10}$ 1842.

Påhl Johan Boström, son af garfwaren Håkan B. och Hel. Pålsson, föddes $29\frac{1}{3}$ 1802, blef student 1819, magister 1829, prebendekomminister i Stångby 1828, kollega wid Lunds skola 1831. — Gift 1833 m. Sophia Ulrika Löfmark, dotter af sekreteraren Joh. Wilh. L. Barn: Johanna Carolina f. 1835. Lars Wilhelm f. 1837. Maria Sophia f. 1839. Carl Johan f. 1842. Anna Gustawa f. 1844. Nils Haquin f. 1847. Henrik Theodor f. 1849. Charlotta Eleonora f. 1852.

Matthias Olof Gadd, son af prosten Lucas G. i Gladfax, föddes i Landskrona $26\frac{1}{3}$ 1802, blef student 1819, innehafvare af klosterslågningen i Finja 1830. Död $24\frac{1}{4}$ 1850.

- ¹⁸/₁₂ **Stenaf Adolf Möller**, son af en skomakare i Helsingborg, föddes ¹²/₂ 1798, blef student 1817, på begäran afstod 1853. Död 1857.
- Jöran Anders Andersson**, f. i Jemshög ²⁸/₃ 1802, blef student 1819, kollega wid Carlshamnns skola 1832. Död ²⁹/₁₀ 1853.
- 1826 ¹⁷/₁₂ **Erik Magnus Holst**, son af prosten H. i Lyngsjö, föddes der ¹⁵/₁₂ 1801, blef student 1819, magister 1838, innehafvare af klofakarelägheten i Jemshög 1843, titulär vice pastor f. å. — Gift ⁵/₁₀ 1843 m. Hel. Christ. Lov. Hammar, f. ¹⁹/₅ 1814, dotter af prosten H. i Jemshög. Barn: Eliana Wilhelmina Christina f. ²⁴/₇ 1844. Nils Olof f. ⁷/₅ 1846. Lovisa Maria. Sophia Charlotta. Hedwig Carolina. Erika Helena.
- 1827 ²⁴/₆ **Otto Christian Schlüter**, son af prosten S. i W. Ahlsted, föddes i Trelleborg ⁹/₁₁ 1803, blef student 1823, undergick pastoralexamen 1838, erhöi på begäran afstod från preståmbetet 1857. — Gift ¹²/₃ 1831 m. Maria Sophia Wieslander, dotter af öfverfältfakaren Magnus W. Barn: Hilma Ulrika f. 1832. Maria Heloisa Rostmunda f. 1835. Theolinda Georgina Eudoxia f. 1838. Axel Ludvig f. 1840. Selma Augusta Wilhelmina f. 1842. Fredrik Hjalmar Julius f. 1847. Otto Victor Rudolf f. 1849. Magnus Gabriel Eugene f. 1852.
- Hans Peter Lindgren**, f. i Laholm ¹⁹/₈ 1803, student 1821, erhöi indigenatsrätt i Lunds stift 1827, skolårare och pastorsadjunkt i Båstad 1831. Död ⁹/₈ 1833. Gift 1829 m. Maria Carolina Bond, hvars fader var bruksförwaltare. Barn: Clara Georgina Amalia f. 1830.
- ¹⁶/₁₂ **Carl Henrik Roswall**, son af en inspektor och född i Gumlösa ²³/₁₀ 1804, student 1821; d. ¹²/₁₁ 1839.
- Carl Magnus Bäckman**, son af kyrkoh. Martin B. i Söderhviddinge, föddes i Carlshamn ¹⁰/₄ 1803,

blef efter skolgång i Lund student 1822; vice pastor i Brönnestad 1852.

Gift 1852 m. Charlotta Christina Hjorth, dotter af fältprosten Hans Otto H. i Mellby.

Martin Persson, son af landtbrukaren Per Mårtensson och Karna Hansdotter, föddes i Bunkeslöd $24/7$ 1804, gick i Malmö skola, blef student 1825, innehafvare af klokkarelägenhet i Hammarlöf 1832, vice pastor der 1849—57.

Gift 1. 1832 m. Johanna Benedikta Bagge, d. 1840, dotter af häradsprosten Gustaf B. i St. Herrestad. 2. 1842 med Engel Bagge, syster till förra hustrun och enka efter kyrkoh. Bankif i St. Herrestad.

1828 $13/6$ **Carl Andreas Benedictus Råäf**, son af amiralitetsskrifvarekommisarijen N. G. Råäf och Märtha Bened. Pfarsti. f. i Carlskrona $21/8$ 1798, blef efter skolgång i Carlskrona student 1813, phil. magister 1820, vice kollega wid Carlskrona skola s. å., ordin. koll. 1821 och rektor 1823 wid samma skola, L. N. D. 1853.

Gift $2/11$ 1828 med Henriette Katrina Nordström, dotter af rådmän Petrus N. i Carlskrona. Barn: Carl Gustaf Salomon, f. 1829, phil. mag. och lärare wid Carlskrona skola. Emil Theodor, f. 1833, amir. kammarskrifvare.

Jöns Cruzell, son af en arbetskarl och född i Lund $21/6$ 1799, blef student 1819; död $18/1$ 1853.

Jonas Fredrik Stenhoff, son af handelslänken G. G. Stenhoff och J. G. Bergeltn, föddes i Carlshamn $2/2$ 1803, blef efter skolgång verkskådes student 1820, innehafvare af klokkarelägenheten i Torshamn 1839.

Gift 1834 m. Märtha Christina Öbman, dotter af prosten Ö. i Listerby. Barn: Mathilda, född 1835.

Fredrik Wilhelm Schlyter, son af prosten S. i W. Ahlsted, föddes i Trelleborg $8/2$ 1805, blef stu-

dent 1821, död som prebendekomminister i Herrstorp
 $\frac{7}{9}$ 1848. Gift med Charlotta Hofwerberg,
 dotter af häradsprosten Joh. H. i Barsebäck.

1829 $\frac{24}{6}$ **Johan Peter Althin**, son af kyrkoh. A. i Skånör,
 föddes i Väskad $\frac{13}{6}$ 1802, blef student 1819, för
 närvarande vice pastor i St. Herrestad.

Gift $\frac{11}{1}$ 1831 m. Mathilda Edberg, dotter af
 kyrkoh. E. i Esphult. Barn: Carl Johan, f. 1832, stud.
 Albert Rudolf Ludwig, f. 1834, handelsbokhållare.
 Johan August Henrik, f. 1837, handelslev. Mau-
 rits Ferdinand Emil, f. 1838. Johanna Rosalie
 Margreta Mathilda, f. 1842.

Carl Magnus Säkansson, f. i Herklöv $\frac{24}{8}$ 1805;
 fadren var kronobefallningsman; student 1823; d.
 $\frac{23}{10}$ 1852.

1830 $\frac{9}{1}$ **Jakob Weibegren**, borgareson från Väskad och född
 $\frac{7}{7}$ 1804, blef student 1821, lärare wid Åsums præ-
 dagogi; d. $\frac{30}{9}$ 1840.

$\frac{20}{6}$ **Nicolaus Semesfe**, son af konditorn Jean Henrik
 H. och Gustawa Palm, föddes i Helsingborg $\frac{10}{10}$
 1804, genomgick derwarande skola och Wexjö gym-
 nastium, blef student i Lund 1824, phil. magister
 1832, vice rektor wid Carlskrona skola 1832, ord.
 rektor wid samma skola 1838.

Gift $\frac{1}{1}$ 1843 m. Carolina Wilhelmina
 Schmidt, dotter af kommersrådet W. Schmidt.
 Barn: Sophia Wilhelmina, f. 1843. Gustaf Theo-
 dor, f. 1845. Henriette Louise, f. 1848. Wilhelm
 Alphonse, f. 1849. Anna Augusta, f. 1852.

$\frac{10}{12}$ **Gustaf Klefberg**, köpmans-son från Malmö och
 född der $\frac{17}{2}$ 1807, blef student 1824; d. $\frac{22}{9}$ 1836.
Theodor Wiebe, son af prosten W. i Billeberga,
 föddes der $\frac{24}{10}$ 1807, blef student 1824, pastor wid
 skänsta husarregementet 1841, vice pastor i Öwi-
 dinge; d. $\frac{2}{7}$ 1844.

1831 $\frac{14}{6}$ **Christopher Erik Ströberg**, son af organisten Erik
 S. och Margr. Carlström, föddes i Dusby $\frac{1}{6}$ 1807,

blef efter skolgång i Wexjö student 1828, tjenstgör sedan 1841 i Fridleffstad.

Gift 1846 m. **Wilhelmina Persén**, dotter af v. befälningssmannen Lars B. och M. Gyllenskepp, prästdotter från Fridleffstad.

Lars Gustaf Hoffstedt, son af gästgifwären Lars H. och Charl. Falk, föddes i Hofwa af Skara stift $\frac{3}{8}$ 1806, blef efter underwisning i Skara skola och gymnastium stud. 1826, erhöll infödingsrätt i Lunds stift, blef pastor wid skänsta husarregementet 1845, vice pastor i Reslöf 1855, pastor i Hofby $\frac{10}{1}$ 1858, tilltr. 1860. (IV. 92.)

Gift 1847 med **Beata Charlotta Palm**, dotter af v. befälningssmannen Olof P. och A. E. Tullgren. Barn: Charlotta Elisabeth, f. 1848. Lars Olof, f. 1851. Frans Wilhelm Julius, f. 1852.

1832 $\frac{21}{10}$ **Carl Adolf Ange**, f. i Tunhem af Skara stift $\frac{19}{1}$ 1802; fadren war militär; student 1823; innehafware af klokarrelägenheten i Grönby 1838; har infödingsrätt i Lunds stift; förestår Grönby pastorat.

Gift 1838 m. **Margreta Smith**, dotter af handlanden Joh. Gust. S. i Strömstad. Barn: Johan Gustaf, f. 1839. Adolf Carl, f. 1840.

1833 $\frac{19}{12}$ **Nils Theodor Simonsson**, son af prästen Per S. i Wanstad, föddes i Värslöf $\frac{29}{2}$ 1808, blef student 1824, phil. mag. 1838, lärare wid Lunds katedralskola 1839, rektor wid Christianstads skola $\frac{14}{6}$ 1843.

Gift $\frac{9}{1}$ 1847 m. **Johanna Gustawa Casvallin**, dotter af prästen E. i Borlunda. Barn: Albert Nathanael, f. $\frac{23}{4}$ 1848. Erika Margr. Wilhelmina, f. $\frac{2}{12}$ 1849. Oliwa Johanna Beata, f. $\frac{1}{8}$ 1852. Clara Lydia Mortana, f. $\frac{13}{6}$ 1855. Emma Stephanie Jakobina, f. $\frac{23}{10}$ 1857.

Håkan Hellman, son af kloakaren Per Larsson och Brita Andersd:r, föddes i Fagered i Halland $\frac{29}{6}$ 1809, började wid 15 års ålder att studera och blef 1828 student i Upsala, men reste följande året till Lund, prestwigdes der med kgl. tillåtelse, blef 1834 theol.

docens och 1835 phil. magister. Som prest tjenstgjorde han först i Hellestads och sedan i Uppåkra pastorat, men lämnade i April 1837 den presterliga tjenstgöringen till följd af wadlande helsa och för att ej försumma sina akademiska göromål. Kort derefter insjuknade han allvarsam och afled $\frac{30}{100}$ f. å. Vid hans begrafning predikade Thomander öfwer 1 Cor. 12, 4. 5. 6. Ingångspråket är 1 Cor. 4, 2. och ämnet: "Icke skidligheten, icke verkningsskretsen, icke framgången, utan troheten är hufwudsaken hos en Christi tjenare." Denna predikan är tryckt jemte korta personalier öfwer S., i hwilka yttras: "Alla sina göromål förrättade han med utmärkt alwar och ordning samt ett nit, hwars renhet icke en skugga af anledning förefanns att misstänka. De wiktiga delar af prestbildningen hwilka ålago honom stötte han med mycken samwetsgrannhet. Af själ och hjerta war han prest, dertill wigd, efter allt hwad menniskor kunna döma, af en osynlig hand, och presterligt war nära nog allt hwad han sade eller gjorde. I Guds ords betraktande war han ganska sorgfällig och han hade i begge dess grundspråk säkra och aktningsswärda insigter. Renhet, ordning och måtta utmärkte hans ytre wäsende. Hans wälwiltiga utseende tillwann honom lätteligen aktning och tillgifwenhet, men han mottog med warsamhet hwad i detta hänseende bjöds honom. Wänner önskade han sig icke många, de få han walde woro honom mer än wanligt tillgifna. Sin faders uppoffringar och sin moders innerliga kärlek omtalade han alltid med mycken tillgifwenhet. Sin tid använde han wäl, han war rädd om stunderna, han hade ej många att undwara. Fåfångt tal behagade honom föga; öfwen i orden wille han allwar, och strångheten war honom icke fremmande." Den afftedspredikan, som den för tidigt bortgångne läraren höll i Uppåkra Bönensöndagen 1837, är tryckt i Lund 1856 jemte en kort minnesteckning.

H. hwilar på Uppåkra kyrkogård, der en enkel minneswård öfwer honom är uppreft genom wänners försorg. På minneswården läses: "Då han i sin tid hade tjent Guds wilja, affonnade han." Apostlagern. 13, 36.

1834 ²¹/₁₂ **Magnus Holm**, son af bonden Truls Månsson och Ingrid Olsdotter, föddes i Rinkaby ²⁹/₅ 1806, gif i Christianstads skola, blef student 1826; vice past. i Träne 1857.

Gift ⁹/₅ 1848 m. Carolina Jeannette Morin, dotter af kyrkoh. M. i Gammalstorp. Barn: Thecla f. 1849.

1835 ²²/₇ **Carl Fredrik Hallonsten**, f. 1809, philol. kand.; död 1836.

Nils Andreas Andersson, son af pastorsadjunkten Thure A. och C. C. Holm, föddes i Hiersås ²⁰/₇ 1812, blef efter underwäsning i Götteborgs skola och gymnastium student 1830, philol. kandidat 1833; tjenstg. i Förslöf.

¹⁸/₁₂ **Gustaf Reinhold Sjöström**, f. i Carlskrona ²⁴/₂ 1809; fadren war bildhuggare; student 1827; d. i Skabersjö 1842.

1836 ²²/₆ **Nils Johan Cervin-Stenboff**, son af handlanden Per Wandel S. och C. S. Cervin, föddes i Carlshamn ¹⁹/₆ 1805, gif i skola derstädes, blef student 1822, phil. mag. 1829, vice kollega wid Carlshamns skola s. å., vice past. i Tving 1837—41, prest. wid cellfångellet i Carlshamn, fastellspredikant och vice stadskomminister dersammastädes; förordnad att tjenstgöra som prest wid Swenska brunnsförs. i Carlssbad 1858.

Gift ⁶/₁₀ 1850 med Fanny Louise von Sokolowsky, dotter af handlanden P. v. S. och A. B. Castanie. Barn: Christian Petrus Nathanael f. 1851. Mila Sophia Elisabeth f. 1854.

Skrifter: se Lunds stifts matrifel 1854.

Nils Peter Blomqvist; död ¹⁸/₁₂ 1837.

Olof Nilsson Ingelmarck, bondeson från Wäsby och född $\frac{9}{3}$ 1808, blef student 1828; erhöåll på begäran afsked från preståmbetet 1851.

^{16/11} **Petter Wilhelm Bockman**, son af kyrkoherden B. i Söderhviddinge, f. $\frac{5}{12}$ 1806, blef student 1824, war någon tid missionsår i Amerika; d. i Göteborg $\frac{3}{10}$ 1850.

Nils Henriksson, son af åboen Henrik Andersson och Boel Matsdotter, f. i Höföpinge $\frac{3}{2}$ 1813, blef student 1835; bitr. nu i Arrie.

Gift $\frac{29}{6}$ 1847 m. Sophia Paulina Böös, dotter af hofkamrer B. och enka efter sanjunktaren C. Lönngren.

1837 $\frac{8}{2}$ **Jeppa Paulsson**, son af torparen Pål Beppsson och Christensa Nilsson, föddes i Tofta $\frac{14}{1}$ 1806, gick i Landskrona skola, blef student 1828, innehafware af flockarelågenheten i Wålinge 1850, der han tjenstgjort sedan 1837.

Gift $\frac{27}{10}$ 1834 med Christina Mathilda Rettelblad, dotter af inspektoren N. och G. Franzberg. Barn: Christina Gustawa f. 1834. Pål Jakob f. 1836. Fredrika Wilhelmina f. 1840. Eva Maria f. 1843. Enoch Jonas f. 1845. Mathilda Helena f. 1847. Petrus Esaias f. 1851.

Gustaf Viljeström, son af borgaren Johan L. och Tyre Nilsson, föddes i Knislinge $\frac{19}{11}$ 1810, gick i Christianstads skola, blef student 1831; biträder i Broby.

Adolf Fredrik Lindblad, son af stråddaren Carl L. och S. M. Wahlgren, föddes i Carlskrona $\frac{24}{10}$ 1812, gick i Carlskrona skola, blef student 1828, vacanspred. i W. Karup 1858.

Jöns Personne, bondeson från Dagstorp och f. $\frac{27}{1}$ 1812, blef stud. 1831, innehafware af flockarelågenhet i Willeberga. Död $\frac{21}{6}$ 1842.

^{29/4} **Nils Lindstedt**, son af stråddaren Jöns L. och Ingrid Persdotter, föddes i Herstöf $\frac{21}{6}$ 1808, gick i Helsingborgs skola och blef student 1825, vice pa-

stor i Åkarp 1837—41, i Öppmanns 1842—52, i Hwellinge 1856.

Gift 1836 med Christine Beate Berling, dotter af kofferdikaptenen Georg Henr. B. och Elsa Chr. Axelsson i Skanör. Barn: Elise Georgia Axolina f. 1836. Philip Nathanael f. 1838. Georg f. 1840. Axel Henrik f. 1842. Ingrid Wilhelmina f. 1845.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

Johan Christopher Nordström, f. i Riaby ¹⁶/₁₀ 1812; fadren war kyrkoherde i Jfö och Riaby, sedan i Önestad; student, efter skolgång i Lund, 1829; kapellpredikant i Eringsboda 1842; past. i Skanör ¹⁷/₁₀ 1856, tilltr. 1858. (II. 200.)

Gift 1843 m. Margreta Sophia Brunberg, dotter af kommissarien Anders B. i Lwng. Barn: Thor f. 1845. Gerda Walfrida f. 1849. Anders Gustaf f. 1851.

²¹/₁₀ Lufwe Swensson Cedeborg, son af bonden Swen Nilsson och Bernilla Persdotter, föddes i Knidlinge ²¹/₁₀ 1805, gick i Christianstads skola, blef student 1826, philol. kand. 1831, vice past. i Lwninge 1849—51.

Gift ⁹/₁₀ 1846 m. Emma Aug. Löfwengren, dotter af postmästaren L. i Hörby. Barn: Carl August f. 1849.

¹⁴/₁₀ Edward Grönwall, son af kronofogden Jakob G. och Joh. Normelin, föddes i Fåskberg af Götheborgs stift ⁹/₁₀ 1810, blef student 1823, philol. kand. 1834, lärare wid Engelholms pedagogi 1837, predikant wid länshåttet derstädes 1842, garnisonspredikant dersammastädes 1845, innehafware af klockarelagenheten i Reslöf 1848, pastor wid norra stänsta infanteriregem. 1853.

Gift ⁹/₁₀ 1846 m. Abelaide Math. Ther. Horn, dotter af ryttm. Gust. H. Barn: Gerda Charlotta Mariana Abelaide f. 1847. Gustaf Wilhelm Theodor f. 1850. Carl Axel Edward f. 1852.

Anders Conrad Sjöbeck, son af akademi-adjunkten Håkan S. och Andrietta Norén, föddes i Lund $20/7$ 1810, blef student 1825; vice pastor i Örtosta.

Anders Johan Björck, son af kyrkoh. i Trandås Hans Georg B., föddes i Lövestad $11/4$ 1813, blef student 1829, vice past. i Gårdsfånga 1838, i Helsingborg 1840, i Björnekulla 1844, titulär v. past. 1845, präbendekomminister i Kerrstorp 1848.

Gift $21/10$ 1846 med Selma Helena Hallbeck, d. 1854, dotter af prosten H. i Helsingborg. Barn: Carl Gustaf f. 1847. Anton Emil Georg f. 1852.

$20/12$ **Carsten Andreas Gustaf Åspling**, son af inspektoren Ludw. Gust. A. och M. G. Bruzelius, föddes i S. Torp $18/5$ 1807, gifte sig i Lunds skola, blef student 1824, innehafvare af klofarelågheten i Löderup.

Gift $27/6$ 1839 med Mathilda Charlotta Grönqvist, dotter af prosten Israel G. i Lyngby. Barn: Ida Israelina Fredrika f. 1840. Gustaf Israel Anders f. 1841. Carsten Johan Ludvig f. 1842. Oscar Birger Eugene f. 1843. Ahla Selma Mathilda f. 1848. Sigurd Hugo Ernst f. 1850. Bror Jöns Ludvig Alfred f. 1852. **Jöns Petrusson Thomæus**, son af landbrukaren Per T. och Karna Waldemarsdotter, föddes i Glimåkra $14/9$ 1813, blef student 1835, vice past. i Skurup 1852.

August Ferdinand Carlsson, son af kyrkoherden E. i Boffjökloster, föddes $21/2$ 1814; d. $4/6$ 1846.

1838 $4/6$ **Gustaf Ludvig Sylvan**, son af handlanden Christian S. och E. S. Sandström, föddes i Väst $4/2$ 1815, blef student 1834, lärare wid Skeppsgossestolan i Carlskrona 1837, fastlispredikant å Kungsholmen 1838. Död $13/5$ 1851.

Gift m. Sophia Eleonora Rhann, dotter af tullförvaltaren R. i Carlskrona. Barn: Theodor f. 1847.

¹¹/₁₂ **Otto Christian Malmström**, son af kyrkoherden M. i St. Harrie, föddes der ²²/₄ 1811, blef student 1828, vice pastor i St. Harrie 1842—45, präbendekomminister i Ståfwie 1846—56.

Gift ²⁴/₄ 1848 med Gustawa Mathilda Torslow, död 1855; fadren war inspektor. Barn: Erik Gustaf Paulus f. 1849. Gustaf Fredrik f. 1850.

Håkan Wålsön Hellman, son af rusthållaren Pål Christensson och Karna Håkansdotter, föddes i Norrhwidbinge ⁹/₁ 1813, blef student 1833, vice pastor i D. Torp 1850.

Gift ³⁰/₁₁ 1851 m. Fredrika Theodora Augusta Stenbeck, dotter af kyrkoh. S. i D. Torp. Carl Jakobson, f. i Lund ²⁹/₈ 1815, gif i Lunds skola, blef student 1831, bitr. i Håslöf.

Gift 1842 m. Gustawa Bruzelius, dotter af profsen Nils B. i Tomarp.

1839 ³⁰/₁ **Jöns Holmgren**, son af waktmästaren H. och Karina Larsdotter, f. i Christiansstad ²⁸/₁ 1816, gif i skola derstädes, student 1833, föreståndare för räddningsinstitutet i Råby 1840—42, innehafware af klockarelägenheten i Gjerdslöf 1843, v. past. i W. Bram 1857—58.

Gift ²⁰/₄ 1842 m. Joh. Wilh. Math. Marisfal, köpmansdotter från Hamburg. Barn: Joh. Low. Edla Theresia f. 1852.

²⁷/₃ **Johan Gillberg**, son af smeden P. Gillberg och Else Zeppsdotter, f. i Weberöd ¹³/₆ 1809, gif i Lunds skola, student 1828, vice kollega wid Lunds skola 1835, v. pastor i Hjernarp 1846—49, tjenstg. i Gudmuntorp.

Gift 1849 m. Troen Olssdotter, dotter af gåstgifwaren D. Andersson i Margretetorp. Barn: Hilma Amanda f. 1851.

Daniel Engdahl, son af strandfogden E. och Elina Persson, föddes i Carlshamn ⁹/₃ 1811, gif i skola derstädes, blef student 1829, innehafware af klockare-

tjenst i Dvistäfsta 1841, titulär vice pastor 1841, vakanspred. i Dvistäfsta 1858.

Gift $13/6$ 1842 m. Hilda Eleon. Charl. Muncf af Rosenschöld, dotter af prosten i Dvistäfsta Dawid M. af R. Barn: Hilda Elina Dawida f. 1842. Amanda Emilia Julia Desideria f. 1846. Edwin Alexis Dawid Samuel f. 1848. Bror Eghard Swante Ultimus f. 1849.

Nils Lundahl, son af muraregesällen S. Lundahl och Lucia Nilsson, föddes i Christianstad $3/11$ 1811, gick i skola derstädes, student 1831, vice pastor i Balkåfra 1847—48 och 1850—51 under riksdagarna, förbjuden att preståmbetet utöfwa 1858.

Georg Carl Löfwengren, född i Christianstad $27/9$ 1814; fadren war regementswäbel; student 1831; prebendekomminister i Kerrstorp 1856.

Gift $26/7$ 1843 med Elsa Johanna Flensburg, dotter af prosten F. i Hwellinge. Barn: Christina f. 1844. Nils Peter Johan f. 1847. Georgina Carolina Johanna f. 1849.

Carl Oscar Holmstedt, son af handlanden Olof S. och Anna Beata Follin, prestdotter från Ottarp, föddes i Malmö $16/5$ 1815; gick i Malmö skola, blef student 1833, titulär vice pastor 1845, vice pastor i W. Sallerup sedan 1848.

Gift $13/11$ 1849 med Elsa Fredrika Beata Follin, dotter af prosten F. i Sjörup.

Fredrik Erman, son af klofaren Peter E. och Hel. Ahlbeck, föddes i Strö af Frostå härads $12/8$ 1815, gick i Lunds skola, blef student 1833, vakanspred. i Borlunda 1858.

Gift $2/6$ 1842 m. Sophia Josephina Grönqvist, dotter af prosten G. i Lyngby. Barn: Anna Helena f. 1843. Johan Alfred f. 1847. Fredrik Joseph f. 1850.

Nils Liljeström, son af borgaren Johan L. och Tyre Nilsson, föddes i Hjerås $26/10$ 1815, blef stu-

dent 1836, v. past. i Görslöf 1840—44, i Gjerds-
löf 1853—54 och 56—58.

²³/₆ **Gustaf Henrik Åkerblom**, föddes i Carlskrona ⁹/₅
1808; fadren var underofficer; gick i Carlskrona
skola; student 1824; tillf. kollega wid Carlskrona
skola 1829, ordinarie 1831; philol. kandidat 1833;
tjenstgjorde som amir. kompastor 1839—49; kyrko-
herde i Dufata af Götheborgs stift 1847, tillträd-
de 1849.

Gift m. Margreta Dorothea Alexanders-
son, dotter af prosten A. i Löfen.

Gustaf Abraham Carlsson Molin, f. i Färlöf
²⁴/₂ 1811; föräldrar: inspektör Carl M. och Joh.
Soph. Bauth; genomgick Götheborgs skola och gym-
nasium; stud. 1830; v. past. i Hjeltestad 1854—58.

Gift 1848 med Elisabets Löfgren, dotter
kyrkoherden A. i Hjernarp. Barn: Carolina Mar-
greta Johanna f. 1849. Carl Gudmund Wilhelm
f. 1850. John Gulbrand Gustaf f. 1852.

Jöns Westerberg, f. i Strö af S. Ödinge härads
¹¹/₉ 1811; föräldrar: inspektör Swen W. och Kar-
na Lundström; gick i Malmö skola; student 1829;
phil. mag. 1838; v. pastor i Övidinge 1847—51,
i Wäsby 1854, i Wälluf 1857, vice stadskommi-
stern i Helsingborg 1858.

Johan Regnér, föddes i Keng ⁹/₇ 1815; föräldrar:
åboen Jöns Månsson och Bengta Trulsdotter; stu-
dent 1835; tjenstgjorde i Gullarp 1844—54; död
der ¹⁰/₁₁ 1854.

Gift ²⁴/₁₁ 1848 med Olivia Amanda Wal-
lengren, dotter af löjtnanten W. och Anna Bör-
jeson.

Jonas Anders Fast, son af prosten F. i Förelöf,
f. ⁹/₂ 1815 i Wästad, student 1834, philol. kandidat
1837; död i Förelöf ²/₆ 1843.

Luce Nilsson Hasselquist, bondesön från Dusby,
f. ¹/₃ 1816, student 1835; utflyttade 1852 till Ame-

rika och tjänstgör wid swenska församlingar i Illinois.

Gift 1852 med Eva Cervin, dotter af handlanden Frans C. i Christianstad.

Albert Joseph Bohm, f. $\frac{1}{3}$ 1816; d. $\frac{11}{12}$ 1844.

¹⁴/₁₂ **Carl Niklas Ahnfelt**, son af prosten A. i Knästorptorp, föddes i Gullarp $\frac{24}{12}$ 1810, blef stud. 1826, phil. magister 1835, vice pastor i Bosarp 1842, i Knästorp 1844, präbendekommin. i Hellestad 1849, pastor i Tranås $\frac{4}{4}$ 1856; tilltr. 1858. (II. 360.)

Gift $\frac{27}{4}$ 1843 m. Mathilda Maria Bernhardina Ekstrand, dotter af grosshandlaren Swen E. i Carlshamn. Barn: Ida f. 1844. Anna Lydia Elisabeth f. 1846. Otto.

Olof Hallengren, son af klockaren Hans H., föddes i Frenninge $\frac{27}{2}$ 1812, gick i Lunds skola, blef student 1836, v. pastor i Borreby 1854—55.

Gustaf Alexander Björkholtz, son af stomakaren B. och Hel. Hempel, föddes i Lund $\frac{4}{4}$ 1815, gick i Lunds skola, blef student 1830, phil. mag. 1844, vice pastor i Lösen 1849—53, titulär vice pastor 1849, innehafware af klockaretjenst i Lösen 1849—58, vice pastor i Sölvesborg 1853—57, tillf. lärare wid Sölvesborgs skola 1857.

Fredrik Gustaf Granfeldt, f. i Markie $\frac{27}{6}$ 1815; fadren war vice auditor; student 1833; död som vice pastor i Qwidinge $\frac{20}{6}$ 1847. — Gift m. Ulrika Malmgren, proftdotter från Swedala och sedermera gift med prosten Tollin i Ekabersjö.

Anders Mathias Ågren, son af rusthållaren Mats Persson och Karna Jönsdotter, föddes i S. Åby $\frac{10}{8}$ 1815, student 1836, vice pastor i S. Ljungby 1842, i Åkarp 1846—49, i Fulltofta 1849—1855.

Gift $\frac{10}{8}$ 1846 m. Emilia Aurora Brinck, dotter af kyrkoh. B. i Åkarp. Barn: Alma Constantia f. 1847. Sanna Emilia f. 1849. Fritz Emanuel f. 1850. Walte Theodor f. 1852.

Jonas Peter Gölisch, f. i Lund $23/4$ 1816; föräldrar: rådmän Hans G. och Christina Gullander, prostdotter från Brandstad; student 1827, philol. kandidat 1837, lärare vid Åsums pædagogik 1841, vice pastor i Brandstad 1848—49 och 1851—1858.

Gift $11/10$ 1842 m. Anna Helena Ekelund, dotter af prosten E. i Brandstad. Barn: Amalia f. 1843. Ida f. 1845. Ernst f. 1846. Linnæa f. 1848. Hjalmar f. 1840. Oscar f. 1852.

Hans Fredrik Johan Westerberg, f. i Carlskrona $16/9$ 1816; föräldrar: hattmakaren W. och M. E. Lindqvist; student 1832 efter stologång i Carlskrona; phil. magister 1841; vice rektor i Christianstad $21/12$ 1842, rektor vid Sölvesborgs skola 1843, rektor vid Helsingborgs skola 1850.

Gift $6/10$ 1846 med Heloise Gust. Engeström, död 1858, dotter af häradsköfd. Carl E. Barn: Maria Christina Wilhelmina f. 1847. Lovisa Christina Gustawa f. 1850. Silda Emilia Rudolfina f. 1852.

Carl Christian Nordström, f. i Riaby $28/9$ 1816; fadren var past. i Jfö och Riaby, sedermera i Önestad; student 1835 efter stologång i Lund, vice pastor i Wemmerlöf 1849, i Andrarum 1852, i Höröd 1854.

Gift $23/4$ 1850 med Carolina Mathilda Brunberg, dotter af hofrättskommisarien B. och Fredr. Dor. Böhme. Barn: Alma Beata Dorothea f. 1852.

1840 $2/2$ **Sven Emanuel Mårtensson**, f. i Uppåkra $7/1$ 1817; fadren var vice pastor (se p. 463); student 1834. Död $24/12$ 1850. — Gift 1848 m. Maria Söderberg, dotter af prosten S. i Brönnestad.

$28/8$ **Agel Carl Jacob Naab**, friherre, f. $8/8$ 1808; student 1823, phil. mag. 1829.

Per Agel Ek Dahl, f. i Carlshamn $27/5$ 1811; föräldrar: vice pastor Magnus E. och H. E. Stenhoff; stud. 1826 efter stologång i Carlshamn; phil.

magister 1841; tjenstgör sedan 1842 wid Christianstads och Wå församlingar; kallad till sjerde profpredikant i Åkarp 1858.

Gift $2\frac{3}{8}$ 1850 m. Anna Christina Angelin, dotter af vice pastor Mathias A. och C. M. Schweder.

Skrifter: se Lunds stifts matrifel 1854.

Olof Johan Helliönius, f. i Torrlösa $30\frac{1}{2}$ 1812; fadren war pastor i Billinge; gifd i Malmö skola, blef student 1831, phil. magister 1838, v. pastor i Billinge 1842, i Hofby 1848, Ystads S. Petri 1850, Eskurup 1851, Högestad 1852. Död i Ystad $7\frac{1}{6}$ 1856. — Gift $3\frac{1}{2}$ 1844 med Wilh. Maria Pettersson, f. $26\frac{1}{8}$ 1817, dotter af kyrkoh. P. i Finja. Barn: Brita Margr. Theodora f. 1844. Edward Mathias f. 1846. Ingeborg Mathilda f. 1847. Alfred Wilhelm f. 1849.

Karlman Hoffström, f. i Carlskrona $13\frac{1}{6}$ 1817; fadren war pastor i Tving; gifd i Carlskrona skola; student 1836.

$4\frac{1}{10}$ **Agel Johan Åkerman**, son af prosten Å. i Knästorp, f. i Hellestad $25\frac{1}{8}$ 1817, gifd i Lunds skola, blef student 1835, vice pastor i Björnekulla 1845, i Halmstad 1857, pastor wid stänsta dragonregementet $23\frac{1}{10}$ 1857.

Gift $26\frac{1}{7}$ 1848 med Margreta Christina Borg, dotter af prästen B. i Farhult. Barn: Anders Johan Rudolf f. 1849. Agel Fredrik f. 1851. Wilhelm Georg f. 1853.

Anders Johan Andersson, son af qvarnegaren A. och J. E. Nilsson, föddes i Kjefflinge $12\frac{1}{9}$ 1817, blef student 1835, vice pastor i Tranås 1847, i Öfved 1848, på Hven 1853—56, tjenstg. i Landsfrona.

$20\frac{1}{12}$ **Johan Paulin**, bondefson från Algutsboda af Wexjö stift, f. $29\frac{1}{6}$ 1810, student 1831, innehafware af flockareledigheten i Hör 1838, v. pastor der 1849.

Gift 1835 m. Maria Christina Lyckberg, dotter af handlanden E. i Wexjö. Barn: Bror Per Johan f. 1835. Sona Ingrid Maria Wilhelmina f. 1837. Jakob Gustaf Magnus f. 1838. Joseph Carl Philip f. 1841. Aurora Magdalena Charlotta f. 1845.

Johan Hallengren, f. i Lund $^{30}/_9$ 1813; föräldrar: afad. waktkarlen Anders H. och Elna Jönssdotter; student 1829; philol. kand. 1838; titulär v. pastor 1843; vice pastor i Bunkeslöd 1846.

Gift $^{17}/_9$ 1846 m. Maria Christina Ruth, f. 1818, dotter af rektor R. i Carlshamn. Barn: Johanna Maria f. 1847. Laura Carolina f. 1849. Hilda Elvira Sophia f. 1851.

1841 $^{10}/_3$ Lars Abraham Wadstein, f. $^{5}/_{11}$ 1805 i Rörum; föräldrar: vice häradshöfd. Abraham W. och S. C. Rosenberg; student 1822, philol. kandidat 1834; rektorsduplikant wid Christianstads skola 1835—37; vice kollega wid Lunds skola 1837—38; lärare wid fläppsgödselkolan i Carlströna 1847.

Gift $^{16}/_9$ 1846 m. Annette Eleonora Jorderberg, dotter af kofferbilapten J. och Gunilda Elfwersson. Barn: Thella Seraphia f. 1847. Ernst Alarif f. 1849. Thella Helena Gunilda f. 1854.

Johan Menander, f. i Riseberga $^{17}/_9$ 1807; fadren war arrendator; student, efter skolgång i Lund, 1825; phil. magister 1853; tjenstgj. wid Lunds lärdomsskola 1827—30 och wid wezelundervisningskolan derstädes 1830—33; extraord. amanuens wid universitetsbibliotheket 1838, ordin. amanuens 1843, vice pastor i Lomma 1844—52, wid Lunds domkyrkoförsamling 1852—53, sedan domkyrkoadjunkt.

Gift $^{24}/_6$ 1844 med Anna Maria Rosenzund. Barn: Helena Maria f. 1851.

Skrifter: se Lunds stifts matrifel 1854.

$^{9}/_6$ Olof Wilhelm Albrecht, f. i Gjerdslöf $^{31}/_6$ 1801;

fadren var vice pastor; student, efter skolgång i Nstads, 1820 i Lund och 1832 i Uppsala.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

Hans Henrik Ringius, f. $30/3$ 1808 i Silfåkra; fadren var prost derstädes; student, efter skolgång i Malmö, 1828; phil. mag. 1838; biträdde i Norr-hvuddinge 1841—1857; innehafware af kloakrelägenheten i Glemminge 1856, tilltr. 1857.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

Carl August Wihl, f. $20/3$ 1818 i Dushy; fadren var pastorsadjunkt; genomgick Werjös skola och gymnasium; student 1837; innehafware af kloakrelägenheten i Hoby i Blekinge 1848.

Gift $29/12$ 1848 m. Emilia Wulff, dotter af profen W. i Hoby. Barn: Nils Henrik Carl f. 1849. Ida Charlotta f. 1852.

^{19/12} **Abraham Peter Cronholm**, son af rådmän Frans C. och B. C. Corvia, prestdotter från Finja, föddes i Landskrona $22/10$ 1809, blef student 1825, phil. magister 1829, docens i nord. hist. 1831, e. o. adj. 1834, ord. adjunkt i historien 1838, extraord. hist. prof. 1849, erhöill afsted från universitetet 1855.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854; desutom: Sveriges historia under Gustaf II Adolfs regering, 2 band.

Magnus Viljeblad, f. $6/2$ 1811 i Frenninge; föräldrar: rusthållaren Nils Månsson och Ingar Persdotter; student 1831; vice pastor i Nöbbelöf och Skifwarp 1852—58; innehafware af kloakrelägenheten i Wemmenhög.

Carl Gustaf Wrambeck, f. i Wemmerlöf $17/30$ 1811; fadren var kyrkoherde der; student 1830; phil. magister 1838; husprest på Börninge 1842; innehafware af kloakrelägenheten i Gustafs församl. 1847; pastor i Jäder af Strengnäs stift 1851, tillträdde 1853.

Carl Johan Isak Ekwall, f. i Malmö $17/7$ 1812; föräldrar: placemajoren Carl E. och Christ. Soph.

Bedström; student 1831; philol. kand. 1839; tjenstgör ej mer i Lunds stift sedan 1856.

Jakob Alexander Kropp, f. i Hammenhög $12/4$ 1817; föräldrar: gåstgifwaren Adolf K. och Maria Reuterdahl; student 1834; philol. kand. 1839; vice pastor i Borreby 1855—58, i Højby 1858.

1842 $24/6$ **Ewen Hasselqvist**, f. i Sölvesborg $29/10$ 1813; föräldrar: timmerman Er. H. och Ingar Åkesdotter; student 1840; innehafvare af flokarelägenheten i Dusby 1852.

Gift 1857 m. Ewa Christina Sofia Curesnius, dotter af prosten E. i Dusby.

Johan Henrik Grönwall, f. i Ystad $1/7$ 1817; föräldrar: sänstmakaren Troed G. och Elna Katrina Lundqvist; student 1832; phil. magister 1838; rektorsduplikant i Ystad 1839, vice rektor der 1840; kollega vid Lunds skola 1842.

Gift $13/10$ 1848 med Julie Adrian, dotter af prosten A. i Kyrkheddinge. Barn: Johan Theodor f. 1850. Axel Edward f. 1852. Elin Maria f. 1854. Augusta f. 1857.

Magnus Olof Brobeck, f. i Sölvesborg $7/1$ 1818; föräldrar: garfverifaktoren Nils B. och Kjersti Nilsdotter; student 1835; lärare vid Gjörlöffa skolan i Landskrona 1847—57; vice past. i Landskrona 1851—55, i Barkåkra 1857.

Gift $10/6$ 1847 med Charlotta Mathilda Jørgensen, d. 1855, dotter af såpmästaren Sören J. Barn: Martina f. 1848. Carl Olof f. 1849. August Herrman f. 1852.

$13/11$ **Magnus Gottlieb Ammlon**, f. i Malmö $29/6$ 1817; föräldrar: färgaren Carl Magn. A. och M. H. Hallbäck; student 1834; phil. magister 1841; lärare vid Malmö lärdomsskola 1844.

Gift $3/11$ 1848 med Hilda Maria Collin, dotter af prosten E. i Elabersjö. Barn: Marie Jeannette f. 1850. Carl Esaias f. 1852. Oscar Magnus Theodor f. 1853.

Johan Peter Appelgren, f. i Swedala $\frac{5}{12}$ 1817; fadren: proft i Stödhaf; ftudent 1835; vice pafstor i Dwiinginge 1846, i Skaberfjö 1849, i Högerud 1852—1855.

Troed Brodin, f. i Broby af Ödunge härads $\frac{5}{8}$ 1818; föräldrar: hemmansegaren Måns Jönsson och Hanna Troedsdotter; ftudent 1838; vice pafstor i Landskrona 1855.

Carl Emanuel Trägårdh, f. i Lifterby $\frac{30}{9}$ 1818; fadren: proft i Tranås; ftudent 1836; phil. magifter 1841; vice pafstor i Womb 'flera år, i Hofby 1857, i S. Dof 1858.

Gift $\frac{1}{9}$ 1852 med Charlotta Melander, dotter af proften N. i Högeftad.

Nils Sjalmar Bruzelius, f. $\frac{26}{1}$ 1819 i Öttary; fadren: proft i N. Wram; ftudent 1837; v. pafstor i N. Wram 1851—52; tjenftg. i Herlöf.

Gift $\frac{20}{10}$ 1847 med Beata Augusta Söderberg, dotter af proften S. i Brönneftad. Barn: Andreas f. 1848. Althea.

Carl Oskar Åkerhjelm, friherre, f. i Engelholm $\frac{7}{4}$ 1819; föräldrar: löjtnant Fredrik Magnus Å. och A. D. Miliander; ftudent 1836; pafstorsadjunkt wid finfta församlingen i Stockholm 1846; extraord. kgl. hofpredikant; innehafware af Rifeberga kloftarelågenhet 1856.

Gift 1. $\frac{26}{4}$ 1848 med Swea Rosina Bretman, d. 1853, dotter af hofrättsrådet Johan W. i Stockholm. Barn: Rika Minna Rosina f. 1849. Knut Oskian f. 1850. 2. 1858 m. Johanna Sophia Karlström, dotter af kyrkoherden K. i Barkåkra.

Skrift: fe Lunds Stifts Matr. 1854.

$\frac{20}{12}$ **Johan Christopher Toll**, friherre, f. 1816, phil. magifter, har erhållit på begäran afked från preftåmbetet.

Sven Malmberg, fon af kloftaren Måns Malm och Sifja Nilsdotter, f. i Dwiinge $\frac{16}{2}$ 1816, ftu-

bent 1834, innehafware af klofare, och skolårare-tjenst i Christianopol 1851.

Gift 1. 1844 m. Mathilda Lowisa Hintze, dotter af guldsmed Jonas H. och M. C. Braune. Barn: Maria Cecilia f. 1844. Nils Johan Magnus f. 1848. Fredrik Ernst Emanuel f. 1851.
2. 1856 m. Carolina Swedman.

Hans Andersson, f. i Gladarp $^{11}/_{12}$ 1817; föräldrar: bonden Anders Svensson och Kjerstin Nilsdotter; student 1834, phil. magister 1841, vice pastor i Gessie 1855.

Skrift: se Lunds Stifts Matr. 1854.

Ears Andreas Trägårdh, son af prosten Swen T. i Hwellinge och född der $^{10}/_{10}$ 1818, gif i Malmö skola, blef student 1835, phil. magister 1841, presbendekomminister i Bjerseshög 1848—1857, tjenstg. i Malmö.

Gift $^{9}/_{10}$ 1848 med Anna Maria Broomé, dotter af prosten B. i W. Sallerup.

Swen Jakob Morin, son af kyrkoherden M. i Gammalstorp och född i Mörrum $^{23}/_{12}$ 1818, blef student 1835, phil. magister 1853, vice pastor i Knåstorp 1852, i Åhus 1854—56, tjenstg. i Christianstad.

1843 $^{10}/_{10}$ Christian Svensson Hylén, son af en jordbrukare och född i Råde $^{9}/_{12}$ 1813, blef student 1840, innehafware af klofarelågenheten i St. Harrie, tjenstgör der.

Gabriel Herman Aulin, son af akademibokhållaren Nils A. (sonson till kyrkoherden Petrus A. i Bösarp) och Joh. Elis. Kjellsen, föddes i Lund $^{9}/_{1}$ 1818, blef efter skolgång i Christianstad stud. 1839.

Gustaf Wilhelm Sjöberg, son af prosten S. i Söderhwiddinge och f. i Landskrona $^{20}/_{4}$ 1818, blef student 1838, vice pastor i Farhult 1847—50, i Öwidinge 1851—56, i Heflunda 1856—58.

Gift $^{22}/_{10}$ 1846 m. Dithilda Fredrika Martina Borg, dotter af prosten B. i Farhult. Barn:

Nils f. 1847. Nicolina Rudolffina f. 1849. Alma Helena f. 1854.

Lars Persson Johansson, f. i Åsmuntorp $\frac{9}{10}$ 1818; föräldrar: äboen Per Johansson och Sista Nilsdotter; student 1840; vice pastor i Åkarp.

Johan Olof Quiding, son af prosten D. i Rättra-by och född der $\frac{23}{10}$ 1818, genomgick Wejbo skola och gymnastium, blef student 1838, philol. kandidat 1841, amanuens wid Lunds domkapitel 1843, föreståndare för Lunds skolmästareseminarium 1848.

$\frac{10}{12}$ **Lars Lundberger**; d. $\frac{24}{10}$ 1844.

Lars Justus Trägårdh, son af prosten T. i Tranås, föddes i Listerby $\frac{14}{10}$ 1820, gick i Lunds skola, blef student 1838, vice pastor i Balkåkra 1844, i Wanstad 1847, i Ullstorp 1856.

1844 $\frac{10}{6}$ **Abraham Fröding**, son af kyrkoherden F. i Espö, föddes der $\frac{13}{12}$ 1818, gick i Malmö skola, blef student 1837.

Frans August Bergelin, f. i Carlskrona $\frac{7}{10}$ 1819; föräldrar: stomakaren B. O. Bergelin och Utr. Jurén; gick i Carlskrona skola; blef student 1839; kyrkoadjunkt i Carlskrona.

Peter Neander, son af bonden Nils Jönsson och Kjersti Bengtsdotter, föddes $\frac{20}{12}$ 1819, blef efter skolgång i Landskrona student 1840, innehafware af klofarelågenheten i Billeberga 1844.

Gift 1846 med Hedwig Ingeborg Ahnström, dotter af timmermannen Håkan A. Barn: Nils Ehrenfrid f. 1847. Hilma Ellsabeth f. 1848. Håkan Abils f. 1850. Axel Herman f. 1851.

Nils Strömborg, bondeson från Winslöf och född $\frac{18}{2}$ 1820, student 1839, kateket wid Jacobs och Johannis förs. i Stockholm.

Börje Magnus Möller, son af hofrättskommisarien Per M. och Charl. Joh. Malmberg, f. i Werum $\frac{23}{10}$ 1820, student 1839.

Johan Lundblad, son af ryttmästaren Knut L. och Cecilia Tegman, f. i Engelholm $20/_{11}$ 1820, student 1837, d. $5/_{10}$ 1856.

Mårten Wilhelm Pihl, son af pastorsadjunkten Nils Henrik P. och född i Dusby $13/_{12}$ 1820, genomgått Wejöö skola och gymnasium, blef student 1838, extraord. amanuens wid Lunds universitetsbibliothek 1842, phil. magister 1844, andre domkyrkoadjunkt 1845—50, prebendekomminister i Husie 1850, död $17/_{6}$ 1856. Gift $27/_{1}$ 1847 m. Sophia Josephina Hellstenius, f. 1824, dotter af domprosten H. i Lund. Barn: Lovisa Christina Petronella f. 1847. Wilhelm Gustaf f. 1849. Jakob Henrik f. 1851. Carl August f. 1854. Mårten f. 1856.

John Fredrik Hårstedt, son af inspektoren Math. H. och Soph. Dahlbom, f. i Helsingborg $17/_{7}$ 1819, student 1838, prebendekomminister i Lomma 1852, i Fjelie 1858.

Gift 1857 m. Sophia Helena Ekelund, dotter af prosten E. i Trelleborg.

$4/_{9}$ **Erik Ludvig Lindergren**, son af fältwäbelen L. och Anna Gust. Wille, f. i Malmö $2/_{10}$ 1817, student 1835, innehafvare af Ausås kloförelägenhet 1844, vice pastor i Ausås 1853—56.

Gift $21/_{6}$ 1848 med Anna Wilhelmina Ulrika Westerström, dotter af prosten W. i Ausås. Barn: Anna Christina Gustawa f. 1849.

$17/_{12}$ **Fritz Molin**, son af landbrukaren M. och Eva Charl. Bauth, f. i Färlöf $23/_{9}$ 1819, blef student 1838, vice pastor i Röbbelöf 1858.

Gift 1858 m. Emilia Sophia Kallenberg. **Nils Peter Pettersson**, son af tunnbindaren P. och Ottil. Chr. Ljung, f. i Malmö $10/_{11}$ 1819, blef student 1837, vice pastor i Hörby 1847—49, i Gråmanstorp 1850—51, i Riseberga 1851.

Gift $15/_{9}$ 1850 med Emilia Sophia Weibull, dotter af prosten W. i Hörby. Barn: Anders Wei-

bull Theodor f. 1851. Henriette Christine f. 1852. Magnus Alfred Bruzelius, son af prosten B. i N. Bram, f. i Ottarp $12/3$ 1820, student 1837, vice pastor i Ingelstad 1851—54.

Elias Fridolph Hammar, son af prosten H. i Jemshög, f. $12/11$ 1820, student 1838, phil. magister 1853, vice pastor i Näsrum 1853.

1845 $17/4$ Nils Lindow, f. 1819; d. $13/12$ 1849.

$8/6$ Per Jönsson, bondefson fr. Reslöf, f. $1/5$ 1807, stud. 1829.

Johan Peter Hofwerberg, son af prosten Johan H. i Barsbäck och född der $11/3$ 1815, blef student 1830, phil. magister 1838, kollega wid Landskrona skola 1843, bataljonspredikant wid Wendes artilleri 1846.

Gift $30/6$ 1847 m. Maria Henriette Åkerhjelm, dotter af löjtnanten friherre Fredrik A. Wern: Johan Gustaf Fredrik f. 1848.

Per Otto Schultz, son af kofferbilskapten Peter S. och Louise Tegman, f. i Lund $17/11$ 1821, student 1839, vice pastor i Ståfvide 1857.

Carl Rudolf Wulff, son af prosten W. i Hoby och född der $2/2$ 1822, blef student 1841, v. pastor i Hoby 1847—49.

$19/12$ Olof Stille, bondefson från Fjellinge och född der $17/7$ 1817, student 1841, vice pastor i Norra Rörum 1853, i Norra Bram 1854—56.

Swante Georg Björck, son af kyrkoherden B. i Tranås och född i Löwestad $4/12$ 1819, stud. 1839, phil. magister 1853, tjenstg. i Stoby.

Gift $17/11$ 1852 med Mathilda Elisabeth Jönsson, dotter af prosten J. i Stoby.

Per Johnson Engström, son af äbden John Andersson, föddes i Dusby $26/11$ 1820, genomgick Wexjö skola och gymnastium, blef student 1843, vice pastor i Ulåstorp 1853—56, tjenstg. i Rågeröd.

Carl Jacob Collin, son af prosten C. i Klimåkra, föddes i Malmö $10/6$ 1821; student 1839, phil. ma-

gifter 1853, vice pastor wid Lunds domkyrkoförsamling 1855.

Gift 1856 med Ebba Adrian, dotter af prosten A. i Kyrkheddinge. Barn: Carl Martin f. 1857.

Erik Johan Schütz, son af urmakaren Samuel S. och E. M. Bernstedt, f. i Carlshamn $29/11$ 1822, gick der i skola, student 1841, vice pastor i Hjortsberga 1846—49, i Listerby 1849.

Gift 1851 med Christine Cederstrand, dotter af prosten E. i Hjortsberga.

Carl Johan Brunelius, son af prosten B. i N. Bram, f. i Ottarp $1/10$ 1822, gick i Lunds skola, student 1841, bitr. i Wallby.

1846 $21/6$ **Nils August Aman**, son af prosten A. i Söfde, f. der $29/4$ 1820, gick i Lunds skola, student 1839, innehafvare af klokkarelägenheten i Söfde 1850.

Carl Magnus Adrian, son af advokatfiskalen i Götha hofrätt Lars Samuel A. och E. M. Nordström, föddes i Jönköping $14/12$ 1821, gick i skola der och i Lund, student 1840, vice pastor i Söfvestad 1847—48.

Per Torfelsson Lindner, son af skolmästaren P. Torfelsson och C. E. Rosenqvist, föddes i Hwellinge $10/4$ 1823; student 1841, vice pastor i Melangreswie 1854.

Gift 1848 m. Katrina Elisa Pettersson, dotter af sjökapt. Petter Hansson i Skanör. Barn: Johan Petter Christian f. 1849. Anna Fredrika Cecilia f. 1850. Axel Christopher f. 1852.

1847 $20/6$ **Ewen Nilsson Frenning**, son af riksdagsmannen Nils Månsson i Skumparp af Frenninge församling, f. $18/11$ 1815, gick i Lunds skola, student 1834, biträdde i St. Harrie 1847—57, nu i Bjerseshög.

Georg Wilhelm Landgren, son af ladufogden Niclas L. och Bened. Öberg, f. i Nåd $10/9$ 1821,

gick i Malmö skola, student 1840, v. pastor i Ystads S. Mariæ pastorat 1853.

Gift 1853 med Augusta Sophia Wulff, f. 1830, v. 1858, dotter af prosten W. i Hoby.

Johan Molin, timmermans-son från Carlshamn och född der $24/6$ 1821, student 1841, död i Brågarv $14/12$ 1853.

Hans Daniel Johan Wallengren, son af prosten W. i W. Ljungby, föddes i Lund $9/6$ 1823, gick i Christianstads skola, student 1842, tjänstgör i W. Ljungby.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.

Nils Andersson Laurin, son af bonden Anders Larsson och Ingar Pålsson, föddes i Stoby $7/11$ 1823, gick i Christianstads skola, student 1842, vice past. i Burlöv 1854, i Farhult 1856, i Lomma 1858.

Gift 1856 med Emilia Ahnfelt, dotter af prosten A. i Farhult. Barn: Ingrid Gabriella f. 1857.

$9/12$ **Nils Peter Strömberg**, son af bagaren Swen S. och född i Christianstad $19/7$ 1812, gick i skola der, student 1831, philol. kandidat 1840.

Gift 1853 med Charlotta Höckert, dotter af löjtnant H. i Malmö.

Olof Christian Telemat Andrén, son af handlanden Christian A. och Joh. Malmqwist, f. i Malmö $21/6$ 1824, gick i skola der, student 1841, utflyttade till Amerika 1856.

Gift 1856 med Mathilda Pihl, dotter af pastorsadjunkten och kloakaren i Dusby N. H. Pihl.

1848 $18/6$ **Christian Victor Psarsti**, son af förvaltaren wid kongl. flottan Zacharias R. och F. M. Strömholm, föddes Carlskrona $22/6$ 1816, gick i skola der, blef student 1831, phil. magister 1838, apologist wid Carlskrona skola 1840, koll. wid samma skola 1847.

Lorenz Andreas Bååth, son af handlanden Jöns Magnus B. och Ulr. Low. Brind, föddes i Malmö $18/12$ 1816, gick i skola derstädes, blef student 1833,

phil. magister 1841, vice kollega 1840 och ordin. 1841 wid Malmö skola, flottöpastor i Malmö 1849, past. i Hammarlöf $2\frac{3}{2}$ 1856, tilltr. 1857. (II. 179.)

Gift $2\frac{6}{9}$ 1849 m. Alfilda Lundblad, dotter af ryttmästaren Knut L. och Cecilia Tegman. Barn: Hilbing Laurentius f. 1851. Albert Ulrif f. 1853.

Knud Sklander, bondeson från Glimåkra, f. $\frac{2}{3}$ 1817, gick i Christianstads skola, blef student 1842, v. pastor i Lemmeströ 1856.

Carl August Sunesson, son af inspektoren S. på Gullebova, föddes $\frac{3}{4}$ 1822, gick i Ystads skola, blef student 1841, tjenstg. i Dypmanna.

Elias Enoch Swensson, son af trädgårdsmästaren Swen S. och M. E. Nordberg, föddes på Bosjö-kloster $\frac{4}{5}$ 1822, gick i Malmö skola, blef student 1840, vice pastor i Brunnby 1851; död $\frac{6}{1}$ 1857.

Gift $\frac{6}{5}$ 1854 med Julia Tengwall, dotter af direktör D. E. Tengwall och E. M. Lang.

Jöns Victor Constantin Brorström, son af prosten B. i Borreby, f. $\frac{3}{8}$ 1823, gick i Lunds skola, student 1840.

Christian Olof Herslow, son af prosten H. i Hästveda, f. i Christianstad $2\frac{2}{11}$ 1823, gick i skola der, blef student 1842, tjenstgör i Hästveda.

Lars Arvid Bergh, son af hofrättskommisarien Swante B. och Joh. Sjöström, f. i Christianstad $1\frac{3}{3}$ 1824, gick i skola der, student 1841, vice pastor i Farhult 1855, i Durlöf 1856.

Ephraim Bager, son af handlanden Eman. B. och Brita Börjeson, f. i Malmö $2\frac{3}{4}$ 1824, erhöll elementarbildning i Christiansfeld och i en privatskola i Lund, blef student 1841, phil. mag. 1847, vice pastor i Tygelsjö 1849—50, wid Malmö Caroli förs. 1856, tjenstg. wid siffrämmande församling.

Gift $2\frac{9}{6}$ 1849 m. Erika Gustawa Kallenberg, f. 1827, dotter af prosten K. i Tygelsjö och Clara S. Roosval.

Carl Daniel Edward Petréu, son af mjölnaren Carl Henrik Pettersson och Maria Chr. Rudelius, f. i S. Ryd af Linköpings stift $14/4$ 1825, gick i Lunds skola, blef student 1842, erhööll infödingsrätt i Lunds stift 1847, extraord. amanuens wid Lunds univ. bibliotek 1848, phil. mag. 1850, innehafvare af klokkareldgenhet i Borgeby 1853, prebenderkom. i Husie 1856.

Gift 1857 m. Charlotta Göransson, dotter af v. häradsbörfding G. i Lund och Petr. Chr. Brorström.

^{10/12} **Per Welinder**, son af hemmansägaren Per Persson och Kjersti Bengtsdotter, föddes i Wä $2/9$ 1819, blef efter priv. undervisning stud. 1845, v. past. i Ystad 1852, i Stångby 1853.

Gift $21/10$ 1851 m. Fredrika Wilhelmina Hammar, f. 1822, dotter af landbruk. Johannes H. och Maria Thulin. Barn: Petrea Wilhelmina f. 1854. Birger Laurentius f. 1855. Ernst Christian f. 1856.

Rudolf Solmberg, son af Landtmät. Joh. Ad. S. och Sophia Klint, f. i Listerby $10/7$ 1823, genomgick Wexjö skola och gymn., stud. 1843, prebenderkom. i Hardeberga 1851.

Nils Petter Nyström, son af smeden N. och Christ. Hobro, föddes i Hyby $4/6$ 1824, gick i Malmö skola, student 1843, bitr. i Torrlösa.

Carl Abraham Danielsson, son af kronostogwakt. D. och Elin Larsson, f. i Lösen $1/11$ 1824, gick i Carlskrona skola, student 1844, v. past. i Lyngby 1857.

Fredrik Rudolf Riek, son af stomakareälterm. Carl Fr. R. och Ulr. Eleon. Malmberg, föddes i Carlshamn $9/6$ 1825, gick i skola der, blef student 1842, titulär vice pastor 1854, vice past. i S. Nöbbelöf f. å.

August Ferdinand Hallberg, son af guldsmeden S. och Joh. Bengtin, f. i Christianstad $3/12$ 1825,

gick i skola der, student 1844, lärare wid Carlöfrona förs: s folkskola 1848, wid amir. barnhus-skolan 1857.

1849 ²⁰/₆ **Sewertin Gawallin**, son af prosten G. i Borlunda och född der ²⁴/₆ 1820, blef student 1831, phil. mag. 1841, docens i grekiska spr. 1843, specimine-rade för theol. adjunktur 1849.

Skrifter: se Lunds Stifts Matrikel 1854. Utom de der upptagna: Lunds Stifts Herdaminne, 2—5. 1855—1858, och några öfversättningår. **Anders Blomstrand**, son af lektor Joh. B. och Sewerina Rodhe, född i Wejöö ¹⁹/₁₂ 1822, genom-gick Wejöö skola och gymn., student 1840, phil. mag. 1844, theol. docens 1846, predikant wid Lunds lazarett 1852, misstånår i Ostindien.

Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854; utom de der nämnda: Lutherska kyrkans Symbolik, 1855.

Gustaf Victor Schaar, son af prosten S. i Fjels-finge, f. i Carlöfrona ²⁷/₆ 1819, stud. 1838, phil. mag. 1847, tjenstg. i Glimåkra.

Hans Hansson Thyrén, son af bonden Hans Ed-renson och Anna Jönödötter, f. i Grönby ³/₁ 1817, stud. 1845, v. p. i Svaröd 1853—55, prebendekom-minister i Hellestad 1858.

Georg Magnus Kull, son af juristen Åke K. och A. B. Dahlström, född i Brandstad ³/₆ 1823, gick i Malmö skola, student 1840, skollärare i Lore-fow 1849.

Gift 1850 m. **Josephine Christ. Kull**, dot-ter af kantorn K. i Engelholm.

Swante Petrus Ahlström, son af klockaren A. i Gjerdslöf och Hel. Hallbeck, f. i Röbbelöf ³/₁ 1825, gick i Ystads skola, student 1842, flottspastor i Malmö 1858.

¹⁰/₁₂ **Anders Victor Christian Noos**, son af prosten N. i Bosarp, f. derstädes ¹⁷/₂ 1824, gick i Carlöfrona skola, student 1842, phil. mag. 1847, inne-hafware af klockarelågenhet i Kiaby 1855.

Carl Johan Wilhelm Petersen Bergfors, son af hofkamrer Jon. P. och Soph. Magd. Riis, f. i Landskrona $12\frac{1}{2}$ 1822, gick i skola der, student 1839, vice stadskom. i Landskrona 1852.

Gift 1854 m. Sophia Maria Esfwergren, dotter af prosten E. Hörby.

Nils Ngel Theodor Sjörén, son af hofrättskommiss. Johan S. och Ewa Kemner, f. i Vorgeby $26\frac{7}{7}$ 1822, gick i Landskrona och Lunds skolor, stud. 1842, tjenstg. i Vårslöv.

Gift 1854 med Cecilia Schoustrup från Köpenhamn.

Nils Jacobson, son af hemmansägaren Jac. Jacobson och Hanna Nilsson, f. i Esfweröd $20\frac{3}{3}$ 1824, gick i Christianstads skola, student 1845, död $18\frac{6}{6}$ 1854.

Lars Christopher Thulin, son af klofaren Lars L. och Sophia Kallenberg, f. i Höja $21\frac{12}{12}$ 1825, gick i Helsingborgs skola, student 1842, död $19\frac{10}{10}$ 1854.

1850 $14\frac{6}{6}$ **Olof Adolf Optatus Warholm**, son af prosten W. och S. M. Wästfelt, föddes i Warnhem af Skara stift $19\frac{4}{4}$ 1816, student 1836, extraord. aman. wid Lunds univ. bibliotek 1842, phil. mag. 1844, prebendefom. i Uppåkra 1850.

Gift $30\frac{8}{8}$ 1850 m. Sara Gunilda Wennerberg, dotter af prosten W. i Lidköping. Barn: Margreta Gunilda f. 1851. Gunnar Olof f. 1852.

Clas Warholm, den förres bror, f. $27\frac{1}{1}$ 1821 i Skara, gick i Carlstads skola, stud. 1839, phil. mag. 1844, theol. docens 1848, pastor wid Södra stänsta infanteriregementet 1855, kyrkoherde i Slöta af Skara stift 1858, tillträder 1861.

Gift 1856 m. Mathilda Rudenschöld, dotter af grefve Thorsten R. Barn: Anna, f. 1857.

Skrifter: 2 akad. afhandlingar.

Herman Wihlborg, son af kapten Herman W.

och Maria Hammar, f. i Landskrona $20/10$ 1825, gif i Östads skola, student 1842, biträder i Jemshög. **Malte Carl August Ström**, son af kammartjennaren Per S. och Lovisa Booson, f. på Öfwebo-floster $2/9$ 1826, gif i Lunds skola, stud. 1844, innehafware af kloakrelägenhet i Widtköfle 1857.

Gift 1857 m. Louise Quiding, dotter af profsten D. i Rättraby.

$20/12$ **Ewen Johan Nilsson Heimer**, son af v. härads-höfding B. Nilsson och Hel. Katt. Borgström, f. i Sölvesborg $20/6$ 1826, gif i Carlshamn's skola, student 1845, v. past. i Bjereshög 1857—58.

1851 $4/7$ **Johan Ludvig Bong**, son af bokbind. G. L. Bong och Ewa Charlotta Holst, f. i Christianstad $10/7$ 1824, gif i skola der, student 1842.

Nils Peter Nordborg, son af traktör Jöns Nilsson och Marg. Nordberg, f. i Malmö $20/7$ 1825, student 1846, innehafware af kloakrelägenhet i W. Ahlsta 1853, tjenstg. i Malmö.

Gustaf Christian Björck, son af kyrkoh. B. i Tranås, f. i Lövestad $6/6$ 1826, gif i Lunds skola, stud. 1844, biträder i Kjellstorp.

$19/12$ **Måns Abraham Böös**, son af kyrkoh. B. i Raf-lunda, f. i Hör $1/6$ 1818, gif i Malmö skola, student 1838, innehafware af kloakrelägenheten i Balkåkra 1845, v. pastor der 1853—54 och 1856—58.

Gift 1852 m. Maria Charl. Berlin, dotter af profsten B. i Balkåkra.

Nils Johan Christian Öfvergren, son af profsten G. i Hörby, f. i Harlösa $27/6$ 1826, gif i Lunds skola, student 1845, bitr. i Hörby.

August Ludvig Christopher Sjöberg, son af profsten S. i Söderhviddinge, f. i Landskrona $22/7$ 1826, gif i Lunds skola, student 1845, v. past. i Söderhviddinge 1854—58, tjenstg. ännu der.

Frans Emil Oscar Rock, son af stadsfiskal K. och U. B. Berg, född i Carlshamn $3/6$ 1828, stu-

dent 1847, vice pastor i Helsingborg 1857—58, tjenstg. i Farhult.

Alfred Benedictus Nilsson Heimer, son af v. häradsh. B. Nilsson och S. K. Borgström, f. i Sölvesborg $24/11$ 1828, gif i Carlshamns skola, student 1847, kapellpredikant i Eringsboda 1858.

1852 $29/6$ **Carl Johan Larfén**, son af prosten L. i Brägarp, f. i Helsingborg $21/2$ 1821, gif i Lunds skola, student 1842.

Peter Andersson Rosén, son af bonden Anders Håkansson och Elna Persdotter, f. i Bjereshög $22/9$ 1823, student 1846.

Per Nönbeck, son af bonden Håkan Bengtsson och Hanna Larsson, f. i Jemshög $19/5$ 1824, gif i Carlshamns skola, student 1847.

Lars Jacob Löfgren, son af kyrkoh. L. i Hjernarp och född der $4/2$ 1825, gif i Lunds skola, student 1844, tjenstgör i Solberga.

Abraham Rasmussen Kjellander, son af bonden R. Hansson och Siska Bengtsson, f. i Fjellingge $20/12$ 1825, gif i Christianstads skola, student 1845, v. pastor i Sörby 1853.

Carl Wilhelm Appelgren, son af prosten A. i Stödhaf, f. i Svedala $22/3$ 1826, gif i Lunds skola, student 1845, bitr. i Stödhaf.

Herman Christopher Eugene Lindqvist, son af tingsnotarien L. och E. D. Segerström, f. i Lund $2/7$ 1826, gif i Ystads skola, student 1845, biträder i Esfweröd.

Johan Christopher Bring, son af prosten B. i Arrie, f. i Ösfsjö $6/4$ 1829, gif i Lunds skola, student 1847, bitr. i Tullstorp 1852—58.

1853 $12/2$ **Malte Carl Joseph Eurentus**, son af prosten E. i Dusby, föddes i Öfved $22/3$ 1821, gif i Lunds skola, blef student 1839, phil. mag. 1844, v. koll. vid Landskrona skola 1846, i Malmö 1847, ord. lärare vid siftnämnda skola 1849.

August Wilhelm Hagén, son af landtmätaren

Johan H. och Chr. Bramberg, född i Mällby $\frac{4}{2}$ 1826, gick i Lunds skola, student 1847, v. past. i Söfsjö 1854. Död $\frac{13}{12}$ 1857.

Johan August Walmgren, son af stomakareälberman Nils W. och B. E. Boman, f. i Christianstads $\frac{11}{7}$ 1829, gick i skola der, blef student 1847, biträder i Raflunda.

$\frac{24}{5}$ Olof Christian Holmqvist, son af klockaren Åke H. och Soph. Wäström, f. i Gumlösa $\frac{22}{2}$ 1821, gick i Christianstads skola, student 1839, phil. mag. 1847, vic. lärare wid Sölmesborgs skola 1843, ordinarie 1845, kyrkoherde i Träne $\frac{23}{4}$ 1858, tilltr. 1859. (V. 109.)

Håkan Håkansson, son af nämndemannen Håkan Håkansson och Maria Mårtensdotter, f. i Widtöffe $\frac{24}{4}$ 1825, gick i Skånska skola, student 1845. Död $\frac{17}{6}$ 1857.

Söran Ahlgren, son af landtbruk. Joh. Christ. A. och Anna Lindström, f. i Christianstad $\frac{6}{1}$ 1828, gick i skola der, student 1847, bitr. i Köpinge.

$\frac{17}{6}$ Anton August Appellqvist, son af riksdagsfullmäktigen i bondeståndet Gust. Bernh. A. och Cecilia Jönssdotter, föddes i Hjortsberga $\frac{11}{4}$ 1827, gick i Carlskrona skola, blef student 1846.

Hans Andreas Flyborg, son af handlanden H. A. Flyborg och Joh. Dor. Plazman, f. i Helsingborg $\frac{2}{12}$ 1828, gick i skola der och blef student 1847, tjänstg. i Eswerlöf.

Jöns Nilsson Mellander, son af bonden Nils Nilsson och Joh. Jönssdotter, f. i Målleberga $\frac{12}{3}$ 1830, gick i Malmö skola, student 1850, v. past. i Backaryd 1853.

1854 $\frac{3}{8}$ Peter Fredrik Carlsson, son af klockaren Gust. Carlsson och Hel. Phil. Dahlberg, f. i St. Köpinge $\frac{3}{3}$ 1827, gick i Östads skola, student 1846, v. past. i Kyrkheddinge 1854, i Åsum 1855.

Jöns Christian Ewald Åkeson Lundgård, son af rådman Å. Åkeson och Joh. Soph. Lenander, f. i

Cimbrishamn $25/4$ 1827, gif i Nstads skola, student 1848, tjenstg. i W. Sallerup.

Anders Nystedt, son af flockaren Mats Matefson och Anna Andersdotter, f. i Kennelanda af Elfsborgs län $26/2$ 1819, gif i Wenersborgs skola, blef student 1846, erhöå infödingsrätt i Lunds stift 1856.

$21/6$ **Folke Wilhelm Sjöbohm**, son af borgmäst. Christ. Jac. S. och H. C. Kndgren, f. i Carlskrona $2/11$ 1821, gif i skola der, student 1839, phil. mag. 1844, v. kollega wid Carlskrona skola 1843, ord. lärare wid samma skola 1848.

Gift $9/3$ 1849 med Sally Göthilda Aspegren, dotter af kronobagaren Gust. Cast. A. Barn: Folke Jacob Theodor f. 1850. Christian Casten Göthe f. 1851. Hanna Sally Charlotta f. 1852. **Christian Heidemän**, son af smeden Dan. Chr. H. och Metta Larsdotter, f. i Hårlösa $10/6$ 1819, gif i Lunds skola, student 1840, innehafvare af flockare-lågenheten i Tommarp.

Paul Henrik Paulfson, son af wagnmakaren Jöns Pählfson och Boel Nilfson, f. i Lund $26/9$ 1827, gif i Lunds skola, student 1847, tjenstgör i Ölmååkra.

Gustaf Adolf Collin, son af prostén E. i Skaberfjö, f. $2/3$ 1830, gif i Lunds skola, student 1847, huspred. på Skaberfjö.

1855 $11/2$ **Carl Wilhelm Norström**, son af fältkamrer N. och Christ. Smith, f. i Christianstad $20/1$ 1829, gif i skola der, student 1848, bitr. i Billinge.

Johan Johansson, son af bondén Joh. Iwarfson och Matr. Isakdotter, f. i Söderhålddinge $6/2$ 1829, gif i Lunds skola, student 1848, huspredikant på Ljungby.

$7/5$ **Anders Wilhelm Mauritsfson**, son af inspekt. Anders N. och Ulr. Bergman, f. i Winklöf $26/8$ 1827, gif i Christianstads skola, student 1847, v. past. i Hållaryd 1856.

$24/6$ **Andreas Brugelius**, son af prostén B. i N. Bram,

f. i Ottarp $\frac{3}{2}$ 1824, gif i Lunds skola, student 1840, phil. mag. 1847, extraord. biblioteksaman. 1849, theol. kand. 1855.

Ewen Libert Bring, son af prästen B. i Arrie, f. i Sjöfö $\frac{3}{2}$ 1826, gif i Malmö skola, student 1844, phil. mag. 1850, theol. kand. 1855, theol. docens 1856, lazarettspred. i Lund.

Pehr Johan Pihlstrand, son af hemmansäg. Jöns Sörenson och Kjersti Olsson, f. i Sjöwlinge $\frac{1}{1}$ 1816, gif i Malmö skola, student 1840, lärare wid allm. barnskolan i Lund, tjenstg. i Hellestad.

Nils Wennerberg, son af husmannen Måns Knuts-son och Karna Bengtsdotter, f. i Wålinge $\frac{14}{12}$ 1826, gif i Helsingborgs skola, student 1848.

Jacob Otto Henrik Bergqvist, son af theol. prof. dr. B. i Lund, f. der $\frac{20}{10}$ 1831, gif i skola der, student 1848, tjenstg. i Råby.

$\frac{23}{9}$ **Magnus Christian Herrlin**, son af skolmäst. Peter H. och Metta Månsdotter, f. i S. Willie $\frac{16}{1}$ 1818, gif i Ystads skola, student 1838, phil. mag. 1844, lärare wid Christianstads skola 1846, pastor wid Wendes artilleriregemente 1857.

Carl Christian Rothstein, son af qvartermästaren John R. och Patr. Griander, f. i Helsingborg $\frac{5}{10}$ 1819, gif i Lunds skola, student 1835, phil. mag. 1844, lärare wid Christianstads skola 1848.

Gift med Maria Andersson.

Magnus Victor Brunnström, son af kaptenen B. och C. L. Nobelius, f. i Stora Garrie $\frac{17}{4}$ 1824, gif i Lunds skola, stud. 1842.

Gift m. Augusta Hjelmsberg, dotter af fyrkoherden H. i Wanstad.

$\frac{23}{12}$ **Peter Lundberg**, son af timmerman L. och Kjersti Olsson, född i Christianstad $\frac{21}{12}$ 1825, gif i Christianstads skola, blef student 1845, tjenstg. i Fosse.

Ake Jönsson, son af åboen Jöns Bengtsson och Nilla Persdotter, f. i Hästveda $\frac{27}{9}$ 1830, gif i Christianstads skola, student 1849.

- Carl Johan Brock**, son af stråddaren B. och J. M. Pettersson, f. i Lund $\frac{2}{3}$ 1831, gick i skola der, student 1850, bitr. i Mörrum.
- 1856 $\frac{24}{2}$ **Nils Adolf Eriberg**, son af guldsmed Axel Gabr. E. och Joh. Mar. Wahlman, f. i Carlskrona $\frac{12}{5}$ 1823, gick i Carlskrona skola, student 1840, phil. mag. 1847, ord. lärare wid Carlskrona skola 1852.
- Nils Andreas Björkman**, son af swarfwaren B. och Charl. Kjerrulf, f. i Gråmanstorp $\frac{25}{1}$ 1826, gick i Lunds skola, student 1847, duplikant wid Carlskrona skola 1852—1855, flotts pastor i Christianstad 1858.
- Per Larsen Lindsjö**, son af äboen Lars Nils-son och Karna Olsdotter, f. i Tygelsjö $\frac{12}{3}$ 1826, student 1848.
- Lars Anders Pettersson**, son af skolmäst. Carl P. och Cecilia Andersson, f. i Lund $\frac{21}{3}$ 1827, gick i Lunds skola, student 1846, bitr. i Håja.
- $\frac{29}{6}$ **Holjer Anders Witt**, son af amir. past. W. i Carlskrona, föddes i Carlskrona $\frac{17}{2}$ 1818, gick i Carlskrona skola, blef student 1835, phil. mag. 1841, v. notaris wid Lunds domkap. 1842—44, konrektor wid Malmö skola 1843, kyrkoherde i Helsingborg $\frac{9}{4}$ 1858, tilltr. f. å.
- Gift $\frac{13}{4}$ 1846 m. Sara Schultz, dotter af sjökapt. S. och Lov. Tegman. Barn: Ingr. Lov. Sophia f. $\frac{9}{1}$ 1847. Peter Otto Holjer f. $\frac{3}{8}$ 1848. Gustaf Henrik f. $\frac{10}{10}$ 1849. Emilia Wilhelmina f. $\frac{24}{7}$ 1851.
- Skrifter: se Lunds stifts matrikel 1854.
- Bengt Andersson**, bondeson, f. i Helsingborg $\frac{9}{1}$ 1823, gick i skola der, student 1839, phil. mag. 1847, duplikant wid Helsingborgs skola 1845, kollega wid Hållstads skola 1849, rektor derstädes 1850.
- Gift $\frac{10}{12}$ 1850 m. Helena Wilhelmina Romare, dotter af färjemannen R. i Helsingborg.
- Simon Olof Hendeberg**, son af guldsmed H. och Christ. Rödning, f. i Helsingborg $\frac{11}{7}$ 1821, gick i

skola der, student 1839, phil. mag 1844, v. rektor i Helsingborg s. å., duplikant i Östads 1845, v. rektor der 1848, ord. kollega 1850.

Gift $\frac{21}{8}$ 1851 m. Hulda Charlotta Bolin, dotter af tullförvaltaren B. Barn: Olga Petrea Wilhelmina s. 1852.

$\frac{21}{12}$ Anders Fredrik Cronhamn, f. i Lund $\frac{2}{6}$ 1813, nådårsprest i Espö 1858.

1857 $\frac{25}{3}$ Nils Petter Wilhelm Wallengren, son af prosten W. i W. Ljungby, f. i S. Billie $\frac{20}{1}$ 1828, student 1849, tjenstg. i Valkåfra.

Frans Wilhelm Petersson, f. $\frac{20}{6}$ 1831, student 1851, tjenstg. i Carlshamn.

$\frac{6}{7}$ Johan Theodor Ekelund, son af inspektör Johan E. och Anna Stenberg, f. i Andersöf $\frac{23}{6}$ 1827, gick i Östads skola, student 1848, tjenstg. i Westerstad.

Bengt Valerius, son af bonden Per Bengtsson och Elna Erikdotter, f. i Hofby $\frac{12}{1}$ 1833, gick i Lunds skola, student 1853, vacanspred. i Lövestad 1858.

$\frac{9}{11}$ Henrik Samuel Brandt, son af kyrkoh. Lars Joh. B. i Örtosta, f. der $\frac{10}{7}$ 1833, gick i Lunds skola, student 1851, tjenstg. i Norrhviddinge.

Johan Fredrik Brandt, den förres bror, f. $\frac{26}{7}$ 1834, student 1852, tjenstg. i Wanstad.

$\frac{27}{12}$ Anders Thulin, son af bonden Jöns L. och Kjersti Swensdotter, f. i Werum $\frac{11}{3}$ 1824, gick i Christianstads skola, student 1853, tjenstg. i Lösen.

Abner Theodor Larßen, son af prosten L. i Brågård, f. i Ingelstad $\frac{5}{11}$ 1830, gick i Lunds skola, student 1851, tjenstg. i Tullstorp.

1858 $\frac{17}{3}$ Nils Anton Johan Wingren, son af prosten W. i S. Rörum, föddes der $\frac{2}{2}$ 1835, blef student efter skolgång i Lund 1854, tjenstg. i S. Rörum.

$\frac{9}{6}$ Carl Johan Ekelund, f. i Jemshög 1831, stud. 1853.

Förändringar,

hvilka icke förut i detta arbete funnat upptagas, hafwa inträffat wid:

Bisfopsämbetet, I. 214.

W. Faxe dog $22/9$ 1854 och efterträddes $9/3$ 1855 af H. Reuterdahl, I. 242, som $31/1$ 1856 utnämndes till ärkebiskop i Upsala, hvarestefter J. H. Thomander, I. 408, blef biskop i Lund $9/8$ 1856.

Domprostertiet, I. 243.

Sedan det stått ledigt 1852—55, då H. Reuterdahl war statsråd, blef det efter hans utnämning till biskop förklaradt ledigt till ansökning, och E. G. Bring, I. 409, utnämndes till domprost $22/8$ 1856.

Sellestads pastorat, I. 265.

A. N. Sundberg utbytte detta pastorat mot Uppåkra 1858.

Ryrkhebbinge pastorat, I. 376.

E. F. Adrian dog $20/7$ 1854, och M. Borgström, V. 29, blef pastor här $18/4$ 1855, tilltr. 1856.

Uppåkra pastorat, I. 409.

Efter E. G. Bring's befordran till domprost war pastoratet ledigt till $1/5$ 1858, då det öfwertogs af A. N. Sundberg, I. 265.

Bjeresöhögs pastorat, I. 415.

E. G. Bring dog $20/2$ 1855, och J. Friberg, II. 199, blef pastor här $12/1$ 1856, tilltr. 1858.

Mellangrefwie pastorat, II. 82.

H. Schartau dog $9/10$ 1857.

Swellinge pastorat, II. 121.

N. J. Glensburg dog $13/12$ 1857.

Sammarlöfs pastorat, II. 179.

M. A. Schmitt dog $19/7$ 1855, och L. A. Bååth, V. 495, blef past. här $23/2$ 1856, tilltr. 1857.

Skandrs pastorat, II. 199.

Efter J. Friberg's transport till Bjeresöhög blef J. E. Nordström, V. 478, past. här $17/9$ 1856, tilltr. 1858.

Espö pastorat, II. 256.

N. Lovén dog $^{10}/_2$ 1858.

Gustafs församlings pastorat, II. 263.

J. S. Nibelius dog $^{9}/_7$ 1856, och L. Feuf, V. 174, blef pastor här $^{11}/_2$ 1857, tilltr. 1859.

Tranås pastorat, II. 360.

J. Lernström erhöll transport till Fjellestad 1855, och E. N. Ahnfelt, V. 483, blef pastor här $^{2}/_4$ 1856, tilltr. 1858.

Prostämberet i Frosta härad, III. 1.

S. Nilsson dog $^{9}/_5$ 1858, och J. P. Ramberg, III. 25, blef tillf. prost $^{7}/_5$ 1858.

Borlunda pastorat, III. 75.

S. Nilsson d. som ofwan.

Prostämberet i Färs härad, III. 95.

J. N. Quiding dog $^{1}/_2$ 1858, och J. D. Berggren, III. 102, blef prost $^{10}/_3$ 1858.

Löwestads pastorat, III. 124.

J. N. Quiding d. som ofwan.

Brandstads pastorat, III. 139.

J. Benzell dog i Lund $^{7}/_{12}$ 1856, och C. Lindeblad, III. 311, blef past. här $^{13}/_{11}$ 1857, tilltr. 1858.

Bombs pastorat, III. 153.

G. A. Wigren, V. 240, blef pastor här $^{1}/_{10}$ 1856, tillträdde 1857.

Första stadskomministraturen i Landskrona och Wadensjö pastorat, III. 294.

E. M. Berlin dog $^{4}/_6$ 1858.

N. Swaluvs pastorat, III. 311.

Efter C. Lindeblads transp. till Brandstad blef stadskateketen i Götheborg Josua Colliander, smål., f. 1822, pastor här $^{10}/_{12}$ 1857, tilltr. 1858.

K. Röbbelöfs pastorat, III. 318.

G. H. Aulin dog $^{10}/_8$ 1857.

Swistofta pastorat, III. 327.

H. S. Åkerberg dog $^{3}/_1$ 1858.

Helsingborgs, Wällufs och Raus' församlingars pastorat, III.
362, 363.

Efter P. Wieselgrens transp. till domprosteriet i Göttheborg $^{21}/_3$ 1857, hwilket tillträdde $^{1}/_6$ f. å., blef S. A. Witt, V. 505, pastor i Helsingborg $^{1}/_4$ 1858, och J. C. Wadstein, III. 366, pastor i Wälluf och Raus f. d.

Prostämberet i Jungelstads härad, IV. 76.

P. N. Anglin, dog $^{22}/_3$ 1857, och J. G. Eckerbom, IV. 113, blef prost $^{4}/_7$ 1857.

Hofby pastorat, IV. 92.

P. N. Anglin d. som ofwan, och L. G. Hoffstedt, V. 474, blef pastor här $^{10}/_1$ 1858, tilltr. 1860.

W. Karups pastorat, IV. 257.

E. C. Eberstein dog $^{16}/_3$ 1858.

Prostämberet i W. Söinge härad, IV. 301.

W. Wahlqwist flyttade 1858, se III. 267, och F. Soren, IV. 335, blef tillf. prost 1858.

Karups pastorat, IV. 363.

J. Nyman dog $^{3}/_6$ 1857.

Träne pastorat, V. 109.

D. C. Holmqwist, V. 502, blef pastor här $^{23}/_4$ 1858, tilltr. 1859.

Visterby pastorat, V. 248.

M. Sjöberg dog $^{24}/_6$ 1858.

Några rättelser och tillägg.

Första delen.

Sid. 3. Att ärkebiskop **Abfalon** egentligen hetat **Agel** är icke historiskt bekräftadt; först från 15:de och 16:de årh. har man såkra exempel på ett dylikt namnbyte. Jfr. Nord. Univ. Tidsskr. II. 1, 24 ff.

„ 20. **Christen Pedersen** öfversatte hela bibeln. Jfr. Kirkehist. Samlinger II. 3. 394 ff. Kbhvn 1854. Han war icke prest i Helsinge, men wistades der hos en anförwandt.

- Sid. 21. Biskop **M. Palladius** var redan 1544 gift i **Tyst-**land och hade tre barn. Sonen **Peder** fick 1556 ett kanonikat i Lund.
- „ 62 r. 5 n:fr. Prosten **Nilsenius** var icke i egenkap af riksdagsman i Stockholm 1680. Inga präster från Lunds stift deltog i detta års riksmöte. Jfr. **Bexells** Bidr. till Sw. Kyrkans och Riksdagarnas historia, s. 104.
- „ 108. Ordet "Högstsalig" lärer först blifwit brukadt i **Carl XI:s** strifwelse angående klagodagen efter dr. **Ulrika Eleonoras** död; der förestrifwes att prästerna i bönen borde säga: "Hennes Majestät, wår allernådigsta, nu högstsaliga Drottning", i stället för "wår Christendoms-syster". Lunds domkapitel fallar henne blott "salig" i sitt bref $2\frac{1}{8}$ 1693, hwari prästerna förmanas "att, för att contestera sin sorg, gå med flor på hattärna och hålla sine hustrur till att bruka tårswellige och erbåtre kläder".
- „ 162. Bland biskop **Engeströms** barn är uteglömd: **Ulrika**, s. 1746, b. og. 1829.
- „ 216. **S. Spandemager** war född i Malmö; fadren hette **Ole** och war troligen spannmakare. — Samma sid. Att **Peder Lauridsen** blifwit uppgifwen såsom pastor i Lund samtidigt med **Spandemager**, härleder sig från en oriktig interpunktion i biskop **Mogens Madsens** lesverne, af honom sjelf uppsatt på danska, men i latinss öfversättning tryckt jemte hans "Series episcoporum Lundensium". Det heter der, att **Mogens Madsen** blifwit prestwigd 1550 af **Frans Wormersen**, "adsistentibus et adjuvantibus Lectore Theologo P. Laurentii, Parocho Lundensi, D:nö **Joh. Spandemager**" m. m. Säfert bör stiftet sednet efter **Lundensi** utstrykas och orden **parocho Lundensi** hänföras till **Spandemager**.
- „ 217. Då utg. af detta arbete, i frid med andra författare, t. ex. **E. G. Brunius** (Bestr. öfwer Lunds domkyrka, 2 uppl. s. 258), uppgifwit att **Mogens Madsen** aldrig varit pastor wid Lunds Domkyrka, så bör detta ytterligare upplysas. I **Mogens Madsens** nysnämnda lesvernesbestrifning uppgifwes icke att han haft ifrågasvarande ämbete, men wål att han 1571 eftertrådt **Span-**

demager såsom "Presbyter in Torne Herred". Sfwersfättaren har såkert här återgifwit det danska "provst" med "presbyter", hwilket plågar betyda sockenprest. Att Mogens Radsen 1578 icke war pastor i Lund, kan man fluta deraf, att han på titelbladet till sin "Series episcoporum Lundensium", som då synes wara afslutad, kallas "Lector Theologiæ"; theol. lectoratet war nemligen icke förenadt med pastorsbeställning wid domkyrkan. Att han 1584 icke war pastor i Lund, upplyses af hyllningsfullmagten för detta år, och att han ej heller war det 1586, synes deraf att i handlingarna rörande mester Jacobs dödsdom (se hans biographi i detta arbete II. 274 ff.) förekommer "mester Oluf" såsom "fognepræst i Lund".

Sib. 226. Då utg. uppgifwit att **Chr. Wapke** 1682—1688 warit ej blott pastor i Lund, utan också "domprovst", så har det stett med anledning deraf att B. i Lunds ordinationsbok på mer än ett ställe kallas för "archipræpositus". — Enl. Brunius, anf. st. sidan 337, war B. Humerus troligtwis den förste pastor i Lund, som hade titel af domprovst.

Samma sid. Enl. Brunius, anf. st. sid. 305, blef **Gabriel Lundberg** 1682 2:dre theol. prof. och swenskt pastor wid Lunds domkyrka. Säkert menas biskop Hahns swäger **Gabriel Lundeberg**, som war pastor i Wäckelsång af Wejöö stift 1675—84. Ett bref från Hahn till E. Lindschöld af år 1681 innehåller att H. till th. professor förslagit "mag. Gabriel", i affigt att derigenom "betaga en annan incapabel person all tanka derpå", men att mag. Gabriel torde helst wilja stanna wid sitt pastorat. Att han icke emottog professtionen och pastoratet i Lund år alldeles säkert, ty han war 1682 riksdagsman för Wejöö stift, och fortfor att wara pastor i Wäckelsång ända till 1684. — Enl. Brunius, anf. st., war prof. Linnerius tyft pastor och prof. Dalhem swenskt pastor från 1689 till 1692, då, efter Dalhems död, Linnerius blef swenskt pastor, och ingen tyft pastor mera tillfattedes.

„ 245. **Oluf Swanne** blef prest 1639.

„ 253. **Augustinus Andersson** har ej warit stadskomminister,

- men hade "betjenat Lunds hospital och Råby socken i 12 år", då han affattes 1645 för lågersmål, begånget under hans enklingsstånd; begärde 1648 hos konungen restitution till preståmbetet, enär han ej lärt något annat, hvarmed han kunde förtjena sitt uppehälle; Bisk. Winstrup tillstyrkte ansökningsen, men man känner icke, huruvida den bifölls, eller ej.
- Sid. 254. **W. Vinberg** var westgöthe och prestwigdes $\frac{7}{8}$ 1716 till tjenstgöring i Råby.
- " 255. **J. E. Barfoth** blef prest 1769.
- " 260. **Morthen Jørgensen** prestwigdes till pastor i Hellestad $\frac{1}{6}$ 1640.
- " 263. **J. Hedensfog** blef student 1716 och prestwigd $\frac{19}{5}$ 1729.
- " 265 r. 5 n:fr. står 1851, läs 1852.
- " 267. **Söffren Jørgensen** prestwigdes till pastor $\frac{18}{6}$ 1653.
- " 282. **Andr. Nicolai** blef student 1656 och prestwigd $\frac{9}{7}$ 1669.
- " 287. **L. N. Bager** prestwigdes $\frac{5}{6}$ 1657.
- " 294. **J. S. Schreil** prestwigdes $\frac{26}{1}$ 1711 till tjenstgöring i Österlöf. — **D. Denell** prestwigdes $\frac{15}{12}$ 1729 till tjenstgöring i Målby.
- " 296 r. 10 n:fr. st. 1843, läs $\frac{29}{12}$ 1842.
- " 302 r. 15 st. $\frac{23}{3}$ l. $\frac{23}{3}$ 1792.
- " 305. Att **Olof Bagger** kallas domprost, torde vara felaktigt; utg. har i denna uppgift följt Ståhl, Biogr. Underr. om Lunds professorer. — **Olof Wærson** prestwigdes $\frac{9}{7}$ 1665 till past. i Bonderup.
- " 319. **W. Winding** blef student 1689 och prest $\frac{8}{12}$ 1705.
- " 336. **N. Hjorth** war troligast icke son af Fredrik H. i Åusås.
- " 341. **J. N. Stenhoff** war magister och prestwigdes $\frac{19}{12}$ 1762.
- " 343. **H. H. Linckel** kallas Coronensis och prestwigdes till komminister i Swedala $\frac{17}{1}$ 1640. — **Niels Hansen** prestwigdes till komminister i Gjerdslöf $\frac{7}{6}$ 1650.
- " 349. **G. Wifingh** prestwigdes $\frac{19}{6}$ 1673 till komminister i Söderhviddinge.

- Sid. 358. **M. P. Kragh** prestwigdes $12\frac{1}{2}$ 1651 till kommissioner i Örfelljunga.
- „ 359 r. 11 ft. 1676 l. 1677.
- „ 360. **G. Synphauff** blef student 1705 och prest $20\frac{1}{2}$ 1711.
- „ 371. **M. Ottesson** prestwigdes $26\frac{1}{7}$ 1657 till tjenstgöring i Bjellerup.
- „ 372. **S. P. Melby** prestwigdes $10\frac{1}{6}$ 1674.
- „ 373. **S. Torslow** prestwigdes $20\frac{1}{5}$ 1713.
- „ 381 r. 12 och 13 n:fr. får: qvarnegaren Jonas S. i Håstadb; l. Rådman Christopher S. i Lund.
- „ 383. **O. Hinström** prestwigdes $16\frac{1}{6}$ 1705 till tjenstgöring i Silfsåkra.
- „ 388 r. 4 n:fr. tillägges: Gift $30\frac{1}{12}$ 1842 m. Helena Maria Ahlqwist, prestdotter från Womb. Barn: Christian Henrik f. 1844. Christina Maria Elisabeth f. 1848.
- „ 393. **E. Brumberg** prestwigdes $2\frac{1}{6}$ 1714.
- „ 407 r. 11 n:fr. ft. 1805, l. 1807.
- „ 412. **M. P. Hobro** prestwigdes $1\frac{1}{7}$ 1655 till "commisnister ædis primariae Lundæ nec non in Bjellerup et Råby". — S. f. **C. N. Holbeck** prestwigdes $16\frac{1}{7}$ 1675.
- „ 415 r. 1 n:fr. ft. 1843, l. 1844; f. r. 1847, l. 1850.
- „ 419. **A. Kahl** blef student 1720 och prest $15\frac{1}{12}$ 1729.
- „ 421 r. 3 n:fr. tillägges: Gift 1796 m. Sara Helena Bodin.

Andra delen.

- Sid. 39. **M. S. Torslow** prestwigdes $10\frac{1}{7}$ 1674 till tjenstgöring i Malmö.
- „ 40. **A. Rolén** prestwigdes $13\frac{1}{4}$ 1704 till regementäprest.
- „ 41. **S. Frost** blef student 1722, prestwigd $19\frac{1}{6}$ 1729 till tjenstgöring i Köpinge. — S. f. r. 16 l. $10\frac{1}{6}$ 1746. — r. 26 l. $17\frac{1}{12}$ 1757. — r. 33 l. $10\frac{1}{4}$ 1770. — r. 35 l. $11\frac{1}{8}$ 1789.
- „ 42. **J. Carsman** prestwigdes $30\frac{1}{11}$ 1777.
- „ 47. **Pars-Palm** blef prestwigd $30\frac{1}{6}$ 1780.
- „ 48. **J. N. Pouget** prestwigdes i Lund $11\frac{1}{12}$ 1724.
- V.

- Sid. 49. **J. F. Goth** prestwigdes $\frac{23}{11}$ 1731.
- „ 54. **P. Bäck** blef stud. 1713, prest $\frac{8}{9}$ 1721. — r. 14 ft. $\frac{7}{6}$ l. $\frac{13}{5}$.
- „ 55 r. 13 ft. blef sedermera; l. "blef $\frac{18}{12}$ f. å. prestwigd till".
- „ 60. **O. Bering** blef stud. 1710, prestwigd $\frac{8}{9}$ 1721.
- „ 63. **Christen Hansson** prestwigdes till komminister i Arrie $\frac{11}{11}$ 1659.
- „ 66 r. 8 ft. 1691, l. 1691 $\frac{3}{5}$ prestw. till
- „ 67. **M. Lillander** prestwigdes $\frac{25}{4}$ 1700.
- „ 69. **O. Blomelius** blef stud. 1705, prestw. $\frac{27}{6}$ 1712.
- „ 70 r. 13 ft. 1738 l. $\frac{24}{3}$ 1738.
- „ 75. **E. S. Ryfjörck** war född $\frac{28}{8}$ 1697, blef student 1719, prest $\frac{22}{12}$ 1722. — r. 5 n:fr. ft. $\frac{18}{3}$, l. $\frac{24}{3}$.
- „ 83. **Chr. Knudtzön**, prestwigdes till pastor i Ängelstad $\frac{14}{1}$ 1650.
- „ 87. **S. Frantzön** prestwigdes till pastor i Fosie $\frac{28}{12}$ 1645.
- „ 88. **J. Flensburg** prestwigdes $\frac{19}{1}$ 1677.
- „ 89 r. 14 ft. $\frac{9}{2}$ l. $\frac{5}{2}$.
- „ 98. **Ewa Charlotta Liebman** war gift med kyrkoh. Petrus på Fjö; se V. 99.
- „ 104. **Jens Mars** prestw. till past. i Kerrstorp $\frac{2}{3}$ 1666.
- „ 105. **M. Sommar** prestwigdes $\frac{5}{6}$ 1703.
- „ 113. **P. Stauere** prestwigdes till pastor $\frac{14}{12}$ 1681.
- „ 116 r. 14 n:fr. ft. $\frac{22}{9}$ l. $\frac{22}{7}$ — f. 118 r. 7 ft. $\frac{28}{6}$ l. $\frac{28}{7}$.
- „ 124. **J. Bering** hade en son benämnd Lars, som blef student 1736, och en dotter Margrëta, g. m. inspektoren J. Rundberg.
- „ 130 r. 13 n:fr. ft. Nilsson l. Hansson. — **E. f. S. Sagman** prestw. till pastor i Reng $\frac{15}{2}$ 1678. Hans dotter Katrina war gift 1. m. Bengt Fredriksson, borgmästare i Skånör, 2. m. rådmän Werner derflådes; Ingrid war g. m. löjtn. J. F. Stolt.
- „ 144 r. 15 ft. Hans Nilsson, lds Nils Hansson.
- „ 146. **P. Hegardt**s son Lars war tullinspektor i Lund.

- „ 148. **Nils Hansson Simbres** prestwigdes till pastor i Slågarp $\frac{9}{7}$ 1656.
- „ 151. **B. Tydell** prestwigdes $\frac{12}{12}$ 1721 till tjänstgöring i Slågarp.
- „ 155. **D. Jacobsson** prestwigdes $\frac{17}{1}$ 1640 till tjänstg. i Lomma.
- „ 157. **D. B. Santesson**, f. $\frac{20}{10}$ 1725 i Broby, blef prestwigd $\frac{24}{8}$ 1751 till tjänstg. i Möbbelöf.
- „ 158 r. 13 ft. $\frac{15}{12}$ l. $\frac{12}{5}$.
- „ 161 r. 4 ft. $\frac{10}{5}$ l. $\frac{10}{4}$.
- „ 164. **S. Sylvins** prestwigdes $\frac{14}{3}$ 1700.
- „ 166. **S. Swanholm** blef student 1720, prestwigd $\frac{9}{5}$ 1730. — r. 16 l. $\frac{10}{5}$ 1735. — r. 7 n:fr. l. $\frac{3}{5}$ 1744.
- „ 181. **H. Staafs** son Petrus blef stud. 1718.
- „ 189 r. 15 ft. $\frac{6}{3}$ l. $\frac{26}{5}$.
- „ 193. **Hans Nielsen**, prest i Fjalsterbo, war 1530 wid herredagen i Köpenhamn.
- „ 210 r. 11 n:fr. ft. 1690, l. 1699.
- „ 221. **D. Mandorff** blef g. 1. $\frac{23}{4}$ 1731 m. Brita Falkman, som dog $\frac{19}{3}$ 1733; 2. $\frac{24}{10}$ f. å. m. J. K. Brandt.
- „ 228. **J. C. Trägårdh** har i Önnarys dopbok, wid anteckningen om ryttaren Castens barn 1780 tillagt: "För min sjukdoms skull war Casten tillsagd att d. 24 komma upp med barnet till dop här i Gjerdsöf, men oförmodadt kom han d. 23 p. m. då jag, som omöjligen kunde få antingen stöfwel eller fu på och således ej wara klädder, måste, det mig aldrig wid presterlig förrättning händt, wara utom andra prestkläder än Galott och frage. Detta war nu, rebus sic stantibus, indifferent. Men hvad gör icke åhörarens egenfinnighet? Barnet war kommet och borde ej föras odöpt tillbaka".
- „ 258. **J. C. Trænovins** fick ett pastorat på Seland, men klagade 1680, att det war så litet, att han ej kunde lifnåra sig der.
- „ 260. **M. Fabricii** söner Jöns och Johan blefwo studenter 1734. Om Jacob Fabricius se sid. 411.

- Sid. 300 r. 10 n:fr. tillägges: Troligen är han den Johan Stensön (son af guldsmeden Sten Pedersen i Köpenhamn), som af herredag blifwit dömd förlustig sin besorbringningsrätt till prestlågsheter, "formedelst han imod sin standsplikt hafde ladet sig till slagsmaal forstaa, sin ret med en degen at forficta", och som 1641 anhöll att återfå sin besorbringningsrätt och presterade bewis att han blifwit student 1632, rest till Holland och Frankrike, återkommit 1638 och 1639 tagit theol. examen samt derwid befunnits hafwa gjort god profect. 1656 begärde han k:gl. tillåtelse att emottaga annat pastorat, om han dertill blefwe lagligen kallad.
- " 303 r. 3 n:fr. ft. $2\frac{1}{3}$ l. $28\frac{2}{3}$.
- " 327. **A. Mortensön** uppgifwer i en ansöfning om lönsförbättring 1641, att han varit pastor i Sja 37 år och förut några år medtjenare i Ystad. Biskop Winstrup intygade att Sja pastorat war mycket litet.
- " 329. **P. Sagström** hade en son som war medicine doktor, och 2 döttrar, Petronella, d. i Lund 1857, och Charlotte, som ännu lefwer.
- " 337 r. 1 ft. Daniel, l. Claudius.
- " 341. **M. Sundti** son Petrus blef student 1749. —
J. C. Julii äldste son Gustaf blef student 1768.

Tredje delen.

- Sid. 24 r. 4 tillägges: Sonen Johan Magnus war pastor i S. Lorp.
- " 25 r. 1 n:fr. ft. 1798, l. 1793.
- " 130. Fru Litholander, född Liljenstrahl, berättas hafwa varit förlofwad med en, som sedan blef kung, och med en som blef riksråd. Hwem den sednare war uppgifwes ej; den förre war den befante kungen på Corsica, Theodor von Neuhoff, som lärer varit i Lund i sällskap med Görz. Som prestfru skall hon för sina visiter på herrgårdarna låtit förse en bondwagn med ett stort far, hwilket skulle föreställa souflett.

- Sid. 159 r. 4 tillägges: g. m. fabelmakaren Scharffenberg i Lund.
- „ 246. J. W. Göddick kallades till pastor af fru B. Scheel för Örtofta socken, men L. Harrie socken utöfwade sjelf sin kallelserätt, enligt kollationsbrefwet, som finnes i Örtofta pastorsarkiv.
- „ 275. Prosten Stræthovius lär hafwa författat: "Ett kort och grundadt strifmätigt betänkande om trolldom, satans förbund med en ond menniska, om trullfolk och deras bortfarande, sammankomster, måltider, förwandlingar, gemenskap, otuft, wäxselbarn, spådomar, samt spökelse, fatters och låfedomars söfande, spiritibus familiaribus och fast om hela satans magt uti den otrogna hopen; tje-nande wid denna werldens sista tid Gud till åra och berömmelse, gudfruktigom till lära och underrättelse, oguds-aktigom till warning och förfräckelse, utur den heliga Skrift och åttillige theologorum samt andra berömmelige och trowärdige anthoners skrifter colligeradt och föreståldt af Andr. Joh. Stræthovio". Berell, Bidr. t. Sw. Prästerf. o. Riksdagarnas hist. III. 158.
- „ 456. S. Follins dotter Anna Beata war g. m. handl. Olof Holmstedt i Malmö.

Fjerde delen.

- Sid. 206. Det war ej J. Kjerrulfs dotter, utan hans sondotter, som war gift med swarfwaren S. Björkman. Jfr. V. 455.
- „ 289. F. Bottfaces son Fredrik blef pastor i Röke.
- „ 383. W. Lyckås dotter Brita Katrina war gift med pastorsadjunkten och klofaren i Rosaby Lars Feuf.

Femte delen.

- Sid. 1 är uteglömd: Jacobus Olai i Åhus, prost i Willands härab 1584.
- „ 25. Prosten Schulz son Gustaf Carl Fredrik f. 1770.

- Sid. 43. Carl Gustaf Bjugg var född i fadrens sednare äktenkap.
- „ 52 r. 8 n:fr. st. dotter, l. styf-dotter.
- „ 58. Till rättelse af uppgiften om L. Rönbecks barn hänvisas till hans biographi s. 442 f.
- „ 76 r. 14 n:fr. tillägges: Engela Sophia, g. m. profsten Sonnerberg i W. Ljungby.
- „ 82 uppgifves genom misstag att prof. Ståhl hållit tal öfver profsten Bjugg och hans fru; de citerade orden yttrades wid profsten J. P. Heréslows och dess hustrus (s. 14) begrafning.
- „ 171 r. 17 st. 1775, l. 1755.
- „ 238. Carlökrona tyfsta försf. gjorde 1769 ansöfning hos K. M. att få Nättraby till ständig annex. Församlingen deröfwer hörd, "utlåt sig, att då Nättraby pastorat låg under Tyfsta församlingen i d:r Francés tid, då blef stundom sent och stundom bittida gudstjenst, ehuru messan alltid utlystes till kl. 11. Utom det beswäret att skicka till staden efter prest, som då icke alltid var till finnas; hwarföre församlingen ingalunda wille vara Tyfsta försf. underlagd, hafwandes aldrig öredigare härstädes tillgått, än då för tiden". (Ur Sockenstämmoprot., meddeladt af kantor Pauléson.
- „ 244 r. 13 n:fr. st. Ringius, l. Ring.
- „ 291 r. 11 n:fr. st. 1574 l. 1584.
- „ 305. Jonas Wedersén är troligen den Jon. Petr. Blechingus, som $1\frac{2}{5}$ 1658 prestwigdes till tjenstgöring wid arméen.
- „ 464 r. 10 st. $\frac{1}{4}$ l. $2\frac{1}{4}$.

Några statistiska uppgifter rörande prästerkapet i Lunds stift *).

Under tiden från $7\frac{1}{11}$ 1560 till $25\frac{1}{12}$ 1577 wigdes i Lunds stift, som då innefattade 290 pastorator med 615 kyrkor, 235

*) Införda i tidningen "Säll-Posten" år 1857; här hafwa dock några uppgifter blifwit corrigerade. Med afseende på deras tillförlitlighet ifr. sb. 425.

prester, eller i medeltal icke fullt 14 årligen. Ungefär 40 af dessa har utg. icke funnit omnämnda såsom kyrkoherdar i Skåne eller Blekinge, men det torde kunna med säkerhet antagas, att de flesta icke dött såsom obefordrade; några torde nemligen hafwa varit pastorat i nämnde landskap, fastän minnet deraf numera försvunnit, och några kunna hafwa wunnit befordran i Halland eller på Bornholm.

Under biskop Winstrups 42 tjenår, 1638—1679 wigdes 494 prester, eller knappt 12 årligen. Af dem wunno öfwer 50, alltså 10 procent icke befordran till pastorat i Skåne eller Blekinge, men några bland dessa kunna hafwa fått pastorat i Halland eller på Bornholm, hwilka landskap under en del af ifrågawarande tid tillhörde Lunds stift. — Biskop Gahn wigde 1681—1687 96 prester eller nära 14 årligen, och af alla dessa dogo endast 4 utan befordran till ordinarie tjenst. Att ett så stort antal behöfde ordineras under dessa år, oaktadt minskningen af pastoraternas antal, förklaras deraf, att många pastorater 1681 hade varit lediga i flera år, till följd af innehafvarnes död eller öfvergång till Danmark under frigsåren. 1681 $1\frac{1}{2}$ prestwigdes 25 nya kyrkoherdar. — Biskop Ehr. Papke ordinerade under 5 år 66, eller 13 årligen; de aldraflesta woro redan utfedda till ordinarie lägenheter, och endast 4 eller 5 dogo utan fast anställning. — Under biskop Steuchii 21 ämbetsår wigdes 274 prester, alltså ungefär 13 hwarje år, och något öfwer 12 procent af dem wunn ingen befordran. — I biskop Linnerii tid ordinerades ett något större antal, nemligen nära 14 årligen, 250 på 18 år. Antalet af dem som ej wunno befordran, blef också något större än förut; det uppgick nemligen till öfwer 14 procent af de prestwigdes antal. — Från 1734 till 1740 ordinerades 54, alltså blott 8 på året, men ickebestomindre blef öfwer 20 pr. af dem utan befordran. — Biskop Benzelius wigde på 7 år 113 prester, alltså 16 årligen, och bland dessa wunn likaledes 20 pr. ingen befordran till pastorat. Antalet af obefordrade prestmän hade nu så ökat, att biskopen wid prestmötet 1744 fann sig föranlåten, att bedja presterkapet om "råd på hwad sätt att förekomma de många Comministri i stiftet, hwilket antahl redan wore ansenligare och större än något hwar lærer

sig föreställa". Från förra hälften af 1700-talet kan man alltså datera uppkomsten af en talrikare och mera rörlig adjunktcorpß med sämre ekonomiska villkor, än under den föregående tiden, då adjunkter förordnades endast till ställen, der de verkligt behöfdes, och sällan fringsflyttades samt merändels åtnjoto inkomsten af ena socknen, när pastoratet bestod af två socknar. Sakadt den rikligare tillgången på präster hade de i kyrkolasgen förestrifna wedkopredikningarna enligt 1744 års synodalhandlingar wid denna tid kommit ur bruk på de flesta ställen. — Under 27 år wigde biskop Engeström 423 präster, eller 15 a 16 på året. År 1751 ordinerades 45, 1752 31, 1753 36 o. s. w., och på hela 1750-talet 210, eller 21 årligen. Af dessa 423 präster wunno 160 eller 38 pr. aldrig någon befordran. (Sfr. I. 170). — Under biskop Gelfii tid prästwigdes icke mer än 12 a 13 årligen, men bland de 209, som ordinerats 1778—1794, blefwo likwäl omkring 70 eller nära 33 pr. utan befordran. — Från 1794 till och med 1800 prästwigdes endast 10 för hwarje år, och 25 pr. af hela antalet dogo obefordrade. Under närwarande århundrades första årtionde wigdes 130 präster, 13 för hwarje år, och 38 eller nära 30 procent, dogo obefordrade. Under andra årtiondet ordinerades 147, alltså nära 15 för hwarje år, och af dem hafwa 36, eller 24 $\frac{1}{2}$ pr. icke wunnit någon befordran. Från 1821 till 1854 wigdes föga mer än 12 präster för hwarje år.

Alltifrån början af 1700-talet har de ordinerades antal varit för stort i förhållande till vacanserna wid ordinarie prestlägenheter inom stiftet, och det så mycket mer, som Lunds stift alltifrån dess förening med Sverige nästan hwarje år emottagit någon eller några inflyttande präster från öfra Sverige. Under decenniet 1847—56 hafwa årligen i medeltal 8 befordrade och 2 obefordrade präster afgått.

De som på 1730-talet befordrades till pastorat, hade i medeltal uppnått 37 års ålder och tjenstgjort ungefär 10 år. Trettio år förut blefwo de fleste först såsom utnämnde kyrkoherdar prästwigda, men trettio år sednare wanns befordran i medeltal först efter 18 års tjenstgöring och wid 43 års ålder. Förhållandet är för närwarande ungefär enahanda. 1749 fun-

nos i stiftet 33 obefordrade prester, som tjenstgjort öfver 10 år; nu ungefär 100.

Om man jemför antalet af prester med folkmängden, så wisa sig under olika tider ganska olika förhållanden. Den talrika ordinationen kring medlet af förra seklet föranledde ett verkligt öfverflöd på prester. 1782 uppgick antalet af tjänstgöringskyldige prester i Lunds stift till 465, och då stiftets folkmängd den tiden swärligen war större än 270,000, (jfr. Cronholm; Skånes pol. hist. II. 491) så funnos blott 600 menniskor för hwarje prest. Omkring 1830 funnos 350 prester för 425,000 menniskor (se Lunds Stifts Matrikel 1832), alltså ungefär 1210 personer för hwarje prest. Nu utgör stiftets folkmängd 550,000 och presternas antal 420; således finnas 1300 menniskor för hwarje prest. Siftnämnde antal blir ytterligare öfadt, om man från presternas antal afräknar 30, hwilka af en eller annan anledning äro tjenstlediga; då får man 1410 menniskor för hwarje prest.

Biskop Hahn creerade 4 titulärprostar, biskop Chr. Pappe ingen, Steuchius 10 och Linnerius 16. Under åren 1845—54 utnämndes 60 titulärprostar. År 1735 funnos 9 sådana i Lunds stift; 1854 deremot 100.

Sotalregister.

U swaffär, ...	V. 195.	Brandstaf, ...	III. 132.
Abstaf Bru,	II. 155.	Brobj, ...	IV. 157.
Westra,	II. 155.	"	IV. 399.
Albo härab, ...	IV. 1.	Bromma, ...	II. 343.
Allerum, ...	III. 367.	Brunnby, ...	III. 386.
Amiralitetet, ...	V. 350.	Brågarp, ...	I. 416.
Anderslöf, ...	II. 215.	Bräkne härab, ...	V. 268.
Andrarum, ...	IV. 12.	Brönneftab, ...	IV. 335.
Annelöf, ...	III. 264.	Bröfjarp, ...	IV. 2.
Araslöf, ...	IV. 446.	Bunkeflod, ...	II. 49.
Arrie, ...	II. 62.	Burlöf, ...	I. 388.
Afarum, ...	V. 269.	Bårslöf, ...	III. 439.
Åst, ...	III. 195.	Båftab, ...	IV. 291.
Åmuntorp, ...	III. 297.	Bäddaflog, ...	V. 93.
Augerum, ...	V. 180.	Böringe, ...	II. 256.
Ausds, ...	IV. 162.	Böfarp, ...	II. 162.
Badaryd, ...	V. 222.	Carlshamns pastorat, ...	V. 271.
Balkåtra, ...	II. 300.	" stabskommuniftratur	V. 285.
Baldringe, ...	II. 349.	Carlskrona swenska förj.	V. 167.
Bara härab, ...	I. 335.	" tyska förj.	V. 167.
foden, ...	I. 358.	" stabskommuniftratur	V. 174.
Barlåtra, ...	IV. 274.	Chriftianopel	V. 196.
Barsbäck, ...	III. 230.	Chriftianftabs pastorat	V. 2.
Bebbinge, Filla	II. 202.	" stabskommuniftratur	V. 17.
Benestab, ...	IV. 114.	Cimbris, ...	IV. 46.
Bjellerup, ...	I. 243.	Cimbrifhamn, ...	IV. 39.
Bjeresbög, ...	I. 409.		
Bjeresjö, ...	II. 330.	Dagstorp, ...	III. 254.
Billeberga, ...	III. 302.	Dalb, ...	I. 259.
Billinge, ...	III. 202.	Dalköpinge, ...	II. 185.
Bjuf, ...	IV. 149.	Degeberga, ...	V. 134.
Bjåra härab, ...	IV. 250.	Djuröb, ...	V. 103.
Björka, ...	III. 116.		
Björnekulla, ...	IV. 157.	Öbeftab, ...	V. 226.
Bjentarp, ...	III. 109.	Öfwerlöf, ...	I. 267.
Boderup, ...	II. 134.	Öfweröb, ...	V. 115.
Bollerup, ...	IV. 142.	Öteby, ...	III. 414.
Bolsbög, ...	IV. 62.	Öjaröb	IV. 12.
Bonderup, ...	I. 259. 265.	Ölleholm	V. 298.
Borgeby, ...	I. 325.	Ömitslöf, ...	IV. 399.
Borlunda, ...	III. 64.	Engelholm, ...	IV. 281.
Borreby, ...	IV. 70.	Eringsboda, ...	V. 242.
Borrige, ...	II. 338.	Esarp, ...	I. 265. 370.
Bosarp, ...	III. 183.	Estilstorp	II. 73.
Bosjöflofter, ...	III. 55.	Esphult	V. 160.

Göpinge, ...	III. 26.	Göpinge härads, Västra	IV. 301.
Göps, ...	II. 251.	Görså, " Östra, ...	IV. 303.
		Görså, ...	I. 381.
Gåsterbo, ...	II. 192.	Gällarå, ...	III. 45.
Gårhult, ...	III. 396.	Gålmstad, ...	III. 450.
Gårstorp, ...	IV. 394.	Hammar, Stora	II. 129.
Gelestads, ...	III. 311.	Hammarlunda, ...	III. 76.
Gunja, ...	IV. 342.	Hammarå, ...	II. 174.
Gulle, ...	I. 331.	Hammenå, ...	IV. 122.
Gullestad, ...	V. 78.	Hannas, ...	IV. 122.
Gullinge, ...	V. 84.	Hardeberga, ...	I. 270.
Gårstads, ...	III. 439.	Harjagers härads, ...	III. 214.
Gårdarp, ...	I. 397.	Haråsa, ...	III. 76.
Gälinge, ...	III. 367.	Harrie, Lilla	III. 245.
Gäble, ...	I. 422.	" Stora, ...	III. 248.
Gögeltofta, ...	III. 119.	Hälsjöå, ...	II. 239.
Göffe, ...	II. 86.	Hedestoga, ...	II. 327.
Grenninge, ...	III. 139.	Hellestad, ...	I. 259.
Gribbestads, ...	V. 249.	Helsingborgs pastorat, ...	III. 334.
Griestads, ...	III. 414.	" stadsförvaltningskontor	III. 363.
Groffa härads, ...	III. 1.	Hemmesbygge, ...	II. 270.
Guglie, ...	II. 110.	Herrestads härads, ...	II. 285.
Gulltofta, ...	III. 26.	" Stora, ...	II. 338.
Gäringsöfta, ...	IV. 209.	" Östra, ...	IV. 133.
Gärå, ...	IV. 441.	Herå, ...	III. 298.
Gärs härads, ...	III. 95.	Heslunda, ...	III. 434.
Gärå, ...	V. 245.	Hjernarp, ...	IV. 285.
Gärså, ...	IV. 258.	Hjersås, ...	IV. 426.
		Hjortsberga, ...	V. 226.
Gammalstorp, ...	V. 318.	Hoby, ...	I. 286.
Genarp, ...	I. 336.	"	V. 291.
Gesjö, ...	II. 73.	Hoby, ...	IV. 89.
Gesjö, ...	II. 185.	Höfterup, ...	III. 230.
Gjerdå, ...	II. 223.	Holmby, ...	III. 87.
Glablat, ...	IV. 51.	Houf, ...	IV. 251.
Glemminge, ...	IV. 99.	Huarb, ...	V. 125.
Glimåkra, ...	IV. 405.	Hurswa, ...	III. 59.
Glostorp, ...	II. 104.	Husie, ...	II. 58.
Gömså, ...	III. 319.	Hwellinge, ...	II. 110.
Grefwie, ...	IV. 258.	Hwen, ...	III. 328.
" Östra, ...	II. 82.	Hwitaby, ...	IV. 16.
Gryt, ...	IV. 438.	Hoby, ...	I. 347.
Grånästorp, ...	IV. 201.	Hyllie, ...	II. 49.
Grånäs, ...	II. 215.	Hålså, ...	II. 194.
Gualå, ...	V. 49.	Håstad, ...	I. 286.
Gårdmuntorp, ...	III. 59.	Håglinge, ...	III. 33.
Gullarp, ...	III. 189.	Hällarå, ...	V. 287.
Gunnåsa, ...	IV. 386.	Hållweba, ...	IV. 304.
Gustaf Adolf, ...	V. 47.	Höganäs, ...	III. 386.
Gustaf, ...	II. 256.	Högstads, ...	II. 349.
Gulle, ...	II. 179.	Hö, ...	III. 235.
Gårdfånga, ...	III. 87.	Höja, ...	IV. 181.
Gärs härads, ...	V. 101.	Höspinge, ...	II. 62.
Göddelå, ...	I. 336.		

Hör, ...	III. 38.	Stinneröd, ...	V. 160.
Hörby, ...	III. 9.	Åkerby, ...	V. 245.
Hörja, ...	IV. 342.	Lifers härad, ...	V. 268.
Höröd, ...	V. 129.	Hjungeby, Westra	V. 49.
Hörup, ...	IV. 77.	Hjuntz härad, ...	II. 285.
Högerud, ...	III. 18.	Lodarp, ...	II. 86.
Ibb S, ...	III. 328.	Lomma, ...	I. 422.
Ifwetofsta, ...	V. 59.	Loushult, ...	IV. 413.
Iß, ...	V. 94.	Luggude härad, ...	III. 333.
Igelösa, ...	I. 281.	Lunds biskopsämbete, ...	I. 1.
Ignaberga, ...	IV. 356.	Lunds domprosteri, ...	I. 216.
Ilstorp, ...	III. 116.	" stadskommuniftratur, I. I. 243.	
Ingelstads härad, ...	IV. 76.	" II. I. 253.	
" soden, ...	II. 82.	Lyby, ...	III. 9.
Ingelstorp, ...	IV. 133.	Lydeby, ...	V. 192.
Iße, Pilla	IV. 92.	Lyngby, ...	I. 336.
Jemö, ...	II. 243.	" Östra	IV. 193.
Jemshög, ...	V. 176.	Lyngsjö, ...	V. 137.
Jerrestad härad, ...	V. 324.	Långaröd, ...	III. 2.
" soden, ...	IV. 1.	Löbbeckspinge, ...	I. 325.
Jonstorp, ...	IV. 39.	Löberup, ...	IV. 77.
" III. 396.	III. 396.	Löjen, ...	V. 180.
Karleby, Westra	III. 215.	Lövestad, ...	III. 119.
" Östra	III. 176.	Maglarp, ...	II. 121. 128.
Karup, Westra	IV. 251.	Maglehem, ...	V. 129.
Katslösa, ...	II. 310.	Malmö S. Petri, ...	II. 2.
Kattarp, ...	III. 408.	" stadskommuniftratur II. 35.	
Kelna, ...	IV. 193.	" Caroli, ...	II. 43.
Kempinge, ...	II. 128.	Mattersöd, ...	IV. 335.
Kerrstorp, ...	II. 104.	Mebelstad härad, ...	V. 210.
" III. 153.	III. 153.	Mellangrefwie, ...	II. 78.
Kiaby, ...	V. 93.	Mellby, ...	IV. 16.
Kjeflinge, ...	III. 235.	Mjellby, ...	V. 304.
Kjellstorp, ...	II. 202.	Munkaljungby, ...	IV. 281.
Klagstorp, ...	II. 92.	Muntarp, ...	III. 38.
" II. 251.	II. 251.	Månby, ...	IV. 321.
Klinta se Bosjö kloster.		Mölleberga, ...	I. 358.
Kloster, S. Peters	I. 318.	Mörarp, ...	III. 408.
Knislinge, ...	IV. 426.	Mörtrum, ...	V. 298.
Knästorp, ...	I. 376.	Mödraby, ...	IV. 113.
Konga, ...	III. 195.	Meflinge, ...	IV. 312.
Krageholm, ...	II. 348.	Morrhviddinge, ...	III. 254.
Kropp, ...	III. 408.	Rosaby, ...	V. 17.
Kyrkebeddinge, ...	I. 370.	Rymö, ...	V. 84.
Kyrköspinge, ...	II. 179.	Räfwitsshög, ...	I. 416.
Kägeröd, ...	III. 445.	Räe, ...	III. 189.
Köpinge, Stora	IV. 108.	Räsum, ...	V. 324.
" V. 137.	V. 137.	Rättraby, ...	V. 234.
Kadalänge, ...	I. 296.	Räbberöf, ...	I. 318.
Landskrona pastorat, ...	III. 269.	" II. 295.	
" stadskommuniftratur III. 287.	III. 287.	" IV. 46.	
Lemmestäd, ...	II. 256.	" Kjells	III. 311.

Dbarslöf, ...	I. 281.	Starhult, ...	III. 83.
Dberfjunga, ...	IV. 218.	Startofta, ...	III. 124.
Dlof, S	IV. 23.	Steglinge, ...	III. 64.
Dnfsjö härab, ...	III. 165.	Stegrie, ...	II. 170.
Dnslunda, ...	II. 353.	Stlepparslöf, ...	V. 144.
Dppmanna, ...	V. 69.	Stiwarp, ...	II. 295.
Dtarp, ...	III. 453.	Streflinge, ...	III. 170.
Dnsby, ...	IV. 413.	" Westra	II. 58.
Drie härab, ...	II. 1.	Sturup, ...	II. 274.
" foden, ...	I. 409.	Stytts härab, ...	II. 109.
Dehrstorp, ...	IV. 127.	Stårby, ...	II. 303.
Dwerrestab, ...	IV. 218.	Slimminge, ...	I. 267.
Dwibinge, ...	IV. 176.	Slågarp, Pilla	II. 148.
Dwiinge, ...	IV. 433.	" Stora	II. 148.
Dwistofta, ...	III. 319.	Smedstorp, ...	IV. 127.
Dastunda, ...	IV. 2.	Snårestab, ...	II. 300.
Dambala, ...	V. 176.	Solberga, ...	II. 239.
Damsåsa, ...	III. 102.	Spjutstorp, ...	IV. 139.
Dans, ...	III. 362.	Starby, ...	IV. 181.
Debbelberga, ...	IV. 274.	Stenestab, ...	III. 445.
Defwinge, ...	I. 256.	Stiby, ...	IV. 66.
Demmarlöf, ...	III. 221.	Stoby, ...	IV. 370.
Deng, ...	II. 129.	Strå, ...	III. 83.
Deslöf, ...	III. 176.	"	III. 183.
Dinkaby, ...	V. 47.	"	IV. 441.
Diseberga, ...	IV. 209.	Stråfvelstorp, ...	IV. 162.
Ditslatslöfa, ...	III. 434.	Sturå, ...	V. 192. 203.
Dunneby, ...	V. 211.	Stångby, ...	I. 302.
Dya, ...	IV. 226.	Ståfwie, ...	I. 296.
Dåbelöf, ...	V. 78.	Ståhuf, ...	III. 166.
Dåby, ...	I. 243.	Swaluf, Norra	III. 307.
Dåbbinge, ...	III. 102.	Swabala, ...	I. 342.
Dåbeby, ...	V. 249.	Swenslöf, ...	V. 125.
Dåste, ...	IV. 348.	Swenstorp, ...	II. 264.
Dånnebergs härab, ...	III. 268.	Såby, ...	III. 298.
Dårum, ...	IV. 28.	Sårlöf, ...	I. 381.
" Norra	III. 45.	Såberhwibbinge, ...	III. 264.
" Södra	III. 33.	Såfve, ...	III. 109.
Dåstånga, ...	III. 202.	Såfwestab, ...	II. 343.
Dallerup, ...	II. 92.	Sålmeshorg, ...	V. 340.
" Westra	III. 221.	Sånarslöf, ...	IV. 176.
" Östra	III. 2.	"	V. 115.
Dandby, ...	I. 270.	Sårby, ...	IV. 386.
"	IV. 370.	Darup, ...	III. 362.
Dartorp, ...	III. 215.	Djörnarp, ...	IV. 321.
Datsåkra, ...	I. 256.	Dofa, ...	III. 297.
Dillhöfda, ...	V. 249.	Dolånga, ...	III. 96.
Dimlinge, ...	II. 162.	Dommarp, ...	II. 170.
Djörup, ...	II. 310.	"	IV. 51.
Dfaberfjå, ...	I. 363.	Doretow, ...	IV. 291.
Dstandr, ...	II. 192.	Dorhamn, ...	V. 203.
		Dorna härab, ...	I. 215.
		Dorp, Östra	II. 243.

Torråsa, ...	III. 170.	"	Westra	V. 108.
Torup, ...	IV. 348.	"	Östra	V. 108.
Tosjöö, ...	IV. 237.	Wånga, ...		V. 69.
Tostarp, ...	IV. 288.	Wä, ...		V. 102.
Tosterup, ...	IV. 99.	Wälinge, ...		III. 403.
Tottarp, ...	I. 378.	Wälluf, ...		III. 362.
Trands, ...	II. 263.	Wäsby, ...		III. 378.
Trelleborg, ...	II. 121.	Wjana, ...		V. 318.
Trybe, ...	IV. 139.	Wstad, S. Marie		II. 314.
Tråne, ...	V. 103.	" S. Petri		II. 330.
Tullstorp, ...	II. 264.	" stadskommunistratur		II. 327.
Twing, ...	V. 240.	Wiredöpinge, ...		III. 450.
Tygelsjö, ...	II. 92.			
Törringe, ...	I. 363.	Wby, Södra		II. 270.
Ullstorp, ...	IV. 142.	Whus, ...		V. 32.
Uppåkra, ...	I. 397.	Wtarp, ...		II. 70.
		"		IV. 269.
Wadenjö, ...	III. 287.	Wrb, ...		V. 287.
Walleby, ...	IV. 62.	Wso härab, Korra		IV. 192.
Walleberga, ...	IV. 92.	" " Södra		IV. 148.
Wällöwa, ...	I. 302.	Wsum, ...		III. 132.
Wanköwa, ...	IV. 258.	"		V. 144.
Wankö, ...	III. 96.	Wstraby, ...		IV. 114.
Weberö, ...	III. 145.	Wswed, ...		III. 124.
Webby, ...	IV. 201.	Wja, ...		II. 327.
Wemmenhög härab, ...	II. 201.	Wjehult, ...		V. 291.
" Westra, ...	II. 230.	Wneftab, ...		IV. 302.
" Östra, ...	II. 230.	Wnarp, ...		II. 223.
Wemmerlöf, ...	IV. 28.	Wnja, ...		III. 287.
Werum, ...	IV. 363.	Wrtelljunga, ...		IV. 226.
Westerfäst, ...	III. 159.	Wrteneb, ...		IV. 405.
Wiby, ...	V. 47.	Wrsjö, ...		II. 286.
Widöföste, ...	V. 134.	Wrtöfta, ...		III. 245.
Wiken, ...	III. 378.	Wrsjö, ...		IV. 297.
Willands härab, ...	V. 1.	Wrterslöf, ...		V. 73.
Wille, Södra, ...	II. 266.	Wstraby, ...		III. 159.
Wimmerlöf, ...	II. 174.	Wstra härab, ...		V. 166.
Winslöf, ...	IV. 312.			
Wirte, ...	III. 248.			
Wisjeltöfta, ...	IV. 303.			
Wittjö, ...	IV. 359.			
Wolljö, ...	III. 139.			
Womb, ...	III. 145.			
Wram, Korra	IV. 149.			

Personregister.

Anm. Man har ansett onödigt att här upptaga en mängd personer, hvilka icke haft något egentligt tillnamn och om hvilka intet eller fåga annat än namnet och ett årtal förefinner i detta arbete.

A belin, Hans Mattesjon . . . V. 271.	Albin, Per Sigwardsjon . . . V. 214.
" Mats Hansson . . . V. 200.	" Sigward Nilsjon . . . V. 292.
" Mathias . . . . . V. 431.	Ålbrecht, Erasm. Johan . . . V. 455.
" Michael . . . . . III. 6.	" Olof Wilhelm . . . . . V. 486.
" Sigward . . . . . III. 198.	Ålbrechtsjon, Jacob . . . . III. 453.
" Söffren . . . . . V. 298.	" Morten . . . . . II. 315.
Åborre, Carl Fredrik . . . IV. 91.	Alexandersjon, Aron . . . . V. 189.
" Elias . . . . . V. 208.	Åleson, Christian . . . . . II. 171.
Åbafon . . . . . I. 3.	" Hans . . . . . II. 50.
Åchtshelbing, Gilius . . . III. 272.	" Jonas . . . . . III. 160.
Ådlercranz, Johan . . . . V. 404.	" Lauritz . . . . . II. 63.
Ådrian, Carl Fredrik . . . I. 376.	" Lauritz . . . . . III. 34.
" Carl Magnus . . . . . V. 494.	" Nils . . . . . II. 50.
" Carl . . . . . I. 388.	" Nils . . . . . II. 130.
" Samuel . . . . . III. 402.	" Nils Nilsjon . . . . . II. 130.
" Samuel . . . . . V. 48.	Åmqvist, Petrus . . . . . III. 206.
Åerplaus, Nils . . . . . I. 303.	Åron, Christen . . . . . III. 196.
Ågardh, Carl Abolf . . . . I. 323.	Åsäng, Hans Jørgens . . . . II. 171.
Ågerlin, Swen . . . . . IV. 138.	" Johan Georg . . . . . IV. 64.
Ågrell, Jonas . . . . . I. 356.	" Joachim . . . . . II. 84.
" Jonas Erici . . . . . II. 53.	Åkthin, Carl Peter . . . . . II. 199.
" Nils . . . . . III. 345.	" Johan Peter . . . . . V. 473.
Åhlberg, Nils Peter . . . . IV. 46.	Åmmilon, Wagn. Gottlieb . . V. 488.
Åhlgren, Göran . . . . . V. 502.	Ånchouitannus, Sew . . . . . II. 280.
" Hampus . . . . . I. 421.	Ånderföjn, Hans . . . . . IV. 90.
" Olof Peter . . . . . III. 115.	" Pålwel . . . . . IV. 78.
Åhman, Johan . . . . . I. 420.	Åndersson, Anders . . . . . IV. 398.
" Martin Eric . . . . . I. 316.	" Anders Johan . . . . . V. 485.
Åhlmström, Andreas . . . . V. 443.	" Anders Ulrik . . . . . V. 468.
Åhmqvist, Anders Johan . . V. 201.	" Augustin . . . . . I. 253.
" Carl Henrik . . . . . III. 153.	" Bengt . . . . . V. 468.
Åhlföröm, Åhaswerus . . . . II. 75.	" Bengt . . . . . V. 505.
" Carl . . . . . V. 201.	" Fredrik . . . . . III. 124.
" Johan . . . . . V. 464.	" Hans . . . . . II. 94.
" Nils Peter . . . . . I. 421.	" Hans . . . . . III. 321.
" Olaus . . . . . III. 136.	" Hans . . . . . IV. 315.
" Olof . . . . . V. 133.	" Hans . . . . . V. 490.
" Swante Petrus . . . . . V. 498.	" Ingwar . . . . . V. 460.
Åhufelt, Carl Niclas . . . . V. 483.	" Jöns . . . . . V. 324.
" Jonas . . . . . I. 380. V. 283.	" Jöran Anders . . . . . V. 471.
" Pål Gabriel . . . . . III. 403.	" Nils Andreas . . . . . V. 476.
Åhlföröm, Abraham . . . . V. 108.	" Olof . . . . . II. 337.
Albin, Nils se Öwid	" Olof . . . . . V. 456.
" Andreas Petri . . . . . V. 427.	" Otto . . . . . II. 83.
" Nils Pedersen . . . . . V. 226.	" Peder . . . . . I. 281.
" Nils Persson . . . . . V. 227.	" Roloff . . . . . IV. 411.
" Peder Nilsjon . . . . . V. 226.	" Swen Johan . . . . . V. 466.
	" Söffren . . . . . IV. 399.

Andersson, Thomas	IV. 416.	Arsenius, Söfren	II. 94.
Thure	V. 461.	" Wilhelm	II. 95.
Andrén Jacob	III. 366.	" Zacharias	IV. 141.
Dlof Chr.	V. 495.	Ascer	I. 2.
Angelborff, Christopher . .	IV. 405.	Aschlowius, Johan	V. 403.
Angelin, Eric	II. 48.	Astelsf, Magnus	IV. 97.
" Eric	V. 435.	Astulin, Asjar	III. 43.
" Eric Johan	V. 132.	Asmundsöson, Eyge	I. 23.
" Henrik	III. 200.	Aspegren, Johan Jakob . .	II. 77.
" Jonas	II. 283.	Asping, Carsten	V. 479.
" Jonas	V. 430.	" Eric	II. 302.
" Jonas Fredrik . . .	V. 461.	" Johan Abraham . . .	I. 381.
" Mathias	V. 468.	" Lars Abraham	II. 191.
" Nils	I. 249.	" Petrus	V. 444.
Angelius, Jonas	II. 224.	Asferous, Laur. Nilsöson . .	V. 287.
Angell, Canutus	V. 429.	Asfersöson, Jöns	I. 270.
" Solger	IV. 123.	" Dlof	II. 104.
Angelstadius, Per	V. 404.	Ateretius, Hans	II. 170.
Anglin, Per Neosander . . .	IV. 92.	" Lauritz	II. 50.
" Erus	IV. 199.	Aulin, Bernt	II. 164.
Aossumius, Jacob	III. 176.	" Bernt	IV. 391.
Appelberg, Pet. Jul.	IV. 321.	" Easten	II. 29.
Appelgren, Carl Wilhelm . .	V. 401.	" Gabriel Herm.	V. 490.
" Johan Peter	V. 400.	" Gustaf Herm.	III. 318.
" Nils Peter	III. 170.	" Magnus	V. 206.
Appelmark, Swen	V. 440.	" Dlof	V. 35.
Appelqwist, Anton Aug. . . .	V. 502.	" Per	V. 45.
" Carl Peter	V. 454.	" Swen	V. 44.
" Ingemar	V. 247.	Aurivillius, Petrus	I. 299.
" Nils Magnus	V. 453.	Arborg, Johan	V. 456.
" Salomon	V. 248.	Artrup, Clemens	III. 167. 250.
Aquilén, Jöns	V. 451.	" Dlof	IV. 25.
Aquilinius, Dlof	V. 175.	Baaz, Anders	V. 434.
" Simon	V. 300.	Badagrins, Joh.	IV. 133.
Aquilonius, Bertil Kn. . . .	IV. 78.	Bader, Jacob	IV. 90.
" Bertil Bert.	V. 292.	" Dlof	III. 118.
" Lars Bert.	IV. 29.	Badman, Anders	IV. 297.
" Måns Bert.	IV. 302.	Baden, Ernst	III. 338.
" Dlof Bert.	IV. 82.	" Hans	I. 223.
" Simon	II. 143.	" Jacob	III. 299.
Arenschil, Michael	II. 203.	Bager, Anders	V. 251.
Aresöng, Gabriel	V. 469.	" Laurits	I. 287.
" Nils Er.	V. 456.	" Ephraim	V. 496.
Aresöng, Johan	II. 154.	Bagger, Anders	I. 325.
Arnæus, Nicolaus	V. 432.	" Carl Gustaf	II. 302.
Arnerup, Hans Ped.	III. 308.	" Gustaf Petter	II. 342.
Arngren, Peder And.	V. 439.	" Keinh. Chr.	I. IV.
Arrebo, And. Chr.	II. 9.	Bagger, Carl	V. 432.
Arreffow, Solger	IV. 40.	" Christian	III. 251.
Arrhen, Swen	III. 377.	" Johannes	II. 123.
Arsenius, Jens Jensen	II. 59.	" Dlof	I. 305.
" Jens Jensen	II. 104.	" Peder	IV. 67.
" Jöns	IV. 296.	Baltensburg, Hans	IV. 62.
" Samuel	IV. 214.		

Bang, Hans	IV. 447.	Bergström, Ewen	IV. 130.
" Henrik	II. 339.	" Johan	IV. 212.
" Jacob	III. 295.	" Jakob Magnus	V. 461.
" Olaus	III. 334.	" Magnus	V. 434.
" Olof	III. 305.	" Per Gustaf	IV. 199.
" Otto Jacobi	III. 172.	" Peter	V. 409.
" Ewen	V. 81.	Bering, Andreas	V. 224.
Bangh, Rasmus	II. 345.	" Carl Fredrik	IV. 236.
Bard, Nils	III. 379.	" Joachim	II. 124.
Barfoth, Andreas Stobæus	IV. 137.	" Johan	V. 438.
" Christian	IV. 104.	" Jöns	V. 235.
" Ejert	IV. 101.	" Olaus	II. 60.
" Henrik	IV. 116.	" Per	I. 361.
" Henrik Ejl.	III. 16.	" Petrus	II. 217.
" Henrik Georg	V. 441.	" Vitus	IV. 344.
" Hilarius	III. 63.	Berlin, Christ. Gisjel	II. 309.
" Ivar Ejert	I. 255.	Berling, Carl	IV. 190.
" Ivar Ejlertsøn	II. 281.	Berner, Gunnar	II. 38.
" Magnus	IV. 208.	Bernh, Hans Jossfön	IV. 71.
Barnow, Claes	II. 2.	Bernher, Jakob	III. 217.
Barohn, Anton	II. 80.	" Johan	II. 358.
" Olof	I. 322.	Bernzerus, Henrik	III. 217.
Bastiansøn, Bastian	II. 174.	" Johan	III. 216.
Bedgren, Jonas	V. 433.	" Malte	V. 441.
Bedstadius, Carl	V. 409.	" Torbern	V. 295.
Benken, Nils	I. 220.	" Torbjörn	V. 436.
Benzelins, Carl Jesp.	I. 406.	Bertelsøn, Peder	I. 371.
" Henrik	I. 156.	Berthelius, Håkan	IV. 320.
" Jacob	I. 405.	Bewerlin, Hans	III. 147.
Benzell, Jöns	III. 139.	Bi, Pål Andersson	IV. 128.
Berg, Adolf	III. 195.	Biban, Paul	V. 454.
" Samuel	III. 255.	Bierbo, Frans Rasm.	III. 78.
Bergelin, Abraham	III. 43.	Bijgh, Björn	III. 19.
" Frans Aug.	V. 491.	" Nicol. Laur.	IV. 363.
" Hans Peter	V. 461.	" Peder Nilsson	IV. 363.
" Johan	IV. 132.	Bilbe, Torbern	I. 14.
Bergén, Carl von	III. 422.	Bildstein, Gust. Ernst	I. 311.
Bergénbahl, Lars Peter	V. 470.	" Just. Chr.	II. 167.
Bergeström, Hans	III. 354.	Billberg, Elias	II. 56.
Bergfors, Carl Joh.	V. 499.	" Gustaf	II. 84.
Berggren, Johan Otto	III. 102.	" Öbran Peter	II. 262.
Bergh, Lars Arwid	V. 496.	" Jöns	I. 395.
Berghult, Anders	IV. 21.	" Knut	II. 298.
" Fredr. Anders	V. 452.	" Nils	II. 306.
Bergflint, Olof	IV. 57.	" Otto	III. 253.
Berglin, Anders	IV. 41.	" Otto	V. 433.
Bergling, Lars	II. 183.	Billenqwist, Lars	V. 461.
Bergman, Carl Abr.	IV. 321.	" Nils Peter	III. 24.
" Jacob	III. 9.	" Peter Julius	III. 24.
" Jonas	V. 453.	Bilholm, Per And.	V. 465.
Bergqwist, Bengt Jac.	I. 264.	Billing, Casper Chr.	III. 37.
" Jacob	V. 504.	" Christopher	IV. 362.
Bergsten, Canutus	V. 80.	" Eric Mathias	IV. 138.
" Jacob	V. 430.	" Hans	III. 203.

Billing, Hans	IV. 367.	Blomqvist, Nils Peter . . .	V. 476.
" Jakob	IV. 368.	Blomstrand, Anders . . .	V. 498.
" Johan	V. 35	Boander, Joh. Magnus . . .	V. 465.
" Johan	V. 331.	Bockberg, Adolf	V. 450.
" Johan Gabr.	V. 449.	Bodelsen, Hans	III. 59.
" Johan Paulus	II. 255.	Bodin, Christian	II. 70.
" Johannes	II. 153.	Boejon, Henrik	II. 224.
" Jöns	IV. 158.	Bohm, Carl	V. 254.
" Lars	I. 285.	Botelund, Håkan Chr. . . .	II. 250.
" Lars	IV. 118.	Bolbwin, Jacob	IV. 133.
" Paulus Laur.	IV. 46.	Bolmér, Olof Johan	II. 133.
" Paulus Olaus	IV. 423.	Bolmstadius, Jacob	IV. 140.
" Pål	I. 267.	" Joseph	IV. 140.
" Pål Christopher	V. 469.	Bolmstedt, Joan	V. 113.
" Samuel	I. 345.	Boman, Knut	III. 408.
" Simon Paul	V. 445.	" Nils	III. 137.
" Sven Ulrik	V. 460.	" Nils Gustaf	IV. 73.
Billom, Michel	IV. 348.	Bong, Johan Ludvig	V. 500.
Bilsten, Erasmus	III. 9.	Bord, Olaus Ol.	IV. 93.
Binberg, Peter	I. 254.	Borg, Anders	III. 403.
Bing, Jakob	I. 332.	" Lars Anton	IV. 264.
" Jens	IV. 447.	Borggren, Japhet	V. 462.
Bjugg, Carl Gustaf	V. 82.	Borgström, Anders	V. 159.
" Jakob	V. 76.	" Asmund	V. 320.
" Johan	V. 43.	" Eric	I. 347.
" Johan	V. 75.	" Eric	II. 358.
" Johan Erasmus V.	43. 452.	" Johan	V. 444.
Björck, Abraham	I. 386.	" Magnus	V. 29.
" Anders Johan	V. 479.	" Nils Peter	V. 164.
" Gustaf	V. 500.	Borlén, Olof Thorsson	III. 66.
" Hans Georg	II. 359.	Borup, Hans Corf.	H. 122.
" Hjal	IV. 49.	" Lars Hansson	II. 331.
" Jöns	V. 456.	" Nils Roland	III. 304.
" Lars	V. 217.	" Olof	I. 362.
" Nils	V. 457.	" Per	II. 268.
" Swante	V. 493.	" Wilh. Julius	III. 395.
Björckholtz, Gust. Alex. . . .	V. 483.	Bostrom, Nicolaus	V. 431.
Björcklander, Jonas	V. 415.	" Pål Johan	V. 470.
Björckman, Pehr	V. 416.	Botfacc, Anders	V. 439.
" Nils Andr.	V. 505.	" Frans	V. 442.
" Nils Peter	IV. 28.	" Fredrik	IV. 287.
" Per Gustaf	V. 470.	" Fredrik	IV. 354.
Björckters, Zacharias	III. 131.	" Rasmus	III. 300.
Björckberg, Ad. Fredr.	V. 457.	Bozelius, Petrus	II. 180.
Björckson, Olof	I. 217 II. 4.	Braab, Jörg. Wablen	II. 10.
Blangius, Christopher	V. 64.	Brachwagen, Christian . . .	III. 20.
" Iwar	IV. 316.	Brambeck, Carl Gust.	V. 487.
" Laurentius	V. 74.	" Olof	IV. 37.
" Pribbjörn	V. 140.	Brandenburg, Arendt	III. 111.
Bledertz, Samuel	V. 469.	Brant, Hans	V. 436.
Blekingdahl, Daniel	V. 222.	" Henrik	III. 248.
Blickfeld, Christen	III. 33.	" Henrik Samuel	V. 506.
Blomberg, Christian Th. . . .	II. 85.	" Johan Fredrik	III. 247.
Blomestius, Olaus	II. 69.	" Johan Fredrik	V. 506.

Brandt, Johan Georg	V. 15.	Broomé, Gustaf	III. 229.
" Johan Magnus	V. 452.	" Johan Ludvig	V. 466.
" Jöns	V. 446.	" Jöns	V. 434.
" Lars Johan	III. 248.	" Michael	II. 358.
Brandtberg, Per	V. 458.	" Simon Johannes	II. 358.
Brasen, Christen	IV. 24.	Broström, Bror Thure	I. 269.
Braff, Sven Nilsson	III. 384.	" Jöns	II. 81.
Braun, Per	V. 128.	" Jöns Victor	V. 496.
Bredahl, Erasmus II. 40. III. 14.	III. 119.	" Thure Petter	IV. 73.
" Rasmus	III. 119.	Brostorp, Jöns	I. 11.
Brenning, Elias	V. 442.	Bruh, Johan	III. 28.
Breuer, Johan	V. 432.	Brunberg, Lars	I. 393.
Brinck, Mathias W.	IV. 363.	Brun, Claes	III. 312.
" Per	II. 184.	" Jens Hansen	V. 69.
Bring, Christoffer	I. 382.	" Jens Jensen	III. 166.
" Ebbe	II. 32.	" Mats Jensen	III. 55.
" Ebbe	IV. 338.	" Michael	II. 111. 252.
" Ebbe Gustaf	I. 409.	" Peder Jensen	II. 175.
" Ebbe Samuel	I. 415.	Brunbeck, Jöns	II. 271.
" Joan	IV. 170.	Brunck, Carl	IV. 49.
" Johan Christ	V. 501.	Brunckell, Hans	III. 386.
" Jöns Evertsson	IV. 337.	Brunius, Carl Georg	I. 302.
" Jöns Erasmus	V. 464.	Brunte, Nils	II. 82.
" Jöns Nicolaus	II. 72.	Brunström, Magn. Viet.	V. 504.
" Olof	IV. 248.	Brunström, Petrus	IV. 26.
" Olof	IV. 340.	Brausenius, Daniel	V. 403.
" Sten	V. 438.	Braun, Hans	III. 12.
" Sven Libert	V. 504.	" Johan Pedersen	V. 246.
Brobeck, Magnus	V. 488.	" Libert Mort.	V. 160.
Broberg, Dawid	III. 93.	Bruzelius, Andreas	IV. 156.
" Gustaf Adolf	V. 469.	" Andreas	V. 503.
" Isak	IV. 56.	" Carl Johan	V. 494.
Brock, Carl Johan	V. 505.	" Johan	II. 166.
" Christoffer	III. 121.	" Johan	II. 174.
" Gudmund	V. 433.	" Jonas	II. 118.
" Gudmund	I. 325.	" Magnus	IV. 89.
" Hans	III. 451.	" Magnus Alfred	V. 493.
" Jakob	II. 312.	" Nils	II. 125.
" Johan Pal	IV. förordet	" Nils	II. 173.
" Jöns	II. 340.	" Nils	V. 126.
" Jöns	V. 286.	" Nils	V. 455.
" Malte	V. 185.	" Nils Sjalmar	V. 489.
" Nils	II. 77.	" Pantel	V. 463.
" Palle	V. 295.	Bruzell, Olof	V. 456.
" Torbern	V. 67.	Buggi, Siffren Chr.	I. 287.
Brod, Henrik Rasm.	II. 252.	Bundens, Johan	III. 367.
" Rasmus Henrik	II. 257.	Bunth, Christoffer Daniel	III. 17.
Brobb, Carl Jacob	IV. 285.	Bunthén, Jacob	IV. 160.
" Isak	V. 468.	" Salomon	IV. 195.
" Per	IV. 284.	Burmard, Eric	III. 280.
Brodin, Erueb.	V. 489.	Burs, Albert	II. 246.
Brolegger, Hans	III. 88.	Busch, Nils Hansson	I. 417.
Broomé, Daniel	II. 60.	Bützow, Ludwig	II. 45.
" Daniel	II. 346.	Bång, Palle	III. 369.

Bänge, Paul	I. 340.	Cederschiöld, Fredrik	I. 301.
Båth, Gustaf Adolf	I. 380.	Cederstrand, Otto Chr.	V. 234.
Bååth, Lorenz Andr.	V. 495.	Celsius, Olof	I. 180.
" Martin	IV. 397.	Centerwall, Jonas	IV. 200.
Bäck, Pehr	II. 54.	Cervimontan, Augustin	V. 429.
" Petrus	II. 53.	Cervin, Bengt	V. 431.
Bäckerström, Anders	V. 413.	" Elias	III. 28.
Böckman, Carl Magnus	V. 471.	" Elias	III. 186.
" Martin	III. 266.	" Jöns	IV. 158.
" Peter Wilh.	V. 477.	" Knut	II. 83.
Böcker, se Töndebinder		Cheitrupus, Jens	I. 287.
Böf, Severin	V. 445.	Chorelius, Canutus	V. 350.
Böfkin, Per Johan	V. 144.	" Eric	III. 193.
Böfman, Jöns Fredrik	V. 467.	Chorin, Magnus	I. 249.
Böök, Erasmus	III. 365.	Chreyman, Joh. Fredr.	III. 366.
" Erasmus Jaf.	IV. 126.	Christ, Fredrik And.	III. 223.
Böös, Jöns Eric	IV. 10.	Christensson, Bengt	III. 83.
" Måns Abraham	V. 500.	" Christen	III. 368.
		" Knut	II. 186.
Baers, Lorenz Peter	IV. 439.	" Mats	V. 137.
Callman, Jonas Gottfred	II. 222.	" Mås	III. 215.
" Wilhelm	V. 454.	" Oluf	III. 56.
Callmer, Christian	III. 207.	Christiersson, Michel	II. 185.
Camp, Edward	V. 462.	Christoffersson, Hans	IV. 198.
Carlson, Anders	V. 458.	" Jörgen	V. 2.
Carlssöf, Anders	II. 356.	" Owe	V. 160.
Carlqvist, Johan	III. 350.	Chrysanter, Johan	IV. 445.
Carlsson, Anders Joh.	III. 58.	Timber, Söfren Laur.	IV. 226.
" Aug. Ferb.	V. 479.	Timbres, Hans Pedersen	I. 377.
" Benedictus Jon.	V. 421.	" Nils Hansson	II. 148.
" Carl	IV. 38.	Timmerdahl, Wilhelm	V. 208.
" Olof	V. 290.	Tlasson, Erasmus	IV. 249.
" Peter Fredrik	V. 502.	Claren, Samuel	I. 374.
Carlström, Jaf	V. 98.	Clausson, Andreas	IV. 52.
" Jacob Henrik	III. 456.	" Oluf	V. 103.
" Per	IV. 312.	Clemenius, Lars	V. 435.
Carney, Dawid	V. 162.	Clwin, Jöns	I. 322.
Carsman, Johan	II. 42.	" Per	III. 308.
Carstens, Peder	I. 271.	Cloeger, Jens Ped.	II. 328.
Castaneus se Carstens.		Clouw, Casten	III. 104.
Castenberg, Christian	IV. 368.	Coelius, se Kidge	
Cawallin, Bernt Eric	V. 68.	Cob, Swen Nilsson	IV. 312.
" Samuel Johan	III. 71.	Cochus, Magn. Olaf	IV. 406.
" Sewerin	III. 315.	Coccius, Christian	III. 199.
" Sewerin	V. 498.	" Christian	V. 299.
Cavallius, Jonas	IV. 388.	" Gustaf	IV. 232.
Cederberg, Birger	IV. 112.	" Jacob Mattsson	V. 289.
" Eric	III. 159.	" Johan	IV. 196.
" Johan Daniel	III. 108.	" Johan Georg	V. 436.
Cederborg, Tufwe	V. 478.	" Mathias	III. 291.
Cederbergren, Hans Fredr.	I. 324.	" Mathias	V. 253.
" Johan	V. 463.	" Mathias	V. 435.
Cederlöf, Per Lorenz	II. 295.	" Michael	V. 429.
Cederschiöld, Olof	IV. 370.	" Simon	IV. 117.

Goldweijh, Jonas	I. 386.	Eronholm, Lars	IV. 409.
Golding, Anders Laur. . . .	V. 235.	" Lars	V. 105.
" Johan	II. 49.	" Michael	III. 292.
" Michael	V. 250.	" Peter	V. 448.
" Oluf Pedersf.	II. 224.	Eroningh, Nils Bert.	IV. 47.
Gollander, Josua	V. 508.	Eronius, Peter	I. 374.
Gollin, Carl Jacob	V. 493.	Eronsius, Hans	III. 313.
" Esaias	I. 370.	Eronstoe, Anders	III. 243.
" Gustaf Adolf	V. 503.	Eronström, Petr. Laur. . . .	III. 295.
" Jeppa	IV. 309.	Eronwall, Jacob Peter	III. 43.
" Martin Elmgren	IV. 413.	Erop, Claus Mart.	IV. 442.
" Petrus	V. 118.	Ertiger, Bernh. Ernst	II. 47.
" Sven Johan	IV. 423.	Euhlberg, Ingemar	III. 42.
Comin, Laurids	V. 4.	Eurtilius, Clemens	III. 141.
" Torbjörn	III. 329.	Esfer, Fredrik Olof	IV. 23.
Corner, Johan Arendt	II. 212.	Daalhem, Nils	I. 307.
Cornerus, Nils	V. 224.	Dahl, Peter	III. 183.
" Samuel	V. 222.	Dahlberg, Gustaf Anders . . .	III. 145.
Coronensis, Jacob Nic.	III. 231.	" Magnus Peter	IV. 59.
Corvin, Anders	II. 298.	" Peter	III. 396.
" Andreas	III. 442.	Dahlbom, E.	V. 449.
" Christian	II. 40.	Dahlgren, Carl	IV. 135.
" Christian Sew.	II. 198.	Dahlman, Otto	V. 449.
" Christopher	II. 37.	Dahlqvist, Arild	V. 452.
" Christopher Albert	II. 344.	Danielsjon, Carl Abr.	V. 497.
" Edward	V. 445.	" Carsten	V. 469.
" Emanuel	V. 449.	" Håkan	V. 78.
" Hans	II. 37.	Darin, Anders	I. 360.
" Hans Wilh.	V. 221.	" Bernt	IV. 120.
" Johan Christf.	IV. 42.	" Johan	V. 205.
" Johan Wilh.	III. 6.	" Lars	III. 401.
" Lars Hansson	IV. 30.	" Lars Chr.	V. 207.
" Petrus	IV. 346.	" Lars Magnus	I. 362.
" Petrus Laur.	I. 289.	" Magnus	IV. 152.
" Samuel Fredrik	II. 22.	" Petrus	II. 178.
" Samuel Fredrik	V. 58.	Daugaard, Thomas	III. 59.
" Sewerin	III. 185.	Davidsson, Dawid	II. 354.
" Wilhelm	V. 214.	Degerman, Magnus	III. 331.
Corvinus se Ravn.		Dehn, Carl Jacob	I. 296.
Corplander, Johan	V. 331.	Delphin, Anders And.	III. 110.
Crettlövius, Joach. Fr.	V. 429.	" Anders Joh.	I. 326.
Eron, Henrik	II. 37.	" Anders Sörensen	III. 109.
Eronander, Jöns	III. 295.	" Hans Andersson	IV. 109.
" Per Knutsson	IV. 43.	" Nils Andersf.	III. 288.
Eronberg, Daniel	III. 452.	" Sören And.	II. 264.
" Daniel Georg	III. 318.	Denell, Olof	I. 294.
" Georg	IV. 96.	Diur, Laur. Jensen	II. 257.
" Nils Chr.	III. 313.	Dohren, Joh. Leon. von	IV. 345.
Eronhamn, And. Fr.	V. 506.	Dominici, Johannes	II. 203.
Eronholm, Abraham	V. 487.	Dorupius, Jørgen And.	III. 446.
" Carl Fredrik	V. 108.	Donzette, Carl Wilh.	IV. 138.
" Christopher	III. 218.	Dros, Johan	I. 6.
" Johan	III. 330.	Dryander, Gabriel	V. 410.
" Joh. Christoph.	IV. 107.		

Dröfcher, Johan	III. 309.	Etwall, Carl Joh. Is.	V. 487.
Dunder, Dawid	V. 450.	Electrin, Isaf	IV. 37.
Dunér, Nils	III. 307.	" Petrus	II. 115.
Duromontan, Hans Jac.	IV. 352.	Elfwing, Anders	I. 165. V. 381.
" Peder	I. 270.	Elg, Simon, Chr.	V. 84.
Duwander, Gustaf	II. 222.	Elmgren, Martin	III. 444.
Dyrendahl, Petrus	V. 440.	Emlund, Carl Fredrik	V. 469.
		" Carl Gustaf	V. 469.
Ebbelman, Jörg. Andersf.	III. 405.	" Johan Fredr.	V. 202.
Ebbesson, se Ebsonius.		" Joseph	IV. 358.
Eberstein, Carl Christian	IV. 56.	" Nils Fredrik	IV. 391.
" Carl Christian	IV. 257.	" Swen	IV. 358.
" Carl Johan	I. 238.	Emmert, Daniel	III. 136.
" Johan Chr.	II. 325.	" Johan Fredrik	V. 68.
Ebsonius, Enert	III. 388.	Enberg, Thomas	II. 348.
Echman, Jonas	IV. 94.	Eneroth, Emanuel	V. 444.
Ederberg, Charles Emil	V. 297.	" Hans	IV. 283.
Ederbom, Joh. Gust.	IV. 113.	" Magnus	II. 70.
Eckhard, Claudius	II. 60.	" Lars Carl	V. 499.
" Jacob	II. 337.	" Thure	V. 441.
" Johan Chr.	III. 42.	Enertsson, Paul	IV. 406.
Edberg, Carl	III. 293. V. 164.	Engbahl, Daniel	V. 480.
" Ernst Johan	IV. 451.	" Samuel Gust.	IV. 217.
" Johan	V. 429.	Engel, Otto Ericsson	IV. 115.
Efvergren, Joh. Georg	III. 18.	Engelholm, Nicolaus	II. 265.
" Nils Johan	V. 500.	" Nils	II. 311.
Efverklöf, Jöns	III. 22. 407.	Engellau, Johan	V. 437.
" Jöns	V. 452.	" Jöns	III. 382.
Egino	I. 1.	Engelsbed, Anders	IV. 275.
Ehrensand, Andreas	III. 206.	Engelström, Johan	II. 311.
" Andreas	V. 444.	Engelström, Carl	V. 311.
Ellerfson, Hans	IV. 219.	" Johan	I. 161.
Eisenberg, Valentin	III. 90.	" Jonas	II. 191.
El, Johan	IV. 68.	" Jonas Albin	I. 280.
" Johan Gustaf	I. 281.	" Lars	II. 107.
Elbahl, Magnus	V. 467.	" Lars Jacob	V. 124.
" Nils	II. 306.	" Ole	III. 282.
" Nils Johan	V. 470.	Engstedt, Christian	V. 453.
" Per Axel	V. 484.	" Johan	IV. 72.
Elmlund, Carl Johan	V. 506.	" Johan Magn	III. 331.
" Daniel	V. 447.	" Lars	III. 326.
" Elof	IV. 441.	" Lars	IV. 71.
" Johan Christian	III. 138.	" Lars	V. 467.
" Johan Theodor	V. 506.	" Ubbo	V. 432.
" Jonas Gottfrid	II. 128.	Engström, Pehr Jonsf.	V. 493.
" Jonas	V. 451.	Engzell, Gustaf	II. 248.
" Magnus	IV. 69.	Ennertsson, Sack	III. 45.
" Nils	III. 70.	Ennes, Caspar	III. 112.
Elund, Mathias	V. 151.	" Claes Ludvig	IV. 353.
" Pehr	I. 286.	Engwist, Petrus	V. 430.
Elundh, Otto Wilhelm	V. 191.	Enström, Petrus	V. 430.
Elman, Daniel	II. 199.	Ericsson, Erik Wilh.	III. 59.
" Israel	II. 340.	Ericsson, Anders	I. 357.
Elström, Magnus	II. 229.	" Eric	III. 254.

Griffson, Anders	III. 397.	Fastberg, Nils	IV. 45.
" Carl	I. 7.	Faxe, Adolph	III. 433.
" Rasmus	III. 311.	" Cornelius	V. 11.
" Sigward	IV. 177.	" Jacob	I. 366.
Erlandsøn, Erland	I. 5.	" Jacob E.	V. 451.
" Jakob	I. 5.	" Jacob W.	III. 324.
Erman, Fredrik	V. 481.	" Jørgen	I. 363.
" Johan	III. 405.	" Wilhelm	I. 210.
" Nils	IV. 327.	" Wilhelm	I. 367.
Ertmand, Joh. Hansf.	III. 329.	Fectel, Frans	II. 110.
Esbantorp, Lauritz	I. 318.	Fernstrøm, Alex. Andr.	III. 167.
Esbernfen, Morten	IV. 100.	" Alex. Magn.	III. 168.
Esfil	I. 2.	" Hans Genr.	IV. 91.
Espelund, Jonas	V. 443.	Fettermarckius, Aulus	III. 176.
Espholt, Christian, ...	III. 91.	Fent, Gustaf	V. 72.
" Hans	III. 117.	" Gustaf Adolf	V. 424.
Espholt, Christian	II. 307.	" Lars	I. 352.
Espman, Jøns Nilsøn	II. 356.	" Lars	V. 174.
Estberg, Nils Adolf	V. 505.	" Lars	V. 445.
Eftenberg, Peter	V. 329.	" Mathias	V. 443.
Eureus, Samuel III. 162. V. 433.		Fid, Nils Johan	V. 464.
Eurenius, Abraham	III. 36.	Filenius, Jonas	IV. 110.
" Abraham	IV. 361.	" Petrus	III. 106.
" Carl Abrah.	IV. 425.	Finde, Siffren	IV. 292.
" Johan Jakob	III. 413.	Findorff, Christoffer	V. 213.
" Walte E. J.	V. 501.	Fine, Arnold Arn. de	IV. 324.
" Martin Casper V. 458.		" Christoffer	III. 135.
Eurobius, Hans	IV. 266.	" Hans Arn.	III. 337.
" Thomas	II. 219.	" Hans Chr.	III. 155.
Enstrøm, Hans Peter	V. 457.	" Hans S.	V. 227.
" Joh. Magnus	V. 99.	" Knud S.	III. 398.
Ewensøn, David	V. 119.	Finerus, Lars	I. 394.
Faber, Johannes	II. 58.	Fingler, Hans	III. 117.
Fabricius, Andreas Joh.	V. 427.	Fischer, Anders	III. 85.
" Jacob	V. 411.	" Jacob	III. 330.
" Johan	I. 248.	" Jørgen	IV. 227.
" Jens	II. 73.	" Paul	II. 79.
" Michael	II. 259.	Fisling, Christen	II. 163.
" Nils Jønsøn	II. 258.	Fix, Peder Nielsen	IV. 348.
" Nils	V. 440.	Fjellander, Aspatius	V. 454.
Faddersen, Anders	IV. 62.	Fleeg, Eric	V. 408.
Fagerlund, Gust. Wilh.	V. 304.	Fleensburg, Hans	V. 444.
Fajnehjelm, And. Lars	V. 389.	" Jakob	I. 418.
Fald, Christian	V. 32.	" Johan	II. 88.
" Jonas Magn.	III. 408.	" Joh. Lor.	V. 175.
" Joseph Rudolf	IV. 61.	" Nils Joh.	II. 121.
" Magnus	IV. 278.	" Petter	III. 37.
" Petrus Sam.	IV. 11.	" Wilhelm	II. 107.
Falkengren, Jøns	V. 447.	Flintsberg, Daniel	II. 90.
Falkman, Jacob	I. 269.	" Daniel	V. 454.
Farenholt, Johan	I. 326.	" Georg Chr.	V. 434.
Fast, Jonas Anders	V. 482.	" Petrus	III. 436.
" Wilhelm	IV. 273.	" Petrus	V. 455.
		Floreus, Anders	II. 151.

Floræus, Daniel	IV. 6.	Frost, Eilert	IV. 396.
" Jonas	III. 217.	" Hans	II. 41.
Floré, Márten	II. 236.	" Hans Peter	III. 159.
Florinus, Henrik	V. 404.	" Lars	II. 198.
Flyborg, Hans	V. 502.	" Lars	IV. 395.
Flyvæ, Anders	III. 319.	" Lars	IV. 404.
Fogelång, Lars	I. 392.	Frostman, Måns	V. 285.
Folcher, Birger	V. 352.	" Nils	I. 378.
Folder, Anders	I. 357.	Frødefius, Lars	V. 452.
Follin, Elias	III. 359.	Frøding, Abraham	V. 491.
" Frebrif Ludvig	II. 314.	" Magnus	II. 255.
" Samuel	II. 168.	Fulefang, Bengt	III. 184.
" Samuel	III. 456.	Fult, Gustaf Adolf	V. 228.
Fontelius, Roland	II. 332.	" Nils Gustaf	II. 254.
Forbus, Hans	II. 300.	Fund, Dibrif	V. 95.
" Henrik	V. 406.	Fundahn, Ewen	III. 178.
Fors Albert	III. 134.	Fundanus, Casten	V. 5.
" Christian	V. 440.	" Christen	IV. 343.
Forsman, Christopher	V. 457.	" Mats	V. 19.
Forsjell, Anders	III. 375.	Föch, Hans	IV. 360.
Fortmejer, Gerhard	II. 329.		
Fos, Christian	IV. 210.	Gadd, Christian	IV. 357.
" Mathias	I. 332.	" Elof	V. 470.
Frand, Frebr. Th.	IV. 424.	" Erit	II. 192.
" Johan Frebr.	V. 168.	" Johan	II. 107.
" Johan Gottfr.	III. 318.	" Johan Niclas	III. 83.
Frandsøn, Jens	I. 382.	" Lucas	IV. 58.
" Söffren	II. 87.	" Nils Peter	V. 82.
Frederikson, Knut	II. 354.	Gahm, Gust. Seb.	IV. 291.
Frenning, Hieronymus	III. 58.	Galt, Peder	IV. 359.
" Petrus	III. 140.	Gane, Johan	III. 300.
" Ewen Nilsen	V. 494.	" Mathias	V. 440.
Frberg, Johan	II. 199.	Gemshöy, Pål Larsen	V. 318.
Frick, Andreas	IV. 353.	Gemshöy, Peder Dan.	I. 337.
" Otto	III. 410.	Gemshöy, Dan. Peder	III. 379.
Fris, Jöns Dawid	V. 461.	" Hans Dan.	III. 379.
" Magnus	III. 309.	Gemzell, Jöns Frebrif	III. 332.
" Pål	V. 429.	Gemzens, Anders	IV. 203.
" Rasmus Chr.	IV. 90.	" Anders Peder	III. 337.
" Rasmus R.	IV. 291.	" Andreas	IV. 303.
Fris, Hans Rasm.	III. 190.	" Erasmus	IV. 149.
" Paulus Sigw.	III. 198.	" Lars	III. 161.
" Rasmus S.	IV. 163.	" Olof	III. 39.
" Rasmus S.	IV. 251.	Gerfonius, Christen	II. 280.
Frisenbeck, Jöns	IV. 158.	" Christen	III. 150.
Fristedt, Anders	II. 192.	" Christen M.	V. 340.
" Ewen	IV. 236.	" Jöns	V. 429.
Fristrup, Peder	V. 125.	" Dwe Matts	IV. 427.
Frijelius, Johannes	II. 340.	Gertner, Josef	III. 199.
Frobell, Magnus	V. 255.	Gestrich, Anders	V. 461.
From, Hans	IV. 29.	Gettorp, Jens Nads.	IV. 193.
" Hans	IV. 48.	Ghaa, Lars Balg	III. 116.
" Hans	V. 129.	Gielberg, Jonas	II. 194.
Frondelius, Ewen	V. 432.	Gierling, Christen	II. 186.

Gillberg, Johan	V. 480.	Gullberg, Håkan	V. 437.
Gimsbö, Christen	III. 222.	" Håkan	V. 443.
Gistrén, Nils	H. 312.	" Jöns	V. 285.
Gistrénius, Petrus	IV. 366.	Gunnarsson, Birger	I. 11.
Gragelle Joh.	V. 444.	Gunnerus, Benedictus	V. 247.
Gribbesen, Jens	IV. 2.	" Isac	V. 178.
Gjerdelovius, Nils	V. 174.	" Magnus	V. 449.
Gjertson, Jakob	I. 9.	Gustafsson, Daniel	I. 285.
Glimager, Björn	II. 349.	" Fredr. Thore	III. 450.
" Carl	II. 350.	Gutman, Samuel	II. 55.
Glimstabt, Olof	IV. 190.	Gyllenstjerna, Carl	V. 411.
Glub, Johannes	II. 155.	" Wilh. Magn.	V. 266.
Gokén, Eric	III. 223.	Güllsch, Jonas Peter	V. 484.
Golstrup, Claus	I. 270.	" Magn. Dibr.	IV. 438.
Gothander, Abraham	IV. 67.	Gullström, Nils	V. 452.
Graa, Hans Hansson	III. 103.	Gårdström, Per	I. 388.
Gram, Carl Eric	V. 454.	Gbbid, Jacob	III. 246.
" Johan	IV. 88.	Gbe, Hans Abriansson	V. 135.
" Jöran	I. 390.	Gegerman, Petrus	V. 242.
" Mats	III. 104.	Gemmelyn, Hans	III. 334.
Grambow, Lauritz	II. 129.	Gesgård, Per	II. 307.
Gramén, Jonas	IV. 130.	Gagai, Nicolans	III. 362.
Grand, Jöns	I. 6.	Gagberg, Carl Peter	I. 323.
Granfeldt, Fredr. Gust.	V. 483.	Gageberg, Hans Peter	V. 451.
Grane, Mogens	I. 304.	Gagerman, Christian	V. 136.
Gramus, Jacob	MF. 26.	Gagens, Aug. Wilh.	V. 501.
Grestelius, Israel	III. 191.	Gagman, Otilius	III. 152.
Gresterson, Jöns	I. 266.	" Henrik	II. 130.
" Eönnus	II. 296.	" Henrik Lars	V. 451.
Grenander, Paul	IV. 405.	Gagström, Michael	IV. 437.
Griis, Johan	III. 118.	" Petrus	II. 329.
" Jöns	V. 221.	Gahn, Abraham	V. 438.
Grim, Pål Chr.	IV. 114.	" Canutus	I. 58.
Grippe, Bengt	IV. 183.	" Jonas	V. 188.
Gronovius, Jöns	III. 83.	" Jonas	V. 404.
Gross, Peter Fredrik	IV. 28.	" Nils	V. 242.
Groterus, Jonas	III. 370.	" Peter Arb.	V. 113.
Grubb, Lars Christian	V. 240.	Gohne, Henrik	II. 297.
Grund, Arvid	V. 404.	" Mathias	V. 86.
Grundwall, Ake	V. 434.	Goh, Thomas G.	V. 220.
Grobed, Peter	II. 270.	Gohlin, Olaus	IV. 246.
Grönberg, Nils M.	I. 358.	Goll, Hans	V. 444.
Grönqvist, Israel	I. 347.	Gollander, Petrus	V. 277.
" Olaus	IV. 119.	" Stephan	V. 431.
Grönwall, Edward	V. 478.	Gollbeck, Carl	III. 361.
" Johan Henr.	V. 488.	" Paul Chr.	IV. 155.
" Lars	II. 348.	Gollberg, Aug. Ferd.	V. 497.
Gudhemius, Petrus	V. 431.	" Carl	II. 248.
Gudmantorp, Hans	IV. 344.	" Swen	V. 446.
Gudjerksön, Olof	IV. 386.	Gollén, Eric	V. 200.
Gullander, Anders P.	II. 34.	Gollenberg, Eric	I. 264.
" Per	III. 187.	Gollengren, Erland	V. 205.
" Per Erik	V. 348.	" Johan	V. 486.
" Per Magn.	III. 108.		

Hallengren, Olof	V. 483.	Hasebart, Torbern	I. 230.
Halling, Olof	III. 84.	Hasselberg, Carl	III. 449.
Hallongren, Peter	V. 462.	Hasselqvist, Swen	IV. 422.
Hallonsten, Carl Fredr.	V. 476.	" " Lufwe	V. 488.
Hallström, Erasmus	IV. 340.	" " "	V. 482.
" Nils	IV. 234.	Haugaard, Jens	V. 181.
" Nils	V. 392.	Haurén, Eric	IV. 391.
" Paul	V. 437.	Hauswolff, Just. Chr.	V. 167.
Halmstad, Nils Chr.	I. 282.	Hebengrahn, Petrus	II. 114.
Hambn, Christopher	V. 450.	Hedenstog, Johan	I. 263.
Hambraeus, Nils	II. 13.	Hedestog, Lauritz	III. 184.
Hammar, Elias	V. 493.	Heerman, Johan Georg	V. 267.
" Hans Birger	V. 317.	" Michael	V. 322.
" Mathias	V. 440.	Hegardt, Johan	V. 439.
" Olof	V. 338.	" Martin	I. 230.
Hammarin, Johan	V. 465.	" Peter	II. 41.
Hammerlén, Jens	I. 270.	" Petrus	II. 145.
Hammerus, Caspar	V. 272.	" Sigbrand ^o	V. 447.
" Hageus Ol.	IV. 25.	Hegelundh, Gerhard	IV. 403.
Hansen, Arild	I. 416.	Heideman, Christian	V. 503.
" Ebbe	IV. 400.	Heimer, Alfred	V. 501.
" Hans	I. 397.	" Swen	V. 500.
" Hans	IV. 318.	Hein, Christian	III. 184.
" Jacob	IV. 315.	" Olof	III. 329.
" Jacob	V. 180.	Helbt, Gerhard	V. 440.
" Peder	IV. 286.	Hellichius, Håkan	V. 24.
" Sivende	IV. 406.	" Håkan Erl.	V. 466.
Hansson, Erhard	III. 245.	" Mathias	III. 213.
" Ewen	IV. 211.	" Olof	III. 175.
" Johan	III. 203.	" Olof	III. 370.
" Johan Peter	II. 154.	" Olof Joh.	V. 485.
" Mogens	V. 145.	Hellman, Anders	IV. 332.
" Otto Wilh.	III. 220.	" Andreas	III. 36.
" Per	III. 219.	" Andreas	V. 5.
Hanssonius, Fredrik	III. 402.	" Håkan	V. 474.
Hantro, Nils	III. 378.	" Håkan Pålaf.	V. 480.
Harboe, Rasmus	II. 310.	" Johan Jacob	I. 236.
" Thomas	III. 249.	" Lars	II. 176.
Hargelius, Johan	V. 404.	" Lars	II. 313.
Harlin, Ludwig	IV. 55.	" Nicolaus	IV. 332.
Harlosius, Thomas	III. 160.	" Nils	IV. 302.
" Jöns	III. 34.	" Thure	IV. 277.
" Sten	IV. 47.	Helsingborg, Hans	IV. 177.
Harman, Dawid	III. 149.	Hellstenius, And. Jak.	I. 241.
" Olof	III. 177.	Hellström, Hans	V. 454.
Hartelius, Anders	III. 331.	Helmer, Claus	V. 104.
" Jacob	V. 441.	" Marcus	III. 12.
" Johan	V. 439.	Hemesse, Nicolaus	V. 473.
" Jöns	IV. 404.	Hendeberg, Simon	V. 505.
" Olaus	III. 309.	Henningsson, Christian	V. 449.
" Zacharias	V. 458.	Henrik	I. 1.
Hartman, Jöns	III. 314.	Henriksson, Jöns	III. 2.
" Lars	V. 432.	" Nils	V. 477.
" Nicolaus	IV. 337.	" Peter	V. 451.

Heariksson, Samuel Paul	II. 329.	Hjerfowius, Christopher	I. 282.
Henschen, Salomon	V. 216.	" Daniel	IV. 345.
" Wilh. Peter	V. 218.	" Hans	V. 440.
Herbertsson, Herbert	IV. 196.	" Johannes	III. 420.
" Jakob	III. 176.	" Lars	III. 329.
" Lars	III. 46.	" Olof	V. 127.
Herbst	V. 451.	" Olof	I. 246.
Herdman, Gustaf	V. 299.	" Peder	IV. 406.
Herenberg, Nils	II. 350.	" Pål	V. 428.
" Otto Chr.	II. 303.	Hjertman, Gustaf Erik	III. 452.
Herlin, Eric And.	II. 340.	Hjertstedt, Carl Fredr.	IV. 225.
" Eric Joh.	III. 447.	Hjort, Adam Lorenz	III. 324.
" Johan	III. 16.	" Bernhard	IV. 248.
" Peter	V. 452.	" Bernt	V. 86.
Hermanssen, Christen	II. 193.	" Christian Fr.	IV. 164.
" Christen	III. 33.	" Fredrik Chr.	III. 420.
Hernberg, Jonas	III. 231.	" Fredrik S.	IV. 163.
Hernerus, Zacharias	II. 148.	" Hans	I. 287. III. 340.
Herrlin, Magn. Chr.	V. 504.	" Hans Ericssj.	II. 64.
Herrström, Olof	V. 68.	" Hans Ericsson	V. 161.
Herslow, Carl Anton	V. 15.	" Jeuns	II. 283.
" Christian	V. 496.	" Johan	IV. 66.
" Göran Peter	V. 14.	" Magnus	III. 265.
" Niclas Göran	II. 169.	" Nils Andr.	V. 77.
" Peter Johan	IV. 398.	" Nils	II. 284.
Herslowius, Jakob	V. 435.	" Nils	V. 77.
Hertzman, Per Olof	V. 454.	" Nils Fr.	I. 336.
Hermander, Gustaf	V. 459.	" Nils M.	V. 21.
Heslenander Nicolaus	II. 225.	" Peter	V. 437.
Hessegren, Lorenz	V. 456.	Hjorth, Hans Otto	IV. 23.
" Olof Gabriel	IV. 39.	Hjortsberg, Johan	III. 32.
Hesselfrans, Swen	V. 193.	" Lars	V. 225.
Heslén, Nils	I. 208.	Hobro, Jens Ped.	II. 251.
Heuman, Johan	V. 442.	" Mats Ped.	I. 412.
Heurgren, Jonas	V. 459.	Hochstein, Jens	V. 434.
" Pål Jacob	II. 353.	Hoffberg, Gottfr. M.	IV. 429.
Heurlin, Christopher Isak	V. 285.	" Christian	V. 446.
" Samuel	IV. 180.	Hoffgard, Gottfrid	V. 106.
Hilander, Jacob	III. 257.	" Per Gottfr.	III. 115.
Hillebrand, Albert	II. 288.	" Rasmus	III. 409.
Hillenius, Anders	II. 151.	" Rasmus	III. 415.
Hilleström, Anders	I. 135. V. 305.	" Wilhelm Jul.	III. 114.
Hind, Petrus	IV. 297.	Hoffstedt, Lars Gnst.	V. 474.
Hindstedt, Daniel	I. 258.	Hoffström, Karlaman	V. 485.
" Johan Dan.	II. 273.	" Peter Olof	V. 244.
" Olof	II. 238.	Hoflund, Johan Victor	V. 267.
" Olof	IV. 129.	Hoffström, Laurentius	V. 431.
Hinström, Olof	I. 383.	Hofwerberg, Carl Isak	III. 235.
" Petrus	II. 191.	" Johan	II. 16.
Hinge, Joh. Chr.	V. 458.	" Johan	II. 84.
Hjellman, Jonas	V. 453.	" Johannes	III. 232.
Hjelmberg, Carl	III. 102.	" Johannes	III. 234.
Hjernernp, Anders	IV. 287.	" Johan Peter	V. 493.
Hjerfowius, Anders	III. 236.	" Nils	III. 233.

Schwerberg, Salomon	V. 435.	Soman, Carl	V. 461.
Solbed, Chrysofomus	I. 412.	Somell, Eruls	V. 460.
" Jonas	IV. 63.	Sommerberg, Johan	V. 462.
" Lars Petersson	IV. 9.	Sorg, Hålan	IV. 296.
Solgerfen, Bert	I. 347.	Sornell, Nils	V. 439.
Solbed, Christian	IV. 224.	Sorney, Fredrik	IV. 335.
" Gislo	IV. 62.	Sornstedt, Carl Ludw.	IV. 269.
Sollerius, Anders	V. 454.	Sorsier, Detlof	V. 441.
" Georg Fredrik	IV. 132.	" Hans	IV. 223.
" Johan Lorenz	II. 161.	" Hans	V. 163.
Sollstein, Anders	V. 464.	" Jöran	IV. 219.
Sollström, Olaus	V. 320.	" Nils	IV. 428.
Solm, Anders	V. 456.	" Dlof	IV. 300.
" Anders Gustaf	V. 465.	" Dlof Gottfr.	V. 136.
" Carl	V. 189.	Sortulander, Johan	V. 432.
" Hans	II. 346.	Soth, Imman. Fredr.	II. 49.
" Hålan	V. 454.	Sult, Anders	V. 454.
" Magnus	V. 476.	" Johan	V. 439.
" Petrus	I. 288.	" Knut	V. 448.
" Samuel	V. 467.	" Pehr	IV. 200.
" Samuel Carlsson	III. 309.	Sultén, Petrus	I. 283.
Solmsted, Joh. Jak.	V. 458.	" Swen	V. 437.
Solmström, Johan	V. 433.	Sultmon, Per Axel	II. 86.
" Lars Pavin	II. 230.	Sumble, Victor	I. 256.
" Lars	II. 346.	Sumble, Gust. Ad.	V. 367.
" Rudolf	V. 497.	Sumerus, Bonde	I. 228.
" Swen	V. 202.	Summer, Jöns	IV. 206.
Solmblad, Magnus	V. 458.	Sundorff, Nils Peh.	III. 298.
Solmby, Hans Nilsson	III. 160.	Suswig, Jak. Mathsen	III. 338.
Solmer, Nils Gustaf	V. 424.	Swaling, Anders	II. 80.
Solmgren, Gust. Ludw.	III. 25.	" Georg	III. 270.
" Jöns	V. 480.	" Johan	V. 111.
Solmqvist, Dlof Chr.	V. 502.	" Jonas	V. 161.
Solmstedt, Carl Oscar	V. 481.	" Jonas	V. 450.
Solmström, Arwid	V. 448.	" Jonas	V. 451.
" Barth. Chr.	V. 451.	" Lue	V. 138.
" Lars Peter	IV. 16.	" Luwe	III. 99.
" Swen	V. 449.	Swaf, Bernt	II. 63.
Solst, Alexander Bog.	IV. 11.	" Knut	IV. 325.
" Anders	II. 81.	Swasjer, Axel Wilh.	V. 122.
" Anders	IV. 68.	Swib, Nils	I. 26.
" Andreas	V. 437.	Swander, Anders	I. 407.
" Eric Magnus	V. 471.	Swén, Christian	V. 480.
" Gerhard	III. 247.	Swetrop, Jöns And.	I. 262.
" Hans Larsen	III. 197.	Swenemöber, Joh. Fredr. . . .	II. 299.
" Hans Laur.	II. 180.	Swyhoff, Gottfrid	I. 295.
" Henric Persson	III. 246.	" Gottfrid	I. 359.
" Nils	V. 443.	" Gottfrid	I. 360.
" Nils Christoffer	II. 101.	" Joachim	I. 348.
" Nils Henric	II. 72.	" Jacob M.	I. 102.
" Ake Ludwig	II. 42.	Swéansson, Carl Joh.	IV. 226.
Solstbro, Christen	I. 382.	" Carl Magn.	V. 473.
" Nils Laur.	III. 288.	" Hålan	V. 502.
Solstbro, Märten	III. 398.	" Teppa	V. 463.

Håkansson, Olof	IV. 440.	Jakobsen, Daniel	V. 161.
" Sveno	V. 290.	" Daniel	V. 193.
" Swen	V. 462.	" Hans	V. 135.
Hällén, Johan	I. 296.	" Jörgen	V. 145.
" Nils Andr.	III. 64.	" Lauritz	II. 231.
Häg, Christopher Ot.	III. 82.	" Peder	II. 331.
Hägman, Jöns Persson	II. 71.	" Sten	III. 446.
Hägestedt, John Fredr.	V. 482.	" Söffren	IV. 238.
Häbert, Carl Em.	IV. 89.	Jani, Andreas	IV. 24.
Hägberg, Johan	V. 430.	Janssonius, Andreas	V. 215.
Hägestedt, Henrik Jul.	V. 468.	Jasper, Lauritz	I. 286.
" Peter	V. 459.	Jensen, Jacob	II. 330.
Hägström, Albert	V. 435.	" Jens	II. 270.
" Hans	I. 294.	" Jens	III. 328.
Häll, Christopher	V. 440.	" Lauritz	I. 411.
" Samuel	IV. 353.	" Mats se Medelfart.	
Hälling, Petrus	IV. 242.	" Peder	I. 9.
Hörby, Claus R.	I. 362.	" Söffren	I. 412.
Hörlander, Hans P.	II. 92.	" Söffren	IV. 387.
Hörlin, Wårten	II. 242.	Jepsson, Peter	V. 464.
" Nils	III. 43.	Jespersson, Bertil	II. 36.
" Otto	IV. 125.	" Christen	II. 134.
Hörling, Carl Gustaf	III. 107.	" Nils	II. 35.
" Jonas	V. 441.	Joannis, Andreas	IV. 372.
Hörman, Alexander	IV. 49.	Johansson, Johan	II. 270.
" Olof	V. 28.	" Johan	V. 503.
Hörselt, Jöns R.	V. 137.	" Lars	V. 491.
Hörl, Edw. Magn.	II. 78.	" Nils	I. 8.
		" Peder	I. 8.
Höhm, Alb. Jos.	V. 483.	Jonsen, Jacob	III. 269.
Hösonius, Jöb Larsf.	V. 85.	Joung, Thomas	V. 254.
" Jonas	V. 449.	Jubenlag, Carl Peter	V. 463.
" Lars	V. 433.	Juel, Esger	I. 7.
Hösn, Nils	IV. 93.	Jufwerqwist, Johan	V. 464.
Hwarsson, Carl	V. 463.	Julius, Anders	II. 333.
" Per	III. 50.	" Carl W.	V. 453.
Hylbäck, Canutus	V. 429.	" Hans	II. 259.
Hyre, Johan	III. 121.	" Hans	III. 192.
" Thomas	I. 402.	" Hans S.	III. 312.
Hugelgren, Olof	IV. 268.	" Johan	V. 452.
Hugelmard, Olof	V. 477.	" Johan Chr.	II. 341.
Hugeloz, Jakob. Sigm.	V. 117.	" Johan Henr.	II. 243.
" Johan Sigm.	V. 161.	" Nils Sigm.	III. 257.
Hugelshen, Alexander	IV. 141.	" Pål	III. 192.
Hugelström, Petrus	III. 35.	" Sigward	III. 255.
Harnus	I. 7.	Jungmans, Christopher	I. 327.
Hablonski, Frans Georg	V. 466.	Jungström, Peter	V. 345.
Jacobæus, Hans	III. 364.	Jutman, Swante	IV. 334.
" Johannes	III. 412.	Juul, se Julius	
" Mathias	III. 189.	Jönsen, Carl Ambr.	IV. 274.
" Mathias	V. 346.	" Christen	II. 296.
Jacobsson, Carl	V. 480.	" Fredril	II. 286.
" Nils	V. 499.	" Jacob	II. 231.
" Anders	II. 86.	" Jöns Peter	V. 202.

Jønsen, Nils	III. 96.	Kjerrulf, Swen N.	II. 162.
" Dlof	IV. 132.	Kjilgren, Anders	III. 54.
" Per	V. 493.	" Johan	III. 144.
" Petter	IV. 386.	" Petrus II. 333.	IV. 42.
" Sigward	IV. 395.	" Zacharias	V. 458.
" Åke	V. 504.	" Zach. Aron	V. 143.
Jørgensen, Jørgen	V. 291.	Kjilander, Knud	V. 496.
" Morten	I. 260.	Kjilberg, Gustaf	III. 202.
" Nils	II. 35.	" Johan Henr.	II. 222.
" Peder	I. 266.	Kjilbom, Eric	V. 453.
" Sjöfren	I. 267.	Kjilner, Joh. Georg	I. 384.
Kahl, Achatius	III. 265.	Kjilge, Jacob Laur.	III. 339.
" Achatius Johan	I. 253.	Kjilning, Abrah.	II. 106.
" Andreas	I. 419.	Kjilander, Abraham	V. 501.
" Johan Mauritz	I. 421.	" Dlof	II. 54.
" Magnus	III. 241.	Kjilbäck, Håkan	V. 321.
" Mauritz	II. 74.	" Åke	V. 436.
" Mauritz	III. 260.	Kjilberg, Israel	V. 247.
Kall, Peter Ludwig	IV. 432.	Kjilman, Anders	I. 395.
Kallenberg, Jakob Bernt	II. 101.	" Christian	III. 122.
" Nils	V. 454.	" Christian Julius	V. 465.
Karlsson, Johan	IV. 440.	" Christopher	III. 153.
Karlström, Dlof	IV. 280.	" Gustaf Fredrik	I. 388.
Karreus, Michael	V. 181.	" Dlof	III. 121.
Karlström, Christian	III. 401.	" Dlof	V. 464.
" Swen	II. 156.	Klase, Anders	V. 175.
" Swen Chr.	II. 81.	Klesberg, Gustaf	V. 473.
Karup, Rasmus Jensf.	IV. 252.	Klerck, Echarb	II. 210.
Kellberg, Dlof	III. 317.	" Echarb	III. 123.
Kemner, Carl Johan	V. 457.	" Johan	III. 393.
" Christian	III. 52.	" Nils	V. 452.
" Christian	III. 445.	" Otto	IV. 27.
" Gotthelf Fredr.	V. 446.	" Peter Reinhold	III. 448.
" Henrif	V. 309.	Klim, Christen Laur.	V. 135.
" Henrif Math.	II. 77.	Klind, Marcus	I. 345.
" Johan	II. 66.	Kling, Adam Julius	V. 208.
" Johan	II. 237.	Klingenberg, Jacob	II. 181.
" Johan Henrif	III. 8.	Klint, Joannes	III. 448.
" Johan Nic.	III. 174.	Klintberg, Paul	III. 301.
" Nils Peter	I. 331.	Klintorff, Erasmus	V. 451.
Kempe, Carl	IV. 70.	" Henrif	II. 269.
" Nils	V. 442.	" Johan	II. 268.
Kemorin, Arwid	IV. 30.	Klow, Christoffer	III. 285.
Kiander, Eyle	V. 464.	" Dettlof	IV. 427.
Kielbsen, Christen	II. 110.	" Iwar	V. 74.
" Hans	III. 109.	" Walte	II. 280.
" Jens	III. 270.	Knopf, Daniel	III. 20.
" Thomas	III. 103.	" Fredrik	V. 145.
Kiempe, Nils Ped.	IV. 181.	" Hieronymus	III. 140.
Kjerrulf, Carl N. IV. 206. V. 455.		" Johan Hier.	III. 19.
" Daniel	II. 244.	" Magnus	III. 64.
" Jacob	IV. 206.	Knutsson, Bertil se Aquilonius	
" Nils Sw.	II. 180.	" Anders	V. 443.
		" Christen	IV. 108.

Knutsen, Swen	I. 260.	Kullberg, Adolf	IV. 208.
Kof, Börje	III. 303. IV. 259.	Carl	IV. 256.
Clas	II. 245.	Emanuel	V. 465.
Clas	III. 305.	Kullin, Jesper	III. 395.
Christian	V. 299.	Kyple, Carl Fredrik	V. 457.
Dibril	IV. 361.	Kåhre, Carl Peter	III. 211.
Frans Emil	V. 500.	Erasmus	V. 41.
Henrik	V. 241.	Erasmus	V. 442.
Johan	V. 106.	Henrik	V. 444.
Jörgen	V. 307.	Johan	I. 419.
Magnus	V. 415.	Peder	V. 29.
Nats Jörg.	V. 288.	Kåfemeister, Frans	IV. 7.
Olof	III. 449.	Nils	IV. 7.
Oluf	I. 218.	Samuel	IV. 162.
Peder	IV. 66.	Kåping, Jacob	IV. 234.
Pehr	V. 132.	Kårner, Bernh. Phil.	V. 470.
Peter	V. 310.	Carl Gottfrid	III. 93.
Torsten	V. 237.	Kacander, Haquinus	II. 321.
Kohlberg, Asfar	V. 433.	Magnus	II. 317.
Kolbing, Dinus Hansen	IV. 406.	Kaen, Richard von de	V. 105.
Koræn, Johan	IV. 357.	Kageman, Johan Peter	III. 433.
Korsfj, Jakob Laur.	II. 170.	Kagergren, Anders	V. 159.
Kortsen, Jens	I. 411.	Kagerlöf, Anders	V. 225.
Kraal, Lars Henrik	V. 201.	Erland	V. 453.
Kræmer, Märten	V. 286.	Nils	I. 310.
Krage, Jens Pederfen	III. 139.	Kagerqvist, Olof	II. 338.
Kragh, Dibril Herm.	II. 104.	Kagonis, Georgius	III. 297.
Nats Pålsson	I. 358.	Kagström, Gabriel	II. 255.
Krafan, Eric	IV. 92.	Kake, Johan Math.	V. 455.
Krof, Nils Magnus	III. 175.	Johan Peter	II. 85.
Andreas	V. 438.	Peter Henrik	III. 296.
Johan Georg	IV. 179.	Kamerus, Gabriel	II. 336.
Johan Otto	I. 295.	Kanerus, Anders	IV. 97. V. 67.
Samuel Fredr.	II. 134.	Kandby, Christian	III. 169. 394.
Kropp, Carl	V. 441.	Jöns	II. 248.
Jacob Alexander	V. 488.	Paul	III. 413.
Krumlinde, Bernt	III. 188.	Kander, Lars Chr.	V. 470.
Krumm, Mart. Gabr.	V. 92.	Kandergren, Nils	V. 317.
Kruse, Eric	IV. 341.	Nils Adolf	V. 134.
Nils	IV. 137.	Kandgren, Georg Wilh.	V. 494.
Nils	III. 189.	Jakob	V. 451.
Peder	I. 9.	Jöran	V. 452.
Krutmejer, Jost	I. 382.	Nils Bernt	III. 108.
Lars	IV. 112.	Kanerus, Lars	V. 450.
Nils	I. 384.	Kang, Niklas	V. 438.
Carl	III. 186.	Kangelius, Petrus	IV. 71.
Kråka, Lars	II. 131.	Kangerud, Lorkel	III. 146.
Kråger, Carl	IV. 317.	Kangh, Daniel	II. 345.
Christian	V. 449.	Kangwagen, Gerhard	V. 444.
Jacob	I. 258.	Segub	III. 228.
Joachim	IV. 125.	Karsén, Abner Theodor	V. 506.
Kråhl, Nils Jak.	V. 449.	Carl Johan	V. 501.
Kufelent, Bernh. Chr.	V. 171.	Per	I. 421.
Kull, Georg Magn.	V. 498.		

Parson, Rasmus	V. 193.	Paed, Joh. Christopher	III. 309.
Pastus, Joh. Henr.	II. 44.	Paed, Hans	V. 432.
Paucén, Lars	II. 146.	" Jöns	IV. 421.
" Martin	II. 69.	" Olaus	II. 349.
" Märten	V. 133.	Pauberg, Anders	I. 362.
Paurenberg, Johan	III. 367.	" Nils	V. 458.
" Wilhelm	II. 38.	" Peter Magnus	IV. 342.
Paucin, Nils	V. 495.	Pauberg, Abraham	IV. 238.
Paucitfen, Anders	I. 297.	Paublad, Adolf Fredr.	V. 477.
" Henrif	II. 94.	" Johan Mich.	III. 132.
" Jens	IV. 372.	Paublom, Christen	II. 349.
" Nils	IV. 218.	Paubom, Abraham	V. 463.
" Peber	I. 244.	Paublad, Asfar	III. 131.
" Peber	I. 410.	" Carl	III. 311.
" Peber	II. 59.	Paubgren, Hans Peter	V. 471.
" Peber	II. 92.	Paubelß, Alexander	V. 454.
" Swen	II. 243.	Paubén, Gudmund	V. 460.
Paumand, Hans	I. 10.	Paubergren, Eric Ludwig	V. 492.
Paung, Thomas	I. 263.	Paubewall, Martin	I. 268.
Paufe, Anders	III. 174.	" Olof	IV. 306.
" Andreas	V. 450.	" Paul Niclas	V. 461.
" Frans	III. 173.	Paufors, Anders Otto	I. 414.
" Frans	IV. 225.	Paugren, Anders	II. 213.
" Frans Jaf.	V. 441.	Paugerb, Christian	V. 440.
" Johan Wilh.	V. 443.	" Martin	II. 105.
" Jöns	II. 289.	" Martin	V. 443.
" Jöns	IV. 275.	Paubhberg, Bengt	III. 453.
" Wilhelm Julius	I. 376.	Paubner, Per Lorkelsson	V. 494.
Paedbum, Bartholomens	III. 90.	Paubow, Nils	V. 493.
" Wilhelm Julius	II. 288.	Paubqwist, Gust. Fredr.	V. 467.
Paegren, Lars	IV. 136.	" Herman	V. 501.
Paeghen, Samuel	I. 235.	Paubsjö, Per	V. 505.
Paestadius, Nicolaus	I. 336.	Paubskog, Carl Peter	V. 457.
Paepin, Hans	V. 198.	Paubskog, Lorens M.	IV. 49.
Paeste, Samuel	V. 443.	Paubsteb, Johan	IV. 137.
Paester, Claus N.	IV. 82.	" Nils	V. 477.
Paeth, Per	I. 412.	Paubström, Gustaf	V. 294.
" Petrus	V. 436.	" Jacob	V. 454.
" Wilhelm	V. 435.	" Johan Peter	V. 386.
Pauffstedt, Lars	V. 456.	" Jöns Carl	V. 451.
Pauffström, Anders	V. 454.	" Lars	III. 122.
Pauball, Eric	III. 456.	" Peter Jönsson	III. 436.
Pauberath, Joh. Georg	III. 144.	Paunnerius, Jonas	I. 129.
Paubman, Nils	II. 97.	Pauper, Herman	III. 439.
" Euro	IV. 22.	Paubolander, Andreas	III. 127.
" Euro	V. 7.	" Swen	III. 126.
Paubholm, Carl Wilh.	V. 137.	Paubon, Anders	V. 413.
Paubrecht, Christian A	IV. 26.	Paubwin, Claes Magnus	V. 453.
Paubänder, Rasmus	III. 88.	Paubung, Michael	II. 305.
Paubblad, Magnus	V. 467.	Paubunge, Jacob Rasm.	IV. 194.
Paubborg, Jöns Peter	V. 114.	Pauburgberg, Olof Sam.	V. 451.
Paubjenroth, Frans	II. 33.	" Peter Sam.	II. 338.
Paubjeström, Gustaf	V. 477.	Pauburggren, Anton M.	I. 252.
" Nils	V. 481.	" Carl Niclas	V. 469.

Hjuggren, Eric	V. 448.	Lundholm, Lars	V. 84.
Hjugholm, Nils	V. 465.	Lundin, Erasmus	V. 447.
Hjungman, Nils	IV. 207.	" Öbran	III. 136.
Hoffman, Anders	V. 436.	Lundins, Johan Chr.	I. 246.
" Carl Erik	II. 242.	" Dlof Hær.	I. 422.
Hokke, Hans	I. 318.	" Peder Jensen	III. 302.
Homaner, Otto Lars	IV. 236.	Lundqvist, Andreas	IV. 208.
Hödin, Nils . . . . . III. 46.	IV. 139.	" Jonas	V. 173.
Höngomontan, Jöns	V. 79.	" Jöns	IV. 208.
Hörch, Per	I. 344.	" Knut	III. 22.
Hörich, Christian	V. 443.	Lundstén, Magnus	V. 436.
" Öbran	V. 185.	Lundström, Christian	IV. 357.
" Hans Peter	IV. 431.	" Jakob	V. 81.
" Hans Petersf.	II. 89.	" Per	V. 81.
Hov, Hans	III. 51.	Lundwall, Knut	V. 432.
Höwén, Johan	V. 47.	Lunnæus, Samuel	IV. 293.
" Nils	II. 256.	Lunnius, Anders	IV. 276.
" Nils	V. 445.	" Peter	I. 375.
" Nils	V. 454.	Luthman, Adolf	IV. 38.
" Per	II. 133.	" Gustaf	III. 293.
" Per Magnus	II. 133.	Lutt, Swen	III. 76.
Hübwich, Dlof	V. 444.	Lybed, Paul	IV. 383.
" Öwe	IV. 130.	Lydberg, Samuel	III. 32.
Hund, Dawid	V. 460.	Lyd, Peder	I. 10.
" Niclas	V. 438.	Lydén, Eric	V. 452.
" Nils Afesson	I. 376.	Lydénus, Samuel	V. 241.
" Peder Jesp.	II. 286.	Lydd, Adolf	II. 262.
" Sjöfren	IV. 157.	" Petrus	IV. 374.
Hundens, Joh.	II. 99.	Lydén, Martin	V. 439.
Hundahl, Nils	V. 481.	" Nils	V. 434.
" Olaus	III. 421.	Lymwig, Jakob	I. 363.
Hundberg, Magnus	III. 395.	Lung, Anders	III. 269.
" Peter	V. 504.	Lupstedt, Lars	V. 408.
Hundberger, Lars	V. 491.	Luning, Jonas	V. 429.
" Magnus	II. 215.	Lundberg, Sune	IV. 95.
Hundbergsson, Jonas	III. 385.	Luscray, Nils Matsf.	IV. 52.
Hundblad, Johan	I. 278.	" Nils Ol. III. 34. V. 69.	
" Johan	V. 492.	Lusman, Måns	I. 375.
Hundborg, Paul	II. 167.	Löfberg, Johan Peter	V. 449.
Hundegård, Jöns	V. 445.	Lögren, Carl	IV. 290.
" Nils	I. 318.	" Lars Jakob	V. 501.
" Per Sjöer	V. 422.	Löwengren, Olof	V. 481.
" Petrus	IV. 161.	Löf, Georg Gottl.	III. 444.
Hundelius, Nils	IV. 347.	" Magn. Gabr.	III. 438.
" Swen	V. 432.	Lundberg, Samuel	V. 440.
Hundenius, Jacob	II. 229.	Lundqvist, Nils Dlof.	I. 361.
Hundgren, Jacob	V. 464.	Luhagius, Mats	I. 382.
" Magnus	V. 245.	Luhglow, Anders	IV. 434.
" Åke	III. 63.	Luhgusson, Anders	III. 423.
Hundgård, Carl Suf.	V. 115.	Luhlin, Johan	V. 30.
" Carl Peter	IV. 113.	Luhlin, Canutus	V. 432.
" Erasmus	V. 457.	Luhmberg, Johan	I. 285.
" Johan	IV. 45.	" Nils	IV. 16.
" Jöns Chr.	V. 502.		

Malmborg, Johan	V. 444.	Renander, Johan	V. 486.
" Swen	V. 489.	Resterton, Carl	V. 437.
Malmén, Lars	V. 277.	Michaelis, Christian	V. 455.
Malmgren, Johan Aug.	V. 502.	" Johan Gottfrid	V. 171.
" Petrus	I. 346.	Michélsjon, Hans	II. 175.
Malmorin, Lorenz	V. 456.	" Nils	I. 218.
Malmqwist, Jonas Gustf.	V. 245.	" Nils se Ålborg	
" Jöns	IV. 213.	" Peder	II. 121.
" Åke Peter	IV. 138.	Rierendorff, Jac. Fr.	III. 437.
Malmros, Nils	IV. 190.	Rilman, Carl	V. 430.
" Åke Johan	V. 464.	Robeck, Magn. Fredr.	IV. 385.
Malmsten, Swen	V. 453.	Roberg	V. 450.
Malmström, Gustaf Fr.	III. 253.	Roburger, Eric Dawid	V. 72.
" Johan Öbran	IV. 74.	Roburns, Lars	V. 458.
" Johan Jönsf.	V. 58.	Robig, Carl	V. 460.
" Lars Carlsson	IV. 445.	Rogensen, Laurids	IV. 51.
" Michael	I. 331.	" Mads	III. 387.
" Otto Christian	V. 480.	Rolander, Jakob	V. 440.
" Per Christian	III. 100.	" Jakob Laur.	I. 346.
Malmwit, Nils	V. 438.	Rolderpass, Jöran	V. 97.
Malmö, Nils	III. 176.	Rolin, Fredrik D.	IV. 16.
Mandelgren, Anders	V. 244.	Rolin, Anders	V. 462.
" Anders	V. 432.	" Eric	V. 492.
Mandorff, Johan	V. 142.	" Gustaf Adolf	V. 482.
" Olaus	II. 220.	" Johan	V. 495.
" Paul	IV. 111.	" Lars	III. 130.
" Sigward	V. 444.	" Nils	V. 461.
Mariager, Mats Hansson	V. 269.	Monicanber, Nils P.	IV. 225.
Martini Anders	III. 24.	Montelius, Carl G.	V. 423.
Mathia, Magnus	I. 30.	Morell, Johan Carl	V. 280.
Mattsson, Rogens	I. 30.	Morin, Håkan	V. 323.
" Anders	II. 202.	" Olof	IV. 347.
" Hans	IV. 201.	" Swen	V. 490.
" Jörgen	I. 358.	Morstannus, Peder	IV. 114.
" Jörgen	III. 230.	Morsing, Lars	II. 144.
" Rogens	III. 386.	" Michael	IV. 106.
" Nils	I. 219.	" Nils And.	IV. 39.
" Pål	II. 187.	" Olof Rasm.	II. 176.
Mauritsson, Anders W.	V. 503.	Morsinus, Peder	IV. 343.
Medelfart, Hans Nilsson	II. 111.	Morsius, Georg	III. 19.
" Mats Jönsten	I. 38.	Mortensen, Lauritz	III. 45.
Meisner, Christopher	IV. 336.	" Nils	II. 58.
" Isak	II. 79.	" Olof	II. 49.
" Jöns	III. 27.	" Pål se Östrap	
" Jöns	IV. 157.	Moselius, Lars	III. 140.
" Rasmus	IV. 182.	Mosénius, Lars	IV. 13.
Melander, Arwid	V. 462.	Mosfeld, Henrik	II. 64.
" Haquin Corn.	V. 436.	Mowallius, Per	V. 221.
Melby, Hans Persson	I. 372.	Muhrbeck, Carl Fredrik	V. 416.
Melin, Hans Magnus	II. 61.	" Justus Chr.	II. 89.
" Georg	V. 409.	" Jöns	II. 272.
Mellander, Jöns	V. 502.	" Lorenz	V. 371.
Mellblom, Samuel	V. 71.	" Petrus	V. 257.
Mellin, Gustaf Henr.	IV. 156.	Mullerpass, Henrik	V. 48.

Mund, Christian	IV. 350.	Neostadius, Samuel	V. 235.
" Marcus	V. 404.	Nericus, Jonas	IV. 2. V. 177.
" Nils	III. 329.	Nesfweb, Michael	III. 231.
" Petrus	I. 199.	Nibelius, Bengt	V. 439.
" Zacharias	V. 56.	" Frenne	V. 439.
Mund af Rosenfchöld, Daw. III. 326.		" Johan Sam.	II. 263.
Munthe, Arnold Hansson I. 303.		" Swen Didrik	IV. 257.
" Hans Arnoldsöson II. 163.		" Wihl. Frebr.	II. 262.
" Jöns	II. 149.	Nicopiensis, Andreas	I. 265.
" Ludwig	III. 434.	Nibelström, Swen Utr.	V. 451.
" Ludwig Hansson I. 325.		Niebend, Georg Fr.	II. 43.
" Ludwig Isaksson II. 304.		Nilsson, Anders	II. 315.
" Ditto Ludw.	IV. 94.	" Daniel	V. 225.
" Swen Hansj.	II. 31.	" Ebbe	IV. 12.
" Swen Hansj.	II. 163.	" Eric	III. 215.
" Swen Johan	I. 313.	" Hans	II. 92.
Murberg, Torsten	V. 450.	" Hans	II. 129.
Murman, Nils	II. 225.	" Hans	III. 59.
Müller, Joachim	III. 91.	" Hans	V. 455.
" Nils	V. 52.	" Jakob	I. 8.
" Nils Peter	V. 133.	" Jakob	II. 274.
Myrans, Olof	I. 291.	" Jakob	III. 446.
Myrting, Hans	V. 463.	" Rogens	I. 9.
" Magnus	V. 455.	" Olof	II. 295.
Myrman, Johan	II. 179.	" Peder	I. 416.
" Jonas	III. 236.	" Peder	IV. 314.
Mårtensson, Per	V. 463.	" Rasmus	IV. 123.
" Swen Eman.	V. 484.	" Stephan	II. 327.
Mölbener, Gustaf	V. 450.	" Swen	II. 299.
Mölnsted, Dawid	IV. 326.	" Swen	III. 75.
Möller, Anders	III. 163.	" Swen	V. 460.
" Anders Jesper	III. 263.	" Sjöfren	IV. 127.
" Arwid Johan	V. 455.	" Lure	I. 397.
" Börje Magnus	V. 491.	" Lulle	I. 10.
" Carl Christian	II. 42.	Nisnerius, se von der Wettering.	
" Gustaf Adolf	V. 471.	Nobelius, Gunnar	II. 173.
" Jacob Conrad	IV. 106.	" Lars And.	II. 172.
" Märten	I. 417.	" Nils	IV. 105.
" Swen	IV. 291.	Nolb, Jacob Chr.	I. 347.
" Swen	V. 457.	Nolén, Anders	II. 40.
" Welof	V. 456.	" Casten	II. 250.
Mörck, Mauritz	II. 349.	" Johan	V. 126.
" Nils Bendig	I. 259.	Nolleroth, Erasmus Jacob III. 39.	
Maffow, Peder Laur	I. 337.	" Erasm. Ludwig V. 128.	
Meander, Jonas	II. 241.	" Jöns Petter	II. 98.
" Peter	V. 491.	" Claus Elias	IV. 443.
Meermand, Dawid	III. 27.	Morager, Peder	IV. 17.
Mehrman, Hans	IV. 106.	Morbed, Lars	III. 172.
" Jonas	II. 120.	Morberg, Per	V. 451.
Mejman, Henrik W.	V. 92.	Morbed, Isak	II. 242.
Melanter, Bengt Isak	II. 353.	Mordborg, Nils	V. 500.
" Johan	I. 300.	Mordenfson, Erik Jonas	IV. 175.
Meosander, Petrus	V. 71.	Mordin, Per	IV. 50.
		Mordstett, Sam. Fr.	II. 72.

Nedström, Carl Christian	V. 484.	Olsson, Axel	I. 287.
"	Frans Chr. . . . . IV. 142.	"	Jöns . . . . . II. 289.
"	Gustaf . . . . . IV. 311.	"	Jöns . . . . . IV. 251.
"	Johan Chr. . . . . V. 478.	"	Lars . . . . . V. 454.
"	Lars Johan . . . . . IV. 98.	"	Måns . . . . . IV. 290.
"	Magnus . . . . . V. 447.	"	Niclas . . . . . V. 468.
"	Olaus . . . . . IV. 17.	"	Nils . . . . . IV. 356.
"	Peter . . . . . V. 460.	"	Peder . . . . . III. 404.
Nordwall, Jonas	IV. 215.	"	Peder . . . . . V. 324.
Norén, Anders	II. 41.	"	Pål . . . . . IV. 426.
"	Joseph . . . . . V. 121.	Olfsson, Christen	III. 55.
Norlin, Bengt	IV. 440.	"	Niclas . . . . . III. 334.
Norvell, Anders	I. 342.	"	Peder . . . . . IV. 202.
Norstedt, Nils	IV. 50.	"	Staffan . . . . . III. 404.
"	Per Eric . . . . . V. 469.	Opmann, Lars Nilsson	IV. 365.
Norström, Carl W.	V. 503.	"	Olof Chr. . . . . I. 392.
Nordvinknagus, Christian	V. 145.	Orman, Jakob	IV. 402.
"	Christian J. IV. 401.	Ortberg, Johan Peter	V. 157.
"	Jakob Chr. IV. 282.	Orstadius, Johan	III. 421.
Nyborg, Jens Eriksf.	IV. 71.	"	Olaus III. 249. V. 274.
Nybladh, Carl Gust.	II. 75.	Oselius, Olaus	IV. 373.
"	Elias Enoch . . . . . IV. 65.	"	Petrus . . . . . V. 429.
"	Ernst Joh. . . . . V. 446.	Storphyus, Jakob	III. 454.
"	Gabriel . . . . . IV. 186.	"	Johan . . . . . I. 383.
"	Gabriel Joh. . . . . II. 337.	Otterström, Elias	II. 211.
"	Johan Gabr. . . . . IV. 187.	"	Hans . . . . . III. 69.
"	Johan Rich. . . . . II. 41.	"	Hans . . . . . III. 455.
Nyman, Anders	IV. 397.	"	Jacob . . . . . IV. 248.
"	Carl Fredrik . . . . . IV. 131.	Otteson, Märten	I. 371.
"	Johan . . . . . IV. 363.	"	Rasmus . . . . . II. 111.
"	Nils . . . . . IV. 54.	Ottosson, Hans	III. 304.
"	Per . . . . . IV. 38.	Owinius, Didrik	III. 381.
Nystedt, Anders	V. 503.		
Nyström, Nils Peter	V. 497.	Pål, Jakob Carl.	I. 398.
Näsman, Gabriel	V. 13.	Palladius, Nils	I. 20.
		Palkesen, Christopher	IV. 149.
Octeanber, Johan	V. 432.	"	Jens . . . . . II. 239.
Odber, Bastian	II. 138.	"	Märten . . . . . III. 104.
"	Lars Märtenesf. . . . . V. 342.	Palm, Andreas	IV. 160.
"	Mats . . . . . II. 134.	"	Anders Gudm. . . . . II. 330.
"	Morten Jörg. . . . . II. 252.	"	Carl Gustaf . . . . . III. 396.
Oekreich, Bernhard	V. 146.	"	Wilms . . . . . III. 449.
"	Johan . . . . . V. 181.	"	Jakob . . . . . V. 119.
Oglsson, A. O. Berltin	III. 414.	"	Johan Magnus . . . . . III. 260.
"	Jöns . . . . . III. 54.	"	Jonas . . . . . I. 396.
Olander, Olof	III. 9.	"	Lars . . . . . II. 47.
Obers, Carl	I. 317.	"	Lars Anders . . . . . IV. 154.
Olin, Carl	III. 386.	"	Ludwig . . . . . I. 379.
"	Johan Axel . . . . . V. 174.	"	Olof . . . . . III. 8.
"	Nils . . . . . III. 384.	"	Olof . . . . . III. 143.
"	Per . . . . . V. 136.	"	Petrus . . . . . III. 122.
"	Peter Adam . . . . . III. 385.	"	Rutger . . . . . IV. 277.
Oman, Frans Jakob	III. 443.	"	Simon . . . . . III. 5.
Olsson, Asfer	II. 153.	"	Simon Jeruel . . . . . V. 121.

Palm, Simon	II. 153.	Petersson, Johan	V. 360.
Palmé, Eric	V. 239.	" Lars	V. 380.
Palmgren, Jakob N.	III. 64.	" Martin	II. 85.
Palmqvist, Lars Gustaf	II. 269.	" Peter III. 70. IV. 173.	
Pantzel, Fredrik	V. 449.	Petræus, Carl Magnus	V. 99.
Papke, Carl	I. 154.	" Eric	III. 47.
" Christian	I. 93.	" Göran	V. 451.
Patterson, Enhard	III. 321.	" Johan	V. 66.
" Hans	V. 429.	" Johannes	V. 111.
" Mathias	III. 259.	" Magnus	II. 355.
" Olof	III. 166.	Petrén, Carl Dan. Edw.	V. 497.
Pauli, Nicolaus	III. 269.	Petri, Michel	III. 87.
Paulin, Brodde	V. 96.	" Nicolaus	II. 295.
" Johan	V. 485.	Petersson, Abraham	IV. 362.
Paulsson, Seppa	V. 477.	" Abraham Zach.	III. 286.
" Paul Henrik	V. 503.	" Benedictus	III. 396.
Pavus, Peder	V. 85.	" Fredrik	V. 464.
Peder	I. 4.	" Johannes	II. 147.
Pedersen, Abser	I. 397.	" Lars	V. 505.
" Anders	I. 381.	" Nils Peter	V. 492.
" Christen	II. 223.	" Swen	II. 343.
" Eric	III. 47.	" Swen	IV. 347.
" Gert	IV. 406.	Pflicht, Johan	II. 183.
" Gregers	V. 161.	Pysig, Christopher	III. 12.
" Hans	II. 203.	Pictorelius, Carl	III. 249.
" Håkan	II. 122.	Pihl, Carl August	V. 487.
" Isak	II. 5.	" Isak	V. 465.
" Isak	IV. 128.	" Märten Wilh.	V. 492.
" Joachim	III. 76.	" Nils Henrik	V. 467.
" Knud	III. 19.	" Olof Henrik	V. 454.
" Lars	V. 324.	Pihlman, Erasmus	II. 254.
" Lauritz	II. 315.	Pihlstrand, Per	V. 504.
" Michael	III. 294.	Pind, Jesper	III. 388.
" Michel	I. 363.	Piharsti, Albrecht	V. 455.
" Mogens	IV. 406.	Pistorin, Anders	II. 73.
" Niels	II. 121.	Plantin, Olof	I. 420.
" Niels	IV. 322.	" Olof	II. 234. IV. 351.
" Olof	II. 264.	" Olof	III. 53.
" Olof	V. 33.	" Olof Jul.	II. 224.
" Peder	I. 257.	" Petrus	II. 95.
" Peder	V. 33.	Pöytä, Samuel	V. 468.
" Powel	IV. 201.	Plinius, Balthasar	IV. 389.
" Swen	I. 270.	Pommer, Bernhard	III. 444.
Pehrsson, August Ludwig	V. 465.	" Johan Chr.	V. 459.
" Eric	IV. 164.	" Otto Bernh.	III. 378.
" Nils	IV. 143.	Pontanus, se Broläger	
Personne, Jöns	V. 477.	Pentoppidan, Magnus	III. 98.
Persson, Martin	V. 472.	" Petrus	IV. 115.
" Tyge	V. 140.	Poppelman, Johan	I. 368.
Petersson, Gert	V. 437.	Pouget, Johan Nicolas	II. 48.
" Frans W.	V. 506.	Povelsen, Adrian	III. 104.
" Ivar	V. 436.	" Elias	III. 454.
" Jacob	II. 238.	" Lauritz	III. 171.
" Jeppe	V. 460.	" Lauritz	IV. 427.

Brael, Nils	IV. 128.	Rasch, Abraham	V. 453.
Petrus	IV. 95.	Anders	IV. 162.
Brawig, Johan Fredrik	V. 446.	Rast, Elias	III. 39.
Bryk, Magnus	III. 452.	Rasmusson, Nils	II. 52.
Bsarsti, Christen B.	V. 495.	Nils	IV. 139.
Bslander, Johan Genr.	II. 57.	Rave, Laurentius	V. 135.
Nils Chr.	II. 326.	Ravn, Albert	III. 146.
Bäfte, Laurits	III. 319.	Hans	I. 318.
Nils	IV. 149.	Hans	II. 7.
Bärsfon, Olof	I. 305.	Hans	II. 155.
		Jens Ped.	III. 139.
Quensel, Jacob	IV. 171.	Michel	III. 60.
Quibing, Carl	II. 166.	Weder	II. 62.
Hans	V. 321.	Wilhelm	II. 240.
Hans	V. 437.	Regelsfon, Jacob	III. 200.
Jacob	II. 90.	Regner, Johan	V. 482.
Jacob	II. 237.	Rehm, Aron	V. 98.
Jacob	V. 307.	Refen, Hans Hansfon	II. 315.
Jacob Nilsf.	III. 124.	Hans Persf.	III. 295.
Johan Anders	V. 296.	Jacob Pälaf.	V. 428.
Johan Elof	V. 491.	Reslow, Jakob	V. 131.
Johan Nilsfon	V. 238.	Reslow, Andreas	I. 258.
Johannes	IV. 365.	Näns	III. 204.
Knut	V. 447.	Åke	IV. 62.
Lars	V. 452.	Resius, Lorenz C.	V. 452.
Nils	IV. 253.	Reuterdahl, Genrif	I. 242.
Nils	V. 239.	Rhode, Christian B.	V. 124.
Nils Chr.	I. 296.	Johan	IV. 106.
Nils Jönsfon	II. 48.	Lauritz	IV. 210.
Per	V. 446.	Rhydin, Jöns	I. 377.
Petrus	III. 278.	Nils	V. 432.
Päl	III. 440.	Riber, Joachim	I. 414.
Päl	V. 449.	Weder	III. 297.
Swen Lorenz	V. 346.	Richert, Nils Fredr.	III. 159.
		Richwal	I. 1.
Raab, Axel	V. 411.	Rieq, Fredr. Rub.	V. 497.
Axel	V. 484.	Johan Ernst	II. 103.
Niclas Math.	IV. 271.	Ris, Anders Lorb.	IV. 208.
Raaf, Frans	II. 254.	Knut Nicol.	IV. 137.
Rabier, Carl Fredrik	IV. 390.	Riman, Nils	III. 197.
Carl Gustaf	III. 367.	Ring, Carl	V. 448.
Sten	V. 403.	Genrif	IV. 352.
Rafenius, Ahasverus	III. 292.	Joachim	III. 126.
Raffn, Jacob Chr.	V. 197.	Per	V. 87.
Rastlund, Eric	IV. 66.	Ringberg, Nils	III. 383.
Genrif	IV. 2.	Ringb, Jöns Petersf.	V. 87.
Rastn, Peder	IV. 322.	Petrus Jönsf.	V. 63.
Rastten, Anders	V. 463.	Thomas	V. 286.
Ramberg, Johan	II. 242.	Ringius, Dawid	V. 423.
Jöran Peter	III. 25.	Hans Genrif	V. 487.
Ramelius, Andreas	IV. 126.	Johan Adam	I. 259.
Andreas	V. 130.	Johannes	II. 301.
Johan	IV. 198.	Nils	III. 40.
Petrus	V. 130.	Per	V. 107.

Ripa, Christian	IV. 146.	Runberg, Petrus	V. 438.
Risberg, Johan	V. 154.	Runbohm, Isak	V. 433.
" Sewerin	V. 152.	" Swen	IV. 110.
Risær, Hans	III. 250.	Rundström, Anders	III. 213.
Robelius, Nils	V. 112.	Runstedt, Johan U.	V. 424.
" Swen	III. 238.	Runström, Jöns	II. 157.
Rogge, Oluf	IV. 128.	" Nils	II. 253.
Rohlin, Petrus	IV. 13.	Rusch, Nicolaus	IV. 404.
Rofin, Johan Gabriel	II. 192.	Ruth, Per Johan	V. 462.
Ronnovius, Knut	I. 325.	" Petrus	IV. 369.
Rosuf, Christian	V. 439.	Rimmel, Salomon	II. 43.
Roos, Anders	IV. 311.	Ryberg, Carl Magn.	II. 168.
" Andreas	III. 107.	Rybelius, Andreas	I. 142.
" Christian	III. 188.	" Johan	V. 448.
" Christian	V. 438.	" Magnus	I. 231.
" Petrus	III. 163.	Rädf, Carl And. Ben.	V. 472.
" Victor	V. 498.	Räbin, Apollonius	V. 201.
Roselius, Gabriel	V. 199.	Ränbeck, Abraham	III. 92.
Rosén, Peter And.	V. 501.	" Andreas	II. 313.
Rosenberg, Frans	I. 244.	" Carl Sonnerberg	V. 157.
Rosenblad, Olof B.	IV. 237.	" Jöns	II. 25.
Rosenlund, Abraham	III. 171.	" Lars	V. 442.
" Albert	V. 437.	" Mathias	II. 324.
" Johan	III. 236.	" Mathias	III. 414.
" Pål	III. 184.	" Per	V. 501.
Rosenqvist, Carl Theob.	III. 164.	" Samuel	III. 92.
Rosfor, Carl Chr.	III. 198.	Rönnow, Easten	V. 34.
Roswall, Carl Henr.	V. 471.	" Jacob And.	V. 348.
Roth, Christian	V. 144.	" Jörgen	V. 211.
" Dawid Ben.	IV. 107.	Rönström, Jöns	V. 446.
" Johan	I. 251.	Rördal, Nils	III. 52.
" Johan	IV. 64.	Rörström, Jöns	V. 452.
" Johan Didrik	V. 446.	Rörum, Mats	III. 125.
" Sewerin	III. 118.	Saal Christen	IV. 127.
Rothe, Anders	IV. 290.	Sabelström, Johan	V. 423.
Rothstein, Carl Chr.	V. 504.	Sabolinus, Theophil	II. 163.
" Carl Clem.	III. 187.	Sager, Kolof	V. 470.
" Jonas Raph.	III. 212.	Salling, Hans Henric	III. 239.
" Justus Jon.	III. 145.	Salmén, Johan	V. 409.
" Nils Raphael	III. 212.	Salomonson Mogens, ...	IV. 259.
Rosell, Lars	V. 131.	" Rasmus	III. 397.
Rubenius, Andreas	IV. 373.	Sandbeck, Swen	V. 431.
" Lars	IV. 15.	Sandberg, Johan	V. 433.
" Mathias	IV. 84.	" Per	III. 318.
" Nils	V. 24.	Sandby, Nils	IV. 202.
" Petrus	IV. 13.	" Siver	IV. 201.
Rubens, Håkan	III. 8.	Sandell, Petrus	II. 105.
" Peter Str.	V. 454.	Sandmark, Lars	V. 457.
Ruda, Dawid	V. 415.	Santeson, Bernt P.	V. 453.
Rudelius, Olof	I. 384.	" Jöns	V. 301.
" Olof	II. 329.	" Otto Bernt	II. 157.
Rudolph, Fredrik Chr.	V. 464.	" Sante	V. 233.
Runbeck, Nicolaus	II. 116.	Sarnow, Jakob	II. 48.
" Petrus	V. 438.		

Sartorius, Erasmus	III. 269.	" Nils Mart.	V. 444.
Sasceribes, Dawid	II. 162.	" Olof	III. 317.
Saur, Hans	III. 60.	Schremelius, Jöns Peter	V. 337.
Sawarin, Per	IV. 91.	Schröder, Anders G.	IV. 51.
" Bengt	V. 462.	Schröder, Johan Wilh.	III. 296.
" Swen	III. 331.	Schult, Jöns	III. 80.
Scanderberg, Pål	II. 343.	" Lars	V. 24.
Scandorf, Fredrik	II. 344.	Schultén, Carl	I. 309.
Scavenius, Johan	I. 286.	Schults, Per Otto	V. 493.
Schaar, Claes Johan	V. 93.	" Rudolf	V. 287.
" Gabriel	V. 239.	Schwarz, Andreas	IV. 113.
" Gustaf Victor	V. 498.	" Josua	I. 223.
Schantz, Carl von	IV. 121.	Schütz, Erik Johan	V. 494.
Scharfenberg, Gust. Henr.	III. 311.	Schytten, Per	III. 200.
Scharling, Carl	III. 301.	Schönbeck, Anders	V. 111.
Schartau, Anders Sam.	V. 128.	" Anders	V. 448.
" Henrik	I. 251.	" Caspar	III. 406.
" Henrik	II. 82.	" Christian	IV. 216.
" Jöns	IV. 389.	" Christopher	III. 111.
Schartow, Anders	III. 341.	" Hans	V. 435.
" Christian	III. 59.	" Henrik	III. 288.
Schebing, Bernhard	V. 439.	" Jöns	III. 359.
" Swen	V. 432.	Schebentus, Carl	V. 410.
Schec, Jörgen Sim.	IV. 364.	Scheberg, Henrik	V. 277.
Schelderup, Christen	V. 73.	Segerström, Jöns	V. 470.
Schening, Peder	IV. 177.	Segerwall, Harald	I. 388.
Scherström, Petrus	V. 132.	" Swen P.	IV. 391.
Schebenius, Gulbrand	II. 282.	Sehufsen, Jonas	III. 229.
" Gunnar Lor.	V. 89.	Selbener, Daniel	V. 458.
Schidning, Wilhelm Lor.	V. 439.	" Henrik	V. 452.
Schjött, Alexander	II. 86.	" Jöns Henr.	I. 396.
" Gudmund	IV. 179.	" Mathias	IV. 444.
Schlüter, Otto Chr.	V. 471.	Sellander, Math. Chr.	V. 347.
" Sewerin	I. 327.	Selin, Jöns	V. 443.
Schlyter, Christian	V. 431.	Senertus	III. 89.
" Christopher	II. 161.	Sierin, Swen	III. 97.
" Fredrik W.	V. 472.	Signortzen, Peder	IV. 394.
" Johan	III. 253.	Silfwerstrand, Johan G.	IV. 299.
" Sewerin	III. 86.	Simmingh, Johan	IV. 124.
Schlytter, Lars	V. 294.	Simonsson, Nils Theodor	V. 474.
Schmitt, Magn. Andr.	III. 179.	" Per	III. 100.
Scholander, Hans Peter	III. 244.	Stanis, Eric	III. 389.
" Nils Henr.	III. 243.	" Nils	IV. 9.
Schottinius, Eric	V. 204.	" Samuel	V. 155.
Schongård, Hans	V. 440.	Siwensson, Anders	V. 73.
" Jacob	III. 246.	" Christopher	IV. 370.
" Mats	I. 289.	" Hans	II. 4.
" Peter	V. 175.	Sjöbeck, Anders Conrad	V. 479.
Schreil, Anders	II. 337.	" Jakob	II. 297.
" Andreas	V. 80.	Sjöberg, August Ludw.	V. 500.
" Hans	V. 441.	" Gustaf Wilh.	V. 490.
" Jacob	V. 461.	" Johan Fredrik	III. 266.
" Jöns Henr.	I. 269.	" Magnus	V. 248.
" Jöns Henr.	I. 294.	" Nils	III. 266.

Sjöberger, Leonard	V. 323.	Sorbonius, Jöns	V. 325.
Sjöbohm, Andreas	V. 131.	Spandemager, Hans	I. 216.
" Folke Wilh.	V. 503.	" Jacob	II. 239.
Sjöborg, Gustaf	V. 458.	Spanner, Bengt	III. 196.
" Nils Johan	II. 352.	Sparre, Hendrik	III. 84.
Sjöbahl, Erland Chr.	I. 369.	" Afe	I. 13.
Sjögren, Swen	IV. 162.	Spegel, Johan Didrik	V. 444.
Sjöholm, Nils	V. 220.	Speger, Enert	III. 405.
" Swen Julius	V. 456.	Spörner, Fredr. Gottf.	I. 379.
Sjölin, Eric Magnus	II. 127.	Staaß, Dlof	V. 42.
Sjören, Nils Axel	V. 499.	" Uno	II. 181.
Sjöskedt, Carl Johan	IV. 69.	Stard, Carl	V. 45.
" Carl Johan	IV. 355.	" Lars Gustaf	V. 423.
" Per Magnus	II. 128.	Stare, Ephraim	V. 455.
" Sewerin	II. 179.	" Jacob Didrik	V. 450.
Sjöwall, Johan	II. 97.	" Johan	IV. 141.
Stielberup, Jens	I. 220.	" Jöns	V. 438.
Stoborg, Jörgen	I. 13.	" Lars Victor	V. 447.
Stottsberg, Dawid	V. 422.	" Nils	III. 193.
Stragge, Anders	I. 338.	Steen, Knud Hansen	I. 348.
" Samuel	II. 351.	Steenwalch, Swen	II. 66.
Styttie, Bengt Sölan	IV. 285.	Stenbeck, Fredrik	V. 416.
" Öbran Libert	IV. 334.	" Johan Magn.	II. 250.
Slaghet, Didrik	I. 13.	" Jöns	III. 23.
Smedberg, Jöns	V. 440.	" Wilh. Theod.	IV. 122.
Smetius, Hans	V. 204.	Stenberg, Jaf.	V. 113.
Sode, Jens Ipfen	III. 166.	Stenborg, Johan Chr.	IV. 92.
" Michael	IV. 101.	Stendahl, Magnus	V. 458.
" Michael	IV. 124.	Stendorf, Söffren	IV. 442.
Solberg, Martin	IV. 443.	Stenhoff, Jonas Fredr.	V. 472.
" Palle	I. 257.	" Jonas Niklas	I. 341.
Sollenius, Christen	III. 236.	" Nicolaus	V. 10.
" Knud	III. 265.	" Nils Cervin	V. 476.
Soltner, Pål	III. 223.	" Swen	V. 12.
Sommelius, Johan Reinh.	V. 303.	Stenius, Salomon	IV. 68.
Sommar, Daniel	V. 125.	Stenmäts, Swen, ...	V. 443.
" Daniel	V. 439.	Stenquist, Petrus	V. 444.
" Hans Peter	V. 445.	Stensson, Johan	II. 300.
" Jöns	IV. 90.	" Jöran	II. 39.
" Jöns	II. 146.	Stenstrand, Carl	V. 421.
" Lars	V. 225.	Stenström, Sölan	II. 347.
" Laurits	II. 202.	Stephanin, Johan	V. 436.
" Magnus	II. 105.	Stephas, Martin	V. 447.
" Magnus	IV. 96.	Sternell, Carl	V. 366.
" Peder Stensson	III. 89.	Steuçius, Mathias	I. 105.
" Per Jönsson	III. 12.	Stevenius, Jöns	III. 241.
" Petrus	II. 190.	" Per Wilh.	III. 81.
" Sten Pedersson	V. 116.	" Petrus	III. 237.
Sommerus, Andreas	I. 282.	Stheen, Christen	III. 10.
Soolblom, Andreas	II. 181.	" Hans	II. 5.
Sonnberg, Petrus	V. 57.	Stille, Dlof	V. 493.
" Swen Johan	V. 447.	Stirm, Hans Nilsson	IV. 261.
Sorbonius, Christian	III. 440.	" Nils Nilsson	V. 197.
" Hans	IV. 212.	Stißen, Christen	II. 63.

Stilfön, Hans	I. 377.	Sundius, Magnus	V. 66.
" Nils	I. 389.	" Mathias	V. 244.
" Dlaus	V. 428.	" Mathias Wlr.	III. 5.
" Dlof	I. 389.	" Nils	II. 211.
Stobæus, Andreas	V. 322.	" Nils Johan	V. 83.
" Arnold	II. 280.	" Petrus II.	V. 21.
" Hans	IV. 316.	" Simon Petrus	II. 221.
" Jöns	V. 289.	Sunesson, Anders	I. 4.
" Lars	V. 60. 108.	" Carl Aug.	V. 496.
" Lars	V. 175.	Swahn, Petrus	V. 246. 435.
" Magnus	III. 306.	Swala, Andreas	IV. 293.
Stolpe, Anders	III. 245.	Swalin, Nils	III. 153.
" Laurentius	III. 65.	Swanander, Frosten	II. 158.
Stolt, Andreas	III. 241.	" Dlof	V. 466.
Stolk, Mathias	III. 241.	Swanholm, Gerhard	II. 166.
Storö, Anders Ped.	IV. 62.	" Petrus	V. 437.
Stræthovius, Anders Joh.	III. 275.	" Sigward	IV. 53.
Strand, Johan Christian	V. 163.	Swanne, Dlof	I. 245.
Strandell, Dlof	V. 182.	Swenberg, Dlaus	III. 400.
Strandmark, Magnus	V. 416.	Swenonius, Andreas	V. 453.
Strider, Johan Chr.	V. 279.	" Carl	III. 187.
Stridsberg, Haquin	I. 227.	" Enewald	I. 91.
Strud, Bertil. ~~And.~~	V. 305.	" Jonas	III. 407.
" Georg	II. 202.	" Michael	IV. 83.
" Peder Bert.	V. 269.	" Swen	V. 431.
Struppen, Carl M.	II. 353.	" Wibjörn	III. 118.
Struts, Johan Dirger	I. 369.	Swensson, Christen	III. 221.
Stråhlenhjelm, Gustaf	III. 29.	" Elias Enoch	V. 496.
Ströberg, Christoffer	V. 473.	" Nils	V. 457.
Ström, Malte	V. 500.	Swerdman, Nils	III. 116.
" Peter Sam.	IV. 433.	Sydow, Johan Peter von	V. 417.
Strömberg, Nils	V. 495.	" Thure August von	V. 17.
Strömberg, Nils	V. 491.	Sylvan, Carl Oscar	IV. 425.
Strömsten, Lars M.	I. 269.	" Christian	II. 118.
Stub, Christian	IV. 210.	" Christian Aug.	IV. 107.
" Lago	II. 193.	" Christoffer	II. 91.
" Samuel	V. 161.	" Gustaf Ludvig	V. 479.
Sture, Andreas	II. 246.	" Nils	II. 91.
" Arwid	III. 61.	" Nils	II. 144.
" Fredrik	III. 78.	Sylvander, Petrus	V. 23.
" Mats Frebr.	IV. 53.	Sylvius, Märten	II. 354.
Stuure, Peder	II. 119.	" Richard	V. 237.
Stålgren, Öbran	IV. 48.	" Swen	II. 164.
Sundberg, Anders	V. 446.	Såthe, Thuro	V. 444.
" Anton Niclas	I. 265.	Såström, Gust. Reinb.	V. 476.
Sundell, Swen	V. 458.	Söderberg, Jonas Peter	IV. 341.
Sundén, Dlof	III. 452.	Södergren, Lars	II. 314.
Sundius, Carl Gustaf	II. 342.	Söderling, Gustaf	III. 383.
" Ehard	IV. 439.	Sörenson, Jakob	III. 48.
" Johan	III. 345.	" Nils	II. 12.
" Johan	III. 371.	Tall, Carl Henrik	V. 440.
" Johan Jakob	V. 450.	Tamberg, Petrus	III. 57.
" Johan Wilh.	IV. 16.	Tamson, Jonas	III. 122.
" Magnus	II. 341.		

Tauson, Peter	II. 156.	Thorndal, Söffren	III. 416.
" Swen	V. 441.	Thornmart, Johan	V. 447.
Tegman, Per	I. 301.	Thulin, Anders	IV. 188.
Tegnér, Christopher	II. 215.	" Anders	V. 506.
" Esaias	III. 182.	" Christian	V. 438.
Tengbl, Bengt	III. 365.	" Corfitz	IV. 231.
Tengmart, Engelbrekt	III. 285.	" Eleazar	V. 207.
Tengstedt, Erik	IV. 145.	" Gabriel	III. 376.
" Ake	IV. 45.	" Johan	V. 436.
Tengwall, Ferdin. Edward	II. 42.	" Jöns	IV. 254.
" Justus Herman	V. 109.	" Jöns	IV. 203.
" Lars	IV. 437.	" Knut	IV. 252.
" Michael	II. 260.	" Lars	IV. 91.
" Simon	IV. 64.	" Lars	IV. 356.
Terleander, Laur.	II. 189.	" Lars Christopher	V. 499.
Terning, Jens Ped.	II. 73.	" Nils	III. 368.
Ternström, Johan	II. 360.	Thunborg, Swen	II. 273.
Tegell, Joachim	IV. 69.	Thuresen, Jöns	IV. 395.
Tertorius, Andreas	III. 67.	Thygefen, Asmund	III. 119.
" Baltzar	III. 2.	" Peder	IV. 17.
" Daniel	III. 69.	Thyrén, Hans	V. 498.
" Daniel	V. 428.	Thyselius, Carl	V. 393.
" Hans	IV. 26.	Thörn, Anders	V. 187.
" Malte	I. 394.	Tidner, Nils	III. 229.
Tharzell, Jonas Chr.	IV. 446.	Tielle, Bengt Chr.	V. 436.
Thaander, Olof Persf.	III. 414.	" Johan Ludwig	III. 413.
Thesmar, Blasius	V. 270.	Tiellin, Lars	V. 321.
Thestrup, Gust. Adolff	III. 286.	Tiernsten, Swen	II. 51.
Thiman, Johan Gust.	IV. 346.	Tiskander, Anders	II. 67.
Thisted, Hans	IV. 359.	" Carl	I. 272.
" Jacob	III. 364.	Tillander, Johan	V. 181.
Thollosius, Erik	I. 337.	Tilosius, Carl Oscar	V. 348.
" Hans	V. 4.	Timelin, Gustaf Eric	IV. 355.
" Johannes	I. 382.	Tindel, Christopher	II. 243.
Thomander, Johan Genr.	I. 408.	" Hans	I. 343.
Thomason, Christen	II. 86.	" Hans	III. 270.
" Eric	II. 52.	" Henric	II. 251.
" Gregers	IV. 322.	" Peder	II. 216.
Thomæus, Andreas	IV. 8.	" Rasmus	II. 216.
" Andreas	IV. 417.	Tasta, Måns Persson	III. 34.
" Christian	III. 61.	Toll, Johan Christopher	V. 489.
" Jöns	III. 451.	Tollin, Israel	I. 370.
" Jöns Persson	V. 479.	Tollbje, Nils Hansson	I. 343.
" Jöran Jacob	V. 15.	Tyrell, Swen	IV. 151.
" Olof	IV. 37.	Torloftus, Eric	III. 308.
" Per	V. 99.	Torlow, Sewerin	V. 433.
" Petrus	IV. 418.	Torlöfe, Albert	III. 236.
" Thomas	IV. 428.	" Midel	III. 319.
" Thomas	V. 87.	Tornberg, Eric	V. 179.
Thoren, Holger	V. 466.	Tornbal, Magnus	V. 466.
Thorn, Hans	V. 233.	Torén, Nils	IV. 8.
Thornander, Petrus	III. 15.	Torstenfson, Trugot	I. 5.
Thornberg, Abraham	II. 184.	Torslow, Hans	I. 245.
Thorndal, Christen	IV. 149.	" Hans	I. 372.

Torslow, Hans . . . . . I. 373.	Önningh, Åke . . . . . IV. 289.
" Hans . . . . . II. 96.	Örnberg, Johan . . . . . V. 438.
" Jacob . . . . . IV. 68.	Örner, Johan . . . . . V. 433.
" Märten . . . . . II. 39.	Örnemall, Peter . . . . . II. 269.
" Pål . . . . . III. 451.	Örning, Elias . . . . . III. 305.
" Severin . . . . . I. 246.	" Gustaf Ad. . . . . V. 451.
Tranovius, Johan . . . . . II. 258.	" Johan . . . . . III. 330.
Tranaeus, Olof . . . . . IV. 419.	" Jöns . . . . . III. 304.
Tranander, Håkan . . . . . II. 87.	Ubeckel, Mathias . . . . . II. 24.
Trane, Erasmus . . . . . III. 96.	Uffo . . . . . I. 4.
" Mogens . . . . . IV. 258.	Ugla, Magnus . . . . . V. 411.
" Sewerin . . . . . IV. 258.	Uhr, Johan Eriksson . . . . . II. 141.
Trendelenburg, Peter . . . . . V. 452.	Ulholm, Benedictus . . . . . V. 404.
" Philip . . . . . II. 46.	Ulsten, Magnus . . . . . V. 422.
Troilius, Olaus III. 349. V. 327.	Ulmerberg, Åke . . . . . II. 356.
Trojelius, Claes Bl. . . . . . I. 273.	Unæus, Olaus . . . . . IV. 373.
Trulsson, Nils . . . . . II. 128.	" Olaus . . . . . V. 434.
Truzell, Jöns . . . . . V. 472.	" Carl Adolf . . . . . V. 474.
Tryggonius, Nils . . . . . III. 133.	" Carl Erik . . . . . III. 305.
Trägårdh, Carl Em. . . . . . V. 489.	" Georg . . . . . IV. 125.
" Carl Gust. . . . . V. 72.	" Olof Johan . . . . . V. 441.
" Erasmus . . . . . V. 162.	" Petrus . . . . . IV. 19.
" Erasmus . . . . . V. 277.	Uppenbic, Erasmus . . . . . IV. 124.
" Isaf. . . . . II. 359.	" Gerhard . . . . . V. 238.
" Isaf. . . . . III. 306.	" Gert . . . . . III. 120.
" Johan Chr. . . . . II. 228.	" Michael . . . . . II. 271.
" Johan Sam. . . . . IV. 440.	" Petrus . . . . . II. 296.
" Lars . . . . . II. 76.	Urjell, Hans . . . . . III. 81.
" Lars . . . . . III. 50.	Utterbom, Maurits Carl IV. 145.
" Lars . . . . . IV. 236.	Vierius, Thomas . . . . . V. 110.
" Lars And. . . . . V. 490.	Vietius, Nicolaus . . . . . II. 350.
" Lars Justus . . . . . V. 491.	Vogæus, Dibril . . . . . IV. 234.
" Laurits . . . . . IV. 182.	Vogt, Abraham . . . . . V. 24.
" Simon . . . . . V. 188.	" Johan . . . . . IV. 119.
" Swen . . . . . II. 120.	" Johan . . . . . V. 446.
" Swen . . . . . III. 353.	Wabbeck, Nils . . . . . III. 89.
" Swen . . . . . III. 366.	Wadman, Nils Ad. . . . . . V. 243.
Trefsen, Bengt . . . . . IV. 70.	Wadstein, Carl . . . . . V. 441.
" Torfel . . . . . III. 338.	" Johan Chr. . . . . III. 366.
Tullberg, Eric . . . . . V. 455.	" Lars Abrah. . . . . V. 486.
" Hampus Chr. . . . . II. 154.	" Per Valentin . . . . . II. 273.
" Johan Wilh. . . . . III. 302.	Waf, Johan . . . . . I. 13.
Tullgren, Anders . . . . . III. 450.	Wafström, Bengt . . . . . III. 229.
Tullius, Thomas . . . . . IV. 176.	Wagner, Wagner Rasm. III. 60.
Turissön, Hans . . . . . III. 203.	Wahlberg, Magnus P. . . . . . II. 89.
Turrin, Erasmus . . . . . II. 341.	Wahlqvist, Wilhelm . . . . . III. 267.
Twædius, Lars . . . . . IV. 109.	Wahr, Jonas . . . . . IV. 168.
Twethovius, Carl . . . . . V. 30.	Walcke, David . . . . . V. 292.
" Gabriel . . . . . V. 342.	Waldenius, Eric . . . . . V. 18.
" Lars . . . . . III. 68.	Valerius, Bengt . . . . . V. 506.
Tydell, Boetius . . . . . II. 151.	Walling, Johan . . . . . V. 441.
Tyrell, Nils . . . . . IV. 223.	
Tägelyde, Laurits . . . . . IV. 286.	
Töndebinder, Claus . . . . . II. 2.	

Wallengren, Hans Dan . . .	V. 495.	Wesinder, Per	V. 497.
" Nils Peter . . .	V. 506.	Wennerberg, Hans Peter	IV. 269.
" Olof Peter . . .	V. 59.	" Nils	V. 504.
Wallerius, Nils	V. 370.	" Swante	III. 302.
" Nils	V. 410.	Wennerstedt, Olof	III. 113.
Wallerman, Johan	V. 198.	Wernin, Eric	III. 294.
Wallersten, Ernst	III. 156.	" Nils	III. 385.
Wallerus, Laurentius	V. 435.	Werming, Bengt	IV. 222.
Wallgren, Bengt	IV. 247.	Werner, Hans	V. 222.
" Mathias	V. 437.	" Nils	III. 264.
Wallin, Joseph	IV. 175.	Wesadius, Eric	V. 55.
Wambal, Iwar	I. 332.	Wesberg, Carl	V. 460.
" Söns	II. 111.	" Georg	II. 326.
Wandastin, Iwar	I. 398.	Wesbahl, Carl M.	V. 285.
Wandell, Iwar	II. 228.	Weselius, Petrus	V. 408.
Wankif, Anders	IV. 409.	Westerberg, Hans Fr.	V. 484.
" Christian Georg	II. 342.	" Jöns	V. 482.
" Jöns Nilsson	V. 269.	" Paul	V. 455.
" Nicolaus	V. 186.	Westerbahl, Christian	V. 457.
" Nils Andreas	IV. 146.	" Hans Math.	II. 70.
" Olof Nielsen	IV. 442.	" Henrik	III. 28.
" Per	V. 290.	" Lars	V. 445.
" Petrus	II. 132.	" Lars Frebr.	IV. 69.
" Petrus	V. 138.	" Mathias	V. 456.
Wanneberg, Jesper	II. 232.	" Nils	V. 443.
" Jesper	IV. 356.	" Truls	III. 253.
Wanholm, Anders	IV. 355.	Westerström, Nils Peter	IV. 174.
Wanzonius, Johan	II. 187.	Wesesson, Swen	V. 465.
Warberg, Jöran	IV. 262.	Westrin, Anders	V. 291.
" Torben	III. 216.	" Carl Peter	V. 469.
Ware, Mats Jönsson	III. 78.	" Per	III. 100.
Warholm, Claes	V. 499.	" Petrus	II. 351.
" Olof	V. 499.	Westring, Ambrosius	I. 233.
Wassberg, Carl Anton	III. 43.	" Ambrosius	V. 451.
Wasson, Hans	II. 217.	" Nils	IV. 404.
" Johannes	II. 49.	Wesskilling, Bernhard	II. 274.
" Olof	II. 216.	Wettergrund, Jonas M.	V. 219.
" Rasmus	III. 222.	Wetterholm, Isak	V. 451.
" Thomas	II. 73.	Wettering, Henrik von der	V. 49.
Wedege, Elias Georg	V. 299.	Wettersten, Carl Ulrif.	IV. 136.
Wedel, Hans	L. 300.	" Gustaf	V. 461.
Weibull, Albert	V. 436.	" Gustaf	V. 469.
" Carl Henr.	III. 181.	" Hans Christian	II. 307.
" Eric Math.	III. 198.	" Isak	V. 435.
" Hans	III. 182.	" Jöns Carlsson	II. 289.
" Hans Peter	V. 301.	Wettring, Elias	IV. 94.
" Johan Christian V. 453.		" Enoch	IV. 105.
" Petter Magnus	III. 17.	Wiborg, Hans	I. 221.
Weibegren, Jacob	V. 473.	Wiby, Anders	II. 224.
Weidman, Johan Gottfrid	IV. 54.	Wicanber, Lars	V. 409.
" Per Gottfr.	III. 30.	Widenberg, Georg	V. 447.
" Thure	I. 315.	Widell, Adam Magn.	V. 449.
Weijer, Bonaventura	II. 331.	Widing, Hans	V. 70.
" Caspar	I. 333.	" Lars	II. 312.

Wibing, Lars Peter	V. 452.	Wittbaum, Gunnar	IV. 346.
" Swen	IV. 311.	Wittlow, Carl Peter	III. 187.
Wiebe, Carl Peter	III. 306.	Wolff, Johan Bernh.	V. 172.
" Claes Dibr.	V. 172.	Wollberg, Reinhard	V. 450.
" Theodor	V. 473.	Wollin, Robert	V. 209.
Wieselgren, Peter	III. 362.	Wolp, Mats	III. 27.
Wieselqwist, Samuel	II. 185.	Wonsö'n, Niels	III. 270.
Wigelius, Swen	V. 417.	Wormerjen, Frans	I. 15.
Wigilius, Jakob	V. 444.	Wrang, Peder	I. 411.
Wigman, Jonas	III. 271.	Wrangl, Henrik	I. 258.
Wigren, Gustaf Adolf	V. 240.	" Olof	I. 355.
" Peter Andreas	V. 465.	Wreb, Frans Wilhelm	II. 161.
Wihlborg, Herman	V. 499.	Wreden, Henrik	III. 222.
Wibschütt, Fredrik	III. 434.	Wrangh, Eric	III. 249.
Willadsön, Mogens	IV. 101.	Wulf, Henrik	V. 417.
Willar, Zacharias P.	III. 10.	Wulff, Carl	V. 297.
Willasfon, Eric	IV. 392.	" Carl And.	V. 493.
" Johan	IV. 392.	" Niclas	II. 41.
Willberg, Gilius	V. 431.	" Ate	II. 74.
" Leonard	II. 287.	Wulfram, Carl Peter	III. 152.
Willomsen, Christen	IV. 343.	" Johan	V. 345.
Wilstman, Gabriel M.	IV. 307.	" Johan Gilius	IV. 69.
" Lars	IV. 7.	Wählin, Carl Ludwig	V. 281.
Winberg, Hans Henr.	V. 460.	" Christian	I. 240.
Winkler, Gotthard	V. 448.	" Jonas	L. 234.
Windelius, Nils M.	V. 289.	" Lars Peter	III. 261.
Winding, Eliseus	IV. 189.	" Petrus	I. 368.
" Johan	I. 321.	" Petrus	V. 447.
" Petrus	I. 318.	" Peter Sam.	IV. 99.
" Samuel	II. 227.	Wadarius, Peder	IV. 62.
" Samuel R.	III. 139.	Wetterström, Anders	III. 86.
Winge, Nils	V. 287.	Wiebeth, Alexander	IV. 178.
Wingren, Nils Anton	V. 506.	Wbeck, Martin	V. 433.
" Peter Anton	III. 38.	Wberg, Johan	V. 417.
Winnadal, Söfren	III. 196.	Wbjörnsön, Libert.	III. 293.
Winqwist, Carl	II. 133.	Wgrehn, Johan	I. 247.
" Carl M.	IV. 441.	Wgren, Anders	V. 483.
" Isak	II. 298.	Whman, Eric	IV. 183.
Winslow, Andreas	V. 427.	Wjus, Sätan B.	IV. 12.
" Johan	I. 298.	Wkerberg, Anders	IV. 404.
Winslöf, Hans	IV. 414.	" Henrik Sam.	III. 327.
" Hans Peder	IV. 387.	Wkerblom, Gust. Henr.	V. 482.
" Mats	III. 147.	Wkergren, Johan	V. 460.
" Swen	IV. 336.	Wkerhjelm, Karl Oscar	V. 489.
Winstrup, Peder	I. 42.	Wkerman, Axel Johan	V. 485.
Wiräus, Johan	V. 450.	" Joachim	III. 156.
Wirén, Johan	V. 461.	" Johan	I. 380.
Wirgander, Jonas	V. 421.	" Martin	V. 31.
Wise, Andreas	V. 454.		
Wistgh, Gustaf	I. 349.		
Wistlo, Per	V. 458.		
Witt, Soljer Anders	V. 505.		
" Johan	V. 100.		
" Peter Sonnberg	V. 422.		

Åkerman, Richard	II. 334.	Öbman, Daniel	II. 348.
" Richard	II. 352.	" Johan	V. 467.
" Rich. Abr.	III. 317.	Öfwerberg, Olof	IV. 347.
" Sven	V. 460.	Öhman, Petrus	V. 450.
Åkesjon, Henrik	III. 96.	Öhnenberg, Håkan	V. 443.
Ålborg, Nils Mich.	III. 335.	Öhrlin, Olaus	V. 437.
Åman, Carl	III. 115.	Öhrström, Johan	II. 346.
" Malte	V. 469.	Öller, Axel	V. 413.
" Nils	V. 122.	" Jöran	V. 333.
" Nils Aug.	V. 494.	Örbeck, Bruno	III. 46.
Århus, Pål	II. 217.	" Michel	III. 184.
Öberg, Georg Eilert	V. 468.	Örnberg, Olof	II. 189.
" Hans	III. 194.	Östberg, Johan Peter	V. 423.
Öbman, Carl Fredrik	V. 248.	Östman, Jakob	III. 260.
" Carl Wilhelm	V. 109.	" Nils	IV. 87.
" Christen	II. 290.	Östrup, Pål Mort.	I. 34.

